

Γέροντος Ἰωσήφ
Ἐκφρασις Μοναχικῆς Ἐμπειρίας

Ἐκδοσις πρώτη 1979

Ἐκδοσις δευτέρα 1981

Ἐκδοσις τρίτη 1985 περιέχουσα ἐπὶ πλέον εἰς τὸ α' μέρος δεκαεπτὰ ἀνεκδότους ἐπιστολάς, τὸ πρῶτον ἐνταῦθα ἐκδιδομένας ὑπὸ τὴν ἀρίθμησιν ΞΕ' ἕως ΠΑ'. Ἡ ἐπιστολιμαία πραγματεία πρὸς ἡσυχαστὴν ἐρημίτην ἀποτελεῖ –ἐκτὸς ἀριθμήσεως– τὸ β' μέρος τοῦ τόμου.

Ἐκδοσις τετάρτη 1992 ἐπανάληψις τῆς τρίτης πλὴν βελτιώσεων εἰς τὴν διακόσμησιν.

Ἐκδοσις πέμπτη 1996 ἐπανάληψις τῆς τετάρτης πλὴν ἐλαχίστων βελτιώσεων εἰς τὴν διακόσμησιν.

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ἸΩΣΗΦ

**ἘΚΦΡΑΣΙΣ
ΜΟΝΑΧΙΚΗΣ
ἘΜΠΕΙΡΙΑΣ**

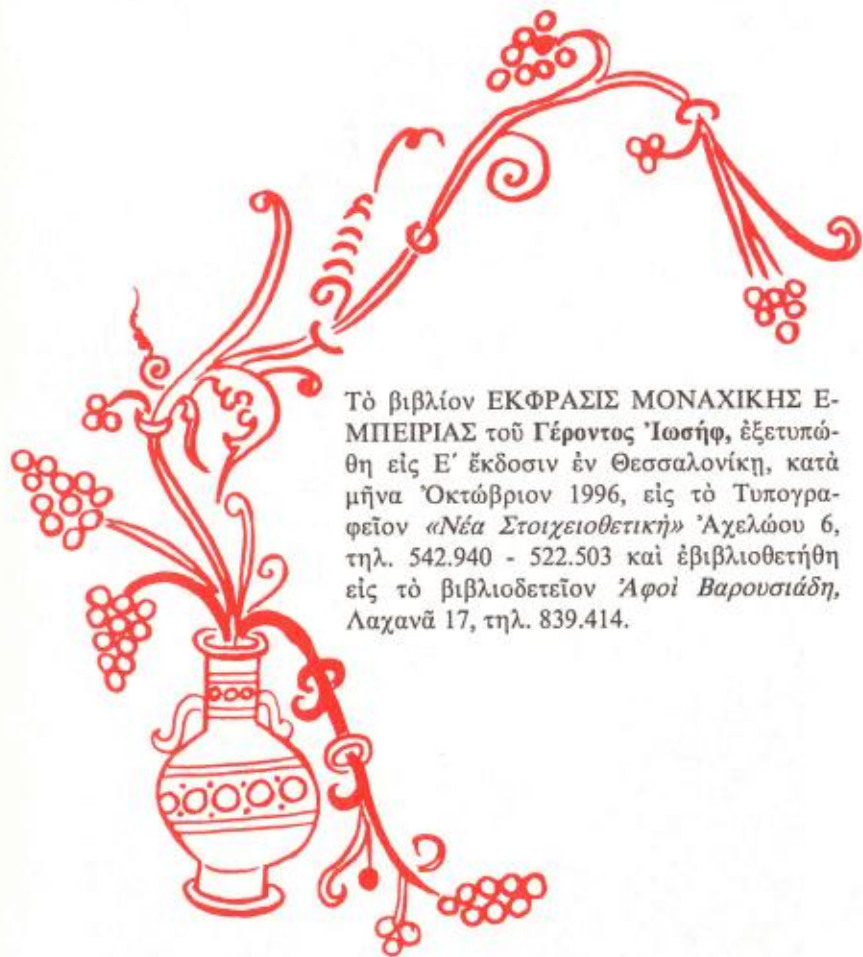
ἘΚΔΟΣΙΣ ἹΕΡᾶΣ ΜΟΝΗΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ

ἉΓΙΟΝ ὌΡΟΣ Ἀθῶν

····· ΤΗ ΜΟΝΗ ΦΙΛΟΘΕΟΥ ·····

Τὸ βιβλίον ΕΚΦΡΑΣΙΣ ΜΟΝΑΧΙΚΗΣ ΕΜΠΕΙΡΙΑΣ τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ, ἐξετυπώθη εἰς Ε΄ ἔκδοσιν ἐν Θεσσαλονίκη, κατὰ μῆνα Ὀκτώβριον 1996, εἰς τὸ Τυπογραφεῖον «Νέα Στοιχειοθετική» Ἀχελώου 6, τηλ. 542.940 - 522.503 καὶ ἐβιβλιοθετήθη εἰς τὸ βιβλιοδετεῖον Ἄφοι Βαρουσιάδη, Λαχανᾶ 17, τηλ. 839.414.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀντὶ προλόγου	Σελ. 15
Ὀλίγα τινὰ διὰ τὴν ἔκδοσιν	27

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ ΜΟΝΑΣΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΟΥΣ

Α΄ Πρὸς νέον ἐρωτήσαντα περὶ τῆς "εὐχῆς"	35
Β΄ Πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῆς εὐχῆς, καὶ ἀπόκρισις ἐρωτήσεων	39
Γ΄ Πρὸς Μοναχὸν εἰσερχόμενον εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀθλήσεως	43
Δ΄ Παιδί μου, ἐὰν προσέχης ὅ,τι σοῦ γράφω	51
Ε΄ Μὴ ἐνδύεσαι μόνον μὲ φύλλα	56
Ϝ΄ Γράφεις διὰ τὸν θυμὸν εἰς τοῦ ἄφρονος τὴν καρδίαν	59
Ζ΄ Ἄκουσον ἓνα γεγονὸς ὅπου ἐγένινεν εἰς ἐμένα	64
Η΄ Δὲν τὰ ὑπομένεις ὅλα διὰ τὴν ἰδικὴν μου ἀγάπην;	71
Θ΄ Καὶ λοιπὸν σὲ ἐνεφύσησεν ὁ Δημιουργὸς καὶ σοῦ ἔδωκεν πνεῦμα ζωῆς	75
Ι΄ Πάντοτε προηγείται ἡ χάρις τῶν πειρασμῶν ὡς μία εἰδοποίησις προετοιμασίας	83
ΙΑ΄ Εὗρον πολλοὺς τῶν Πατέρων ἐν «πράξει» καὶ «θεωρίᾳ»	89
ΙΒ΄ Ἔτσι γίνεται ὁ νοῦς ὅλος φῶς, ὅλος διαύγεια	94
ΙΓ΄ Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν ἐγκείται εἰς τοὺς χρόνους	99
ΙΔ΄ Ὄντως μέγα κατὰ ἀλήθειαν τὸ μυστήριον τῆς Ὑπακοῆς	101

IE'	- Λοιπόν, δὲ μὲ ἀκοῦς νὰ γυρίσης ὀπίσω;	106
IF'	Ἐνόσω ἀνεβαίνεις τὸν Γολγοθᾶν ἀνάγκη εἶναι νὰ πίπτῃς	113
IZ'	Εἰς καιρὸν πειρασμοῦ μὴ ἀφήνης τὴν θέσιν σου	117
IΗ'	Καὶ πάλιν ἠγέρθη καὶ συνεκρότησα μάχην μὲ ὅλα τὰ πνεύματα	122
IO'	Βάζε μετάνοιαν συνεχῶς ὅταν σφάλῃς καὶ μὴ χάνῃς καιρὸν	127
K'	Μὴ ἀπελπίζεσαι! εἰς ὅλους συμβαίνουν αὐτὰ	130
KA'	Τὸ ἀμάρτημα τὸ μικρὸν ἢ τὸ μέγα διὰ τῆς ἀληθοῦς μετανοίας ἐξαφανίζεται	134
KB'	Λοιπόν δὲν θέλεις νὰ πάσῃς; μὴ θέλε νὰ ἀνεβαίνῃς	137
KΓ'	Τὸ δὲ ξύλον εἶναι παντὸς πάθους ἀλεξητήριον	142
KΔ'	Ἐκεῖνο τὸ βράδυ μοῦ ἔδειξεν ὁ Θεὸς τὴν κακίαν τοῦ Σατανᾶ	146
KE'	Καταπαύουσιν αἱ αἰσθήσεις καὶ ἀρπάζεται ὁ εὐχόμενος εἰς θεωρίαν	151
KF'	Ἀδελφὴ ἐν Κυρίῳ καὶ εὐλαβεστάτη Καθηγουμένη	155
KZ'	Διὰ Θεὸν τρέχω· οὐ μέλλει μοι διὰ τοὺς ἀνθρώπους	161
KH'	Πρὸς Μοναχὴν, λαμβάνουσαν τὸ ἅγιον καὶ ἀγγελικὸν Σχήμα	165
KΘ'	Εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὁ ἀνυψῶν θνητοὺς ἔτι μετὰ σώματος εἰς τὴν ζωὴν τῶν Ἀσωμάτων	168
Λ'	Χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μήτε ἀσθενοῦμεν μήτε ἀποθνήσκομεν	174
ΛΑ'	Δι' ἐσένα πλέον ὁ κόσμος ἀπέθανε καὶ σὺ διὰ τὸν κόσμον	183
ΛΒ'	Ἡ δὲ μικροψυχία εἶναι μήτηρ τῆς ἀνυπομονησίας ..	189
ΛΓ'	Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω πόσον ἀρέσκει ἡ Παναγία μας τὴν σωφροσύνην καὶ καθαρότητα	194

ΛΔ'	Εἰς ὅλους μας, παιδί μου, συμβαίνουν αὐτὰ αἱ ἀλλοιώσεις	199
ΛΕ'	Τέμνεται ἡ εὐχή, παύουν τὰ μέλη, καὶ μόνον ὁ νοῦς θεωρεῖ μέσα εἰς ἀπλετον φῶς	204
ΛF'	Ἡ ἐντὸς τῆς καρδίας κυκλικὴ προσευχὴ δὲν φοβεῖται πλάνην ποτὲ	212
ΛΖ'	Μέλλω γὰρ δι' ἀγάπην σας καὶ ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς σας σκιαγραφῆσαι τὸν βίον μου	218
ΛΗ'	Ἡγαπημένη μου Μητέρα μετὰ πάντων τῶν ἀδελφῶν μου συγγενῶν καὶ φίλων	231
ΛΘ'	Ἀδελφὴ μου ἠγαπημένη, χαίροις ἐν Κυρίῳ	237
Μ'	Πάντοτε βοηθεῖ ὁ Θεός, πάντα προφθάνει, ἀλλὰ θέλει ὑπομονὴν	244
ΜΑ'	Τὸ ἕαρ ἐγγίζει· ὁ χειμῶν τῶν θλίψεων μικρὸν-μικρὸν διαλύεται	250
ΜΒ'	Αὐτὴ, ἀδελφὴ μου, εἶναι τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστῆμη ἐπιστημῶν	254
ΜΓ'	Εἶδον γὰρ ἀληθῶς, ἀδελφὸν ὅπου ἦλθεν εἰς ἔκστασιν καθήμενος ἐν νυκτὶ πανσελήνῳ	260
ΜΔ'	Πρόσεχε, καλὸν μου θυγάτριον, διότι πλέον ἐμεγαλύνθη καὶ ἀρχίζουν οἱ λογισμοὶ νὰ ἀλλάσσονται	266
ΜΕ'	Χαίροις ἐν Κυρίῳ, ὁ ἀγαπητὸς καὶ ποθεινότητός μου υἱός	270
ΜF'	Ὁ κόσμος οὗτος, παιδί μου, εἶναι ματαιότατος	273
ΜΖ'	Ἡμεῖς δὲ ἐνθάδε τὴν οὐράνιον ἐκλεξάμενοι φιλοσοφίαν... ..	275
ΜΗ'	Ἄκουσον τῆς φωνῆς μου, ἀγαθὴ μου υἱέ	278
ΜΘ'	Ἡ ζωὴ μου ἐμένα ἔτσι ἐπέρασεν εἰς τὸν πόνον καὶ τὰς ἀσθενείας	283
Ν'	Τίς οἶδε, παιδί μου, τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ;	286
ΝΑ'	Μακάριος ὅστις νυχθημερὸν ἐνθυμεῖται	

Πρὸς ἀπάντησιν ἐρωτήσεων τοῦ αὐτοῦ	401
Περὶ πνευματικῆς ἐργασίας τῆς διανοίας καὶ πὼς πρέπει νὰ φρονοῦμεν	403
Περὶ προσοχῆς· ἂν μᾶς ἔλθῃ ἡ θεία βοήθεια, πὼς νὰ παλαίσωμεν τὸν λογισμὸν τῆς οἰήσεως	408
Περὶ τοῦ πὼς ἐρχεται ἡ θεία χάρις, καὶ πὼς γνωρίζεται ἐκ τῆς πλάνης, καὶ περὶ τῆς συντόμου ὁδοῦ	412
Περὶ τοῦ πὼς πίπτουσιν εἰς πλάνας οἱ τοιοῦτοι ἀγωνισταί, ὅταν εἶναι χωρὶς ὁδηγόν· καὶ ποῖον εἶναι τὸ φάρμακον τῆς θεραπείας τῶν	419
Περὶ τοῦ πὼς ἐπανερχεται ἡ θεία χάρις ἀφοῦ καλῶς πρῶτον μᾶς παιδαγωγήσῃ	426
Περὶ ἐτέρας πλάνης	434
Περὶ διαφορᾶς τῆς ἰδίας πλάνης	439
Περὶ τῆς διπλῆς πάλης τῶν δαιμόνων, καὶ ὅτι πολεμοῦν τὸν ἄνθρωπον ἐπιστημονικῶς	443
Περὶ τῶν τριῶν καταστάσεων τῆς φύσεως ὅπου ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται ὁ ἄνθρωπος· κατὰ φύσιν, παρὰ φύσιν, ὑπὲρ φύσιν. Καὶ περὶ τῶν τριῶν τρόπων τῆς θείας χάριτος ὅπου ἐνδέχεται νὰ λάβῃ, ὅταν βιάζεται ἡ ἀνθρωπίνη φύσις· καθαρικῆς, φωτιστικῆς καὶ τελειωτικῆς	447
Περὶ ἀγάπης	453
Ἐπίλογος	461

ΑΝΤΙ ΠΡΟΛΟΓΟΥ

εκαεννέα ἐτῶν ἤμουν, ἐνθυμοῦμαι,
ὅταν ἐπῆρα τὸν δρόμον διὰ τὸ
Περιβόλι τῆς Παναγίας μας, τὸ
Ἅγιον Ὄρος. Τὸν δρόμον αὐτὸν
πρὸς τὸν Μοναχικὸν βίον μου τὸν
ὑπέδειξεν ἡ ἐνάρετος καὶ φιλομό-
ναχος μητέρα μου - νῦν Μοναχὴ
Θεοφανώ.

Εἰς τὰ πρῶτα ἔτη τῆς δυστυχίας τῆς Κατοχῆς, ὅταν
εἶχα διακόψει χάριν ἐργασίας τὸ Γυμνάσιον, ἦλθε σὲ
μίαν ἀπὸ τῆς δύο ἐκκλησιᾶς τῶν Παλαισημερολογιτῶν
εἰς τὸν Βόλον ἓνας ἱερομόναχος Ἅγιορείτης ὡς ἐφημέ-
ριος. Αὐτὸς ἦτον καλογέρι τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ τοῦ
ἡσυχαστοῦ, καθὼς τὸν ἔλεγεν. Αὐτὸς ὁ Ἅγιορείτης
ἱερομόναχος ἐστάθηκε δι' ἐμένα ἐκεῖνον τὸν καιρὸν
πολύτιμος σύμβουλος καὶ βοηθὸς εἰς τὴν πνευματικὴν
μου πορείαν. Τὸν ἔκαμα Πνευματικὸν καὶ μετὰ τῆς διηγῆ-
σεως του καὶ τῆς συμβουλῆς του εἰς ὀλίγον καιρὸν ἄρχισα
νὰ αἰσθάνομαι τὴν καρδίαν μου νὰ ξεμακραίνῃ ἀπὸ τὸν
κόσμον καὶ νὰ προσκολλᾶται πρὸς τὸ Ἅγιον Ὄρος.
Μάλιστα, ὅταν μου ὠμιλοῦσε διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Γέροντος
Ἰωσήφ, κάτι ἐφλέγετο μέσα μου, καὶ διάπυρος ἐγένετο
ἡ εὐχὴ καὶ ὁ πόθος μου, πότε νὰ τὸν γνωρίσω.

Ὅταν ἦλθε πλέον ἡ ὥρα - Σεπτεμβρίου εἰκοσιέξι 1947-
ἓνα караβάκι μᾶς ἔφερε ἀργά-ἀργά ἓνα πρωῖνὸ ἀπὸ

τόν κόσμον πρὸς τὸ ἀγιώνυμον Ὅρος· ὡσάν νά εἰπῇ κανεῖς ἀπὸ τὴν ὄχθην τοῦ προσκαίρου πρὸς τὴν ἀντιπέραν τῆς αἰωνιότητος.

Εἰς τὴν σκάλα τῆς Ἀγίας Ἄννης ἐπερίμενε ἓνα σεβάσιμον Γεροντάκι, ὁ Γέρο- Ἀρσένιος.

- Δὲν εἶσαι σὺ ὁ Γιαννάκης ἀπὸ τὸ Βόλο; μὲ ἐρωτᾷ.

- Ναι, τοῦ λέγω, Γέροντα, ἀλλὰ πῶς μὲ ξέρετε;

- Ἄ, λέγει, ὁ Γέροντας Ἰωσήφ τὸ ξέρει ἀπὸ τὸν Τίμιον Πρόδρομον. Τοῦ ἐφανίσθηκε ἀπόψε καὶ τοῦ εἶπε: "Σοῦ φέρνω ἓνα προβατάκι, βάλε το στὴν μάνδρα σου".

Ἐγώ, ἐκόλλησεν ἡ σκέψις μου εἰς τὸν Τίμιον Πρόδρομον, τὸν προστάτην μου, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεως ἐγεννήθηκα. Αἰσθανόμουν πολλὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὴν φροντίδα του αὐτὴν.

- Λοιπόν, Γιαννάκη, πᾶμε, μοῦ λέγει ὁ Γέρο Ἀρσένιος. Πᾶμε, διότι ὁ Γέροντας μᾶς περιμένει.

Ἄνηφορίσαμε. Τί αἰσθήματα! Ὅσην δύναμιν καὶ ἄν διαδέτη κανεῖς δὲν περιγράφονται.

Τὸ βράδυ ἐκεῖνο, μέσα στὸ Ἐκκλησιάκι τοῦ Τιμίου Προδρόμου, ποῦ εἶναι λαξευμένο μέσα στὴν σπηλιά, ἔβαλα τὴν μετάνοιαν τῆς ὑποταγῆς μου. Ἐκεῖ μέσα εἰς τὸ παραμικρὸν ἐκεῖνο φῶς ἐγνώρισεν ἡ ψυχὴ μου μὲ τὸν ἰδικόν της τρόπον τὴν φωτεινὴν φυσιογνωμίαν τοῦ ἀγίου Γεροντός μου.

Ἦμουν ὁ μικρότερος τῆς Συνοδείας κατὰ σωματικὴν καὶ πνευματικὴν ἡλικίαν. Καὶ ὁ Γέρον Ἰωσήφ ὑπῆρξεν ἓνας ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα ἀγιορείτικα πνευματικὰ ἀνα-

στήματα τοῦ καιροῦ μας. Ἐμείνα πλησίον του δώδεκα ἔτη μαθητευόμενος παρὰ τοὺς πόδας του. Τόσον ἐξῆσε μετὰ ταῦτα. Μὲ ἠξίωσεν ὁ Θεὸς νά τὸν ὑπηρετήσω μέχρι τελευταίας ἀγίας του πνοῆς. Καὶ ἦτον ἀξίος πάσης ὑπηρεσίας· ἔναντι τῶν πολλῶν του πνευματικῶν κόπων· ἔναντι τῶν ἀγίων του εὐχῶν, τὰς ὁποίας μᾶς ἀφησε βαρῦτιμον πνευματικὴν κληρονομίαν. Τὸν ἐγνώρισα ὄντως θεοφόρον. Πνευματικὸς στρατηγὸς ἀριστος. Ἐμπειρότατος εἰς τὴν πάλην κατὰ τῶν παθῶν καὶ τῶν δαιμόνων. Δὲν ἦτο δυνατὸν νά ἔλθῃ πλησίον του ἄνθρωπος, ὅσον ἐμπαθῆς καὶ ἂν ἦτο, καὶ νά μὴ θεραπευθῇ. Ἄρκει μόνον νά τοῦ ἔκαμνε ὑπακοήν.

Ἀναφερόμενος εἰς τοὺς μοναχοὺς ὑπεράνω ὅλων ἔδετε τὴν Χριστομίμητον ὑπακοήν. Διὰ τοὺς κοσμικοὺς προέκρινε τὴν νοερὰν προσευχήν, ἀλλὰ πάντοτε τῇ ὑποδειξίῃ ἐμπείρων ὁδηγῶν. Διότι εἶχεν πολὺ φοβηθῆ τὸ μάτι του ἀπὸ τίς πλάνες τῶν ἀνθρώπων.

- Εἶδες ἄνθρωπον νά μὴ συμβουλευέται ἢ νά μὴν τηρῇ τίς συμβουλές; Εἰς ὀλίγον καιρὸν περίμενε νά τὸν ἰδῆς πλανεμένον. Αὐτὸ συχνὰ μᾶς τὸ ἔλεγεν.

Εἰς τὴν τάξιν μας τὴν ἀσκητικὴν ἦτο αὐστηρότατος. Ἠγάπησε μὲ ὅλην του τὴν ψυχὴν "νηστείαν, ἀγρυπνίαν, προσευχήν". Τὸ ψωμάκι του καὶ τὸ φαγάκι του πάντοτε μὲ μέτρον. Δὲν ἔτρωγε δὲ φαγητὸν πρόσφατον, ἐὰν ἐγνώριζεν ὅτι ὑπῆρχε κάτι περισσεύμα τῆς ἐχθῆς ἢ τρίτης ἡμέρας. Εἰς ἡμᾶς ὅμως τοὺς νέους ἦτο μετριοπαθῆς ὡς πρὸς τὴν διαίταν. Διότι διέβλεπε τόσες σωματικὲς ἀδυναμίες, ὅπου ἔκρινε ὅτι ἔπρεπε νά μᾶς οἰκονομῆσῃ. Ἄλλ' ἢ ἐπιείκειά του ἐφαίνετο ὡσάν νά ἐξηντλεῖτο ὅλη εἰς αὐτὴν τὴν συγκατάβασιν. Πέραν τούτου σφόδρα ἀπαιτητικὸς. Ὅχι ὅτι δὲν ἐγνώριζε νά συγχωρῇ

τὰ σφάλματα ἢ νὰ ἀνέχεται ἀδυναμίες, ἀλλὰ ἤθελε ἀπὸ ἡμᾶς νὰ ἐπιστρατεύωμεν ὅλες τὶς δυνάμεις ψυχῆς καὶ σώματος εἰς τὴν ἀσκησιν. Διότι ἔλεγε: "Ὅ,τι δὲν δίνομεν νὰ τὸ χρησιμοποιήσῃ ὁ Θεός, τὸ χρησιμοποιεῖ ὁ ἄλλος. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος μᾶς δίδει ἐντολὴν νὰ τὸν ἀγαπῶμεν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, διὰ νὰ μὴ εὐρίσκη τόπον καὶ ἀνάπανσιν ὁ πονηρός νὰ σταθῇ μέσα μας".

Ἄγρυπνούσαμε κάθε νύκτα. Αὐτὸ ἦτο τὸ τυπικόν μας. Ἀπαιτοῦσε νὰ ἀγωνιζώμεθα μέχρις αἵματος ἐναντίον τοῦ ὕπνου καὶ τῶν αἰσχροῶν λογισμῶν. Ἐκεῖνος ἀγρυπνοῦσε σκοτεινὰ μέσα στὸ κελλάκι του μὲ ἀχώριστον σύντροφον τὴν ἀδιάλιπτον νοερὰν προσευχὴν. Καίτοι ἀπομονωμένος ἐκεῖ μέσα ἔδειχνεν ὅτι ἐγνώριζε τὶ συμβαίνει ἔξω· πῶς κινούμεθα ἡμεῖς καὶ πῶς πορευόμεθα. Μὲ μίαν ἀπλὴν ματιὰν ἐδιάβαζε τοὺς λογισμοὺς μας. Καί, ὅταν ἔβλεπε ὅτι εἶχαμε ἀνάγκην τὸν ὄψεως πνευματικῆς, μᾶς ἐδιηγείτο διάφορα θαυμαστά κατορθώματα τῶν Ἁγιορειτῶν Πατέρων. Εἰς τὴν διήγησίν του ἦτο χαριέστατος. "Ὅταν ὠμίλει ἤθελες συνεχῶς νὰ τὸν ἀκοῦς. Παρ' ὅλον ὅμως τὸ φυσικὸν διηγηματικόν του χάρισμα, ὅταν ἔφτανε νὰ μᾶς ὁμιλῇ διὰ τὸν θεῖον φωτισμόν, διὰ τὶς καταστάσεις τῆς χάριτος, πολλὰ φορὲς ἔδειχνε ὅτι στενοχωρεῖται, διότι τὸ πτωχὸν ἀνθρώπινον λεξιλόγιον δὲν τὸν ἐβοηθοῦσε νὰ ἐκφράσῃ ἐκεῖνα του τὰ θαυρά νοήματα. Ἔμενεν ὡσάν ἀφῶνος, ὡσάν μακρὰν ἀπὸ ἡμᾶς, μὴ δυνάμενος νὰ ὁμιλήσῃ δι' ἐκεῖνα ὅπου εὐρίσκονται εἰς τὴν ὑπεράγνωστον, ὑπέρλαμπρον, ἀκροτάτην κορυφὴν τῶν μυστικῶν λογίων· ἐκεῖ ὅπου τὰ ἀπλὰ καὶ ἀπόλυτα, τὰ ἄτρεπτα καὶ ἀπόρητα μυστήρια τῆς Θεολογίας.

Δὲν εἶχε σπουδάσει ὁ Γέροντάς μου Θεολογίαν. Ὅμως ἐθεολόγει μὲ πολλὴν βαδύτητα. Γράφει εἰς μίαν

ἀπὸ τὶς ἐπιστολὰς του: "Ὁ ἀληθὴς Μοναχός, ὅταν ἐν τῇ ὑπακοῇ καὶ τῇ ἡσυχίᾳ καθαρῶς τὰς αἰσθήσεις καὶ γαληνιάσῃ ὁ νοῦς καὶ καθαρῶς ἡ καρδιά του, τότε λαμβάνει χάριν καὶ φωτισμόν γνώσεως καὶ γίνεται ὅλος φῶς, ὅλος νοῦς, ὅλος διαύγεια· καὶ βρῦει θεολογίαν, ὅπου ἂν γράφουν τρεῖς δὲν προλαμβάνουν τὸ ρεῦμα τῆς χάριτος ὅπου βρῦει κυματωδῶς καὶ σκορπίζει εἰρήνην καὶ ἄκραν ἀκινήσιαν παθῶν εἰς ὅλον τὸ σῶμα. Φλογίζεται ἡ καρδιά ἀπὸ θεῖαν ἀγάπην καὶ φωνάζει: Κράτει, Ἰησοῦ μου, τὰ κύματα τῆς χάριτός σου, ὅτι ἀναλύομαι ὡσεὶ κηρός. Καὶ ὄντως ἀναλύεται μὴ βαστάζων. Καὶ ἀρπάζεται ὁ νοῦς εἰς τὴν θεωρίαν, καὶ γίνεται σύγκρασις, καὶ μετουσιοῦται ὁ ἄνθρωπος, καὶ γίνεται ἓνα μὲ τὸν Θεόν, ὡστε νὰ μὴ γνωρίζῃ ἢ νὰ χωρίζῃ τὸν ἑαυτὸν του καθὼς ὁ σίδηρος εἰς τὸ πῦρ, ὅταν ἀνάψῃ καὶ ἀφομοιωθῇ εἰς τὸ πῦρ."

Ἀπὸ τὰ λόγια του αὐτὰ φαίνεται ὅτι ὁ θεῖος γνώφος, τὸν ὅποιον καταναγάζει τὸ ἄκτιστον φῶς, δὲν τοῦ ἦτο ἄγνωστος καὶ ἀπρόσιτος περιοχὴ, ἀλλὰ τὸν ἐγνώριζεν ὡς χῶρον καὶ τρόπον παρουσίας Θεοῦ· ὡς μυστήριον ἀπόρητον, ὡς φῶς ὑπέρλαμπρον καὶ ὑπερφανεστάτον. Καὶ τοῦτο διότι ὁ Γέροντάς μου ἐγνώριζε νὰ προσεύχεται. Πολλὰ φορὲς, ὅταν ἔβγαινε ἀπὸ τὴν πολύωρον καρδιακὴν προσευχὴν του, ἐβλέπαμε τὸ πρόσωπόν του ἀλλοιωμένον καὶ φωτεινόν. Δὲν εἶναι διόλου θαυμαστόν τὸ ὅτι τὸ φῶς ἐκεῖνο μέσα εἰς τὸ ὅποιον ἐλούζετο συνεχῶς ἡ ψυχὴ του, κατὰ καιροὺς περιέλουε ἐμφανῶς καὶ τὸ σῶμα του. Ἐξ ἄλλου τὸ φωτοστέφανον τῶν Ἁγίων δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ αὐτὴ ἡ ἀνταύγεια τοῦ ἀκτίστου φωτός τῆς χάριτος, ὅπου λάμπει καὶ χρυσαυγίζει μέσα τους.

Ἡ ἀγνότης τοῦ Γέροντος ἦτο κατὰ τὸ θαυμαστόν.

Ἐνθυμοῦμαι, ὅταν ἔμπαινα τὸ βράδυ εἰς τὸ κελλάκι του, εὐωδίαζεν ὄλο. Ἡ δὲ ὁσμὴ τῆς προσευχῆς του αἰσθανόμουν νὰ διαποτίζη ὅ,τι τὸν περιέβαλεν, ἐπηρεάζοντας ὄχι μόνον τὶς ἐσωτερικὰς ἀλλὰ καὶ τὶς ἐξωτερικὰς μας αἰσθήσεις. Ὅταν μᾶς ὠμιλοῦσε διὰ τὴν ἀγνότητα ψυχῆς καὶ σώματος, ἔφερε πάντοτε ὡς παράδειγμα τὴν Παναγίαν μας.

- Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω, ἔλεγε, πόσον ἀρέσκει ἡ Παναγία μας τὴν σωφροσύνην καὶ καθαρότητα. Ἐπειδὴ αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀγνή Παρθένος δι' αὐτὸ καὶ ὄλους τοιοῦτους μᾶς θέλει καὶ ἀγαπᾷ. Καὶ πάλιν ἔλεγε· δὲν ὑπάρχει ἄλλη θυσία πλέον εὐώδης εἰς τὸν Θεόν, ὅσον ἡ ἀγνότης τοῦ σώματος, ὅπου ἀποκτᾶται μὲ αἷμα καὶ ἀγῶνα φρικτόν. Καὶ κατέληγε· βιασθῆτε ὅθεν καθαρεύοντες τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα· μὴ δέχεσθε ποσῶς αἰσχροὺς λογισμοὺς.

Ἄν εἰπῆτε διὰ τὴν σιωπὴν· λόγον δὲν ἔβγαζε χωρὶς ἀνάγκης. Ἰδιαιτέρως τὴν Μεγάλην Τεσσαρακοστήν, ὅταν ἦσαν μόνοι τῶν μὲ τὸν Γερο-Ἀρσένιον, ἐτηροῦσαν σιωπὴν ὄλην τὴν ἑβδομάδα. Ὁμιλοῦσαν μόνον ἀπὸ τοῦ Ἑσπερινοῦ τοῦ Σαββάτου ἕως τὸ Ἀπόδειπον τῆς Κυριακῆς, καὶ ἔκτοτε σιωπηλοὶ ὄλην τὴν ἑβδομάδα. Μὲ νοήματα συνεννοοῦντο. Καί, ἐπειδὴ πολλὴν ὠφέλειαν εἶχεν ἰδεῖ ἀπὸ τὴν ἀσκησιν τῆς σιωπῆς, ἀπαγόρευε καὶ εἰς ἡμᾶς νὰ ὀμιλοῦμε μεταξὺ μας· μόνον διὰ τὰ ἀπόλυτως ἀναγκαῖα ἐπέτρεπε νὰ χαλοῦμεν τὴν σιωπὴν. Ὅταν μᾶς ἔστειλε ἔξω τοῦ ἡουχαστηρίου μας διὰ κάποιαν "διακονίαν" δὲν μᾶς ἐπέτρεπε νὰ ὀμιλήσωμεν μὲ κανένα. Ἐνθυμοῦμαι, ὅταν ἐπέστρεφα, πάντοτε μοῦ ἔκαμε ἀκριβῆ ἐξέτασιν, ἐὰν ἐτήρησα ἀπόλυτον ὑπακοὴν καὶ σιωπὴν. Εἰς παράβασιν δύο-τριῶν λέξεων ὁ πρῶτος μου "κανόνας" ἦτον διακόσιες μετάνοιες.

Ὅμως ἤξευρε αὐτὸς ὁ οὐράνιος ἄνθρωπος μὲ τόσην δεξιότητι νὰ θεραπεύη τὰ πάθη τῶν ὑποτακτικῶν του, ὥστε μόνον νὰ ἔμεναν πλησίον του καὶ ἐγίνοντο ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἀλλὰ ὀλίγοι ἔμεναν. Ἐνῶ πολλοὶ ἐπέρασαν. Δὲν ἦτο εὐκόλον νὰ μείνῃ κανεὶς κοντὰ του. Ἰδίως τὴν ταπεινότητά μου ἡ πατρικὴ του ἀγάπη μοῦ ἔκαμε τόσην παιδείαν, ὅπου ἴσως μερικῶν δὲ ἐφαίνετο ἀπίστευτον, ἐὰν ἤκουον. Λόγου χάριν, εἰς τὰ δώδεκα ἔτη, ὅπου ἐζήσαμεν μαζὶ, μετρημένες φορὲς ἄκουσα τὸ ὄνομά μου ἀπὸ τὸ στόμα του. Διὰ νὰ μὲ προσφωνήσῃ, νὰ μὲ φωνάξῃ, ἐχρησιμοποιοῦσε ὄλους τοὺς ὄνειδισμοὺς καὶ ὄλα τὰ ἀνάλογα κοσμητικὰ ἐπίθετα. Ὅμως τί στοργὴ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ περίτεχνα σκώμματα· τί ἐνδιαφέρον ἀγνὸ πίσω ἀπὸ τοὺς ὄνειδισμοὺς αὐτοὺς! Καὶ πόσον εὐγνωμονεῖ τώρα ἡ ψυχὴ μου δι' ἐκεῖνες τὶς χειρουργικὰς ἐπεμβάσεις τῆς καθαρωτάτης γλώσσης του!

Ἐμείναμε εἰς τὴν ἔρημον ἀρκετοὺς χρόνους. Ἄλλ' ὅμως ἀπὸ τὶς διάφορες κακουχίας σχεδὸν ὄλοι ἀσθενήσαμεν. Ὁ Γέροντας ἐπῆρε εἰς τὴν προσευχὴν του τὴν πληροφορίαν πῶς ἔπρεπε νὰ κατεβοῦμε παρακάτω ὅπως καὶ ἔγινε. Ἐκεῖ τὸ κλίμα ἠπιώτερον, οἱ κόποι μετριώτεροι, καὶ συνήλδαμεν. Ἐκτὸς τοῦ Γέροντος· αὐτὸς ἦτον ἀσθενὴς εἰς ὄλην τὴν ζωὴν. Θέλετε ἀπὸ τὴν νηστείαν, θέλετε ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἀγρυπνίας, ἀπὸ τὸν ἰδρωτὰ τῆς προσευχῆς ἢ ἀπὸ συνέργειαν πειρασμοῦ, πάντως ἀπὸ ὄλα αὐτὰ ἐφθασε νὰ εἶναι ὄλος μία πληγὴ. Μιὰν ἡμέρα τὸν ἐρώτησα: - Γέροντα, γιατί κάμετε τώρα τόσην νηστείαν, ἔπειτα ἀπὸ τόσην ἐξάντησιν; Καὶ μοῦ ἀπήντησε: - Τώρα, παιδί μου, νηστεύω νὰ δώσῃ σὲ σᾶς τὴν χάριν Του ὁ ἀγαθὸς μας Θεός.

Ὅμως, παρὰ τὰς σωματικὰς του ἀσθενείας καὶ πόνους, ἠσθάνετο μέσα του τόσην ψυχικὴν εὐφορίαν καὶ

μακαριότητα, όπου δυσκολευόμενος να την περιγράψει έλεγεν ότι κάτι ώσάν Παράδεισος είναι μέσα του.

Τέλος ήλθε και ο καιρός της αναχωρήσεώς του. Τόν θάνατον τόν ανέμενε εις όλην του την ζωήν. Διότι ή παραμονή του έδω ήτον άγώνας και κόπος και πόνος. Έλαχταρούσε ή ψυχή του ανάπασιν· και τó σώμα του έπίσης. Και εις ήμάς, παρ' ότι άπ' άρχής μάς είχεν έμφυτεύσει έντονον την μνήμην του θανάτου, έκαμε πολύ ισχυράν έντύπωσιν ή έξοικειώσιν του με τó "φοβερώτατον του θανάτου μυστήριον". Έδειχεν ότι έτοιμάζεται διά πανήγυριν. Τόσον ή συνειδήσιν του τόν έπληροφόρει περι τού θείου έλέους. "Όμως τίς τελευταίες ήμέρες έκλαυσε πάλιν πέραν του συνηθισμένου. Του λέγει ο Γέρο-Αρσένιος, να τόν παρηγορήση: - Γέροντα, τόσους κόπους, τόσην προσευχήν εκάματε εις όλην σας την ζωήν, τόσα κλάματα· πάλιν κλαίτε; Τόν εκύτταξε ο Γέροντας και αναστέναξε: - "Ε, Γέρο Άρσένιε! αλήθεια είναι αυτά όπου είπες, αλλά άνθρωπος είμαι. Μήπως γνωρίζω άν ήσαν άρεστά όσα έπραξα εις τόν Θεόν μου; Αυτός Θεός είναι· δέν κρίνει καθώς ήμεις οι άνθρωποι. Και μήπως δά ξαναγυρίσωμε πάλιν έδω διά να κλαύσωμεν; "Ό,τι προλάβη τώρα ο καθέννας μας. "Όσον πενθήση και κλαύση, τόσον δά παρακληθή.

Η αγάπη του προς την Παναγίαν μας είναι άνωτέρα πάσης περιγραφής. Μόνον πού ανέφερε τó όνομά της τά μάτια του έτρεχαν. Την παρακαλούσε από καιρόν, να τόν πάρη, να ξεκουρασθή. Και τόν εισήκουσεν ή Παντάνασσα. Τόν έπληροφόρησε ένα μήνα πριν διά την αναχώρησιν του. Με εκάλεσε τότε ο Γέροντας και μου υπέδειξε τι να έτοιμάσωμεν. Έπεριμέναμε.

Την παραμονήν της κοιμήσεώς του - 14 Αυγούστου

1959 - έπέρασε να τόν ίδη ο κ. Σχοινάς από τόν Βόλον· ήσαν γνώριμοι πολύ.

- Τί κάμετε, Γέροντα, του λέγει, πώς έχει ή υγεία σας;

- Αύριον, Σωτήρη, αναχωρώ διά την αιωνίαν πατρίδα. Όταν ακούσης τίς καμπάνες, να ένδυμηθής τόν λόγον μου.

Τό βράδυ εις την άγρουπνίαν της Κοιμήσεως της Παναγίας μας ο Γέροντας συνέψαλλε όσον ήδύνατο με τούς Πατέρας. Εις την Θείαν Λειτουργίαν την ώραν πού εκοινωνήσε τά "Αχραντα Μυστήρια είπε: "έφόδιον ζωής αιωνίου". Σημέρωσε 15η Αυγούστου. Ο Γέροντας κάδεται στην μαρτυρική του πολυδρονίτσα στην αυλή του ήσυχαστηρίου μας. Περιμένει την ώραν και την στιγμήν. Είναι σίγουρος διά την πληροφορίαν πού του είχε δώσει ή Παναγία μας, αλλά βλέποντας την ώραν να περνά και τόν ήλιον να ανεβαίνη του έρχεται κάτι ώσάν στενοχώρια, ώσάν αγωνία διά την βραδύτητα. Είναι ή τελευταία έπίσκεψιν του Πονηρού. Με φωνάζει και μου λέγει: - Παιδί μου, γιατί άργεί ο Θεός να με πάρη; Ο ήλιος ανεβαίνει και εγώ είμαι ακόμη έδω! Βλέποντας εγώ τόν Γέροντά μου να λυπήται και σχεδόν να άδημονή του λέγω με δάρρος: - Γέροντα μή στενοχωρησθε, τώρα ήμεις δά κάνωμε "εύχή" και δά φύγετε. Έσταμάτησαν τά δάκρυά του. Οι πατέρες, ο καθέννας τó κομποσχοίνι του και έντονον την εύχήν. Δέν έπέρασε ένα τέταρτο και μου λέγει: - Κάλεσε τούς Πατέρες να βάλουν μεάνοιαν, διότι φεύγω. Έβάλαμε την τελευταίαν μεάνοιαν. Έπειτα από λίγο έσήκωσε τά μάτια του ύψηλά και έβλεπε έπιμόνως επί δύο λεπτά περίπου. Κατόπιν γυρίζει, και πλήρης νηφαλιότητος και άνεκφράστου ψυχικού δάμβους μάς λέγει: - "Όλα έτελείωσαν, φεύγω, αναχωρώ.

εὐλογεῖτε! Καὶ μὲ τις τελευταῖες λέξεις ἔγειρε τὸ κεφάλι του δεξιὰ, ἀνοιγόκλεισε δύο-τρεις φορές ἤρεμα τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια, καὶ αὐτὸ ἦταν. Παρέδωκε τὴν ψυχὴν του εἰς χεῖρας Ἐκείνου τὸν ὁποῖον ἐπόθησε καὶ ἐδόυλευσεν ἐκ νεότητος.

Θάνατος ὄντως ὀσιακός. Εἰς ἡμᾶς ἐσκόρπισε ἀναστάσιμον αἴσθησιν. Ἐμπροστὰ μας εἶχαμε νεκρὸν καὶ ἤρμοζε πένθος, ὅμως μέσα μας ἐζούσαμε ἀνάστασιν. Καὶ τοῦτο τὸ αἶσθημα δὲν ἔλειψε πλέον· μὲ αὐτὸ συνοδεύεται ἔκτοτε ἡ ἐνδύμησις τοῦ ἀειμνήστου ἀγίου Γέροντος.

Ἐπειδὴ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ ζωὴ του ὑπῆρξε δι' ἡμᾶς γραπτὴ καὶ προφορικὴ διδασκαλίᾳ· ἐπειδὴ καὶ ἐγνωρίσαμεν ἐξ ἰδίας πείρας τὴν δύναμιν τῶν λόγων του· καὶ ἐπειδὴ ὑπὸ πολλῶν πιεστικῶς ἀπὸ ἐτῶν παρακαλούμεθα νὰ γράψωμεν περὶ τοῦ ἀγίου Γέροντος· ἰδοὺ ὅπου διὰ τῆς παρουσίας ἐπιμελείας δίδομεν εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον τὴν δυνατότητα νὰ ὁμιλήσῃ διὰ μέσου τῶν ἐπιστολῶν του.

Ἄλλοι ἄλλοι ἦσαν ἀγράμματος κατὰ κόσμον - μόλις δευτέρας Δημοτικῆς. Ὅμως ἦσαν σοφοὶ περὶ τὰ θεία. Θεοδίδακτος. Τὸ Πανεπιστήμιον τῆς ἐρήμου τοῦ ἔμαθεν ἐκεῖνα τῶν ὁποίων κυρίως ἔχομεν ἀνάγκην· τὰ οὐράνια.

Γνωρίζομεν ὅτι δὲ ὠφελήθουν διὰ τῶν λόγων τοῦ Γέροντος οἱ μονάζοντες· γνωρίζομεν ὅτι δὲ ὠφελήθουν οἱ ἐν κόσμῳ τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνιζόμενοι. Ἐὰν ὠφελήθουν καὶ κάποιοι ἄλλοι, αὐτὸ ὁ Κύριος τὸ γνωρίζει, καὶ ἄς κάμῃ ὡς εὐδοκεῖ ἡ ἀγαθότης Του. Πάντως τὰ τοιαῦτα μῆτε εὐκόλως ἀκούονται - χωρὶς γενναῖον φρόνημα - μῆτε καὶ γίνονται πράξεις, χωρὶς ἀγῶνα καὶ κόπον πολύν.

Εὐχαριστοῦμεν πολὺ καὶ ἐπικαλούμεθα τὰς εὐχὰς τοῦ μακαριστοῦ Γέροντος ἐπὶ πάντας τοὺς συνεργήσαντας εἰς τὴν παρούσαν ἐκδοσιν. Ζητοῦμεν ταπεινῶς ἐκ βαθέων συγγνώμην διὰ τὴν μὴ ἐκπλήρωσιν μέχρι τοῦδε τῆς ἐξαγγελίας περὶ τῆς βιογραφίας τοῦ ἀειμνήστου μακαριστοῦ Γέροντος.

Ἄρχιμ. Ἐφραίμ, Καθηγούμενος τῆς ἐν Ἁγίῳ Ὄρει Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς τοῦ Ὁσίου Φιλοθέου.

ΟΛΙΓΑ ΤΙΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΙΝ

δωρ ζῶν εἶναι ὁ λόγος τῆς χάριτος. Ὡσάν νερό δροσερό θά αἰσθανθοῦν τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ταπεινοῦ τούτου βιβλίου ὅσοι θέλουν νὰ σβήσουν μέσα τους τὸ πῦρ τὸ φιλόυλον καὶ νὰ ἀνάψουν εἰς τὴν καρδίαν τους τὸ αὔλον πῦρ τῆς θείας ἀγάπης.

Εἶναι αὐτὲς αἱ ἐπιστολὲς τοῦ Γέροντος Ἰωσήφ μία ἀπόρροια τῆς ἐσωτερικῆς του ζωῆς, μία ἐκφρασις τῆς μοναχικῆς του ἐμπειρίας, μία ἀνάβλυσις ὕδατος ζῶντος.

Ἕποιοις διψᾷ αὐτὸ τὸ νερόν, ἐμπρός του εἶναι.

Εἶναι ὀγδόντα δύο ἐπιστολὲς ἀπὸ τις πολλὰς ὅπου ἔγραψεν ὁ σοφὸς τὰ θεῖα Γέρων.

Αὐτὸς δὲν ἔμαθεν, ἔπαθε τὰ θεῖα. Καὶ ἰδοὺ σαφῶς καὶ ἀπλανῶς, ταπεινῶς καὶ χαριέντως διδάσκει, αὐτοβιογραφούμενος ἀναμέσον τῶν σελίδων του.

Τὸ ὅλον βιβλίον διηρέθη εἰς δύο μέρη.

Εἰς τὸ α' μέρος περιλαμβάνονται ὅλες αἱ ἐπιστολὲς πλὴν μιᾶς, τῆς τελευταίας. Αὐτὴ μόνη τῆς ἀποτελεῖ τὸ β' μέρος τοῦ βιβλίου. Εἶναι μία ἐκτεταμένη ἐπιστολὴ - τρόπον τινὰ μία πραγματεία ἐν εἴδει ἐπιστολῆς. Καὶ ἀπευθύνεται πρὸς ἡσυχαστὴν εἰς τὴν ἔρημον. Εἶναι διηρημένη εἰς δώδεκα κεφάλαια.

“Όλες αἱ ἄλλες ἐπιστολές εἶναι τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Γέροντος πρὸς τὰ πνευματικά του τέκνα ἐντὸς ἢ ἐκτὸς τοῦ κόσμου· πρὸς μονάζοντας δηλαδὴ καὶ κοσμικούς. Ἄλλοι ἐξ αὐτῶν ζοῦν καὶ ἄλλοι ἐκοιμήθησαν. Εὐλογον ὅτι παρελείφθησαν τὰ ὀνόματα μετὰ τῶν προσωπικῶν ἢ παρεμφερῶν στοιχείων.

Καλῶς ἢ κακῶς παρελείψαμεν καὶ αὐτὴν τὴν ὀρθὴν γραφὴν τῶν χωρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς, τὰ ὅποια μὲ τὴν δεινὴν ἐρμηνευτικὴν εὐχέρειαν χρησιμοποιεῖ ὁ θεοδίδακτος Γέρον.

Ἐξ ἀρχῆς ἀνέκυψεν ὁ πειρασμὸς τῶν ὑποσημειώσεων. Διερωτήθημεν: θὰ ὑπομνηματίσωμεν τὸ κείμενον ἢ ὄχι; Εἶδομεν ὅτι αἱ δυνάμεις μας δὲν ἐξαρκοῦν. Ἄλλ’ ἴσως καὶ τὸ ἰδιάζον τοῦ κειμένου δὲν προσφέρεται εἰς τοιαύτην δοκιμασίαν. Πάντως ἡμεῖς εὗρομεν προτιμώτερον νὰ ἀφεθοῦν ὠρισμένα τινὰ μετέωρα κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν τοῦ ἀναγνώστου παρὰ νὰ χρησιμοποιηθοῦν σημειώσεις καὶ ἐπεξηγήσεις.

Καθότι μέχρι νὰ τελειώσῃ ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ὅλου βιβλίου θὰ ἔχουν λυθῆ μεταξὺ τῶν αἰ περισσότερες ἀπορίες, αἱ δὲ ἄλλες θὰ ἔχουν μεταποιηθῆ εἰς ἐκπληξιν καὶ θαυμασμόν διὰ τὸν πολῦπειρον-πολυπαθῆ Γέροντα καὶ τὴν ἄνωθεν σοφίαν τῶν γραφομένων του.

Ἐξ ἄλλου ἡμεῖς τώρα δὲν κάμνομεν κριτικὴν ἐκδοσιν. Προσφέρομεν εἰς τὰ μέτρα τῶν δυνατοτήτων μας ἔτοιμον λόγον Θεοῦ εἰς οἰκοδομὴν καὶ σωτηρίαν ψυχῶν. Λοιπὸν οὐδεμία ὑποσημείωσις.

Καλὸν νὰ εἰποῦμεν ὅτι ἐπιστολὴ ἀπὸ ἐπιστολῆς ἢ μᾶλλον ἐπιστολαὶ ἀπὸ ἐπιστολῶν διαφέρουν εἰς ἕκτασιν, εἰς ὕφος, εἰς λεξιλόγιον· ἀναλόγως τῶν προσώπων, τοῦ

θέματος ἢ τῆς ψυχικῆς καταστάσεως ὑπὸ τὴν ὁποίαν διετελεῖ γράφων ὁ Γέρον.

Συνήθως ἔγραφε κατὰ τὴν νύκτα μετὰ τὴν πολύωρον καρδιακὴν προσευχὴν του. “Ἐργάζομαι νοερώς, λέγει, καὶ πληρῶ ἀνελλιπῶς τὰ μοναχικά μου καθήκοντα. Καὶ τὰς νύκτας, ἐπ’ ἀρκετὸν ἀφοῦ ὁ νοῦς κουρασθῆ εἰς τὴν εὐχὴν, γράφω οὐκ ὀλίγας ἐπιστολάς ὅπου πολλαχῶς οἱ Χριστιανοὶ μοῦ ζητοῦσιν ὠφέλειαν”.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν ὀρισμένων ἐπιστολῶν ὁ ἀναγνώστης διαπιστώνει ὅτι ὁ λόγος ποὺ τρέχει ἐμπρὸς του ἀβίαστα, φυσικά, χαριτωμένα, ἔχει κάποιον ρυθμὸν, ἓνα μέτρον, μίαν πεζὴν ἑναρμόνιον ποιήσιν.

Θὰ συναντήσετε κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν σελίδων τούτων, συχνὴν, ἀλλ’ ὄχι κουραστικὴν τὴν χρῆσιν ὠρισμένων βοηθητικῶν λέξεων· λοιπὸν, ὅπου, ἀλλά, καὶ ἄλλων παρομοίων.

Ἐπίσης ἀπὸ τόπου εἰς τόπον συναντᾶται καὶ μία ἀσυνήθης ἰδιότυπος σύνταξις ρημάτων. Φερ’ εἰπεῖν ἐμνήσθην ἡμέρας τοῦ παρελθόντος, σᾶς προσεύχομαι, δὲν ἀρέσω αὐτά, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Δὲν εἶναι λάθος τυπογραφικόν, ἐὰν ἴδῃτε· ἀρωτῶ, ἀλησιμονῶ, ἐσήμερον, ἐδικόν μου.

Θὰ συναντήσετε καὶ λέξεις-φράσεις νὰ προβάλλουν πρὸ ὀφθαλμῶν σας διὰ πρώτην φορὰν. Τίς ἐδημιούργησεν ἡ ἀνάγκη τοῦ Γέροντος νὰ κενώσῃ τὸν ἀκένωτον πλοῦτον τῶν νοημάτων του. Νὰ ἀναφέρωμεν ἐνδεικτικῶς μίαν πρότασιν· “χάρις δὲ εἶναι, ἵνα εἰπῶμεν διαφανέστερον, μικρὰ ἢ μεγάλη δωρεὰ τῆς ἀπείρου θείας πλουτανοδόσεως, ὅπου Αὐτὸς ὡς ἀγαθὸς διανέμει ἀπὸ ἄκραν ἀγαθότητα”.

Ὅταν θὰ εὕρισκεσθε εἰς τίς ἐπιστολὰς περὶ ἀσθενείας, μὴν ἀφήσετε τὸν λογισμόν σας νὰ κλείσῃ τὸ ὅλον θέμα.

Πρὸς τὸ τέλος θὰ εὔρητε μίαν ἠπιωτέραν γνώμην τοῦ Γέροντος. Εἶναι χαρακτηριστικὴ: ἡ μὲν πρώτη τοῦ νεανικοῦ ζήλου καὶ τῆς τελείως προσωπικῆς ἐμπειρίας, ἡ δὲ δευτέρα τῆς ὠριμότητος καὶ τῆς εὐθύνης τῶν Πατέρων νὰ μετριά- ζουν τὶς ὑπερβολές, δεικνύοντες ἐν τέλει χάριν τῶν πολλῶν μᾶλλον τὴν μέσῃν καὶ βασιλικὴν ὁδόν.

Ἄς σημειωθῇ ἐπὶ πλέον ὅτι ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κατὰ τὴν ροὴν τοῦ λόγου ἐναλλάσσουν τὰ πρόσωπα καὶ ὁ ἐνικὸς γίνεται πληθυντικὸς· διότι ὁ λόγος ἀπὸ τοῦ ἐνὸς συγκεκρι- μένου προσώπου ἀπλώνεται νὰ συμπεριλάβῃ τὴν ὅλην κοινοβιακὴν ἀδελφότητα ἢ ἴσως καὶ τοὺς μετέπειτα - νῦν ἀναγνώστας.

“Καὶ ἤκουσα φωνῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λεγούσης· γράψον, μακάριοι οἱ νεκροὶ οἱ ἐν Κυρίῳ ἀποθνήσκοντες ἀπ’ ἄρτι. Naί, λέγει τὸ Πνεῦμα, ἵνα ἀναπαύσωνται ἐκ τῶν κόπων αὐτῶν· τὰ δὲ ἔργα αὐτῶν ἀκολουθεῖ μετ’ αὐτῶν”.

Ἄναφέρεται εἰς τὸ Γεροντικὸν ὅτι ὁ ἀββᾶς Ἄμμωνᾶς, πηγαίνοντας νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Μέγαν Ἀντώνιον, περιπλα- νήθη εἰς τὸν δρόμον καὶ κουρασμένος ἔπεσε ὀλίγον νὰ κοιμηθῇ. Ὅταν ἐξύπνησε προσηυχῆθη εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἶπε:

- Κύριε Θεέ μου, παρακαλῶ τὴν ἀγάπην σου, μὴ ἐπιτρέψῃς νὰ ἀπωλεσθῇ τὸ πλάσμα σου!

Τοῦ παρουσιάσθη τότε θεία βοήθεια ὡς ἓνα χεῖρ κρεμάμενο ἀπὸ τὸν οὐρανὸν νὰ τοῦ δείχνῃ τὸν δρόμον· ἕως ὅτου ἦλθε καὶ ἐστάθη στὸ σπήλαιον τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου.

Ἐὰν μᾶς ἐπετρέπετο ἓνας-κάποιος ταπεινὸς παραλληλι- σμὸς θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ εἰποῦμεν ὅτι εἴκοσιν ἔτη ἀπὸ τῆς κοιμήσεώς του ὁ Γέρον Ἰωσήφ, ὡς ἂν νὰ προβάλλῃ διὰ τῶν ἐπιστολῶν του τούτων εἰς τὸ νοητὸν στερέωμα καὶ νὰ

δεικνύῃ τὴν πνευματοφόρον γραφὴν του ὡς κατευθυντήρι- ον πορείαν τῶν τέκνων του. Ὡς ἂν νὰ μᾶς δείχνῃ τὸν δρόμον ὅπου αὐτὸς ἐπέρασε, ἀκολουθῶν τὰ ἴχνη τῶν Πατέρων, καὶ ἡμεῖς νὰ περιπατήσωμεν.

Εὐχαριστοῦμεν - ἐξ ὀνόματος ὅλων ὅπου θὰ ὠφελη- θοῦν - ἐκείνους ὅπου μᾶς ἔστειλαν τὶς ἐπιστολὰς καὶ ἐκείνους ποὺ θὰ μᾶς στείλουν. Εὐχαριστοῦμεν καὶ ὅσους τῶν πατέρων καὶ ἀδελφῶν θὰ θελήσουν νὰ μᾶς ὑποδείξουν τὰ ποικίλα λάθη διὰ τῶν ὁποίων ἡ ἀπειρία μας ἐκόσμησεν αὐτὴν τὴν πρωτόπειρον ἐκδοσιν.

Ἰδέτε τώρα τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν πῶς ἀναβρῦει ἀνά μέσον τῶν χειλέων του, τὸν πλοῦτον τῶν ἐννοιῶν πῶς ἀναπηδᾷ ἐκ τῆς φυσικῆς ἀρμονίας τῶν λόγων του.

“Τὰ κύματα τῶν νοημάτων μου καταπλήττουν τὸν νοῦν. Ἡ γλῶσσα ναρκεῖ εἰς τὴν διάλεξιν, μὴ προλαμβάνουσα νὰ προφέρῃ τοὺς λόγους. Οἱ νοητοὶ σίφωνες ἐπιρρέουν ρα- γδαίως τὸν ὑέτόν, ἀλλὰ γῆ εἰς τὰς ἡμέρας μας ἐλαχίστη. Ὁ πλοῦτος πολὺς τοῦ Κυρίου μας, ἀλλὰ δυστυχῶς κληρονό- μοι ὀλίγοι. Ἀπαιτεῖται βία αἱματηρά, ἀλλὰ ὑπάρχει ἀδρά- νεια εἰς τὸν τόπον μας. Δι’ αὐτὸ ἀναγκάζομαι νὰ ἀνοίγω τοὺς αὐλάκας εἰς τὸν κόσμον· καθότι ὑπάρχει ἐλπίς νὰ δεχθῶσι τὸν λόγον ψυχὰ καθαρά καὶ εἰς ἐμὲ νὰ γίνῃ ὠφέλεια ὁ μισθὸς τῆς ἀγάπης. Λοιπὸν ἀκούσατέ μου τοὺς λόγους, χαρίσατέ μου τὰς ἀκοάς...”

ΜΕΡΟΣ Α'

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΠΡΟΣ ΜΟΝΑΣΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΟΥΣ

Α'

Πρὸς νέον ἐρωτήσαντα περὶ τῆς "εὐχῆς"

γαπητὲ ἐν Χριστῷ ἀδελφέ μου, εὐχομαι νὰ εἶσαι καλά. Ἐσήμερον ἔγινα κάτοχος τῆς ἐπιστολῆς σου καὶ σὲ δίδω ἀπάντησιν εἰς ὅσα μοῦ γράφεις. Αἱ πληροφορίες, ὅπου ζητεῖς, δὲν ἀπαιτοῦσι καιρὸν καὶ κόπον διὰ νὰ σκεφθῶ νὰ σὲ ἀπαντήσω.

Ἡ νοερὰ προσευχὴ εἰς ἐμένα εἶναι ὅπως ἡ τέχνη τοῦ καθενός, καθότι ἐργάζομαι αὐτὴν τριανταεξ καὶ ἐπέκεινα χρόνια.

Ὅταν ἐγὼ ἦλθα στὸ "Ἅγιον Ὄρος, ἐζήτησα ἀπ' εὐθείας τοὺς ἐρημίτας, ὅπου ἐργάζονται τὴν προσευχὴν. Τότε ὑπῆρχαν πολλοὶ - πρὶν σαράντα χρόνια - ὅπου εἶχαν ζωὴ μέσα τους. Ἄνθρωποι ἀρετῆς. Γεροντάκια παλαιά. Ἀπὸ αὐτοὺς ἐκάναμε Γέροντα καὶ τοὺς εἶχαμεν ὁδηγούς.

Λοιπὸν ἡ πράξις τῆς νοερᾶς προσευχῆς εἶναι νὰ βιάσῃς τὸν ἑαυτὸν σου νὰ λέγῃς συνεχῶς τὴν εὐχὴν μὲ

τὸ στόμα, ἀδιαλείπτως. Εἰς τὴν ἀρχὴν γρήγορα· νὰ μὴν προφθάνῃ ὁ νοῦς νὰ σχηματίζῃ λογισμὸν μετεωρισμοῦ. Νὰ προσέχῃς μόνον στὰ λόγια: “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με”. Ὄταν αὐτὸ πολυχρονίση, τὸ συνηθίζει ὁ νοῦς καὶ τὸ λέγει. Καὶ γλυκαίνεσαι ὡσὰν νὰ ἔχῃς μέλι στὸ στόμα σου. Καὶ θέλεις ὅλο νὰ τὸ λέγῃς. Ἄν τὸ ἀφήνῃς, στενοχωρεῖσαι πολὺ.

Ὄταν τὸ συνηθίσῃ ὁ νοῦς καὶ χορτάσῃ - τὸ μάθη καλά - τότε τὸ στέλνει εἰς τὴν καρδίαν. Ἐπειδὴ ὁ νοῦς εἶναι ὁ τροφοδότης τῆς ψυχῆς καὶ ὅ,τι καλὸν ἢ πονηρὸν ἰδῆ ἢ ἀκούσῃ ἢ δουλειά του εἶναι νὰ τὸ κατεβάσῃ εἰς τὴν καρδίαν, ὅπου εἶναι τὸ κέντρον τῆς πνευματικῆς καὶ σωματικῆς δυνάμεως τοῦ ἀνθρώπου, ὁ θρόνος τοῦ νοῦ· λοιπόν, ὅταν ὁ εὐχόμενος κρατᾷ τὸν νοῦν του νὰ μὴν φαντάζεται τίποτε, ἀλλὰ προσέχει μόνον στὰ λόγια τῆς εὐχῆς, τότε ἀναπνέοντας ἐλαφρὰ μὲ κάποιαν βίαν καὶ θέλησιν ἐδικήν του τὸν κατεβάζει εἰς τὴν καρδίαν· καὶ τὸν κρατεῖ μέσα δίκην κλεισούρας, καὶ λέγει μὲ ρυθμὸν τὴν εὐχήν:

- Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με!

Εἰς τὴν ἀρχὴν λέγει μερικὲς φορὲς τὴν εὐχήν καὶ παίρνει μίαν ἀναπνοήν. Κατόπιν, ὅταν συνηθίσῃ νὰ στέκῃ ὁ νοῦς εἰς τὴν καρδίαν, λέγει εἰς κάθε ἀναπνοήν μίαν εὐχήν. “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ”: ἐμβαίνει ἢ ἀναπνοή, “ἐλεήσόν με”: ἐβγαίνει. Αὐτὸ γίνεται μέχρις ὅτου ἐπισκιάσῃ καὶ ἀρχίσῃ νὰ ἐνεργῇ ἡ χάρις μέσα εἰς τὴν ψυχὴν· μετὰ πλέον εἶναι θεωρία.

Λοιπὸν παντοῦ λέγεται ἡ εὐχή· καὶ καθήμενος καὶ στὸ κρεβάτι καὶ περιπατώντας καὶ ὄρθιος. “Ἀδιαλεί-

πτως προσεύχεσθε, ἐν παντὶ εὐχαριστεῖτε”, λέγει ὁ Ἀπόστολος. Δὲν πρόκειται ὅμως μόνον ὅταν πλαγιάζῃς νὰ προσεύχεσαι. Θέλει ἀγῶνα· ὄρθιος-καθήμενος. Ὄταν κουράζεσαι, κάθεσαι. Καὶ πάλιν ὄρθιος. Νὰ μὴ σὲ πιάνῃ ὁ ὕπνος.

Αὐτὰ λέγονται “πρᾶξις”. Δεικνύεις τὴν προαίρεσίν σου εἰς τὸν Θεόν· τὸ δὲ πᾶν ἐγκεῖται εἰς Αὐτόν, ἐὰν σοῦ δώσῃ. Ὁ Θεὸς εἶναι ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἡ χάρις Του ἐνεργεῖ ὅλα. Αὐτὴ εἶναι ἡ κινητήριος δύναμις.

Τὸ δὲ πῶς γίνεται, πῶς ἐνεργεῖται ἡ ἀγάπη, εἶναι νὰ φυλάξῃς τὰς ἐντολάς. Ὄταν ἐσὺ ἐγείρῃς τὴν νύκτα καὶ προσεύχεσαι· ὅταν βλέπῃς τὸν ἀσθενῆ καὶ τὸν συμπαθῆς· τὴν χήραν καὶ τὰ ὄρφανά, τοὺς γέροντας καὶ τοὺς ἐλεῆς, τότε σὲ ἀγαπᾷ ὁ Θεός. Καὶ τότε καὶ σὺ τὸν ἀγαπᾷς. Ἐκεῖνος πρῶτον ἀγαπᾷ καὶ ἐκχέει τὴν χάριν Του. Καὶ ἡμεῖς τὰ ἴδια ἐκ τῶν ἰδίων, “τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν” ἀποδίδομεν.

Ἐὰν λοιπὸν ζητῆς νὰ τὸν εὕρῃς μόνον διὰ τῆς “εὐχῆς”, μὴ βγάλῃς πνοὴν χωρὶς τὴν εὐχήν. Πρόσεχε μόνον νὰ μὴ δέχεσαι φαντασίαις. Διότι τὸ Θεῖον εἶναι ἀνείδεον, ἀφάνταστον, ἀχρωμάτιστον· εἶναι ὑπερτέλειον. Δὲν δέχεται συλλογισμούς. Ἐνεργεῖ ὡς αὔρα λεπτὴ ἐν ταῖς διανοαῖς ἡμῶν.

Ἡ κατάνυξις ἐρχεται, ὅταν σκέπτεσαι πόσον ἐλύπησες τὸν Θεόν. Ὅπου Ἐκεῖνος εἶναι τόσο καλός, τόσο γλυκός, τόσο ἐλεήμων, ἀγαθός, ὅλος γεμάτος ἀγάπη. Ὅπου ἐσταυρώθη καὶ ὅλα τὰ ἔπαθεν δι’ ἡμᾶς. Αὐτὰ καὶ ἄλλα ὅπου ἔπαθεν ὁ Κύριος, ὅταν μελετᾷς, σοῦ φέρνουν κατάνυξιν.

Λοιπόν, ἐὰν ἡμπορέσης νὰ λέγῃς τὴν εὐχὴν ἐκφώνως καὶ ἀδιαλείπτως, σὲ δύο-τρεις μῆνες τὴν συνηθίζεις. Καὶ ἐπισκιάζει ἡ χάρις καὶ σὲ δροσιζει. Μόνον νὰ τὴν λέγῃς ἐκφώνως, χωρὶς διακοπὴν. Καὶ ὅταν τὴν παραλάβῃ ὁ νοῦς, τότε θὰ ξεκουρασθῆς μὲ τὴν γλῶσσαν νὰ τὴν λέγῃς. Καὶ πάλιν, ὅταν τὴν ἀφήνῃ ὁ νοῦς, ἀρχίζει ἡ γλῶσσα. Ὅλη ἡ βία χρειάζεται εἰς τὴν γλῶσσαν, ἕως ὅτου νὰ συνηθίσῃς εἰς τὴν ἀρχὴν κατόπιν, ὅλα τῆς ζωῆς σου τὰ ἔτη, θὰ τὴν λέγῃ ὁ νοῦς χωρὶς κόπον.

Ὅταν ἔλθῃς, ὡς λέγεις, εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος, νὰ ἔλθῃς νὰ μᾶς ἰδῆς. Ἄλλὰ τότε θὰ ὁμιλήσωμεν ἄλλα πράγματα. Δὲν θὰ σοῦ μείνῃ καιρὸς διὰ τὴν εὐχὴν. Τὴν εὐχὴν αὐτοῦ θὰ τὴν ἴβῃς, ὅπου θὰ εἶναι ἡσυχον τὸ μυαλό σου. Ἐδῶ ὅπου θὰ γυρίζῃς στὰ Μοναστήρια ἄλλοῦ θὰ περισπᾶται ὁ νοῦς σου, εἰς ἐκεῖνα ὅπου θὰ ἀκοῦς καὶ θὰ βλέπῃς.

Ἐγὼ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὴν ἴβῃς τὴν "εὐχή". Μὴν ἀμφιβάλλῃς. Μόνον κτύπα εὐθέως εἰς τὴν θύραν τοῦ Θεοῦ ἐλέους καὶ πάντως ὁ Χριστὸς θὰ σοῦ ἀνοίξῃ· εἶναι ἀδύνατον. Ἀγάπησέ τον πολὺ, διὰ νὰ λάβῃς πολὺ. Εἰς τὴν ἀγάπην Του, πολλὴν ἢ ὀλίγην, ἐγκεῖται ἡ δόσις, πολὺ ἢ ὀλίγον.

Β'

Πρὸς τὸν αὐτὸν περὶ τῆς εὐχῆς, καὶ ἀποκρίσεις ἐρωτήσεων.

χάριν πολὺ διὰ τὴν προθυμίαν σου ὅπου ἔχεις νὰ ὠφελήσῃς τὴν ψυχὴν σου. Καὶ ἐγὼ διψῶ νὰ ὠφελήσω τὸν κάθε ἀδελφόν, ὅπου ζητεῖ νὰ σωθῇ.

Λοιπόν, ἀγαπητὲ μου καὶ προσφιλέστατε ἀδελφέ, ἀνοιξόν σου τὰ ὦτα. Ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου,

ἀφοῦ ἐγεννήθη εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, εἶναι νὰ ἴβῃ τὸν Θεόν. Δὲν ἡμπορεῖ ὅμως νὰ τὸν ἴβῃ, ἐὰν πρῶτον δὲν τὸν ἴβῃ ὁ Θεός. "Ἐν αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα", ἀλλὰ τὰ πάθη μᾶς ἔχουν κλείσει τοὺς ψυχικοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ δὲν βλέπομεν. Ὅταν ὅμως στρέψῃ τὸ ματάκι του πρὸς ἡμᾶς ὁ πολὺ ἀγαθὸς μας Θεός, τότε ὡς ἀπὸ ὕπνου ξυπνοῦμε, καὶ ἀρχίζομεν νὰ ζητοῦμε τὴν σωτηρίαν μας.

Ὅθεν, διὰ τὸ πρῶτον σου ἐρώτημα: Τώρα σὲ εἶδεν ὁ Θεὸς καὶ σὲ ἐφώτισε καὶ σὲ ὡδήγει. Αὐτοῦ ὅπου εἶσαι ἐργάσου. Λέγε ἀκατάπαυστα τὴν εὐχὴν μὲ τὴν γλῶσσα καὶ μὲ τὸν νοῦν. Ὅταν ἡ γλῶσσα κουράζεται,

ἄς ἀρχίζη ὁ νοῦς. Καὶ πάλιν, ὅταν ὁ νοῦς βαρύνεται, ἡ γλῶσσα. Μόνον νὰ μὴν παύης. Κάμνε μετάνοιες πολλές. Ἐργύπνα τὴν νύκτα, ὅσον ἠμπορεῖς. Καὶ ἂν ἀνάψη φλόγα εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ζητῆς ἡσυχίαν καὶ δὲν ἠμπορῆς νὰ σταθῆς εἰς τὸν κόσμον - διότι μέσα σου ἀνάβει ἡ εὐχή - τότε γράψε μου καὶ ἐγὼ θὰ σοῦ εἰπῶ τι θὰ κάμης. Ἐὰν πάλιν δὲν ἐνεργήσῃ ἔτσι ἡ χάρις, ἀλλὰ κρατεῖται ὁ ζῆλος μέχρι τοῦ νὰ πράττῃς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου πρὸς τὸν πλησίον, τότε ἡσύχαζε ὅπως εἶσαι, καὶ καλὰ εἶσαι· μὴ ζητῆς ἄλλο τίποτε. Τὴν διαφορὰν τῶν τριάκοντα, ἐξήκοντα, ἑκατόν, θὰ τὴν εὕρῃς, ὅταν διαβάσῃς τὸν Εὐεργετινόν. Θὰ εὕρῃς ἐκεῖ καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα γραμμένα καὶ πολὺ θὰ ὠφελῆθῃς.

Λοιπὸν, ἀποκρίσις τῶν ἄλλων σου ἐρωτήσεων: Ἡ εὐχή ἔτσι πρέπει νὰ λέγεται μὲ τὸν ἐνδιάθετον λόγον. Ἄλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν τὴν ἔχει συνηθίσει ὁ νοῦς, τὴν ξεχνᾷ. Δι' αὐτὸ τὴν λέγεις, πότε μὲ τὸ στόμα καὶ πότε μὲ τὸν νοῦν. Καὶ αὐτὸ γίνεται μέχρις ὅτου τὴν χορτάσῃ ὁ νοῦς καὶ γίνῃ ἐνέργεια.

Ἐνέργεια λέγεται ἐκεῖνο ὅπου, ὅταν λέγῃς τὴν εὐχὴν, αἰσθάνεσαι μέσα σου - χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις - καὶ θέλεις διαρκῶς νὰ τὴν λέγῃς. Λοιπὸν, ὅταν παραλάβῃ ὁ νοῦς τὴν εὐχὴν καὶ γίνῃ αὐτὴ ἡ χαρὰ ποῦ σοῦ γράφω, τότε θὰ λέγεται μέσα σου ἀδιαλείπτως, χωρὶς τὴν βίαν τὴν ἐδικὴν σου. Αὐτὸ λέγεται αἰσθησις-ἐνέργεια· ἐπειδὴ ἡ χάρις ἐνεργεῖ χωρὶς τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου. Τρώγει, περιπατεῖ, κοιμᾶται, ξυπνᾷ, καὶ μέσα φωνάζει διαρκῶς τὴν εὐχὴν. Καὶ ἔχει εἰρήνην, χαρὰν.

Τώρα, διὰ τὰς ὥρας τῆς προσευχῆς· ἐπειδὴ εἶσαι εἰς τὸν κόσμον καὶ ἔχεις διάφορες μέριμνες, ὅποταν βρίσκῃς καιρὸν κάμνε προσευχήν. Ἄλλὰ βιάζου συνεχῶς νὰ μὴ ἀμελήσῃς. Διὰ τὴν “θεωρίαν” ὅπου ζητεῖς, αὐτοῦ δύσκολον εἶναι· διότι θέλει ἀπόλυτον ἡσυχίαν.

Εἰς τρεῖς τάξεις διαιρεῖται ἡ κατάστασις ἡ πνευματικὴ· καὶ ἀναλόγως ἐνεργεῖ ἡ χάρις εἰς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ μία κατάστασις λέγεται καθαρτικὴ, ἡ ὅποια καθαρίζει τὸν ἄνθρωπον. Αὐτὴ τώρα ἐστὶ ὅπου ἔχεις λέγεται χάρις καθαρτικὴ. Αὐτὴ διεγείρει τὸν ἄνθρωπον εἰς μετάνοιαν. Ἡ κάθε προθυμία, εἰς τὰ πνευματικὰ ὅπου ἔχεις, ὅλα τῆς χάριτος εἶναι. Ἐδικόν σου δὲν εἶναι τίποτε. Αὐτὴ μυστικῶς ὅλα ἐνεργεῖ. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ χάρις, ὅταν βιάζεσαι, παραμένει μαζί ὠρισμένα χρόνια. Καί, ἐὰν προκόψῃ ὁ ἄνθρωπος διὰ τῆς νοερᾶς προσευχῆς, λαμβάνει ἄλλην χάριν πολὺ διαφορετικὴν.

Ἡ πρώτη, ὡς εἶπομεν, ὀνομάζεται αἰσθησις-ἐνέργεια καὶ εἶναι αὐτὴ ἡ καθαρτικὴ, ὅτι ἡσθάνθη ὁ εὐχόμενος κίνησιν-ἐνέργειαν θεϊκὴν μέσα του.

Ἡ ἄλλη ὀνομάζεται φωτιστικὴ. Κατ' αὐτὴν λαμβάνει φῶς γνώσεως, ἀνάγεται εἰς θεωρίαν Θεοῦ. Ὅχι φῶτα, ὅχι φαντασίαι, ὅχι εἰκονισμοί· ἀλλὰ διαύγεια τοῦ νοός, καθαρότης λογισμῶν, βάθος ἐνοιῶν. Αὐτὸ διὰ νὰ ἔλθῃ πρέπει ὁ εὐχόμενος νὰ ἔχη πολλὴν ἡσυχίαν καὶ ὁδηγὸν ἀπλανῆ.

Καὶ τρίτη κατάστασις - ἐπισκίασις χάριτος - εἶναι μετὰ ἀπὸ αὐτὰ ἡ χάρις ἡ τελειωτικὴ, ὅπου εἶναι δῶρον

μεγάλο. Δέν σοῦ γράφω τώρα δι' αὐτό, ἐπειδὴ καὶ δέν εἶναι ἀνάγκη. Ἐάν ὁμως θέλῃς νὰ διαβάσῃς περὶ αὐτοῦ, ἔχω γράψει μὲ τὴν ἀγγραμματοσύνην μου, ὅταν ἐγίνοντο αὐτὲς αἱ ἐνέργειες βιβλιαράκι χειρόγραφον "πνευματοκίνητος σάλπιγξ". Ζήτησε νὰ τὸ εὕρῃς. Ἀγόρασε καὶ τὸν ἅγιον Μακάριον ἀπὸ τὸν Σχοινᾶν, τὸν ἀββᾶν Ἰσαάκ, καὶ πολὺ θὰ ὠφεληθῆς. Καὶ ὅ,τι ἀλλοίωσιν συναντᾶς γράψε μου καὶ ἐγὼ σοῦ ἀπαντῶ μὲ προθυμίαν πολλήν.

Ἐγὼ τὸν καιρὸν ἐτοῦτον ὅλο γράφω εἰς ὅσους ἀρωτοῦν. Ἐφέτος ἦλθαν ἀπὸ τὴν Γερμανίαν μόνον καὶ μόνο νὰ μάθουν διὰ τὴν νοεράν προσευχήν. Ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν μοῦ γράφουν μὲ τόσην προθυμίαν. Ἀπὸ τὸ Παρίσι εἶναι τόσοι, ὅπου θερμῶς ζητοῦν. Ἡμεῖς ἐδῶ εἰς τὰ πόδια μας, διατί ἀμελοῦμε; Μήπως εἶναι σκάψιμο νὰ φωνάζωμεν διαρκῶς τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ νὰ μᾶς ἐλεήσῃ;

Τέλος, ἐπικρατεῖ καὶ μία ἐσκοτισμένη ἰδέα τοῦ πειρασμοῦ· ὅτι, ἂν λέγῃ κανεὶς τὴν εὐχήν, φοβεῖται μὴν πλανηθῆ· ἐνῶ αὐτὸ εἶναι πλάνη ποῦ λέγει.

"Ὅποιος θέλει, ἄς δοκιμάσῃ. Καί, ὅταν χρονίση ἢ ἐνέργεια τῆς εὐχῆς, θὰ γίνῃ Παράδεισος μέσα του. Θὰ ἐλευθερωθῆ ἀπὸ τὰ πάθη, θὰ γίνῃ ἄλλος ἄνθρωπος. Ἄν δὲ εἶναι καὶ εἰς τὴν ἔρημον, ὦ! ὦ! δέν λέγονται τὰ καλά τῆς εὐχῆς!

Γ'

*Πρὸς Μοναχὸν εἰσερχόμενον εἰς
τὸ στάδιον τῆς ἀθλήσεως.*

αἴριοις ἐν Κυρίῳ, τέκνον ἀγαπητόν, τὸ ὁποῖον ἡ χάρις τοῦ Ἰησοῦ μου ἐφώτισε καὶ τοῦ κόσμου ἀπήλλαξε. Ἐπέταξε εἰς τὴν Ἐρημον καὶ ἠϋλίσθη εἰς τὸ Κοινόβιον μετὰ ἱερᾶς Συνοδείας. Καὶ νῦν δοξολογεῖ καὶ εὐχαριστεῖ ἐκ ψυχῆς τὸν Θεόν.

Ἡ θεία χάρις, τέκνον μου, εἶναι ὅπου ὡς δόλωμα εἰσέρχεται στὴν ψυχὴν καὶ ἐλκύει ἀβιάστως τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ καὶ ἀνώτερα. Αὐτὴ γνωρίζει τὸν τρόπον νὰ σαγηνεύῃ τοὺς λογικοὺς ἰχθύας καὶ ἐξάγῃ αὐτοὺς ἐκ τῆς θαλάσσης τοῦ κόσμου. Ὅμως τί τὸ μετὰ ταῦτα;

Ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐβγάλη ἀπὸ τὸν κόσμον τὸν ἐρχόμενον νὰ μονάσῃ καὶ τὸν φέρῃ στὴν ἔρημον, δέν τοῦ δεικνύει εὐθύς μήτε τὰ πάθη του μήτε τοὺς πειρασμούς, μέχρις ὅτου γένη Μοναχὸς καὶ τὸν δέσῃ ὁ Χριστὸς μὲ τὸν φόβον Του. Καὶ οὕτως ἄρχεται ἡ δοκιμασία, ὁ ἀγὼν καὶ ἡ πάλη.

Καί, ἂν ἐξ ἀρχῆς ὁ δοκιμαζόμενος βιασθῆ καὶ προλάβῃ νὰ ἀνάψῃ μὲ τοὺς ἀγῶνας τοῦ λαμπάδα ἀσκήσεως, δὲν σβῆνει αὐτῆ, ὑποχωρούσης τῆς χάριτος, ὅταν ἔλθουν οἱ πειρασμοί. Ἀλλέως, ὅταν ἡ χάρις συνέλθῃ, θὰ ἔλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἰδικὴν τοῦ πρώην κατάστασιν. Καί, ἀναλόγως τὰ πάθη ὅπου εἶχεν εἰς τὸν κόσμον, θὰ ἐγερθοῦν οἱ πειρασμοὶ καὶ θὰ κινήσουν τὰς πρώην συνηθείας, ὅπου ἐδούλευεν καὶ ἰδεοῦλωτο.

Καὶ πρώτον γνώριζε, τέκνον μου, ὅτι·

Ἄνθρωπος ἐξ ἀνθρώπου πολλὴν διαφορὰν ἔχει καὶ μοναχὸς μοναχοῦ. Ἐχει ψυχὰς μαλακοῦ χαρακτήρος ὅπου πείθονται μὲ πολλὴν εὐκολίαν. Ἐχει καὶ ψυχὰς σκληροῦ χαρακτήρος, ὅπου δὲν ὑποτάσσονται εὐκολα. Ἐχουν τόσην διαφορὰν, ὅσον βαμβάκι ἀπὸ σιδήρου. Τὸ βαμβάκι θέλει μόνον ἐπάλειψιν λόγου. Ἀλλὰ τὸ σίδηρον θέλει φωτιὰ καὶ καμίνι τῶν πειρασμῶν διὰ νὰ δουλευθῆ. Καὶ πρέπει νὰ ἔχη ὁ τοιοῦτος ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμοὺς διὰ νὰ γένη ἢ κάθαρσις. Ὅταν δὲν ἔχη ὑπομονήν, εἶναι λύχνος μὲ χωρὶς ἔλαιον· σβῆνει συντόμως καὶ χάνεται.

Ὅταν λοιπὸν κανεὶς τοιαύτης φύσεως σκληροτέρας σιδήρου ἔρχεται νὰ μονάσῃ, εὐθύς ὡς εἰσέρχεται εἰς τὸ στάδιον, εὐθύς ἀποστατεῖ τῆς ὑπακοῆς. Εὐθύς ἀθετεῖ τὰς ὑποσχέσεις καὶ παραιτεῖται τῆς μάχης. Καὶ βλέπει: μόλις συσταλῆ ὀλίγον ἡ χάρις διὰ νὰ δοκιμασθῆ ἢ προαίρεσις καὶ ὑπομονή του, εὐθύς αὐτὸς ρίπτει τὰ ὄπλα καὶ ἀρχίζει νὰ μετανοῆ, διατὶ ἦλθε νὰ γένη μοναχός. Καὶ διέρχεται τὰς ἡμέρας τοῦ πλήρης

παρακοῆς καὶ πικρίας, ὅλος ἀντιλογία καὶ ἔπαρσις.

Ἐκδιώκει ἡ χάρις μικρόν, δι' εὐχῶν τοῦ Γέροντος, τὰ νέφη τῶν πειρασμῶν διὰ νὰ συνέλθῃ ὀλίγον καὶ ἀνανήψῃ· ἀλλ' αὐτὸς μετ' ὀλίγον πάλιν θέλημα καὶ παρακοή, πάλιν ταραχὴ καὶ σύγχυσις.

Γράφεις διὰ τὸν ἀδελφὸν ὅπου βλέπεις αὐτοῦ καὶ θαυμάζεσαι, πῶς τόσον κόπον βάνει εἰς τὴν διακονίαν του καὶ πάλιν ἔσωθεν ὁ ἐγωϊσμός κυριεύει. Μὰ εὐκολὸν εἶναι, νομίζεις, νὰ νικήσῃ πάθος ὁ ἄνθρωπος;

Αἱ καλωσύνες καὶ ἐλεημοσύνες καὶ πάντα τὰ ἐξωθεν καλὰ δὲν κατευνάζουν τὸ ἀγέρωχον τῆς καρδίας· ἀλλὰ ἡ διανοητικὴ ἀδολεσχία, ὁ πόνος τῆς μετανοίας, ἡ συντριβὴ καὶ ταπεινώσις, αὐτὰ ταπεινώνουν τὸ ἄτακτον φρόνημα. Καὶ εἶναι κόπος πολὺς καὶ δυσβάστακτος ἀνυπότακτος ἄνθρωπος.

Μόνον μὲ ἄκραν ὑπομονὴν ἠμπορεῖ αὐτὸς νὰ οἰκονομηθῆ. Μόνον μὲ τὴν ἄκραν ὑπομονὴν τῶν Γερόντων, τὴν ἀνοχὴν καὶ ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν δυνατὸν νὰ ἔλθουν εἰς αἴσθησιν σκληροτράχηλοι ὑποτακτικοί. Ἀλλ' ἰδοὺ ὅπου εἶναι καὶ αὐτοὶ χρήσιμοι πολλάκις ὡσάν δεξι χέρι. Καὶ σχεδὸν πάντοτε οἱ τοιοῦτοι ποὺ ἔχουν κάποιον τι χάρισμα ἔναντι τῶν ἄλλων, δύσκολα νὰ ταπεινωθοῦν. Νομίζουν· αὐτοὶ εἶναι καὶ ἄλλοι δὲν εἶναι.

Χρεῖα λοιπὸν κόπου πολλοῦ καὶ μακροθυμίας πολλῆς ἕως νὰ ἀνασκαφῆ τὸ παλαιὸν αὐτὸ τῆς ὑπερηφανείας θεμέλιον καὶ τεθῆ ὡς ἄλλον θεμέλιον ἢ

ταπεινώσις καὶ ὑπακοή τοῦ Χριστοῦ. "Ὁμως βλέπων ὁ Κύριος τοὺς κόπους καὶ τὴν προαίρεσιν καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων καὶ τῶν ἄλλων τοὺς παραχωρεῖ εἰς ἄλλον πειρασμόν, ὅπου ἀντιδρᾷ εἰς τὸ πάθος των, καί, τῷ ἐλέει αὐτοῦ, σώζει καὶ αὐτοὺς "ὁ πάντας θέλων σωθῆναι". Σὺ δὲ βλέπε τίνων θέλεις νὰ ὁμοιάσῃς.

"Ἀριστον ἦτον νὰ ἦσαν ὅλοι ἀγαθοῦ χαρακτῆρος, ταπεινοὶ καὶ ὑπάκουοι. "Ὁμως, ἂν συντύχη κανεὶς καὶ φύσεως σκληροτέρας σιδήρου, ἅς μὴν ἀπελπίζεται. Θέλει ἀγῶνα, ἀλλὰ χάριτι Θεοῦ, δύναται νὰ νικήσῃ. Ὁ δὲ Θεός, δὲν εἶναι ἀδικος νὰ ζητήσῃ ἄλλα ἀντὶ ἄλλων. Καθὼς ἔδωκε τὰ χαρίσματα, ζητεῖ καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν.

Καθότι ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημιουργίας εἰς τρεῖς τάξεις ἐχώρισε τοὺς ἀνθρώπους: Εἰς ἕναν ἔδωκε πέντε τάλαντα, εἰς ἄλλον δύο, καὶ εἰς ἕτερον ἕνα.

Ὁ πρῶτος ἔχει ἀνώτερα τὰ χαρίσματα· χωρητικώτερος εἰς τὸν νοῦν καὶ λέγεται θεοδίδακτος, διότι λαμβάνει ἀπὸ Θεοῦ χωρὶς διδασχὴν. Ὁπως ἦσαν τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ὁ Ἅγιος Ὀνούφριος, ἡ Ὁσία Μαρία, Κύριλλος Φιλεώτης, Λουκάς ὁ ἐν Στειρίῳ καὶ μύριοι ἄλλοι, ὅπου χωρὶς ὁδηγὸν ἐγιναν τέλειοι.

Ὁ ἕτερος πρέπει νὰ διδασχθῇ τὸ καλὸν διὰ νὰ τὸ κάμῃ. Ὁ δὲ τρίτος, κἂν ἀκούσῃ, κἂν μάθῃ, τὸ κρύπτει στὸ χῶμα· δὲν κάμνει τίποτε.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν ὑπάρχει τόση διαφορὰ μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ μοναχῶν ὅπου βλέπεις. Καὶ διὰ

τοῦτο πρῶτον πάντων τὸ "γνώθι σαυτόν". Ἦγουν νὰ γνωρίσῃς τὸν ἑαυτὸν σου, ὁποῖος εἶσαι. Ὁποῖος εἶσαι τῇ ἀληθείᾳ, ὄχι ὁποῖος νομίζεις ἐσὺ ὅτι εἶσαι. Μὲ τὴν γνώσιν αὐτὴν γίνεσαι ὁ σοφώτερος τῶν ἀνθρώπων. Μὲ τοιαύτην ἐπίγνωσιν καὶ εἰς ταπεινώσιν ἐρχεσαι καὶ χάριν λαμβάνεις παρὰ Κυρίου. Εἰ δὲ καὶ δὲν ἀποκτήσῃς αὐτογνωσίαν, ἀλλ' ὑπολογίζεις εἰς μόνον τὸν κόπον σου, γνώριζε ὅτι πάντοτε μακρὰν τῆς ὁδοῦ θὰ εὐρίσκεσαι. Διότι δὲν λέγει ὁ Προφήτης· "ιδέ, Κύριε, τὸν κόπον μου", ἀλλὰ "ιδέ, λέγει, τὴν ταπεινώσιν μου καὶ τὸν κόπον μου". Ὁ κόπος εἶναι διὰ τὸ σῶμα, ἡ ταπεινώσις διὰ τὴν ψυχὴν· καὶ πάλιν τὰ δύο ὁμοῦ, κόπος καὶ ταπεινώσις, δι' ὅλον τὸν ἄνθρωπον.

Ποῖος ἐνίκησε τὸν Διάβολον; Αὐτὸς ποὺ ἐγνώρισε τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν, τὰ πάθη καὶ ἐλαττώματα, ὅπου ἔχει. Ὁ φοβούμενος νὰ γνωρίσῃ ἑαυτὸν, αὐτὸς μακρὰν τῆς γνώσεως μένει· καὶ ἄλλο τίποτε δὲν ἀγαπᾷ παρὰ νὰ βλέπῃ μόνον λάθη στοὺς ἄλλους καὶ νὰ τοὺς κρίνῃ. Αὐτὸς δὲν βλέπει εἰς ἄλλους χαρίσματα, ἀλλὰ μόνον, ἐλαττώματα· δὲν βλέπει εἰς ἑαυτὸν ἐλαττώματα, παρὰ μόνον χαρίσματα. Καὶ τοῦτο εἶναι ἀληθῶς τὸ ὑστέρημα ὅπου πάσχομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι τοῦ ὀγδόου αἰῶνος· ὅπου δὲν ἀναγνωρίζομεν ὁ εἰς τοῦ ἕτερου τὸ χάρισμα. Ὁ ἕνας ὑστερεῖται πολλὰ, μὰ οἱ πολλοὶ τὰ ἔχουσιν ὅλα. Αὐτὸ ὅπου ἔχει ὁ ἕνας δὲν τὸ ἔχει ὁ ἄλλος. Καί, ἂν ἀναγνωρίζωμεν τοῦτο, πολλὴ ταπεινώσις γίνεται. Καθότι τιμᾶται καὶ δοξάζεται ὁ Θεός, ὅστις ποικιλοτρόπως ἐστόλισε τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὑπέδειξεν ἀνισότητά εἰς ὅλα του τὰ δημιουργήματα. Ὅχι καθὼς πασχίζουν οἱ ἀσεβεῖς νὰ φέρουν

ισότητα ανατρέποντες την θείαν Δημιουργίαν. Ὁ Θεὸς τὰ πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησεν.

Ὅθεν, τέκνον μου, τώρα πού εἶναι ἀρχὴ φρόντισε νὰ γνωρίσης τὸν ἑαυτὸν σου καλῶς, διὰ νὰ βάλῃς θεμέλιον στερεὸν τὴν ταπεινώσιν. Φρόντισε νὰ μάθῃς τὴν ὑπακοήν, νὰ ἀποκτήσης τὴν εὐχήν.

Τὸ “Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με” ἄς εἶναι ἡ ἀναπνοή σου.

Μὴ ἀφήνης τὸν νοῦν σου ἀργόν, διὰ νὰ μὴ διδαχθῇς τὰ κακά. Μὴ ἀφήνεσαι νὰ κυττάζῃς τὰς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων, διότι, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῆς, θὰ εὐρίσκεισαι συνεργὸς τοῦ πονηροῦ καὶ ἀπρόκοπος εἰς τὸ ἀγαθόν. Μὴ συμμαχῇς ἐν ἀγνοίᾳ μὲ τὸν ἐχθρὸν τῆς ψυχῆς σου.

Ὡς πολυμήχανος ὁ ἐχθρὸς γνωρίζει καλῶς νὰ κρύπτεται πίσω ἀπὸ τὰ πάθη καὶ τίς ἀδυναμίες. Ὅποτε διὰ νὰ κτυπήσῃς αὐτόν, πρέπει νὰ πολεμήσῃς, νὰ θανατώσῃς τὸν ἑαυτὸν σου – ὅλα τὰ πάθη. Ὅταν ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος ἀποθάνῃ, τότε θὰ καταργηθῇ ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ καὶ ἀντικειμένου.

Δὲν εἶναι ἡμῶν ἡ πάλη πρὸς ἄνθρωπον, ὅπου τυχὸν ἡμπορεῖς νὰ τὸν θανατώσῃς μυριοτρόπως, ἀλλὰ εἶναι πρὸς τὰς ἀρχάς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκοτοῦς. Δὲν πολεμοῦνται μὲ γλυκὰ καὶ λουκούμια, ἀλλὰ μὲ δακρῶν ὄχετούς, μὲ πόνον ψυχῆς ἕως θανάτου, μὲ ἄκραν ταπεινώσιν καὶ μεγίστην ὑπομονήν. Νὰ τρέχῃ αἷμα ἀπὸ ὑπερκόπως τῆς εὐχῆς. Νὰ πέφτῃς ἑβδομάδες ἐξηντημένος ὡς βαρεῖα ἀσθενής. Καὶ νὰ μὴν παραι-

τῆσαι τῆς μάχης, ἕως νὰ νικηθοῦν καὶ ὑποχωρήσουν οἱ δαίμονες. Ὅποτε λαμβάνεις ἐλευθερίαν παθῶν.

Καὶ λοιπόν, τέκνον μου, βίασε σεαυτὸν ἐξ ἀρχῆς νὰ εἰσέλθῃς διὰ τῆς στενῆς πύλης· διότι μόνη αὐτὴ εἰσάγει εἰς τὴν εὐρυχωρίαν τοῦ Παραδείσου. Κόπτε καθ' ἡμέραν καὶ ὥραν τὸ θέλημά σου καὶ μὴ ζητῆς ἄλλην ὁδὸν πλὴν αὐτῆς. Αὐτὴν ἐπεριπάτησαν οἱ πόδες τῶν ὁσίων Πατέρων. Ἀποκάλυψον καὶ σὺ πρὸς Κύριον τὴν ὁδὸν σου καὶ αὐτὸς σὲ ὀδηγήσει. Ἀποκάλυψον εἰς τὸν Γέροντα τοὺς λογισμοὺς σου καὶ αὐτὸς σὲ θεραπεύει. Μὴ κρύψῃς ποτὲ λογισμὸν σου, διότι ἐντὸς αὐτοῦ εὐρίσκεται κεκρυμμένη ἡ πονηρία τοῦ διαβόλου· ἐν τῷ λέγειν ἀφανίζεται. Μὴ ἀποκαλύψῃς σφάλμα ἐτέρου, εἰς δικαίωσιν ἐδικήν σου, διότι εὐθύς ἡ χάρις ἀποκαλύπτει τὰ ἰδικά σου, ὅπου μέχρι τοῦ νῦν σὲ ἐσκέπαζεν. Ὅσον ἐσὺ ἐν ἀγάπῃ σκεπάζεις τὸν ἀδελφόν, τοσοῦτον ἡ χάρις θάλπει καὶ φυλάττει σε ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων.

Διὰ δὲ τὸν ἄλλον ἀδελφὸν ὅπου λέγεις, φαίνεται ὅτι ἔχει ἀνεξομολόγητες ἁμαρτίες, ἐπειδὴ ἐντρέπεται νὰ τὲς εἰπῇ εἰς τὸν Γέροντα. Καὶ δι' αὐτὸ λαμβάνει χώραν ὁ πειρασμός. Ὅμως πρέπει νὰ διορθώσῃ αὐτὸ τὸ ἄτοπον. Διότι χωρὶς ἐξομολόγησιν καθαρὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν καθαρίζεται. Καὶ εἶναι κρῖμα νὰ ἐμπαίζεται ἀπὸ τὸν δαίμονα. Εἰς τὸ βάθος εἶναι κρυμμένος ἐγωϊσμός. Ὁ Κύριος νὰ φωτίσῃ νὰ ἔλθῃ εἰς αἴσθησιν. Σὺ εὐχου καὶ ἔχε ἀγάπην εἰς αὐτὸν καὶ εἰς πάντας· πλὴν φύλαττε σεαυτὸν ἀπὸ πάντων.

Πάντως τώρα πού εἰσηλθες στὸ στάδιον ἔχεις νὰ

δοκιμάσης πολλῶν εἰδῶν πειρασμούς καὶ ἐτοιμάζου νὰ κάμης ὑπομονήν. Λέγε διαρκῶς τὴν εὐχὴν καὶ ὁ Κύριος θὰ σὲ βοηθήσῃ μὲ τὴν χάριν Του. Δὲν εἶναι ποτὲ οἱ πειρασμοὶ τῆς χάριτος ἰσχυρότεροι.

Δ

Παιδί μου, ἐὰν προσέχῃς ὅ,τι σοῦ γράφω.

αἰδί μου, ἐὰν προσέχῃς ὅ,τι σοῦ γράφω καὶ βιάζῃς τὸν ἑαυτὸν σου, θὰ εὕρῃς μεγάλην ὠφέλειαν. Αὐτὰ ὅλα σοῦ γίνονται, διότι δὲν βιάζεσαι εἰς τὴν εὐχὴν. Λοιπὸν βιάσου. Λέγε διαρκῶς τὴν εὐχὴν. Μὴν παύῃς καθόλου τὸ στόμα. Ἐτσι θὰ τὴν συνηθίσῃς μέσα σου καὶ

κατόπιν θὰ τὴν παραλάβῃ ὁ νοῦς. Μὴν ξεθαρρεύῃς στοὺς λογισμούς, διότι μαλθακώνεσαι καὶ μολύνεσαι.

Εὐχή, βία φύσεως διηνεκῆς, καὶ θὰ ἰδῇς πόσῃν χάριν θὰ λάβῃς.

Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου, παιδί μου, εἶναι θλίψις, διότι εἶναι στὴν ἐξορία. Μὴ ζητῆς τελείαν ἀνάπαυσιν. Ὁ Χριστὸς μας ἐσήκωσε τὸν Σταυρόν, καὶ ἡμεῖς θὰ σηκώσωμεν. Ὅλας τὰς θλίψεις ἐὰν τὰς ὑπομένωμεν, εὐρίσκομεν χάριν παρὰ Κυρίου. Δι' αὐτὸ μᾶς ἀφήνει ὁ Κύριος νὰ πειραζώμεθα, διὰ νὰ δοκιμάζῃ τὸν ζῆλον καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς Αὐτὸν ὅπου ἔχομεν. Δι' αὐτὸ χρεῖα ὑπομονῆς. Χωρὶς ὑπομονὴν δὲν γίνεται ὁ ἄν-

θρωπος πρακτικός, δὲν μανθάνει τὰ πνευματικά, δὲν φθάνει εἰς μέτρα ἀρετῆς καὶ τελειώσεως.

Ἄγάπα τὸν Ἰησοῦν καὶ λέγε ἀδιάλειπτα τὴν εὐχὴν καὶ αὐτὴ σὲ φωτίζει εἰς τὴν ὁδὸν Του.

Πρόσεχε νὰ μὴν κατακρίνης. Διότι ἀπὸ αὐτὸ παραχωρεῖ ὁ Θεὸς καὶ φεύγει ἡ χάρις καὶ σὲ ἀφήνει ὁ Κύριος νὰ πέφτης, νὰ ταπεινώνεσαι, νὰ βλέπης τὰ ἰδικά σου σφάλματα.

Αὐτὰ ὅσα γράφεις εἶναι καλά. Τὰ πρῶτα ὅπου αἰσθάνεσαι εἶναι χάρις Θεοῦ, ἡ ὁποία, ὅταν ἔρχεται, γίνεται ὁ ἄνθρωπος πνευματικός. Καὶ ὅλα τοῦ φαίνονται καλά καὶ ὡραία. Τότε ὅλους ἀγαπᾷ, ἔχει κατάνυξι, δάκρυα, θέρμην ψυχῆς. Ἄλλ' ὅταν ὑποχωρῇ ἡ χάρις νὰ δοκιμασθῇ ὁ ἄνθρωπος, τότε γίνονται ὅλα σαρκικά καὶ πέφτει ἡ ψυχὴ. Σὺ ὁμως τότε μὴ χάνης τὴν προθυμίαν σου, ἀλλὰ φώναζε διαρκῶς τὴν εὐχὴν· μὲ βίαν, μὲ τὸ ζόρι, μὲ πόνον πολύν.

- Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με!

Καὶ πάλιν καὶ πολλάκις τὸ αὐτὸ συνεχῶς. Καὶ ὡς ἀτενίζων νοερῶς τὸν Χριστὸν νὰ τοῦ λέγῃς: "Εὐχαριστῶ σοι, Χριστέ μου, εἰς τὰ καλά ὅπου μοῦ ἔδωκες καὶ εἰς τὰ κακά, ὅπου πάσχω. Δόξα σοι, δόξα σοι, ὁ Θεὸς μου". Καὶ ὑπομένων, πάλιν θὰ ἔλθῃ ἡ χάρις, πάλιν ἡ χαρά. Ὅμως καὶ πάλιν ὁ πειρασμὸς καὶ ἡ λύπη, ἡ ταραχὴ καὶ τὰ νεῦρα. Ἄλλὰ καὶ πάλιν ἀγώνας, νίκη, εὐχαριστία. Καὶ αὐτὸ γίνεται μέχρις ὅτου ὀλίγον-ὀλίγον καθαρῶς ἀπὸ τὰ πάθη καὶ γίνεσαι πνευματικός. Καὶ σὺν τῷ χρόνῳ γηράσκων ἔρχεσαι εἰς ἀπάθειαν.

Ἄλλὰ ἀγωνίσου. Μὴ ζητῆς νὰ ἔλθουν μόνα τοὺς τὰ καλά. Μὲ τὰ πούπουλα δὲν γίνεται ὁ μοναχός. Ὁ μοναχὸς πρέπει νὰ ὑβρισθῇ, νὰ χλευασθῇ, νὰ δοκιμασθῇ, νὰ πέσῃ, νὰ σηκωθῇ, νὰ γένη ἄνθρωπος. Ὅχι στὴν ἀγκάλην τῆς μάννας του. Ἄν εἶναι δυνατόν, ἂν ἠκούσθῃ ποτὲ νὰ γίνῃς μοναχὸς κοντὰ εἰς τὴν μάννα σου· ὅπου μόλις εἶπῃς, ὦχ! - Φάγε, νὰ μὴν ἀσθενήσης!

Ἡ ἄσκησις, παιδί μου, θέλει στερήσεις. Τὰ καλά δὲν τὰ βρῖσκεις εἰς τὰ λουτρά καὶ τὴν καλοπέρασιν. Θέλει ἀγῶνα καὶ κόπον πολύν. Θέλει νὰ φωνάζῃς ἡμέραν καὶ νύκτα πρὸς τὸν Χριστόν. Θέλει ὑπομονὴν εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς θλίψεις. Θέλει νὰ πνίξῃς θυμὸν καὶ ἐπιθυμίαν.

Θὰ κουρασθῇς πολὺ, ἕως νὰ ἐννοήσης ὅτι προσευχὴ χωρὶς προσοχὴν καὶ νῆψιν εἶναι ἀπώλεια χρόνου· κόπος χωρὶς πληρωμὴν. Πρέπει εἰς ὅλας τὰς αἰσθήσεις μέσα καὶ ἔξω νὰ στήσης ἀγρυπνον φύλακα τὴν προσοχὴν. Διότι χωρὶς αὐτῆς ὁ νοῦς καὶ τῆς ψυχῆς αἱ δυνάμεις διαχέονται στὰ μάτια καὶ συνήθη, ὡσάν τὸ ἄχρηστο νερὸ ποὺ τρέχει στοὺς δρόμους. Οὐδεὶς ποτὲ εὔρε προσευχὴν, χωρὶς προσοχὴν καὶ νῆψιν. Οὐδεὶς ποτὲ ἠξιώθη νὰ ἀνεβῇ πρὸς τὰ ἄνω χωρὶς πρῶτον νὰ καταφρονῆσῃ τὰ κάτω. Πολλάκις ἐσὺ εὐχέσαι καὶ ὁ νοῦς σου περισπᾶται ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, ὅπου ἀρέσκεται, εἰς ὅσα ἐκ συνηθείας ἔλκεται. Καὶ θέλει βίαν πολλὴν νὰ τὸν ἀποσπάσῃς ἐκεῖθεν, νὰ προσέξῃ τοὺς λόγους τῆς προσευχῆς.

Πολλὲς φορὲς εἰς τὸν λογισμόν, εἰς τὸν λόγον σου, εἰς τὴν ἀκοήν, εἰς τὸ βλέμμα σου, ὑπεισέρχεται δολίως

ὁ ἐχθρὸς καὶ δὲν τὸ γνωρίζεις. Κατόπιν τὸ ἐννοεῖς καὶ θέλεις ἀγῶνα νὰ καθαρισθῆς. Ὅμως μὴ ἀποκάμνης ἀντιμαχόμενος πρὸς τῆς πονηρίας τὰ πνεύματα. Χάριτι Χριστοῦ θὰ νικήσης καὶ θὰ χαρῆς ἀνθ' ὧν ἐλυπήθης.

Ἐπὶ τούτοις πρόσεχε - εἰπὲ καὶ τοὺς ἄλλους· προσέχετε νὰ μὴν ἐπαινῆτε ἕνας τὸν ἄλλον κατὰ πρόσωπον. Διότι βλάπτει καὶ τοὺς τελείους ὁ ἔπαινος, ὅχι ἐσᾶς ὅπου εἰσθε ἀκόμη ἀδύνατοι.

Ἐναν Ἅγιον τὸν εἶπεν ἕνας μουσαφίρης τρεῖς φορὲς ὅτι πλέκει καλὰ τὸ ἐργόχειρον. Καὶ τὴν τρίτην φορὰν τὸν εἶπεν ὁ Ἅγιος: - Ἄφ' ὅτου εἰσηλθες ἐδῶ, ἄνθρωπε, ἐδίωξες τὸν Θεὸν ἀπ' ἐμοῦ!

Βλέπεις πόσῃν ἀκρίβειαν εἶχον οἱ Ἅγιοι; Δι' αὐτὸ θέλει εἰς ὅλα πολλὴν προσοχήν. Μόνον ὄνειδιμοὶ καὶ ὕβρεις ὠφελοῦν πνευματικῶς τὸν ἄνθρωπον. Διότι ἐξ αὐτῶν γεννᾶται ταπεινώσις. Κερδίζει στεφάνους. Ὑπομένων πνίγει ἐγωῖσμόν καὶ κενοδοξίαν.

Ὅθεν, ὁπότεν σὲ ὑβρίζουν· ὑπερήφανε, ὑποκριτά, ἀνυπόμονε, καὶ τὰ ὅμοια· ὦρα ὑπομονῆς. Ἐὰν ὁμιλήσης, ἔχασες.

Λοιπὸν ἔχε πάντοτε φόβον Θεοῦ. Ἐχε ἀγάπην πρὸς πάντας καὶ πρόσεχε μὴ λυπῆς οὕτως ἢ ἄλλως ἢ βλάπτῃς τινά, διότι ἐν καιρῷ προσευχῆς θὰ εὖρης ἐμπόδιον τὴν θλίψιν τοῦ ἀδελφοῦ σου. Γίνου εἰς πάντας καλὸν ὑπόδειγμα λόγων καὶ ἔργων καὶ ἡ θεία χάρις πάντοτε θὰ σὲ βοηθῆ, θὰ σὲ σκέπη.

Καὶ πρόσεχε, παιδί μου, μὴ λησμονήσης ποτὲ εἰς

ὅλην σου τὴν ζωὴν ὅτι ὁ μοναχὸς πρέπει νὰ εἶναι παράδειγμα εἰς τοὺς κοσμικοὺς καὶ ὄχι σκάνδαλον· καθὼς πάλιν αὐτὸς νὰ λαμβάνῃ παράδειγμα ἀπὸ τοὺς Ἄγγέλους. Ὅθεν ὀφείλει πολὺ νὰ προσέχη, νὰ μὴν τὸν κλέψη ὁ Σατανᾶς.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἔβγη ὁ μοναχὸς εἰς τὸν κόσμον; Ἄς ἔβγη. Ὅμως ὀφείλει νὰ εἶναι ὅλος ὀφθαλμὸς, ὅλος φῶς· νὰ βλέπῃ καλῶς, διὰ νὰ μὴν ὠφελήσῃ τοὺς ἄλλους καὶ αὐτὸς τυχὸν νὰ βλαβῆ.

Ἐξόχως κινδυνεύουν ἐβγαίνοντες εἰς τὸν κόσμον οἱ νέοι μοναχοὶ καὶ αἱ μοναχές, ὅπου εἶναι ἀκόμη εἰς τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των· ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνουν.

Αὐτῶν ποὺ ἐπέρασε κάπως ἡ ἡλικία καὶ ἔχουν ἀπὸ τὴν ἄσκησιν μαρανθῆ δὲν εἶναι τόσος ὁ φόβος. Αὐτοὶ δὲν βλάπτονται τόσον, ὅσον ἠμποροῦν νὰ ὠφελήσουν, ἐὰν ἔχουν πείραν καὶ γνῶσιν.

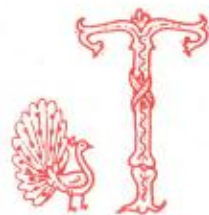
Πλὴν ἐν γένει πᾶς μοναχὸς δὲν ὠφελεῖται ἀπὸ τὸν κόσμον, εἰ μὴ ἐπαίνους καὶ δόξαν ὅπου τὸν ξεπλένουν καὶ μένει γυμνός. Καὶ ἀλλοίμονον, ἐὰν δὲν ἐσκέπαζεν ἡ θεία χάρις, ἀναλόγως τῆς ἀνάγκης καὶ τοῦ σκοποῦ, ὅπου ἕκαστος ἐβγαίνει.

Ε'

Μη ἐνδύεσαι μόνον μὲ φύλλα.

ἐκνον μου, ἐν Κυρίῳ ἀγαπητόν, τοῦ Θείου Πνεύματος γέννημα. Χαίρω, ἐάν χαίρης. Χαίρουνσιν Ἄρχαί καὶ Ἐξουσίαι· τὰ Χερουβιμ καὶ τὰ Σεραφίμ· Ἀγγελικαὶ στρατιαί· χοροὶ Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν, Μαρτύρων καὶ Δικαίων· καὶ ἡ Πάναγνος Μητέρα μας, Βασίλισσα καὶ Κυρία τῶν ὅλων.

Σήμερον ἠύφρανες τὴν ψυχὴν μου ἐν τοῖς σοῖς λεγομένοις διὰ μέλανος καὶ χαρτίου.

Λίαν δὲ χαίρω καὶ τὰ μάλα εὐφραίνομαι, ἐάν μέχρι τέλους πιστοποιήσης αὐτὰ ὅπου σήμερον γράφεις. Καθότι ὁ πόλεμος τοῦ ἐχθροῦ μετὰ τρία-τέσσερα ἔτη ἀρχίζει. Διότι τότε ἡ χάρις συστέλλεται πρὸς δοκιμασίαν. Καὶ ἡ λαμπάδα σβέννυται. Καὶ τὰ νῦν ὠραία φαινόμενα - ὅπου πράγματι εἶναι ὠραία - τότε φαίνονται ἄσχημα, μαῦρα καὶ σκοτεινά. Δι' αὐτὸ αὐτὰ ὅπου τώρα σοῦ συμβαίνουν μὴν τὰ ἔχης ποσῶς διὰ πειρασμούς. Καθότι ἄλλος φρουρεῖ. Καί, ἀφοῦ,

ἀγαπητόν μου παιδί, ζητῆς παρ' ἐμοῦ τοῦ ταπεινοῦ συμβουλήν, ἄκουσον:

Μη ἐνδύεσαι μόνον μὲ φύλλα, ἀλλὰ ἄπλωσε τὲς ρίζες βαθειὰ νὰ εὖρης πηγὴν, ὡσάν ὅπου κάμνουν τὰ πλατάνια. Ὡστε νὰ ἀρδεύεσαι συνεχῶς ὕδωρ, καὶ συνεχῶς νὰ βλαστάνης. Καὶ ὅταν ἐπέλθῃ σοι ξηρασία, νὰ μὴν πάθῃς καμμίαν ἀλλοίωσιν. Καθότι εὖρες ἰδίαν πηγὴν. Καὶ ὅταν σβῆσῃ ἡ νῦν, οἶαν κατέχεις λαμπάδα, ἐσὺ θὰ ἔχῃς ἀνάψει ἄλλην διὰ τῶν ἔργων σου. Καὶ ποσῶς δὲν θὰ πάσῃς σκοτίαν. Ὁ δὲ τρόπος τῆς ἀποκτήσεως τούτων εἶναι·

Πρῶτον ἡ τελεία καὶ ἀδιάκριτος εἰς ὅλους ὑπακοή. Ἐξ αὐτῆς γεννᾶται ταπεινώσις. Τῆς ταπεινώσεως γνώρισμα εἶναι τὰ ἀμέτρητα δάκρυα, ὅπου ἐπὶ τρία-τέσσερα ἔτη τρέχουν ἐν εἰδει πηγῆς. Ἐξ αὐτῶν γεννᾶται ἡ ἀδιάλειπτος προσευχή, ἡ λεγομένη νοερά προσευχή. Ὅπου, μόλις εἰπῆς· - Ἰησοῦ μου γλυκύτατε! τρέχουν τὰ δάκρυα. Μόλις εἰπῆς· - Παναγία μου! δὲν δύνασαι νὰ κρατήσης. Ὅποτε ἐξ αὐτῶν γεννᾶται μία γαλήνη εἰς ὅλον τὸ σῶμα καὶ τελεία εἰρήνη.

Ἐνας ἀδελφὸς ἠθέλησε κάποτε νὰ κρατήσῃ τὸν ἑαυτὸν του - ἐπειδὴ εἶχον κινήσει τὰ δάκρυα καὶ κάποιος τὴν θύραν ἐκτύπησε - καὶ δὲν ἐδυνήθη, μέχρις ὅτου παρήλθον· τόσῃν δυνάμιν ἔχουν.

Ἐάν λοιπὸν αὐτὰ ἀποκτήσης, δὲν φοβεῖσαι νὰ πάθῃς ἀλλοίωσιν. Διότι γίνεσαι ἄλλης φύσεως ἄνθρωπος. Ὅχι ὅτι ἀλλάσσει ἡ φύσις, ἀλλὰ τὰ ιδιώματα αὐτῆς μεταλλάσσει ἡ χάρις διὰ τῶν τοῦ Θεοῦ θείων ἐνεργειῶν.

Τὰ λεγόμενα “τυπικά” πρέπει νὰ περικλείουν οὐσίαν, καθὼς τὰ φύλλα τῶν δένδρων σκεπάζουν καρπούς.

Ἡ ψαλμωδία νὰ γίνεται ταπεινά. Ὁ νοῦς νὰ κυνηγᾷ τὸ νόημα τοῦ τροπαρίου. Ἡ διάνοια νὰ ἠδύνηται εἰς τὸ νοούμενον ὑπὸ τοῦ νοὸς καὶ νὰ ἀνάγεται εἰς τὴν θεωρίαν του.

Ἡ ἀνάγνωσις ὡσαύτως νὰ γίνεται μετὰ πολλῆς προσοχῆς. Ὅποτε μὲ ὅλα αὐτὰ ἀυξάνει ἡ ψυχὴ, μεγαλύνεται. Σβῆνει, ἀποθνήσκει ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος καὶ ἀνακαινοῦται ὁ νέος· καὶ πλεονάζει ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ. Καὶ δὲν εὐχαριστεῖται ποσῶς πλέον ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰ γήινα, ἀλλὰ διαρκῶς ὀρέγεται τὰ οὐράνια.

Ἐπίσης διὰ τὸ σῶμα· πρέπει νὰ ἀγωνίζεται μεθ' ὅλης ἰσχύος. Νὰ εἶναι πάντοτε δουλωμένον εἰς τὸ πνεῦμα. Νὰ μὴν τὸ λυτῆσαι ποσῶς. Καί, εἴτε τρώγεις εἴτε ἐργάζεσαι, τὴν εὐχὴν νὰ μὴν παύης.

Εἰς ὅλας δὲ τὰς προσευχὰς ὁ νοῦς νὰ ἀκολουθῆ καὶ νὰ ἐννοῆ τὸ τί εὐχῆσαι καὶ τί ὁμιλεῖς. Διότι, ἂν σὺ δὲν ἐννοῆς τὸ τί λέγεις, πῶς θὰ γίνῃ συνεννόησις μετὰ τοῦ Θεοῦ, νὰ σὲ χαρίσῃ ὅ,τι ζητεῖς;

Ἄν φυλάξης αὐτά, εὖ σοι γένηται. Ἐσώθης διὰ παντὸς καὶ ἐμὲ χαροποιεῖς· εἰ δὲ καὶ δι' ἀμέλειαν παρακούσης, πρόξενος θλίψεως θέλεις γένει εἰς πολλούς.

Ἡ

*Γράφεις διὰ τὸν θυμὸν εἰς
τοῦ ἄφρονος τὴν καρδίαν.*

οιπὸν ἄκουσόν μου καὶ πάλιν.

Βάλε θεμέλιον στερεόν. Κτίζε παλατάκι ὡραῖον στοὺς οὐρανοὺς. Καθάριζε τὸ ἔσω τοῦ ποτηρίου, καθὼς μᾶς διδάσκει ὁ Κύριος, διὰ νὰ γίνῃ καὶ τὸ ἔξωθεν καθαρὸν. Καθότι ὅλα τὰ διὰ τοῦ σώματος ἐκτελούμενα εἶναι φύλλα, ὅπου

στολιζοῦν τὸν ἔξωθεν ἄνθρωπον.

Καὶ ταῦτα εἶναι καλὰ καὶ ὡραῖα, τὰ δὲ ὅσα σοῦ ἔγραφα ἔμπροσθεν ἐκεῖνα καθαρίζουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ μέσα. Ἐκεῖνα θὰ ἀνοίξουν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς. Ἐξ' ἐκείνων θὰ καθαρῶσθῃ ἡ καρδία νὰ ἰδῇ τὸν Θεὸν ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. Καθότι, χωρὶς διανοητικῆς ἐργασίας, μικρὰ ἢ ὠφέλεια ἐκ τῶν ἔξωθεν.

Ἐὰν δὲν βλέπῃς τὰ δάκρυα νὰ χέουν εἰς κάθε ἐνθύμησιν τοῦ Θεοῦ, ἀγνωσίαν νοσεῖς, ἐξ οὗ γεννᾶται ὑπερηφάνεια καὶ σκληρύνεται ἡ καρδία.

"Εστώ λοιπόν ἡ ταπείνωσις ὡς ἔνδυμα εἰς ὅλας σου τὰς κινήσεις καὶ γίνου σπόγγος τῇ Συνοδείᾳ καθαρῶς πάντα ὀνειδισμόν καὶ ἐξουδένωσιν· ποτίζων τὴν ψυχὴν σου ὄχι μὲ τιμὰς καὶ ἐπαίνους, ἀλλὰ μὲ ὀνειδισμούς καὶ κατηγορίας, ὧν ἀνεύθυνος.

Μὴ ζητήσης ποτέ σου νὰ εὕρης τὸ δίκαιον, διότι τότε ἔχεις τὸ ἄδικον. Ἄλλὰ μάθε νὰ ὑπομένης ἀνδρείως τοὺς πειρασμούς, οἷουσδήποτε καὶ ἂν ἐπιτρέψῃ ὁ Κύριος. Χωρὶς πολλὰς δικαιολογίας νὰ λέγῃς· - Εὐλόγησον! καὶ χωρὶς νὰ σφάλης νὰ μετανοῆς ὅτι ἔσφαλές. Ἐν ἐπιγνώσει ψυχῆς· καὶ ὄχι ἀπ' ἔξω, δι' ἔπαινον, νὰ λέγῃς πὼς ἔσφαλές καὶ μέσα νὰ κατακρίνῃς.

Μὴ ζητῆς εἰς τὰς θλίψεις σου παράκλησιν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους, διὰ νὰ παρακληθῆς ἀπὸ τὸν Θεόν.

Ἡ γέφυρα διὰ τῆς ὁποίας διαβαίνομεν πάντες εἶναι ἡ συγχώρησις εἰς τοὺς πταίοντας· καὶ ἂν τὸν πταίοντα δὲν συγχωρῆς, χαλᾶς τὴν γέφυραν, ὅθεν ἤθελε διαβῆς. Γίνου λοιπόν τύπος καλὸς καὶ παράδειγμα εἰς τοὺς ἄλλους διὰ τῶν ἔργων σου τῶν καλῶν καὶ εὐαρέστων τῷ Κυρίῳ, καὶ μὴ θέλε διὰ τῆς γλώσσης σου νὰ νικήσης τοὺς πάντας.

Μὴ νομίξης ἀνάπαυσιν, ὁπότεν ὀμιλήσης, ἐὰν ζητήσης νὰ εὕρης τὸ δίκαιον. Τὸ δίκαιον εἶναι νὰ ὑπομείνης ἀνδρείως τὸν ἐπερχόμενον πειρασμόν διὰ νὰ βγῆς νικητής, κἂν ἑπταισες ἢ δὲν ἑπταισες. Εἰ δὲ καὶ λέγεις· "μά, διατί;" μάχεσαι τὸν Θεόν, τὸν ἀποστείλαντα λυπηρὰ διὰ τὴν ἐμπαθῆ σου κατάστασιν. Ὁ Θεὸς μᾶς παιδεύει, διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς ἀπάθειαν. Καί,

ἂν δὲν τὰ βαστάξης, ὄντως τὸν Θεὸν πολεμεῖς.

Γράφεις διὰ τὸν θυμὸν εἰς τοῦ ἄφρονος τὴν καρδίαν. Ὁ θυμὸς καθ' ἑαυτὸν εἶναι φυσικός. Ὅπως τὰ νεῦρα στὸ σῶμα. Εἶναι καὶ αὐτὸς νεῦρον ψυχῆς. Καὶ ὀφείλει νὰ τὸν μεταχειρίζεται ὁ καθεὶς ἐναντίον τῶν δαιμόνων, ἀνθρώπων αἰρετικῶν, καὶ παντὸς κωλύοντος ἀπὸ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν δὲ θυμῶνης κατὰ τῶν ὁμοψύχων ἀδελφῶν ἢ, ἐκτὸς ἑαυτοῦ γενόμενος, χαλᾶς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου, γίνωσκε ὅτι κενοδοξίαν νοσεῖς καὶ κάμνεις παράχρησιν τοῦ νεύρου τῆς ψυχῆς. Ἀπαλλάττεσαι δὲ διὰ τῆς ἀγάπης πρὸς πάντας καὶ ἀληθοῦς ταπεινώσεως.

Διὰ τοῦτο, ὅταν σοὶ ἔλθῃ θυμὸς κλείσε τὸ στόμα δυνατὰ καὶ μὴ ὀμιλήσης εἰς τὸν ὑβρίζοντα ἢ ἀτιμάζοντα ἢ ἐλέγχοντα ἢ πολυειδῶς σε πειράζοντα ἄνευ λόγου.

Καὶ αὐτὸς ὁ Ὄφις θὰ στρίψῃ μέσα εἰς τὴν καρδίαν, θὰ ἀνέλθῃ μέχρι τὸν λαιμόν, καὶ ἀφοῦ δὲν θὰ τοῦ δώσης διέξοδον θὰ πνιγῇ καὶ θὰ σκάσῃ. Καί, ὅταν αὐτὸ ἐπαναληφθῇ ὀλίγας φορὰς, θὰ ὀλιγοστεύσῃ καὶ θὰ παύσῃ τελείως.

Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος εἶναι πλασμένος λογικὸς καὶ ἡμερος, διορθώνεται ἀσυγκρίτως καλύτερον μὲ τὴν ἀγάπην καὶ μὲ τὸν ἡμερον τρόπον, παρά μὲ τὸν θυμὸν καὶ τὸ ἄγριον.

Τοῦτο εὕρον καὶ ἐγὼ ἐν πολλῇ καὶ μεγάλῃ δοκιμασίᾳ. Μὲ τὸ καλὸν καὶ μὲ τὴν ἀγάπην ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς πολλοὺς νὰ ἡμερέψουν. Καὶ ἂν κανεῖς εἶναι

καλοπροαίρετος, τὸν κάμνεις ὀγλήγορα νὰ συμμορφωθῆ, νὰ γένη Ἄγγελος τοῦ Θεοῦ.

Λοιπὸν τοῦτο λέγω πρὸς σὲ καὶ πρὸς πάντας. Ποτὲ μὲ θυμὸν μὴ ζητῆτε νὰ διορθώνεσθε, διότι πειρασμὸς τὸν πειρασμὸν δὲν ἐβγάζει· ἀλλὰ μὲ ταπεινώσειν καὶ ἀγάπην εἰλικρινῆ. Ὅποταν βλέπης προπορευόμενον τὸν θυμὸν ἄφες πρὸς στιγμὴν τὴν διορθωσιν. Καὶ ὅταν ἰδῆς ὅτι παρῆλθεν ὁ θυμὸς καὶ ἦλθεν εἰρήνη καὶ ἐργάζεται τὸ διακριτικὸν ἀπαθῶς, τότε ὀμιλεῖς τὰ ὠφέλιμα.

Ποτὲ δὲν εἶδα ἐγὼ νὰ γίνῃ διορθωσις μὲ θυμὸν, ἀλλὰ πάντοτε μὲ ἀγάπην. Τότε καὶ ὁ νοητούμενος θυσιάζεται. Λοιπὸν ἔτσι νὰ κάμνετε. Πάρε παράδειγμα ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν σου· Πότε ἡμερεύεις; Μὲ τὰς ὑβρεῖς; Ἡ μὲ τὴν ἀγάπην;

Καὶ δὲν θαυμάζεις εἰς τὸν λόγον ὅπου λέγει ἐκεῖνος ὁ Ἅγιος εἰς τὸ Γεροντικόν· “ὅτι ὁ θυμώδης καὶ ὀργίλος ἄνθρωπος, καὶ νεκρὸν ἀκόμη ἐὰν ἀναστήσῃ, δὲν εἶναι δεκτὸς εἰς τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ”!

Λέγεις ὅτι τιμᾶς τοὺς λόγους μου. Δοκίμασε λοιπὸν ἐὰν ἀληθεύῃ αὐτό, ἐν τούτοις ὅπου σοῦ γράφω. Καὶ πνίξε τὸ πάθος, ὅταν ἔλθῃ νὰ σὲ πνίξῃ αὐτό. Κράτα τὸ φίδι μέσα κλειστὸν ἅπαξ καὶ δις καὶ πολλάκις, καὶ θὰ εὔρης εὐθύς τὴν ὁδὸν τῆς χαρᾶς καὶ τῆς νίκης. Καὶ τότε θὰ ἐνεργήσουν εὐθύς αἱ προσευχαὶ ὑπὲρ σοῦ ὅπου κάμνω. Καὶ ἀφοῦ νικηθῆ ἡ μητέρα, καταπίπτει ἅπαν τὸ σμῆνος τῶν θυγατέρων, ὅπου γεννᾷ ὁ θυμὸς.

Διότι τὰ κύρια πάθη, ὅπου γεννῶσιν ὅλα τὰ ἄλλα, εἶναι θυμὸς καὶ ἐπιθυμία.

Λοιπὸν, πνίξε μὲ ὅλην σου τὴν δύναμιν τὸν θυμὸν, εἰς κάθε στιγμὴν ποῦ θὰ κινηθῆ, καὶ θὰ τὸν ἔβρῃς τὴν ἐπομένην πιὸ ἀσθενέστερον. Καὶ πάλιν ἐξακολούθει νὰ τὸν κτυπᾶς καὶ νὰ τοῦ κόπτης τὴν κεφαλὴν - ὅταν τὸν ἰδῆς νὰ σηκῶνῃ κεφάλι· καὶ ἐντὸς ὀλίγου θὰ ἐξανθήσῃ καρπὸς τῆς μακροθυμίας ἢ ἀταραξία. Ἐντεῦθεν εἰρήνη καὶ χάρις, καὶ ἀκολουθοῦν ὅλα τὰ ἀγαθὰ.

Ἡ δὲ ἄλλη μητέρα εἶναι τὸ ἐπιθυμητικόν, ὅπου ρίπτει τὸν ἀναβάτην. Καὶ, ὅταν ἐφαρμοσθῆ εἰς ὅλα ἐγκράτεια καὶ δὲν γίνῃ προσθήκη τῆς ὕλης, δὲν περισσεύει τὸ αἷμα. Καί, ὅταν δὲν περισσεύει, δὲν ἠμπορεῖ νὰ ρίξῃ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ πολεμεῖ.

Ἀντιστάσου λοιπὸν ἀντιρρητικῶς. Μὴν ἀφήνης τοὺς λογισμοὺς νὰ εἰσέρχωνται, ἀλλὰ μάχου διὰ τῆς προσευχῆς. Μάχου ἀνδρείως καὶ ὄχι χάνωνς. Καὶ εὐθύς παραλύονται. Καὶ οὕτω ποιῶν θὰ ἐξανθήσῃ τὸ ἄνθος τῆς καθαρότητος καὶ ἀγνείας, ὅπου θὰ χαιρέται ἡ ψυχὴ σου χαρὰν ἀνεκκλάλητον καὶ πληροφορίαν ὅτι ἀπὸ τοῦ νῦν ἠτοιμάσθη σοι τόπος τῆς ἀναπαύσεως. Καὶ οὕτω παραλύεις τὴν κακίαν καὶ τούτου τοῦ πάθους, καὶ ὅλων τῶν θυγατέρων τὰς κακίας αὐτῶν.

Ζ

Ἄκουσον ἓνα γεγονός ὅπου ἔγινεν εἰς ἐμένα.

λαβον μόλις αὐτήν τὴν στιγμήν τὴν ἐπιστολήν σου καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῇ· καὶ χαίρω εἰς τὴν ὑγείαν σου, λυποῦμαι δὲ εἰς τὰς θλίψεις σου.

Τὰ ὅσα γράφεις παιδί μου, σοῦ γίνονται, διότι δὲν ἔχεις ὑπομονήν.

Ἐσύ, παιδί μου, ζητεῖς τὸν Χριστόν· ζητεῖς νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν οὐράνιον πόλιν. Δέεται περὶ τούτου ὁ Γέροντας, δέονται οἱ Πατέρες, δέομαι καὶ ἐγὼ ὁ πτωχὸς ἐδῶ εἰς τὰ βράχια. Λοιπὸν μᾶς εἰσακούει ὅλους ὁ Κύριος, καὶ διὰ συντριβὴν τῆς ὑπερηφάνου ψυχῆς σου, διὰ νὰ ταπεινωθῇ καὶ πολεμηθῇ ὁ θυμός, ἡ ὀργή, ἡ ἔξαιψις, ὁ ἐγωϊσμός, σοῦ ἔστειλεν ἓνα ψύλλον - αὐτὸν τὸν μικρὸν πειρασμὸν - νὰ σὲ τσιμπᾷ, νὰ ὑπομένῃς· νὰ σὲ ἐνοχλῇ, νὰ μακροθυμῇς. Καὶ ὀλίγον-ὀλίγον νὰ καταπραῦνῃς τὸν θυμὸν, τὴν ὀργὴν καὶ τὴν ταραχὴν· πνίγοντας μέσα σου αὐτὰ καὶ μὴ ἀφήνοντας νὰ ἐξέλθῃ λόγος σκληρός. Καὶ τότε, ἡ δύναμις ἐκείνη τοῦ

Σατανᾶ, ὅπου πνίγεται μέσα ἅπαξ καὶ δις καὶ πολλάκις, φεύγει καὶ ἀφήνει τὸν ἄνθρωπον ὡσάν ἀρνάκι πρᾶον καὶ ἥσυχον.

Καὶ ἄκουσον ἓνα γεγονός, ὅπου ἔγινεν εἰς ἐμένα. Ἐγὼ, ὅταν ἤμουν εἰς τὸν κόσμον, με χιλίους τὰ ἔβαζα. Εἶχον καρδίαν λεονταίαν. Καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ με ἔκανε πτώμα. Ἐάν θελήσω νὰ διηγοῦμαι τὰ ὅσα ὑπέφερα καθ' ἡμέραν ἀπὸ τὸ πάθος αὐτό, πρέπει νὰ κάμω βιβλίον. Διότι ὁ Θεός, θέλων νὰ με ἐλευθερώσῃ, μοῦ ἔφερεν ὅλα τὰ ἐπιτήδεια· νὰ με ἐνοχλοῦν ἀδίκως, νὰ με ὑβρίζουν, νὰ με πειράζουν. Ὅχι πειράγματα ἔτσι ἀπλῶς, ἀλλὰ δυνάμενα νὰ κάμουν φόνον. Καὶ ὑπομένων καὶ πνίγων μέσα τὸν Σατανᾶν με τὴν ἄκραν ὑπομονὴν ἔλαβον ἄφασιν τοῦ κακοῦ.

Λοιπὸν εἰς ἓνα χειμῶνα βαρὺν ἐφύλαξεν ὁ πειράζων καὶ ἐξήγειρεν ὅλα τὰ ἐπιτήδεια, ὅπως γνωρίζει αὐτὸς νὰ πειράζῃ καὶ ὁ Θεὸς ἀφήνει νὰ δοκιμάζῃ. Καὶ λοιπὸν ἀφοῦ ἔκαμε τρεῖς καὶ τέσσερις δοκιμὲς καὶ εὔρε τὰς ἐπιθέσεις του νεκράς, ἐμβαίνει ἀπὸ τὴν θύραν τόσον αἰφνίδιος ὀρμὴ τοῦ ἀέρος, ὅπου τινάζει τὴν στέγην με ὅλους τοὺς παραστάτες, τὴν σκεπὴν με χιλιάδες ὀκάδες πέτρες ἐπάνω - εἰς τὸν ἀέρα ὡσάν ἀεροπλάνο ἐφέρετο - καὶ τὴν ἔριξεν ἀντίκρου στοὺς βράχους, ἐπάνω στὰ χιόνια. Καὶ ἡμεῖς ἐμείναμεν αἵθριοι ὑπὸ τὰς χιόνας.

Ἄλλ' ἐὰν ἀκούσης καὶ τὰ εἶδη τῶν πειρασμῶν, δὲν ἠμπορεῖς νὰ βαστάξης χωρὶς νὰ βλαβῆς, κατακρίνων τοὺς ὑπαιτίους. Πλὴν ὁμως ὑπομένων τὰς δοκιμασίας σου τόσῃ χάριν θὰ λάβῃς κατ' ἀντικρυς, ἀναλογία

τῶν πειρασμῶν, ὅπου μέτρον δὲν ἔχει. Ὡστε μὴ νομίσης ὅτι, ἂν παραιτηθῆς ἀπὸ αὐτόν, δὲν θὰ σοῦ ἔλθῃ ἄλλος πειρασμός. Ἀπαραιτήτως θὰ ἔλθῃ. Καὶ ἂν φανῆς ἄνανδρος εἰς αὐτόν, καὶ εἰς ὅλους τοὺς πειρασμοὺς ἔτσι θὰ εἶσαι.

Διότι ὁ πειρασμός μέσα μας εἶναι. Δὲν τὸν βλέπεις, παιδί μου; Για πρόσεξέ τον! Αὐτὸς ἐξ ὀμφαλοῦ γαστρὸς ἀνεβαίνει εἰς τὴν καρδίαν. Πυρῶνει αὐτήν. Θερμαίνει τὸ αἷμα καὶ ἀνεβαίνει εἰς τὸν λαιμόν. Κτυπᾷ στὸ κεφάλι. Σκοτίζει τὸν νοῦν. Καὶ ὡσὰν κόμπος στέκει στὸν λάρυγγα καὶ φράζει καὶ αὐτὴν τὴν ἀναπνοὴν καὶ πνίγει τὸν ἄνθρωπον.

Λοιπὸν ἢμπορεῖ νὰ εἶναι ὁ ἄλλος ποῦ τὸν κινεῖ ὁ χειρότερος ἄνθρωπος, ἢ μάλλον τὸν βάζει καὶ ἐκείνον ὁ πειρασμός διὰ νὰ ταράξῃ καὶ συγχύσῃ ἐσένα. Ὁμοῦ ὁ Κύριος τὸν ἀφήνει νὰ γίνεσαι καθ' ἐκάστην δοκιμώτερος, καὶ νὰ ἔλθῃς εἰς ἀπάθειαν. Διότι, ὁπόταν ἐσὺ ἐτοιμάζεσαι καὶ τὸν περιμένῃς, δὲν συγχύζεσαι, δὲν ταράττεσαι· δὲν γίνεσαι ἐκτὸς ἐαυτοῦ.

Γράφεις ὅτι, ἂν ἐγνώριζες ὅτι θὰ ἐλάμβανες χάριν, χιλίους πειρασμοὺς ὡσὰν αὐτόν θὰ ὑπέμενες. Καὶ ποῦ ἤξεύρεις ἐσὺ ὅτι, ἂν ὑπέμενες, δὲν θὰ ἐλάμβανες χάριν; Ἐγὼ λέγω ἐσένα καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφοὺς· ὅτι ἄλλος δρόμος δὲν εἶναι πιὸ συντομώτερος, ὡς τὸ νὰ ὑπομένῃ κανεὶς τοὺς πειρασμοὺς ὅπου ἔρχονται, μὲ ὅποιον τρόπον τοῦ ἔλθουν. Ἡ πνευματικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἡ χάρις ποῦ ἔχει, ἐκ τῆς ὑπομονῆς λαμβάνει τὴν μαρτυρίαν. Πῶς σὰς ὑπομένει

ὅλους ὁ Γέροντας; Διότι ἔχει ὑπομονήν. Ἐκ τούτου μαρτυρεῖται πῶς ἔχει χάριν. Ἐχει ἀρετὴν.

Δὲν ἔχει κουδούνη ἢ ἀρετὴ νὰ τὴν γνωρίζῃς μὲ τὸ κουδούνημα. Τὸ κουδούνη τῆς ἀρετῆς εἶναι ἡ ἀνοχή, ἡ μακροθυμία, ἡ ὑπομονή. Αὐτὰ εἶναι τὰ στολίδια τοῦ μοναχοῦ καὶ παντὸς χριστιανοῦ.

Προβλέπων ὁ ἀγωνιζόμενος τὴν ἄνωθεν μισθοδοσίαν καὶ τὴν χάριν ποῦ ἔχει νὰ λάβῃ παρὰ Κυρίου, ὅλα τὰ ὑπομένει. Ἴδου ὅτι εἰς τὸν ἀδελφὸν ὡς δυνατὸν ἔδωκεν ὁ Γέροντας νὰ βαστάξῃ καὶ ὑπομένῃ τὸν πειραζόμενον. Εἰς ἐσένα ὡς ἀδύνατον ἔδωκεν αὐτόν τὸν ἐλάχιστον σκόλοπα. Λοιπὸν δεῖξε ὑπομονὴν διὰ νὰ γένης δυνατὸς νὰ βαστάξῃς καὶ σὺ δαιμονισμένον. Νὰ τὸν ἀνέχεσαι, νὰ τὸν ὑπηρετῆς, νὰ τὸν ὑπομένῃς. Μεγάλῃ ἀρετῇ! Ἠξεύρεις τί εἶναι νὰ βαστάξῃς καὶ νὰ ὑπομένῃς τρελλόν;

Εἰς ἡμᾶς ἦλθεν ἓνας τρελλὸς καὶ τὸν ἐλυπήθην νὰ τὸν διώξω. Πανταχόθεν τὸν ἐδιωχναν. Λοιπὸν τὸν ἐκράτησα, νὰ ἀκουμπήσῃ ὀλίγον, νὰ ζεσταθῇ ἡ καρδιά του ὡς ἄνθρωπος. Καὶ τί τὸ μετὰ ταῦτα; Τὸν ἔβαλα ὑπεράγαν νηστείαν, λέγοντος τοῦ Κυρίου· “Τὸ γένος τοῦτο ἐν οὐδενὶ δύναται ἐξελεθῆναι, εἰ μὴ ἐν προσευχῇ καὶ νηστείᾳ”.

Καὶ λοιπὸν μίαν ἡμέραν εἶμεθα ὅλοι ἐξω καὶ ἐκλείσεν ὅλες τὰς θύρας καὶ παράθυρα τοῦ κελλίου καὶ μᾶς ἄφησεν ἐξω. Καὶ μὲ πολλὰς παρακλήσεις δὲν ἀνοιγεν. Ἐπιτέλους, τί νὰ κάμωμεν; Εὐρήκαμε βιδολόγον καὶ ἔξηλώσαμεν τοὺς μεντεσέδες καὶ ἀνοίξαμε. Καὶ τότε ἐβγήκεν ἐξω.

- Βρέ, τὸν λέγω· διατί ἐκλείσες καὶ μᾶς ἄφησες ἔξω;

- Ἐπειδὴ, λέγει, εἶχε μέσα κρομμύδια καὶ πατάτες, ἤθελα μόνος νὰ ἀσκητεύσω· νὰ τρώγω τὰ κρομμύδια καὶ τὲς πατάτες!

Αὐτὸς ἐγινε καλὰ εἰς ὀλίγον καιρὸν, ἀλλὰ ἔφυγε, καὶ πάλιν ἐδαιμονίσθη. Τρεῖς φορές ἦλθε καὶ μόλις ἐγίνετο καλὰ, ἔφυγε καὶ πάλιν ἐτρελλαίνετο, καὶ τὸν ἐκυρίευον τὰ δαιμόνια. Τώρα τὸν ἔχουν εἰς τὸ θεραπευτήριον.

Σὺ δὲ πρόσεχε μὴ καταφρονήσης ἓνα τῶν ἐλαχίστων, τῶν ἐξουδενωμένων καὶ ἀσθενῶν τοῦ κόσμου τούτου. Διότι ἡ καταφρόνησις αὐτὴ καὶ ἡ προσβολὴ σου δὲν σταματᾷ εἰς αὐτοὺς τοὺς δυστυχεῖς, ἀλλ' ἀναβαίνει δι' αὐτῶν εἰς τοῦ Ποιητοῦ καὶ Πλάστου τὸ πρόσωπον, τοῦ Ὁποίου φέρουν τὴν εἰκόνα. Καὶ ἔχει νὰ ἐκπλαγῆς περισσῶς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ἐὰν ἰδῆς νὰ ἀναπαύεται περισσότερον εἰς αὐτοὺς παρὰ εἰς τὴν ἰδικὴν σου καρδίαν τοῦ Θεοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

Ἐγὼ πλεον ἠσθένησα. Εἶμαι ὡς ἓνας παράλυτος. Δέκα βήματα νὰ κάμω δὲν ἔμπορῶ. Δι' αὐτὰ καὶ δι' ὅλα ἔγινα πτώμα. Παρακαλῶ πολὺ νὰ με εὐχεσθε. Διότι ἔχω πολλὰς ψυχὰς, ὅπου μοῦ γυρεύουν βοήθειαν.

Καὶ πιστεύσατε, Πατέρες καὶ ἀδελφοί μου, ὅτι διὰ τὴν κάθε μίαν ψυχὴν ὅπου βοηθεῖται, δοκιμάζω τὸν πόλεμον ὅπου ἔχει.

Δι' αὐτὰ καὶ ὁ Γέροντάς σας εἶναι ἄρρωστος διαρκῶς. Διότι ἐξατονεῖ ἀπὸ διανοητικὴν ὑπερκόπω-

σιν καὶ ἀπὸ τοὺς πειρασμοὺς, ὅπου δι' ὅλους σας πάσχει. Δι' αὐτὸ μὴ λέγῃς, παιδί μου, αὐτὸ ποῦ σοῦ λέγει ὁ δαίμονας· ὅτι ἀδιαφορεῖ διὰ λόγου σου ὁ Γέροντας, ὅτι παραβλέπει τὸν κόπον καὶ τὲς ἀνάγκες σου. Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀδιαφορῇ αὐτός, ὅπου δι' ὅλους σας πάσχει;

Πρόσεχε! Ἄφες αὐτὸν τὸν λογισμὸν καὶ κάμε ὑπομονήν, νὰ ἰδῇ ὁ Θεὸς τὴν προαίρεσιν, νὰ ἐλαφρώσῃ τὸν κόπον σου. Δέξου τὸν πειρασμὸν καὶ μὴ αἰτιᾶσαι τὸν ἓνα καὶ τὸν ἄλλον. Διότι, ὅταν δὲν ὑπομένης τὸν ἓνα πειρασμὸν καὶ τὸν ἄλλον καὶ αἰτιᾶσαι τοὺς ἄλλους - ἐπειδὴ ὁ Κύριος μᾶς τὰ δίδει - τότε θὰ μᾶς μαστίξῃ ὁ Ἰδιος, τὸ ὁποῖον εἶναι πολὺ δεινότερον καὶ τὰ μάλα σκληρόν. Καθὼτι οὐδεὶς τῶν ἀνθρώπων ἔμπορεῖ νὰ παιδεύσῃ, ὅπως παιδεύει ὁ Παντοδύναμος. Δι' αὐτὸ παιδί μου· “δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ ὁ Κύριος τῶν ἀπάντων”. Ἀγαπήσατε τὸ θέλημα Αὐτοῦ καὶ βαστάτε ὡς ἴδια τὰ ἐπερχόμενα, μὴν τύχη καὶ μᾶς παραδώσῃ εἰς τὴν μικροψυχίαν καὶ βλασφημίαν.

Καί, ὅταν πάλιν σφάλῃς καὶ πίπτῃς, πάλιν μετανόει. Μὴ ἀπελπίζεσαι. Δίδε θάρρος καὶ ἐλπίδα τοῦ ἑαυτοῦ σου. Λέγε· - Συγχώρησόν με, Χριστέ μου, καὶ πάλιν μετανόω! Μὴ λέγῃς· - Νὰ πάω, εἰς τὴν ὀργὴν τοῦ Θεοῦ! Κρίμα δὲν εἶναι; Ἄνθρωποι εἴμεθα.

Μὴ ἀγανακτῆς με τοὺς ἀδελφούς. Βάσταζε τὰ λάθη τους, νὰ βαστάζουν τὰ ἐδικά σου. Ἀγάπα νὰ σὲ ἀγαποῦν καὶ ὑπόμενε νὰ σὲ ὑπομένουν. Γίνου καλὸς καὶ ὅλοι θὰ γίνουν καλοὶ μαζί σου. Ὑπόταξε τὰ πάθη σου, καὶ θὰ

ιδῆς πολλοὺς νὰ εὐλαβῶνται ὄχι μόνον τοὺς λόγους σου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ νεῦμα τῶν ὀφθαλμῶν σου.

Διὰ τὰ διακονήματα, ὅπου λέγεις, ἐὰν εἶναι πολλὰ καὶ δὲν τὰ προφθάνης καὶ σοῦ γίνεται σύγχυσις, παρακαλῶ καὶ ἐγὼ τὸν Γέροντα νὰ σὲ ἐλαφρώσῃ, νὰ μὴν τὰ κάμῃς μὲ γογγυσμόν.

Διὰ δὲ τὰ ἄλλα ὅπου μοῦ γράφεις, τοῦτο δεικνύεις· ὅτι ἔχεις ματαιοδοξίαν πολλήν. Δι' αὐτὸ γίνου πτώμα νὰ σὲ πατάνε ὅλοι ἐπάνω. Γίνου χῶμα. Δεῖρε, κτύπα, μίσησον ὡς ἐχθρὸν ἄσπονδον τὸν ἑαυτὸν σου. Τέλειον μίσος μίσησον αὐτόν. Διότι, ἐὰν δὲν τὸν ρίξῃς, θὰ σὲ ρίξῃ. Ἄνδριζοῦ, μὴν τὸν λυπῆσαι! Χάριτι Θεοῦ, ἐγὼ σὲ βαστάζω. Ἄλλ' ἐνθυμίζω σε καὶ τοὺς λόγους τῶν Πατέρων ποὺ λέγουν· “Ἐὰν δὲν χύσης αἷμα, δὲν λαμβάνεις Πνεῦμα”.

Μὴ λογιζέσαι ἄνθρωπος, ὅταν χάριν δὲν λάβῃς. Καὶ χωρὶς χάριν ματαίως ἐγεννήθημεν ἄνθρωποι εἰς τὸν κόσμον.

Ἄναλόγως δὲ τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς καὶ τὸν φωτισμόν, ὅπου ἔλαβεν ὁ καθείς μας ἐδῶ, τόσον θὰ βλέπῃ τὸν Χριστὸν ἐκεῖ πλησιέστερον, καθαρώτερα, καὶ θὰ ἀπολαμβάνῃ τὴν Αὐτοῦ εὐωδίαν· καὶ τῶν ἄλλων θὰ χαίρεται καὶ θὰ σκιρτᾷ περισσότερο.

Λοιπόν, μὴ λογιζέσαι ἄνθρωπος, ὅταν χάριν δὲν λάβῃς.

Η'

Δὲν τὰ ὑπομένεις ὅλα διὰ τὴν ἰδικήν μου ἀγάπην;

Ὑδὲν ἄλλο δύναται τόσον νὰ βοηθήσῃ καὶ κατευνάσῃ τὸν θυμὸν καὶ ὅλα τὰ πάθη, ὅσον ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πάντα συνάνθρωπον. Μὲ τὴν ἀγάπην εὐκόλως νικᾷς, παρὰ μὲ τοὺς ἄλλους ἀγῶνας.

Ἄλλὰ καὶ ἀγωνιζόμενος δὲν αἰσθάνεσαι πόνον, ὁπότεν κυριεύῃ τὸν νοῦν ἡ ἀγάπη. Δι' αὐτὸ ἡ ἀγάπη δὲν πίπτει, ἐφ' ὅσον τῆς ψυχῆς τὸ πηδάλιον κατευθύνεις πάντοτε πρὸς αὐτήν. Καὶ ὅ,τι συμβῇ, φωνάζεις τὸ σύνθημα· - Διὰ τὴν ἀγάπην σου, Ἰησοῦ μου, γλυκεία ἀγάπη!, βαστάζω τὰς ὕβρεις, ὀνειδίη, ἀδικίας, κόπους, καὶ πάσας τὰς θλίψεις, ὅ,τι ἤθελε μοῦ συμβῇ. Καὶ εὐθύς, τοιαῦτα λογιζόμενος, τὸ φορτίον τοῦ πόνου ἐλαφροῦται καὶ ἡ πικρία τοῦ δαίμονος καταπαύει.

Καὶ πιστεύσον εἰς αὐτὸ ὅπου μέλλω νὰ σοῦ εἰπῶ. Μίαν φορὰν, ἔνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων μου φρικτῶν

πειρασμών, είχαν κυριευθῆ ἀπὸ λύπην καὶ ἀθυμίαν καὶ ἐδικαζόμεν ἄπὸ τὸν Θεὸν ὡς ἀδικούμενος.

Ὅτι παραδίδει με εἰς τόσους πολλοὺς πειρασμούς, χωρὶς νὰ τοὺς ἀναχαιτίζῃ ὀλίγον, νὰ παίρνω κἂν ὀλίγην ἀνάσα. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν πικρίαν ἤκουσα μίαν φωνὴν ἔνδον μου πολὺ γλυκεῖαν καὶ πολὺ καθαρὰν μὲ ἄκραν συμπάθειαν· - Δὲν τὰ ὑπομένεις ὅλα διὰ τὴν ἰδικὴν μου ἀγάπην; Καὶ μὲ τὴν φωνὴν ἐχύθη εἰς δάκρυα τόσον πολλά, καὶ μετενόουν διὰ τὴν ἀθυμίαν ὅπου εἶχον κυριευθῆ. Δὲν ἀλημονῶ ποτέ μου αὐτὴν τὴν φωνὴν, τὴν τόσο γλυκεῖαν, ὅπου ἀμέσως ἐξηφανίσθη ὁ πειρασμὸς καὶ ὅλη ἡ ἀθυμία.

- Δὲν τὰ ὑπομένεις ὅλα διὰ τὴν ἰδικὴν μου ἀγάπην;

- Ὡ γλυκεῖα ὄντως Ἀγάπη! Διὰ τὴν ἀγάπην Σου ἐσταυρώθημεν καὶ ὅλα βαστάζομεν!

Διηγήσατό μοι πάλιν ἐκεῖνος ὁ ἀδελφὸς ὅτι μίαν φορὰν εἶχε λύπην διὰ τινὰ ἀδελφόν, ὅπου τὸν ἐσυμβούλευε καὶ αὐτὸς παρήκουε, καὶ εἶχε λύπην πολλὴν δι' αὐτόν. Καὶ προσευχόμενος ἦλθεν εἰς ἔκστασιν.

Καὶ βλέπει τὸν Κύριον ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ καρφωμένον, ὅλον ἐν μέσῳ φωτός. Καὶ ἐγείρας τὴν κεφαλὴν ὁ Χριστὸς στρέφει πρὸς αὐτόν καὶ τὸν λέγει· - Ἴδὲ εἰς ἐμένα πόσα ὑπέφερα διὰ τὴν ἀγάπην σου! Σὺ τί ὑπέφερες; Καὶ μὲ τὸν λόγον διελύθη ἡ λύπη, ἐπληρώθη χαρὰς καὶ εἰρήνης, καὶ χέων δακρύων πηγὰς ἐθαύμαζε καὶ θαυμάζει εἰς τὴν συγκατάβασιν τοῦ Κυρίου. Ὅπου ἀφήνει τὰς θλίψεις, ἀλλὰ καὶ πάλιν παρηγορεῖ, ὅποτε βλέπη νὰ ἀθυμοῦμεν.

Διὰ τοῦτο μὴ ἀθυμῆς· μὴ στενοχωρῆσαι εἰς τὰς θλίψεις καὶ πειρασμοὺς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀγάπην τοῦ Ἰησοῦ μας νὰ ἐλαφρύνῃς τὸν θυμὸν καὶ τὴν ἀθυμίαν.

Καὶ δίδε θάρρος τοῦ ἑαυτοῦ σου λέγων· - Ψυχὴ μου, μὴ ἀθυμῆς! Διότι μικρὰ θλίψεις σὲ καθαρίζει ἀπὸ πολυχρόνιον νόσον. Ἀλλὰ καὶ μετ' ὀλίγον θὰ φύγῃ. Ὅπως καὶ ἡ ἀλήθεια εἶναι αὐτὴ.

Οἱ πειρασμοὶ ὅσον ὀλίγη εἶναι ἡ ὑπομονή, τόσον μεγάλοι φαίνονται οἱ πειρασμοὶ. Καὶ ὅσον συνηθίζει ὁ ἄνθρωπος νὰ τοὺς ὑπομένῃ, τόσον μικραίνουν καὶ τοὺς περνᾷ χωρὶς κόπον. Καὶ γίνεται στερεὸς ὡσὰν βράχος.

Λοιπὸν ὑπομονή! Καὶ αὐτὸ ὅπου τώρα σοῦ φαίνεται δύσκολον νὰ τὸ κατορθώσῃς, ἀφοῦ θὰ περάσουν ἔτη πολλὰ θὰ ἔλθῃ στὸ χέρι σου νὰ τὸ κατέχῃς ὡς ἴδιον κτῆμα, χωρὶς νὰ καταλάβῃς πόθεν σοὶ ἔγινε.

Δι' αὐτὸ ἐργασαι τώρα εἰς τὴν νεότητά χωρὶς νὰ λέγῃς τὸ "διατί" καὶ νὰ ἀθυμῆς. Καὶ ὅταν γηράσῃς θὰ δρέπῃς δράγματα ἀπαθείας. Καὶ θὰ ἀπορῆς· πόθεν σοὶ ἐγενήθησαν τοιοῦτοι ὠραῖοι στάχυες, ἀφοῦ ἐσὺ μηδὲν ἐγεώργησας! Καὶ ἔγινες πλούσιος ὁ μηδενὸς ἄξιος! Καὶ ὅλοι οἱ γογγυσμοί, αἱ παρακοὴς καὶ ἀθυμίες σου, ἐβλάστησαν τοιούτους καρποὺς καὶ ἄνθη εὐώδη!

Διὰ τοῦτο βιάζου.

Κἂν μυριάκις πέση ὁ δίκαιος, δὲν χάνει τὴν παρησίαν του, ἀλλὰ πάλιν ἐγείρεται καὶ συνάζει δυνάμεις καὶ τοῦ ἐπιγράφει νίκας ὁ Κύριος. Καὶ τὰς

μὲν νίκας δὲν τοῦ τὰς δείχνει, διὰ νὰ μὴν ὑπεραίρεται· τὰ δὲ πεσίματα τὰ φέρνει πρὸ ὀφθαλμῶν του, νὰ τὰ βλέπη, νὰ πάσχη, νὰ ταπεινώνεται.

Ἄφου δὲ παρέλθη τὰ καταλύματα τῶν ἐχθρῶν καὶ κροτήση νίκας παντοῦ ἀφανείς, τότε ἀρχίζει νὰ τοῦ δείχνῃ ὀλίγον-ὀλίγον ὅτι νικᾷ, ὅτι βραβεύεται· ὅτι ψηλαφῶσιν αἱ χεῖρες του κάτι ὅπου προηγουμένως ἐζήτηι καὶ δὲν τοῦ ἐδίδετο. Καὶ οὕτω γυμνάζεται, δοκιμάζεται, τελειοῦται, καθόσον χωρεῖ ἡ φύσις, ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, καὶ τῆς ψυχῆς μας τὸ σκεῦος.

Διὰ τοῦτο ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε ἐν Κυρίῳ καὶ μὴ σμικρύνῃς τὴν προθυμίαν σου. Ἄλλὰ ζήτηι, φώναζε διαρκῶς, κἂν λαμβάνῃς κἂν οὐ.

Θ'

*Καὶ λοιπὸν σὲ ἐνεφύσησεν ὁ Δημιουργὸς
καὶ σοῦ ἔδωκεν πνεῦμα ζωῆς.*

ἄρις δὲ εἶναι, ἵνα διαφανέστερον, εἴπωμεν, μικρὰ ἢ μεγάλη δωρεὰ τῆς ἀπείρου θείας πλουτανοδόσεως, ὅπου Αὐτὸς ὡς ἀγαθὸς διανέμει ἀπὸ ἄπειρον ἀγαθότητα. Καὶ πάλιν λαμβάνων τὰ ὅσα ἡμεῖς ἀποδίδομεν πρὸς εὐχαριστίαν· ἡγουν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ - ἐξ οὗ πηγάζει ὁ θαυμασμός - ἀγάπην, λατρείαν, ὕμνον, δοξολογίαν· ὅλα αὐτὰ λαμβάνων ὁ ἀγαθὸς παροχεύς, πάλιν μᾶς ἀνταμεῖβει ἐκ τῶν ἰδίων τὰ ἴδια, "τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν".

Ἐκ τοῦ ἰδίου πλοῦτου μοιράζει, καὶ ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ καὶ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἀπ' ἐκεῖνον πλουτίζομεν, καὶ ὁ ἴδιος πλοῦτος εἰς Αὐτὸν παραμένει· μὴτε ὑστερεῖται, μὴτε πλεονάζει. ὦ μεγαλεῖον ἀφάνταστον! Ὅλους πλουτίζει! Χιλιάδες χιλιάδων καὶ μυριάδες μυριάδων ἐπλούτισαν καὶ ἐγιναν Ἅγιοι, καὶ ὁ ἴδιος πλοῦτος εἰς τὸν Θεὸν διαμένει.

μὲν νίκας δὲν τοῦ τὰς δείχνει, διὰ νὰ μὴν ὑπεραίρεται· τὰ δὲ πεσίματα τὰ φέρνει πρὸ ὀφθαλμῶν του, νὰ τὰ βλέπη, νὰ πάσχη, νὰ ταπεινῶνεται.

Ἄφου δὲ παρέλθη τὰ καταλύματα τῶν ἐχθρῶν καὶ κροτήση νίκας παντοῦ ἀφανεῖς, τότε ἀρχίζει νὰ τοῦ δείχνῃ ὀλίγον-ὀλίγον ὅτι νικᾷ, ὅτι βραβεύεται· ὅτι ψηλαφῶσιν αἱ χεῖρες του κάτι ὅπου προηγουμένως ἐζήτηι καὶ δὲν τοῦ ἐδίδοτο. Καὶ οὕτω γυμνάζεται, δοκιμάζεται, τελειοῦται, καθόσον χωρεῖ ἡ φύσις, ὁ νοῦς, ἡ διάνοια, καὶ τῆς ψυχῆς μας τὸ σκεῦος.

Διὰ τοῦτο ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε ἐν Κυρίῳ καὶ μὴ σμικρύνῃς τὴν προθυμίαν σου. Ἄλλὰ ζήτηι, φώναζε διαρκῶς, κἂν λαμβάνῃς κἂν οὐ.

Θ

*Καὶ λοιπὸν σὲ ἐνεφύσησεν ὁ Δημιουργὸς
καὶ σοῦ ἔδωκεν πνεῦμα ζωῆς.*

ἀρις δὲ εἶναι, ἵνα διαφανέστερον, εἴπωμεν, μικρὰ ἢ μεγάλη δωρεὰ τῆς ἀπείρου θείας πλουτανοδοσεως, ὅπου Αὐτὸς ὡς ἀγαθὸς διανέμει ἀπὸ ἀπειρον ἀγαθότητα. Καὶ πάλιν λαμβάνων τὰ ὅσα ἡμεῖς ἀποδίδομεν πρὸς εὐχαριστίαν· ἤγουν ἐπίγνωσιν τοῦ Θεοῦ - ἐξ οὗ πηγάζει ὁ θαυμασμὸς - ἀγάπην, λατρείαν, ὕμνον, δοξολογίαν· ὅλα αὐτὰ λαμβάνων ὁ ἀγαθὸς παροχεύς, πάλιν μᾶς ἀνταμεῖβει ἐκ τῶν ἰδίων τὰ ἴδια, "τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν".

Ἐκ τοῦ ἰδίου πλοῦτου μοιράζει, καὶ ἡμεῖς οἱ πτωχοὶ καὶ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἀπ' ἐκεῖνον πλουτιζόμεν, καὶ ὁ ἴδιος πλοῦτος εἰς Αὐτὸν παραμένει· μήτε ὑστερεῖται, μήτε πλεονάζει. ὦ μεγαλεῖον ἀφάνταστον! Ὅλους πλουτίζει! Χιλιάδες χιλιάδων καὶ μυριάδες μυριάδων ἐπλούτισαν καὶ ἐγιναν Ἅγιοι, καὶ ὁ ἴδιος πλοῦτος εἰς τὸν Θεὸν διαμένει.

“Ὅθεν ἐν πρώτοις γνώριζε, τέκνον μου, ὅτι πᾶν ἀγαθὸν ἐκ Θεοῦ ἔχει τὴν ἀρχήν. Δὲν γίνεται ἀγαθὸς λογισμὸς μὴ ὦν ἐκ Θεοῦ, μηδὲ πονηρὸς μὴ ὦν ἐκ τοῦ Διαβόλου. “Ὅ,τι καλὸν λοιπὸν διανοηθῆς, εἰπῆς, διαπράξῃς, ὅλα εἶναι τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ. “Πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθεν ἐστὶ καταβαῖνον”. “Ὅλα εἶναι τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ· ἐδικόν μας δὲν ἔχομεν τίποτε.

Πᾶς λοιπὸν ὅστις ἐπιθυμεῖ καὶ ζητεῖ νὰ λάβῃ τὴν χάριν, νὰ τὸν δώσῃ δωρεὰν ὁ Θεός, πρέπει πρῶτον νὰ γνωρίσῃ καλῶς τὴν ἰδίαν του ὑπαρξίν, τὸ “γνώθῃ σαυτὸν”. Καὶ τοῦτο εἶναι ἡ ὄντως ἀλήθεια. Διότι κάθε πρᾶγμα ἔχει ἀρχήν. Καὶ ἂν τὴν ἀρχήν δὲν θὰ μάθῃς οὐκ ἀποβῆ σοι εἰς τέλος καλόν.

Καὶ ἀρχὴ λοιπὸν καὶ ἀλήθεια εἶναι νὰ γνωρίσῃ κανεὶς ὅτι εἶναι μηδὲν - 0 - καὶ ἐκ τοῦ μηδενὸς παρήχθησαν ἅπαντα. “Εἶπε καὶ ἐγενήθησαν· ἐνετείλατο καὶ ἐκτίσθησαν”. Εἶπε καὶ ἐγένετο γῆ. Καὶ λαβὼν πηλὸν ἔπλασεν ἄνθρωπον. “Ἀψυχον, ἄνου· ἕνα πῆλινον ἄνθρωπον. Αὕτη ἡ ἰδία σου ὑπαρξίς. Αὐτὸ εἶμεθα ὅλοι μας. Χῶμα καὶ λάσπη.

Τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον μάθημα εἰς ἐκεῖνον ὅπου θέλει νὰ λάβῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ μένῃ διαπαντὸς ἡ χάρις πλησίον του. Ἐκ τούτου ἀποκτᾷ τὴν ἐπίγνωσιν καὶ ἐξ αὐτοῦ γεννᾶται ταπεινώσις. “Ὅχι μὲ λόγια ἀργά, νὰ ταπεινολογῇ, ἀλλὰ ἐπὶ βάσεως στερεᾶς ὁμιλεῖ τὴν ἀλήθειαν: Εἶμαι χῶμα, εἶμαι πηλὸς, εἶμαι λάσπη. Αὕτη μας εἶναι ἡ πρώτη μητέρα.

Λοιπὸν τὸ χῶμα πατᾶται, καὶ σὺ ὡς χῶμα ὀφείλεις νὰ πατηθῆς. Εἶσαι λάσπη, δὲν ἔχεις καμμίαν ἀξίαν.

ἐνθεν κάκειθεν ρίπτεσαι, σὲ κτίζουν· ἀπὸ ἕνα σὲ ἄλλο μετασκευάζεσαι ὡς ἄχρηστος ὕλη.

Καὶ λοιπὸν σὲ ἐνεφύσησεν ὁ Δημιουργὸς καὶ σοῦ ἔδωκεν πνεῦμα ζωῆς. Καὶ ἰδοὺ εὐθύς ἐγίνες ἕνας ἄνθρωπος λογικός. Ὅμιλεις, ἐργάζεσαι, γράφεις, διδάσκεις· ἐγίνες ἕνα μηχανήμα τοῦ Θεοῦ. Ὅμως μὴ λησμονῆς ὅτι ἡ ρίζα σου εἶναι τὸ χῶμα. Καὶ ἂν λάβῃ τὸ πνεῦμα αὐτὸς ὅπου σοὶ τὸ ἔδωκε, ἐσὺ πάλιν θὰ κτίζεσαι στὰ ντουβάρια.

Διὰ τοῦτο “μνησκού τὰ ἔσχατά σου καὶ οὐ μὴ ἁμαρτήσης εἰς τὸν αἰῶνα”.

Ἐτοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον αἴτιον, ὅπου ὄχι μόνον ἐλκύει τὴν χάριν, ἀλλὰ τὴν πληθύνει καὶ τὴν συγκρατεῖ. Αὕτη ἀναβιβάζει τὸν νοῦν εἰς τὴν πρώτην θεωρίαν τῆς φύσεως. Καὶ ἐκτὸς αὐτῆς τῆς ἀρχῆς εὐρίσκει μὲν κάτι ὀλίγον, ἀλλὰ μετὰ καιρὸν θὰ τὸ χάσῃ. Διότι δὲν κτίζει ἐπὶ ἐδάφους στερεοῦ, ἀλλὰ προσπαθεῖ μὲ τρόπους καὶ τέχνην.

Λέγεις λόγου χάριν· εἶμαι ἁμαρτωλός! Ἄλλὰ ἔσωθεν λογίζεσαι δίκαιος. Δὲν δύνασαι νὰ ἀποφύγῃς τὴν πλάνην. Ἡ χάρις ζητεῖ νὰ σταθῇ, ἀλλ’ ἐπειδὴ ἀκόμη ἐμπράκτως δὲν ἔχεις βρῆ τὴν ἀλήθειαν, κατ’ ἀνάγκην πρέπει νὰ φύγῃ. Διότι ἀναμφιβόλως θὰ πιστεύσῃς εἰς τὸν λογισμὸν σου ὅτι εἶσαι αὐτὸ τὸ ὅποιον δὲν εἶσαι, καὶ χωρὶς ἄλλο θὰ πλανηθῆς. Ὡς ἐκ τούτου δὲν παραμένει ἡ χάρις.

Καθότι ἔχομεν τὸν ἀντίπαλον, ὅπου εἶναι τεχίτης ἰσχυρός, εἶναι ἐφευρέτης κακῶν, καὶ τῆς κάθε πλάνης

δημιουργός. "Όπου άγρυπνεί πρὸς τὴν πτέρνα μας. "Όπου ἀπὸ φῶς ἔγινε σκότος καὶ ὅλα γνωρίζει. "Όπου εἶναι ἐχθρὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ζητεῖ ὅλους νὰ μᾶς κάμη ἐχθρούς Του. Καὶ ἐν τέλει εἶναι πνεῦμα πονηρὸν καὶ εὐκόλως ἀναμειγνύεται μὲ τὸ πνεῦμα, ὅπου μᾶς ἔχρισεν ὁ Θεός, καὶ παίρνει τὴν μηχανοῦλα μας καὶ τὴν κινεῖ ὅπως θέλει αὐτός. Κυττάζει, ποῦθεν ρέπει ἡ ὄρεξις τῆς ψυχῆς, καὶ ποίῳ τρόπῳ τὴν βοηθεῖ ὁ Θεός, καὶ εὐθύς μηχανᾶται καὶ ἐκεῖνος τὰ ὅμοια.

Διότι εἶναι πόλεμοι ὅπου τοὺς γνωρίζει καὶ τοὺς ἀποφεύγει ὁ ἄνθρωπος. Ἄλλ' εἶναι ἄλλοι ὅπου δὲν τοὺς γνωρίζει· καθότι εἶναι ἡ πάλῃ νοερά καὶ δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ τοὺς διακρίνη κανεῖς. Εἶναι ψυχικαὶ ἀλλοιώσεις, διανοητικαὶ κινήσεις, σωματικαὶ ἀσθένειαι καὶ μεταβολαί.

Καθότι ὁ Δημιουργός, ὅπου ἔπλασε τὸν πηλόν, ἔλαβεν ἐκ τῶν τεσσάρων στοιχείων τὴν σύστασιν: ξηρόν, ὑγρόν, θερμόν καὶ ψυχρόν. Καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη εἰς κάθε στιγμὴν νὰ πάσχη ὁ ἄνθρωπος συμφώνως τῆς μεταλλαγῆς τοῦ κάθε στοιχείου. Ἦγουν νὰ ξηραίνεται, νὰ ὑγραίνεται, νὰ θερμαίνεται, νὰ ψυχραίνεται. Καί, ἂν περισσεύῃ τοῦ ἐνὸς στοιχείου τὰ ιδιώματα, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἀσθενήσῃ τὸ σῶμα. Καὶ συνεπῶς συμπάσχει καὶ ἡ ψυχὴ. Δὲν δύναται ὁ νοῦς νὰ ἀποδώσῃ τὰς νοεράς του κινήσεις, καθότι χλωαίνει μαζὶ μὲ τὸ σῶμα.

Ξηραίνεται ἀπὸ τὴν ζέστην τοῦ ἡλίου τὸ σῶμα; Ξηραίνεται καὶ ὁ νοῦς. Ὑγραίνεται, ἐάν βρέχη, τὸ σῶμα καὶ χαλαρώνει; Χαλαρώνει ἐπίσης καὶ ὁ νοῦς.

Ψυχραίνεται, ἂν φυσᾷ ἀέρας, τὸ σῶμα; Πληθύνει ἡ χολὴ περισσῶς, σκοτιζεται καὶ ὁ νοῦς, καὶ θριαμβεύουν μόνον αἱ φαντασίαι.

Εἰς ὅλας λοιπὸν τὰς ἀλλοιώσεις αὐτάς, ἂν καὶ ἡ χάρις ὑπάρχη, ἀλλ' ὅμως δὲν ἐνεργεῖ, διότι τὰ ὄργανα ἀσθενοῦν, ὁ δὲ ἐχθρὸς μας διάβολος ἠξεύρει εἰς τὴν κάθε ἀλλοίωσιν πῶς πρέπει νὰ πολεμήσῃ. Διότι ἐκ τοῦ ξηροῦ σὲ σκληρύνει νὰ γίνεσαι πέτρα, νὰ ἀντιλέγῃς, νὰ παρακοῦς. Ἐκ τοῦ ψυχροῦ γνωρίζει νὰ σοῦ ψυχραίνῃ τὸν ζῆλον, νὰ γίνεσαι κρύος στὰ θεῖα καὶ παγωμένος. Ἐκ τοῦ θερμοῦ νὰ θυμῶνῃς καὶ νὰ ταράττεσαι· νὰ μὴ σὲ ἀφήνῃ νὰ διακρίνῃς τὸ ἀληθές. Καθότι, ὡς εἶπομεν, περισσεύει τὸ αἷμα καὶ μὲ τὴν ζέστην κινεῖ τὴν ἐπιθυμίαν - μέρος παθητικὸν - καὶ τὸν θυμόν. Ἐκ δὲ τοῦ ὑγροῦ σοῦ γεννᾷ νυσταγμόν, χαλάρωσιν, κομμάρες, παραλυσίαν ὅλου τοῦ σώματος.

Εἰς ὅλα ταῦτα λοιπὸν πάσχει τὸ σῶμα, συμπάσχει καὶ ἡ ψυχὴ, καίτοι νοερά καὶ ἀσώματος.

Παρομοίως καὶ ἡ χάρις. Ὅταν πλησιάσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον, δὲν μεταβάλλει τὴν φύσιν, ἀλλὰ τὰ αὐτὰ φυσικὰ ιδιώματα καὶ ἀγαθὰ πλεονεκτήματα, ὅπου εἶναι προικισμένα ἡ φύσις - καθόσον χωροῦν τοῦ καθενὸς τὰ δοχεῖα - ἀναπληροῖ καὶ ὑπερπληροῖ ἢ τὸ ἀνάπαλιν ἐλαττώνει καὶ ἀφαιρεῖ.

Καθὼς λοιπὸν προηγείται ἡ πλᾶσις τοῦ ἐμφυσηματος, οὕτω πρέπει νὰ προηγῆται καὶ ἡ πρᾶξις τῆς θεωρίας. Καὶ "πρᾶξις" μὲν ὀνομάζεται ὅσα τελοῦνται διὰ τοῦ σώματος, "θεωρία" δὲ ὅσα ἐργάζεται νοερώς ἡ διάνοια.

Ἄδύνατον χωρίς πράξιν νὰ ἔλθῃς εἰς θεωρίαν. Ἀγώνισαι λοιπὸν τώρα εἰς ὅσα ἢ πράξεις ζητεῖ, τὰ δὲ ὑψηλότερα θὰ ἔλθουν μόνα τους.

Ἴδού, ἔμαθες ὅτι εἶσαι πηλός, πτωχός καὶ γυμνός. Τώρα ζήτησε ἀπὸ τὸν δυνάμενον ἀναπλάσαι τὴν φύσιν νὰ σὲ πλουτίσῃ. Καί, ἂν σοὶ δώσῃ πολὺ ἢ ὀλίγον, ἐπίγνωνθι τὸν σὸν εὐεργέτην. Καὶ μὴ σφετερισθῆς τὰ ξένα ὡς ἴδια. Μὲ πόνον καὶ δάκρυα θὰ λάβῃς τὴν χάριν. Καὶ πάλιν μὲ δάκρυα χαρᾶς καὶ εὐχαριστίας, μὲ φόβον Θεοῦ αὐτὴν θὰ κρατήσῃς. Μὲ θέρμη καὶ ζῆλον ἐλκύεται μὲ ψυχρότητα καὶ ἀμέλειαν χάνεται.

Δὲν σοῦ ζητεῖ περισσότερο ὁ Χριστὸς διὰ νὰ σοῦ δώσῃ τὰ ἁγία Του χαρίσματα· μόνον νὰ ἀναγνωρίζῃς ὅτι, εἴτι καλὸν καὶ ἂν ἔχῃς, εἶναι ἐδικόν Του. Καὶ νὰ συμπαθῆς τὸν μὴ ἔχοντα. Νὰ μὴν τὸν κρίνῃς ὅτι δὲν ἔχει· ὅτι εἶναι ἁμαρτωλός, φαῦλος, πονηρός, φλύαρος, κλέπτης, πόρνος καὶ ψεύτης. Ἐὰν τὴν ἐπίγνωνσιν αὐτὴν ἀποκτήσῃς, δὲν ἠμπορεῖς ποτὲ νὰ κρίνῃς κανένα, κἂν νὰ τὸν βλέπῃς θανασίμως νὰ ἁμαρτάνῃ· διότι λέγεις εὐθύς·

- Δὲν ἔχει, Χριστέ μου, τὴν χάριν σου δι' αὐτὸ ἁμαρτάνει. Ἄν φύγῃς καὶ ἀπὸ ἐμένα θὰ πράξω χειρότερα. Ἄν στέκω, στέκω, διότι Σὺ μὲ βαστάζεις. Τόσον βλέπει ὁ ἀδελφός, τόσον κάμνει. Εἶναι τυφλός. Πῶς τὸν θέλεις νὰ βλέπῃ χωρίς ὀφθαλμούς; Εἶναι πτωχός. Πῶς γυρεύεις νὰ εἶναι πλούσιος; Δός του πλοῦτον νὰ ἔχῃ. Δός του μάτια νὰ βλέπῃ.

Ἐὰν ζητήσῃς τὸ δίκαιον δι' οἰονδήποτε πρᾶγμα,

ὅπου θὰ σὲ ἀδικήσῃ, ἀτιμάσῃ, ὑβρίσῃ, κτυπήσῃ, διώξῃ ἢ τὴν ζωὴν σου ἐπιβουλεύθῃ ὁ πλησίον σου, καὶ πάλιν ἐσὺ εὐρίσκεσαι ἄδικος, ἐὰν αὐτὸν θεωρήσῃς αἴτιον ἢ ἐμπαθῶς τὸν κατηγορήσῃς. Διότι ζητεῖς ἀπ' αὐτὸν αὐτὸ ὅπου δὲν τοῦ τὸ ἔδωκεν ὁ Θεός. Ἐὰν καλῶς ἐννοήσῃς αὐτὸ ποῦ σοῦ λέγω, ὅλοι θὰ σοῦ εἶναι ἀνεύθυνοι, δι' οἰονδήποτε σφάλμα, καὶ μόνον ἐσὺ θὰ εἶσαι εἰς ὅλα ὑπεύθυνος.

Καθότι τρεῖς ἐχθροὶ πολεμοῦν τῶν ἀνθρώπων τὸ γένος· οἱ δαίμονες, ἡ ἰδία μας φύσις καὶ ἡ συνήθεια. Ἐκτὸς τούτων ἄλλος πόλεμος δὲν ὑπάρχει.

Ἄν λοιπὸν ἀφαιρέσῃς τὸν δαίμονα, ὅπου τυραννεῖ ὅλην τὴν ἀνθρωπότητα, τότε θὰ εἴμεθα ὅλοι καλοί. Ἴδού εἰς ποῖον πρέπει νὰ δώσῃς τὸ ἄδικον. Αὐτὸν νὰ μισήσῃς, νὰ κατακρίνῃς καὶ μέχρι τέλους νὰ τὸν ἔχῃς ἐχθρόν.

Ὁ ἄλλος εἶπομεν ὅτι εἶναι ἡ φύσις, ὅπου, ἀφότου ὁ ἀνθρώπος ἐννοήσῃ τὸν κόσμον, αὐτὴ ἀντιτάσσεται εἰς τὸν νόμον τοῦ πνεύματος, καὶ ζητεῖ πᾶν ὅ,τι εἶναι εἰς ἀπώλειαν τῆς ψυχῆς. Ἴδού καὶ ὁ ἄλλος ἐχθρός, ὅπου εἶναι ἄξιος μίσους ἐφ' ὄρου ζωῆς. Αὐτὸν πρέπει νὰ κατακρίνῃς, νὰ κατηγορῆς.

Ἐχομεν προσέτι καὶ τὸν τρίτον ἐχθρόν, τὴν συνήθειαν· ὅπου συνηθίζοντες νὰ πράττωμεν πᾶν εἶδος κακίας γίνεται εἰς ἡμᾶς ἕξις καὶ ἐπέχει δευτέρας φύσεως θέσιν καὶ κατέχει ὡς νόμον τὴν ἁμαρτίαν. Καὶ θέλει ὡσαύτως τὸν ἴσον ἀγῶνα διὰ νὰ λάβωμεν θείαν ἀλλοίωσιν καὶ ἀπαλλαγὴν. Ἴδού λοιπὸν καὶ ὁ τρίτος ἐχθρός, ὅπου εἶναι ἄξιος μίσους τελείου.

Ἐὰν θέλῃς λοιπὸν τὸν πλησίον σου νὰ εἶναι εἰς πάντα καλός, καθὼς σοῦ ἀρέσει, ἀφαίρεσέ του τοὺς τρεῖς αὐτοὺς ἐχθροὺς μὲ τὴν χάριν ὅπου κατέχεις. Ἐτοῦτο εἶναι τὸ δίκαιον, ἂν ζητῆς νὰ τὸ εὕρῃς: Νὰ κάμῃς εὐχὴν εἰς τὸν Θεὸν νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἐχθροὺς. Καὶ τότε θὰ εἰσαστε σύμφωνοι.

Εἰ δὲ καὶ ζητήσῃς ἄλλως νὰ εὕρῃς τὸ δίκαιον, θὰ εἶσαι πάντοτε ἄδικος, καὶ ἐπομένως ἡ χάρις εἶναι ἀνάγκη νὰ πηγαίῃ - νὰ ἔρχεται, μέχρις ὅτου εὐρῃ ἀνάπαυσιν στὴν ψυχὴν σου. Διότι, τόσην χάριν δικαιοῦται εἰς ἑαυτὸν νὰ ἔχῃ ὁ ἄνθρωπος, ὅσον πειρασμὸν εὐχαρίστως ὑπομένει, ὅσον βᾶρος τοῦ πλησίον του ἀγογγύστως βαστάζει.

Λοιπὸν τὰ προηγούμενα γράμματα ποῦ σοῦ ἔστειλα περιεῖχον τὴν "πρᾶξιν". Ἐτοῦτο ὅπου ἔγραψα τώρα περιέχει τὸν φωτισμὸν. Ἀπὸ τὴν πρᾶξιν λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος γνώσεως φωτισμὸν. Διότι ἡ πρᾶξις εἶναι τυφλὴ καὶ ὁ φωτισμὸς εἶναι οἱ ὀφθαλμοί, διὰ τῶν ὁποίων βλέπει ὁ νοῦς ἐκεῖνο ὅπου δὲν τὸ ἔβλεπε πρῶτα.

Τώρα λοιπὸν ἔχει λύχνον καὶ μάτια καὶ βλέπει ἄλλῶς τὰ πράγματα. Καὶ πρῶτα ἦτον ἡ χάρις τῆς πράξεως, ἀλλὰ τώρα ἔλαβε δεκαπλάσιον χάριν. Τώρα ἔγινεν ὁ νοῦς οὐρανός. Βλέπει μακρὰν. Ἐχει Χωρητικότητα ὑπερβάλλουσαν τὴν προτέραν. Τώρα τὸν λείπει ἡ θεωρία. Εὕρε τὸν θρόνον, καθὸ βασιλεύς, καὶ τὸν λείπει τὸ θέατρον, περὶ τοῦ ὁποίου θὰ εἴπωμεν ἄλλοτε. Σὺ δὲ ἀντέγραψε τὰς ἐπιστολάς μὲ μελάνη, νὰ μὴ σβήνουν - ἐπειδὴ εἶναι μὲ τὸ μολύβι - νὰ τὰς μελετᾷς, νὰ διορθώῃς τὴν πολιτείαν σου.

Γ

*Πάντοτε προηγείται ἡ χάρις τῶν πειρασμῶν
ὡς μία εἰδοποίησις προετοιμασίας*

ρᾶξις λέγεται ὄχι τὸ νὰ δοκιμάσῃ κανεὶς καὶ νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἀλλὰ "πρᾶξις" λέγεται τὸ νὰ εἰσέλθῃ, νὰ μονομαχήσῃ· νὰ νικήσῃ, νὰ νικηθῇ· νὰ κερδίσῃ, νὰ χάσῃ· νὰ πέσῃ, νὰ ἐγερθῇ· νὰ ἀναμοχλεύσῃ τὰ πάντα, καὶ νὰ ἐκδέχεται ἀγῶνα καὶ πάλην μέχρι τελευταίας ἀναπνοῆς.

Καὶ ποτὲ νὰ μὴν ξεθαρρεύσῃ στὸν ἑαυτὸν τοῦ ἕως ἡ ψυχὴ του νὰ 'βγῇ. Ἀλλὰ, ὅταν ἀνεβαίῃ στὸν οὐρανόν, πρέπει νὰ περιμένη τὴν ἐπομένην νὰ κατεβῇ εἰς τὸν "Ἄδην". Ἀφήνω ὅτι καὶ τὴν ἰδίαν στιγμὴν γίνεται ἡ κατάβασις. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ξενίζεται εἰς τὰς ἀλλοιώσεις, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι ἀμφότερα εἶναι ἐδικὰ του.

Γνώριζε ὅτι πάντοτε προηγείται ἡ χάρις τῶν πειρασμῶν ὡς μία εἰδοποίησις προετοιμασίας. Καὶ εὐθύς, ὅταν βλέπῃς τὴν χάριν, νὰ συσφίγγῃσαι καὶ νὰ λέγῃς: Ἦλθε τὸ διάγγελμα τοῦ πολέμου! Φυλάξου

πηλέ, πόθεν θὰ κροτήση τὴν μάχην ὁ μοχθηρός. Πολλάκις ἔρχεται σύντομα καὶ πολλάκις μετὰ δύο ἡμέρας ἢ τρεῖς. Πάντως θὰ ἔλθῃ, καὶ νὰ εἶναι τὰ προχώματα στερεά: Ἐξομολόγησις κάθε ἑσπέρας· ὑπακοὴ εἰς τὸν Γέροντα· ταπείνωσις καὶ ἀγάπη εἰς ὅλους. Καὶ οὕτως ἐλαφρύνεις τὴν θλίψιν.

Τώρα, ἐὰν ἔρχεται ἡ χάρις πρὸ τοῦ καθαρισμοῦ καὶ ἄλλα παρόμοια - ζητῶ προσοχὴν καὶ διάνοιαν καθαρὰν.

Εἰς τρεῖς τάξεις διαίρεται ἡ χάρις: Καθαρτικὴ, φωτιστικὴ, τελειωτικὴ. Εἰς τρεῖς καὶ ἡ πολιτεία: Κατὰ φύσιν, ὑπὲρ φύσιν, παρὰ φύσιν. Εἰς αὐτὰς τὰς τρεῖς τάξεις ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται. Τρία εἶναι καὶ τὰ μεγάλα χαρίσματα, ὅπου λαμβάνει: Θεωρία, ἀγάπη, ἀπάθεια.

Λοιπὸν· εἰς τὴν "πρᾶξιν" συνεργεῖ χάρις καθαρτικὴ, ἡ ὁποία βοηθεῖ εἰς τὴν κάθαρσιν. Καὶ πᾶς τις, ὅπου ἐμετανόησεν, ἡ χάρις εἶναι ποῦ τὸν προτρέπει εἰς τὴν μετάνοιαν. Καὶ ὅσα κάμνει τῆς χάριτος εἶναι, ἂν καὶ δὲν γνωρίζῃ αὐτὸς ποῦ τὴν ἔχει. Ὅμως αὐτὴ τὸν τροφοφορεῖ καὶ τὸν ὀδηγεῖ. Καὶ ἀναλόγως τὴν προκοπὴν ποῦ λαμβάνει, ἀνέρχεται ἢ κατέρχεται· ἢ μένει εἰς τὴν ἰδίαν κατάστασιν. Ἐὰν ἔχη ζῆλον καὶ αὐταπάρνησιν ἀνεβαίνει εἰς θεωρίαν, τὴν ὁποίαν διαδέχεται φωτισμὸς θείας γνώσεως καὶ ἐν μέρει ἀπάθεια. Ἐὰν ψυχρανθῇ ὁ ζῆλος, ἢ προθυμία, συστέλλεται καὶ τῆς χάριτος ἡ ἐνέργεια.

Διὰ τὸν ἐν γνώσει εὐχόμενον, ὅπου λέγεις, εἶναι ἐκεῖνος ὅπου γνωρίζει τι εὔχεται καὶ τι ζητεῖ ἀπὸ τὸν

Θεόν. Ὁ ἐν γνώσει εὐχόμενος δὲν βαττολογεῖ, δὲν ζητεῖ περιττά· ἀλλὰ γνωρίζει τὸν τόπον, τὸν τρόπον καὶ τὸν καιρὸν· καὶ ζητεῖ τὰ ἀρμόδια καὶ ὠφέλιμα τῆς ψυχῆς του. Ἐπικοινωνεῖ νοερῶς μὲ τὸν Χριστόν. Τὸν πιάνει καὶ τὸν κατέχει· καὶ "Οὐ μὴ σὲ ἀφήσω, λέγει, εἰς τὸν αἰῶνα".

Καὶ λοιπὸν, ἐκεῖνος ὅπου προσεύχεται ζητεῖ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν, ζητεῖ τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου. Ἐὰν ζητῇ καὶ μεγάλα πρὸ τοῦ καιροῦ, δὲν τοῦ τὰ δίδει ὁ Κύριος. Διότι ὁ Θεὸς τὰ δίδει μὲ τάξιν. Καί, ἂν ἐσὺ τὸν βαρύνῃς ζητώντας, ἀφήνει τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης καὶ προσποιεῖται τὴν χάριν καὶ σὲ πλανᾷ, δεικνύων σοι ἄλλα ἀντὶ ἄλλων. Δι' αὐτὸ δὲν εἶναι ὠφέλιμον νὰ ζητῇ κανεὶς τὰ ὑπέρομετρα. Ἀλλά, καὶ ἂν εἰσακουσθῇ πρὸ τοῦ καθαρισμοῦ, ὅταν δὲν εἶναι στὴν τάξιν, γίνονται φίδια καὶ βλάπτουν. Σὺ ἔχε μετάνοιαν καθαρὰν, κάμνε εἰς ὅλους ὑπακοήν, καὶ μόνη ἡ χάρις θὰ ἔλθῃ χωρὶς ἐσὺ νὰ ζητῆς.

Ὁ ἄνθρωπος ὡς βρέφος ψελλίζον ζητεῖ ἀπὸ τὸν Θεὸν τὸ θέλημά του τὸ ἅγιον. Ὁ Θεός, ὡς Πατὴρ ὑπεράγαθος, τοῦ δίδει τὴν χάριν, ἀλλὰ τοῦ δίδει καὶ πειρασμούς. Ἐὰν ὑπομένη ἀγογγύστως τοὺς πειρασμοὺς λαμβάνει προσθήκη τῆς χάριτος. Ὅσῃν χάριν περισσοτέρως λαμβάνει, τόσῃν προσθήκη καὶ πειρασμῶν.

Οἱ δαίμονες, ὅταν πλησιάζουν, νὰ κροτήσουν τὴν μάχην, δὲν πηγαίνουν ἐκεῖ ποῦ ἐσὺ ἀγογγύστως θὰ τοὺς νικήσῃς· ἀλλὰ δοκιμάζουν, ποῦ ἔχεις ἀδυναμίαν. Ὅπου ἐσὺ ποσῶς δὲν τοὺς περιμένεις, ἐκεῖ τειχορουχίζου τὸ κάστρον. Καί, ὅταν εὔρουν ψυχὴν ἀσθενῆ καὶ

μέρος αδύνατον, πάντα ἐκεῖ τὸν νικοῦν καὶ τὸν κάμουν ὑπεύθυνον.

Ζητεῖς χάριν ἀπὸ τὸν Θεόν; Ἀντὶ χάριτος σοῦ ἀφήνει πειρασμόν. Δὲν ἀντέχεις τὸν πόλεμον, πίπτεις; Δὲν σοῦ δίδεται προσθήκη τῆς χάριτος. Πάλιν ζητεῖς; Πάλιν ὁ πειρασμός. Πάλιν ἦττα; Πάλιν ὑστέρησις· ἐφ' ὄρου ζωῆς. Πρέπει λοιπὸν νὰ ἴβγῃς νικητής. Ἀντέχου τοῦ πειρασμοῦ ἕως θανάτου. Πέσε πῶμα στὴν μάχην, φωνάζων κάτω παράλυτος: "Οὐ μὴ σὲ ἀνῶ, γλυκύτατε Ἰησοῦ! Οὐδ' οὐ μὴ σὲ ἐγκαταλίπω! Ἀχώριστος θὰ μείνω εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ δι' ἀγάπην Σου ξεψυχῶ εἰς τὸ στάδιον". Καὶ αἴφνης παρίσταται εἰς τὸ στάδιον καὶ φωνεῖ διὰ λαίλαπος: "Πάρεμι! Δέσε ὡσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀκολούθει μοι"! Σὺ δὲ ὅλος φῶς καὶ χαρά: "Οἴμοι τῶ τάλανι! Οἴμοι τῶ πονηρῶ καὶ ἀχρείῳ! Ἀκοὴν ἤκουόν σου τὸ πρότερον, νυνὶ δὲ Σε εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου· διὸ καὶ ἐφαύλισα ἑμαυτὸν, ἤγημαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν".

Τότε πληροῦσαι θείας ἀγάπης. Καὶ φλέγεται ἡ ψυχὴ σου ὡσὰν τοῦ Κλεόπα. Καὶ ἐν καιρῶ πειρασμοῦ δὲν καταλείπεις πλέον τὴν σινδόνα, καὶ νὰ φύγῃς ἐπὶ γυμνοῦ, ἀλλὰ καρτερεῖς εἰς τὰς θλίψεις διαλογιζόμενος· καθὼς παρῆλθεν ὁ ἕνας πειρασμός καὶ ὁ ἄλλος, οὕτως θὰ παρέλθῃ καὶ ἐτοῦτος.

"Ὅταν ὁμως ἀθυμῆς καὶ γογγύζῃς καὶ δὲν ὑπομένῃς τοὺς πειρασμούς, τότε, ἀντὶ νὰ νικᾷς πρέπει διαρκῶς νὰ μετανοῆς· διὰ τὰ σφάλματα τῆς ἡμέρας, διὰ τὴν ἀμέλειαν τῆς νυκτός. Καὶ, ἀντὶ νὰ λαμβάνῃς ἐπὶ χάριτος χάριν, μεγαλώνεις τὰς θλίψεις σου.

Διὰ τοῦτο μὴ δειλιᾷς· μὴ φοβῆσαι τοὺς πειρασμούς. Κἂν πέσης πολλάκις, ἀνάστα. Μὴ χάνῃς τὴν ψυχραιμίαν σου. Μὴν ἀπογοητεύεσαι. Σύννεφα εἶναι καὶ θὰ περάσουν.

Καὶ ὅταν, συνεργούσης τῆς χάριτος ποῦ σὲ καθαρίζει ἀπὸ ὅλα τὰ πάθη, παρέλθῃς ὅλα αὐτὰ ὅπου εἶναι ἡ "πρᾶξις", τότε γεύεται ὁ νοῦς φωτισμόν καὶ κινεῖται εἰς θεωρίαν.

Καὶ πρώτη θεωρία εἶναι τῶν ὄντων:

Πῶς ὅλα τὰ πάντα ἐποίησε διὰ τὸν ἄνθρωπον ὁ Θεός, καὶ αὐτοὺς τοὺς Ἀγγέλους προσέτι εἰς διακονίαν αὐτοῦ. Πόσῃν ἀξίαν, πόσον μεγαλεῖον, τί μέγα προορισμόν ἔχει ὁ ἄνθρωπος - αὐτὴ ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ! Ὅχι διὰ νὰ ζήσῃ ἐδῶ τὰς ὀλίγας ἡμέρας τῆς ἐξορίας του, ἀλλὰ νὰ ζήσῃ αἰῶνια μὲ τὸν Πλάστην του. Νὰ βλέπῃ τοὺς θείους Ἀγγέλους. Νὰ ἀκούῃ τὴν ἄρρητον μελωδίαν τους. Τί χαρά! Τί μεγαλεῖον! Μόλις λαμβάνει τέρμα αὐτὴ ἡ ζωὴ μας καὶ κλείνουν τοῦτοι οἱ ὀφθαλμοί, εὐθὺς ἀνοίγουν οἱ ἄλλοι καὶ ἀρχίζει ἡ νέα ζωὴ. Ἡ ὄντως χαρά, ὅπου πλέον τέλος δὲν ἔχει.

Τοιαῦτα νοῶν βυθίζεται ὁ νοῦς εἰς μίαν εἰρήνην καὶ ἄκραν γαλήνην, ὅπου ἀπλοῦται εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τελειῶς ξεχνᾷ ὅτι ὑπάρχει εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Τοιαῦται θεωρίαι διαδέχονται ἡ μία τὴν ἄλλην. Ὅχι νὰ πλάθῃ φαντασίαις στὸν νοῦν του, ἀλλ' ἡ κατάστασις εἶναι τοιαύτη-ἐνέργεια χάριτος, ὅπου φέρνει νοήματα καὶ ἀδολεσχεῖ ὁ νοῦς εἰς τὴν θεωρίαν. Δὲν τὰ πλάθει ὁ ἄνθρωπος· μόνα τους ἔρχονται καὶ

ἀρπάζουν τὸν νοῦν εἰς τὴν θεωρίαν. Καὶ τότε ἀπλοῦνται ὁ νοῦς καὶ γίνεται ἄλλος ἐξ ἄλλου. Φωτίζεται. Εἶναι ὅλα ἀνοικτὰ εἰς αὐτόν. Πληροῦται σοφίας, καὶ ὡς υἱὸς κατέχει τὰ τοῦ Πατρὸς του. Ἐξεύρει ὅτι εἶναι μηδέν, πηλός, ἀλλὰ καὶ υἱὸς Βασιλέως. Μηδέν ἔχει, ἀλλὰ πάντα κατέχει. Πληροῦται θεολογίας. Φωνάζει ἀχώρταστα, μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν, ὁμολογῶν ὅτι ἡ ὑπαρξίς του εἶναι μηδέν. Ἡ καταγωγή του εἶναι ὁ πηλός· ἡ δὲ ζωτικὴ δύναμις του; ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ - ἡ ψυχὴ του. Εὐθύς πετᾷ ἡ ψυχὴ εἰς τὸν οὐρανόν! - Εἶμαι τὸ ἐμφύσημα, ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ! Ὅλα διελύθησαν, ἔμειναν εἰς τὴν γῆν, ἐξ οὗ καὶ ἐλήφθησαν! Εἶμαι Βασιλέως αἰωνίου υἱός! Εἶμαι θεὸς κατὰ χάριν! Εἶμαι ἀθάνατος καὶ αἰώνιος! Εἶμαι, μετὰ μίαν στιγμὴν, κοντὰ εἰς τὸν οὐράνιον μου Πατέρα!

Αὐτὸς εἶναι τῆ ἀληθείᾳ ὁ προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου· διὰ τοῦτο ἐπλάσθη, καὶ ὀφείλει νὰ ἔλθῃ ὅθεν ἐξῆλθε. Τοιαῦτα εἶναι αἱ θεωρίαι, ὅπου ἀδολεσχεῖ ὁ ἄνθρωπος ὁ πνευματικός. Καὶ ἀναμένει τὴν ὥραν πού θὰ ἀφήσῃ τὸ χῶμα καὶ θὰ πετάξῃ ἡ ψυχὴ στὰ οὐράνια.

Θάρσει λοιπόν, τέκνον μου, καὶ μὲ αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ὑπόμενε κάθε πόνον καὶ θλίψιν. Ἀφοῦ μετ' ὀλίγον θὰ ἀξιώθωμεν αὐτά. Δι' ὅλους μας εἶναι τὰ ἴσα. Ὅλοι εἴμεθα τέκνα Θεοῦ. Αὐτὸν φωνάζομεν ἡμέραν καὶ νύκτα καὶ τὴν γλυκειάν μας Μαννούλα, τὴν Δέσποιναν τοῦ Παντός, τὴν ὁποῖαν ὁποῖος παρακαλεῖ, δὲν τὸν ἀφήνει ποτέ.

ΙΑ

*Εὐρον πολλοὺς τῶν Πατέρων
ἐν "πράξει" καὶ "θεωρίᾳ".*

ταν τοῦ Κυρίου μας ἡ ἀγάπη πυρπολῆση τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, δὲν κατέχεται πλέον αὐτὸς ὑπὸ μέτρων, ἀλλ' ἐβγαίνει τοῦ περιορισμοῦ. Δι' αὐτὸ "ἐξω βάλλει τὸν φόβον"· καὶ εἴ τι γράφει, εἴ τι λαλεῖ, κλίνει πρὸς ἀμετρίαν. Ἀλλὰ κατ' αὐτὴν τὴν

στιγμὴν τῆς χάριτος ὅ,τι καὶ ἂν λέγῃ ἔναντι τῆς πυριφλεγούσας αἴγλης τῆς θείας ἀγάπης, ὅλα εἶναι μικρὰ ὅπου ὁμιλεῖ. Κατόπιν, ἀφοῦ συσταλῇ ἡ καρδία καὶ ἡ νεφέλη ἀπέλθῃ στὰ ἴδια, τότε ἐμβαίνει ὁ διαβήτης στὸ μέσον καὶ ζητεῖ μέτρον νὰ διακρίνῃ.

Λοιπὸν ὅλα αὐτὰ ὅσα σὰς ἐγραψα, ἕνας εἶναι ὁ σκοπὸς πού ἐλέχθησαν: Νὰ θερμάνω τῆς ψυχῆς σας τὴν θέρμην· νὰ προτρέψω εἰς ἐπιθυμίαν καὶ ζῆλον τοῦ γλυκυτάτου μας Ἰησοῦ. Καθὼς καὶ εἰς τὰ στρατεύματα κάμου· οἱ στρατηγοί· ὅπου διηγοῦνται τῶν γενναίων τὰ κατορθώματα, καὶ οὕτως τοὺς ἀναγκάζουν νὰ πολεμοῦν μὲ ἀνδρείαν.

Ἄλλα καὶ τῶν Ἁγίων, τοὺς Βίους καὶ τοὺς λόγους τῶν ὅπου ἔγραψαν καὶ μᾶς ἄφησαν, ὁ σκοπὸς αὐτὸς εἶναι. Ἐπίσης καὶ ἡ ψυχὴ - ὅπου ἔτσι τὴν ἔπλασεν ὁ Θεὸς - ἐὰν δὲν ἀκούη συχνὰ τοιαῦτα ὑψηλὰ καὶ θαυμάσια, τῆς ἔρχεται νυσταγμὸς καὶ ἀμέλεια. Καὶ μόνον μὲ τὰ τοιαῦτα μὲ ἀναγνώσεις καὶ ἄξια διηγήματα διώκει τὴν λήθην καὶ ἀνακαινίζει τὸ παλαιὸν οἰκοδόμημα.

Ἐγὼ, ὅταν ἦλθα στὸ Ἅγιον Ὄρος, εὔρον πολλοὺς τῶν Πατέρων ἐν "πράξει" καὶ "θεωρίᾳ". Γηραιοὺς καὶ ἁγίους ἀνθρώπους.

Ἦτον ὁ Γέρων Καλλίνικος. Ἄριστος ἀσκητής. Ἐγκλειστος τεσσαράκοντα ἔτη. Ἐξασκῶν τὴν νοερὰν ἐργασίαν καὶ ἐσθίων τῆς θείας ἀγάπης τὸ μέλι γενόμενος καὶ εἰς ἄλλους ὠφέλιμος. Οὗτος ἐγεύθη τὴν ἀρπαγὴν τοῦ νοός.

Κάτωθεν αὐτοῦ ἦτον ἕτερος, ἓνας Γέρων Γεράσιμος. Ἄκρον ἡσυχαστής. Χίος τὴν καταγωγὴν. Θαυμάσιος ἀσκητής. Ἐξασκῶν τὴν νοερὰν προσευχὴν. Ἐνενήντα ἐτῶν. Ἐκαμε εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ δεκαεπτὰ ἔτη· παλεύων μὲ δαίμονας καὶ κεραυνιζόμενος ἀπὸ τοὺς καιροὺς, ἔμεινεν ἄσειστος στύλος ὑπομονῆς. Αὐτὸς εἶχε τὰ δάκρυα συνεχῆ. Γλυκαινόμενος τῇ μελέτῃ τοῦ Ἰησοῦ ἐξετέλεσε τὸν ἀμέριμνον βίον του.

Ἐψηλότερα ἦτον ὁ Γέρων Ἰγνάτιος. Ἀόμματος ἔτη πολλά. Χρόνια πνευματικός. Γέρων ἐνενήντα πέντε ἐτῶν. Εὐχόμενος νοερῶς καὶ ἀδιαλίπτως· καὶ ἐκ τῆς εὐχῆς ἀνέπεμπε τὸ στόμα του εὐωδία, τόσον ὅπου

ἐχαίρετο κανεὶς νὰ ὀμιλῇ πλησίον στὸ στόμα του.

Ἦτον καὶ ἄλλος πλέον θαυμασιώτερος εἰς τὸν Ἅγιον Πέτρον τὸν Ἀθωνίτην, ὁ Παπα-Δανιήλ, μιμητὴς τοῦ Μεγάλου Ἀρσενίου. Ἄκρον σιωπηλός, ἔγκλειστος· ἐφ' ὄρου ζωῆς λειτουργός. Ἐξήκοντα ἔτη μῆτε μίαν ἡμέραν δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἀφήσῃ τὴν Θείαν Ἱερουργίαν. Καὶ τὴν Μεγάλην Σαρακοστήν ὅλες τὲς ἡμέρες ἔκαμε Προηγιασμένες. Καὶ μέχρι τελευταίας ἡμέρας ὑπέργηρος ἐτελειώθη δίχως ἀσθένειαν. Ἡ δὲ Λειτουργία του ἐκράτει πάντοτε τρισήμισυ ἢ τέσσαρες ὥρες, διότι δὲν ἠδύνατο ἀπὸ τὴν κατάνυξιν νὰ δώσῃ τὰς ἐκφωνήσεις. Ἀπὸ τὰ δάκρυα μούσκεινε πάντα μπροστά του τὸ χῶμα. Δι' αὐτὸ δὲν ἠθελε ξένος κανεὶς νὰ εἶναι στὴν Λειτουργίαν του, νὰ μὴ βλέπῃ τὴν ἐργασίαν του. Ἄλλ' ἐγὼ, ἐπειδὴ μὲ πολλὴν θέρμην τὸν παρεκάλεσα, μὲ ἐδέχετο. Καὶ τὴν κάθε φορὰν ποὺ ἐπήγαινα - τρεῖς ὥρας βαδίζων ὀλονυκτίως διὰ νὰ παρασταθῶ εἰς αὐτὴν τὴν φρικώδη ὄντως θείαν παράστασιν - μοῦ ἔλεγε ἓνα ἢ δύο ρητὰ ἐβγαίνοντας ἀπ' τὸ Ἱερόν, καὶ ἀμέσως ἐκρύπτετο ἕως τὴν ἄλλην ἡμέραν. Αὐτὸς εἶχεν ἐφ' ὄρου ζωῆς νοερὰν προσευχὴν καὶ ὀλονύκτιον ἀγρυπνίαν. Ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἐγὼ ἐπῆρα τὴν τάξιν καὶ εὐρῆκα μεγίστην ὠφέλειαν. Ἐτρῶγε εἰκοσιπέντε δράμια ψωμὶ κάθε ἡμέραν καὶ ἦτον ὅλος μετέωρος εἰς τὴν Λειτουργίαν του. Καὶ χωρὶς νὰ γένη λάσπη τὸ ἔδαφος δὲν ἐτελείωνε Λειτουργίαν.

Ἦσαν καὶ ἄλλοι πολλοὶ θεωρητικοί. Τοὺς ὁποίους ἐγὼ δὲν ἤξιώθην νὰ ἰδῶ, διότι εἶχον τελειωθῆ πρὸ ἐνός ἢ δύο ἐτῶν. Καὶ μοῦ ἔλεγον τὰ θαυμάσια αὐτῶν

κατορθώματα. Διότι ἐγὼ μὲ αὐτὰ ἀδολέσχησα. Βῆμα πρὸς βῆμα ἐγύριζα τὰ βουνὰ καὶ τὰ σπήλαια νὰ εὕρω τοιούτους. Διότι ὁ Γέροντάς μου ἦτον ἀγαθὸς καὶ ἀπλοῦς καί, ἀφοῦ τοῦ ἐτοίμαζα τὴν τροφήν του, μοὶ ἔδιδε “εὐλογίαν” νὰ γυρεύω τοιαῦτα, ὡφέλιμα διὰ τὴν ψυχὴν μου. Καὶ ὅταν τὸν ἔθαψα πλέον, τότε ἐξηρεύνησα ὅλον τὸν Ἄθωνα.

Ἦτον ἓνας σὲ μία σπηλιά, ὅπου ἔπρεπε τὴν ἡμέρα νὰ κλαύσῃ ἑπτὰ φορές. Αὐτὸ ἦτον ἡ ἐργασία του. Τὴν δὲ νύκτα ὅλην νὰ τὴν διέλθῃ μὲ δάκρυα. Καὶ τὸ προσκεφάλι του, ἦτον ὅλο πάντα βρεγμένο. Καὶ τὸν ἠρώτα ὁ διακονητής, ὅπου πῆγαινε δύο-τρεις φορές τὴν ἡμέρα - διότι δὲν ἤθελε νὰ τὸν ἔχη κοντά του, νὰ μὴν τοῦ διακόπτῃ τὸ πένθος:

- Γέροντα, διατὶ τόσο κλαίεις;

- Ὅταν, παιδί μου, ὁ ἄνθρωπος θεωρῇ τὸν Θεόν, ἀπὸ τὴν ἀγάπην του τρέχουν τὰ δάκρυα καὶ δὲν ἔμπορεῖ νὰ κρατήσῃ.

Ἦσαν καὶ ἄλλοι μικρότεροι· ὁ Παπα-Κοσμᾶς καὶ λοιποὶ· καὶ μεγάλοι, ὅπου ἂν τοὺς γράψῃ κανεὶς, θέλει νὰ ἔχη περίσσια χαρτιά.

Αὐτοὶ ὅλοι ἀπέθανον τώρα ἐδῶ καὶ ζοῦν εἰς τοὺς αἰῶνας ἐκεῖ.

Τὴν δὲ σήμερον δὲν ἀκούεται λόγος περὶ τὰ τοιαῦτα. Διότι τόσο πολλὴ μέρμνα καὶ φροντίς ὑλικὴ κατέλαβε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τελεία σχεδὸν καταφρόνησις εἰς τὴν νηπτικὴν, ὅπου πολλοὶ ὄχι μόνον δὲν θέλουν νὰ ἐρευνήσουν, νὰ μάθουν, νὰ πράξουν αὐτά,

ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκούσουν νὰ εἰπῇ τοιαῦτα κανεὶς, εὐθύς ἐξεγείρονται δυσμενῶς ἐναντίον του. Καὶ τὸν ἔχουν διὰ παράλογον καὶ μωρόν, διότι εἶναι ἀνόμιος ὁ βίος του, καὶ ἐλογίσθη εἰς χλεύην αὐτοῖς.

Καὶ γίνεται ἓνα παρόμοιον τῆς εἰδωλολατρικῆς ἐποχῆς. Ἐτότε, ὅταν ὑβρίζεις τὰ εἰδῶλα, σὲ ἐλιθοβολοῦν καὶ κακὴν κακῶς σὲ ἐθανάτωνον. Καὶ τώρα τὸ κάθε πάθος ἐπέχει θέσιν εἰδώλου. Καί, ἂν ἐλέγξῃς καὶ κατακρίνῃς τὸ πάθος ποῦ βλέπεις ὁ καθεὶς νὰ νικᾶται, ὅλοι φωνάζουν: Λιθοβολήσατε τον· διότι ὑβρίσεν τοὺς θεοὺς μας!

Τέλος· ἐγὼ ἐπειδὴ κανένα δὲν δέχομαι, μηδενὸς ἐξαιρουμένου· μήτε θέλω νὰ ἀκούω πῶς ζοῦν ἢ τί κάμουν ὁ κόσμος - οἱ μοναχοί, εἶμαι διαπαντὸς ὁ στόχος τῆς κατακρίσεως. Καὶ δὲν παύω ἡμέραν καὶ νύκτα νὰ εὐχῶμαι τοὺς πατέρας καὶ νὰ λέγω, ὅτι ὅλον τὸ δίκαιον ἔχουν αὐτοί. Μόνον ἐγὼ εἶμαι ἄδικος ὅποτεν σκανδαλισθῶ εἰς αὐτούς. Διότι βλέπουν μὲ τὰ μάτια ποῦ τοὺς ἔδωκεν ὁ Θεός. Δὲν εἶμαι ἄδικος καὶ κατάδικος, ἂν θὰ εἰπῶ· διατὶ δὲν βλέπουν ὅπως βλέπω ἐγώ;

Εἴθε ὁ Θεὸς τῶν ὅλων ὅλους νὰ ἐλεήσῃ δι' εὐχῶν τῶν Ὁσίων Θεοφόρων Πατέρων.

ΙΒ'

Ἔτσι γίνεται ὁ νοῦς ὅλος φῶς, ὅλος διαύγεια.

ιά τὴν προσευχήν, ὅπου γράφεις, παιδί μου· ἐφ' ὅσον ὁ Γέροντας ἔχει γνώσιν τῆς προσευχῆς, δὲν εἶναι φόβος νὰ πλανηθῆς. Ἐσὺ κάμε ὅπως σοῦ λέγει ὁ Γέροντάς σου καί, ἂν ἡ χάρις πηγαίνῃ καὶ ἔρχεται, ἐσὺ μὴ λυπῆσαι· ἐπειδὴ ἔτσι γυμνάζει τὸν ἄνθρωπον, νὰ φρονῆ ταπεινὰ καὶ νὰ μὴν ὑπεραίρεται.

Εἰς τὴν ἀρχὴν ἔτσι κάμνει ὁ νήπιος. “Οὐαὶ σοὶ πόλις, ἐφ' ἧς ὁ Βασιλεὺς σου νεώτερος”, λέγει ἡ θεία Γραφή· “οὐαὶ σοὶ ψυχὴ, ἐφ' ἧς ὁ νοῦς σου εἶναι ἀρχάριος εἰς τὰ τοιαῦτα!”.

Ὁ νοῦς, παιδί μου, δὲν ἔμπορεῖ νὰ σταθῆ εἰς μίαν στάσιν· μάλιστα ἐκείνου ὅπου εἶναι ἀδύνατος στὰ πνευματικά. Θέλει ἄλλην ὥραν ἀνάγνωσιν, ἄλλην ψαλμωδίαν, ἄλλοτε σιωπὴν. Σιωπῶν ὁ ἄνθρωπος, εὐρίσκει ὁ νοῦς εὐκαιρίαν νὰ ἀδολεσχή εἰς διάφορα θεωρήματα τῆς Γραφῆς, ὅπου προλαβὼν ἐμελέτησεν.

Ὅταν λοιπὸν τοῦ δίδῃς ὅ,τι καλὸν τοῦ ἀρέσει, λαμβάνει δυνάμεις, καθὼς ἀναλαμβάνει τὸ σῶμα μὲ τὴν ὑγιεινὴν τροφήν ὅπου παίρνει. Ὅταν ὁμως τοῦ δίδῃς ὅ,τι φθιάσης ἐσὺ, τότε, ἀντὶ νὰ φωτίζεται, σκοτιζεται. Ἐπίσης, ὅταν κουράζεται, θέλει ἀνάπαυσιν.

Ἔτσι μανθάνει νὰ διακρίνῃ τὸ καλὸν ἀπὸ τὸ κακόν. Ἔτσι γίνεται ὁ νοῦς ὅλος φῶς, ὅλος διαύγεια. Βλέπει τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς. Βλέπει τοὺς σκόλοπας. Ὑπομένει τοὺς πειρασμούς. Πληθύνει ἡ χάρις. Καθαρίζει τὸ σῶμα ἀπὸ τὰ πάθη. Εἰρηνεύει ἡ ψυχὴ. Καὶ τέλος ἔρχονται ὅλα τὸ ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου ὡς ἄλυσος δεδεμένα συντόμως καὶ χωρὶς κόπον πολύν· διότι τὰ φέρνει ὅλα ἡ τελεία ὑπακοή. Καὶ ἄκου νὰ ἰδῆς:

Ἐκεῖνος ποὺ κάμνει τελείαν ὑπακοὴν ἔχει τελείαν ἀμεριμνησίαν ὁ νοῦς του.

Λοιπὸν ὁ νοῦς εἶναι ὁ οἰκονόμος τῆς ψυχῆς, ὅπου κουβαλᾷ τὴν τροφήν - ὅ,τι τὸν δώσης ἐσὺ. Ὅταν λοιπὸν ἔχη εἰρήνην καὶ τοῦ δίδεις ὅ,τι θέλει καλόν, αὐτὸς τὰ κατεβάξει εἰς τὴν καρδίαν. Πρῶτον καθαρίζει αὐτὸς ἀπὸ ὅσας προλήψεις κατείχετο εἰς τὸν κόσμον. Ξεθολώνει ἀπὸ τοῦ βίου τὲς μέριμνες καὶ λέγοντας συνεχῶς τὴν εὐχὴν παύει τελείως ὁ μετεωρισμός. Καὶ τότε καταλαμβάνεις ὅτι ἐκαθαρίσθη. Διότι πλέον δὲν ἀποκλίνει εἰς τὰ πονηρὰ καὶ ἀκάθαρτα, ὅπου εἶδεν ἢ ἤκουσεν εἰς τὸν κόσμον. Μετὰ αὐτὸς διὰ τῆς εὐχῆς, εἰσερχομένης - ἐξερχομένης εἰς τὴν καρδίαν, καθαρίζει δρόμον καὶ ἐκβάλλει πᾶσαν αἰσχροτή-

τα, πονηρίαν, ἀκαθαρσίαν ἀπὸ αὐτῆν. Διότι στήνει ὁ νοῦς πόλεμον πρὸς τὰ πάθη καὶ τοὺς δαίμονας, ὅπου ἐγείρουν αὐτὰ καὶ ὅπου τόσα ἔτη ἐμφώλευον εἰς αὐτὴν καὶ κανεὶς δὲν τοὺς ἤξευρε, μήτε τοὺς ἔβλεπεν. Τώρα ὁμως ὅπου ὁ νοῦς ἔλαβε καθαρότητα - τὴν ἀρχαίαν στολὴν του - τοὺς βλέπει καὶ ὡς κύων γαυγίζει, ὑλακτεῖ, μάχεται μετ' αὐτῶν ὡς κύριος καὶ φύλαξ τοῦ ὄλου διανοητικοῦ τῆς ψυχῆς. Κρατῶν ὡς ὄπλον τὸ ὄνομα Ἰησοῦς μαστίζει τοὺς πολεμίους, μέχρις ὅτου τοὺς βγάλη ὅλους ἀπ' ἔξω, τριγύρω στὸ περικάρδιον· καὶ ὑλακτοῦν καὶ αὐτοὶ ὡς ἄγριοι σκύλοι. Ὁ δὲ νοῦς ἀρχίζει νὰ καθαρίζῃ τὴν βρώμαν καὶ τὴν ὄλην ἀκαθαρσίαν, ὅπου εἶχον μολύνει οἱ δαίμονες μὲ τὰς συγκαταθέσεις ποῦ εἶχομεν κάμει εἰς ὅ,τι κακὸν καὶ ἐφάμαρτον. Καὶ ἐν συνεχείᾳ πολεμεῖ μὲ τοὺς δαίμονας νὰ τοὺς βγάλη, ἀπομακρύνων τελείως αὐτοὺς νὰ μὴν τοῦ δίδουν καμμίαν ἐνόκλησιν. Καὶ ὄλον ἀγωνίζεται νὰ ρίχνῃ ἔξω τὲς βρώμες, ὅπου αὐτοὶ διαρκῶς ρίχνουν μέσα. Ἐπειτα ὡς οἰκονόμος καλὸς φέρει τροφὰς ἀρμοζούσας εἰς φωτισμὸν καὶ ὑγίαν ψυχῆς.

Εἰς ὅλα αὐτὰ συνεργεῖ χάρις καθαρτικῆ. Σκεπάζεται ὁ εὐχόμενος ὡς ὑπὸ σκιάν ὑπὸ τὴν σκέπην τῆς ὑπακοῆς. Φρουρεῖται ὑπὸ τὴν χάριν αὐτοῦ, ὅπου ἀνέλαβε τὴν ψυχὴν του ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Καὶ γίνεται κατ' ὀλίγον ἀλλοίωσις τοῦ Ἰψίστου. Καί, ἀφοῦ ἐν ὀλίγοις διωχθῶσιν ἔξω τελείως οἱ δαίμονες, καθαρισθῆ δὲ ἔσωθεν ἡ καρδία, παύει ὁ μολυσμὸς. Ἐνθρονίζεται ὁ νοῦς ὡς Βασιλεὺς ἐπὶ τὴν καρδίαν καὶ χαίρει ὡς νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ ἐν τῷ θαλάμῳ. Ἄγει χαρὰν

ἀγίαν, εἰρηνικὴν, ἄμωμον. Λέγει τὴν εὐχὴν χωρὶς κόπον. Καὶ τότε ἡ χάρις ἐνεργεῖ ἐλευθέρως καὶ δεικνύει εἰς τὸν νοῦν τὰς ἐπαγγελίας, ὅπου ἐκδέχεται νὰ λάβῃ ὡς ἀμοιβήν, ἐὰν ἐκτελῇ τὰ καθήκοντά του ἀνελλιπῶς. Καὶ ἔκτοτε ἤρεμος καὶ εἰρηνικός, ἐπελθούσης τῆς χάριτος, τὸν ἐγείρει εἰς θεωρίαν, ἀναλόγως τὴν χωρητικότητα ὅπου ὁ θεμέλιος ἔχει.

Λοιπὸν εἶναι πρῶτον ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ, ἡ πίστις, ἡ τελεία ὑπακοή, ἡ αὐταπάρνησις, ὅπου φέρουσιν ὅλα αὐτά. Καὶ φθάνει ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὴν μακαρίαν ἀγάπην καὶ τέλος ἀπάθειαν. Νὰ μὴν κινήται ποσῶς τὸ κακὸν εἰς τὸν νοῦν του, ἀλλὰ νὰ φωνάζῃ ἐκ βάθους· - Ἐδίψησεν ἡ ψυχὴ μου πρὸς Σὲ τὸν Θεόν μου! Πότε ἤξω καὶ ὀφθῆσομαι τὴν ἀγίαν Σου θεάν; Καὶ τὸν θάνατον περιμένει ὡς τὴν μεγίστην χαρὰν. Πότε θὰ κλείσουν ἐτοῦτοι οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ θὰ ἀνοιξοῦν ἐκεῖνοι, ὅπου θὰ βλέπῃ τὰ πάντα εὐφραίνόμενος διὰ πάντα.

Ὅθεν βιάσου, τέκνον μου, βιασθῆτε εἰς τὴν μακαρίαν ὑποταγὴν ὅπου ὑπάρχουν ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ, καὶ διάγετε ὡς μία ψυχὴ εἰς διάφορα σώματα. Καὶ ξεκουράζεται καὶ ὁ Γέροντας καὶ ἀδειάζει νὰ σὰς προσεύχεται μὲ ὄλην του τὴν ψυχὴν ἐν πλήρει χαρᾷ καὶ ἀγαλλιάσει. Ἐνῶ, ὅταν ἐσεῖς παρακοῦτε καὶ ζημιώνεσθε ὅλα αὐτά, τότε καὶ αὐτὸς βαρύνεται διαρκῶς ἡ ψυχὴ του καὶ ἀπὸ λύπην ἐξασθενεῖ καὶ μικρὸν κατ' ὀλίγον πορεύεται εἰς τὸν θάνατον.

Ὅλα αὐτὰ διὰ πείρας τὰ ἐδοκίμασα καὶ τὸν καρπὸν τοὺς ἔφαγα καὶ εἶναι λίαν γλυκὺς. Δὲν εἶδα ἐγὼ

μεγαλυτέραν ανάπαισιν ὡς τῆς τελείας ὑπακοῆς.
"Ἐθαψα τὸ ἀγαθὸν μου Γεροντάκι· εὖρον καὶ τὴν
ἡσυχίαν διὰ τῆς ἐκείνου εὐχῆς.

Λοιπὸν ἐργασθῆτε τώρα πὺ εἰσθε νέοι, νὰ θερί-
σετε καρπὸν ἀπαθείας εἰς τὸ γῆρας. Καὶ ὄχι γῆρας
πολύ, ἀλλ' εἰς εἴκοσιν ἔτη, ἐὰν βιασθῆτε, θὰ ἰδῆτε
αὐτὸ πὺ σᾶς λέγω. Εἰ δὲ καὶ δὲν βιασθῆτε, καὶ τοῦ
Μαθουσάλα τὰ χρόνια νὰ ζήσετε, δὲν θὰ χαρῆτε αὐτὰ
τὰ χαρίσματα.

Βιασθῆτε λοιπὸν καὶ ζηλώσατε ὅλοι τὸν Γέροντα
καὶ ἓνας τὸν ἄλλον εἰς τὸ καλόν. Καὶ θὰ ἰδῆτε
τοιαύτην ἀκίνησιαν παθῶν καὶ εἰρήνην ψυχῆς ὡς νὰ
εἰσθε μέσα εἰς τὸν Παράδεισον.

ΙΓ'

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν ἐγκείται εἰς τοὺς χρόνους.

λαβὸν τὴν ἐπιστολήν σου, παιδί
μου, καὶ σὲ δίδω ἀπάντησιν εἰς
ὅσα μοῦ γράφεις.

Ἄρωτᾶς λοιπὸν, ποῖος ἐκ τῶν
δύο λαμβάνει τὴν χάριν γρηγορώ-
τερα, ὁ ἡσυχαστῆς ἢ ὁ ὑποτασ-
σόμενος. Ἀναμφιβόλως ὁ ὑπή-
κοος μαθητῆς καὶ χάριν συντόμως

λαμβάνει, καὶ πάντα ἀκίνδυνος εἶναι· δὲν φοβεῖται
μήτε νὰ πέσῃ μήτε νὰ χάσῃ. Μόνον ἀρκεῖ εἰς ἀμέλειαν
νὰ μὴν περιπέσῃ. Καὶ ὁπότεν ὁ ἄνθρωπος ἔλθῃ μέσα
τοῦ ὁ Χριστός, καὶ μόνος καὶ μὲ τοὺς πολλοὺς
ἡσυχάζει, καὶ ἔχει εἰρήνην παντοῦ.

Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν ἐγκείται εἰς τοὺς χρόνους,
ἀλλὰ εἰς τὸν τρόπον, καὶ εἰς τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου.

Ἡ πείρα διὰ τῆς πράξεως ἀποκτᾶται μὲ χρόνους· ἡ
δὲ χάρις, διὰ τοῦτο λέγεται χάρις, ἦγουν δῶρον-χάρι-
σμα ἐξαρτώμενον ἀπὸ τὸν Θεόν· καὶ διδόμενον
ἀναλογία θερμότητος πίστεως, ταπεινώσεως καὶ κα-
λῆς προαιρέσεως.

Ὁ Σολομῶν ἔλαβε χάριν δωδεκαετής. Ὁ Δανιήλ εἰς τὴν αὐτὴν ἡλικίαν. Ὁ Δαυὶδ μειράκιον ποιμαῖνον τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς του. Καὶ ὅλοι ὁμοίως οἱ Παλαιοὶ καὶ οἱ Νέοι.

Εὐθύς ὅπου ἀληθῶς μετανοήσει ὁ ἄνθρωπος τὸν πλησιάζει ἡ χάρις, καὶ μὲ τὸν ζῆλον αὐξάνει· ἡ δὲ πείρα ζητεῖ πολυχρόνιον ἄσκησιν.

Πρὸ παντὸς ἄλλου πράγματος, ὁ ζητῶν χάριν παρὰ Κυρίου, ὀφείλει νὰ ὑπομένῃ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς θλίψεις, καθ' οἰονδήποτε τρόπον μᾶς ἔλθουν. Εἰ δὲ καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ δυσανασχετῆ καὶ δὲν δεῖξῃ ἀρκοῦσαν ὑπομονήν· μήτε ἡ χάρις ἐπαρκοῦσα θὰ ἔλθῃ, μήτε ἡ ἀρετὴ τελειοῦται, μήτε χαρίσματος ἀξιοῦται.

Εἰ τις ἔμαθε ποία εἶναι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ· ὅτι εἶναι αἱ θλίψεις καὶ ἐν γένει ὅσα μᾶς προξενοῦσιν οἱ πειρασμοί, αὐτὸς εὐρῆκε κατὰ ἀλήθειαν τὴν ὁδὸν τοῦ Κυρίου. Καὶ τοὺς περιμένει νὰ ἔλθουν· ὅτι δι' αὐτῶν καθαρίζεται ὑπομένων φωτίζεται· καὶ καθορᾷ τὸν Θεόν.

Ὁ Θεὸς ἀλλέως δὲν βλέπεται, ἀλλὰ διὰ μέσον τῆς γνώσεως. Ἡ γνῶσις αὐτῆ εἶναι ἡ θεωρία. Ἦγουν, ὅταν ἐννοῆς ὅτι εἶναι πλησίον σου ὁ Θεὸς καὶ ἐντὸς τοῦ Θεοῦ περιστρέφουσαι, καὶ ὅ,τι κάμνεις τὸ βλέπει, καὶ προσέχῃς νὰ μὴν τὸν λυπήσῃς - διότι ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ὅλα τὰ θεωρεῖ - τότε δὲν ἀμαρτάνεις. Διότι τὸν βλέπεις, τὸν ἀγαπᾷς, καὶ προσέχεις νὰ μὴν τὸν λυπήσῃς, "ὅτι ἐκ δεξιῶν σου ἐστὶ".

Πᾶς λοιπόν, ὅπου ἀμαρτάνει, δὲν θεωρεῖ τὸν Θεόν, ἀλλὰ εἶναι τυφλός.

ΙΔ.

*Ὅντως μέγα κατὰ ἀλήθειαν τὸ μυστήριον
τῆς Ὑπακοῆς*

αἴροις ἐν Κυρίῳ, τέκνον τοῦ ἐπου-
ρανίου Πατρὸς.

Μοῦ γράφεις, παιδί μου, διὰ τὸν λογισμόν ἐναντίον τοῦ Γέροντος. Αὐτὸν τὸν λογισμόν σου πολὺ νὰ τὸν φοβῆσαι· νὰ τὸν ἀποφεύγῃς ὡς ὄφιν φαρμακερόν. Καθότι ἔχει ἰσχὺν τρομερὰν εἰς τὴν γενεάν μας.

Αὐτὴ εἶναι ἡ τέχνη τοῦ Πονηροῦ. Φέρνει λογισμοὺς ἐναντίον τοῦ Γέροντος διὰ νὰ σὲ ἀποστήσῃ ἀπὸ τὴν χάριν ποὺ σὲ σκεπάζει, νὰ σὲ κάμῃ ὑπεύθυνον, καὶ κατόπιν νὰ σὲ μαστίξῃ ἀσπλάγχχνως. Λοιπὸν φύλαξε τὸν λόγον μου καὶ μὴ ἀφήσῃς ποτὲ λογισμόν οἰονδήποτε ἐναντίον τοῦ πνευματικοῦ σου Πατρὸς νὰ ἐμφωλεύσῃ εἰς τὴν καρδίαν σου. Νὰ τὸν ἀποβάλλῃς εὐθύς ὡς ὄφιν φαρμακερόν.

Ἐπίσης διὰ τὸ βιβλίον ὅπου ἐζήτησες· κἂν καὶ

πρόκειται νὰ σωθῆς μὲ αὐτό, μὴν τὸ λάβης χωρὶς εὐλογίαν. Διότι, χωρὶς νὰ ἀρωτήσης, μοιχεία σοι λογίζεται κοντὰ εἰς τὸν Θεόν. Τόσον φύλαξε ἀκρίβειαν εἰς μικρὰ καὶ μεγάλα, ὥστε χωρὶς τὴν εὐλογίαν τοῦ πνευματικοῦ σου Πατρὸς μὴτε νὰ εὐχηθῆς, μὴτε νὰ ἐλεήσης, μὴτε τι ἄλλο καλὸν εὐλογον νὰ ποιήσης.

Ἄκουσον ὅτι καὶ ὁ Σαούλ ὅπου τὸν ἐξέλεξεν ὁ Θεὸς ἀπὸ πάσαν φυλὴν Ἰσραὴλ καὶ τὸν ἔχρισεν Βασιλέα· ἀλλά, διότι δὲν ἔκαμε τελείαν ὑπακοὴν εἰς τὸν Σαμουὴλ καὶ ἐκράτησε τὰ καλὰ διὰ τὴν θυσίαν, τὸν ἐξωλόθρευσε ὁ Θεός, λέγοντος τοῦ Προφήτου· “Κρείσσων ὑπακοὴ ὑπὲρ θυσίαν καθαρὰν”.

Ὀντως μέγα κατὰ ἀλήθειαν τὸ μυστήριον τῆς ὑπακοῆς.

Ἄφοῦ ὁ γλυκὺς ἡμῶν Ἰησοῦς πρῶτος τὸν δρόμον ἐχάραξε καὶ τύπος ἐγένετο εἰς ἡμᾶς, πόσον μᾶλλον ἡμεῖς χρεωστοῦμεν ὀπίσω Του νὰ βαδίσωμεν;

Εἶθε νὰ ἤμην, τέκνον μου, καὶ ἐγὼ ἀναμέσον ὑμῶν, ἐξασκῶν τὴν ποθητὴν μου ἐν ἀληθείᾳ ὑπακοήν.

Καθότι ὁμολογῶ εἰλικρινῶς μεθ’ ὅλης ἰσχύος, ἐν πλήρει ἐπιγνώσει, ὅτι ἄλλη ὁδὸς σωτηρίας δὲν εἶναι, ἀπέχουσα ἀπὸ κάθε πλάνην καὶ ἐνέργειαν τοῦ ἐχθροῦ, ὡς αὐτή. Καὶ εἴ τις ἐπιθυμεῖ ἀληθῶς νὰ σωθῆ καὶ νὰ εὖρη συντόμως τὸν γλυκὺν Ἰησοῦν ὀφείλει νὰ κάμνη ὑπακοήν. Καὶ μὲ τόσῃ ἀγάπῃ ὀφείλει νὰ ἀποβλέπῃ εἰς τὸν Γέροντα ὡς νὰ βλέπῃ τύπον Χριστοῦ.

Κράτει λοιπὸν, παιδί μου, στερεὰ τὴν πανοπλίαν,

ἦν ἔλαβες, καὶ κραταιῶς ἀγωνίζου· τείνων τὰ βέλη εὐτόνως πρὸς τοὺς ἐχθρούς· εἰς ἓνα σκοπὸν ἀποβλέπων καὶ τὴν βολίδα ἐκπέμπων· εἰς τὸ νὰ μὴν παρακούσης ποτὲ τοῦ πνευματικοῦ σου Πατρὸς. Καθότι, ἐὰν διὰ σοῦ λυπηθῆ ὁ Θεός, ἔχεις τὸν Γέροντα πρεσβευτὴν νὰ ἐκλιπαρήσῃ Αὐτὸν περὶ σοῦ· εἰ δὲ καὶ τοῦτον λυπήσῃς, ποῖος λοιπὸν δι’ ἐσὲ θὰ ἐξιλεώσῃ τὸν Κύριον;

Ἄγωνίζου κατὰ δύναμιν νὰ ἐλαφρύνῃς τὸ φορτίον τοῦ Γέροντός σου, διὰ νὰ ἔχῃς ἐλάφρωσιν καὶ ὑπομονὴν εἰς τὰς θλίψεις σου. Ἔγνωκα γὰρ διὰ τῆς ἐμῆς πείρας πόσῃν εὐθύνην καὶ πόσον βάρος ἀναλαμβάνει ὁ Γέροντας· καὶ πόσα πάσχει, ἕως ὅτου ἐξ ἀναξίου ἀξίαν ποιήσῃ μίαν ψυχὴν καὶ τὴν εἰσαγάγῃ εἰς τὸν Παράδεισον· μάλιστα, ἐὰν τύχῃ φύσεως σκληρᾶς.

Διότι ὁ Γέροντας, διὰ κάθε μίαν ψυχὴν ποῦ ἀναλαμβάνει, μία βαρυστάτη ἄλυσος περιτίθεται εἰς τὸν τράχηλόν του. Καὶ χρῆζει πολλῶν καὶ ἀγίων εὐχῶν νὰ ἐλαφρύνῃ τὸ βάρος. Χρῆζει ἀγάπης πολλῆς καὶ ἀνοθεύτου· ὄχι παρακοῆς καὶ ἀντιλογίας. Χρῆζει νὰ στάζουν τὰ χεῖλη τῶν ὑποτακτικῶν του εὐλάβειαν καὶ χάριν· ὄχι χολὴν καὶ πικρίαν, φιλονεικίας καὶ ἔριδας.

Διότι ὁ κάθε λόγος ὁ σκληρὸς ποῦ θὰ εἰπῆτε ἐν καιρῷ πειρασμοῦ εἰς αὐτόν, ἐπειδὴ καὶ προέρχεται ἐκ τοῦ ὄφεως διαβόλου, ὡς δηλητήριον ποτίζει τὴν ψυχὴν του· καὶ ὡς ἄνθος μαραίνεται, εὐθύς ὅπου τὸ κτυπᾷ τὸ χαλάζι. Καὶ πλέον μὴτε διὰ τὸν ἑαυτὸν του δὲν ἐξαρκεῖ νὰ προσευχηθῆ μέχρι νὰ παρέλθῃ ὁ πόνος.

Ἐνῶ, ὅταν οἱ ὑποτακτικοὶ κατὰ πάντα ὑπακούουν, τότε καὶ ὁ Γέροντας εὐθυδρομεῖ, αἶρεται εἰς ὕψος· εὐχεταὶ θερμῶς, φωτίζεται περισσῶς, ὁμιλεῖ συνετῶς, συμβουλεύει εὐτάκτως· λαμβάνει προσθήκην χάριτος καὶ γίνεται κρουνὸς αἰέροος νέμων εἰς ἕκαστον τὴν θείαν χάριν, οἷαν λαμβάνει παρὰ Κυρίου.

Ὅθεν, παιδί μου, ἐὰν θέλῃς συντόμως καὶ χωρὶς κόπον πολὺν νὰ προκόψῃς, μάθε νὰ παραιτησῶν ἀπὸ κάθε γνώμην ἰδικήν σου διὰ νὰ μὴν σοῦ γίνεταί θέλημα. Τὸ αὐτί σου νὰ εἶναι εἰς τὸ στόμα τοῦ Γέροντος καὶ ὅ,τι σὲ λέγει νὰ τὸ δέχεσαι ὡς ἀπὸ στόμα Θεοῦ· νὰ τὸ πράττῃς χωρὶς δισταγμὸν· καὶ θὰ ἔχῃς πάντα εἰρήνην. Καὶ πάντα νὰ ἐνθυμῆσαι ὅτι ἡ ὑπακοὴ ἢ ἡ παρακοὴ σου δὲν σταματᾷ εἰς τὸν Γέροντα, ἀλλὰ δι' αὐτοῦ ἀνατρέχει εἰς τὸν Θεόν.

Μὴ κρύψῃς ποτὲ λογισμὸν ἀπὸ τοῦ Γέροντός σου καὶ μὴ ἀλλοιώσῃς τοὺς λόγους σου ἐξομολογούμενος ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Λέγε εὐθέως τοὺς λογισμοὺς σου, καὶ εὐθὺς ἀναπαύεται ἡ καρδιά σου.

Σύντριψον τὸν αὐχένα σου ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ὑπακοῆς καὶ κολλήθητι εἰς τὴν ἀναπνοὴν τοῦ Γέροντός σου. Μόλις ἐβγαίνει ὁ λόγος ἀπὸ τὸ στόμα του εὐθὺς νὰ τὸν ἀρπάξῃς· νὰ κάμῃς πτερά, νὰ πετᾷς, νὰ τὸν τελειώῃς, χωρὶς νὰ ἐξετάξῃς καλῶς ἢ κακῶς.

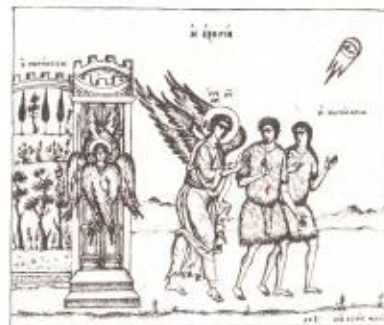
Κάμε ἀδιάκριτα καὶ τυφλὰ ὅ,τι σὲ προστάζει αὐτὸς ποὺ ἔχει τὴν εὐθύνην, διὰ νὰ εἶσαι σὺ ἀνεύθυνος εἰς τὰς πράξεις σου. Ὅστις προστάζει θὰ ἀπολογηθῇ, ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ἐπρόσταξεν. Σὺ θὰ ἀπολογηθῇς, ἐὰν καλῶς ἢ κακῶς ὑπήκουσες.

Δὲν εἶναι ὑπακοὴ νὰ κάμῃς αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν ἐντολήν, ὅπου σὲ ἐπρόσταξαν, καὶ ἀπὸ μέσα νὰ ἔχῃς ἀντιρρήσεις. Ὑπακοὴ εἶναι νὰ ὑποτάξῃς τὸ φρόνημα τῆς ψυχῆς, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇς ἀπὸ τὸν κακὸν ἑαυτὸν σου.

Ὑπακοὴ εἶναι νὰ γίνῃς δοῦλος, διὰ νὰ γίνῃς ἐλεύθερος. Ἀγόρασε μὲ τίμημα μικρὸν τὴν ἐλευθερίαν σου. Γίνου ἀνεύθυνος καὶ χαρούμενος.

Καὶ μὴν ἀκοῦς τὸν λογισμὸν σου αὐτόν, ὅπου στὲς δύσκολες ὥρες σὲ συμβουλεύει, νὰ ἀναχωρήσῃς τοῦ Μοναστηρίου σου.

Γνώριζε καλῶς ὅτι ὁ μὴ ὑποτασσόμενος ἐνὶ ὑποτάσσεται πολλοῖς· καὶ ἐν τέλει ἀνυπότακτος μένει.

ΙΕ'

- *Λοιπόν, δὲν μὲ ἀκοῦς νὰ γυρίσης ὀπίσω;*

ἶπεν ὁ Θεὸς τὸν Ἀδάμ: "Καὶ τίς ἀνήγγειλέ σοι ὅτι γυμνὸς εἶ; Ἡ μήπως ἔφαγες ἐκ τοῦ καρποῦ τοῦ ὁποίου σοὶ ἔδωκα ἐντολήν νὰ μὴν φάγῃς";

Κἀγὼ σοὶ λέγω - Ποῖος σοῦ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν ὅλα αὐτὰ ὅπου γράφεις; Ἡ μήπως ἤνοιξας θύραν εἰς τὸν ἐχθρὸν καὶ εἰσελθὼν μὲ ὅλην αὐτοῦ τὴν παρεμβολὴν ἔταπείνωσε τὴν ψυχὴν σου;

Αὐτὰ ποὺ λογιζεσαι τώρα, παιδί μου, ὦφειλες νὰ τὰ λογισθῆς προτοῦ νὰ φορέσης τὸ ἅγιον ἔνδυμα. Τώρα ποὺ ἐνεδύθης τῶν Ἀγγέλων τὸ Σχῆμα καὶ ἐσφράγισεν ὁ Χριστὸς ὅσα τὸν ὑπεσχέθης δὲν ἔχουσι πλέον θεσιν οὐδόλως. Καθότι τελεσιουργηθέντος τοῦ Μυστηρίου ἐσβέσθησαν πλέον συγγενεῖς καὶ γονεῖς, καὶ τὰ πάντα.

Καὶ πρόσεχε καλῶς εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῶν λόγων μου.

Ἐὰν μετὰ ταῦτα ὀκλάση καὶ ραθυμῆση ὁ μοναχὸς καὶ ἀφήσῃ χωρὶς λόγον τὸν Γέροντα ἢ τὴν Συνοδειάν, θανάσιμον ἀλλοίμονον εἰς αὐτόν· ὅτι θὰ περιπέσῃ εἰς μεγάλα δεινὰ καὶ οὐκ ἐκφεύξεται δίκης. Ἐφ' ὄρου ζωῆς θὰ πληρώνη καὶ ἐν τέλει χρεωμένος θὰ εἶναι. Ἄρνητὴς ὑποσχέσεως θὰ λογισθῆ καὶ ἐντολῆς παραβάτης. Καθότι εἶπεν ὁ Κύριος: "Ὁ ἀγαπῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος". Καὶ πάλιν εἶπεν: "Ὁ βαλὼν τὴν χεῖρα ἐπ' ἄροτρον καὶ βλέπων εἰς τὰ ὀπίσω οὐκ εὐθυδρομεῖ πρὸς τὴν Βασιλείαν". Καὶ πάλιν ἐπίσης: "Καλὸν τὸ μὴ εὐξασθαι ἢ εὐξασθαι καὶ μὴ ἀποδοῦναι".

Ὅταν λοιπὸν αὐτὰ ὁμιλεῖ ἀποφαντικῶς ὁ Χριστὸς, ὁ Διδάσκαλος, ὁ Θεὸς καὶ Πατὴρ σου, ὁ κατέχων εἰς χεῖρας Αὐτοῦ τὴν πνοὴν καὶ ζωὴν σου, ποῖαν θεσιν ἔχουν αὐτὰ ἐσὺ ὅπου λέγεις; Ὅτι δὲν θὰ ἡσυχάσης, ὅτι θὰ σὲ τύπτῃ διαρκῶς ἡ συνειδήσις διὰ τὰς ὑποχρεώσεις ποὺ ἄφησες, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὅλα αὐτὰ ἄς τὰ σκεφθῆ ὁ Θεός, ὅπου ἔβαλεν ὄρους καὶ ὄροθέσια· ἄς δώσῃ λόγον Αὐτὸς εἰς τὸν ἑαυτὸν Του, ἂν δὲν τὰ εἶπε καλά. Σὺ δὲ καὶ ἐγὼ καὶ πάντες οἱ ἐνδυθέντες ἐτοῦτο τὸ ἅγιον Σχῆμα ὀφείλομεν νὰ φυλάξωμεν πάσῃ θυσίᾳ τὰς ὑποσχέσεις ὅπου Του ἐδώσαμεν, διὰ νὰ γίνωμεν κληρονόμοι τῶν ἀγαθῶν, ὅπου μᾶς ὑπεσχέθη.

Καὶ μὴ νομίσης ὅτι καὶ οἱ γονεῖς θὰ ὠφεληθοῦν τώρα, ἐὰν ἐσὺ στρέψῃς εἰς τὰ ὀπίσω. Μεγάλως θὰ ζημιωθῆ ἡ ψυχὴ των, καὶ εἰς ἀπώλειαν ἔσονται οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὡς τῷ θείῳ θελήματι ἀντιπίπτοντες.

Ἄλλὰ μήτε ἐγὼ θὰ συνεργήσω ποτὲ εἰς τὴν ἀμαρτίαν αὐτὴν· μήτε τώρα συμφωνῶ εἰς τὴν λύσιν ποὺ δίδετε. Ἄλλὰ καὶ ὁ Γέροντας, ἐὰν τελικῶς βαρυνθεῖς σὲ ἀπεμπολήση, πολὺ ἀκριβὰ θὰ πληρώσῃ αὐτὴν τὴν συγκατάβασιν.

Λοιπὸν σβῆσε εἰς τὸ παντελὲς ἀπὸ τὴν μνήμην σου τῆς πονηρίας αὐτὸ τὸ ἐνθύμημα, διὰ νὰ παύσῃ ὁ πόλεμος τῶν λογισμῶν, νὰ εἰρηνεύσῃ ἡ καρδιά σου. Εἰ δὲ καὶ νικηθῆς καὶ γυρίσῃς ὄχι μόνον ἄλλην ἐπιστολὴν δὲν θὰ σοῦ γράψω, ἀλλὰ καὶ θὰ σὲ σβῆσω παντάπασιν ἀπὸ τὴν καρδίαν μου. Πλέον τούτου νὰ πράξω δὲν ἔμπορῶ ἐφ' ὅσον βλέπω ὅτι, ἐνῶ ἐννοεῖς πῶς εἶναι πειρασμὸς καὶ διάβολος, ἐσὺ ἐπιμένεις νὰ τὸν ἀκούῃς. Λοιπὸν τί νὰ γράφω τὰ περιπλέον;

Πλὴν ἀκουσόν μου, ἐν ὅσῳ εἶναι καιρὸς. Διότι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐν γνώσει ὑποχωρῇ εἰς τὸν πειρασμόν, κατόπιν ἔρχεται καιρὸς ὅπου δὲν ἔμπορεῖ πλέον νὰ ἀκούσῃ τὸ ὑγιὲς καὶ ὠφέλιμον· καθότι ἐχάλασεν ἤδη ἡ ἀκοὴ τῆς ψυχῆς του. Καὶ γίνεται μετὰ ταῦτα καταφρονητὴς, πορευόμενος εἰς ἀπώλειαν.

Δὲν βλέπεις ὅτι ὁ Κύριος πρὸς ὅλους ὁμιλῶν ἐν τέλει κατέληγεν “ὁ ἔχων ὠτα ἀκούειν ἀκουέτω”;

“Ὅθεν ἄφες κατὰ μέρος τοὺς λογισμοὺς σου αὐτοὺς καὶ στηρίξον τὴν διάνοιάν σου “πνεύματι ἡγεμονικῶ”.

Ἐσὺ βάρως δὲν ἔχεις εἰς τίποτε ἐξ ὧν ἄφησες πίσω, ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τῶν οἰκείων σου. Ἐχει δι' ὅλα πρόνοιαν καὶ φροντίδα Ἐκεῖνος ὅπου ἔκτισε τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ μερμνᾷ δι' ὅλους.

Καὶ ἄκουσον ἓνα θαυμαστὸν γεγονὸς ὅπου ἐγένετο ἐδῶ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ἴσως ἕως τώρα δὲν τὸ ἔχεις ἀκούσει.

Ἐτυχε κάποιος εἰς τὰς ἡμέρας μας ἐδῶ εἰς τὰ Κατουνάκια, ὅπου ἐγὼ δὲν τὸν πρόφθασα, διότι πρὸ ὀλίγου καιροῦ εἶχεν ἀποθάνει. Αὐτὸς ἦτον ὑποτακτικὸς εἰς ἓνα Γέροντα τυφλόν. Λοιπὸν μίαν ἡμέραν ἦλθεν ἓνας πτωχὸς κοσμικὸς, περαστικὸς ἀπὸ τὸ Κελλίον του. Καὶ τὸν ἐρωτᾷ ὁ νέος μοναχός·

- Πόθεν εἶσαι;

Καὶ ἦτον χωριανὸς του.

Λοιπὸν δὲν τοῦ ἔδωκε γνωριμίαν, μόνον τοῦ εἶπε τί κάμνει ὁ δεῖνα - διὰ τὸν πατέρα του. Τὸν λέγει ὁ ξένος, ὅτι αὐτὸς ἀπέθανε καὶ ἄφησε τὴν γυναῖκα του καὶ τρία κορίτσια εἰς τοὺς δρόμους ὀρφανὰ καὶ πτωχά. Εἶχαν καὶ ἓναν υἱόν, λέγει, ὅπου ἔφυγεν ἀπὸ χρόνια καὶ δὲν γνωρίζουν τί ἔγινε.

Λοιπὸν εὐθύς ὡς ἀπὸ κερανοῦ ἐπλήγη ὁ μοναχός. Καὶ εὐθύς τὸν προσέβαλεν ἡ πάλη τῶν λογισμῶν.

- Θὰ φύγω, λέγει εἰς τὸν Γέροντά του. Θὰ φύγω νὰ πάω νὰ τοὺς προστατεύσω!

Ζητεῖ εὐλογίαν. Δὲν τοῦ δίδει ὁ Γέροντας. Αὐτὸς συνεχῶς ἐπιμένει. Καὶ συμβουλευὼν ὁ Γέρον· κλαίει δι' ἑαυτόν, κλαίει καὶ δι' ἐκεῖνον. Ἄλλ' ἐστάθη ἀδύνατον νὰ τὸν μεταπείσῃ. Τέλος τὸν ἄφησεν εἰς τὸ θέλημά του, καὶ ἔφυγεν ὁ ὑποτακτικὸς.

Ἀφοῦ ἐβγήκεν ἔξω τοῦ Ὄρους ἐκάθισε νὰ συνέλ-

θη υπό μίαν δενδροσιάν.

Καὶ ἐφθασεν ἐκεῖ κατὰ συγκυρίαν ἰδρωμένος καὶ ἕτερος μοναχός· ἐκάθισε καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὴν ἰδίαν σιάν. Καὶ ἤρχισεν ὁ φανεὶς νὰ τὸν λέγῃ:

- Σὲ βλέπω, ἀδελφέ, ταραγμένον. Δὲν μοῦ λέγεις τί ἔχεις;

- Ἄφησε, Πάτερ, τὸν λέγει· ἔπαθα μεγάλο δυστύχημα. Καὶ τὸν διηγείται καταλεπτῶς ὅλην τὴν ἱστορίαν του. Ὁ δὲ ἀγαθὸς ὁδοιπὸρος τὸν λέγει:

- Ἄν θέλῃς, ἀγαπητὲ ἀδελφέ, νὰ ἀκούσης· στρέψε ὀπίσω εἰς τὸν Γέροντά σου καὶ ὁ Θεὸς θὰ προστατεύσῃ τὸ σπίτι σου. Σὺ ὑπηρέτει τὸν Γέροντά σου, ἀφοῦ μάλιστα εἶναι καὶ τυφλός.

Ἄλλ' αὐτὸς δὲν τὸν ἤκουεν. Κυριευμένος ἀπὸ τοὺς λογισμοὺς τοῦ ἐφαίνοντο ὡσεὶ λῆρος οἱ λόγοι τοῦ ἄλλου. Καὶ, ἀφοῦ τὸν ἔφερον πολλὰ παραδείγματα, ὅπως τῶρα ἐσένα ἐγώ, ἐσηκώθη ὁ ἀνυπάκουος μοναχὸς νὰ συνεχίσῃ τὸν δρόμον του πρὸς τὸν κόσμον. Ὁ δὲ φανεὶς ἐν τέλει τοῦ λέγει·

- Λοιπὸν δὲν μὲ ἀκοῦς νὰ γυρίσης ὀπίσω;

- Ὅχι! ἀντιλέγει ἐκεῖνος.

- Ἐ τότε! λέγει ὁ φανεὶς· Ἐγὼ εἶμαι Ἄγγελος Κυρίου καὶ ἐμένα ἐπρόσταξεν ὁ Θεός, εὐθύς ὅπου ἀπέθανεν ὁ πατὴρ σου νὰ πάω κοντά τους νὰ τοὺς φυλάγω καὶ νὰ γίνω προστάτης των. Ἀφοῦ λοιπὸν τῶρα ἐσὺ πηγαίνεις ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ ἐγὼ τοὺς ἀφήνω καὶ φεύγω, ἐφ' ὅσον δὲν μὲ ἀκοῦς. Καὶ ἔγινεν

ἄφαντος ἀπ' ἐμπρὸς του. Τότε λοιπὸν συνῆλθεν ὁ μοναχὸς καὶ ἐγύρισεν εὐθύς εἰς τὸν Γέροντα· καὶ τὸν ἤυρε γονατιστόν, νὰ εὐχεται δι' αὐτόν.

Ἐνόησες, τέκνον μου; Ἔτσι γίνεται, ὅταν ἡμεῖς ἀφήνομεν ὅλα εἰς τὸν Θεόν. Ἀφοῦ λίαν καλῶς τὰ οἰκονομεῖ Ἐκεῖνος ὡς ἀγαθὸς κυβερνήτης καὶ οὐδὲν ἐσφαλμένον κατ' εὐδοκίαν Αὐτοῦ. Ἀλλὰ θέλει ὑπομονὴν νὰ ἔχῃ ἐκεῖνος ὅπου ζητεῖ νὰ σωθῇ. Εἰ δὲ καὶ ζητοῦμεν ἡμεῖς νὰ τὰ κάμῃ ὁ Θεός, ὅπως ἀρέσουν εἰς τὴν ἰδικὴν μας διάκρισιν, τότε ἀλλοίμονον εἰς τὸ χάλι μας.

Ὁ διάβολος, μὴ δυνάμενος νὰ εἰσέλθῃ ὅπου ἡ εὐλογία τῆς ὑπακοῆς καὶ ὁ σύνδεσμος τῆς ἀγάπης, παντοειδῶς πολεμεῖ νὰ ἀπομονώσῃ δι' ἀποστασίας τὸν ἄνθρωπον, καὶ κατόπιν νὰ τὸν κάμῃ παίγνιον τῆς κακίας καὶ πανουργίας του. Ὅταν ὁμοῦς ὁ φρόνιμος πείθεται εἰς τοὺς ἀνωτέρους του, ὅπου γνωρίζουν τὸν δρόμον, πίπτει ὁ δαίμων ποῦ στήνει παγίδες καὶ στρέφει τὸ κακὸν εἰς τὴν κεφαλὴν του.

Ἐχε λοιπὸν, τῶρα ὑπακοὴν στοὺς μεγαλυτέρους σου καὶ σὺν τῷ χρόνῳ θὰ γίνῃς καὶ σὺ ἔμπειρος νὰ ὠφελήσῃς τοὺς μικροτέρους. Ἐκεῖνο ὅπου τῶρα δὲν ἔχεις καὶ σοῦ φαίνεται δύσκολον νὰ τὸ κατορθώσῃς, θὰ ἔλθῃ καιρὸς ποῦ θὰ τὸ κατέχῃς καὶ θὰ θαυμάζῃς πῶς τὸ ἀπέκτησες, ἀφοῦ πλέον ἐσὺ εἶχες παύσει νὰ τὸ ζητῇς. Θὰ γίνουν αὐτὰ, ἀρκεῖ μόνον ἐσὺ νὰ ἐμμένῃς ὑπομένων καὶ ζητῶν τὴν κάθαρσιν τῆς ψυχῆς σου. Θὰ παύσῃ καὶ ὁ θυμὸς, θὰ ἔλθῃ καὶ ἡ εἰρήνη, θὰ εὐρῆς καὶ τὴν ἀνάλογον τῆς ἐργασίας σου ἀπάθειαν,

θά εὐρης καὶ τὴν εὐχήν. Ἄρκει νὰ ζητῆς καὶ νὰ βιάζεσαι κατὰ δύναμιν. Διὰ μιᾶς δὲν γίνονται ὅλα. Καθὼς καὶ σωματικῶς δὲν ἔγινες διὰ μιᾶς ἀπὸ νήπιον ἄνδρας.

Ἔλα τὼρα αὐτὰ τὰ πεσίματα σοῦ γίνονται γνωστικά ταπεινοφροσύνης μαθήματα. Ὡστε δὲν εἶναι νὰ λυπηθῆς, ἀλλὰ νὰ προσέχης· καὶ νὰ ἐνισχύεσαι εἰς τὰς συμπλοκὰς, ὅπου ἔρχονται ἢ μία κατόπιν τῆς ἄλλης. Καὶ τὸ μάθημα τῆς μιᾶς ἐτοιμασία διὰ τὴν ἐπομένην. Ἡ δὲ ἐτοιμασία εἶναι αὕτη: Εἰς ὅ,τι ἤθελε μοῦ συμβῆ, ἐξ ὅσων δύναται νὰ κινήσῃ ὁ δαίμων ὑπὸ τὸν οὐρανόν, ἐγὼ θέλημα δὲν θὰ στήσω, γνώμην δὲν δίδω, φιλονεικίαν δὲν κάμνω. Ἄς εἶναι στραβό, ἄς εἶναι ὅ,τι εἶδους θέλει τὸ προστασσόμενον, ὡσὰν σταυρός: ἐγὼ χωρὶς διάκρισιν νὰ τὸ κάμω· καὶ ἄς ἰδῆ ὁ Θεὸς τὴν καρδίαν μου νὰ μοῦ ἐλαφρώσῃ τὸν πόλεμον.

Ὁ ἄνθρωπος ὀφείλει νὰ στέκη ὡς ἓνας σκοπὸς καὶ νὰ περιμένη πόθεν θὰ τὸν κτυπήσῃ ὁ ἐχθρός. Καὶ εὐθύς κατ' ἐκεῖνο τὸ μέρος νὰ γυρίζῃ τὰ ὄπλα. Καὶ ἐφ' ὅρου ζωῆς νὰ μὴν περιμένη ἀνάπαυσιν, κἄν καὶ δίδῃ πολλάκις ὁ Κύριος. Ὅμως αὐτὸς δὲν πρέπει νὰ ξεθαρρεύῃ ἀλλὰ συνεχῶς ν' ἀγρυπνῆ ὡς στρατιώτης ἐν ὥρᾳ τῆς μάχης. Διότι μία στιγμή ἀξίζει καὶ φέρει εἰς τὴν ψυχὴν τόσῃν ὠφέλειαν, ὅσῃν δὲν φέρνει ὅλος ὁ χρόνος· ὡσαύτως καὶ ἡ ζημία, ἐὰν δὲν προσέξῃ ὁ ἄνθρωπος.

113

*Ἐνόσω ἀνεβαίνεις τὸν Γολγοθᾶν
ἀνάγκη εἶναι νὰ πίπτῃς.*

πλάγχνα μου τῆς ψυχῆς ἱερά, τέκνον ἀγαπητόν ἐν Κυρίῳ· ἔλαβον μόλις ἐσήμερον τὴν ἐπιστολήν σου.

Καὶ ἰδοὺ· πάλιν κλαίω καὶ πάλιν πενθῶ, πάλιν τὴν ψυχὴν μου ὑπὲρ σοῦ θύσω.

Ἄνάστα λοιπόν. Σοὶ δίδωμι τὴν τρέμουσαν χεῖρά μου. Μὴ θροῆσαι. Πάλιν βαστῶ σε. Κλαῦσον ἐπὶ τοῦ ὤμου μου. Πλησίον σου εἶμαι, συγκλαίω μαζί σου. Στενάζω, πονῶ, ἀλγεί ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ καρδία μου πάλει μέχρις ὅτου σὲ ἀνεβάσω εἰς τὸ Θαβώρειον. Καθότι ἐνόσω ἀνεβαίνεις τὸν Γολγοθᾶν, ἀνάγκη εἶναι νὰ πίπτῃς. Βαρὺς ὁ Σταυρός. Πολλάκις θὰ γονατίζῃς. Ἄλλὰ σὺ, διατί ἀκοῦς τὸν πειράζοντα; Ἐν τέλει αὐτὸς θὰ βγῆ νικημένος.

Ὅμως ἰδοὺ τὸ δίκαιον ἔχει ὁ Γέροντας. Νὰ σὲ φωνήσῃ δύο φορές καὶ σὺ νὰ κάμῃς παρακοήν; Καὶ τίνος ἔκαμες ὑπακοήν τὴν ὥραν ἐκείνην; Τί ἔλεγον τὴν στιγμήν ἐκείνην οἱ λογισμοὶ σου;

Λοιπόν, εἴ τι καὶ ἂν ἐγένετο, δὲν θὰ ἀπελπισθῶμεν. Θὰ παρακαλέσωμεν τὸν Γέροντα νὰ μᾶς συγχωρήσῃ καὶ θὰ κάμωμεν τὸν κανόνα μας. Μαζί σου καὶ ἐγὼ θὰ μετανοῶ. Ἐσὺ θὰ κάμῃς περιπλεῶν εἰκοσιπέντε μετάνοιες ἡμερησίως. Καὶ πρόσεχε τοῦ λοιποῦ. Βάλε πάλιν ἀρχὴν καὶ φυλάξου ἀπὸ τὴν παρακοήν. Διότι, ἅπαξ καὶ νικηθῆ εἰς ἓνα πάθος ὁ ἄνθρωπος πρέπει εἰς τὸ ἐξῆς πολὺ νὰ προσέξῃ ἀνταγωνιζόμενος εἰς τὸν πειρασμόν, διὰ νὰ μὴν ξαναπέσῃ.

Ὅθεν ἀνδρίζου. Ὅπωςδὴποτε καὶ ἂν περιστρέψῃ τὰ βέλη ὁ πονηρός, ἡμεῖς θὰ τὰ στρέψωμεν εἰς τὴν ψόαν αὐτοῦ. Νὰ καταλάβῃ ὅτι δὲν εἶσαι μόνος. Ὅτι ἔχεις καὶ τὸν δραγάτην, ὅπου ἀγρυπνεῖ διὰ σὲ καὶ τοῦ χαλᾶ τῆς παγίδος πού αὐτὸς στρώνει ὑπὸ τοὺς πόδας σου. Εὐχαρίστως ὄχι μόνον σαράντα ἀλλὰ τρεῖς σαράντα θὰ νηστεύσω, θὰ ἀγρυπνήσω, θὰ συγκοπιᾶσω πρὸς χάριν σου. Σὺ δὲ ἀνάστα καὶ στήθι ἀνδρείως. Λάβε ἀνδρείαν παρὰ Κυρίου καὶ μὴ φοβῆσαι τὸν κασιδιάρη, ὅπου τὸν ἐξελεύρισεν ὁ Χριστὸς καὶ εἶναι πλέον χωρὶς νεῦρα καὶ δύναμιν ὅπου εἶχε. Μόνον φαντασίας καὶ φόβους ἀνακινεῖ μόνον λόγους θρασείας καὶ ἀθυρόστομους λέγει. Λάβε ἐξ ὕψους χάριν νὰ τὸν πατᾶς, καὶ ἔστω ἰσχύς ἐν τοῖς μέλεσί σου, λέγων:

Παῦσον ἐχθρὸν νὰ μὲ πολεμῆς, ὅτι ὁ Πατὴρ μου ἀγρυπνεῖ δι' ἐμὲ καὶ τὰ ὑστερήματά μου βαστάζει. Δι' ἐμὲ κακοπαθεῖ καὶ νηστεύει. Κἂν καὶ πέσω ἐβδομηκοντάκις ἑπτὰ, πάλιν ἐσὺ νικημένος θὰ εἶσαι.

Τοιαῦτα λέγων δίδε θάρρος τοῦ ἑαυτοῦ σου καὶ εὐθύς μετανόει δι' ὅσα ὡς ἄνθρωπος σφάλεις. Διότι ὅλα εἶναι

τοῦ πονηροῦ· νὰ σὲ ἀπελπίξῃ, νὰ σὲ κάμῃ νὰ ἀθυμῆς· νὰ σοῦ τρυγᾷ μὲ τὴν λύπην τὸ πᾶν. Ἄλλὰ μὴν τὸν ἀκούς.

Καὶ τὰ γράμματα, ὅπου καθυστεροῦν καὶ ἄλλα πού χάνονται αὐτὸς ἐμποδίζει. Αὐτὸς βάζει νὰ τὰ ἀνοίγουν. Αὐτὸς εἶναι ὄλων τῶν κακῶν ὁ ὑπαίτιος. Κανεὶς ἄλλος δὲν πταίει παρὰ μόνον αὐτὸς. Λοιπόν αὐτὸν καὶ ἡμεῖς πρέπει νὰ πολεμήσωμεν ἐφ' ὅρου ζωῆς. Ὅχι τοὺς ἀδελφούς, ἀλλ' αὐτὸν ὅπου τοὺς κινεῖ νὰ λογίζονται καὶ νὰ πράττουν πᾶν κακόν, φανερόν ἢ κρυπτόν.

Λοιπόν, ἀφοῦ σὲ εἶπον ὅτι εἶμαι πλησίον σου, ὅταν θυμώνης, ὅταν εἶσαι ἔτοιμος νὰ παραφερθῆς, λέγε τοῦ ἑαυτοῦ σου: Δι' ἀγάπην τοῦ Γέροντος, ὅπου θὰ κλαίῃ ὅταν τὸ μάθῃ, ἄς μὴ θυμώσω, ἄς μὴν κάμω παρακοήν. Ποῖος ὠφελήθη ποτὲ ἀπὸ τὴν παρακοήν, νὰ ὠφελῆθῃ τώρα καὶ ἐγὼ.

Διὰ τὸν Ἀββᾶ Δωρόθεον πού ἐζήτησες, εὐκόλον εἶναι νὰ βροῦμεν, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπουν νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἐὰν εἶναι παλαιὰ τυπωμένον. Καὶ εἶναι ὁ Ἀββᾶς Δωρόθεος πολὺ κατασκευτικὸς, χαριέστατος, πολλὰ ψυχοφελής. Θὰ ἀρωτήσω ἂν ἐπιτρέπουν νὰ ἀγοράσω νὰ στείλω τὸν Εὐεργετινὸν ἢ τὴν Φιλοκαλίαν.

Διὰ τὸν ἀδελφόν, ὅπου ἔγραψες ὅτι πάσχει, θὰ κάμωμεν τὰς δεήσεις. Πάντως κάτι κρυπτὴ ἁμαρτία θὰ γίνεται τώρα ἢ παλαιὰ καὶ δι' αὐτὸ συγχωρεῖ ὁ Θεὸς νὰ πάσῃ κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν. Πολλάκις γίνεται ἁμαρτία ὅπου δὲν γνωρίζει μήτε ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος ὅτι πράττων οὕτως ἁμαρτάνει. Καὶ πορεύεται ὡς τυφλὸς εἰς τὸ σκότος, μὴ ἔχων τὸ θάρρος νὰ

ἰδῆ ἑαυτὸν εἰς τὸ φῶς. Νὰ εἰπῇ· "ἡμαρτον Θεέ μου"!

Ὁ δὲ διάβολος, ὅσον περνᾷ ὁ καιρὸς καὶ φθάνει τὸ τέλος του, τόσον πολεμεῖ καὶ βιάζεται μὲ ἄκραν μανίαν ὅλους νὰ μᾶς κολάσῃ.

Τώρα πρὸ παντὸς τὴν Μεγάλην Σαρακοστήν ποῦ μᾶς ἔρχεται, πολλοὺς πειρασμοὺς καὶ πολλὰς ταραχὰς κινοῦν κατ' ἐπάνω μας οἱ παμμόχθηροι δαίμονες. Ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς κατ' αὐτὸν τὸν καιρὸν τοὺς θλίβομεν περισσῶς μὲ νηστείαν καὶ προσευχήν, γίνονται καὶ αὐτοὶ κατ' ἡμῶν ἀγριώτεροι. Φρόντισε λοιπὸν νὰ κερδίσῃς στεφάνους εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ τῆς ἀθλήσεως. Πρέπει νὰ γίνῃς γενναιότερος. Νὰ παραταχθῆς στήθος πρὸς στήθος πρὸς αὐτοὺς τοὺς ἀσάρκους. Μὴν τοὺς φοβῆσαι.

Ἐσὺ δὲν βλέπεις εἰς κάθε εὐχήν, ὅπου λέγεις, πόσοι πίπτουν, πόσοι στρέφουν τὰ νῶτα. Ἐσὺ βλέπεις μόνον πόσον πληγώνεσαι σύ. Ἄλλὰ δέρονται καὶ αὐτοί. Καὶ αὐτοὶ ὑποφέρουν. Εἰς κάθε ὑπομονὴν ὅπου κάμνομεν, φεύγουν ἀματωδῶς, καὶ εἰς κάθε εὐχήν πληγώνονται σοβαρῶς. Μὴ θέλῃς λοιπὸν ἐν καιρῷ τοῦ πολέμου νὰ ρίπτῃς ἐσὺ σφαίρες καὶ βόλια καὶ νὰ σοῦ ρίχνουν αὐτοὶ λουκούμια καὶ σοκολάτες.

Ἐνθυμεῖσαι τί ἔγραφεσ τότε εἰς τὴν ἀρχήν; Ἐλεγες ὅτι ἐνεδύθησ τὸ Ἅγιον Σχῆμα ὡς πανοπλίαν, νὰ πολεμήσῃς τὰς ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας τοῦ σκότους. Λοιπὸν ἀγωνίζου νὰ συμφωνῆς μὲ τοὺς λόγους σου.

ΙΖ

Εἰς καιρὸν πειρασμοῦ μὴ ἀφήνης τὴν θέσιν σου.

ἔκνον μου συμπαθὲς μετὰ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ Ἀδελφότητος... Χαίρετε τὴν ἀγίαν χαρὰν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Σήμερον τοῦ Ἁγίου Χαράλαμπους. Ἐχθὲς μάθαμεν ὅτι ἦλθε ὁ ταχυδρόμος, καὶ τριημερεύων τὴν νηστείαν ὁ ἀδελφὸς ἐπῆγε στὴν Δάφνην καὶ ἔλαβε τὴν ἐπιταγὴν καὶ τὴν συστημένην ἐπιστολήν. Παρακαλῶ, μὴ στέλνετε συστημένην, διότι εἶναι κόπος πολὺς νὰ πηγαίνωμεν ἀπ' ἐδῶ εἰς τὴν Δάφνην. Καί, ὡς ἔχουν τώρα τὰ πράγματα, εἶναι πολὺ τὸ ἔξοδον δι' ἡμᾶς εἰς κάθε φορὰν.

Τὸ ἀνοιγμα τῶν ἐπιστολῶν ἔχει ὡς ἐξῆς: Φαίνεται ὅτι μερικοὶ νομίζουν πὼς ἐγὼ γράφω τὰ σφάλματά τους στὸν Γέροντα, ὅπου εἶναι Πνευματικὸς, καὶ δι' αὐτὸ ἀνοίγουν νὰ ἰδοῦν τὰ γραφόμενα. Ἄλλὰ περὶ τούτου ποσῶς δὲν ἀνησυχῶ. Μῆτε ἐσεῖς νὰ ἀνησυχῆτε. Ἄς φροντίσῃ ὁ καθεὶς διὰ τὴν ψυχὴν του. Διότι θὰ δώσωμεν ἕκαστος λόγον ὄχι μόνον διὰ τὰς θεμιτὰς

καὶ ἀθεμίτους πράξεις του, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγον ἀργὸν καὶ διὰ τὰς ἐννοίας, ὅπου διανοήθημεν ἐσφαλμένως.

Βάλε μετάνοιαν εἰς τὸν Γέροντα καὶ δὸς τὴν εὐχαριστίαν μου διὰ τὴν χάριν ποῦ μᾶς ἔκαμε καὶ σὲ ἔλυσε τοῦ κανόνος. Καὶ πρόσεχε, παιδάκι μου, στὸ ἐξῆς, διότι ἔχουν ὀδύνην τὰ σφάλματα καὶ εἶναι κόπος νὰ κανονίζεσαι. Νὰ σοῦ ὁμιλῇ ὁ Γέροντας καὶ σὺ νὰ μὴν πηγαίνης ἢ νὰ μὴν ἀποκρίνεσαι εἶναι δεινὴ καταφρόνησις. Τοῦτο δὲν δικαιολογεῖται εἰς ἕναν, ὅπου αὔριον μέλει νὰ ἰδῇ πάλιν τὸ πρόσωπον τοῦ Πατρὸς του. Αὐτὸ μόνον ἐκεῖνος ἤμποροῦσε νὰ τὸ κάμη ὅπου εἶναι ἀποφασισμένος καὶ ἔτοιμος νὰ ἀναχωρήσῃ ἀπὸ πλησίον του, καὶ πλεον νὰ μὴν τὸν ἰδῇ. Ἀλλέως, αὐτὸς ὅπου μένει, μὲ ποῖον πρόσωπον θὰ ἀντικρύσῃ πάλιν τὸν πνευματικὸν του Πατέρα; Πῶς θὰ τοῦ ὁμιλήσῃ, θὰ ζητήσῃ τὴν εὐλογίαν του;

Πρόσεχε παιδί μου, διότι αὐτὸ εἶναι ἐγωϊσμὸς σκληρὸς καὶ ἀταπεινῶτον φρόνημα. Ὅταν συμβαίη ὡς ἄνθρωπος νὰ εἶσαι κουρασμένος ἢ ἀσθενής ἢ σὲ βαρύνῃ τὸ διακόνημα, εἰπέ το τοῦ Γέροντος μὲ ταπεινώσιν. Κάμε ἐξήγησιν ἄδολον μὲ εὐθειαν συνείδησιν. Καὶ αὐτὸς γνωρίζει νὰ κάμη τὴν συγκατάβασιν. Γνωρίζει κατὰ καιρὸν νὰ σοῦ ἐλαφρύνῃ τὸ βᾶρος, διὰ νὰ μὴ κολοβώνεται ὁ κόπος σου καὶ ζημιώνεσαι ἀντὶς δι' ὠφέλειαν.

Ὅμως μάθε νὰ ὑπακούης ἀπροφασίστως μὲ χωρὶς ἀνταλλάγματα. Καὶ μὴ χρεώνης μὲ οἰκονομίες καὶ συγκαταβάσεις τὸν Γέροντα· διότι εἰς τὸ τέλος, ἐδῶ ἢ ἐκεῖ, τὰ ἐξοδα ὅλων αὐτῶν τῶν “οἰκονομιῶν” ἐσὺ θὰ

τὰ πληρώσης. Μὴ βαρύνῃς δι' ἀσήμαντα πράγματα τὸν λογαριασμὸν τῆς ψυχῆς σου.

Καὶ τώρα ὅπου ἐνικήθης καὶ ἔπεςες μίαν φορὰν ἔσο ἄγρυπνος τοῦ λοιποῦ εἰς τοῦτο τὸ πάθος. Διότι ὁ πειρασμὸς πάντοτε στέκει στὸ πλάϊ· καὶ εἰς ὅποιον πόλεμον ἐνικήθῃ μίαν φορὰν -κᾶν καὶ ἑκατὸν ἔτη παρέλθουν- μόλις ἔλθῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα, ὅπου ἐνικήθῃ τὸ ἅπαξ, εὐθύς τὸν ρίχνει καὶ πάλιν.

Διὰ τοῦτο λέγω ἐσένα καὶ ὅλους τοὺς ἀδελφούς, ὅτι εἰς κάθε πόλεμον τοῦ ἐχθροῦ πρέπει νὰ βγῆς νικητής. Ἡ νὰ ἀποθάνῃς εἰς τὸν ἀγῶνα· ἢ μὲ τὸν Θεὸν νὰ νικήσῃς. Ἄλλος δρόμος δὲν εἶναι.

Εἰς καιρὸν πειρασμοῦ μὴ ἀφήνης τὴν θέσιν σου· μὴ λιποτακτῆσῃς· μὴ θελήσῃς νὰ δείξῃς τοῦ ἑτέρου τὸ σφάλμα· μὴ ζητήσῃς τὸ δίκαιον· ἀλλὰ σιωπῶν μέχρι θανάτου πάρελθε τὸν πειρασμὸν καὶ τὴν ταραχὴν.

Καί, ἀφοῦ περάσῃ ὁ πειρασμὸς καὶ γίνῃ τελεία εἰρήνη -κᾶν Γέροντας εἶσαι, κᾶν ὑποτακτικὸς- τότε δείξε ἀπαθῶς τὴν ζημίαν καὶ τὴν ὠφέλειαν. Καὶ οὕτως οἰκοδομεῖται ἡ ἀρετὴ.

Ὅλοι οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ θλίψεις θέλουν ὑπομονήν, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ νίκη τους. Σημείωσον τὰ ὀνόματα τῶν ὑπομεινάντων ἕως θανάτου ἐν καιρῷ πειρασμοῦ, ὅπου γίνεται εἰς τὸ στόμα τὸ-σάλιο τους αἶμα διὰ νὰ μὴν ὁμιλήσουν. Αὐτοὺς νὰ τοὺς ἔχῃς εἰς μεγάλην εὐλάβειαν καὶ νὰ τοὺς τιμᾷς ὡς Μάρτυρας, ὡς Ὁμολογητάς. Τοιούτους, ἐγὼ ἀγαπῶ, τοιούτους φιλῶ, καὶ

δι' αὐτοὺς ὀφείλω νὰ χύνω κάθε ἡμέραν καὶ τὴν τελευταίαν ρανίδα μου ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ. Καθότι τὸν βλέπεις ὅτι ὑπομένων προτιμᾶ μυρίους θανάτους, πάρεξ νὰ βγάλῃ ἀπὸ τὸ στόμα του λόγον ψυχρὸν. Καί, ὅποταν τὸν πνίγουν οἱ ἄνθρωποι, τὸν πνίγει τὸ δίκαιον, τὸν πνίγει καὶ ὁ ἔσωθεν λογισμὸς· καὶ αὐτὸς μαχόμενος ἀτονεῖ καὶ πίπτει ὡσεὶ νεκρὸς· καὶ ἔτι μάχεται νοερῶς μὲ τὸν πειρασμὸν καὶ παίρνει ὅλα τὰ βάρη ἐπάνω τοῦ πονῶν καὶ στενάζων ὡς ἐπταικῶς.

Λοιπὸν οὐδὲν ἄλλο ἐπιθυμῶ καὶ τόσον πολὺ ἀγαπῶ, ὅσον νὰ ἀκούω ὅτι κάμνετε ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμούς.

Καθότι ὁ Θεὸς, ὡς Ἦν αὐτοδόξαστον, δὲν χρῆζει τῆς ἐργασίας τοῦ ἀνθρώπου. Χαίρει ὁμως καὶ ἀγαπᾶ, ὅταν διὰ τὴν ἀγάπην Του μαρτυροῦμεν καὶ πάσχωμεν. Δι' αὐτὸ καὶ μᾶς στεφανώνει ὡς ἀθλητάς, μᾶς χαρίζει πλουσίως τὴν χάριν Του.

Ἦθελα νὰ κάμω τρεῖς λόγους, ἢ καὶ βιβλία, ὅπου τὸ ἓνα νὰ περιέχῃ μόνον αὐτό: Ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι μηδέν· καὶ διαρκῶς νὰ φωνάζω ὅτι εἶμαι μηδέν. Τὸ ἄλλο νὰ γράφῃ: Ὅτι τὰ πάντα ἐν πᾶσι καὶ ἐπὶ πᾶσι εἶναι ὁ Θεὸς αὐτοδόξαστος. Καὶ τὸ τρίτον: Ἐχε εἰς ὅλα ὑπομονὴν ἕως θανάτου. Κἂν εἶσαι νέος, κἂν ἡγήρασες, κἂν ἠγωνίσθης χρόνους πολλοὺς, ἐὰν δὲν κάμῃς ὑπομονὴν μέχρι νὰ βγῇ ἡ ψυχὴ σου, ὡς ράκος λογίζονται τὰ ἔργα σου ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ.

Λοιπὸν γνῶθι σαυτὸν ὅτι εἶσαι μηδέν. Αὕτῃ εἶναι ἡ ὑπαρξίς σου· μηδέν. Ἡ καταγωγὴ σου εἶναι ὁ πηλός, καὶ ἡ ζωτικὴ δύναμίς σου εἶναι ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ. Ὅλα

λοιπὸν εἶναι τοῦ Θεοῦ. Γνῶθι σ' αὐτὸν ὅτι εἶσαι μηδέν καὶ ἔχε ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμούς, διὰ νὰ ἀπαλλαγῇς ἐξ αὐτῶν, καὶ νὰ γίνῃς θεὸς κατὰ χάριν· διότι εἶσαι ἡ πνοή, τὸ ἐμφύσημα τοῦ Θεοῦ.

Φώναζε λοιπὸν συχνὰ τὸν Πατέρα σου ὅπου τὸν ἔχεις πάντα πλησίον σου καὶ δὲν ἀπουσιάζει ποτέ. Εἶναι πλησιέστερος καὶ ἀπὸ τὴν ροπὴν τοῦ νοός σου· εἶναι εἰς τὴν πνοὴν, εἰς τὸν νοῦν, εἰς τὸν λόγον σου. Θεὸς τὸ πᾶν περιέχει. Ἐν αὐτῷ ζῶμεν· εἰς τὴν ἀγκάλῃν του βασταζόμεθα· ἄθλιοι καὶ ἀνόητοι εἴμεθα. Ὁ Πατὴρ σου εἶναι παρὼν· σὲ βλέπει διαπαντός· ἐσὺ διατὶ δὲν τὸν βλέπεις; Διατὶ ἁμαρτάνεις; Διατὶ παρακούεις; Διατὶ λυπεῖς τὸν Ζωοδότην; Ἐνῶ Αὐτὸς σὲ βλέπει, λυπεῖται, καὶ παραβλέπει· διότι εἶσαι τυφλός. Παρακάλει Αὐτόν, ὑπομένων τοὺς πειρασμούς ποῦ σοῦ στέλνει καὶ θὰ ἀνοίξουν τὰ μάτια σου νὰ ἰδῇς Αὐτόν, καὶ τότε μὲ τὸν Ἰὼβ θὰ φωνάξῃς: "Ἄκοὴν ἤκουόν Σου τὸ πρότερον νυνὶ δὲ ἐώρακά Σε καὶ ἐφαύλισα ἑμαυτὸν, ἠγῆμαι δὲ ἑμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν!".

ΙΗ'

*Καὶ πάλιν ἠγέρθη καὶ συνεκρότησα μάχην
μὲ ὅλα τὰ πνεύματα.*

Ὑπὸ ποῦ σοῦ ἐγίνε τέκνον μου, δεικνύει ὅτι ἔχεις κενοδοξίαν πολλήν. Ἐχεις διὰ τὸν ἑαυτὸν σου μεγάλην ιδέαν. Καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἔχεις πνεῦμα συγκαταβάσεως, ταπεινοφροσύνης. Ἄλλα νομίζεις ὅτι πλέον δὲν θὰ πταίσης, δὲν θὰ κάμης παρακοήν, δὲν θὰ λάβης ἀλοίωσιν, ἀλλὰ θὰ ζήσης εἰς τὸ ἐξῆς ἀναλλοίωτον βίον, ὅπου δὲν εἶναι τῆς φύσεως τῶν ἀνθρώπων νὰ τὸ ἔχουσι τοῦτο.

Καὶ ἤδη ἐλέχθη σοι ὅτι νοσεῖς ἀγνωσίαν πολλήν, ὅπερ τίκτει τὴν ἔπαρσιν. Λοιπὸν πρόσεχε, τέκνον μου, καὶ φεῦγε τὴν ἄγνοιαν, τὴν μητέρα πάσης κακίας. Ἡ ἀγνοία τοῦ καλοῦ εἶναι σκότος ψυχῆς. Καὶ ἂν ὁ ἄνθρωπος δὲν συμμαχήσῃ μὲ τὸν Χριστόν, ὅπου εἶναι τὸ Φῶς, δὲν ἔμπορεῖ νὰ λυτρωθῇ ἀπὸ τὸν ἄρχοντα τοῦ σκοτούς, τὸν Διάβολον.

Ἴδου, ἐπὶ τοῦ Κυρίου μου μάρτυρος, τοῦ ἀπολοῦντος τοὺς ψεύστας μετὰ τοῦ ψεύδους· εἰκοσιπέντε ἔτη

καὶ πλέον ἐν κόσμῳ ἔχω ὅπου μανιωδῶς καὶ αἱματηρῶς παλαιῶ τοῖς δαίμοσιν. Ἐκατέβην εἰς τὸν βυθὸν τοῦ πελάγους, γυμνὸς αὐταρεσκειᾶς καὶ ἰδίου θελήματος, διὰ νὰ εὕρω τὸν Πολύτιμον Μαργαρίτην. Ἐχειρωσάμην τὸν ἴδιον Σατανᾶν σὺν πάσῃ στρατείᾳ, ἐπιστήμῃ, καὶ τέχνῃ αὐτοῦ. Καὶ διὰ ταπεινώσεως πεδήσας αὐτὸν ἐρωτῶ· - Διατί ἔχεις τόσην μανίαν εἰς ἡμᾶς καὶ μᾶς πολεμεῖς μὲ τόσον θυμόν; Καὶ μὲ λέγει· - Διὰ νὰ ἔχω συντρόφους πολλοὺς εἰς τὸν Ἄδην καὶ νὰ καυχῶμαι εἰς τὸν Ναζωραῖον ὅτι δὲν εἶμαι ὁ μόνος παραβάτης ἐγώ, ἀλλ' ἰδοὺ πόσοι ἄλλοι εἶναι μαζί μου!

Καὶ πάλιν ἀνέβην εἰς οὐρανοὺς διὰ χάριτος καὶ πνευματικῆς θεωρίας καὶ εἶδον ἀπόρρητα κάλλη τοῦ Παραδείσου, οἷα ἠτοίμασεν ὁ Θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.

Καὶ μετὰ ταῦτα πάντα ἐπήρθη ἡ χάρις κατὰ μικρὸν καὶ παραμικρὸν οἱ πόδες μου ἐσαλεύθησαν. Καὶ ἔπεσα εἰς ὀλίγην ἀμέλειαν, καὶ ἠχμαλώτευσέ με ὁ ὕπνος καὶ πολλὰ ἀγαθὰ μὲ ὑστέρησε. Καὶ πάλιν μετ' ὀλίγον ἠγέρθη καὶ συνεκρότησα πόλεμον καὶ μάχην αἱματηράν· καὶ νικήσας πάλιν κατέπεσα εἰς τὸν νυσταγμόν. Καὶ πάλιν ἡ μητέρα πάσης κακίας ἀμέλεια μου ἤσθιεν τὰ ὀστά. Πλὴν καὶ πάλιν ἠγέρθη καὶ συνεκρότησα μάχην μὲ ὅλα τὰ πνεύματα.

Ὀκτῶ ἔτη εἰς τὴν ἀρχὴν ἐμαχησάμην μὲ τὰ πάθη τὰ σαρκικά. Δὲν ἐκοιμήθην ἐπὶ πλευρόν, ἀλλὰ ὄρθιος στὴν γωνία ἢ ἐπὶ σκαμνίου καθήμενος. Ἐδερόμην δις καὶ τρις τὴν ἡμέραν οἰμώζων καὶ κλαίων, νὰ μὲ λυπηθῇ ὁ Θεός, νὰ πάρῃ τὸν πόλεμον. Μέχρις οὗτου

ήλθησέ με ὁ Πανοικτίρμων καὶ ἤρε τὴν μανίαν τοῦ Σατανᾶ. Καὶ νῦν τὰ ἄπειρά μου παθήματα ὡς ἐν συντόμῳ σκιαγραφῶ, ρανίδα μίαν ἀπὸ τὸ πέλαγος δίδω σε.

Εἰς ὅλας τὰς νύκτας τάγματα δαίμονες μὲ ξύλα, τσεκούρια, καὶ ὅ,τι ἄλλο φθοροποιὸν, μανιωδῶς ἐβασάνιζαν εἰς ὅλα χρόνια ὀκτώ. Ἄλλος τὰ μικρά μου τότε γενάκια, ἄλλος τὰ μαλλιά, τὰ πόδια, τὰ χέρια, πᾶν εἶδος κακοῦ καὶ βασάνων. Ὅλοι ἐφώναζαν: Πνίξτε τον! Σκότωμα! Καὶ μόνον διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας μας ἐγίνοντο ἄφαντοι, καὶ ἡ ἰσχὺς των ὡς καπνὸς διελύετο. Τέλος ἤλθησέ με ὁ Κύριος καὶ ἐξήγαγέ με ἀπὸ βυθοῦ καὶ λάκκου ταλαιπωρίας.

Καὶ νῦν, τέκνον μου, γίνομαι ἄφρων ἐξαγγέλλων σοι ταῦτα, ἀλλὰ νομίζων ὅτι θὰ προξενήσω ὠφέλειαν εἶπον καὶ ἐξακολουθῶ νὰ σοὶ λέγω τὰ νῦν.

Τώρα λοιπόν, ὅπου ἀπὸ νέος ἀκμάζων τῇ ἡλικίᾳ ἐγήρασα ὡς νὰ ἤμην ἑκατοντούτης ἀπὸ τὰ βάσανα τῶν πολλῶν ἀλλοιώσεων· πρῶτον διὰ τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου, ὡς εἶδες ἀπὸ αὐτὸ ποῦ σοῦ ἔστειλα, πορίζω τὸν ἄρτον μου ἐν ἰδρωτί. Ἐρχονται ἀπὸ διαφόρους Μονὰς ἢ Σκήτας τοῦ Ὄρους καί, θείᾳ χάριτι, λέγομεν τὰ χορηγούμενα παρὰ τοῦ Κυρίου.

Ἐργάζομαι νοερώς καὶ πληρῶ ἀνελλιπῶς τὰ μοναχικά μου καθήκοντα. Καὶ τὰς νύκτας ἐπ' ἀρκετόν, ἀφοῦ ὁ νοῦς κουρασθῆ εἰς τὴν εὐχὴν, γράφω οὐκ ὀλίγας ἐπιστολάς, ὅπου πολλαχῶς οἱ Χριστιανοὶ μοῦ ζητοῦσιν ὠφέλειαν. Καὶ κατόπιν ὄλων ὧν ἤκουσας

πίπτω εἰς ἀπόγνωσιν ὅτι δὲν πράττω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μου·

- Ἄρᾳ γε λέγων καὶ κλαίων: Ποῖος γινώσκει ἂν αὐτὸ ποῦ κάμνω εἶναι ἀρεστὸν εἰς τὸν Κύριόν μου ἢ μήτοι πλανῶμαι, καὶ ἄλλους κηρύττων αὐτὸς ἀδόκιμος μένω; Ἄδηλον γὰρ εἰς ἐμὲ τὸ θεῖον τοῦ Κυρίου μου θέλημα. Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν Παντοκράτορος· ἢ τίς ὑποστήσεται ἐναντίον Αὐτοῦ, ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃ;

Σὺ λοιπὸν τέκνον μου, διὰ μίαν παρακοὴν ἔρριψες ὅλα τὰ ὄπλα; Διὰ τὸν λόγον ἐνὸς δαίμονος παραιτεῖσαι τῆς μάχης; Καὶ ποῦ εἶδες ἐσὺ τὸν χειμῶνα; Ποῦ χιονοθύελλες; Ποῦ τάγματα καὶ συντάγματα δαιμόνων νὰ σὲ φοβερίζουν; Ἐνὸς δαίμονος ἀπειλήν ἐπτοήθης; Ἄλλὰ μὴν πιστεύσης ποτὲ εἰς αὐτὰ ὅπου λέγει. Διότι εἶναι ἀνέκαθεν ψεύστης· καὶ δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἰσχὺν καθ' ἡμῶν, εἰ μὴ μόνον ἐὰν εὐρεθῶμεν εἰς ὑπερήφανον ἀγνωσίαν. Αὐτοὶ μόνον ἀπειλοῦν καὶ φοβερίζουν ἡμᾶς, ὄχι ὁμως ὅτι ἰσχύουν. Διότι, ἂν εἰς τοὺς χοίρους δὲν εἶχαν τὴν ἐξουσίαν νὰ πάνε, πῶς θὰ πειράξουν ἡμᾶς χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ Κυρίου;

Λοιπὸν μάθε νὰ ἔχῃς φρόνημα ταπεινὸν καὶ μὴ φοβῆσαι ποσῶς λόγους δαιμονισμένου ἀνθρώπου. Ἐχομεν σαφῆ μαρτυρίαν τοῦ Κυρίου μας· ὅπου ἄπαξ λαλήσας ὁ δαίμων, εἰπὼν "οἶδαμεν τίς εἶ", καίτοι εἰπὼν τὴν ἀλήθειαν, ὁ Κύριος τὸν ἐφίμωσε· δίδων παράδειγμα εἰς ἡμᾶς νὰ μὴ ἀκούωμεν λόγους δαιμονισμένων - ὅσον καὶ ἂν φαίνωνται αὐτοὶ ὅτι ἀληθεύουν. Διότι διὰ στόματος τοῦ ἀνθρώπου λαλεῖ ὁ δαίμων.

Καί, τώρα θά εἰπῇ τήν ἀλήθειαν, ἀλλ' ὕστερα πάλιν τὸ ψεῦδος· ἐπειδὴ ἀπ' ἀρχῆς εἶναι ψεύστης καὶ δὲν στέκει ποτὲ στήν ἀλήθειαν. Καί, ἂν ἀφεθῇ ὁ ἄνθρωπος νὰ πιστεύῃ αὐτά, συντόμως θά γίνῃ χλεῦη καὶ ἐμπαιγμὸς τῶν δαιμόνων.

Σύνελθε λοιπὸν καὶ ἀπόβαλε τοὺς λόγους αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ νοός σου. Ὁ ταπεινός, μυρίας φορὰς καὶ ἂν πέση, πάλιν ἐγείρεται καὶ νίκη ἢ πτώσις λογίζεται. Ὁ δὲ ὑπερήφανος, εὐθύς μὲ τὴν πτώσιν εἰς τὸ ἀμάρτημα, πίπτει καὶ στήν ἀπόγνωσιν· καὶ σκληρύνων δὲν θέλει πλέον νὰ ἐγερθῇ. Ἡ ἀπόγνωσις εἶναι θανάσιμος ἁμαρτία· καὶ χαίρει ἐν αὐτῇ ὑπὲρ ἅπαντα ὁ διάβολος. Διαλύεται δὲ εὐθύς μὲ τὴν ἐξαγόρευσιν.

Καὶ λοιπὸν, τέκνον μου, βιάζου εἰς πᾶν ἀγαθόν. Καὶ ἂν συνεργοῦντες εἰς τὸ καλόν, πίπτωμεν κάτω πολλάκις, ὅμως νὰ μὴ μένωμεν ἐν τῷ πτώματι· ἀλλὰ ἀνιστάμενοι νὰ ζητοῦμεν συγχώρησιν παρὰ τοῦ Σωτήρος ἡμῶν. Ἐκεῖνος δέ, ἐφ' ὅσον εἶπεν εἰς τὸν μαθητὴν Του νὰ συγχωρῇ τῷ πταίοντι ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ τὴν ἡμέραν, πῶς ὁ ἴδιος νομοθέτης δὲν θά συγχωρήσῃ ἡμᾶς;

Ὅθεν μὴ φοβοῦ. Ἄλλ' ὡσάκις πίπτεις ἐγειραι καὶ ζήτη διὰ τῶν Ἱερῶν συγχώρησιν. Καὶ Αὐτὸς ὡς Ὑπεράγαθος δὲν σοῦ κρατεῖ κακίαν, δὲν συντηρεῖ θυμόν· “καθόσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν ἑμάκρυνεν ἀφ' ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν”.

ΙΘ'

*Βάζε μετάνοιαν συνεχῶς ὅταν σφάλῃς
καὶ μὴ χάνῃς καιρόν.*

λαβον, τέκνον μου, τὴν ἐπιστολήν σου, καὶ εἶδον ἐν αὐτῇ τὴν ἀνησυχίαν σου.

Ὅμως μὴ λυπῆσαι, παιδί μου. Μὴ τόσο ἀνησυχῆς. Κἂν πάλιν ἐπεσες, πάλιν ἀνάστα. Οὐρανοδρόμος ἐκλήθης. Δὲν εἶναι, θαυμαστόν νὰ σκοντάφτῃ ἐκεῖνος ποῦ

τρέχει. Μόνον θέλει νὰ ἔχῃ ὑπομονὴν καὶ μετάνοιαν εἰς κάθε στιγμὴν.

Ὅθεν βάζε μετάνοιαν συνεχῶς, ὅταν σφάλῃς, καὶ μὴ χάνῃς καιρόν. Καθότι, ὅσον ἀργεῖς νὰ ζητήσῃς συγχώρησιν, τόσο δίδεις ἄδειαν εἰς τὸν πονηρὸν νὰ ἀπλώῃ μέσα σου ρίζες. Μὴν τὸν ἀφήνῃς νὰ κάμῃ νεῦρα εἰς βάρος σου.

Λοιπὸν μὴ ἀπελπίζεσαι πίπτων, ἀλλ' ἐγειρόμενος πρόθυμα βάζε μετάνοιαν λέγων· - Συγχώρησόν με, Χριστέ μου, ἄνθρωπος εἶμαι καὶ ἀσθενής.

Δὲν εἶναι ἐγκατάλειψις τοῦτο. Ἄλλά, ἐπειδὴ ἔχεις εἰσέτι μεγάλην ὑπερηφάνειαν κοσμικήν, κενοδοξίαν πολλήν, σὲ ἀφήνει ὁ Χριστός μας νὰ σφάλῃς, νὰ πίπτῃς. Νὰ μανθάνῃς καθ' ἑκάστην αἰσθητῶς τὴν ἀδυναμίαν σου καὶ νὰ ὑπομένης τοὺς πταίοντας. Νὰ μὴν κατακρίνῃς τοὺς ἀδελφούς, ἐὰν σφάλουν, ἀλλὰ νὰ βαστάζῃς αὐτούς.

Ὡστε, ὁσάκις πίπτεις, πάλιν νὰ ἐγείρῃσαι, καὶ εὐθύς νὰ ζητῆς τὴν συγχώρησιν.

Μὴν κρύπτῃς λύπην εἰς τὴν καρδίαν σου. Διότι ἡ χαρὰ τοῦ πονηροῦ εἶναι ἡ λύπη, ἡ ἀθυμία, ἐξ ἧς γεννῶνται πολλὰ καὶ ἐξ ὧν γεμίζει πικρίαν ἡ ψυχὴ τοῦ ἔχοντος ταῦτα. Ἐνῶ τοῦ μετανοοῦντος ἡ διάθεσις λέγει: “Ἡμαρτον, συγχώρησον, Πάτερ!” Καὶ διώκει τὴν λύπην. “Μήπως, λέγει, δὲν εἶμαι ἄνθρωπος ἀσθενῆς; Λοιπὸν, τί ἔχω νὰ κάμω”; Ὡντως, τέκνον μου, οὕτως ἔχει. Ἐχε θάρρος.

Μόνον ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ ὅταν ἔλθῃ, τότε στέκει στὰ πόδια ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλέως, χωρὶς χάριν, πάντοτε περιτρέπεται καὶ πάντοτε πίπτει. Ἀνδρίζου λοιπὸν καὶ μὴ φοβῆσαι ποσῶς.

Εἶδες πῶς ὑπέμεινε τὸν πειρασμὸν ὁ ἀδελφὸς ὅπου γράφεις; Τὸ ὅμοιον κάμε καὶ σύ. Κτῆσαι γενναῖον φρόνημα ἐναντι τῶν ἐπερχομένων σοι πειρασμῶν. Πάντως θὰ ἔλθουν. Ἐχεις ἀνάγκην ἀπὸ αὐτούς. Διότι ἄλλως δὲν καθαρίζεσαι. Ἄφες τί λέγει ἡ ἀκηδία καὶ ἀθυμία σου. Μὴν τοὺς φοβῆσαι. Καθὼς μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ παρῆλθον οἱ προηγούμενοι, ἔτσι θὰ περάσουν καὶ αὐτοί, ἀφοῦ κάμουν τὸ ἔργον τους.

Φάρμακα εἶναι οἱ πειρασμοὶ καὶ βότανα ἱατρικά, ὅπου θεραπεύουν τὰ πάθη τὰ φανερά καὶ τὰς ἀόρατες πληγὰς μας.

Ἐχε λοιπὸν ὑπομονὴν διὰ νὰ κερδίξῃς καθ' ἑκάστην, νὰ ταμειύῃς μισθόν, ἀνάπαισιν καὶ χαρὰν εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν. Διότι ἔρχεται νύξ, ἡ τοῦ θανάτου, ὅτε οὐδεὶς δύναται πλέον ἐργάζεσθαι. Διὰ τοῦτο σπεῦσον. Μικρὸς ὁ καιρὸς.

Ἔστω δέ σοι καὶ τοῦτο γνωστόν· ὅτι κάλλιον μᾶς ἡμέρας ζωῆς νικηφόρος μὲ βραβεῖα καὶ στέφη, παρέξ ἔτη πολλὰ καὶ νὰ ζήσῃς ἐν ἀμελείᾳ. Καθότι μᾶς ἡμέρας ἀγῶν ἐν γνώσει καὶ αἰσθήσει ψυχῆς, ἰσχύει διὰ πενήντα χρόνους ἄλλου τινός, χωρὶς γνώσιν, ἀλλὰ ἀμελῶς ἀγωνιζομένου.

Χωρὶς ἀγῶνα καὶ χύσιν αἵματος μὴ περιμένης ἐλευθερίαν παθῶν. Ἀκάνθας καὶ τριβόλους ἀναφύει ἡ γῆ μας μετὰ τὴν παράβασιν. Ἐντειλάμεθα κάθαρον πλὴν μὲ πόνον πολύν, ἡμαγμέναις χερσί, καὶ διὰ πολλῶν ἀναστεναγμῶν ξερριζῶνται. Κλαῦσον λοιπὸν, χύσε δάκρυα ποταμούς, καὶ μαλακώνει ἡ γῆ τῆς καρδίας σου. Καὶ, ἀφοῦ τὸ χῶμα βραχῆ, εὐκόλα ξερριζῶνεις τὰ ἀγκάθια.

Κ'

Μη ἀπελπίζεσαι! εἰς ὅλους συμβαίνουν αὐτά.

Λγῶ τὴν ψυχὴν καὶ νέφος βαρὺ καλύπτει μου τὴν καρδίαν. Στέκει ὁ νοῦς μου, σιγῆ ἢ γλῶσσα, ναρκεῖ ἢ χεὶρ μου διὰ σέ. Ἀπορῶ καὶ ἐξίσταμαι πῶς δὲν ἤμπορεῖς νὰ βάλῃς ὀλίγην βίαν εἰς τὸν ἑαυτὸν σου.

Ἄχ, καὶ νὰ ἔβλεπες, παιδάκι μου, τὸν πόνον μου καὶ τὰ δάκρυα, ὅπου ἔρρευσαν διὰ σέ! Καὶ πόσον ἀνησυχῶ, μέχρις ὅτου ἀκούσω ὅτι ἠγέρθης καὶ ἐρράπισες τὸν ἀντίπαλον! Διότι δὲν εἶσαι σὺ ὅπου κάμνεις αὐτά, ἀλλ' αὐτός, ὁ πονηρὸς, ὁ ἀντάρτης διάβολος -ὁ Θεὸς νὰ τὸν καταργήσῃ!

Λοιπὸν λάβε θάρρος, παιδί μου, καὶ ἐγέρθητι ἐκ τῆς πτώσεως. Σήκω ἐπάνω. Θύμωσε ἐναντίον τοῦ πειράζοντος, ἤξεύρων ὅτι αὐτὸς εἶναι ὅπου τεχνεῦται αὐτὴν ὅλην τὴν πανουργίαν. Ἄλλὰ μὴν τὸν ἀφήνης. Πολέμησέ τον.

Καί, ὅταν σοῦ φέρῃ τὴν ἐνθύμησιν τοῦ προσώ-

που ἐκείνου, παίρνε τὸ ξύλον καὶ κτύπα δυνατὰ στοὺς μηρούς σου, νὰ μαραίνεται ἡ ἐπιθυμία ἢ σαρκική. Θὰ κλαύσης ἀπὸ τοὺς πόνους, ἀλλὰ καθαρίζει ὁ νοῦς ἀπὸ τὴν ἐνθύμησιν. Χάνονται αἱ εἰκόνες, καὶ φεύγει ἡ ἀπάτη τῆς φαντασίας.

Αὐτὸν τὸν πειρασμὸν, παιδί μου, πολὺ νὰ τὸν φοβῆσαι. Διότι εἶναι μολυσμὸς στὴν ψυχὴν. Αὐτὸς ὁ ἀκάθαρτος θέλει ξύλο ἀλύπητα.

Ἐδῶ ὅλοι οἱ νέοι οἱ ἰδικοὶ μου ἔχουν ξύλο στὸ μαξιλάρι τους. Καὶ, μόλις τοὺς ἔλθῃ σαρκικός λογισμὸς, δὸς τοῦ ξύλο! Ἔτσι μαραίνεται ἡ ἐπιθυμία καὶ θάλλει ἡ ψυχὴ. Λοιπὸν ἄλλο φάρμακον δὲν ὑπάρχει προσευχῆ, νηστεία καὶ ξύλο! Καὶ τότε καθαρίζει ὁ νοῦς. Κατανύσσεται εὐκολα ἡ ψυχὴ. Μαλακώνει ἡ καρδιά. Καὶ λαμβάνεις παρησίαν ἐν καιρῷ προσευχῆς σου.

Μη ἀπελπίζεσαι. Εἰς ὅλους συμβαίνουν αὐτά. Πόλεμος εἶναι τοῦ πειρασμοῦ καὶ θά περάσῃ. Ἐπειδὴ τὸν ἐπολέμησες στὴν ἀρχή, καὶ τώρα, ἐπειδὴ ἐψυχράνθη ὁ ζῆλος σου, θέλει νὰ βγάλῃ τὰ δανεικά του. Ἄλλὰ καὶ σὺ πάλιν ἐγείρου, μετανόει καὶ κλαῖε.

Δὲν ἐνθυμῆσαι ἐκείνον τὸν ἀδελφόν, ὅπου ἔλεγεν εἰς τὸν δαίμονα: "τὸ κελλίον τοῦτο χαλκεῖόν ἐστι· μίαν σφῦραν δίδεις καὶ μίαν λαμβάνεις"; Λοιπὸν, πολέμησον σθεναρῶς πρὸς τὸ πάθος, καὶ συντόμως, Θεοῦ βοηθεία, θὰ λάβῃς ἀπαλλαγὴν.

Ὅμως πρέπει πρῶτον νὰ ἐννοήσῃς τοῦ πειρασμοῦ τὴν αἰτίαν.

Αὐτὸ σοῦ συνέβη, διότι μέσα σου ἄφησες λογισμοὺς ἐναντίον τοῦ Γέροντος καὶ τῆς Ἀδελφότητος.

Ὁ διάβολος, ὡς τεχνίτης κακομήχανος ὅπου εἶναι, φέρνει μίσος πρὸς τὸν Γέροντα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς, διὰ νὰ κόψη τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης. Φέρνει ἀποστροφὴν πρὸς ὄλους τοὺς ἐναρέτους, διὰ νὰ κάμη νὰ παύσουν τὴν προσευχὴν. Διότι αἱ προσευχαὶ τῶν πολλῶν τὸν δεσμεύουν καὶ τὸν κάμουν ἀνίσχυρον.

Διὰ τοῦτο ζητεῖ μὲ τί τρόπον καὶ πρόφασιν νὰ ἀπομονώη τοὺς πειθομένους στοὺς λογισμοὺς του, νὰ τοὺς χωρίξῃ ἀπὸ τὴν σύναξιν τῶν πατέρων. Ὅποτε κατόπιν τοὺς κυριεύει κάμνοντάς τους ὑποχειρίους.

Ὅθεν κατανόησον ὅτι ὄλα αὐτὰ εἶναι μεθοδεῖες καὶ τέχνη τοῦ πονηροῦ. Διὰ τοῦτο μὴν τὸν ἀκοῦς τί σοῦ ψιθυρίζει στοὺς λογισμοὺς.

Πρόσεχε μὴ σὲ βγάλῃ ἀπὸ τὸν κανόνα σου διότι πλεον ἐχάθης. Ἄς μὴ ἐπιχαρῆ εἰς τὲς προσδοκίαις του.

Περιμένω νὰ μὲ χαροποιήσῃς μὲ τὸ ράπισμα αὐτὸ ὅπου κατὰ πρόσωπον θὰ τοῦ δώσης.

Ἐγὼ τώρα θὰ βάλω ἐδῶ ὄλους τοὺς ἀδελφοὺς νὰ κάμουν προσευχὴν διὰ νὰ λάβῃς ἄνωθεν δύναμιν. Ἄν καὶ ἐγὼ δὲν παύω ποσῶς νὰ σὲ εὐχῶμαι, ὅμως τώρα θὰ γίνῃ ἀπὸ κοινοῦ. Σὺ δὲ μὴ ἀμελήῃς τοῦ λοιποῦ καὶ μὴ ἀπελπίζεσαι.

Δέξου καὶ τὸ μικρὸ κομποσχοῖνι, εὐχου καὶ λάμβανε δύναμιν. Ἀγάπα τὸν Γέροντα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς καὶ μὴν πικραίνεσαι ἄδικα πρὸς αὐτούς.

Κραταιὰ ἀληθῶς ἡ ἀγάπη ὑπὲρ πᾶσαν τέχνην καὶ δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ.

Ὅ,τι καὶ ἂν ἐσυνέβῃ, μὴν τὸ λογίζεσαι διὰ τίποτε, ἐφ' ὅσον δὲν εἶσαι σὺ ὁ ὑπαίτιος. Μήτε ἐσὺ ἐπείραξες αὐτοὺς μήτε αὐτοὶ ἐσένα, ἀλλ' ὁ πειρασμός, ὅπου ὄλους μᾶς πολεμεῖ καὶ ἀνακατεύει. Διότι αὐτὸ ἔχει ὡς ἔργον του. Σήμερον ἐπειράσθης ἐσὺ, αὔριο ἄλλος καὶ μεθαύριον ἕτερος, ἐφ' ὅσον πάντοτε θὰ εἶναι ὁ πειράζων εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Ὅμως πάλιν λέγω, καὶ ἄκουσον τῆς φωνῆς μου· Μὴ ἀπελπίζεσαι! Μαζὶ θὰ πᾶμε εἰς τὸν Παράδεισον. Καὶ ἂν δὲν βάλω ἐσένα, μήτε ἐγὼ δὲν καθέξομαι μέσα. Γνώθι ἐκ τῶν λόγων τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀγάπης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν.

ΚΑ

*Τὸ ἀμάρτημα τὸ μικρὸν ἢ τὸ μέγα
διὰ τῆς ἀληθοῦς μετανοίας ἐξαφανίζεται*

ράφεις, μήπως δὲν ἐσυγχωρήθῃ τὸ σφάλμα σου. Ἄλλῃ εἶναι ἡ ἔννοια τῶν Πατέρων.

Τὸ κάθε σφάλμα ὅπου θὰ πράξῃ πᾶς ἄνθρωπος, τὸ μὲν ἀμάρτημα συγχωρεῖται, ὅποταν μετανοήσῃ, ἡ δὲ φαντασία παραμένει ἕως ἐσχάτης πνοῆς.

Καί, ὅταν ὀλίγον νυστάξῃ, ὅταν μικρὸν ἀμελήσῃ ὁ ἄνθρωπος, τοῦ τὴν εἰκονίζει ξυπνητὸν ἢ καθ' ὕπνον· διὰ νὰ τοῦ μολύνη τὸν λογισμόν, νὰ τὸν καταστήσῃ ὑπεύθυνον παλαιᾶς ἀμαρτίας ἢ κἂν νὰ τοῦ μετεωρίζῃ τὸν νοῦν.

Δὲν βλέπεις τὸν Προφήτην Δαυὶδ, ὅταν τὸν ἐλέγχῃ ὁ Νάθαν διὰ τὴν Βηρσαβεεῖ; Φωνάζει: “Ἠμάρτηκα τῷ Κυρίῳ!” Καὶ ὁ Προφήτης τὸν λέγει: “Καὶ Κύριος παρεβίβασεν τὸ ἀμάρτημά σου”. Λοιπὸν, ἐσυγχωρήθη εὐθύς, πλὴν ὅμως ἐφ’ ὅρου ζωῆς ἐπαιδεύετο.

Πρῶτον ἀπέθανε τὸ παιδάριον, ὅπου ἔκαμεν ἡ Βηρσαβεεῖ. Ἐπειτα ἡμάρτησεν ὁ υἱὸς τοῦ πρὸς τὴν θυγατέρα τοῦ Θάμαρ. Κατόπιν τὸν ἐδίωξεν ὁ υἱὸς τοῦ Ἀβεσσαλώμ... καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ ὑπέστη κατόπιν τῆς συγχωρήσεως. Βλέπεις, ὅτι, καίτοι συγχωρεῖται ἡ ἀμαρτία, ὁ κανόνας παραμένει ἀναλογία τοῦ πταίσματος;

Δὲν βλέπεις τὴν Ἁγίαν Θεοδώραν Ἀλεξανδρείας, ὅπου ἐξῆσεν ὡς μοναχός; Ἠμάρτησεν, ἐφυγε, μετενόησεν, ἡγιάσθη. Καὶ ὅμως ἡ μοιχεία δὲν εἶχεν κανονισθῆ. Ὅταν ἐσυκοφαντήθῃ καὶ ἐδιώχθῃ, ἀνέθρεψε τὸ ξένον παιδί, αὐτὴ μόνῃ τῆς τὸ ἐγνώριζε πόθεν συκοφαντεῖται.

Ἄλλὰ καὶ ὁ μέγας Ἐφραΐμ; Δὲν τὸν ἔβαλαν εἰς τὴν φυλακὴν ὅτι ἐκλεψε τὸ μοσχάρι, ἐνῶ ἦτον Ἅγιος; -Ναί, τὸν εἶπεν ὁ Κύριος, τώρα δὲν ἐκλεψες, ἀλλ’ ὅταν ἦσουν παιδι δὲν τὸ ἔλυσες καὶ ἐγινε θηριάλωτον;

Λοιπὸν, ἂν καὶ συγχωρῆται ὁ ἄνθρωπος διὰ τὴν ἀμαρτίαν του, ὅμως παραμένει ἡ φαντασία τοῦ σφάλματος καὶ ἡ ἐργασία αὐτῆς.

Καὶ σύ, ἐπειδὴ ἐσχάτως ἡμέλησες, παρεχώρησεν ὁ Θεὸς καὶ σοὶ ἐπανέστη ὁ πειράζων, διὰ νὰ ἔξυπνήσῃς. Ὅθεν ἀνάστα καὶ φώνησον· “Υἱὲ Δαυὶδ, θέλω νὰ ἀναβλέψω!” Καὶ ἰδοὺ πάρεστιν ὁ φωτοδότης Ἰησοῦς ἀνατέλλων σοὶ φῶς μετανοίας καὶ θεϊκῆς ἐπιγνώσεως.

Λοιπὸν δὲν λυποῦμαι, παιδί μου, διὰ τὰ παρελθόντα, ἀλλὰ χαίρω διὰ τὰ μέλλοντα. Τὸ γὰρ ἔλλαττον ὑπὸ

τοῦ κρείττονος εὐλογεῖται, καὶ τὸ ἀμάρτημα τὸ μικρὸν ἢ τὸ μέγα διὰ τῆς ἀληθοῦς μετανοίας ἐξαφανίζεται.

Ὅθεν μὴ βλέπε τὰ ὀπισθεν, ἀλλὰ τοῖς ἔμπροσθεν ἐπεκτείνου.

Λίαν δὲ χαίρω, παιδί μου, ὅπου ζητεῖς νὰ μανθάνῃς. Καὶ τοῦτο τεκμήριον ἄριστον· ὅποτε κανεῖς ζητεῖ νὰ μανθάνῃ, πάντως καὶ κάτι θὰ πράξῃ· εἶναι ἀδύνατον. Ἀλλά, καὶ εἰ μὴ κατορθώσῃ, ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἔχει ἄλλους, ὅπου ἐργάζονται. Καὶ μεμφόμενος ἑαυτὸν ταπεινοῦται, ζητῶν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ ἔλθῃ τὸ ἔλεος Αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν νὰ τὸν ἐνισχύσῃ. Καὶ οὕτως φθάνει εἰς μέτρον τῶν κατορθωσάντων τὴν ἀρετὴν.

ΚΒ'

*Λοιπὸν δὲν θέλεις νὰ πάσχῃς;
μὴ θέλε νὰ ἀνεβαίνῃς*

πλάγχνα μου τῆς ψυχῆς! Διατί ἀθυμεῖς; Διατί ἀπελπίζεσαι; Διατί ἀποκάμνεις; Τόσον εὐκόλως ἐσὺ παραιτεῖσαι τοῦ ἀγῶνος;

Ἴδου ὅτι ἄφησεν ὁ Θεὸς τοὺς δαίμονας νὰ σὲ σινιάσουν ὀλίγον, νὰ ἰδῆς, ποῦ εὐρίσκεσαι. Νὰ φανῇ ἡ ὑπερηφάνεια, νὰ ταπεινωθῇ ἡ καρδιά σου. Νὰ μάθῃς ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος, τὸ “γνώθι σαυτὸν”. Νὰ γίνῃς συμπαθῆς πρὸς τοὺς ἀμαρτάνοντας καὶ ποσῶς νὰ μὴν τοὺς κατακρίνῃς.

Πῶς θὰ γνωρίσῃς τῆς φύσεως τὴν ἀσθενείαν, ἐὰν δὲν σὲ ξυπνήσουν οἱ κόρακες; Ἐὰν ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς δὲν συστειλῇ τὴν χάριν του, πῶς ἐσὺ θὰ μάθῃς τὴν τέχνην πασῶν τῶν τεχνῶν, τὴν ἐπιστήμην πασῶν τῶν ἐπιστημῶν;

Τώρα μανθάνεις τὴν τέχνην. Τώρα ἔχεις μισθόν. Τώρα δεικνύεις ὅτι ἀγαπᾷς τὸν Χριστόν, ὅχι ὅταν εἶναι ἡ χάρις.

Ποίαν χάριν θὰ δείξης, ὅταν εἶναι ἡ χάρις; Αὐτὴ τότε φωνάζει ἀλαλήτως ὑπὲρ ἑαυτῆς: "Ἀββᾶ ὁ Πατήρ"! Ἡ χάρις φωνάζει τὸν δοτῆρα τῆς χάριτος: "Τις δύναται με χωρίσαι ἐκ τῆς ἀγάπης σου, Ἰησοῦ μου;" Ἡ χάρις λέγει αὐτά, ἡ ἐνοικοῦσα δύναμις διὰ μέσου τοῦ ὀργανικοῦ στόματος, ὄχι ἡ σὰρξ. Καθὼς καὶ ἕνας δαιμονισμένος ὑβρίζει καὶ βλασφημεῖ διὰ στόματος τοῦ ἀνθρώπου.

Ἡ δὲ σὰρξ χωρὶς τὴν χάριν οὐ δύναται ποιῆσαι οὐδέν.

Ἡ σὰρξ μὴ οὔσης τῆς χάριτος ἀρνεῖται τὸν Ἰησοῦν. Φωνάζει ἀλέκτωρ. Μιμνήσκειται ὁ Πέτρος. Κλαίει πικρῶς. Φωνάζει τὸ "ἡμαρτον". Ἀλλὰ κρύπτεται πάλιν εἰς τὸ ὑπερφῶν. Φοβεῖται τοὺς Ἰουδαίους. Ὡσάν ποντικός κτυπᾶ ἡ καρδιά του αἰσθανόμενος τοὺς γάτους ἀπ' ἔξω. "Σὺν σοί, λέγει, κἂν δέη ἀποθανεῖν με"! Δὲν σὲ ἀρνοῦμαι, λέγει, ὅταν εἶναι ὁ Χριστός. Ἀλλὰ τρις τὸν ἀρνεῖται, ὅταν φεύγῃ ὁ Χριστός.

Βλέπεις λοιπόν; Ἐννοεῖς τί μέγα μυστήριον κρύπτεται ἐδῶ εἰς τὸν λόγον; Χριστὸς ἐντυγχάνει ὑπὲρ ὑμῶν ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι. Δι' αὐτό, ὅταν ἔρχεται, γινόμεθα ρήτορες. Οἱ ψαράδες διδάσκαλοι. Οἱ πόρνοι σωφρονοῦν. Οἱ κλέπται δὲν κλέπτουν. Καὶ ὅλοι μετανοοῦν. Καὶ ποῖος ἐνήργησεν ὅλα αὐτά; Ὁ μόνος εἰδώς. Ὁ ἀγαθὸς κυβερνήτης. Ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς. Ἡ μόνη Ἀγάπη.

Πότε ὁ ἄνθρωπος ἐννοεῖ τὸν ἀνθρώπινον πόνον; Ὅταν καὶ αὐτὸς συμπονέσῃ. Ὅταν περάσῃ τὰ ὅμοια.

Τότε μανθάνει, κατανοεῖ τοῦ ἄλλου τὸν πόνον. Εἰ δὲ μὴ, εἶναι σκληρός, δὲν λυπεῖται· ἐκτὸς καὶ τύχη φύσεως ἀγαθῆς. Ἀλλὰ τὰ τῆς φύσεως πάντα οὔτε τιμῆς ἀξιοῦνται οὐδὲ ἀτιμίας· τῆς προαιρέσεως εἶναι τὰ κατορθώματα καὶ αἱ πτώσεις.

Λοιπόν, πῶς θὰ μάθωμεν αὐτὴν τὴν πάσης γνώσεως ἐπιστήμην, ἂν δὲν μᾶς σινιάσῃ ὁ πειρασμός; Ἀφοῦ, ὅταν φύγῃ ἡ χάρις, ὄχι ἐσὺ καὶ ἐγώ, ἀλλὰ μήτε οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι δὲν θὰ ἦσαν Ἀπόστολοι! Πῶς δύναται ὁ πηλὸς - τὸ κεράμιον, νὰ κρατήσῃ τὸ ὕδωρ, ὅταν δὲν ψηθῇ στὴν φωτιάν; Τοιούτους μᾶς ζητεῖ ὁ Θεὸς νὰ μᾶς κάμῃ, ὡσάν τὸν "πεχλιβάνη" στὸ θέατρον ἢ ὅπως τὴν μπάλλα ποὺ παίζουν.

Σὲ ἀνεβάζει στοὺς οὐρανοὺς. Σὲ δείχνει οἷα ὁφθαλμὸς ἐμπαθοῦς ἀνθρώπου οὐκ εἶδε καὶ ἀκοῆ μερμυγῶντος τὴν ὕλην οὐκ ἤκουσε. Καὶ χωρὶς ποσῶς νὰ πταίσης γυρίζει τὸ φύλλον καὶ σὲ ρίπτει στὰ καταχθόνια. Καὶ χαίρεται νὰ σὲ βλέπῃ ὡς ἀθλητὴν νὰ παλεύῃς μὲ ὅλα τὰ τάγματα τῶν δαιμόνων. Καὶ πιάσῃ τὸν Παῦλον καὶ ἄφες ἐμένα. Ἀφοῦ ἀνέβῃ εἰς τὸν τρίτον οὐρανὸν καὶ εἶδε καὶ ἤκουσεν ἄρρητα, πάλιν φωνάζει: "Ἐδόθη μοι σκόλοψ τῆ σαρκί!"

Ταῦτα κάμνει ὁ κραταῖος τῆ δυνάμει, μέχρις ὅτου καταστήσῃ τὸν ἄνθρωπον: νὰ ἀνεβαῖνῃ, νὰ θεωρῇ· νὰ καταβαῖνῃ καὶ νὰ μοχθῇ. Καὶ νὰ τὰ ἔχῃ ὡς πρᾶγμα κοινόν, τὸ μὲν καὶ τὸ δέ. Χωρὶς νὰ τοῦ κάμουν αἰσθησιν αἱ κοιναὶ ἀλλοιώσεις. Καὶ τὰ δύο, σοῦ λέγει, εἶναι δι' ἐμένα.

Λοιπόν· δὲν θέλεις νὰ πάσχῃς; Μὴ θέλε νὰ ἀνεβαί-

νης. Εἴ τις δὲν θέλει νὰ ὑπομένη τὰς θλίψεις, μήτε χάριν νὰ μὴν τοῦ ζητῇ.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν σοῦ ἐπῆρε τὴν χάριν, διὰ νὰ γίνῃς σοφός. Καὶ πάλιν θὰ ἔλθῃ. Δὲν σὲ ἀφήνει. Εἶναι νόμος Θεοῦ. Ἄλλὰ πάλιν θὰ φύγῃ. Μὰ καὶ πάλιν θὰ ἔλθῃ. Ἄρκει νὰ μὴν παύῃς νὰ τὴν ζητῆς, μέχρις ὅτου σὲ καταστήσῃ τέλειον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι, ὁπότεν ἓνας ἐμπαθῆς διδάξῃ τὸν ἕτερον πάσχοντα, εὐθύς ἢ χάρις ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὸν πρῶτον καὶ πίπτει εἰς τὰ ἴδια. Διότι πρὸ τῆς "πράξεως" δὲν τοῦ ἐδόθη τοιοῦτο ὄφικιον.

"Ὅχι ὁμως ὅτι εἶναι αὐτὴ ἡ ὄλη αἰτία, ὅπου σὲ ἄφησεν ὁ Θεός. Καθότι καὶ αὐτὸ νὰ μὴν ἦτον ἡ χάρις ἀπαραιτήτως θὰ ἔφευγε εἰς αὐτὸ τὸ διάστημα. Δὲν ἐνθυμεῖσαι εἰς τὰς ἀρχὰς ποὺ σὲ εἶπον: Αὐτὰ ὅπου λέγεις τώρα θέλω νὰ μοῦ τὰ λέγῃς μετὰ τέσσαρα ἔτη; Ψηλάφησον τὰς πρώτας ἐπιστολάς καὶ θὰ τὸ ἴδῃς.

Εἶναι νόμος Θεοῦ ἀπαράβατος, μετὰ τρία-τέσσαρα καὶ σπάνιον πέντε ἔτη νὰ ἀναχωρῇ ἡ χάρις, διὰ νὰ γυμνάσῃ τὸν ἔχοντα· καὶ αὐτὸς - ἂν θελήσῃ, νὰ τὸν κάμῃ σοφόν.

Μὴ λυπῆσαι λοιπὸν, εἶναι κοινὸν τὸ ποτήριον. Μελέτησον τὸν "Ἅγιον Ἀνδρέα -διὰ Χριστὸν Σαλὸν- νὰ ἴδῃς τι ἔλεγεν ὅταν τοῦ ἔδιδεν ὁ Χριστὸς τὸ πικρὸν. Αὐτὸ δι' ὅλους μας εἶναι, εἰς ἐκάστου τὸ μέτρον.

Λοιπὸν ὑπόμεινον τὴν ἄλυσον τοῦ Χριστοῦ σου. Κλείε τὸ στόμα σφικτὰ καὶ λόγον μὴ βγάξῃς. Δίδε θάρρος τοῦ ἑαυτοῦ σου λέγων:

Τί λυπεῖσαι, ψυχὴ μου, καὶ τί ἀθυμεῖς; Οὐδὲν κακὸν σοι ἐγένετο. Ἐφυγεν ὁ Χριστὸς δι' ὀλίγον, ἀλλὰ καὶ πάλιν θὰ ἔλθῃ. Βραδύνει ὀλίγον θέλων νὰ σὲ διδάξῃ ὑπομονὴν καὶ ταπεινώσιν. Οἱ Ἅγιοι ὑπέμειναν τόσα· καὶ σὺ ὀλίγον δὲν ἠμπορεῖς νὰ ὑπομείνῃς τὴν οἰκονομίαν τῆς χάριτος; Τοιαῦτα νὰ λέγῃς εἰς τὴν ψυχὴν σου καὶ νὰ μὴ ἀθυμῆς. Διότι οἱ πειρασμοί, αὐτὴ εἶναι ἡ χαρὰ τους· νὰ βλέπουν ὅτι λυπεῖσαι καὶ ἀθυμεῖς.

Καὶ, ὅταν ἔλθῃ ἡ χάρις καὶ φύγῃ καὶ πάλιν ἔρχεται καὶ φεύγει, τότε μανθάνεις τὸν πόλεμον· καὶ δὲν σοῦ κάμνει ἐντύπωσιν, ἀλλὰ χαίρων θὰ λέγῃς: Δοκίμασόν με, Χριστέ μου, καὶ πείρασόν με ὡς τὸ ἀργύριον. Τότε κάμνεις ρίζες βαθειά, ὅπως τὰ δένδρα, ὅπου, ὅσον τὰ φυσᾶ ὁ ἀέρας, τόσον ριζώνουν βαθύτερα. Καὶ μάρτυς μου ὁ Θεός ὅτι εἰς τοὺς μεγαλύτερους μου πειρασμοὺς εὗρον τὴν μεγαλύτεραν παράκλησιν.

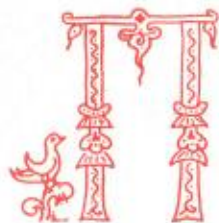
Ἄνδριζου λοιπὸν καὶ ἴσχυε ἐν Κυρίῳ ὑπομένων τοὺς πειρασμοὺς καὶ πάλιν ἔρχεται ἡ χάρις.

ΚΓ'

Τὸ δὲ ξύλον εἶναι παντὸς πάθους ἀλεξητήριον.

άντοτε προηγείται ἡ χάρις τοῦ πειρασμοῦ, εἰδοποιοῦσα καὶ λέγουσα· γίνου ἔτοιμος καὶ ἀποκλεισόν σου τὰς θύρας.

Ὅταν βλέπης παράκλησιν στὴν καρδίαν σου, φωτισμὸν εἰς τὸν νοῦν σου καὶ θεωρίαν, εὐθύς γενοῦ ἔτοιμος. Μὴ λέγῃς ὅτι ἀνάπαυσις μοι ἐδόθη, ἀλλὰ γεμίσας τὰ ὄπλα σου - δάκρυα, νηστεία, ἀγρυπνία, καὶ προσευχή - βάλε σκοποὺς στὰς αἰσθήσεις τὸν νοῦν νὰ φυλάγῃ:

Ἐκ ποίου τρόπου ἄρα θὰ γίνῃ ἡ συμπλοκή; Ἐκ τῶν δαιμόνων; Ἐκ τῶν ἀνθρώπων; Ἡ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ἰδίου τοῦ ἑαυτοῦ σου; Καὶ μὴ νυστάξῃς ἕως ὅτου κροτήσῃ ἡ σάλπιγξ τῆς μάχης. Καὶ γενομένης τῆς μάχης φανῇ σοι ὁ σὸς ἀγὼν καὶ ἡ νίκη.

Τότε ἀσφαλῶς νὰ φοβῆσαι, ὅταν ἡ χάρις ἐνεργῇ ἐπὶ σέ. Εἰ δέ, ὅταν βλέπῃς καὶ σὲ πνίγουν οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ θλίψεις ἀπὸ παντοῦ, τότε νὰ χαίρῃς. Μὴ

λυπῆσαι, μὴ γογγύζῃς, μὴ ἀθυμῆς. Δίδε θάρρος τοῦ ἑαυτοῦ σου, ὅτι χαρὰ καὶ παράκλησις, θὰ σοὶ ἔλθῃ.

- Ἀνδρίζου, ψυχὴ μου, νὰ λέγῃς. Αὐτὸς μόνον εἶναι ὁ πειρασμὸς, ἡ δοκιμασία, ἡ θλίψις· καὶ μετὰ ἐν ἡμέραις πολλαῖς θὰ ἔχῃς εἰρήνην καὶ χαρὰν καὶ χάριν. Εὐχαριστῶ σοι, Χριστέ μου, νὰ λέγῃς, ὅτι ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς με καὶ παιδεύων ἐπαιδευσάς με καὶ ἐξήγαγες εἰς ἀναψυχὴν τὴν ψυχὴν μου.

Τὸ δὲ ξύλον εἶναι παντὸς πάθους ἀλεξητήριον. Ὅπου καὶ οἱ δαίμονες τὸ φοβοῦνται καὶ φρίττουν, ὁρῶντες τὸν ἀνθρώπον νὰ τιμωρῆται ὡς Μάρτυς διὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν ἀγάπην.

Πότε καὶ πότε, ὅταν τὰ πάθη ἐγείρονται κατὰ τῆς ψυχῆς καὶ θέλουν νὰ ρίξουν τὸν νοῦν, τὸν ἀναβάτην· ὅταν τὸ κάθε πάθος ἐγείρει κεφαλὴν, τοῦ δίδεις τὸ σύνθημα: Σιώπα, πεφίμωσο! διότι θὰ δουλεύσῃ ἡ ράβδος!

Ἐρχεται, λόγου χάριν, ὁ λογισμὸς καὶ σὲ θλίβει στὴν Ἐκκλησίαν: Διατί νὰ ψάλῃ πάλιν ὁ ἀδελφὸς σου καὶ ὄχι ἐσύ, κατὰ τὴν σειράν; Σὺ τοῦ λέγεις· - Προτιμώτερον νὰ ἀναπαυθῇ ὁ ἀδελφὸς μου καὶ ὄχι ἐγώ. Ἐπιμένει ὁ λογισμὸς· - Μὰ διατί, ἀφοῦ αὐτὸ εἶναι τὸ δίκαιον καὶ σωστόν; Σὺ εἶπέ του· - Διάβολε, ἄφες με! Καὶ βάλε τὸν νοῦν σου εἰς τὴν "εὐχὴν". Ἐξεγείρεται ὁ πειράζων, πάει νὰ σκάσῃ· - Μὰ ὄχι, διατί; - Καλά, εἶπέ του, καλά! Περίμενε ὀλίγον νὰ σοῦ πῶ τὸ "διατί"!

Καὶ εὐθύς προφασιζόμενος ἔβγα τῆς Ἐκκλησίας

και σπεῦσον εἰς τὸ κελλί σου. Ἐκεῖ λάβε τὴν ράβδον καὶ εἶπε μὲ θυμόν: Νὰ τὸ “διατί” σου, διάβολε! αὐτὸ εἶναι. Αὐτὸ εἶναι τὸ “δίκαιον”, ὅπου μοῦ ζητεῖς. Λάβε το λοιπόν! Καὶ, ἀφοῦ τὸν πληγώσης εἰς τὸ σῶμα σου, τὸν καταγγέλλεις εἰς τὸν Χριστὸν ὡς αἴτιον τοῦ πόνου σου. Φεύγει φρίττων ὁ δαίμων, ἔρχεται ὁ Χριστὸς, γεμίζει παράκλησιν, ἐλαφρώνει τὸ πάθος καὶ μανθάνεις τὴν τέχνην πῶς νὰ νικᾷς.

Σὲ κυριεύει ὁ ὕπνος; Πάταξον τὴν ἀμέλειαν. Σὲ ταράσσει ὁ θυμὸς; Σύντριψον τὸν ἐγωϊσμόν. Σὲ πικραίνει ἢ μνησικακία, ὁ φθόνος; Τὰ ὅμοια. Δὲν σοῦ ἀρέσει τὸ φαγητόν; Ἐπίσης. Ἐγείρεται ὁ πόλεμος τῆς σαρκός; Ἐξεγέρθητι ὡς δυνατὸς καὶ πολέμησον τοὺς ἐχθρούς σου. Καὶ ἐν γένει, ὅπου τὸ σῶμα καὶ ὁ λογισμὸς θὰ ζητήσουν τὸ “δικαίωμα” καὶ τὸ “διατί”, ἡ λύσις εἶναι ἡ ράβδος.

- Ἡ θὰ ζήσω μίαν ὥραν καθὼς θέλεις, Χριστέ μου, ἢ ἅς μὴ ὑπάρχω εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν. Ἔτσι κλαίεις, θρηνεῖς, καὶ ἔρχεται τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου. Ἡσυχάζουν τὰ πάθη καὶ εἰρηνεύεις μὲ τὸν ἑαυτὸν σὺν, μὲ τὸν Θεὸν καὶ μὲ ὅλην τὴν κτίσιν. Καταπίπτει τὸ σῶμα μὲ ὅλα του τὰ φρονήματα, καὶ τότε πλέον δὲν θέλει ξύλο, ἀφοῦ ἔμαθε νὰ ὑποτάσσεται εἰς τὸ πνεῦμα.

Καὶ ἐγώ, μέχρι νὰ πέση τὸ σῶμα μου, πολλὰ ξύλα ἔσπασα στοὺς μηρούς μου. Ὡσὰν δῆμιος, ἐστεκόμην ἐπάνω τοῦ ἑαυτοῦ μου. Ἔτρεμε ὅλον τὸ σῶμα μου, ὅταν ἐβλεπεν ὅτι θὰ πάρω τὸ ξύλο. Οἱ δαίμονες ἐφευγον, τὰ πάθη ἡμέρευον, παράκλησις ἤρχετο, καὶ ἔχαιρεν ἡ ψυχὴ. Καθότι εἶναι νόμος Θεοῦ·

Πᾶν ὅ,τι προξενεῖ ἡδονὴν θεραπεύεται μὲ ὀδύνην.

Ἄρκει λοιπὸν περὶ τούτου. Ἄν ζητῆς πλειονότερα, ἀνάγνωθι τοὺς Βίους τῶν Ἁγίων. Ἄνάγνωθι νὰ ἰδῆς πόσην κακοπάθειαν μετεχειρίσθησαν οἱ Ἅγιοι ἔναντι τοῦ παλαιοῦ των ἀνθρώπου· πόσον ἐκουσίως - ἀκουσίως ἔθλιψαν ἑαυτούς, ἕως ὅτου ἐξανθήσῃ μέσα τους τὸ ἄνθος τῆς ἀγνότητος, τῆς ἀγιότητος ἢ εὐωδία. Διὰ τοῦτο εὐωδιάζουν καὶ μυροβλύζουν τὰ μαρτυρικὰ καὶ ὀσιακὰ αὐτῶν ἅγια λείψανα.

ΚΔ

*Ἐκεῖνο τὸ θράδυ μου ἔδειξεν ὁ Θεὸς
τὴν κακίαν τοῦ Σατανᾶ*

ἢ ξενίζεσαι, τέκνον μου. Ἔτσι εἶναι ὁ μοναχός. Ὁ βίος τοῦ μοναχοῦ εἶναι μαρτύριον διαρκές. Ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς μέσα εἰς τὰς θλίψεις γνωρίζεται. Καὶ μόλις θὰ τὸν ζητήσης, θὰ σοῦ προβάλῃ τὰς θλίψεις. Ἡ ἀγάπη Του εἶναι μέσα στὰ βάσανα. Ὀλίγον μέλι σοῦ

δείχνει καὶ ἀποκάτω ἔχει κρύψει ὀλόκληρον ἀποθήκην πικρίας. Προηγείται τὸ μέλι τῆς χάριτος καὶ ἀκολουθεῖ ἡ πικρία τῶν πειρασμῶν.

Ὅταν θελήσῃ νὰ σοῦ στείλῃ τὰ βάσανα σὲ εἰδοποιεῖ καὶ ὡς ἀγγελιαφόρον σοῦ στέλνει ἀνάλογον χάριν. Ὡς νὰ σοῦ λέγῃ: Γίνου ἔτοιμος! Νὰ περιμένης πόθεν θὰ σὲ προσβάλλῃ καὶ θὰ χτυπήσῃ ὁ ἐχθρός. Καὶ οὕτως ἀρχίζει ὁ σὸς ἀγὼν καὶ ἡ πάλη.

Πρόσεχε, μὴ δειλιάσης. Μὴ ξενίζεσαι, ὅταν “πέφτουν κανόνια”, ἀλλὰ στήθι ἀνδρείως ὡς τοῦ Χριστοῦ στρατιώτης, ὡς δόκιμος ἀθλητής, ὡς γενναῖος πολεμι-

στής. Διότι ἐδῶ ἡ παροῦσα ζωὴ εἶναι στάδιον τοῦ πολέμου. Ἐκεῖθεν θὰ εἶναι ἡ ἀνάπαυσις. Ἐδῶ ἐξορία, ἐκεῖθεν ἡ ἀληθινὴ μας πατρίδα.

Δὲν σὲ εἶπον καὶ ἄλλην φορὰν; Ὅκτῶ ἔτη εἰς τὴν ἀρχὴν εἶχα μάχην φρικτὴν μετὰ τῶν δαιμόνων. Κάθε νύκτα λυσσώδης ἀγὼν· καὶ τὴν ἡμέραν οἱ λογισμοὶ καὶ τὰ πάθη. Ἦρχοντο μὲ σπαθιά, ἀξίνες, μπαλτάδες καὶ φτυάρια.

- Ὅλοι ἐπάνω του! Ἔφώναζαν. Μαρτύριον ἔτραβοῦσα.

- Πρόφθασε, Παναγία μου! Ἔφώναξα· καὶ ἄρπαξα ἕνα· καὶ δὸς του ἐκτυποῦσα στοὺς ἄλλους· ἔσπαξα τὰ χέρια μου στὰ ντουβάρια.

Καὶ κατὰ τύχην ἦλθε κάποιος γνωστός μας ἀπὸ τὸν κόσμον, νὰ μᾶς ἰδῇ. Καὶ τὴν νύκτα τὸν ἔβαλα στὸ μικρὸ μου καλυβάκι νὰ κοιμηθῇ. Καὶ ἔρχονται οἱ δαίμονες, καθὼς εἶχαν συνήθειαν εἰς ἐμένα, καὶ τὸν πιάνουν στὸ ξύλο, καὶ βάζει κάτι φωνές! Ἐφριξεν ὁ ἄνθρωπος. Κόντευσε νὰ τὰ χάσῃ. Τρέχω εὐθύς.

- Τί ἔχεις; τὸν λέγω.

- Οἱ δαίμονες, λέγει, παρ' ὀλίγον μὲ ἔπνιγαν! Μὲ ἔσκότωσαν στὸ ξύλο!

- Μὴ φοβεῖσαι, τὸν λέγω, ἐδικές μου ἦταν αὐτὲς καὶ ἀπόψε κατὰ λάθος τις ἔφαγες ἐσύ! Ὅμως μὴ ἀνησυχῆς. Τὸν εἶπα καὶ ἄλλα τοιαῦτα φαιδρὰ νὰ τὸν ἠρεμήσω. Ἄλλ' ἐστάθη ἀδύνατον. Δὲν ἤμποροῦσε πλέον νὰ μείνῃ στὸν τόπον ἐκεῖνον τοῦ μαρτυρίου.

Ἐντρομος ἐκύτταζε δεξιά-ἀριστερά καὶ παρεκάλει νὰ φύγη. Νύχτα-μεσάνυχτα τὸν ὠδήγησα στὴν Ἁγία Ἄννα καὶ ἐπέστρεψα.

Ἡμεθα εἰς τὸν Ἅγιον Βασίλειον τότε.

Λοιπὸν μετὰ ὀκτῶ ἔτη τοιαῦτα, ἀπὸ τὸ ξύλον, ὅπου ἔδινα κάθε ἡμέραν στὸ σῶμα μου διὰ τὸν πόλεμον τῆς σαρκός, ἀπὸ τὴν νηστείαν ποὺ ἔκαμα, ἀγρυπνίαν καὶ λοιπὰ ἀγωνίσματα, ἔγινα πτῶμα. Καὶ ἔπεσα ἀσθενής. Καὶ ἀπελπίσθηκα πλέον ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐλπίς νὰ νικήσω τοὺς δαίμονας καὶ τὰ πάθη.

Καὶ μίαν νύκτα ὅπως ἤμουν καθήμενος ἀνοιξεν ἡ θύρα. Ἐγὼ σκυφτὸς εὐχόμεν νοερῶς καὶ δὲν κύτταξα. Εἶπα ὅτι ὁ π. Ἀρσένιος ἀνοιξε. Κατόπιν αἰσθάνομαι κάτω μου ἓνα χέρι νὰ μὲ ἐρεθίζῃ πρὸς ἡδονήν. Κυττάζω καὶ βλέπω τὸν δαίμονα τῆς πορνείας, τὸν ψωριάρη. Ὁρμησα ἐπάνω του ὡσάν σκύλος - τέτοια μανία τὸν εἶχα - καὶ τὸν ἄρπαξα. Καὶ στὴν ἀφήν μου αἱ τρίχες του ἦσαν ὅπως τοῦ χοίρου. Καὶ ἔγινεν ἄφαντος. Ἐγέμισε βρῶμα ὄλος ὁ τόπος. Καὶ ἀπ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔφυγε μαζί του καὶ ὁ πόλεμος τῆς σαρκός. Καὶ ἔγινα πλέον ὡς βρέφος σὲ μεγάλην ἀπάθειαν.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ μοῦ ἔδειξεν ὁ Θεὸς τὴν κακίαν τοῦ Σατανᾶ.

Ἡμὴν πολὺ ὑψηλὰ εἰς ἓνα ὠραῖον μέρος, καὶ κάτωθεν μεγάλη πλατέα, καὶ πλησίον ἡ θάλασσα. Καὶ εἶχαν στήσει οἱ Δαίμονες μυριάδες παγίδες. Καὶ ἐπερνοῦσαν οἱ μοναχοί· καὶ πίπτοντας αἱ παγίδες

ἄλλον ἐπιαναν ἀπὸ τὸ κεφάλι, ἄλλον ἀπὸ τὸ πόδι, ἄλλον ἀπὸ τὸ χέρι, ἀπὸ τὰ ροῦχα, ἀπὸ ὅπου ἦτον τρόπος τὸν καθένα. Ὁ δὲ βύθιος δράκων εἶχε τὸ κεφάλι του ἔξω ἀπὸ τὴν θάλασσαν καὶ - βγάζων πῦρ ἀπὸ τὸ στόμα του, μάτια καὶ μύτη - ἔχαιρε καὶ ἠγάλλετο εἰς τὴν πτῶσιν τῶν μοναχῶν. Ἐγὼ δὲ βλέπων τὸν ὕβριζα.

- Ὡ βύθιε δράκον! ἔλεγα. Δι' αὐτὸ μᾶς ἀπατάς καὶ μᾶς παγιδεύεις!

Καὶ συνῆλθα ἔχων χαρὰν καὶ θλίψιν ὁμοίως. Χαράν, διότι εἶδον τὰς παγίδες τοῦ Διαβόλου. Θλίψιν διὰ τὴν πτῶσιν μας καὶ τὸν κίνδυνον, ὅπου κινδυνεύομεν ἐφ' ὄρου ζωῆς.

Ἐκτοτε ἦλθα εἰς μεγάλην εἰρήνην καὶ προσευχήν. Ἀλλὰ δὲν παύει αὐτός. Ἐγύρισε κατ' ἐπάνω μου τοὺς ἀνθρώπους. Δι' αὐτὸ σοῦ τὰ γράφω, νὰ κάμετε ὑπομονὴν σὺ καὶ οἱ λοιποὶ ἀδελφοί.

Εἶναι ἀγώνας εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν, ἂν θέλῃς νὰ κερδίσης· δὲν εἶναι ἀστεῖα! Μὲ τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα πολεμεῖς, ὅπου δὲν μᾶς ρίχνουν γλυκὰ καὶ λουκούμα, ἀλλὰ σφαίρες ὀξεῖες ποὺ θανατώνουν ψυχὴν, ὄχι σῶμα.

Πλὴν μὴ λυπῆσαι. Μὴ δειλῆς. Ἐχεις βοήθειαν. Ἐγὼ σὲ βαστάζω. Σὲ εἶδα κατὰ ἀλήθειαν ἐχθρὸς εἰς τὸν ὕπνον μου, ἀνεβαίναμε μαζί πρὸς τὸν Χριστόν. Λοιπὸν, ἀνάστα καὶ δρᾶμε ὀπίσω μου.

Μόνον πρόσεχε, ἀφοῦ εἶδες τὰς παγίδες τῶν πονηρῶν· καὶ ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ποὺ πιάσουν.

Εύκολα δὲν ἔμπορεῖ ἀπὸ τὰ νύχια τοὺς νὰ ξεφύγῃ.

Βεβαίως δὲν ἔμπορεῖ - ὅσον καὶ ἂν τὸ θελήσῃ - ὁ Διάβολος μόνος νὰ μᾶς κολάσῃ, ἐὰν ἡμεῖς δὲν συνεργήσωμεν στὴν κακίαν του· ἀλλ' οὔτε πάλιν ὁ Θεὸς θέλει μόνος Του νὰ μᾶς σώσῃ, ἐὰν καὶ ἡμεῖς δὲν γίνωμεν συνεργοὶ τῆς Αὐτοῦ χάριτος εἰς τὴν σωτηρίαν μας. Πάντοτε βοηθεῖ ὁ Θεός, πάντα προφθάνει, ἀλλὰ θέλει καὶ ἡμεῖς νὰ ἐργασθοῦμεν, νὰ κάμωμεν ἐκεῖνο ὅπου ἔμποροῦμεν.

Ὅθεν μὴ λέγῃς ὅτι δὲν ἐπρόκοψες, καὶ διατὶ δὲν ἐπρόκοψες, καὶ ἄλλα παρόμοια. Διότι ἡ προκοπὴ δὲν ἔγκειται εἰς μόνον τὸν ἄνθρωπον, κἂν θελήσῃ, κἂν καὶ πολὺ κοπιᾷ. Ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἡ χάρις Του ἢ εὐλογημένη, αὐτὴ κάμνει τὸ πᾶν, ὅταν τὸ ἐξ ἡμῶν λάβῃ. Αὐτὴ σηκώνει τὸν πεσμένον, αὐτὴ ἀνορθοῖ τὸν κατερραγμένον.

Αὐτὸν τὸν Θεὸν καὶ Σωτῆρα ἡμῶν νὰ παρακαλοῦμεν καὶ ἡμεῖς ἐξ ὅλης καρδίας νὰ ἔλθῃ· νὰ σφίξῃ τὸν παράλυτον, νὰ ἐγείρῃ τὸν τετραήμερον Λάζαρον, νὰ δώσῃ ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν τυφλόν, νὰ θρέψῃ τὸν πεινασμένον.

ΚΕ'

*Καταπαύουσιν αἱ αἰσθήσεις καὶ ἀρπάζεται
ὁ εὐχόμενος εἰς θεωρίαν.*

κεῖνο ποὺ ἐγεύθης, παιδί μου, εἰς τὴν προσευχὴν σου ἐκείνην τὴν νύκτα εἶναι τῆς χάριτος ἢ ἐνεργεία. Αὐτὸ πάλιν γύρευε νὰ σοῦ δώσῃ ὁ Κύριος, ὅταν θελήσῃ.

Γινώσκω ἓνα γνωστὸν ἀδελφόν, ὅπου μίαν ἡμέραν συνήντησε πολλοὺς πειρασμούς· καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐκείνην διήλθε μὲ δάκρυα,

χωρὶς ποσῶς νὰ γευθῇ.

Καὶ δύνοντος τοῦ ἡλίου, εἰς μίαν πέτραν καθήμενος, ἔβλεπεν εἰς τὴν κορυφὴν τὸν Ναὸν τῆς Μεταμορφώσεως καὶ κλαίων παρεκάλει μὲ πόνον καὶ ἔλεγε:

Κύριε, καθὼς μετεμορφώθης εἰς τοὺς Μαθητάς Σου, μεταμορφώθητι καὶ εἰς τὴν ψυχὴν μου! Παῦσον τὰ πάθη, εἰρηνεύσον τὴν καρδίαν μου! Δός εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ, καὶ κράτησον τὸν ἀκράτητον νοῦν μου!

Τοιαῦτα μὲ πόνον φθεγγόμενος ἤλθεν ἐκεῖθεν μία πνοή ὡς ἀέρας λεπτὸς ἀπὸ τὸν Ναόν, εὐωδίαν γεμάτος· ὅπου, ὡς μοι ἔλεγεν, ἐπλήρωσε τὴν ψυχὴν του χαράν, φωτισμόν, θεῖαν ἀγάπην· καὶ ἤρχισε μέσα του ἀπὸ τὴν καρδίαν νὰ βρῦη μετὰ μέλιτος ἀδιάλειπτα ἢ εὐχή.

Ὅποτε ἐγερχεῖς εἰσῆλθεν ἐκεῖ πού ἐκάθητο, διότι ἤδη ἐνύχτωσε· καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν εἰς τὸ στῆθος ἤρχισε νὰ ἐσθίῃ τὸν γλυκασμόν, ὅπου ἔρρεεν ἢ δοθείσα εὐχή. Ὅπου εὐθύς ἠρπάγη εἰς θεωρίαν, ὅλος γενόμενος ἐκτὸς ἑαυτοῦ.

Δὲν περικλείεται ἀπὸ τοίχους καὶ βράχους. Ἐξω πάσης θελήσεως. Εἰς μίαν γαλήνην, εἰς ἀπλετον φῶς, ἀπεριόριστον εὖρος. Χωρὶς σῶμα. Καὶ μόνον τοῦτο περιστρέφει ὁ νοῦς του: Νὰ μὴν γυρίσῃ πλέον στὸ σῶμα, ἀλλ' ἐκεῖ ὅθεν εἶναι νὰ μείνῃ διαπαντός.

Αὐτὴ ἦτον ἡ πρώτη θεωρία, ὅπου εἶδεν ἐκεῖνος ὁ ἀδελφὸς καὶ πάλιν ἤλθε στὸν ἑαυτὸν του, καὶ ἠγωνίζετο πῶς νὰ σωθῇ.

Ἐκάθισα καὶ συνῆλθα ὀλίγον· καὶ μνησθεῖς τὰ ἔμπροσθεν συνδέω τὴν κοπεῖσαν χορδὴν. Καὶ κρατήσας τὴν λύραν μου μελιρρῦζω τὰ ἀκανθολογήματα, ἅπερ συνάγω ἐν τῇ ἐρήμῳ. Δεῦρο λοιπὸν καὶ πάλιν φιλοξενήθητι ὑπὸ τὴν σκιάν μου. Κἀγὼ συλλέγω σοι ἐξ ἀκανθῶν μαστίχην εὐώδη. Καὶ ὁπότεν σοι ἐπέρχεται θλίψις ἀναμυρίκασαι τὰς ἐννοίας τῶν λεγομένων καὶ φανήσονται οἱ λόγοι μου γλυκύτεροι μέλιτος.

Λοιπὸν οἱ δύο τρόποι τῆς προσευχῆς εἶναι καλοὶ.

Ἄν καὶ ὁ δεῦτερος μὲ τὰ λόγια εἶναι ἐπίφοβος, ὅμως πῶς καρποφόρος. Ἐγὼ καὶ τοὺς δύο μεταχειρίζομαι κάθε ἐσπέρας. Πρῶτον μὲ λόγια· καὶ ἀφοῦ κουρασθῶ καὶ δὲν βρίσκω καρπὸν τὸν κλείνω εἰς τὴν καρδίαν.

Εἶδα ἐγὼ ἐκεῖνον τὸν ἀδελφόν, ὅπου ὅταν ἦτον νέος 28-30 ἐτῶν, ἕξ ὥρας κατέβαζε τὸν νοῦν του εἰς τὴν καρδίαν· καὶ δὲν τὸν ἐσυγχώρει νὰ βγῇ ἔξω ἀπὸ τὰς ἐννέα ἀπόγευμα ἕως τὰς τρεῖς τὴν νύκτα· εἶχε ὠρολόγι ὅπου ἔκτυποῦσε τις ὥρες. Καὶ ἐγένετο μούσκεμα στὸν ἰδρωτά. Καὶ κατόπιν ἐγείρετο ἐργαζόμενος τὰ ὑπόλοιπα χρῆμα του.

Λοιπὸν ἐν ὀλίγοις· διὰ νὰ κερδίσῃ ἐλευθερίαν ὁ ἄνθρωπος, ὀφείλει νὰ σαπίσῃ τὸ σῶμα του, καὶ νὰ μὴν ψηφίξῃ τὸν θάνατον.

Ἡ προσευχὴ ὅπου γίνεται μὲ τὰ λόγια, πάλιν νοερῶς γίνεται, χωρὶς φωνήν, καὶ λέγεται αἴτησις, ἱκεσία. Λοιπὸν ἐκεῖνος πού θὰ ἀρχίσῃ τὴν αἰτήσιον εὐχὴν ἄρχεται οὕτως:

“Θεὲ ἀόρατε, ἀκατάληπτε· ὁ Πατήρ, ὁ Υἱὸς καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα· ἡ μόνη δύναμις καὶ βοήθεια πάσης ψυχῆς· ὁ μόνος ἀγαθὸς καὶ φιλόανθρωπος· ἡ ζωὴ μου, ἡ χαρὰ καὶ εἰρήνη...”, καὶ ἐξακολουθεῖ ὡραν ἱκανὴν μὲ αὐτοσχέδιον τοιαύτην εὐχὴν.

Καί, εἰ μὲν ἐνεργήσῃ ἡ χάρις, εὐθύς ἀνοίγεται θύρα καὶ φθάνει εἰς τὴν πύλην τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὡς στῦλος ἢ φλόγα πυρὸς ἀναβαίνει ἡ προσευχὴ· καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν γίνεται ἡ ἀλλοίωσις. Εἰ δὲ καὶ δὲν συμβάλῃ ἡ χάρις, ἀλλὰ γίνεται σκορπισμὸς τοῦ νοός,

τότε τὸν κλείει εἰς τὴν καρδίαν κυκλοφερῶς· καὶ ὡς ἐν φωλεᾷ ἡσυχάζει καὶ δὲν μετεωρίζεται - ὡσάν πού ἡ καρδία ἐπέχη τόπον κλεισούρας καὶ φυλακῆς τοῦ νοός.

Ἐνῶ, ὅταν γίνῃ ἀλλοίωσις, μέσης τῆς αἰτήσεως γίνεται. Καὶ πλημμυρούσης τῆς χάριτος πληροῦται φωτισμοῦ καὶ ἀπείρου χαρᾶς. Ὅποτε μὴ δυνάμενος ὁ καταλήπτης νὰ κρατήσῃ τὸ πῦρ τῆς ἀγάπης, καταπαύουσιν αἱ αἰσθήσεις καὶ ἀρπάζεται εἰς τὴν θεωρίαν. Μέχρις ἐδῶ εἶναι αἱ κινήσεις τῆς ἰδίας τοῦ ἀνθρώπου θελήσεως. Πέραν τούτου δὲν ἐξουσιάζει πλέον αὐτὸς μήτε γνωρίζει τὸν ἑαυτὸν του. Διότι ἡνώθη πλέον αὐτὸς μὲ τὸ πῦρ, ὅλος μετουσιώθη, θεὸς κατὰ χάριν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ θεία συνέντευξις, ὅπου τὰ τεῖχη ἀπέρχονται καὶ αὐτὸς ἀναπνέει ἄλλον ἀέρα, τῆς διανοίας, ἐλεύθερον, πλήρη εὐωδίας τοῦ Παραδείσου. Ὑστερον πάλιν ὀλίγον-ὀλίγον συστέλλεται ἡ νεφέλη τῆς χάριτος καὶ σκληρύνει ὁ πῆλινος ὡς ὁ κηρὸς καὶ ἔρχεται εἰς τὸν ἑαυτὸν του ὡσάν νὰ ἐβγῆκε ἀπὸ ἓνα λουτρόν· καθαρὸς, ἐλαφρὸς, διαυγής, χαριέστατος, γλυκύς, μαλακὸς ὡσάν τὸ βαμβάκι καὶ πλήρης σοφίας καὶ γνώσεως.

Πλὴν ἐκεῖνος πού θέλει τοιαῦτα ὀφείλει νὰ βαδίξῃ πρὸς θάνατον εἰς κάθε στιγμὴν.

ΚΖ

Ἀδελφὴ ἐν Κυρίῳ καὶ εὐλαβεστάτῃ Καθηγουμένη.

δελφὴ ἐν Κυρίῳ καὶ εὐλαβεστάτῃ Καθηγουμένη... Εὐχομαι διὰ τὴν ὑγείαν σου, ὅπου εἶναι πολῦτιμος διὰ τὴν Συνοδείαν σου.

Εὐλογημένη Γερόντισα. Ἐσήμερον ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σου καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῇ. Ἀφοῦ μὲ γράφεις ὅτι θὰ γίνῃ ὠφέλεια, πιστεύω καὶ ἐγὼ ἐν τοῖς λόγοις σου καὶ ἀφήνω τὸ θέλημά μου, εὐχόμενος νὰ σᾶς γίνῃ ἡ κάθε λέξις ὠφέλεια καὶ ψυχῆς σωτηρία.

Λοιπὸν, ἀνοιξόν σου τὰ ὦτα καὶ δέξαι τοὺς λόγους μου.

Ἐμεῖς, ἀδελφὴ μου, ὅταν ἤλθαμε εἰς τὸ Ἅγιον Ὅρος δὲν ἐκλείσθημεν, εἰς ἓνα σπῆτι καθὼς οἱ πολλοὶ συνηθίζουν. Ἀλλὰ ἐζητήσαμεν, ἐφωνάξαμεν, ἐκλαύσαμεν· βουνὸ καὶ τρύπα δὲν ἀφήσαμεν, γυρεύοντες ἀπλανῆ ὁδηγόν· νὰ ἀκούσωμεν λόγια ζωῆς, ὄχι ἀργὰ καὶ μάταια. Λοιπὸν δὲν ἀφήσαμεν Γέροντα Ἐρημίτην

ὅπου νὰ μὴ λάβωμεν ἐξ αὐτοῦ ἔστω καὶ ρανίδα ὠφέλειαν.

Ἄλλος ἐνενήντα ἐτῶν μᾶς ἔλεγε ὅτι ἐκάθισε σὲ μίαν κορυφήν δεκαεπτὰ χρόνους. Καὶ ἐπιπταν κεραυνοὶ καὶ τοῦ ἔσχιζαν τὰ ρούχα· καὶ ἔκαμνε ἄκραν ὑπομονήν.

Ἄλλος μᾶς ἔλεγεν ὅτι εἶχε δώσει ἀντίδωρον σὲ γυμνοὺς ἀγίους Ἀσκητάς, ὅπου ἦσαν ἀόρατοι.

Ἄλλος ὅτι τοὺς κοινωνοῦσε λειτουργῶν τὰ μεσάνυχτα.

Ἄλλος ὅτι ἦτον Ρῶσος καὶ ἔκαμε χρόνια εἰς τὴν κορυφήν. Καὶ κάθε δέκα χρόνους ἤρχετο καὶ συναντοῦσε ἕτερον Ἐρημίτην. Καὶ μᾶς εἶπεν ὅτι τώρα ὅπου εἴμεθα ἐκεῖ τὸν περίμενε. Καὶ θὰ τὸν βλέπαμε καὶ ἡμεῖς. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἀπέθανεν εἰς τὴν ἔρημον.

Ὅλοι αὐτοὶ εὐωδίαζαν ὡς ἅγια λείψανα.

Καὶ τοιαῦτα ἀκούων ἐγὼ ἄναβεν μέσα μου ἡ φωτιά περισσότερον. Λοιπὸν ἀρωτοῦσα· πῶς τρώγουν, πῶς προσεύχονται, τί εἶδαν, τί ἐνόησαν, ἀποθνήσκοντες τί βλέπουν.

Ἄλλος εἶδε τὴν Παναγίαν, ἄλλος Ἀγγέλους, ἐβγαίνοντας ἢ ψυχὴ τους. Καὶ τὸ νῦν συμβαίνουν αὐτά. Ὅπου πρὸ τοῦ θανάτου βλέπουν ὁράσεις, νὰ τοὺς πάρη ὁ Θεὸς μὲ γαλήνην.

Ὅθεν τοιαῦτα ὡς ἤκουον ἔτρεχα διψασμένος, ὅταν ἀπέθνησκαν, νὰ βλέπω, νὰ ἀκούω τί λέγουν.

Καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἀγίους ἔλαβα “τάξιν” καὶ

“τυπικόν” πῶς νὰ περιπατῶ στὴν ζωὴν μου. Αὐτοὶ μὲ ὠδήγησαν. Δὲν λέγω τίποτε ἐδικόν μου.

Ἦξευρα καὶ τὸ σπίτι τοῦ Γέροντος ὅπου λέγετε· αὐτὸν ποὺ καλαῖτιζε, τὸν ζαχαρᾶ ποὺ ἐψάρευε, τὸν παπα-Νεόφυτον ὅπου ἔκαμε τὰ ἐγκόλπια, καὶ ἄλλους πολλοὺς. Ἀλλὰ ἐγὼ ἐκύτταζα ποὺ ὑπάρχει ζωὴ. Ποῦ ἤμπορῶ νὰ κερδίσω ὠφέλειαν ψυχῆς. Ὅπου θὰ φύγουν οἱ θησαυροὶ εἰς τοῦ Θεοῦ τὰ ταμεῖα καὶ θὰ πέση πείνα, νὰ μὴν ἀκούεται λόγος Θεοῦ. Οἱ λύχνοι σβήνουν. Καὶ βαδίζομεν εἰς σκότος ψηλαφητόν. Λόγος πῶς νὰ σωθῆς σπανίως ἀκούεται. Μόνον καταλαλιὰ καὶ κατάκρισις. Ἐνας νὰ θέλῃ νὰ διδάσκη τὸν ἕτερον· καὶ κάποιος ἀρραῖα τὴν ζωὴν του νὰ δίδῃ εἰς ἐπαλήθευσιν τοῦ Εὐαγγελίου - ὡς συνέχειαν τῆς ζωῆς τῶν Πατέρων. Φόβος μέγας τῶν πειρασμῶν καὶ καύχησις ἄμετρος διὰ τῶν λόγων.

Ἄλλ’ ἄς ἀφήσωμεν τοὺς περὶ ἡμᾶς, εὐλογημένη Γερόντισσα. Αὐτοί, καθὼς ἕκαστος ζῆ ἔτσι καὶ ὁμιλεῖ. Ἐτσι βλέπουν, ἔτσι λέγουν. Ὅλοι δίκαιον ἔχουν.

Ὅταν χάση κανεὶς τὸν δρόμον του - ἐπειδὴ ἐλοξοδρόμησε καὶ ἄλλον δρόμον δὲν ἤξεύρει - θέλει ὅλους νὰ πηγαίνουν καθὼς πηγαίνει αὐτός. Ἐὰν κανεὶς τὸν εἶπῃ ὅτι ἔχει καὶ ἄλλο δρομάκι πρὸ σύντομον αὐτός θὰ εἶπῃ - Ἐπλανήθης! ἄλλος δρόμος δὲν εἶναι· διότι αὐτός δὲν τὸν γνωρίζει. Δι’ αὐτὸ δίκαιον ἔχει. Αὐτὸ ὅπου βλέπει, αὐτὸ ποὺ νομίζει, αὐτὸ ἐξ ἰδίων λέγει καὶ κρίνει.

Τώρα ἡμεῖς ἐπειδὴ ἐγκλεισθήκαμε νὰ ἡσυχάσωμε - διότι ἔτσι ἐμάθαμεν ἐξ ἀρχῆς - ὅλοι ἔχουν νὰ

κάμουν έναντίον μου. Ἡ μᾶλλον ὁ πειρασμὸς τὰ διενεργεῖ ὅπου δὲν τοῦ ἀρέσει νὰ βλέπη ὅτι φροντίζει κανεὶς νὰ σωθῆ εἰς τὴν γενεάν μας. Λοιπὸν αὐτὸν ἄς καταργήσῃ ὁ Κύριος καὶ ἄς ἐλεηθοῦν οἱ ἀδελφοὶ δι' ὅσα λέγουν καὶ κρίνουν.

Καὶ ἐγὼ τὰ ἀφήνω ὅλα εἰς τὸν Θεὸν καὶ μανθάνω νὰ ὑπομένω τὰ ἐπερχόμενα ἀγογγύστως.

Ὅμως ἄς εἰποῦμεν τώρα διὰ τὴν "εὐχὴν" ποὺ ἐζήτησες.

Νομίζω, ἀγαθὴ μου Γερόντισα, ὅτι ἀδικήθης πολὺ. Δὲν ἦσουν ἐσὺ διὰ τόσες φροντίδες, ἀλλ' ἦσουν διὰ ἡσυχίαν. Λοιπὸν, ἂν θέλῃς νὰ μὲ ἀκούσης, εὐρίσκω καλὸν νὰ μετριάσωμεν συγκρινῶντες τὰ ἀμφότερα: πρᾶξιν καὶ ἡσυχίαν. Διότι χωρὶς ἡσυχίαν ἡ χάρις δὲν παραμένει καὶ χωρὶς τὴν χάριν ὁ ἄνθρωπος εἶναι μηδέν.

Ὅθεν παρακάλεσε τὸν Γέροντα νὰ σοῦ δώσῃ ἓνα κελλάκι χωριστά, νὰ ἡσυχάζῃς ἐκεῖ. Καὶ ἕως τὸ μεσημέρι νὰ δέχεσαι, νὰ ὁμιλῇς. Μετὰ δέ, ἀφοῦ φάγῃς, νὰ κοιμηθῆς ἕως τὸ βράδυ. Καὶ νὰ μὴν ἐπιτρέπῃς νὰ σὲ ἐνοχλήσουν μέχρι τὸ ἄλλο πρωί, κἂν καὶ νὰ πάρῃ φωτιὰ τὸ Μοναστήρι. Καὶ ἀφοῦ ξυπνήσῃς - ἂν εἶναι ἀκόμη ἡμέρα ἢ δύνοντος τοῦ ἡλίου - διαβάξεις μόνη σου ἀνάγνωσιν, "κάμνεις κανόνα", καὶ ὅταν σκοτεινιάσῃ, πίνεις ἓναν καφέ καὶ ἀρχίζεις τὴν ἀγρυπνίαν σου· ἀρχίζεις τὴν προσευχὴν.

Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ κινήσῃς τὴν χάριν. Νὰ γίνῃ ἐνέργεια. Καί, ὅταν ἐνεργήσῃ ἡ χάρις, αὐτὸ εἶναι τὸ πᾶν.

Ἐγὼ ἀρχίζω· πρῶτον, Ἀπόδειπνον καὶ Χαιρετισμοί. Καί, ἀφοῦ τελειώσω, ἀρχίζω μὲ λόγια εἰς τὸν Χριστόν, εἰς τὴν Παναγίαν μας, ὅπως ἔλθουν στὸν νοῦν μου·

- Ἰησοῦ μου γλυκύτατε, τὸ φῶς τῆς ψυχῆς μου, ἡ μόνη ἀγάπη, ἡ μόνη χαρὰ, ἡ εἰρήνη... Καὶ λέγω πολλὰ καὶ μὲ πόνον. Ὑστερα εἰς τὴν Παναγίαν. Μὰ ἡ γλυκειὰ μας Μαννούλα πολλὴν ἀγάπην δεικνύει· εἶθε νὰ τὴν εἶχατε πάντοτε εἰς τὰ χεῖλη.

Καὶ ἀφοῦ ἡρεμήσῃ ὁ νοῦς, γλυκανθῆ ἡ ψυχὴ, καθίζεις καὶ λέγεις νοερῶς τὴν εὐχὴν, ὅπως γράφεις· μέχρις ὅτου πλησιάσῃ ὁ νυσταγμὸς. Τότε πάλιν σιγανά-σιγανά ψάλλεις μὲ γλυκύτητα καὶ ὕμνεῖς τὸν Δεσπότην Χριστόν, τὴν Πανάχαρτον Μητέρα Του. Λέγεις ἀργά, καθαρὰ: Φῶς ἱλαρόν... Τίς Θεὸς μέγας... Ἅγιος ὁ Θεός... καὶ ἄλλα ὅσα γνωρίζεις.

Κατόπιν εἰς τὴν Παντάνασσαν: Χαίροις Ἄνασσα... Ἐπὶ σοὶ χαίρει Κεχαριτωμένη... Ἄξιον ἐστὶν ὡς ἀληθῶς... Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ... καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Καὶ ἂν ἐπιμένῃ ὁ νυσταγμὸς, ἐπιλέγεις: Ἀγκάλας πατρικᾶς... Ἡθελον δάκρυσιν ἐξαλεῖψαι... Τίς χεῖμαζόμενος καὶ προστρέχων... Πρόβατον ἐγὼ εἰμι... καὶ εἴ τι ἕτερον ἐνθυμείσαι.

Λέγε αὐτὰ ἐν κατανύξει καθημένη εἰς τὴν κλίνην σου, ἐκδεχομένη τὸ ἔλεος καὶ τοὺς οἰκτιρισμοὺς τοῦ Θεοῦ. Καὶ οὕτως, ἂν δὲν ἐνεργήσῃ ἡ χάρις εἰς τὰ λόγια, θὰ ἐνεργήσῃ εἰς τὴν εὐχὴν· εἰ δέ, μὲ τὸν ὕμνον.

Τὴν δὲ κατὰ μόναν ἀνάγνωσιν μὴν τὴν ἀφήνῃς ποτέ, ὅτι πολλὴν ὠφέλειαν ἔχει. Διότι λαμβάνεις

παράδειγμα από τους Ἀγίους. Βλέπεις ὡς εἰς καθρέπτην τὰ λάθη σου, τὰς ἐλλείψεις, καὶ διορθῶνεις τὸν βίον σου. Εἶναι ἡ ἀνάγνωσις φῶς εἰς τὸ σκότος.

Ἔτσι περισσότερο θὰ ὠφελήσης τὰς Ἀδελφὰς παρὰ, ὅταν ὅλην τὴν ἡμέραν κουράζεσαι.

Κατόπιν ἐγείρεσαι. Ἄν θέλης, κατεβαίνεις στὴν Ἐκκλησίαν. Εἰ δὲ καὶ μείνεις μόνη σου, κάμνεις μὲ κομβοσχοῖνι Ἀκολουθίαν καὶ ἀναπαύεσαι.

Οὕτω καὶ τὴν ὑγείαν σου θὰ τηρήσης, καὶ τὴν ψυχὴν σου θὰ ὠφελήσης, καὶ εἰς τὰς Ἀδελφὰς θὰ εἶσαι ἀναμμένη λαμπάδα. Εἶδ' ἄλλως, ὅσον γηράσκεις μέσα εἰς τὲς φωνές, θὰ χάσης τελείως τὴν προσευχὴν σου· διότι ἔχεις μάθει τὴν ἡσυχίαν.

Λοιπόν, γησιὰ μου ἀδελφή, ἐπειδὴ ἐδοκίμασες καὶ τὴν ἡσυχίαν καὶ μὲ πολλούς, ἐγνώρισας τὴν ὠφέλειαν ἀμφοτέρων. Ὅθεν συγκέρασον τὰ ἀμφοτέρω καὶ εὐ σοι γένηται. Φρόντισον νὰ ἡσυχάσης ὅσον δυναθῆς· καὶ νὰ φύγῃς τῶν ἐνθεν ἀναπαυμένη.

ΚΖ'

*Διὰ Θεὸν τρέχω· οὐ μέλλει μοι
διὰ τοὺς ἀνθρώπους.*

ἔγεις διὰ τὸν Γέροντα ὅτι θέλει νὰ ἔλθῃ νὰ προσκυνήσῃ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος. Καλὸν καὶ ἅγιον ἔργον θὰ κάμῃ. Πλὴν ἐμένα μόνον ἄς μὴ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ ὅτι γνωρίζει ἡ ὁτι ὑπάρχω εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν. Καθότι ζῶ εἰς ἀπόλυτον ἡσυχίαν· μὲ τάξιν ἐτέραν τῆς συνηθισμένης,

ὅπου δύσκολον νὰ μὲ συναντήσῃ. Καθότι ἡ θύρα εἶναι κλειστὴ καὶ ὠρισμένες μόνον ὥρες ἀνοίγει.

Ὅ,τι μὲν θέλει, συνεργεῖα τῶν ἀδελφῶν, δύναμαι νὰ τὸν βοηθήσω. Τὸ δὲ πέραν τῆς τάξεως ὅπου ἔχω, νὰ ἀνοίξω τὴν θύραν, νὰ ὁμιλήσω, νὰ χάσω τὴν προσευχὴν μου καὶ ἡσυχίαν, αὐτὸ οὐδαμῶς. Ἐκτὸς ἐξ ἀνάγκης τὴν ὥραν ποῦ ὀρίζω ἐγώ. Διότι αἱ ὥρες μου εἶναι μὲ μέτρον. Καὶ πρέπει νὰ παραδράμω ὀλίγον, νὰ χάσω, διὰ νὰ ὁμιλήσω τὴν νύκτα μίαν ὥραν ἢ δύο.

Καὶ ταῦτα γράφω διὰ νὰ ἐξηγηθῶ, προτοῦ παρεξηγηθῶ. Ἐγὼ εἰς ὅλες μου τὲς ἐνέργειες ἔτσι συνηθίζω

νά λέγω και νά πράττω όλα καθαρά ὡς καθρέπτης· λόγῳ και ἔργῳ, εἴτε κατὰ διάνοιαν, νά μὴ δίδω ὑπόνοιαν σὲ κανένα.

Διότι ἤλθον πολλοὶ ἀπὸ διάφορα μέρη, χωρὶς νά ζητήσουν νά μάθουν τὴν τάξιν ποὺ ἔχομεν. Καί, ἐπειδὴ δὲν τοὺς ἐδέχθην, ἐσκανδαλίστησαν. Ἄλλὰ και ἐδῶ ὅλοι οἱ γείτονες ἐναντίον μου ἔχουν, διότι δὲν τοὺς ἀνοίγω. Πλὴν ἐγὼ δὲν κλείω διὰ νά σκανδαλισθοῦν οἱ Πατέρες. Ἄλλὰ, γυμνασθεῖς τόσα ἔτη και ἰδὼν ὅτι δὲν ὠφελοῦμαι ἀπὸ αὐτὲς τὲς "ἀγάπες" - μόνον τὴν ψυχὴν μου χαλῶ χωρὶς νά ὠφελοῦμαι - δι' αὐτὸ ἐκλείω ὅλους διαπαντὸς και ἡσύχασα. Τώρα δὲν ἀνοίγω κανένα. Μῆτε ἔχω δωμάτιον περισσὸν διὰ ἕναν ἀπ' ἔξω. Καί, ἂν ἔλθῃ κανεὶς μακρυνός, πρέπει νά ἔλθῃ τὴν ὥραν ποὺ ἐργάζονται οἱ Πατέρες, πρωτῆ. Καί, ἂν εἶναι ἀνάγκη, στέκει εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Παπᾶ μου. Διότι εἰς ὅλα τὰ Σάββατα, Κυριακάς, και ἑορτὰς ἔχομεν Λειτουργίαν. Ἔρχεται ἐδικός μας Παπᾶς και μᾶς λειτουργεῖ και μεταλαμβάνομεν.

Ἴδου λοιπὸν εἶπον, ἵνα μὴ γένηται σκάνδαλον. Διὰ Θεὸν τρέχω· οὐ μέλλει μοι διὰ τοὺς ἀνθρώπους. Κἂν ὑβρίσουν, κἂν ὀνειδίσουν, κἂν συκοφαντήσουν, κἂν τὸ ὄνομά μου ἀτιμάσουν, κἂν ὅλη ἡ κτίσις ἀσχοληθῆ νά λέγῃ ἐναντίον μου.

Εἶδον γὰρ και πολυειδῶς ἐδοκίμασα ὅτι, ἂν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν φωτίσῃ τὸν ἀνθρώπον, τὰ λόγια ὅσα και ἂν ὀμιλήσῃ δὲν ἔβγανει ὠφέλειαν. Πρὸς στιγμὴν τὰ ἀκούει και τὴν ἄλλην στρέφει πάλιν αἰχμάλωτος εἰς τὰ ἴδια. Ἐὰν ὁμως εὐθύς με τὸν λόγον ἐνεργήσῃ ἡ χάρις,

τότε γίνεται κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν ἀλλοίωσις με τὴν ἀγαθὴν τοῦ ἀνθρώπου προαίρεσιν. Καὶ ἀλλάσσει θαυμαστῶς ἡ ζωὴ του ἐκ τῆς ὥρας ἐκείνης. Ὅμως αὐτὸ συμβαίνει εἰς ὅσους δὲν ἐσκήρουναν ἀπὸ μέσα τοὺς ἀκοὴν και συνειδήσιν. Εἰς δὲ τοὺς ἀκούοντας και ἐν παρακοῇ παραμένοντας εἰς τὰ κακά των θελήματα· εἰς αὐτοὺς κἂν ἡμερονύκτια ὀμιλῆς κἂν τὴν σοφίαν τῶν Πατέρων εἰς τὰς ἀκοὰς των κενώσῃ, κἂν θαύματα πρὸ ὀφθαλμῶν των ποιήσῃ, κἂν τὸ ρεῦμα τοῦ Νεῖλου ἐπάνω των γυρίσῃ, αὐτοὶ δὲν λαμβάνουν μῆτε ρανίδα ὠφέλειαν. Μόνον θέλουν νά ἔρχωνται, νά ὀμιλοῦν, νά περάσῃ ἡ ὥρα των, χάριν τῆς ἀκηδίας. Δι' αὐτὸ λοιπὸν κλείω και ἐγὼ τὴν θύραν και ὠφελοῦμαι τοῦλάχιστον ἐγὼ διὰ τῆς εὐχῆς και τῆς ἡσυχίας. Καθότι τὴν εὐχὴν ὑπὲρ πάντων ὁ Θεὸς πάντοτε τὴν ἀκούει, ἐνῶ τὴν ἀργολογίαν πάντοτε ἀποστρέφεται, ὡς φαίνεται και πνευματικῆ ὅτι εἶναι. Ἐπειδὴ κατὰ τοὺς Πατέρας, ἀργολογία εἶναι κυρίως νά περνᾷς τὸν καιρὸν σου με λόγια, χωρὶς νά κάμῃς τοὺς λόγους σου πράξεις.

Λοιπὸν μὴν ἀκοῦτε τί λέγουν, ὅταν ἀνθρώποι ἄγευστοι ὀμιλοῦν τὰ τοιαῦτα.

Ὅποιος δὲν ἐδοκίμασε ἀνάγκη εἶναι νά δοκιμάσῃ· και με τὴν πείραν θὰ μάθῃ και θὰ βρῆ ὅ,τι τοῦ λείπει. Ἡ πείρα δὲν ἀγοράζεται. Εἶναι ἐκάστου ἀπόκτημα, κατὰ τὸν κόπον του και τὸ αἷμα του ποὺ θὰ δώσῃ μόνος του νά τὴν ἀποκτήσῃ.

Πιστεύσατε, Ἀδελφές μου, ὅτι κόπος πολὺς εἶναι εἰς τὴν Μοναχικὴν πολιτείαν. Δὲν ἔπαυσα και δὲν

παύω ἡμέρα καὶ νύκτα φωνάζων, ζητῶν τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου· καὶ εἰς ἀπόγνωσιν προσεγγίζω, ὡς μηδὲν ἐργαζόμενος, ὡς μηδέποτε “ποιήσας ἀρχήν”. Ἄλλά, τὸ καθ’ ἡμέραν ποιῶν τὴν ἀρχήν, εὐρίσκομαι ψεύστης καὶ ἀμαρτάνων. Ὅμως ἐσεῖς μμείσθε τὰς φρονίμους παρθένους καὶ ἀγρυπνοῦσαι φωνάζετε γοερῶς, τὸ θεῖον ἐπικαλούμεναι ἔλεος. Ὅτι ἦλθε δι’ ἡμᾶς τὸ τέλος. Ἴσως ἐτελείωσεν ἡ εἰρήνη. Λοιπὸν μὲ τοὺς ἀποθαμένους εἶμεθα καὶ ἡμεῖς. Ὅθεν βιασθῆτε.

Ἀρκοῦσιν αὐτὰ κατὰ τὸ παρὸν ὅπου εἶπομεν. Εἰς ἄλλην ἐπιστολὴν σᾶς γράφω καὶ πάλιν, ἂν καρποφορήσουν αὐτὰ καὶ δείξετε προθυμίαν. Τώρα μόνον λυποῦμαι διὰ τὴν μητέρα τῆς μικρᾶς μοναχῆς ποὺ γογγύζει καὶ κακολογεῖ, ὡς μοῦ γράφετε. Πολλὲς μητέρες ἀπώλεσαν δυστυχῶς τὰ τέκνα τους ἀπὸ γογγυσμοῦς, διότι δὲν τὰ ἀφιέρωσαν εἰς τὸν Χριστὸν μὲ ὄλην τὴν ψυχὴν τους. Καὶ ἐκεῖνα μὲν σώζονται, χάριτι τοῦ Χριστοῦ, ἀλλ’ αὐτὰ ἀπ’ αὐτῶν μακρὰν ἀπομένουν.

Πλὴν ἐσεῖς κάμετε τὴν ὑπομονὴν καὶ μὴ συνερίζετε τὰ ἐκείνων λεγόμενα. Ὁ χρόνος, χάριτι Θεοῦ, θὰ τὰ θεραπεύσῃ. Καὶ αὐτὴ μὲ τὸν καιρὸν θὰ μετανοήσῃ. Καὶ θὰ λυπηταὶ δι’ ὅσα νῦν λέγει καὶ πράττει. Ἄλλὰ τώρα θέλει ἀνοχήν. Θέλει ἀγάπην ἀνόθευτον καὶ ἄκραν σιωπὴν. Ὅτι καὶ ἂν λέγουν, ἐσεῖς τὰ λόγια σας μετρημένα. Καί, ὅταν ὁμιλήτε, νὰ εὐχεσθε νοερῶς, διὰ νὰ ἐνδύωνται οἱ λόγοι σας ἄνωθεν δύναμιν.

Σὺ δὲ εὐλογημένη Γερόντισσα, τὰ πάντα συγκέρασον ἐν διακρίσει καὶ μακροθυμίᾳ πολλῇ.

ΚΗ'

*Πρὸς Μοναχὴν, λαμβάνουσαν
τὸ ἅγιον καὶ ἀγγελικὸν Σχῆμα.*

λαβὼν τὴν ἐπιστολὴν σου, ἡ ἀμνάς τοῦ Ἰησοῦ μου· καὶ προχωρῶν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἔφθασα εἰς τὸ καταθύμιον τῆς ψυχῆς μου. Καὶ εὐθύς ἀπὸ τὴν χαρὰν μου ὡς ἔξαλλος ἐξηγέρθην. Καί, τὰ γόνατα κλίνας, τὰς χεῖρας ἐξέτεινα.

Καί, τί ἂν σοὶ εἶπω! Ἡ γλῶσσα ἐφθέγγετο. Τὰ χεῖλη διαρκῶς ἐψιθύριζον. Ὁ δὲ νοῦς ἐθεολόγει ἀπαύστως. Καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ἔρρεον δάκρυα συνεχῆ.

- Εὐχαριστῶ σοι, ἔλεγον, γλυκεῖα πνοή, ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς μου, τὸ φῶς τοῦ νοός μου, ἡ παράκλησις τῆς καρδίας μου, ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς μου. Εὐχαριστῶ σοι, ἀγάπη μου γλυκυτάτη, Ἰησοῦ ποθεινότητε, ὅτι δὲν παρείδες τὰς ταπεινάς μου δεήσεις, ἀλλ’ ἐπήκουσας τῆς φωνῆς μου καὶ ἠλέησας τὸ μικρὸν μου τεκνίον.

Καὶ ἰδοὺ πλέον μετὰ δύο ἡμέρας λαμβάνει, κατόπιν τῆς παρελθούσης δοκιμασίας, τὸ ἅγιον Σχῆ-

μα. Γίνεται νέος άνθρωπος. Ἀποθνήσκει ὁ παλαιός. Ἀλλάζει τὸ ὄνομα. Φορεῖ ἔνδυμα γάμου. Συγχωροῦνται αἱ ἁμαρτίαι. Ὑπόσχεται ἐνώπιον τῶν Ἀγγέλων. Γράφεται εἰς τοὺς οὐρανοὺς.

Παύει πλέον νὰ ἔχη γονεῖς καὶ συγγενεῖς ἐν τῷ κόσμῳ. Ἀφήνει τὰ κάτω, τὰ ἄνω φρονεῖ. Τοῖς ἄνω συνάπτεται, ἐκεῖνα νοεῖ. Μηδενὸς ἔχει πλέον θέλησιν ἢ αὐταρέσκειαν ἢ ἰδίου σώματος ἐξουσίαν. Τὰ πάντα ἀρνεῖται καὶ κρέματα εἰς τῆς Γεροντίσης τὸν λόγον ἕως ἐσχάτης πνοῆς.

Καὶ πλέον ποσῶς δὲν ἀρωτᾷ τι κάμνει ὁ πλησίον, ἀλλ' ἄγει διαρκῆ ἡσυχίαν. Ἐργάζεται πλέον νοερὰν ἐργασίαν. Ἐχει δάκρυα συνεχῆ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς. Γλῶσσαν μελίρρυτον. Λαλιὰν σύμμετρον. Σῶμα ἀγνόν. Νοῦν καθαρὸν καὶ ἀφάνταστον. Ἀμετεώριστον προσευχήν. Εἰρήνην διαρκῆ. Τελείαν ὑπακοήν. Ἀγάπην πυριφλεγῆ πρὸς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ὅπου διαρκῶς νὰ καίη χωρὶς νὰ σβῆνη, χωρὶς νὰ σβῆνη ποτέ. Ὡστε καὶ μόνον τὴν φωνὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ Χριστοῦ ἂν ἀκούη, εὐθύς νὰ σκιρτᾷ ἡ ψυχὴ, νὰ γλυκαίνουν τὰ χεῖλη, καὶ νὰ ξυπνᾷ ὅλος ὁ νοητόκτιστος ἄνθρωπος. Ἔθος γὰρ τῆ ἀγάπῃ καὶ θεῖον προνόμιον νὰ σκιρτᾷ ἡ καρδιά ὅταν ἀκούη τὸ ἀγαπώμενον ὄνομα· κἂν ὡς σωματικά, κἂν ὡς πνευματικά, ἐκ τῆς αὐτῆς καρδίας προχέει τῆς ἀγάπης ὁ γλυκασμός.

Ὅταν ἡ χάρις διαυγάσῃ τὸ φᾶος τῆς θείας τοῦ Πνεύματος αἴγλης, ὅλος ὁ ἄνθρωπος γίνεται ἐξαλλος, καὶ ὡς ὁ θεῖος Δαυὶδ σκιρτᾷ καὶ χορεύει νοερῶς πρὸ τῆς θείας εἰκόνας, ὅπως ἐκεῖνος πρὸ τῆς σκιώδους κιβωτοῦ.

Ἴδου λοιπόν, θυγάτηρ τοῦ Ἰησοῦ μου, διατὶ εὐθύς μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς σου, κατόπιν τῆς προσευχῆς μου διὰ σέ, σοῦ ἔγραψα τὴν ἀπάντησιν πλήρης χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Τὴν δὲ Κυριακὴν - διότι τώρα ξημερώνει Παρασκευὴ - τὴν ὥραν ὅπου θὰ δίδης τὰς ὑποσχέσεις καὶ θὰ λαμβάνης τῶν Ἀγγέλων τὸ Σχῆμα θὰ εἶμαι παρὼν καὶ ἐγὼ νοερῶς νὰ συμπάλω· "ἀγκάλας πατρικᾶς..." καὶ εἰς ὅλην τὴν ἀγρυπνίαν θὰ εὐχῶμαι διὰ σέ καὶ πάσας τὰς Ἀδελφάς.

Καὶ μόλις θὰ λάβῃς τὴν ἐπιστολὴν γράψε μου τὸ οὐράνιον ὄντως κατὰ ἀλήθειαν ὄνομα· διὰ νὰ σβήσωμεν πλέον τὸ παλαιὸν καὶ νὰ βάλωμεν τὸ νέον εἰς τὴν θέσιν του. Καὶ φρόντισε πλέον ἢ ζωὴ σου νὰ εἶναι ἀγγελικὴ· καθότι ἀπὸ τοῦ νῦν εἰς τοὺς χοροὺς τῶν Ἀγγέλων κατετάγης, νὰ ὑμνῆς καὶ νὰ δοξάζῃς τὸν Θεὸν ἐν τῷ σώματι καὶ τῷ πνεύματί σου.

ΚΘ'

Εὐλογητός ὁ Θεὸς ὁ ἀνυψῶν θνητοὺς ἔτι μετὰ σώματος εἰς τὴν πολιτείαν τῶν Ἀσωμάτων.

εὐς ὅπου βούλεται νικᾶται φύσεως τάξις· καὶ ὁ θέλων νὰ βαστάσῃ τὸν Σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ νικᾷ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν. Μεγίστη ὄντως ἡ δύναμις καὶ ἡ χάρις τοῦ ἀγίου καὶ ἀγγελικοῦ Σχήματος τῶν Μοναχῶν.

Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, τεκνίον μου ἠγαπημένον, μεθ' ὅλης τῆς ἱερᾶς Συνοδείας ἢ μᾶλλον πνευματικῆς εὐωδίας. Χαίρετε αἱ φρόνιμοι ἐν Κυρίῳ παρθένοι, ὅτι ἠξιώθητε ἐπὶ γῆς τοιαύτης ἀγγελικῆς πολιτείας. Εὐλογητός ὁ Θεὸς ὁ ποιῶν τοὺς Ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα· εὐλογητός ὁ Θεὸς ὁ ἀνυψῶν θνητοὺς ἔτι μετὰ σώματος εἰς τὴν πολιτείαν τῶν Ἀσωμάτων.

Εὐχομαι, τεκνία μου, καὶ δέομαι ἐκ βαθέων ἢ θεία μυρίπνοος χάρις ὡς αὔρα λεπτή, ὡς μυροβόλος θεία πνοή νὰ πνέῃ διηνεκῶς ἀνάμεσον ὑμῶν εὐωδιάζουσα, ὁσίας ψυχάς, ἀγιάζουσα ἀσκητικὰ σώματα.

Πλὴν, παρακαλῶ ἐκτενωῶς, φροντίσατε τὰς ψυχὰς σας. Μηδὲ μία ἄς μὴν ὁμοιάσῃ τὴν προμήτορα Εὐαν, ἀλλὰ πᾶσαι τὴν θεόπαιδα Μαριάμ, τὴν Παρθένον Μαρίαν. Αὕτη εἰποῦσα· “ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου!” γέγονε Μήτηρ Θεοῦ καὶ τῶν Ἀγγέλων Κυρία. Αὐτῆς ὁ καρπός, ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς, δι' ὑπακοῆς, ἀνελθὼν εἰς τὸν Σταυρὸν καὶ κατελθὼν εἰς τὸν Ἄδην ἰάτρευσε τῆς παρακοῆς τὸ μέγα τραῦμα. Ὅθεν νοήσατε ἀπ' ἐδῶ τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν.

Τὸ Σχῆμα τῶν Μοναχῶν εἶναι Σταυρός, ἀντὶ τοῦ Σταυροῦ ὃν ἐβάστασεν ὁ Χριστός, σώζων ἡμᾶς. Ὅποτε ἡμεῖς, ἐνδυόμενοι τὸ Ἅγιον Σχῆμα, τὴν ὑπακοὴν ἐνδυόμεθα· καὶ ὑπακοὴν ἐπιμελούμενοι καθ' ὁμοίωσιν τοῦ Χριστοῦ μας περιπατοῦμεν.

Σᾶς λέγω καὶ τοῦτον τὸν λόγον·

Τῆς ὑπακοῆς τὸ φορτίον λογιζέται σύνοψις τῶν λοιπῶν ἀρετῶν, ὅπως καὶ ὁ Σταυρὸς τῶν Παθῶν τοῦ Κυρίου. Καὶ καθὼς ὁ Ληστής διὰ τοῦ Σταυροῦ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Παράδεισον, οὕτω καὶ ἡμεῖς διὰ τῆς ὑπακοῆς ὡς διὰ Σταυροῦ, εἰσερχόμεθα εἰς τὴν Βασιλείαν. Προφανῶς οἱ παρήκοοι ἔξω τῆς Βασιλείας.

Λοιπὸν, μακαρία ἡ ὁδός· βιασθῆτε. Προσέχετε καὶ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. Καθότι ὅστις δὲν ἔχει ταπείνωσιν, δὲν κάμνει ὅ,τι τοῦ λέγουν, γίνεται δούλος δαιμόνων. Καὶ γίνονται τὰ ἔσχατα αὐτοῦ θλίψις καὶ ὄνειδος ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων.

Οὕτως ἐν ὀλίγοις τὰ γράφω, νὰ φοβηθῆτε ἐνθεον

φόβον, νὰ μὴ παρακούετε τὴν Γερόντισα. Καθότι δὲν ἔχετε νὰ κάμετε μὲ αὐτήν, ἀλλὰ μὲ τὸν Θεόν, ὅστις ἀπαιτεῖ τὴν ὑπακοὴν εἰς ψυχῆς σωτηρίαν.

Λοιπὸν, διὰ τὸ Σχῆμα ποὺ γράφεις, αὐτὸ τὸ ἔδειξεν ὁ Ἄγγελος εἰς τὸν θεῖον Παχώμιον.

Κατὰ πρῶτον εἰς τὰς ἀρχὰς τῶν Χριστιανῶν ὅσα ἐξέλεγον παρθενίαν - ὅπως τῶρα ἐσεῖς - ἐδοκιμάζοντο τρία ἔτη καὶ κατόπιν ἐτοίμαζον στέφανον ἀπὸ ἄνθη εὐώδη. Καὶ τὲς διάβαζε, λέγει, ὁ Ἀρχιερεὺς εὐχάς, ὅπως τῶρα τοῦ Σχήματος, ὡς νύμφες Χριστοῦ. Καὶ ὅταν ἀπέθνησκον τὰ ἔβαναν μαζὶ εἰς τὸν τάφον.

Λοιπὸν, ἀφήνω ἐκεῖνο.

Τώρα τὸ Σχῆμα εἶναι μυστήριον ὅπως τοῦ γάμου τὰ στέφανα. Ἐσὺ φορεῖς Σχῆμα ἀντὶ τῶν στεφάνων. Ὅπου νυμφεύεσαι τὸν Χριστόν, ὑποσχομένη παρθενίαν ἐφ' ὄρου ζωῆς. Εἰς τοὺς θνητοὺς γάμους φοροῦν στέφανα, ὑποσχόμενοι σωφροσύνην ὁ ἕνας τὸν ἄλλον ἕως τέλους ζωῆς. Ἡμποροῦν αὐτοὶ νὰ δώσουν τὰ στέφανα νὰ στεφανωθῇ ἄλλος γάμος κατόπιν; Ὁχι. Ἀλλὰ, ἀφοῦ ἀποθάνουν τὰ ρίχνουν στὸν τάφον.

Λοιπὸν, ἐσὺ πῶς δίδεις τὸ στέφανόν σου καὶ στεφανώνεται ἄλλος ἢ τὸ δίδεις εἰς ἄλλον; Πῶς δίδεις τὸ Σχῆμα σου διὰ νὰ γίνῃ ἄλλη Μοναχὴ; Αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ ἀλήθεια. Ἀλλὰ, ἐπειδὴ δὲν ἠξεύρατε, ἔχετε δίκαιον. Ἄλλο νὰ μὴν ξαναγίνῃ.

Τώρα ἐδώθην ἀρχίζομεν ἕτερον θέμα.

Μοῦ γράφεις καὶ λέγεις ὅτι πολὺ μὲ ζαλίζεις μὲ τὰς

ἐρωτήσεις. Καὶ λέγω σοι ὅτι, ἀφ' ὅτου εἰσῆλθες εἰς τὴν ἀγίαν ταύτην καὶ μακαρίαν Μονήν, μακαρία ἔχεις νὰ γίνῃς, ἐὰν θὰ κάμνης ὑπομονὴν μέχρι τέλους καὶ τελείαν ὑπακοὴν. Ὅθεν σύντριψόν σου τὸ φρόνημα, τὸν ἐγωϊσμόν, τὴν ὑπερηφάνειαν ὑπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, καὶ εἶμαι πάντα πλησίον σου.

Ἀφότου ἀφιερώθης εἰς τὴν Μονὴν παρακολουθῶ τὴν πορείαν σου. Συμμετέχω στὰς θλίψεις καὶ τὴν χαρὰν τῶν ἀδελφῶν σου. Ἀφοῦ δι' ἄλλους τόσους καὶ τόσους φροντίζω καὶ δὲν παύω νὰ εὐχῶμαι καὶ νὰ γράφω, δι' ἐσᾶς τὰς γνησίας μου ἀδελφὰς δὲν θὰ φροντίζω; Ἀφοῦ μάλιστα μὲ ἔταξεν ὁ Γέροντας μὲ εὐλογίαν εἰς τὸ διακόνημα τοῦτο;

Ἀρκεῖ εἰς ἐμένα νὰ ἔχετε πίστιν καὶ ἀγάπην ὡς πνευματικὸν ἀδελφόν σας, νὰ ὠφελῆσθε πνευματικῶς. Τὸ πρόσωπόν μου δὲν θὰ ἰδῆτε ποτέ. Δὲν θὰ σᾶς βλάψω ἐν τοῖς λόγοις μου. Θὰ φροντίσω μὲ ὅλην μου τὴν ψυχὴν νὰ σᾶς ὠφελήσω. Ὅ,τι δὲν δύνασθε νὰ τὸ κάμετε θὰ κατεβῶ χαμηλότερα. Ὅσον φθάνετε, ἐκεῖ θὰ σταθῶ· νὰ μὲ φθάνετε.

Μόνον καὶ σεῖς νὰ μὲ εὐχεσθε. Διότι πολλοὶ μοῦ γυρεύουν βοήθειαν. Καὶ ὅσους βοηθῶ τὸν πειρασμὸν τοὺς βαστάζω. Ἄς ἔχη δόξαν ὁ Κύριος περὶ πάντων.

Σεῖς, ἂν ἀκούσετε λόγια ψυχρὰ ἐναντίον μου, μὴν πιστεύσετε· ἀλλὰ μὲ ἀγάπην ἀδελφικὴν νὰ μὲ ἀρωτᾶτε: Ἐτοι μᾶς εἶπαν, ἔτσι ἀκούσαμεν. Καὶ ἐγὼ ἐν πάσῃ εὐλικρινείᾳ, μὲ φόβον Θεοῦ, θὰ σᾶς εἰπῶ μετὰ Θεὸν τὴν ἀλήθειαν. Ψεῦμα δὲν θὰ σᾶς ἴπῳ καμμίαν φορὰν.

Παρακαλώ πολύ να προσέξετε μην τύχη και πεισθήτε εις τὸ φρόνημα τοῦ πατρὸς ὅπου γράφετε. Διότι γινώσκω καλῶς ὅτι δὲν εἶναι κατὰ Θεόν. Καί μὴν εἶπητε ὅ,τι σᾶς λέγω εἰς τὴν μητέρα καὶ ἀδελφήν του, νὰ μὴ λυπηθοῦν.

Ἐγὼ εἶδα μίαν φορὰν πρὸ ἐτῶν ὅτι ἦσαν δύο δρόμοι ὅπου ἐχάραξαν οἱ Πατέρες· ὁ κοινοβιατικὸς καὶ ὁ ἀσκητικὸς. Καί εἶδα τὸν ἀδελφὸν αὐτὸν καὶ δὲν ἐπῆγε μήτε στὸν ἓνα μήτε στὸν ἄλλον, ἀλλὰ λέγει· Ἐγὼ θὰ πάω ἐδῶ! Καί πῆρε ἓνα κατήφορον μέσ' στὸ ρουμάνι ὅπου κατέβαινε εἰς τὴν θάλασσαν. Καί ἦτον ἓνας πλησίον του καὶ μοῦ λέγει· Τὸν βλέπεις αὐτόν; τὸν δρόμον ποῦ πῆρε στὸ φούντο θὰ πάη!

Ἀμέσως βλέπω πάλιν ὅτι ἤμουν εἰς τὸν Ἁγιον Βασιλείον, ἐπάνω στὴν Σκήτην. Καί ἤμην στὴν κορυφήν. Καί βλέπω μία φωτιὰ τρομερὴ ὅπου ἔκαιε ὅλην τὴν Σκήτην. Καί λέγω στενοχωρούμενος· ποῖος ἔβαλε αὐτὴν τὴν φωτιὰν καὶ θὰ κάψῃ ὅλην τὴν Σκήτην; Καί κάποιος μὲ λέγει· ὁ τάδε τὴν ἔβαλε, θέλων νὰ στηρίξῃ τὸ φρόνημά του!

Δι' αὐτὸ σᾶς λέγω ὅτι δὲν εἶναι κατὰ Θεόν, ἀλλὰ παγίδα δεξιὰ τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐγὼ δὲν σᾶς ζητῶ τίποτε ὑλικόν, δὲν ἔχω τὴν ὑλικὴν σας ἀνάγκην, νὰ εἶπητε ὅτι σᾶς ἀγαπῶ διὰ τὸ συμφέρον. Ἀλλὰ διὰ τὴν ψυχὴν σας τὰ λέγω καὶ αὐτὴν εἰλικρινῶς ἀγαπῶ. Ἄλλ' ἐγὼ ὅλους τοὺς ἀγαπῶ. Μὲ ὅλους εἶμαι εὐνοϊκός. Εἰς τόσον ὅπου, τόσα φρονήματα εἶναι, καὶ ὁ καθείς ποῦ θὰ ὁμιλήσωμεν νομίζει ὅτι εἶμαι μαζί του. Δὲν ἀπελπίζω κανένα,

ἄς γνωρίζω ὅτι πλανᾶται. Ἐφ' ὅσον ἤξεύρω ὅτι καὶ ἂν ὁμιλήσω δὲν θὰ ἀκούσῃ, διατί νὰ τὸν συγχύσω καὶ νὰ λυπηθῶ καὶ ἐγώ;

Παρακαλῶ μὴ λέτε αὐτὰ εἰς κανένα, μὴν τὰ ἀκούσῃ καί, οὔτε αὐτὸς θὰ ὠφεληθῇ, ἀλλὰ θὰ ἀμαρτήσῃ χειρότερα. Διότι θὰ ποῦν οἱ περὶ αὐτὸν ὅ,τι φθάσει ἢ γλώσσα τους. Καί τότε ποῖος θὰ ἔχη τὴν ἀμαρτίαν, ὅταν γινόμεθα ἀφορμὴ νὰ καταλαλοῦν καὶ νὰ κατακρίνουν εἰς βάρος μας; Ἐγὼ δι' ἐμένα δὲν με πειράζει ὅ,τι καὶ ἂν εἰποῦν, ὅσον νὰ ἐπαινοῦν! Ἀλλὰ δι' αὐτοὺς εἶναι πολὺ τὸ κακόν, ὅπου τὴν συνείδησίν τους βαρύνουν.

Δι' αὐτὸ προσοχή, νὰ μὴν γινώμεθα ἡμεῖς αἴτιοι τοῦ κακοῦ εἰς τὸν ἄλλον. Καὶ ἂν δὲν δυνάμεθα νὰ τὸν ἐπιστρέψωμεν, ἀλλὰ τὸν ἑαυτὸν μας ἠμποροῦμεν νὰ τὸν φυλάγωμεν, νὰ μὴν πλανηθοῦμεν.

Ἀρκοῦσι, λοιπόν, τὰ πνευματικά. Παρακαλῶ νὰ εὔχεσθε μὲ ἀγάπην τοὺς ἀδελφοὺς νὰ μετανοήσουν. Καὶ ὑπάρχει ἐλπίς μίαν ἡμέραν νὰ γίνουν καλά. Καὶ ὑγιεῖς τὴν ψυχὴν νὰ ἔμβουν εἰς τὸν Παράδεισον, διὰ νὰ σκάσουν οἱ δαίμονες ὅπου τοὺς πάντας παντοιοτρόπως πειράζουν.

λ

*Χωρίς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου
μήτε ἀσθενοῦμεν μήτε ἀποδνήσκομεν.*

όβος Κυρίου ἀρχὴ τῆς σοφίας”,
ὁμιλεῖ ὁ σοφὸς Σολομῶν, καὶ συμφωνοῦν οἱ Πατέρες. Καγὼ δὲ λέγω ὑμῖν “Μακάριος καὶ τρισμακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον”.

Ἐξ αὐτοῦ τοῦ θείου φόβου
γεννᾶται ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεόν.

Καὶ πιστεύει ὁ ἄνθρωπος ὀλοψύχως ὅτι, ἀφοῦ τελείως ἀφιερῶθη εἰς τὸν Θεόν, ἔχει καὶ ὁ Θεὸς ὄλην τὴν πρόνοιαν δι’ αὐτόν. Καὶ ἐκτὸς τροφῆς καὶ σκεπάσματος - ὅπου πάλιν Αὐτὸς τὸν παρακινεῖ νὰ φροντίζη - ἄλλην φροντίδα δὲν ἔχει. Ἄλλὰ μὲ ὄλην ἀπλότητα εἰς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου ἀκολουθῶν ὑποτάσσεται.

Ὅποτε, ὅταν ριζώση ἡ πίστις αὐτὴ καταργεῖται τελείως ἡ γνώσις ἐκείνη ὅπου γεννᾶ τὴν ἀμφιβολίαν εἰς ὅλα καὶ σμικρύνει τὴν πίστιν, καὶ πολλακίς τὴν ἀφαιρεῖ· διότι ἔχει ἰσχύν φύσεως, καθότι μὲ αὐτὴν ἀνετράφημεν.

Ἄφοῦ ὅμως νικήσῃ ἡ πίστις κατόπιν πολλῶν δοκιμασιῶν, τότε στρέφεται καὶ γεννᾶ, ἢ μᾶλλον τῆς δίδεται δῶρον γνώσις πνευματικῆ, ὅπου δὲν ἀντίκειται εἰς τὴν πίστιν, ἀλλὰ μὲ τὰς πτέρυγας τῆς πετᾶ καὶ ἐξερευνᾶ τὰ βάθη τῶν μυστηρίων· καὶ εἶναι πλέον αὐτὲς αἱ δύο, πίστις καὶ γνώσις - γνώσις καὶ πίστις, ἀχώριστες ἀδελφές.

Ἄς ἐξετάσωμε λοιπὸν τώρα ἐμεῖς, ὅπου ἀφιερῶθημεν τῷ Θεῷ, ἂν εἶναι ἡ πίστις αὐτὴ εἰς ἡμᾶς ἢ κυριεύῃ ἡ γνώσις. Καί, ἐὰν μὲν ἀφήνης τὰ πάντα εἰς τὸν Θεόν, ἰδοὺ ὅπου ἔχεις καταλάβει τὴν πίστιν, καὶ ἀσφαλῶς χωρὶς καμμίαν ἀμφιβολίαν θὰ εὔρης Αὐτὸν βοηθόν. Ὅποτε κἂν μυριάκις δοκιμασθῆς καὶ σὲ πειράξῃ ὁ Σατανᾶς, ἵνα σοῦ ἀμβλύνη τὴν πίστιν, ἐσὺ προτίμησε μυριάκις τὸν θάνατον καὶ μὴ ὑπακούσης τὴν γνώσιν. Καὶ οὕτως θὰ ἀνοιγῇ ἡ θύρα τῶν μυστηρίων. Καὶ θὰ θαυμάσῃς ὅτι ἦσουν πρότερον δεμένος μὲ ἀλύσεις τῆς γνώσεως. Καὶ τώρα πετᾶς μὲ πτέρυγας θεϊκᾶς ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν. Καὶ ἀναπνέεις ἄλλον ἀέρα ἐλευθερίας, ὅπου οἱ ἄλλοι τὸν ὑστεροῦνται.

Εἰ δὲ καὶ βλέπεις τὴν γνώσιν νὰ βασιλεύῃ, καὶ εἰς ἓνα παραμικρὸν κίνδυνον τὰ χάνεις καὶ ἀπελπίζεσαι, γίνωσκε ὅτι εἰσέτι ὑστερεῖσαι τῆς πίστεως· καὶ ἐπομένως δὲν ἔχεις ἀκόμη ὄλην σου τὴν ἐλπίδα εἰς τὸν Θεόν, ὅτι δύναται νὰ σὲ σώσῃ ἀπὸ κάθε κακόν. Φρόντισε νὰ διορθωθῆς ἐδῶ καθὼς λέγομεν διὰ νὰ μὴ ὑστερηθῆς ἓνα τόσο μὲγα καλόν.

Καὶ νῦν πρόσχες εἰς τὸ λεγόμενον·

Ἦλθε κάποιος μίαν φορὰν εἰς ἡμᾶς, ἀπὸ χρόνια

πολλά μοναχός, όπου ήτο στην Έλβετιαν. Διότι είχεν τρεις μεγάλας και φοβεράς αλλά και ανιάτους ασθeneίας. Καί εξώδευε πλούτον στα φάρμακα. Διότι ήτον πλούσιος άνθρωπος. Καί επειδή κάποιος τόν εσύστησεν εις έμένα να έλθη, να ειπή τόν λογισμόν του, τόν έλυπήθην πολύ. Λοιπόν τόν ειπα ότι γίνεται άμέσως καλά, μόνον να πιστεύση ότι δύναται ο Θεός να τόν θεραπεύση. Τέλος, εάν σās γράψω όλην την ιστοριάν, τὸ πόσον υπέφερα να τόν πείσω, πρέπει να γράψω τέσσαρες κόλλες. Διότι, μήτε με άφηνε και να φύγη μήτε ήθελε να πιστεύση. Μέχρις οτου συνήγησεν ο Θεός και ήκουσε μιαν φωνήν αισθητῶς:

- Διατι δέν ακούεις, να γίνης καλά;

Και έτσι έλυτρώθη. Διότι ή αίτησις, όπου τόν εξήτησα ήτον να φάγη τα αντίθετα - όπου ελεγεν ότι εάν φάγη θα αποθάνη - και να αφήση όλην την έλπίδα εις τόν Θεόν, και αφήσας την γνώσιν να ακολουθήση την πίστιν. Καί αντί δέκα φορές όπου έτρωγε την ήμέραν, μιαν να τρώγη. Μόνον τρεις ήμέρας άρκέσθη ο Θεός να τόν δοκιμάση. Καί εγώ εκτενωσ δι' αυτόν προσηυχόμεν. Καί την νύκτα ειδα καθ' ύπνον δύο όρνεα φοβερά, που τόν ειχον αρπάσει δια να τόν φάγουν. Καί οφισ τόν ειχε τυλίξει σφικτά εις τόν λαιμόν. Καί με έφώναζε με άγρίας φωνάς να τόν σώσω. Όποτε παλαίσας εγώ με όλα αυτά τα έθανάτωσα και εξύπνησα. Έρχεται λοιπόν και μου λέγει:

- Έγινα τελειώς καλά, όπως εγεννήθην!

Και όντως αποκατεστάθη ή σάρξ του ως παιδιού

μικρού. Είχε λοιπόν φάρμακα και δύο κάσσεσ ενέσεισ. Καί τόν ειπα και τα έρριξεν όλα τόν κατήφορον εις τα βράχια. Καί πλέον εξησεν υγιής, άπαξ της ήμέρας εσθίων.

Βλέπετε λοιπόν ή πίστις τί ενεργει; Μη νομίσετε ότι εγώ τὸ ενήγησα. Όχι. Δέν έχω τοιαύτην κατάστασιν. Η πίστις είναι, όπου έχει την δύναμιν να κάμη τοιαύτα.

Ακούσατε πάλιν:

Μία μοναχή μου έγγραψε ότι πάσχει και αν δέν κάμη έγχείρησιν αποθνήσκει. Έγώ γράφω, λέγων τελειώς αντίθετα. Εκείνη πάλιν γράφει ότι της ειπεν ο ιατρός εις τόσας ήμέρας, αν δέν κάμη έγχείρησιν, θα γίνη διάτρησις και τέλος ο θάνατος. Έπαναλαμβάνω εγώ: - Έχε πίστιν' άφησέ τα όλα εις τόν Θεόν' προτίμησε θάνατον. Μου στέλνει απάντησιν, ότι εστράφη όπισω.

Βλέπετε; Μυρίας φορές εδοκίμασα τὸ τοιοῦτον. Όταν βάλης εμπρός σου τόν θάνατον και τόν περιμένησ εις κάθε στιγμήν, φεύγει μακράν από σου. Όταν φοβήσαι τόν θάνατον, διαρκώς σε καταδιώκει. Τρεις φθισικούς εθαψα τρέφων έλπίδα ότι θα κολλήσω και εγώ. Τὸ ρουχο του εφόρεσα, όταν εξέδυσα αποθνήσκοντα, άλλ' ο θάνατος εφυγε πηγαίνων εις τούς φοβουμένους αυτόν. Είμαι ασθηνής εις όλην μου την ζωήν. Δέν έκαμα ποτέ θεραπείαν. Τρώγω ενάντια επιμόνως. Αλλά ποῦ ο θάνατος!

Τοιαύτα γράφω υμίν, επειδή αγαπάτε την τελειό-

τητα. Διότι οί κοσμικοί δὲν ἀμαρτάνουν τὰ τῆς γνώσεως πράττοντες, ἐπειδὴ δὲν ζητοῦν ἄλλην ὁδόν.

Θέλω δὲ νὰ εἰπῶ, μὲ ὅλα αὐτὰ ὅτι, χωρὶς τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου, μῆτε ἀσθενοῦμεν μῆτε ἀποθνήσκομεν. Φύγε λοιπὸν μακρὰν ἀφ' ἡμῶν ὀλιγοπιστία.

Καὶ ἀφοῦ πρῶτον γνωρίσωμεν τὸν Θεὸν ὡς δημιουργὸν παντὸς ἀγαθοῦ, Πατέρα, προνοητὴν καὶ κηδεμόνα ἡμῶν, πρέπει νὰ πιστέψωμεν εἰς Αὐτὸν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας. Καὶ μόνον εἰς Αὐτὸν νὰ ἐλπίζωμεν. Καὶ κατόπιν θὰ τὸν ἀγαπήσωμεν αἰσθόμενοι τὰς πολλὰς του εὐεργεσίας. Καί, ὅταν τὸν Θεὸν ἀγαπήσωμεν ἐξ ὅλης καρδίας ὡς Πλάστην, τότε καὶ τὸν πλησίον θὰ ἀγαπήσωμεν ὡς ἑαυτὸν, εἰδότες ὅτι ὅλοι εἴμεθα ἀδελφοί - κατὰ φύσιν Ἀδὰμ, καὶ κατὰ χάριν, Χριστοῦ. Καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν πρέπει ὁ ἄνθρωπος ὁ πνευματικὸς νὰ θεωρῆ τὴν συγγένειαν τῆς σαρκός, ἀφοῦ ἀφιερῶθη εἰς τὸν Θεόν, ἀλλὰ τοῦ πνεύματος τὴν συγγένειαν. Διότι ἡ σάρξ, ἄρρεν καὶ θῆλυ εἶναι διὰ τὸν πληθυσμὸν, ὅπερ ἡμεῖς ἀπαρνήθημεν καὶ ἀνέβημεν ὑψηλότερα. Λοιπὸν ὡς πνευματικοὶ ὅπου εἴμεθα πρέπει καὶ πνευματικῶς νὰ βλέπωμεθα. Κατὰ τὴν ψυχὴν, δὲν ἔχει ἄρρεν καὶ θῆλυ ψυχὴ, μῆτε νέα ἢ γέρον, ἀλλὰ χάρις Χριστοῦ ἐπὶ πάντα.

Ἀφήσατε ὅθεν παρακαλῶ τὸν νοῦν σας ἐλευθέρου - μὴν τὸν κλείετε ὑπὸ νόμον, ἀφοῦ ἐσμεν ὑπὸ χάριν - νὰ θεωρήσῃ τί μέγα μυστήριον κρύπτεται ἐν τοῖς λόγοις, ὅπου σὰς λέγω. Νὰ γευθῆ ἀθῶαν ἀγάπην. Καὶ νὰ πετάξῃ εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ μόνου Θεοῦ, τοῦ ἀγαθοῦ μας Πατρός.

Ἀφοῦ ὅλοι εἴμεθα ἀδελφοί, ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ, τὸ θεῖον ἐμφύσημα, καὶ ὁ ζωοπάροχος μας Πατὴρ ἐν τῷ μέσῳ ἡμῶν, ὅλαι αἱ πράξεις μας, κινήματα καὶ νοήματα, κρίνονται διαφανῶς ὑπὸ τὸ ὄμμα Αὐτοῦ. Καὶ προτοῦ ἐσὺ κινήθῃς ἢ διανοηθῇς κάτι καλὸν ἢ κακόν, εὐθύς ἡ πνοὴ, ἡ ψυχὴ ὡς ἐμφύσημα τοῦ Θεοῦ κεντᾷ τὸν Θεόν. Εἶδε προλαβὼν τί θὰ πράξῃς καὶ κατόπιν ἐσὺ θὰ κάμῃς τὴν κίνησιν τῆς ψυχῆς ἢ τοῦ σώματος.

Τώρα πρόσχεσ εἰς τὸ λεγόμενον τοῦ Προφήτου: "Προωρώμην τὸν Κύριόν μου ἐνώπιόν μου διαπαντός". Ἄρα γε εἶναι πάντοτε ἀνοικτοὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς σου, ἢ νομίζεις ὅτι, ἐπειδὴ δὲν βλέπεις ἐσὺ πλησίον σου τὸν Θεόν, δὲν σὲ βλέπει καὶ Ἐκεῖνος; Ἡ νομίζεις ὅτι ἠμπορεῖς νὰ κάμῃς κάτι κρυφὰ ἀπ' Αὐτόν, ἐπειδὴ ὁ νοῦς σου εἶναι κλειστός; Ὁμως Ἐκεῖνος σὲ βλέπει, λυπεῖται καὶ παραβλέπει· μέμφεται τὴν ὀλιγοπιστίαν σου καὶ τὸν σκοτισμὸν τοῦ νοῦς σου.

Δὲν γνωρίζεις ὅτι ὁ Ἰησοῦς γίνεται ἐν ἐκάστῳ θεραπεία πάσης ἀνάγκης; Ἡγουν τροφὴ τῷ πεινῶντι, τῷ διψῶντι ὕδωρ, ὑγεία τῷ ἀσθενεῖ, ἐνδυμασία τῷ γυμνητεύοντι, φωνὴ εἰς τοὺς ψάλλοντας, τῷ εὐχομένῳ πληροφορία, τοῖς πᾶσι τὰ πάντα εἰς σωτηρίαν;

Πίστευσον, τέκνον μου, ὅτι εἰς ὅσα καὶ ἂν πάσχωμεν, εἰς ὅλα ὁ Χριστὸς εἶναι ἄριστος ἰατρὸς τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος. Ἄρκει νὰ ἔχῃς τὴν τελείαν αὐτὰπάρνησιν, τὴν τελείαν πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς αὐτὸν χωρὶς δισταγμὸν.

Ἄφοῦ ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς εἶναι τόσον καλός, εὖ-σπλαγχνος, ἀγαθός, διατί νὰ ἀπελπισθῆς; Ἐνα ὀλίγον τὸν ἐζητοῦμε καὶ αὐτὸς μᾶς δίδει τόσον πολύ. Μίαν ἀκτίνα φωτὸς τοῦ γυρεύουμε καὶ αὐτὸς μᾶς χαρίζεται ὅλος Φῶς, Ἀλήθεια, Ἀγάπη. Λοιπὸν ταπεινώσου καὶ πᾶσαν τὴν ἐλπίδα σου στήριξε εἰς Αὐτόν.

Καὶ πιστευσόν μοι τὴν ἀλήθειαν λέγοντι ὅτι ἀφότου ἔγινα μοναχός, ὡσάκις ἠσθένησα, παντάπασι δὲν ἐπιμελήθην τὸν ἑαυτὸν μου. Μήτε ἄφησα κανένα νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν σωματικὴν μου ὑγείαν, ἀλλὰ ὅλην μου τὴν ἐλπίδα ἄφησα εἰς τὸν ἄμισθον ἰατρόν.

Καὶ τόσον ἐδοκιμάσθην εἰς τὴν ἀρχήν, ὅπου ἐγέμισε μεγάλα ὡσὰν λεμόνια σπυριά ὅλη ἡ ράχη μου μέχρι καὶ κάτω. Καὶ ἔγινα ὡσὰν ξύλινος, μὴ δυνάμενος νὰ λυγίσω. Καὶ ἐγὼ ἐμαχόμεν τὸ πάθος, χωρὶς νὰ ἀλλάξω ποσῶς μήτε φανέλλα μήτε ἕτερον ροῦχο. Ἀλλὰ ἐφορτώθηκα ἓνα τορβὰ εἰς τὴν ράχην καὶ ἐγύρισα ὅλον τὸ Ἅγιον Ὄρος. Ὡσότου ἔσπασαν ὅλα ἐκεῖνα καὶ ἔτρεχαν μόνα τους μέχρι τοὺς πόδας μου. Καὶ δὲν ἄλλαξα, ὡς εἶπον, μαχόμενος καὶ δεινῶς ὑπομένων· καὶ ἔγιναν ἡ φανέλλα καὶ κάτω ἓνα δάκτυλο πάχος τὸ ροῦχο ἀπὸ τὴν ὕλην ποὺ ἔτρεξε. Καὶ εἰς τὲς τρύπες τῶν πληγῶν ἐχωροῦσε τὸ δάκτυλον. Καὶ δὲν ἔπαθα τίποτε. Καὶ μέχρι σήμερον ὅ,τι ἀρρώστεια μοῦ ἔρχεται μὲ πολλὴν χαρὰν τὴν ἐκδέχομαι, μήπως μὲ φέρῃ τὸν αἰώνιον ὕπνον· νὰ εὐρεθῶ εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Ἀλλὰ δὲν ἦλθεν ἡ ὥρα. Πάντως θὰ ἔλθῃ συντόμως.

Ὁ θάνατος, ὅπου εἰς τοὺς πολλοὺς εἶναι μέγας καὶ

τρομερός, εἰς ἐμένα εἶναι μία ἀνάπαυσις, ἓνα γλυκὺ-τατον πρᾶγμα, ὅπου μόλις ἔλθῃ θὰ μὲ ξεκουράσῃ ἀπὸ τὰς θλίψεις τοῦ κόσμου. Καὶ τὸν περιμένω ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν. Εἶναι μέγας ὄντως· ἀλλὰ πολὺ μέγας ἀγὼν νὰ σηκώσῃ κανεὶς ὅλα τὰ βάρη τοῦ κόσμου ἐσήμερον, ὅπου ὅλοι ζητοῦν ἀπὸ τὸν ἄλλον νὰ πληρωθοῦν ὅλαι αἱ ἐντολαί.

Ἔτσι εἶναι τὰ χρόνια μας. Δι' αὐτὸ ἀπαιτεῖται ὑπομονὴ ἕως νὰ ξεψυχήσωμεν ὄρθιοι. Διὰ τοῦτο ἀνδρίζου καὶ κραταιούσθω ἡ ψυχὴ σου εἰς πᾶν ὅ,τι σοι ἀκολουθεῖ.

Δι' αὐτὰ καὶ δι' ὅλα καὶ ἐγὼ ἔγινα πτώμα. Παρακαλῶ τὸν Θεὸν νὰ μὲ πάρῃ νὰ ἡσυχάσω. Παρακαλῶ τὴν ἀγάπην σας πολὺ νὰ μὲ εὐχεσθε. Διότι ἔχω πολλὰς ψυχὰς ὅπου μοῦ γυρεύουν βοήθειαν.

Καὶ πιστεύσατε, ὅτι διὰ τὴν κάθε μίαν ψυχὴν ὅπου λαμβάνει βοήθειαν δοκιμάζω τὸν πόλεμον ὅπου ἔχει.

Καὶ πάλιν γράφω αὐτὰ δίδων σας θάρρος νὰ μὴ φοβῆσθε τὰς ἀσθενείας, κἂν καὶ νὰ πάσχωμεν ἐφ' ὄρου ζωῆς.

Ἄφοῦ εἶναι διαρκῶς παρῶν ὁ Θεός, διατί ἀνησυχεῖς; Ἐν αὐτῷ ζῶμεν, κινούμεθα. Εἰς τὴν ἀγκάλην τοῦ βασταζόμεθα. Θεὸν ἀναπνέομεν· Θεὸν περιβαλλόμεθα· Θεὸν ψηλαφῶμεν· Θεὸν ἐσθίομεν ἐν Μυστηρίῳ. Ὅπου στρέψῃς, ὅπου ἰδῆς, παντοῦ Θεός· ἐν οὐρανοῖς, ἐπὶ γῆς, εἰς τὰς ἀβύσσους, εἰς τὰ ξύλα, μέσα στὶς πέτρες, εἰς τὸν νοῦν σου, εἰς τὴν καρδίαν σου. Λοιπὸν δὲν σὲ βλέπει πῶς πάσχεις; Ὅτι ὑποφέρεις;

Εἰπέ εἰς αὐτὸν τὰ παράπονά σου καὶ θὰ ἰδῆς παράκλησιν, θὰ ἰδῆς θεραπείαν, ὅπου νὰ θεραπεύῃ ὄχι μόνον τὸ σῶμα, ἀλλὰ μᾶλλον τῆς ψυχῆς σου τὰ πάθη.

Μὲ γράφεις ὅτι μετέχεις εἰσέτι τοῦ παλαιοῦ σου ἀνθρώπου. Κἀγὼ σοὶ λέγω ὅτι μήτε ρανίδα δὲν ἔχεις ἀκόμη ἀπὸ τὸν νέον Ἰδὰμ· ὅλος εἶσαι ὁ παλαιός. Καί, ὁπότεν ἀρχίσῃ ὁ νέος Ἰδὰμ νὰ μορφώνεται ἐπὶ σοί, ἐγὼ μόνος θὰ σοῦ γράψω τὰ σχήματα τῆς μορφώσεως τοῦ νέου ἀνθρώπου, ἐὰν εἶμαι ἐν τῇ ζωῇ.

ΛΑ

*Δι' ἐσένα πλέον ὁ κόσμος ἀπέθανε
καὶ σὺ διὰ τὸν κόσμον.*

υγάτηρ τοῦ Ἰησοῦ μου, τεκνίον μου ἠγαπημένον, εὐχομαι νὰ εἶσαι καλὰ ὁμοῦ μὲ τὴν ὀσιωτάτην Γερόντισσα καὶ πᾶσαν τὴν ἱερὰν Συνοδείαν.

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν σου καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῇ. Ἐχάρην διὰ τὴν υἰείαν σου, ἀλλ' ὄχι καὶ δι' ὅσα

μοῦ γράφεις.

Ὁ ζῆλος αὐτὸς ὅπου γράφεις, δὲν εἶναι τῆς χάριτος. Δὲν ζητεῖ τώρα ἀπὸ λόγου σου ὁ Θεὸς τοιαύτην ὁμολογίαν ποὺ λέγεις. Σὺ, τὸ ἐδικόν σου τώρα αὐτοῦ ὅπου μένεις, εἶναι μυριάκις ἀνώτερον. Διότι, ἂν ὑπομένῃς τὴν ἀσκησιν τῆς ἡμέρας, τὴν κάθε φορὰν ποὺ πιέζεις τὴν ψυχὴν σου νὰ βαστάσῃς ἓνα λόγον ψυχρὸν, ἓνα χλευασμὸν, ἓναν ἔλεγχον, γίνεσαι ὁμολογητῆς. Σὲ κάθε ὑπομονὴν ὅπου κάμνεις στέφανον παίρνεις καὶ σοῦ λογίζεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ μαρτύριον ἡμερησίον.

Καὶ μάρτυς ἡ ἀνά χειρας ἀλήθεια. Ὅλα αὐτὰ ποῦ μοῦ γράφεις εἶναι τέχνη τοῦ Πονηροῦ: Νὰ διαλυθοῦν τὰ μοναστήρια· νὰ μὴν τὸν ἐνοχλοῦν!

Μὰ καλά! Ἐὰν ἦτον ἔξω δι' ἡμᾶς ἡ σωτηρία, τότε διατί τὰ ἀφήσαμεν ὅλα; Διατί μὲ ὄρκους φρικτοὺς τὰ ἀπαρνήθημεν, φοροῦντες τὸ Ἅγιον Σχῆμα; Διάβασε τὰς ὑποσχέσεις τότε ποῦ ἔδωκες νὰ ἰδῆς, ἂν συμφωνοῦν μὲ τὰ λόγια ποῦ γράφεις.

Δὲν ὑπεσχέθης, παιδί μου, ὅτι ἀρνεῖσαι τὸν κόσμον καὶ ὅλα τοῦ κόσμου; Δὲν εἶπες ὅτι σβήνεις πλέον τὸν πρῶτον σου ἄνθρωπον διὰ νὰ σβήσῃ καὶ ὁ φιλόανθρωπος Θεὸς τὴν προτέραν ζωὴν σου; Δὲν εἶπες, ὅταν σὲ ἐρωτοῦσεν ὁ Ἱερεὺς· ὅτι “παραμενεῖς τῷ Μοναστηρίῳ ἕως ἐσχάτης ἀναπνοῆς”; Ποῦ λοιπὸν τώρα οἱ λόγοι ἐκεῖνοι; Ἡ μήπως ἐπειδὴ ἐσύ, θολωμένος ὁ νοῦς ἀπὸ λογισμοῦς δὲν τὰ ἐνθυμῆσαι, νομίζεις ὅτι καὶ ὁ Χριστὸς τὰ ἀλησμόνησεν; Ἀλλὰ τὸν κάθε σου λόγον ὅπου εἶπες τὴν ὥραν ἐκείνην Ἄγγελοι τὸν κατέγραψαν καὶ θὰ ζητηθῆ ἕν ἡμέρᾳ τῆς Κρίσεως.

Λοιπὸν μιμήσου αὐτὰς τὰς ἀγίας ψυχὰς ποῦ βαστάζουν τριγύρω σου τὸν ζυγὸν τοῦ Χριστοῦ, ὑπομένουσαι τὸν ἐγκλεισμὸν μέσα εἰς τὴν Μονήν. Ἴδου ὁ καρπὸς μέσα σου εἶναι.

Ἡ μέλισσα μέσα στὸ σκότος κατασκευάζει τὸ μέλι, νὰ μὴν τὴν βλέπη κανεὶς. Ἄν τὴν ἐβγάλης στὸ φῶς, τὴν καταστρέφεις. Ἐὰν τὴν βάλῃς σὲ γυῖα, αὐτὴ τὴν χρίει καὶ σκοτεινιάζει. Ἴδου παράδειγμα τῆς μοναχικῆς μας ζωῆς.

Δὲν βλέπεις τὴν Γερόντισσα, τὰς λοιπὰς ἀδελφὰς πῶς ἐπρόκοιψαν; Ἴδὲ καὶ ἐμὲ τὸν ἐλάχιστον, ποῦ ἐκλείσθην εἰς ἓνα τάφον καὶ δὲν θέλω νὰ μάθω, ἄλλοι ἂν ζοῦν καὶ πῶς νὰ διάγουν.

Βλέπω τὴν ψυχὴν μου νεκρὰν καὶ στενάζω ἐπάνω αὐτῆς. Πάσχω, ἀνησυχῶν δι' ἑννέα ψυχὰς ποῦ μοῦ ἐμποδίζουν τὸν δρόμον. Διότι φέρω εὐθύνην καὶ ὀδυνῶμαι. Ἐπειδὴ ἄλλα ἦσαν ἐκεῖνα τὰ χρόνια ποῦ ἔδιδαν δύναμιν καὶ ἰσχὺν εἰς τοὺς μοναχοὺς. Καθότι εἶχον περισσῖαν τὴν χάριν καὶ τὸ παράδειγμα.

Σὺ ὅμως, ὅσον σοῦ χρειάζεται νὰ γίνῃς καλὴ, ἔχεις αὐτοῦ. Φθιάσε αὐτὰς καὶ ἡσύχαζε. Τόσον φθιάσε τὴν ἀρετὴν τους καὶ εἶναι ἀρκετὸν διὰ σέ. Καί, ἂν θελήσῃς νὰ τὰς περισσεύσῃς, ὁ τρόπος εἶναι νὰ γίνῃς ἓνα μηδέν. Διότι αὐτὸ εἶναι τὸ ὕψος καὶ ἡ ἀνάβασις· νὰ κατέβῃς εἰς τὸ μηδέν. Δὲν εἶναι νὰ κάμῃς φτερά, νὰ πετάξῃς, νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸ Μοναστήρι· ἀλλὰ νὰ γίνῃς χῶμα νὰ σὲ πατοῦν. Διότι ἐκ τοῦ μηδενὸς ἔγινες χῶμα. Ἴδου ἡ καταγωγή σου. Μὴ λησμονῆς πόθεν ἐλήφθης. Εἶσαι πηλός. Μὴ ἐπαίρεσαι. Εἶσαι λάσπη. Ἀξίζεις νὰ σὲ βάλουν σοβᾶ εἰς τὸ ἀναγκαῖον. Μὴ μισῆς, μὴ γογγύξῃς, μὴ καταλαλῆς τὸν ἕτερον πηλόν. Διότι ὅλοι διὰ σοβᾶ ἱκανοῦμεν.

Αὐτὴν τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν βαστάξῃς, εὐ σοι γένηται. Αὐτὸν τὸν προορισμὸν σου, ἂν ἔγνωρίζῃς, φίδια νὰ ἦτον γεμάτο τὸ Μοναστήρι θὰ ἔλεγες; Κάλλιον νὰ φαγωθῶ ἀπὸ φίδια, πάρεξ νὰ ἔβγω ἀπὸ τὴν θύραν τῆς Μετανοίας μου. Μάννα τώρα ἔχω τὴν Παναγίαν, καὶ δεύτερον τὴν εὐλογημένην Γερόντισσα. Ἀδελφοῦς

τούς Ἁγίους καὶ τὰς ἀδελφὰς τῆς Μονῆς.

Τὸ Μοναστήρι εἶναι ἕνας ἐπίγειος Παράδεισος καὶ ὀφείλετε ὅλες νὰ γίνετε ἄνθη λογικὰ εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς. Ἄν βιασθῆτε, θὰ σωθῆτε αἰώνια. Θὰ γίνετε μῦρον ἠδύπνοον, θυμίαμα εὐοσμὸν καὶ τί πολυτιμώτερον καὶ πλεον εὐπρόσδεκτον ἐνώπιον τῆς Ἁγίας Τριάδος;

Λοιπόν, κόρη μου, δι' ἐσένα πλεον ὁ κόσμος ἀπέθανε, καὶ σὺ διὰ τὸν κόσμον. Μὴ θέλῃς νὰ γένῃς στήλη ἀλὸς ὡς ἡ γυναῖκα τοῦ Λώτ, στραφεῖσα εἰς τὰ ὀπίσω. Μὴν προφασίζεσαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις. Διότι θὰ πάθῃς ὅ,τι ἔπαθον εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Ἁγίου Σεργίου οἱ μοναχοί, ὅπου γράφει ὁ Ἅγιος Νεῖλος. Δὲν γνωρίζω, ἂν τὸ διαβάσατε. Τέλος τώρα δὲν εἶναι καιρὸς νὰ τὸ γράψω.

Γράφεις διὰ τὴν μητέρα ὅπου λυπεῖται ἕως θανάτου. Ὅμως καλῶς δὲν ἐνόησα τὸ γραφόμενον. Ποῖος εἶχε τὴν ὑπόσχεσιν δώσει ἢ μητέρα διὰ τὴν θυγατέρα τῆς νὰ γίνῃ μοναχὴ ἢ ἡ θυγατέρα διὰ τὸν ἑαυτὸν τῆς; Πάντως, ὅπως καὶ ἂν εἶναι, δὲν εἶναι διὰ νὰ λυπηται. Δὲν θὰ ζητήσῃ λόγον ὁ Θεός, ἀφοῦ Αὐτὸς ὡς Κύριος ζωῆς καὶ θανάτου τόσον ἐνωρὶς καὶ ἔξαφνα τὴν ἐπῆρε. Λόγον θὰ ζητοῦσε ὁ Κύριος, ἂν ἐξοῦσε ἢ θυγατέρα καὶ δὲν ἐξεπλήρωσε τὴν ὑπόσχεσιν, πὺ αὐτὴ εἶχε δώσει. Τώρα ὁ στεφοδότης Χριστὸς τὴν προαίρεσιν θὰ βραβεύσῃ.

Ὅμως ἄς κάμουν στὸ ὄνομα τῆς κόρης Σαρανταλείτουρον, καὶ νὰ δώσουν ἐλεημοσύνην τὸ κατὰ δύναμιν.

Ἐπίσης καὶ ἡ μητέρα τοῦ Ἱερομονάχου ἄς μὴ ἀπελπίζεται. Naὶ μὲν κακῶς ὁ υἱὸς τῆς ἄφησε τὸν τόπον τῆς Μετανοίας του καὶ χωρὶς εὐλογίαν τώρα εὐρίσκεται εἰς τὸν κόσμον, ὅμως καὶ αἱ προσευχαὶ καὶ τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς ἰσχύουν πολὺ ἐνώπιον τοῦ Κυρίου. Ἄντι νὰ λυπηται ἄς εὔχεται. Καὶ ὁ Θεὸς μὲ τὸν καιρὸν τὸν φωτίζει.

Τοῦ Θεοῦ αἱ ἐνέργειαι δὲν ὁμοιάζουν μὲ ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς σιγὰ-σιγὰ μὲ πᾶσαν ὑπομονὴν ἐργάζεται τὴν σωτηρίαν ὅλων τῶν θελόντων σωθῆναι. Πιστεῦω ὅτι καὶ ἐδῶ δὲν θὰ ἀφήσῃ τοὺς στεναγμοὺς καὶ τὰ δάκρυα τῆς μητρὸς νὰ πάνε χαμένα.

Ὅστις εἶδε καὶ ἐγνώρισε γνώσιν καὶ χάριν Θεοῦ αὐτὸς μόνος ἤξευρει πόσον ἀπέχουν οἱ λογισμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τὸ πῶς ὁ Θεὸς κρίνει τὸν κόσμον. Μόνον τὴν μετάνοιαν τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν λάβῃ εἰς χεῖρας Του ὁ φιλόανθρωπος, ὅλα τὰ ἄλλα γνωρίζει Αὐτὸς νὰ οἰκονομῇ πανσόφως εἰς σωτηρίαν.

Διὰ δὲ τὸν Ἀββᾶ Ἰσαάκ ὅπου γράφεις δὲν λέγει μόνον αὐτό· ὅτι τὸν ἀγωνιζόμενον θὰ τὸν βάλῃ μὲ τὸν τέλειον ὁ Θεός, ἐὰν βιάζεται καὶ δὲν φθάσῃ νὰ τελειωθῇ - προφθασθῆς ὑπὸ τοῦ θανάτου· ἀλλὰ καὶ μετὰ Μαρτύρων, λέγει, θὰ βάλῃ τὰ λείψανά του, ἐὰν πέσῃ εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ ἀποθάνῃ.

Ἐπίσης διὰ τὸν πατέρα πὺ εὐχαριστεῖ διὰ τὸ φῶς πὺ τοῦ στέλνει τὸ παιδί του μὲ τὸν λύχνον τοῦ Σχήματος τοῦ Μοναχικοῦ· οὕτως ἡ ἀλήθεια εἶναι. Οἱ γονεῖς εὐλογοῦνται ἀπὸ τὰ τέκνά τους, ἐὰν θὰ σωθοῦν. Καὶ γίνεται ἡ φωτεινὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν

λύχνος εις τοὺς γονεῖς· τοὺς δίδεται χάρις. Καὶ μέχρις ἑπτὰ γενεάς προσδοκοῦν γενεαλογικῶς νὰ λάβουν βοήθειαν, ἀπὸ τὴν χάριν τῶν μοναζόντων. Καὶ πολλοὶ σώζονται ἐξ ἡμῶν, ἐὰν πολιτευώμεθα καθὼς ἀρέσει ὁ Κύριος.

Δι' αὐτὸ πρέπει ἀγώνας μέχρι θανάτου· ὑπομονὴ καὶ ὑπακοή.

Λοιπὸν ἔχε πίστιν τελείαν εἰς τὴν εὐλογημένην Γερόντισσα καὶ ὑπόμενε τὰς θλίψεις χωρὶς γογγυσμόν, διὰ νὰ ἀξιωθῆς τὰ ἀγαθὰ τοῦ Κυρίου· καὶ νὰ σωθῶν καὶ ἄλλοι ἀφορμὴ ἀπὸ ἐσένα, ὅταν θὰ γίνῃς ὅπως σὲ θέλει ὁ ἀγωνοθέτης Χριστός.

Ἐγὼ εἶδα μίαν φορὰν τὸν Ἱερέα ὅπου μᾶς ἔβαπτισεν ὅλους εἰς τὴν πατρίδα. Ὅπου ἦτον ἅγιος ἄνθρωπος. Ἐφύλαγε παρθενίαν. Ἐκαμνε πολλὰς ἐλεημοσύνας. Καὶ εἰς τὸν ὕπνον μου λέγει· - Ἐγὼ, λέγει, ὅταν ἤμουν εἰς τὴν ζωὴν ἐνόμιζα ὅτι μόνον αἱ Λειτουργίαι ἐβγάζουν ψυχὴν ἀπὸ τὸν Ἄδην, ἀλλὰ τώρα ὅπου ἀπέθανα, εἶδα ἐμπράκτως ὅτι καὶ αἱ προσευχῆς ὅπου κάμνετε ἐβγάζουν ψυχὰς κολασμένες. Λοιπὸν μὴ παύετε νὰ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ψυχῶν. Διότι ὁ ἐλεήμων Θεὸς αἰτίαν γυρεύει καὶ ἀφορμὴν διὰ νὰ σώσῃ ψυχὴν.

ΛΒ'

Ἡ δὲ μικροψυχία εἶναι μήτηρ τῆς ἀνυπομονησίας.

δοῦ καὶ πάλιν ἔρχομαι ταπεινὸς ὁ πατὴρ σου νὰ ἐγείρω διὰ λόγων τὴν προθυμίαν σου.

Ἐγείρου, παιδί μου, ἀπὸ τοῦ ὕπνου τῆς ραθυμίας σου. Ἄκουσόν με καὶ μὴ πλέον κοιμᾶσαι. Εὐπνα καὶ ἀποτίναξε τὸν νυσταγμὸν σου τῆς ἀκηδίας.

Ἀνάλαβε πάλιν τὴν πανοπλίαν καὶ στήθι κατὰ τῶν ἐχθρῶν σου ἀνδρείως. Πολέμησον μὲ ὑπομονήν. Μὴ στρέφῃς τὰ νῶτα. Στήθος πρὸς στήθος ἀγωνίσου.

Συμφέρει εἰς ἡμᾶς νὰ πέσωμεν νικηταί εἰς τὴν μάχην, καὶ ὄχι νὰ νικηθῶμεν.

Ὁ θαῦμα θαυμάτων! Οἱ κοσμικοὶ διὰ νὰ βγάλουν δύο ψαράκια παλεύουν ὅλην τὴν νύκτα. Καὶ τὰ τρώγουν ἢ τὰ πωλοῦν καὶ πορεύονται. Καὶ δὲν ἐλπίζουν ἄλλο τι ἀπ' αὐτό. Καὶ τελειώνει ὁ βίος τους, μὲ τὴν ἐργασίαν αὐτὴν βασανιζόμενοι ἐφ' ὄρου ζωῆς.

Ἡμεῖς δὲ οἱ τάλανες εἴμεθα ἄξιοι οἴκτου διὰ τὴν πολλὴν ἀγνωσίαν μας. Ὅπου δωρεὰν μᾶς τρέφει ὁ Χριστὸς καὶ ἑκατονταπλασίως μᾶς ἀνταμείβει. Ἔργαζόμεθα μίαν ἡμέραν καὶ μᾶς πληρώνει ἑκατόν. Καὶ αἰωνίως νὰ χαίρωμεν καὶ νὰ ἀγαλλώμεθα εἰς τὴν Βασιλείαν Του. Νὰ εὐρισκώμεθα μὲ τὴν Παναγίαν μας ὡς γνήσια τέκνα της. Ὅμοιοι τῶν ἁγίων Ἀγγέλων εἰς ἄπλετον φῶς καὶ χαρὰν ἀνεκλάλητον!

Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν βλέπομεν οἱ ἀναίσθητοι τὸ φαινόμενον κέρδος - τὰ ὀλίγα ψαράκια - ἢ ἄλλο ὅ,τιδήποτε πρόσκαιρον, δι' αὐτὸ ἀνυπομονοῦμεν.

Ἐὰν εἴχομεν γεννηθῆ δουλοὶ, καὶ ξύλον καὶ ραπίσματα καθ' ἡμέραν θὰ ἐδεχόμεθα. Τώρα ἓνα λόγον ψυχρὸν ἀσθενοῦς ἀδελφοῦ δὲν ὑπομένομεν.

ὦ ἀνόητοι καὶ ἀπερίμητοι τῆ καρδία! Δι' ἓνα μικρὸν πειρασμὸν ἀμέσως ἢ ἄρνησις. Προτιμῶμεν αἰώνιον χωρισμὸν ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ἔνωσιν αἰώνιον μὲ τὸν Σατανᾶν, παρὰ νὰ ὑπομείνωμεν ταπεινῶς τὴν δοκιμασίαν μίας στιγμῆς!

Καὶ τί ἄλλο εἶναι, νωθρὰ καὶ ἠγαπημένη ψυχὴ, αὐτὸς ὁ λόγος ποῦ λέγεις ἐν ὥρᾳ λιποψυχίας σου; Ὅτι θὰ εὕρω τρόπον νὰ σκοτωθῶ, νὰ τελειώσω τὴν ζωὴν μου! ὦ τύφλωσις καὶ σκότος ψηλαφητόν! Θὰ σκοτωθῆς ἢ θὰ ἐνωθῆς αἰωνίως μὲ τὸν Διάβολον; Θὰ τελειώσης τὴν ζωὴν σου ἢ θὰ κατέλθῃς διὰ παντὸς εἰς τὸν Ἄδην; Καὶ δὲν φοβείσαι, ψυχὴ μικρόψυχη, τὴν αἰώνιαν καταδίκην, τὸν χωρισμὸν ἀπὸ τὸν γλυκύτετον Ἰησοῦν, τὴν Ζωὴν καὶ τὸ Φῶς;

ὦ καὶ πόσον λυπεῖται ὁ Δεσπότης Χριστὸς, πόσον πικραίνεται τῶν ψυχῶν ὁ Νυμφίος, ὅταν διὰ παραμικρὸν πειρασμὸν τοῦ θέτομεν εἰς τὴν κεφαλὴν τῆς ἀπογνώσεως ἡμῶν τὸν ἀκάνθινον στέφανον!

Μόλις Νυμφίον - διὰ τῆς ἱερολογίας τοῦ Σχήματος - τὸν ὀνομάσωμεν, εὐθύς διαζύγιον τοῦ ζητοῦμεν! Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο χολὴ τῆς ἀρνήσεως μεμιγμένη μὲ ὄξος πικρὸν ἀνυπομονησίας;

Πρόσχωμεν, τέκνον μου, διότι οὕτως μεγάλως λυποῦμεν τὸν γλυκύτετον Ἰησοῦν καὶ χαροποιοῦμεν ἀνελπίστως τὸν χαιρέκακον διάβολον.

ὦ! καὶ τίς μοι δώσει δακρύων πηγὰς καὶ ἀπαραμύθητον πένθος, ἵνα κλαύσω ἡμέραν καὶ νύκτα ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου λιποψυχούντων!

Εὐχομαι, τέκνον μου, νὰ ὀρθοποδήσης εἰς τὸ ἐξῆς καὶ πολὺ νὰ προσέχῃς, νὰ μὴ σοῦ συμβῆ παρόμοιος πειρασμὸς ἐσένα ἢ ἄλλην ἀδελφὴν.

Προσέχετε, τεκνία τοῦ Χριστοῦ, διότι αὐτὰ συμβαίνουν εἰς ὅλους. Μὴ σκληρύνεσθε· ἀλλὰ ἔχετε τελείαν ὑπακοὴν καὶ ἀγάπην εἰς τὴν εὐλογημένην Γερόντισσα, νὰ σᾶς σκεπάξῃ ἢ εὐχή της ἐν καιρῷ πειρασμοῦ.

Ὅπου σκληρότης, ὑπερηφάνεια· ἐκεῖ παρακοὴ καὶ τὰ σκάνδαλα. Ὅπου ὑπακοὴ καὶ ταπεινώσις· ἐκεῖ Θεὸς ἀναπαύεται.

Λέγουν οἱ θεῖοι Πατέρες: Πρὸ τοῦ πτώματος ἠγεῖται ὑπερηφάνεια, καὶ πρὸ τῆς Χάριτος ἡ ταπεινώ-

σις. Ἡ δὲ μικροψυχία εἶναι μήτηρ τῆς ἀνυπομονησί-
ας.

Εἶδες ἄνθρωπον, καὶ δὴ Μοναχὸν μὲ δίχως ὑπομο-
νῆν; Εἶναι λύχνος μὲ χωρὶς ἔλαιον, ὅπου συντόμως θὰ
σβήσῃ τὸ φῶς του.

Ἐκ τῆς μικροψυχίας γεννῶνται τέκνα πολλά· γογ-
γυσμός, ἀνηκοΐα, αἰσχροτής, μεμψιμοιρία, βλασφη-
μία, ἀπόγνωσις, καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ἡ δὲ ὑπερηφάνεια
καὶ σκληρότης εἶναι γνήσιες ἀδελφές ἢ μία μὲ τὴν
ἄλλην, ἐξ ὧν γεννῶνται μύρια τέκνα, συντείνοντα ὅλα
ὁμοῦ εἰς ἀπώλειαν τῆς ψυχῆς.

Κατάργησις δὲ ὅλων αὐτῶν διὰ μιᾶς εἶναι ἡ
ταπείνωσις καὶ τελεία ὑπακοή.

Λοιπὸν φρόντισε τέκνον μου, περὶ τῆς μακαρίας
ὑπακοῆς. Ὑποτάξου τελείως. Διότι, τώρα πού ἔμαθεν
ὁ ἐχθρὸς ὅτι νικᾶσαι εὐκόλως, θὰ κάμῃ τὴν βόλταν
του καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ. Ὅμως νὰ μὴ σὲ εὖρῃ ἀμέρι-
μνον καὶ σὲ ἀνατρέψῃ. Ἐτοιμάσου. Καὶ ὅταν ἔλθῃ,
δός του νὰ καταλάβῃ ὅτι ἔχεις φρουρὸν τὴν δύναμιν
τοῦ Χριστοῦ καὶ ὅλων τὰς εὐχάς, ἐδῶ καὶ αὐτοῦ.

Μὴ μανθάνῃς νὰ πίπτῃς εὐκόλως. Διότι εἰς κάθε
πτώσιν καταπίπτει καὶ τὸ τειχόκαστρον τῆς ψυχῆς
καὶ γίνεται πλεον εὐκολωτέρα ἢ εἴσοδος τοῦ ἐχθροῦ·
μέχρις ὅτου καταστήσῃ τὸν νικῶμενον τελείως αἰχμά-
λωτον.

Ἐνθυμείσαι τί σοῦ ἔγραφα, ὅταν ἐπῆγες εἰς τὴν
Μονήν; Ὅτι αὐτὰ ὅπου γράφεις τώρα θέλω νὰ τὰ
λέγῃς μετὰ τέσσερα ἔτη· καί, ὅπως βλέπεις τώρα τὰς

ἀδελφάς, ἔτσι νὰ τὰς βλέπῃς καὶ τότε. Ἐὰν ψηλαφή-
σῃς τὰς πρώτας ἐπιστολάς θὰ τὰ εὖρῃς αὐτά.

Λοιπὸν καὶ τώρα πάλιν σοῦ λέγω· πρόσσεχε. Πρόσσε-
χε, διότι ἀκόμη εἶναι ἀρχὴ καὶ ἠμπορεῖ νὰ βάλῃς
ἀρχήν. Ἄλλ' ἐὰν τώρα δὲν βιασθῆς, θὰ ἔλθῃ καιρὸς,
ὅπου καὶ νὰ θελήσῃς δὲν θὰ ἠμπορέσῃς νὰ κάμῃς
αὐτὸ ὅπου τὸ νῦν παραλείπεις.

Βάλε τὸν ὀβολὸν σου ἐσὺ, νὰ βάλῃ καὶ ὁ Θεὸς τὰ
μύρια τάλαντα.

Ρίψε κάτω τὸν ἑαυτὸν σου. Γίνε χῶμα νὰ σὲ
πατοῦν. Γίνου Ἀβάκυρος. Σύντριψον τὴν καρδίαν
σου καὶ κλαῦσον μὲ πόνον ψυχῆς, νὰ σὲ λυπηθῇ ὁ
Θεός. Κλαίω καὶ ἐγὼ καθ' ἡμέραν, ἀλλὰ ζητεῖ καὶ τὰ
ιδικά σου δάκρυα ὁ Χριστός.

Ξύπνα λοιπὸν καὶ ἀποτίναξε τὴν μικροψυχίαν.
Ρίξε τὸν ἐχθρὸν ἅπαξ, διὰ νὰ μάθῃς νὰ τὸν νικᾷς μὲ
τὴν δύναμιν τοῦ Κυρίου. Ἡ νίκη εἶναι ὑπομονή, ἢ
νίκη εἶναι ταπείνωσις, ἢ νίκη εἶναι ὑπακοή.

Ἐπὶ τούτοις γνώριζε ὅτι·

Εἴωθεν ὁ πειράζων νὰ πολεμῇ τεχνηέντως τοὺς
ἀθλητάς. Καί, ἀφοῦ παντοδαπῶς πολεμήσῃ καὶ δὲν
τοὺς νικήσῃ, κατόπιν φέρει τὰς ἀσθενείας ἐφ' ὄρου
ζωῆς. Καὶ συχνὰ πονεῖ ὅλον τὸ σῶμα, καὶ γίνεται ὁ
ἄνθρωπος ὅλος μία πληγὴ, καὶ ἓνα ὦχ! συνεχές.
Ὅμως τότε ἐγγὺς τὸ τέλος καὶ ἡ ἀνάπαυσις.

ΛΓ'

*Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς περιγράψω πόσον ἀρέσκει
ἡ Παναγία μας τὴν σωφροσύνην καὶ καθαρότητα.*

μεῖς, παιδί μου, ὅλα αὐτὰ ὅπου λέγεις τὰ εἶδομεν, τὰ ἀπεράσαμεν καὶ μίαν καὶ δύο καὶ πολλάκις. Ἐγράψαμεν καὶ βιβλίον περὶ αὐτῶν τῶν ἀλλοιώσεων, μήπως καὶ τύχη νὰ πάθῃ κανεῖς, νὰ μὴ ἀπελπίζεται. Ἀλλὰ ὄχι νὰ μένη ἀργός, ὅπως κάμνεις τώρα ἐσύ. Θέλει

βίαν, θέλει ἀγῶνα, θέλει ἄκραν ταπεινώσιν καὶ τελείαν ὑπακοήν. Μὴ στέκης λοιπόν, ἀλλὰ φώναζε·

- Χριστέ μου! Παναγία μου!

Μὴ χαυνώνεσαι καὶ δέχεσαι λογισμούς. Φώναζε συνεχῶς τὸν Χριστόν.

Προτοῦ ὁ πειρασμὸς προλάβῃ νὰ σχεδιάσῃ τὸν λογισμὸν εἰς τὸν νοῦν σου, ἐσύ νὰ τὸν χαλᾶς μὲ τὴν εὐχήν. Μὴν τὸν ἀφήνης.

Ἀλλὰ, ὅταν ἐσύ ἀφήνης τὲς ἀκαθαρσίες ποὺ ρίχνει μέσα σου ὁ ἐχθρός, λοιπὸν ἐντὸς ὀλίγης ὥρας σὲ

ἐχῶσεν μέσα εἰς αὐτές. Κατόπιν, τί ἀγῶνας, διὰ νὰ καθαρισθῆς! Ὅθεν βιάσου. Θέλει κόπον καὶ πόνον, ὄχι ἀστεία! Αἷμα θὰ στάξῃ ἡ καρδιά σου. Πικρίαν, φαρμάκι θὰ πιῆς, καὶ ἔτσι θὰ λάβῃς ἐλευθερίαν, νὰ γλυκανθῆς.

Μὴ νομίσης μικρὸν τὸν ἀγῶνα. Ὅσάν τρελλὴ πρέπει νὰ φωνάζῃς: Ἰησοῦ μου σῶσον με! Παναγία Θεοτόκε βοήθει μοι! Ὅσάν μηχανὴ νὰ πηγαίνῃ ἡ γλῶσσα σου: - Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με! Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ἐλέησόν με! Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με! Καί, ὅταν κουράζεσαι, θὰ σοῦ ἔρχεται παράκλησις ὅπου δὲν τὴν ἐγεύθῃς ποτέ. Εἰ δὲ καὶ ἀργεῖς ὅπως τώρα καὶ ἀμελεῖς, εἰς τὸν αἰῶνα δὲν θεραπεύεσαι.

Καθήμενος ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ σπίτι του δὲν ταξιδεύει νὰ πάῃ στὴν Πόλιν ἀμελῶν ὁ μοναχὸς καὶ μὴ εὐχόμενος δὲν γίνεται ἄξιος τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ.

Λοιπὸν ἀνάστα! Βάλε ἐσύ τὸν ὀβολὸν σου, νὰ βάλῃ καὶ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ τὰ μύρια τάλαντα. Δεῖξε τὴν ἀγαθὴν σου προαίρεσιν. Στρέψε ἀπὸ τὸν ἐχθρὸν τὸ πρόσωπόν σου. Τί ἀφήνεις νὰ μοιχεύεται ἡ ψυχὴ σου ἀπὸ τὸν δαίμονα;

Ποῦ εἶναι ἡ ταπεινώσις, ὅταν βλέπῃς καὶ λέγῃς ὅτι ὅλοι σὲ πταίουν καὶ μόνον ἐσύ εἶσαι καλὴ;

Ταπεινώσις εἶναι νὰ σφάλῃ ὁ ἄλλος καί, πρὶν νὰ προλάβῃ αὐτὸς νὰ ζητήσῃ συγχώρησιν, ἡμεῖς νὰ τοῦ βάνωμεν μετάνοιαν λέγοντες: - Συγχώρησον, ἀδελφέ μου, εὐλόγησον!

Μή σοῦ φαίνεται δύσκολον αὐτὸ καὶ βαρὺ. Εἶναι ἓνα οὐδὲν ἐμπρὸς εἰς ἐκεῖνο ποῦ ἔκαμε πρὸς ἡμᾶς ὁ Δεπότης Χριστός. Ἐνώπιον τῶν Ἀγγέλων ἔσκυψε καὶ ἔβαλε μετάνοιαν ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὴν γῆν· καὶ “ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέβη”. Θεὸς πρὸς ἀνθρώπους! Καὶ σὺ κάμεις ἄνω κάτω τὸν κόσμον διὰ νὰ μὴν εἰπῆς ἓνα “εὐλόγησον”! Ποῦ λοιπὸν ἢ ταπεινώσεις;

“Ὅταν ἐσὺ ταπεινωθῆς, ὅλοι θὰ σοῦ φαίνωνται ἅγιοι· ὅταν ἐσὺ εἶσαι φαντασμένη, ὅλοι σοῦ εἶναι ἀνάποδοι καὶ κακοί.

Τί εἶναι ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν βρωμερότερον, καὶ τί δυσωδέστερον ἀπὸ τοὺς ἀκαθάρτους δαίμονας; Καὶ ὁμως, τοὺς ἀνέχεσαι, σὲ ρυπαίνουν. Εὐκόλα τοὺς ἀφήνεις καὶ ἐμβαίνουν καὶ σοῦ χαλοῦν τοὺς φράχτες, ἀλλὰ νὰ ἰδοῦμε κατόπιν πῶς ἐβγαίνουν! Εὐκόλα δέχεσαι τοὺς αἰσχροὺς καὶ ἀκαθάρτους λογισμοὺς, ἀλλὰ, νὰ ἰδοῦμε κατόπιν πῶς θὰ καθαρισθῆς!

Οὐδὲν ἄλλο τόσον μισεῖ ὁ Θεὸς ὡς τὴν παράνομον ἡδονικὴν ἀκαθαρσίαν τοῦ σώματος. Καὶ αὐτὸς ποῦ μοιχεύει μὲ τοὺς αἰσχροὺς λογισμοὺς, ὅλος βρωμάει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡσάν σκυλὶ ψόφιο.

Ἐνῶ αὐτὸς ὅπου ἀγωνίζεται καὶ φυλάγει τὸ σῶμα του καθαρὸν καὶ τὸν νοῦν του ἀμόλυντον ἀπὸ ρυπαροὺς λογισμοὺς, ὡς εὐῶδες θυμίαμα ἀνεβαίνει ἢ ζωὴ καὶ ἢ προσευχὴ του στοὺς οὐρανοὺς.

Τὸ εἶδον ἐμπράκτως αὐτὸ ὅπου τώρα σὰς λέγω. Δὲν ὑπάρχει ἄλλη θυσία πλέον εὐώδης πρὸς τὸν Θεόν, ὅσον ἢ ἀγνότης τοῦ σώματος, ὅπου ἀποκτᾶται

μὲ αἷμα καὶ ἀγῶνα φρικτόν.

Ἐχω πολλὰ νὰ εἰπῶ περὶ αὐτῆς τῆς μακαρίας ἀγνείας, ὅπου ἐγεύθην καὶ ἔφαγα τὸν καρπὸν τῆς· ἀλλὰ τώρα μῆτε ἐσὺ μῆτε αἱ ἀδελφαί σου ἠμπορεῖτε νὰ βαστάσετε τὰ λεγόμενα.

Τώρα ἓνα μόνον σὰς λέγω: ὅτι καὶ τὰ ροῦχα τους ὅταν ἀλλάζουν αὐτοὶ ὡσάν μυροθήκη ἀναψυκτικὴ ἀπλώνεται καὶ εὐωδιάζει ὅλον ἐκεῖνο τὸ σπίτι. Καὶ εἶναι αὕτη πληροφορία Θεοῦ διὰ τὴν μακαρίαν ἀγνεΐαν, τὴν ἀγιωτάτην παρθενίαν.

“Ὅθεν βιασθεῖτε καθαρεύοντας τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. Μὴ δέχεσθε ποσῶς ρυπαροὺς λογισμοὺς. Καὶ θὰ ἰδῆτε αὐτὰ ὅπου σὰς λέγω. Καὶ ἀσφαλῶς θὰ πεισθῆτε τοῖς λόγοις μου. Καί, ὅσα σὰς ἔγραψα ἕως τὴν σήμερον δοκιμάστε τα, καὶ θὰ βρῆτε εἰς τὴν πρᾶξιν ὅτι λέγω ἀλήθειαν διὰ πείρας.

“Ὅπου ὑπακοή, ταπεινώσεις καὶ ἀγῶνας, οἱ δαίμονες δὲν ἰσχύουν ποτὲ νὰ αἰχμαλωτίσουν τὸν ἄνθρωπον. Σκληρότης, παρακοὴ καὶ ὑπερηφάνεια γεννοῦν τὴν ἀκηδίαν καὶ τὴν ἀμέλειαν, ὅπου ἔρχονται ὅλοι οἱ δαίμονες καὶ κάμνουν κοπρῶνα καὶ σταῦλον τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου. Καὶ δὲν ἡσυχάζουν μέχρις ὅτου τὸν καταστήσουν ὑπεύθυνον νέας καὶ παλαιᾶς ἀμαρτίας, καὶ τελείως αἰχμάλωτον.

Βιάσου λοιπὸν, τέκνον μου, καθὼς καὶ ὄλαι αἱ ἀδελφαί. Διότι, ἂν ἀμελήσετε, εἶναι ἀνάγκη νὰ πάθετε τὰ κακὰ καὶ τὰ ἄσχημα. Ἄν ὁμως βιασθῆτε, θὰ σωθῆτε αἰώνια. Θὰ γίνετε θυμίαμα εὐοσμον καὶ

μύρον πολύτιμον. Θὰ γίνετε ἀληθῶς θυσία λογική, εὐάρεστος εἰς τὸν Κύριον.

Δὲν ἠμπορῶ νὰ σὰς περιγράψω πόσον ἀρέσκει ἡ Παναγία μας τὴν σωφροσύνην καὶ καθαρότητα. Ἐπειδὴ Αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ἀγνή Παρθένος, δι' αὐτὸ καὶ ὅλους τοιοῦτους μᾶς θέλει καὶ ἀγαπᾷ.

Καὶ μόλις ἡμεῖς τὴν φωνάζομεν, σπεύδει εὐθύς εἰς βοήθειαν. Δὲν προλαμβάνεις νὰ εἰπῆς: - Παναγία Θεοτόκε βοήθει μοι! Καὶ εὐθύς ὡς ἀστραπὴ διαυγάζει τὸν νοῦν καὶ πληροῖ φωτισμοῦ τὴν καρδίαν. Καὶ ἐλκύει τὸν νοῦν εἰς τὴν προσευχὴν καὶ τὴν καρδίαν εἰς τὴν Ἀγάπην.

Καὶ πολλάκις παρέρχεται ὀλόκληρος νύχτα μὲ κλαυθμοὺς καὶ φωνὰς λιγυρὰς ὑμνολογώντας Αὐτὴν καὶ ἐξόχως Τὸν βασταζόμενον ὑπ' Αὐτῆς.

Λοιπὸν, βιασθῆτε, σιωπάτε, προσεύχεσθε, ὑπακούετε, ταπεινώσεσθε, διὰ νὰ βρῆτε κάθε καλόν. Ἐχετε τὴν εὐλογημένην Γερόντισσα ὅπου εἶναι εὐωδία Χριστοῦ. Μὴν τὴν θλίβετε. Μὴ ἀντιλογῆτε. Ἐχετε σιωπὴν καὶ εὐχὴν, καὶ ἀφήνετέ τὴν νὰ ἡσυχάζῃ. Διότι, ὅταν ἀποθάνῃ καὶ τὴν χάσετε καὶ μείνετε ὡς νυκτικόρακες ἐν οἰκοπέδῳ, τότε θὰ φανῆ ἡ ἀξία της, ἀλλὰ δι' ἐσᾶς τότε θὰ εἶναι ἀργά.

Καὶ πάλιν ἐν τέλει παρακαλῶ, παιδάκι μου, βιάζου καὶ μὴ χάνῃς καιρὸν. Μὴ μὲ κουράζῃς μόνον νὰ γράφω. Ἀλλὰ ἐγειρε καὶ πάτησε τοὺς ἐχθρούς σου. Γίνου χῶμα νὰ σὲ πατοῦν καὶ κάμε ὑπακοὴν διὰ τὴν ζωὴν τῆς ψυχῆς σου.

ΛΔ

*Εἰς ὅλους μας, παιδί μου, συμβαίνουν
αὐταὶ αἱ ἀλλοιώσεις.*

ατόπιν χρόνου πολλοῦ, ἐσήμερον μόλις, παιδί μου, ἐπῆρα ἐπιστολήν σου.

Καὶ ἤμην τὸ διάστημα αὐτὸ ὡς στενοχωρημένος. Καθότι ἐσχάτως δὲν ἤσουν καλὰ καὶ σὲ εἶχον κάπως μαλώσει. Καὶ εἶχον δι' αὐτὸ λύπην καὶ πόνον εἰς τὴν πτωχὴν μου καρδίαν.

Τέλος πάντως ἐσήμερον ἐχάρην μικρόν, μανθάνων ὅτι συνῆλθες ὀλίγον καὶ ἀρχίζεις νὰ διορθώνης τὴν μικράν σου βαρκούλα, νὰ πλεύσης πρὸς τὸν γαληνώδη καὶ ἀκύμαντον λιμένα τῆς ἀπαθείας.

Κατὰ ἀλήθειαν, τέκνον μου, μέγας ὁ ἀγὼν κατὰ τῶν παθῶν, ἀλλὰ χάριτι Θεοῦ ὅλα κατορθοῦνται· καὶ τῇ Αὐτοῦ βοηθείᾳ, τὰ ἀδύνατα δυνατὰ γίνονται.

Εἰς ὅλους μας, παιδί μου, συμβαίνουν αὐταὶ αἱ

αλλοιώσεις, αλλά θέλει εις τὸν ἀγῶνα ὑπομονὴν καὶ ἐπιμονήν.

Ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀνωμαλῖαι, ἡ ταραχὴ, τὸ μῖσος, ἀποστροφή, κινήσεις ἄγριαι τῶν παθῶν, ὅλα εἶναι τοῦ Σατανᾶ. Καὶ θέλουν ὅλα ἐξ ἴσου ἀποστροφήν. Μὲ τὸ ζόρι, μὲ πόνον, μὲ θλίψιν. Εὐθύς ἐξ ἀρχῆς. Προτοῦ εἰσέλθουν αὐτοὶ καὶ πιάσουν τὰς νομάς καὶ κόψουν τὰ ὕδατα ἔξωθεν καὶ λιμοκτονήσουν τὴν ψυχὴν ἀπὸ τὴν οὐράνιον δρόσον.

Βλέπεις; Ὅταν γίνεται συγκατάθεσις εἰς τοὺς λογισμοὺς, ὅπου σπέρνει ὁ πονηρός, τότε σοῦ κόπτει ἀμέσως τὴν παρησίαν τῆς προσευχῆς.

Ἴδου ὅπου σοῦ ἔκοψεν ἔξω τὰ ὕδατα, τῆς ψυχῆς τὴν τροφήν, καὶ θὰ λιμοκτονήσῃς εἰς ὀλίγας ἡμέρας. Ἐνῶ εἰς τὴν ἀρχὴν ἤμπορεῖς μὲ ὀλίγην ἀντίρρησην νὰ τοὺς ἀποκρούσῃς. Καὶ σὺ ἀμελεῖς καὶ χανώνουσαι προσέχων ἐπιμελῶς τοῖς αὐτῶν λεγομένοις. Ὅταν ἔμβουν αὐτοί, θὰ μᾶς σύρουν αἰχμαλώτους.

Πρόσεχε καὶ μὴ δίδῃς ἐμπιστοσύνην, κἂν νὰ νομίξῃς πὼς ἔφυγαν. Δι' ὀλίγον τοὺς διώχουν αἱ εὐχαὶ τῶν μεγαλυτέρων σου, ἀλλὰ αὐτοὶ πάλιν γυρίζουν. Ἡ χάρις τοὺς ἀναχατίζει, διὰ νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ψυχὴ, ἀλλὰ καὶ πάλιν αὐτοὶ ἐπιστρέφουν.

Ὅμως ἐν καιρῷ τῆς εἰρήνης ἐσὺ μὴ ἀμελῆς, ἀλλὰ προσεύχου, κάμνε διόρθωσιν, ἐτοιμάζου πρὸς πόλεμον. Δίδε θάρρος τοῦ ἑαυτοῦ σου. Ἐχε ὑπομονήν. Κάμνε τελειάν ὑπακοήν. Ἐτσι δύνασαι χωρὶς ἄλλο νὰ λάβῃς ἀπαλλαγὴν μίαν ἡμέραν. Ἀλλὰ μὲ ἀγῶνα πολὺν

καὶ πολλὴν προσοχήν.

Τὸ κάθε βῆμα, ὅπου θὰ κάμῃ ὁ μοναχὸς εἰς τὰ ἐμπρὸς πρέπει νὰ χύσῃ δάκρυα πολλά, καὶ αἷμα σταγόνες, καὶ χρόνον καιρόν. Καὶ ἔρχεται ὁ διάβολος, τὸ ἀρχαῖον κακόν, καὶ τοῦ βάζει ἓνα λαστόν, ὅπου, ἂν δὲν προλάβῃ ἡ χάρις καὶ ἄλλων εὐχῆς, τοῦ τὰ γυρίζει ὅλα καπάκι. Καὶ πάλιν ἀρχὴ ἐξ ἀρχῆς. Καὶ πάλιν αἵματος χύσις.

Δι' αὐτὸ χρειάζεται ὑπομονῆς. Μὴ ἀθυμῆς. Μὴ μικροψυχῆς. Κάμνε ὑπομονήν, νὰ σὲ σκεπάξῃ ἡ χάρις. Ἐχεις πολλοὺς ὅπου σὲ βαστάζουν.

Τὸ κάθε σου βῆμα πρὸς τὴν εὐθυμίαν δίδει καὶ εἰς ἐμὲ εὐθυμίαν. Ἡ ἰδική σου ἀνάστασις συνανασταίνει τὴν ψυχὴν μου.

Ἀπὸ τὸν ἑαυτόν μου καὶ ἀπὸ τὰ ἰδικά μου βάσανα γνωρίζω καλῶς τοὺς πειρασμοὺς τῆς Γερόντισσας. Ὅτι πολὺ πάσχει καὶ ὑποφέρει, φέρουσα καθ' ἑκάστην τὰ βάρη σας, διὰ τὴν εὐθύνην ποὺ ἔχει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Πικρίαν γεύεται κάθε ἡμέραν καὶ πόνον ἐκ περισσοῦ. Καί, τότε μόνον ἀγάλλεται, ὅταν ἐσεῖς βαδίζετε δρόμον καλόν.

Τώρα βλέπεις ὅτι ἦλθε πάλιν ἡ χάρις. Πρόσεχε ὅτι πάλιν θὰ φύγῃ. Καί, ἂν φεύγῃ ἀνδρεία, ὑπομονή, τελεία ὑποκοή· καὶ πάλιν θὰ ἔλθῃ. Σὲ εἶπον, ὅτι τὰ Χριστοῦγεννα ἤθελεν ἔλθῃ. Ἦλθε, ἀλλὰ δὲν ἐστάθη, διότι δὲν σὲ εὐρήκε μὲ ζῆλον. Τώρα ἦλθεν, ἀλλὰ πάλιν θὰ φύγῃ, διὰ νὰ σὲ καθαρῶς ἀπὸ τὰ πάθη. Τοῦτο θὰ γίνεται μέχρις ὅτου γένῃς καθὼς θέλει ὁ Κύριος διὰ

να βρίσκη τόπον και τρόπον να μένη ή χάρις Του. Λοιπόν βιάζου εις τόν αγώνα. Μη ραθυμής και αφήνης τόν καιρόν να περνᾷ. Διότι τόν χρόνον ὅπου ξοδεύεις ασκόπως και μάταια κάθε ημέραν δέν θα τόν ξαναβρῆς. Και θα ἔχης να δώσης λόγον δι' ὄλες τις ημέρες και ὥρες και στιγμές τῆς ζωῆς σου. Ὁ ἄνθρωπος δέν εἶναι να τρέχη μόνον, ἀλλά να μετρᾷ και τὰ στάδια τοῦ δρόμου. Μήτε πάλιν να μένη ὀπίσω, να ἀμελῆ.

Ἐπί τούτοις μάθε και τοῦτο· ὅτι με τήν ἀγάπην πρὸς τόν Χριστόν και τήν Παναγίαν περισσοτέρως ἀποκτᾷς νῆψιν και θεωρίαν παρά με ἄλλους αγῶνας. Καλά εἶναι και ὄλα τὰ ἄλλα, ὅταν καλῶς γίνωνται, ἀλλ' ἡ ἀγάπη ὑπέγκειται ὄλων. Ὅποταν περιπτύσσεσαι τήν εἰκόνα ὡς ζῶσαν και με δάκρυα θερμῶς τήν καταφιλεῖς.

- Μάννα μου, φωνάζεις, Παναγία μου, σῶσόν με, ὅτι χάνομαι ἐάν με ἀφήσης! - Κύριε Θεέ μου, ἐλέησόν με διά τῆς Παναχράντου Σου Μητρὸς και Πάντων Σου τῶν Ἁγίων!

Και ὅταν τοιαῦτα λέγοντας βλέπης ἀγάπην πολλήν, ὅπου θέλεις να καταφιλῆς συνεχῶς τήν εἰκόνα, αὐτὸ εἶναι σημεῖον ὅτι σοῦ ἀνταποδίδει τόν ἀσπασμόν. Ἐγὼ δέν ἤμπορῶ να ἀσπασθῶ μίαν φορὰν τήν εἰκόνα τῆς Παναγίας και να χωρίσω. Ἄλλ' ὅταν πλησιάσω κοντὰ τῆς ὡσάν μαγνήτης με τραβάει ἐπάνω τῆς. Και πρέπει να εἶμαι μόνος. Διότι θέλω ὥρες να τήν ἀσπάζομαι. Και κάτι ζῶσαν πνοήν γεμίζει μέσα ἡ ψυχὴ μου και γεμίζω χάριν και δέν με ἀφήνει να φύγω. Ἀγάπη, ἔρωσ Θεοῦ, πῦρ φλέγον· ὅπου μόλις εἰσέλθης στήν ἐκκλησίαν

προλαμβάνει - ὅταν εἶναι θαυματουργὸς ἡ εἰκὼν - και ἀποδίδει τόσον εὐώδη πνοήν, ὅπου μένεις ὥρες ἐκστατικὸς χωρὶς να εἶσαι στὸν ἑαυτόν σου, ἀλλὰ εις εὐώδη Παράδεισον.

Τόσην χάριν δίδει ἡ Παναγία μας εις ὅσους φυλάγουν σῶμα ἀγνόν.

Διότι ὡς ἐκατάλαβα πολὺ ἀγαπᾷ τήν ἀγνεῖαν. Δι' αὐτὸ και ἐγὼ παντὸς ἄλλου πάθους περισσότερον ἐπολέμησα με τήν σάρκα. Και μοι ἐδόθη ὡς δῶρον ἡ καθαρότης, να μὴν ξεχωρίζω γυναῖκα ἢ ἄνδρα. Δέν μοι κινεῖται πάθος ποσῶς. Με τήν δωρεάν τοῦ Κυρίου ἔλαβον ἐν αἰσθήσει τήν χάριν τῆς καθαρότητος.

Ταῦτα γράφω σοι τέκνον μου, και ταῖς ἀδελφαῖς σου να βιάζεσθε εις τήν μίμησιν. Ἄλλῶς δέν ἦτον λόγος να ἐκφαίνω τήν πνευματικὴν μου κατάστασιν, μήτε να με ἐπαινέσετε θέλω. Ἄλλ' ἐπειδὴ σᾶς ἔχω μέσα εις τήν ψυχὴν μου ὡς γνήσιος ὑμῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφός, δι' αὐτὸ ἐπιθυμῶ κατά δύναμιν να σᾶς βοηθήσω. Ἐκαστος ἄς δοκιμάσῃ. Ἐάν βιασθῆτε, θα ἰδῆτε πόσον μᾶς ἀγαπᾷ ἡ Παναγία μας.

Μίαν ἐσπέραν ἀσπαζόμενος τήν Εἰκόνα τῆς ἐκουράσθην. Και καθίσας εις τὸ στασίδι ὑπνωσα μικρόν. Και ἦλθεν ἐν σώματι - ὄχι εἰκόνα - και με κατεφιλεῖ και ἐπλήσθην ἀρρήτου χαρᾶς και εὐωδίας. Τὸ δὲ οὐράνιον ἐκεῖνο Βρέφος με ἐθώπευε εις ὄλον τὸ πρόσωπον - φιλώντας ἐγὼ τὸ παχουλόν του χεράκι - ὅπως να εἶναι ζωντανόν. Και δέν νομίζεις πῶς εἶναι ὕπνος, ἀλλ' ὡσάν μίας ἄλλης ζωῆς αἰσθησις, ἀγνωστος και ἀγευστος εις τοὺς μὴ εἰδότας τοιαῦτα.

ΛΕ'

*Τέμνεται ἡ εὐχή, παύουν τὰ μέλη, καὶ μόνον
ὁ νοῦς θεωρεῖ μέσα εἰς ἄπλετον φῶς.*

εκνίον μου ἡγαπημένον καὶ πᾶσαι
αἱ ἐν Χριστῷ ἀδελφαὶ κατὰ τάξιν,
χαίρετε καὶ ὑγιαίνετε ἐν Κυρίῳ.

Ἀρχίζω καὶ πάλιν νὰ ὀμιλῶ εἰς
τὰ ὦτα ὅπου ἐπιθυμοῦν καὶ ζη-
τοῦν νὰ ἀκούσουν. "Αἰτεῖτε, λέγει
ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς καὶ δοθήσεται,
ζητεῖτε καὶ εὐρήσετε, κρούετε καὶ
ἀνοιγήσεται". Τιμῶ τὴν προαίρεσιν, ἐπαινῶ τὸν ζῆλον,
ἐκτιμῶ τὴν ἀγάπην, καὶ μιμοῦμαι ὑμᾶς.

Λοιπὸν ἀκούσατέ μου καὶ πάλιν.

Καὶ πρῶτον· ὁ τρόπος πού γράφεις, παιδί μου, ὅτι
ἀρχίζεις τὴν προσευχὴν σου εἶναι λίαν καλός. Μὲ
τοιαύτας ἐννοίας δύνασαι νὰ κρατήσης τὸν νοῦν σου,
λογιζομένη ὅτι ὁ Γέροντας, ἡ Γερόντισσα ὡς πυρίνη
στήλη ἀναβαίνει ἢ προσευχὴ τους καὶ νοερῶς ὀμιλοῦ-
σι μὲ τὸν Θεόν. Καὶ τοιαῦτα ὁ νοῦς νοῶν καὶ φρονῶν
πρὸς στιγμὴν σταματᾷ· καὶ γλυκαίνεται ἢ εὐχή, καὶ

σταλάζουν τὰ δάκρυα. Καὶ ἐγγίζει ἡ χάρις αὐτὴ ὅπου
λέγεις τῶν ἀρχαρίων ὡς μία μητέρα ὅπου διδάσκει τὰ
μικρὰ τῆς πῶς νὰ περιπατοῦν.

Τὸ ἀφήνει καὶ φεύγει καὶ αὐτὸ τὴν ζητεῖ. Κλαίει,
φωνάζει, τὴν γυρεύει. Ἔρχεται μετ' ὀλίγον, καὶ πάλιν
ἀναχωρεῖ. Πάλιν κλαίει, φωνάζει. Πάλιν γυρίζει. Μέ-
χρις ὅτου μᾶς μεγαλώσῃ, δὲν εἶναι τρόπος νὰ καθήσῃ
μαζὶ μας, διότι τὴν ἐμποδίζουν τὰ πάθη.

Τὰ πάθη εἶναι ὕλη σκληρά. Οὐράλια ὄρη! Χιλιόμε-
τρα ὕψος! Ἡ χάρις εἶναι ὁ ἥλιος. Ἀνατέλλει ὁ ἥλιος,
ἀλλ' ἡ σκιά τῶν ὀρέων δὲν τὸν ἀφήνει νὰ περιθάλψῃ
ὅλον τὸν νοητόκτιστον ἄνθρωπον. Μόλις μία ἀκτίς
τὸν εὐρίσκει, καὶ εὐθύς πυρπολεῖται ἀπὸ χαράν. Τὸ
δὲ ὑπόλοιπον μέρος εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν
παθῶν. Καὶ δύνανται νὰ ἐνεργήσουν εὐθύς καὶ οἱ
δαίμονες συσταλείσης τῆς χάριτος. Καὶ πολλάκις τὴν
ἐμποδίζουν ὡς τὰ νέφη, πού ἐμποδίζουν τὸ φῶς τοῦ
ἡλίου. Καθότι ἡ σκιά τῶν παθῶν ἀναβιβάζει ἀτμίδα,
ὅπου σκοτίζει τὴν ἀκτίνα τὴν μικρὰν ὅπου ἀνατέλλει.
Καὶ εἶναι αὐτὴ, οἱ λογισμοὶ τῆς ἀπελπισίας πού
γράφεις. Δειλία, φόβος, ἀναίδεια, βλασφημία, καὶ
ἄλλα παρόμοια διὰ τῶν ὁποίων μαραινεται ἡ ψυχὴ καὶ
χάνει τὴν παρησίαν.

Κάθε λογισμὸς ὅπου φέρει ἀπόγνωσιν καὶ λύπην
πολλήν, εἶναι τοῦ διαβόλου. Εἶναι ἀτμίς τῶν παθῶν
καὶ πρέπει εὐθύς νὰ τὸν ἀποβάλλῃς· μὲ τὴν ἐλπίδα
πρὸς τὸν Θεόν, μὲ τὴν ἐξαγόρευσιν στὴν Γερόντισσα,
μὲ τὰς εὐχὰς τῶν μεγαλυτέρων, λογιζομένη ὅτι δι'
ἔσένα προσεύχονται καὶ ἐκλιπαροῦν τὸν Θεόν.

Λύπη μικρά μετὰ χαρᾶς σὺν δάκρυσιν μεμιγμένη καὶ μετὰ παράκλησιν στήν ψυχὴν εἶναι τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Αὐτὴ μᾶς ὁδηγεῖ πρὸς μετάνοιαν εἰς ὅ,τι καὶ ἂν σφάλλωμεν ἐφ' ὅρου ζωῆς.

Διώχνει τὸ σφάλμα τὴν πρὸς Θεὸν παρησιάν, ἀλλ' ἢ μετάνοια εὐθύς τὴν ἀνακαλεῖ. Δὲν ἀπελπίζει ἢ χάρις. Ἄλλὰ συνεχῶς διεγείρει τὸν πίπτοντα εἰς μετάνοιαν. Οἱ δὲ λόγοι τοῦ δαίμονος εὐθύς τοῦ δίδουν ἀπόγνωσιν τὸν μαραίνουιν ὡς τὸ χαλάζι ποῦ πίπτει εἰς τὰ τρυφερά φυλλαράκια, ὅπου νεωστὶ ἀνεφύησαν.

Πρόσχευ λοιπὸν εἰς αὐτὸ τὸ μαθηματάκι τῆς “πράξεως”.

Ὅποταν βλέπῃς τὴν χάριν νὰ ἐνεργῇ, καὶ εὐφραίνε-ται ἡ ψυχὴ σου καὶ σταλάζουν χωρὶς βίαν τὰ δάκρυα - διὰ τὰ ἐλέη ὅπου σοῦ ἔχρισεν ὁ Θεὸς - ἐὰν εἶσαι εἰς τὴν προσευχὴν, στάσου. Ὁρθία, ἐὰν εἶσαι, μὴν κινῆσαι. Ὅπου κάθεσαι, κάθου. Ἐὰν εὐχεσαι, εὐχου, χωρὶς λογισμὸν νηπιώδη, καὶ δέχου τὴν ἐπομβρίαν τοῦ Πνεύματος, ὅσον ἐπέλθῃ σοι. Καθότι καὶ εἰς τὴν ἐργασίαν ἂν ἔλθῃ, ἐὰν σηκωθῆς εἰς εὐχὴν, διακόπτε-ται. Θέλει, ὅπου σὲ ἠῦρεν, ἐκεῖ νὰ σταθῆς. Νὰ μὴ γίνῃς ἐσὺ τεχνίτης εἰς αὐτήν. Αὐτὴ ζητεῖ νὰ διδάξῃ τὸν λογισμὸν σου νὰ μὴν πιστεύῃς ποτὲ εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, ἐνόσω ὑπάρχεις εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Καὶ μᾶς ἡμέρας βροχὴ οἰκονομεῖ τὰ φυτευθέντα εἰς τὴν ψυχὴν σου ὅλον τὸ διάστημα ὅπου φεύγει ἡ χάρις.

Ἄλλη τῆς Ἱερωσύνης ἡ χάρις. Ἄλλη τοῦ Σχήματος.

Ἄλλη τῶν Μυστηρίων. Ἄλλη ἡ ἐνέργεια χάριτος τῆς Ἀσκήσεως. Ὅλα ἐξέρχονται ἀπὸ μίαν πηγὴν, ἀλλὰ διαφέρει τὸ ἐν τοῦ ἑτέρου τῆ ὑπεροχῇ καὶ τῆ δόξῃ.

Ἡ χάρις τῆς μετάνοίας, ὅπου ἐνεργεῖται εἰς αὐτοὺς ὅπου ἀγωνίζονται, εἶναι κληρονομία πατροπαράδο-τος. Εἶναι συνάλλαγμα καὶ ἀντάλλαγμα θεῖον, ὅπου δίδομεν γῆν καὶ λαμβάνομεν οὐρανόν. Ἀνταλλάσσο-μεν ὑλὴν λαμβάνοντες Πνεῦμα. Ὁ κάθε ἰδρώτας, ὁ κάθε πόνος, ἡ κάθε ἄσκησις διὰ τὸν Θεὸν μᾶς εἶναι ἀλλαγὴ συναλλάγματος. Ἀφαίρεισις αἵματος, εἰσορῆ Πνεύματος.

Ἡ χάρις αὐτὴ αὐξάνει καθ' ὅσον δύναται νὰ χωρέσῃ ὁ ἄνθρωπος· ἀναλόγως τὸ σκεῦος, καθ' ὅσον χωρεῖ.

Λέγεται δὲ αὐτὴ ἡ χάρις τῆς πράξεως καὶ χάρις καθαρτικῆ.

Τώρα τὴν “πράξιν” διαδέχεται “φωτισμός”· καὶ εἶναι αὐτὸ δεύτερον στάδιον, ἡγουν χάρις φωτιστικῆ.

Ἀφοῦ δηλαδὴ καλῶς παιδαγωγηθῆ ὁ ἀγωνιζόμενος μετὰ τὴν χάριν τῆς πράξεως καὶ ἀπειρώς πέση καὶ σηκωθῆ, τὸν διαδέχεται γνώσεως φωτισμός· διαύγεια τοῦ νοός, ὅπου καθορᾷ τὴν ἀλήθειαν. Βλέπει τὰ πράγματα εἰς τὴν φύσιν τους. Χωρὶς τέχνην καὶ τρόπους καὶ συλλογισμοὺς ἀνθρωπίνους. Τὸ κάθε πρᾶγμα στέκει φυσικῶς στήν πραγματικὴν του ἀλή-θειαν. Ἀλλά, μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἐδῶ, προηγουῖνται πολλὰ πειράματα, ὀδυνηραὶ ἀλλοιώσεις. Ἀλλὰ ἐνθάδε εὐρίσκει εἰρήνην τῶν λογισμῶν καὶ ἀνάπαυαν ἐκ τῶν πειρασμῶν.

Τὸν δὲ φωτισμὸν διαδέχονται διακοπὴ τῆς εὐχῆς καὶ συχναὶ θεωρίαι· ἀρπαγὴ τοῦ νοός, κατάπαυσις τῶν αἰσθήσεων, ἀκίνησία καὶ ἄκρα σιγὴ τῶν μελῶν, ἔνωσις Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου εἰς ἓν.

Τοῦτο εἶναι τὸ θεῖον συνάλλαγμα, ὅπου, εἴ τις ὑπομένει τοὺς πειρασμοὺς καὶ δὲν παύσει τὸν δρόμον ἀγωνιζόμενος, ἀνταλλάσσει τὴν ὕλην τῇ αὐλίᾳ...

Δράμετε ὅθεν ὀπίσω τοῦ οὐρανοῦ Νυμφίου αἱ δορκάδες τοῦ Ἰησοῦ μου. Ὁσφρανθῆτε μύρου νοητοῦ. Εὐωδιάσατε τὴν ζωὴν - τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα σας, μὲ τὴν ἀγνεῖαν καὶ παρθενίαν. Δὲν εἶδα ἐγὼ ἄλλο πού νὰ ἀρέση τόσον ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς καὶ ἡ Πανάχραντος Μήτηρ Του ὡς τὴν ἀγνεῖαν καὶ παρθενίαν. Καὶ εἴ τις θέλει νὰ ἀπολαύσῃ τὴν πολλὴν Του ἀγάπην ἅς φροντίζῃ νὰ καθαρεύῃ, νὰ ἀγνεύῃ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα. Καὶ οὕτως κάθε οὐράνιον ἀγαθὸν μέλλει νὰ λάβῃ.

Τώρα νὰ σᾶς κάμω ἐξηγήσιν τι ἐννοεῖ ὁ λόγος "διακοπὴ τῆς εὐχῆς", ὅποταν ἡ χάρις εἰς τὸν ἄνθρωπον πληθυνθῇ.

Τῆς μὲν "πράξεως" ἡ χάρις ἀπεικάζεται ὡς ἀστέρων διαύγεια, τοῦ δὲ φωτισμοῦ ὡς πανσέληνος, τῆς δὲ θεωρίας ἡ τελειωτικὴ ὡς ἡλίου μεσημβρινοῦ διαβαίνοντος τὸν ὀρίζοντα. Καθότι εἰς τρεῖς τάξεις διήρεσαν οἱ Πατέρες τὴν πνευματικὴν πολιτείαν.

Ὅποταν λοιπὸν ἡ χάρις πληθυνθῇ εἰς τὸν ἄνθρωπον, καὶ γνωρίζῃ ὅλα τὰ γεγραμμένα, ὡς εἶπομεν, ἔρχεται εἰς μεγάλην ἀπλότητα· ὁ νοῦς του ἀπλώνει

ἔχων Μεγάλην Χωρητικότητα. Καὶ ὅπως ἐγεύθη τὴν ρανίδα ἐκείνην τῆς χάριτος, ὅποταν σοῦ ἦλθε χαρὰ πολλὴ καὶ ἀγαλλίασις, ἔτσι ἔρχεται πάλιν, ὅταν στέκη ὁ νοῦς εἰς τὴν προσευχὴν. Ἄλλὰ πολὺ, ὡς αὔρα λεπτή, ὡς εὐώδης βιαία πνοή. Καὶ πλημμυρίζει εἰς ὅλον τὸ σῶμα, καὶ τέμνεται ἡ εὐχή. Παύουν τὰ μέλη. Καὶ μόνον ὁ νοῦς θεωρεῖ μέσα εἰς ἄπλετον φῶς. Γίνεται ἔνωσις Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου. Δὲν δύναται νὰ χωρίσῃ αὐτὸς ἑαυτόν. Ὅπως τὸ σίδηρον. Προτοῦ βληθῇ εἰς τὸ πῦρ λέγεται σίδηρον. Ὅταν ἀνάψῃ καὶ κοκκινίση, εἶναι ἓνα μὲ τὴν φωτιά. Ἡ ὅπως τὸ κερί, ὅπου, ὅταν πλησιάσῃ εἰς τὴν φωτιά ἀναλύει, δὲν ἔμπορεῖ νὰ σταθῇ εἰς τὴν φύσιν του.

Μόνον ὅποταν παρέλθῃ ἡ θεωρία ἔρχεται πάλιν εἰς τὴν φύσιν του. Ἐνῶ διατελῶν ἐν τῇ θεωρίᾳ εἶναι ἄλλος ἐξ ἄλλου. Ἐνοῦται ὅπως διόλου μὲ τὸν Θεόν. Σῶμα δὲν νομίζει πῶς ἔχει μήτε καλύβην. Ὅλος εἶναι μετέωρος. Χωρὶς σῶμα ἀναβαίνει στὸν οὐρανόν!

Ὅντως μέγα εἶναι αὐτὸ τὸ μυστήριον. Διότι βλέπει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνα πού γλῶσσα ἀνθρώπου δὲν ἔμπορεῖ νὰ εἰπῇ.

Καί, ὅποταν παρέρχεται ἡ θεωρία αὐτή, εἶναι εἰς τόσῃν ταπεινώσιν, ὅπου κλαίει ὡσάν παιδάκι μικρό, πῶς τὸν δίδει τοιαῦτα ὁ Κύριος, ἀφοῦ αὐτὸς δὲν κάμνη οὐδέν. Καὶ τοιαύτη ἐπίγνωσις γίνεται, ὅπου, ἂν ἐρωτήσῃ αὐτόν, νομίζει πῶς εἶναι πάμπτωχος, ἀνάξιος νὰ ὑπάρχη εἰς τὴν ζωὴν.

Καὶ ὅσον τοιαῦτα λογίζεται, τὸν δίδει πῶς περισσότερον.

Φθάνει! φωνάζει εἰς τὸν Θεόν.

Καὶ ἔτι πληθύνει ἡ χάρις. Γίνεται υἱὸς Βασιλέως.

Καὶ ἂν λέγῃς:

- Τίνος εἶναι αὐτὰ ποῦ φορεῖς;
- Τοῦ Κυρίου μου, λέγει.
- Τὸ ψωμί καὶ φαί, ὅπου τρώγεις;
- Τοῦ Κυρίου μου.
- Τὰ χρήματα ὅπου βαστάζεις;
- Τοῦ Κυρίου μου.
- Τί ἔχεις ἐδικόν σου;
- Μηδέν.

Εἶμαι χῶμα, εἶμαι λάσπη, εἶμαι σκόνη.

Μὲ σηκώνεις, σηκώνομαι.

Μὲ ρίπτεις, ρίπτομαι.

Μὲ ἀνεβάζεις, πετῶ.

Μὲ ρίχνεις, κτυπῶ.

Ἡ φύσις μου εἶναι μηδέν.

Αὐτὸ δὲν χορταίνει νὰ λέγῃ. Καὶ τί εἶναι αὐτὸ τὸ μηδέν; Εἶναι ἐκεῖνο ὅπου, προτοῦ ποιήσῃ ὁ Θεὸς τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν, ἦτο μηδέν.

Αὐτὴ λοιπὸν μᾶς εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ὑπάρξεως. Τὸ δὲ φύραμα καὶ ἡ καταγωγὴ μας εἶναι ὁ πηλός. Καὶ ἡ δύναμις μας; Τὸ θεῖον ἐμφύσημα, ἡ πνοὴ τοῦ Θεοῦ.

Λάβε λοιπὸν, Θεέ, ἐραστὰ τῶν ἐφέσεων καὶ Δημιουργέ παντὸς ἀγαθοῦ, λάβε τὸ θεῖον ἐμφύσημα,

ὅπου ἐνεφύσησες ἡμᾶς εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐλάβομεν πνεῦμα ζωῆς, καὶ καταλύομεν πάλιν εἰς τὸν πηλόν.

Τί ἔχεις λοιπὸν, ὑπερήφανε ἄνθρωπε, ὅπερ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ὡς μὴ δῆθεν λαβῶν; Γνώθι, ψυχὴ ταπεινὴ, τὸν σὸν εὐεργέτην καὶ πρόσχες μὴ σφετερισθῆς τὰ ξένα - τὰ τοῦ Θεοῦ, ὡς ἴδια κατορθώματα. Γνώθι, ἀθλία, τὴν ὑπαρξίν σου· ἐπίγνωθι τὴν καταγωγὴν σου. Μὴ λησμονῆς πὼς εἶσαι ξένη ἐδῶ καὶ ὅλα ξένα! Καί, ἂν σοῦ ἔδωκεν ὁ γλυκὺς εὐεργέτης Θεός, ἀπόδος ἐν καθαρᾷ συνειδήσει, ἐκ τῶν ἰδίων τὰ ἴδια "τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν".

Ἐὰν ἀνέβῃς εἰς οὐρανοὺς καὶ εἶδες τῶν Ἀγγέλων τὰς φύσεις, ἤκουσας δὲ καὶ φωνὰς τῶν θείων Δυνάμεων· ἐὰν θεολογῆς καὶ διδασκῆς, ἐὰν ἐνίκησας τὰς μηχανὰς τῶν δαιμόνων, ἐὰν γράφῃς καὶ λέγῃς καὶ κάμῃς, ὅλα εἶναι Θεοῦ δωρεά.

Εἰπέ λοιπὸν τῷ Κυρίῳ σου·

- Λάβε, πνοὴ μου γλυκεία, Ἰησοῦ μου, "τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν"! Καὶ τότε, ἄχ! τότε, ψυχὴ μου! Τί ἔχεις νὰ ἰδῆς, ὅταν ἀνοίγουν οἱ θησαυροὶ τοῦ Θεοῦ καὶ σὲ λέγει·

- Λάβε υἱέ μου, τὰ πάντα, διότι ἐφάνης πιστὸς καὶ καλὸς κυβερνήτης!

ΛΓ'

*Ἡ ἐντὸς τῆς καρδίας κυκλικὴ προσευχὴ
δὲν φοβεῖται πλάνην ποτέ.*

κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς Θεὸς καὶ Κύριος τῶν ἀπάντων· ὁ παρέχων ἡμῖν πνοὴν καὶ ζωὴν καὶ τὰ πάντα, καὶ διαπαντὸς μεριμνῶν περὶ τῆς σωτηρίας ἡμῶν· Αὐτὸς νὰ ἐξαποστείλῃ εἰς τὰς ἱεράς σας ψυχὰς Πνεῦμα παρακλήσεως· φωτισθῆ δὲ ὁ νοῦς σας, καθάπερ ἐφωτί-

σθησαν οἱ Μαθηταὶ τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν· διαυγάσῃ δὲ τὸ φάος τῆς θείας Του αἴγλης εἰς ὀλόκληρον τὸν πνευματικὸν νοητόκτιστον ἄνθρωπον· πυρωθῆ δὲ ἡ καρδία σας ὅλη εἰς τὸν ἔνθεον ἔρωτα ὡς τοῦ Κλεόπα καὶ σκιρτήσῃ συλλαβοῦσα καὶ πληροφορηθεῖσα τὴν σύλληψιν τοῦ νέου Ἀδάμ, διαφθαρεῖ δὲ εἰς τέλος ὁ παλαιὸς μὲ ὅλα τὰ πάθη του· καὶ οὕτως εἰς κάθε στιγμὴν ἀενάως θὰ τρέχουν τὰ δάκρυα ὡς πηγὴ ρέουσα γλυκασμόν. Ἀμήν.

Σήμερον, τεκνίον μου, ἔλαβον τὴν ἐπιστολὴν σου καὶ εἶδον τὰ ἐν αὐτῇ καὶ σοῦ δίδω ἀπάντησιν δι' ὅσα μοῦ γράφεις.

Ὁ τρόπος τῆς νοεράς προσευχῆς εἶναι ὅπως σοῦ λέγει ἡ ὁσία Γερόντισσα. Ἡ ἐντὸς τῆς καρδίας κυκλικὴ προσευχὴ δὲν φοβεῖται πλάνην ποτέ. Ὁ ἄλλος ἢ καὶ οἱ ἄλλοι τρόποι ἔχουν φόβον, διότι εὐκόλως τοὺς πλησιάζει ἡ φαντασία καὶ εἰσέρχεται ἡ πλάνη στὸν νοῦν.

Ὅποσον φοβερὰ ἡ πλάνη τοῦ νοός! Καὶ λίαν δυσνόητος!

Νὰ σὰς γράψω ὀλίγα περὶ αὐτῆς νὰ γνωρίζετε. Καθότι ἤμην πολὺ τολμηρὸς εἰς αὐτὰ καὶ εἰσηλθὼν εἰς ὅλας τὰς προσευχάς. Ἐδοκίμασα πάντα. Διότι, ὅταν ἡ χάρις πλησιάσῃ τὸν ἄνθρωπον, τότε ὁ νοῦς - τὸ ἀναιδὲς ὄρνεον ποῦ τὸν λέγει ὁ Ἀββᾶς Ἰσαάκ - ζητεῖ νὰ εἰσδύσῃ παντοῦ, νὰ δοκιμάσῃ τὰ πάντα. Ἀρχίζει ἀπὸ τὴν πλᾶσιν τοῦ Ἀδάμ καὶ καταλήγει εἰς βάθη καὶ ὕψη, ὅπου ἂν δὲν τοῦ βάλῃ φραγμοὺς ὁ Θεός, αὐτὸς δὲν γυρίζει ὀπίσω.

Λοιπὸν αὐτὸς ὁ τρόπος τῆς καρδιακῆς προσευχῆς εἶναι τρόπος τῆς πράξεως, τὸν ὁποῖον μεταχειριζόμεθα διὰ νὰ κρατήσωμεν εἰς τὴν καρδίαν τὸν νοῦν. Καί, ὅταν πλεονάσῃ ἡ χάρις, ἀρπάζει τὸν νοῦν εἰς τὴν θεωρίαν καὶ φλέγεται ἡ καρδία ἀπὸ ἔρωτα θείον καὶ πυρπολεῖται ὅλος ἀπὸ ἀγάπην. Ὅποτε ὁ νοῦς εὐρίσκεται ἐνωμένος τελειῶς μὲ τὸν Θεόν. Μετουσιοῦται καὶ ἀναλύει καθὼς τὸ κερί ἀναλύει, ὅταν πλησιάσῃ εἰς τὴν φωτιὰ ἢ ὅπως τὸ σιδήρον ἀφομοιοῦται στὸ πῦρ. Καὶ δὲν ἀλλάσσει τοῦ σιδήρου ἢ φύσις, ἀλλὰ ὅσον εἶναι εἰς τὴν φωτιὰ εἶναι ἓνα μὲ τὴν φωτιὰ, ὅταν δὲ ἡ πύρωσις συσταλῆ ἐπανέρχεται πάλιν εἰς τὴν φυσικὴν του σκληρότητα.

Αυτή λέγεται θεωρία. Καί βασιλεύει γαλήνη εἰς τὸν νοῦν, καὶ εἰρηνεύει ὅλον τὸ σῶμα. Τότε καὶ μὲ λόγια καὶ αὐτοσχεδίους εὐχὰς εὐχεται ὁ εὐχόμενος καὶ ἀνεβαίνει εἰς θεωρίαν, χωρὶς ἐγκλεισμόν τοῦ νοῦς στὴν καρδίαν.

Καθότι νοερά προσευχὴ εἶναι νὰ ἔλθῃ ἡ χάρις.

Ὅταν εἶναι ἡ χάρις ὁ νοῦς δὲν μετεωρίζεται. Καί, ὅταν ὁ νοῦς στέκεται, ὅλα τὰ εἶδη τῆς προσευχῆς μεταχειρίζεται· δοκιμάζει τὰ πάντα.

Λοιπὸν καὶ ὁ τρόπος ποὺ κάμνουν αὐτὲς ὅπου εἶπες δὲν εἶναι πλάνη, ὅμως εὐκόλως μεταγυρίζει εἰς πλάνην· διότι ὁ νοῦς των εἶναι ἀπλοῦς, δὲν ἔχει καθαριστῆ, καὶ δέχεται φαντασίες ἀντὶ θεωρίας.

Παραδείγματος χάριν· εἶναι μία πηγὴ, ὅπου ἀναβλύζει νερὸ καθαρὸν στὸ ἀκροθαλάσσι. Ἐξαίφνης γίνεται τρικυμία καὶ ἔβγαίνει ἡ θάλασσα καὶ θολοῦται μὲ θαλάσσιον ὕδωρ ἢ μικρά μας πηγὴ. Ἔλα τώρα ἐσύ, ὅσον εὐφυῆς καὶ ἂν εἶσαι, νὰ καθάρισῃς τὸ νερὸν τῆς θαλάσσης ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς πηγῆς. Τὸ ὅμοιον γίνεται εἰς τὸν νοῦν.

Καὶ πρόσεχε εἰς τὸ λεγόμενον.

Οἱ δαίμονες εἶναι πνεύματα. Λοιπὸν συγγενεύουν καὶ ἀφομοιοῦνται μὲ τὸ ἰδικόν μας πνεῦμα, τὸν νοῦν. Ὁ δὲ νοῦς ὡς τροφοδότης τῆς ψυχῆς ὅπου εἶναι – καθότι αὐτὸς φέρει πᾶσαν νοεράς κινήσεως ὄψιν καὶ νόησιν εἰς τὴν καρδίαν, ἡ δὲ καρδία τὸ διυλίζει καὶ τὸ δίδει πρὸς τὴν διάνοιαν – ὁ νοῦς λοιπὸν ἀπατάται κατὰ τὸ παράδειγμα τῆς πηγῆς. Ἦγουν κλεψιμαίῳ τῷ

τρόπῳ τὸ ἀκάθαρτον πνεῦμα θολώνει τὸν νοῦν καὶ αὐτὸς τὸ δίδει πρὸς τὴν καρδίαν, ὅπως εἶναι, κατὰ συνήθειαν. Ἄν ἡ καρδία δὲν εἶναι καθαρὰ, σκοτεινῶς τὸ δίδει εἰς τὴν διάνοιαν. Καὶ σκοτίζεται τότε καὶ ἀμαυροῦται ἡ ψυχὴ. Καὶ ἔκτοτε ἀντὶ θεωρίας δέχεται διαρκῶς φαντασίες. Καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἐβγήκαν ὅλες αἱ πλάνες καὶ ἐγιναν αἱ αἱρέσεις.

Ὅταν ὅμως ὁ ἄνθρωπος χορτάσῃ ἀπὸ τὴν χάριν καὶ εἶναι πάντα προσεκτικὸς καὶ δὲν ξεθαρρεύῃ ποτέ, δὲν ἔχει ἐμπιστοσύνην στὸν ἑαυτόν του, ἀλλ' ἔχει τὸν φόβον ἀνάμικτον ἐφ' ὅρου ζωῆς· τότε, ὅταν πλησιάσῃ ὁ πονηρός, βλέπει ὅτι κάτι ἀνωμαλία, κάποια ἀνομοιότης συμβαίνει. Καὶ τότε νοῦς, καρδία, διάνοια, ἡ ὅλη δύναμις τῆς ψυχῆς ζητεῖ τὸν δυνάμενον σῶζειν. Ζητεῖ Αὐτὸν ποὺ τὰ πάντα ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι παρήγαγε καὶ διυλίζει τὰ πάντα. Αὐτὸς δύναται νὰ χωρίσῃ ὕδατα ἀπὸ ὕδατα. Καὶ θερμῶς μὲ ἀφθονα δάκρυα προσκληθεῖς, ἐμφανίζεται ἡ ἀπάτη· καὶ μανθάνεις τὸν τρόπον νὰ φεύγῃς τὴν πλάνην. Καὶ πολλάκις ὅταν γευθῆς τὰ τοιαῦτα γίνεσαι ἄνθρωπος "πρακτικὸς". Καὶ ἀπείρως δοξάζεις, εὐχαριστεῖς τὸν Θεόν, ποὺ ἀνοίγει τὸν νοῦν νὰ γνωρίζωμεν παγίδες καὶ τέχνες τοῦ πονηροῦ καὶ νὰ φεύγωμεν ἐξ αὐτῶν.

Καὶ ἐγὼ ἐπ' ἀληθεία σᾶς λέγω ὅτι εἰσηλθὼν εἰς ὅλα τὰ καταφύγια τοῦ ἐχθροῦ καὶ μονομαχῆσας σκληρῶς ἐξῆλθὼν διὰ τῆς χάριτος τοῦ Κυρίου. Καὶ τώρα, ἐὰν ὑπάρχη κανεὶς ἀσθενῶν, δύναμαι χάριτι τοῦ Θεοῦ, νὰ τὸν ἀπαλλάξω τῆς ἀσθενείας τῶν λογισμῶν καὶ τῆς ἀρρωστίας τῆς πλάνης. Ἀρκεῖ νὰ μοῦ ὑπακούσῃ. Διότι ἐκεῖνος ποὺ θὰ πιασθῇ εἰς τὴν πλάνην, ἐπειδὴ,

ἐὰν ὑπακούσῃ εἰς ἄλλον, εἶναι κίνδυνος νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτήν, νὰ τὸν χάσῃ ὁ πονηρός· δι' αὐτὸ τὸν συμβουλεύει, τὸν καταπεῖθει νὰ μὴν πιστεῦῃ πλέον ἄλλον κανένα, νὰ μὴ ὑπακούῃ εἰς ἄλλον ποτέ, ἀλλὰ στὸ ἐξῆς νὰ δέχεται μόνον τοὺς ἰδίους του λογισμοὺς, νὰ πιστεῦῃ εἰς μόνην τὴν ἰδικήν του διάκρισιν.

Εἰς αὐτὸ τὸ ἀταπεινῶτον φρόνημα ἐμφωλεύει ὁ πολὺς ἐκεῖνος ἐγωϊσμός, ἡ ἐωσφορικὴ ὑπερηφάνεια τῶν αἰρετικῶν, ὄλων τῶν πλανεμένων πού δὲν θέλουν νὰ ἐπιστρέψουν.

Λοιπὸν ὁ Χριστὸς μας, ὅπου εἶναι τὸ Φῶς τὸ ἀληθινόν, Αὐτὸς νὰ φωτίσῃ καὶ κατευθύνῃ τοῦ κάθε ἐνὸς τὰ διαβήματα, ὅπου θέλουν εἰς Αὐτὸν νὰ προσέλθουν.

Σεῖς δέ, ἐὰν ἀγαπᾶτε τὴν νοερὰν προσευχὴν, πενθεῖτε καὶ κλαίετε ζητώντας τὸν Ἰησοῦν. Καὶ Αὐτὸς θὰ ἀποκαλυφθῇ ὡς ἐν ἐμπύρῳ ἀγάπῃ, ὅπου καταφλέγει ὅλα τὰ πάθη. Καὶ θὰ γίνετε ὅπως ἓνας πολὺ ἐρωτευμένος, ὅπου μόλις ἐνθυμηθῇ τὸ πρόσωπον πού ἀγαπᾷ, εὐθύς σκιρτᾷ ἡ καρδιά του καὶ τρέχουν δάκρυα οἱ ὀφθαλμοί. Τοιοῦτος ἐρωτας θεῖος καὶ πῦρ τῆς ἀγάπης πρέπει νὰ καίῃ εἰς τὴν καρδίαν. Ὅπου μόλις θὰ ἀκούσῃ ἢ θὰ εἰπῇ· - Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ μου, γλυκεῖα ἀγάπη! ἢ γλυκεῖά μου Μαννούλα, Παναγία Παρθέने! εὐθύς νὰ τρέχουν τὰ δάκρυα.

Ὅλοι οἱ Ἅγιοι ἔκαμαν πολλὰ ἐγκώμια εἰς τὴν Παναγίαν μας. Μὰ ἐγὼ ὁ πτωχὸς δὲν ἠῦρα πιὸ ὠραῖον ἐγκώμιον νὰ τὴν ὀνομάσω καὶ πλέον γλυκύτερον, ὡς τὸ νὰ τὴν φωνάζω εἰς κάθε στιγμὴν·

- Μάννα μου! Γλυκεῖά μου Μαννούλα! εἰς χεῖράς σου ἡ ψυχὴ μου ἐξερχομένη νὰ ἔλθῃ καὶ δι' αὐτῶν νὰ δοθῇ εἰς τὸν Πλάστην τῆς, τὸν Μονογενῆ Σου Υἱόν. Ἄλλο δὲν ἀγαποῦμε γλυκεῖά μας Μαννούλα, εἰμὴ ἐν καιρῷ πυρπολήσεως ἐρωτος θεῖου, ἐν τῇ πυριφλεγεῖ ἐκεῖνη ἀγάπῃ νὰ ξεψυχήσωμεν· ὅποταν φλέγεται ἡ ψυχὴ μας καὶ σταματᾷ ὁ νοῦς καὶ πνέη εὐώδης πνοὴ ἐν αὔρα λεπτῇ καὶ ὑπὸ τοῦ γνόφου καλύπτεται· ὅπου αἱ αἰσθήσεις παύουν καὶ βασιλεύει ὁ ποθητός, ὁ ἔρωτος, ἡ ἀγάπη καὶ ἡ ζωὴ, ὁ γλυκὺς διαπαντὸς Ἰησοῦς.

Ὅθεν, τεκνία τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς καὶ τῆς Αὐτοῦ Βασιλείας κληρονόμοι, δράμετε, σπεύσατε, κλαύσατε, χαρῆτε, σταλάξατε δάκρυα ἀγάπης. Βυθίσσατε τὸν νοῦν σας εἰς τὸν βυθίσαντα τὸ σῶμα Αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν διὰ νὰ σώσῃ ἡμᾶς. Ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς ἐκατέβη διὰ νὰ ἀναβῶμεν ἡμεῖς. Ἀπέθανε καὶ Ἀνέστη διὰ νὰ ἀναστήσῃ ἡμᾶς. Χαρῆτε, σκιρτήσατε, ὅτι ἠξιώθημεν νὰ γίνωμεν τέκνα του, νὰ ἀπολαμβάνωμεν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ του, καὶ ἐκ τῶν ᾧδε νὰ συγχαίρωμεν εἰς τὴν ἄπειρόν του ἀγάπην.

ΛΖ

*Μέλλω δι' ἀγάπην σας και ὠφέλειαν
τῆς ψυχῆς σας σκιαγραφῆσαι τὸν βίον μου.*

άλιν και πάλιν τῇ ἀγαπητῇ μου κόρη μετὰ πάσης τῆς ἐν Χριστῷ Ἀδελφότητος.

Εὐχομαι ὑμᾶς ἐν πλήθει δακρύων, ἐν ἀγάπῃ Χριστοῦ ἀγνῆ και πεπληρωμένη...

Λοιπὸν μοῦ γράφεις ὅτι ἔχεις πολλοὺς πειρασμούς. Ἄλλὰ μὲ αὐτούς, παιδί μου, μᾶς γίνεται ἡ κάθαρσις τῆς ψυχῆς. Μέσα στὰς θλίψεις, μέσα στοὺς πειρασμούς, ἐκεῖ εὐρίσκεται και ἡ χάρις. Ἐκεῖ θὰ βρῆς τὸν γλυκύτετον Ἰησοῦν.

Τώρα πρέπον νὰ δείξης ὅτι ἀγαπᾶς τὸν Χριστόν, ὅταν ὑπομένης τὰς θλίψεις. Και πάλιν θὰ ἔλθῃ ἡ χάρις και πάλιν θὰ φύγῃ. Μόνον ἐσὺ μὴ παύσης μὲ δάκρυα αὐτὴν νὰ ζητῆς.

Ἐχεις πρὸ ὀφθαλμῶν τὴν Γερόντισσα, ὄλην τὴν ἱερὰν Συνοδεῖαν. Ἐχεις τὸν Γέροντα ὅπου εἰσέρχεται

εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ καταπετάσματος και, τῆς θείας νεφέλης ἐπιφοιτοῦσης, ἐκλιπαρεῖ τὸν Θεόν. Ἐχεις ἔσχατον και ἐμένα ὅπου, ὅταν γίνεται ἐπίσκεψις τοῦ Νυμφίου ὅλα τὸν λέγω και θερμῶς ὑπὲρ σοῦ και δι' ὅλας τὰς ἀδελφὰς τὸν παρακαλῶ. Και συχνὰ μὲ φωνάζει - Ἐν τῇ ὑπομονῇ ὑμῶν κτήσασθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν. Ὅχι ἐν ἀνυπομονησίᾳ. Ὅλα θὰ γίνουν, ὅλα ἀκούω· ἀλλὰ σιγά-σιγά!

Λοιπὸν, μητέρες και ἀδελφές μου ἐν Κυρίῳ ἡγαπημένες ἀκούσατέ μου και πάλιν, ἐνωτίσασθέ μου τοὺς λόγους, κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς παραβολάς.

Μέλλω γὰρ δι' ἀγάπην σας και ὠφέλειαν τῆς ψυχῆς σας σκιαγραφῆσαι τὸν βίον μου, ἵνα ἰδῆτε και λάβετε δύναμιν και ὑπομονήν· ὅτι χωρὶς τῆς ὑπομονῆς εἶναι ἀδύνατον νὰ κερδίσῃ ὁ ἄνθρωπος.

Μοναχὸς χωρὶς τὴν ὑπομονήν, εἶναι λύχνος μὲ χωρὶς ἔλαιον.

Τὰ γράφω πυκνὰ φειδόμενος τοῦ χάρτου, διότι δὲν ἔχω. Μυρίζει και ἡ κόλλα ἀπὸ φάρμακο διὰ τοὺς κορεοὺς και ψύλλους. Διότι μὲ τὰ ἔστειλεν ἕνας ἰατρὸς ὅπου ἀλληλογραφεῖ μαζί μου. Δι' αὐτὸ ἄς ἔχω συγγνώμην.

Λοιπὸν ἐν ἄκροισι λόγοις συντόμως σᾶς λέγω:

Ἐν κόσμῳ ἤμην και ἐν κρυπτῷ δριμεῖς και αἱμάτων πλήρεις ἀγῶνας ἐποίουν. Ἐνάτην και κατὰ δύο ἡμέρας ἀπαξ ἐσθίων. Τὰ βουνὰ τῆς Πεντέλης και σπήλαια ἔγνωσάν με ὡς νυκτικόρακα πεινῶντα και κλαίοντα, ζητοῦντα σωθῆναι. Δοκιμάζων, ἐὰν δύνα-

μαι να υποφέρω τούς πόνους, να φύγω δια μοναχός εις τὸ Ἅγιον Ὄρος. Καί, ἀφοῦ καλῶς ἐγυμνάσθην ὀλίγα ἔτη, παρεκάλουν τὸν Κύριον νὰ μὲ συγχωρῇ, ὅτι ἦσθιον κατὰ δύο ἡμέρας, καὶ ἔλεγον ὅτι, ὅταν ἔλθω εἰς Ἅγιον Ὄρος, θὰ ἐσθίω ἀνά ὀκτώ, καθὼς γράφουν οἱ Βίοι τῶν Ἁγίων.

Ἄφοῦ λοιπὸν ἦλθα εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος καὶ ζητήσας ἐπιμελῶς δὲν ἠύρα πλέον παρὰ τὸ ἅπαξ τῆς ἡμέρας - ὅσον διὰ τὴν τροφήν - ἱλιγγιῶ νὰ σᾶς εἰπῶ τὰ δάκρυα καὶ τῆς ψυχῆς μου τὸν πόνον, τὰς φωνάς, ὅπου ραγίζουν τὰ ὄρη ἡμέραν καὶ νύκτα κλαίων, διατι δὲν εὐρέηκα καθὼς διαλαμβάνουν οἱ Ἅγιοι τὸ Ἅγιον Ὄρος.

Τὰ σπήλαια ὀλοκλήρου τοῦ Ἀθωνος μὲ ὑπεδέχοντο ἐπισκέπτῃν βῆμα πρὸς βῆμα, ὡσάν τὰς ἐλάφους ὅπου ζητοῦν νοτίδα ὑδάτων νὰ δροσίσειν τὴν δίψαν τους, ἐζήτησαν νὰ εὕρω πνευματικὸν νὰ μὲ διδάξῃ οὐράνιον θεωρίαν καὶ πρᾶξιν.

Ἐπιτέλους, κατόπιν δύο ἐτῶν πολυμόχθου ἐρεύνης καὶ κολυμβήθρας δακρύων, ἀπεφάσισα νὰ καθίσω εἰς ἓνα ἀπλοῦν, ἀγαθὸν, καὶ ἄκακον Γεροντάκι μαζὶ μὲ ἓνα ἕτερον ἀδελφόν. Μοὶ ἔδωκε λοιπὸν τὴν εὐλογίαν ὁ Γέροντας ὅσον δύναμαι νὰ ἀγωνισθῶ καὶ εἰς ὅποιον πνευματικὸν ἀναπαύομαι νὰ κάμω ἐξομολόγησιν.

Ἐκαμα λοιπὸν τελείαν ὑπακοήν.

Προτοῦ δὲ νὰ καθίσω εἰς τὸν Γέροντα εἶχον συνήθειαν κάθε ἀπόγευμα δύο-τρεις ὥρες μέσα εἰς

τὴν ἔρημον - ὅπου εἶναι μόνον θηρία - ἐκαθήμην καὶ ἀπαρηγόρητα ἔκλαιγα, ὥσπου ἐγένετο λάσπη τὸ χῶμα ἀπὸ τὰ δάκρυα καὶ μὲ τὸ στόμα ἔλεγα τὴν εὐχήν. Δὲν ἐγνώριζα μὲ τὸν νοῦν νὰ τὴν λέγω, ἀλλὰ παρεκάλουν τὴν Παναγίαν μας καὶ τὸν Κύριον νὰ μὲ δώσουν τὴν χάριν νὰ λέγω νοερῶς τὴν εὐχήν, καθὼς γράφουν εἰς τὴν Φιλοκαλίαν οἱ Ἅγιοι. Καθότι διαβάζοντας ἐννοοῦσα ὅτι κάτι ὑπάρχει, ἀλλ' ἐγὼ δὲν τὸ εἶχον.

Καὶ μίαν ἡμέραν μὲ ἔτυχαν πολλοὶ πειρασμοί. Καὶ ὅλην αὐτὴν τὴν ἡμέραν ἐφώναζα μὲ μεγαλύτερον πόνον. Καὶ πλέον τὸ βράδυ, δύοντος τοῦ ἡλίου, κατέπαυσα νηστικός, παϊλισμένος ἀπὸ τὰ δάκρυα. Ἐκοίταζα τὴν ἐκκλησίαν, τὴν Μεταμόρφωσιν εἰς τὴν κορυφήν, καὶ παρεκάλουν τὸν Κύριον μαραμένος καὶ πληγωμένος. Καὶ ἀπ' ἐκεῖθεν μοῦ ἐφάνη ὅτι ἦλθε μία βιαία πνοή. Καὶ ἐγέμισεν ἡ ψυχὴ μου ἄρρητον εὐωδίαν. Καὶ εὐθύς ἤρχισεν ἡ καρδιά μου ὡσάν ὠρολόγι νὰ λέγῃ νοερῶς τὴν εὐχήν. Ἠγέρθη λοιπὸν πλήρης χάριτος καὶ ἀπείρου χαρᾶς καὶ ἐμβῆκα στὸ σπήλαιον. Καὶ κύψας τὴν σιαγόνα μου εἰς τὸ στήθος ἤρχισα νὰ λέγω νοερῶς τὴν εὐχήν.

Καὶ μόλις εἶπον ὀλίγας φορὰς τὴν εὐχήν, εὐθύς ἤρπάγην εἰς θεωρίαν. Καὶ ἐνῶ ἤμην μέσα στὸ σπήλαιον - καὶ φραγμένη ἡ θύρα του - εὐρέθη ἐξω στὸν οὐρανόν, εἰς ἓνα θαυμάσιον μέρος ἐν ἄκρᾳ εἰρήνῃ καὶ γαλήνῃ ψυχῆς. Τελειωμένη ἀνάπαυσις. Τοῦτο μόνον διεννοοῦμην - Θεέ μου, ἄς μὴν γυρίσω πλέον εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὴν πληγωμένην ζωὴν, ἀλλὰ ἄς μείνω ἐδῶ. Κατόπιν, ἀφοῦ μὲ ἀνέπαυσεν ὅσον ὁ Κύριος ἤθελε,

τότε ήλθα πάλιν στον έαυτόν μου και εύρέθην μέσα στο σπήλαιον.

Έκτοτε δέν έπαυσε μέσα μου να λέγεται νοερῶς ή εύχή.

Όταν κατόπιν ήλθα στον Γέροντα, τότε ήρχισα τους μεγάλους αγῶνας - πάντοτε με την εύλογίαν του.

Μίαν νύκτα λοιπόν, ὅπως ηύχόμην, ήλθον πάλιν εις θεωρίαν και ήρπάγη ὁ νοῦς μου εις ένα κάμπον. Και ήσαν κατά τάξιν - κατά σειράν - μοναχοί συνταγμένοι εις μάχην. Και ένας ύψηλός στρατηγός ήλθε πλησίον μου και μου λέγει: Θέλεις, μου λέγει, να εισέλθης, να πολεμήσης εις την πρώτην γραμμήν; Και εγώ τον απάντησα ὅτι σφόδρα επιθυμῶ να μονομαχήσω με τους αντίκρυ αἰθίοπας· ὅπου ήσαν κατέναντι ὠρούμενοι και πνέοντες πῦρ ὡς αγριοί σκύλοι, ὅπου μόνον ή θεωρία τους σοῦ έπροξένει τον φόβον. 'Αλλ' εις έμένα δέν ήτο φόβος· διότι ειχον τοσαύτην μανίαν, ὅπου με τὰ δόντια μου να τους σκίσω. Είναι δέ ἀληθές ὅτι και ὡς κοσμικός ήμην τοιαύτης ἀνδρείας ψυχῆς. Τότε λοιπόν με χωρίζει ὁ στρατηγός ἀπο τὰς γραμμάς ὅπου ήτον ή πληθὺς τῶν πατέρων. Και ἀφοῦ διήλθομεν τρεῖς ή τέσσαρας γραμμάς συνταγματικῶς με έφευρεν εις την πρώτην γραμμήν, ὅπου ήσαν ένας ή δύο ἀκόμη κατά πρόσωπον τῶν αγρίων δαιμόνων. 'Όπου αὐτοί ήσαν έτοιμοι να ὀρμήσουν και εγώ έπνεον εναντίον τους πῦρ και μανίαν. Κάκειθεν με ἄφησεν έπειπόντος ὅτι· εἴ τις επιθυμεί να πολεμήση ἀνδρείως με αὐτούς, εγώ δέν τον έμποδίζω, ἀλλά βοηθῶ.

Και ήλθον πάλιν εις τον έαυτόν μου. Και διελογιζόμεν· ἀραγέ τί πόλεμος θὰ είναι αὐτός;

Έκτοτε λοιπόν ήρχισαν οἱ αγριοί πόλεμοι, ὅπου δέν με ἄφηναν ήσυχίαν ήμέρα και νύκτα. 'Αγριοί πόλεμοι! Μήτε ὦραν να ήσυχάσω. 'Επίσης και εγώ με μανίαν εις αὐτούς.

'Εξ ὥρας καθήμενος εις προσευχήν τον νοῦν δέν έσυγχῶρον να 'βγῆ ἀπο την καρδίαν. 'Απο τὸ σῶμα μου ὁ ιδρώτας έτρεχε βρύσις. Ξύλον ἀλύπητα. Πόνος και δάκρυα. Νηστεία ἄκρα και ὀλονύκτιος ἀγρυπνία. Και επιτέλους κατέπεσα.

'Όλα ἔτη ὀκτῶ κάθε νύκτα μαρτύριον. 'Εφευγαν οἱ δαίμονες και έφώναζαν. Μᾶς ἔκαψε! Μᾶς ἔκαψε! 'Όπου έτυχε μίαν νύκτα και τους ήκουσε και ὁ πλησίον μου ἀδελφός ξενιζόμενος, ποῖοι ήσαν αὐτοί που έφώναζαν.

Και ὁμως, την τελευταίαν ήμέραν, που θὰ τους 'δίωκεν ὁ Χριστός, εγώ πλέον διελογιζόμεν ἀπεγνωσμένος ὅτι, ἀφοῦ τὸ σῶμα μου έπεσε τελείως νεκρόν και τὰ πάθη μου ενεργοῦν ὡς εν τελεία υγεία, οἱ δαίμονες είναι οἱ νικηταί. Αὐτοί με ἔκαψαν ἀσφαλῶς και ενίκησαν και ὄχι εγώ. 'Επιτέλους, καθὼς ἐκαθήμην νεκρός, πληγωμένος, ἀπεγνωσμένος, αἰσθάνομαι ὅτι ήνοιχθη ή θύρα και ήλθε κάποιος, πλην δέν έστράφην να ιδῶ, ἀλλά ἔλεγα την εύχήν. Και αἴφνης αἰσθάνομαι ὅτι κάτω μου κάποιος με έρεθίζει πρὸς ήδονήν. Και στρέφομαι και βλέπω τον δαίμονα, ὅπως είναι κασίδης· πληγωμένη ή κεφαλή του βρωμάει! Και ὠρμησα θηριωδῶς να τον πιάσω. Και, ὅπως τον

ἐπιασα, εἶχε τρίχες τοῦ χοίρου, καὶ ἔγινεν ἄφαντος. Εἰς δὲ τὴν ἀφήν μου με ἄφησε τὴν αἴσθησιν τῶν τριχῶν του καὶ τὴν βρώμα στὴν ὄσφρησιν. Καὶ ἐπιτέλους ἀπ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐρράγη ὁ πόλεμος καὶ ἔπαυσαν ὅλα. Καὶ ἦλθεν εἰρήνη εἰς τὴν ψυχὴν. Καὶ ἀπαλλαγὴ τελεία τῶν ἀκαθάρτων παθῶν τῆς σαρκός.

Ἐν τέλει τὴν νύκτα ἐκείνην ἦλθα πάλιν εἰς ἔκστασιν. Καὶ βλέπω ἓνα μέρος εὐρύχωρον, καὶ θάλασσα τὸ ἐχώριζε. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν εὐρυχωρίαν ἦτον παγίδες ἐστρωμένες παντοῦ. Καὶ κρυμμένες νὰ μὴ φαίνωνται. Ἐγὼ δὲ ἤμην εἰς ἓνα μέρος πολὺ ὑψηλόν, καὶ ὅλα ὡς ἐν θεάτρῳ τὰ ἔβλεπα. Ἀπὸ δὲ τὸ μέρος αὐτὸ ἔπρεπε νὰ διέλθουν ὅλοι οἱ μοναχοί. Ἀπὸ δὲ τῆς θαλάσσης ἦτον ἓνας δράκων - δαίμονας φοβερός - ὅπου ἔβγαζαν φλόγες τὰ μάτια του. Ἐξαργιωμένος. Καὶ ἔβγαζε τὸ κεφάλι του καὶ ἐκοίταζε - Πιάνονται στὲς παγίδες; Οἱ δὲ μοναχοὶ περνώντας χωρὶς φόβον καὶ προσοχὴν, ἄλλος ἐπιάνετο ἀπὸ τὸν λαιμόν, ἄλλος ἀπὸ τὴν μέσην, ἄλλος ἀπὸ τὸ πόδι, ἄλλος ἀπὸ τὸ χέρι. Καὶ βλέπων ὁ δαίμων ἐγελοῦσε χαίρων καὶ ἀγαλλώμενος. Ἐγὼ δὲ ἐλυπούμην σφόδρα καὶ ἔκλαιον. Ἄχ! ἔλεγα, πονηρὸν δράκον! Τί μᾶς κάμεις καὶ πῶς μᾶς πλανᾷς! Καὶ ἦλθα πάλιν εἰς τὸν ἑαυτόν μου· καὶ ἤμην μέσα στὸ καλυβάκι μου.

Ἡ τάξις μου ἦτο νὰ ἐσθίω ἅπαξ τῆς ἡμέρας ὀλίγον· με μέτρον, ψωμί καὶ φαί. Καὶ κἂν Πάσχα ἢ Ἀπόκριες ἓνα ἦτον εἰς ἡμᾶς τὸ φαγητόν. Ἄπαξ.

Καὶ εἰς ὅλον τὸ ἔτος ὀλονύκτιος ἀγρυπνία.

Τὴν τάξιν αὐτὴν παρελάβαμε με τὸν Γέρο- Ἀρσέ-

νιον ἀπὸ ἓνα νηπιτικόν καὶ ἅγιον Γέροντα, τὸν Παπα-Δανήλ. Εἶχε καὶ ἄλλους ἐτότε ἀγίους πολλούς. Αὐτὸς ἦτον ὁ ἓνας. Καὶ ἱερεὺς καὶ ἡσυχαστῆς ἄκρον. Δὲν ἐδέχετο εἰς τὴν Λειτουργίαν του κανένα. Βαστοῦσε ἡ Λειτουργία του τρισήμισυ καὶ τέσσαρες ὥρες. Ἀπὸ τὰ δάκρυα δὲν ἤμποροῦσε νὰ δώσῃ τὰς ἐκφωνήσεις. Ἐγένετο λάσπη τὸ ἔδαφος. Δι' αὐτὸ καὶ ἀργοῦσε πολὺ. Αὐτὸς ἦτον πενήντα καὶ πλέον ἔτη ἱερουργός. Μίαν ἡμέραν δὲν ἐννοοῦσε νὰ ἀφήσῃ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν. Καὶ τὴν Σαρακοστή ὅλες τὲς ἡμέρες ἔκαμε Προσηγιασμένες. Καὶ μέχρι τέλους χωρὶς ἀσθένειαν ἐκοιμήθη.

Ἐνας δὲ ἄλλος ἦτον Ρῶσος. Αὐτὸς νύκτα καὶ ἡμέραν εἶχε τὰ δάκρυα ἀδιάλειπτα. Ὅλος μετέωρος καὶ θεωρίας ἀνάπλεως. Ἐπέρασε καὶ πολλοὺς πρώην Ἀγίους. Ἐλεγεν: "Ὅταν βλέπῃ κανεὶς τὸν Θεὸν δὲν ἔχει νὰ τὸν εἰπῇ· μόνον ἀπὸ χαρὰν κλαίει". Αὐτὸς εἶχε καὶ προορατικόν, διότι ἐγνώριζε τοὺς ἐρχομένους.

Τὴν τάξιν λοιπὸν ἐπήραμε ἀπὸ τὸν πρῶτον. Αὐτὸς δὲν ἐδέχετο κανένα ὡς εἶπομεν· ἀλλ' ἐγὼ ἐπειδὴ ἤμην πολὺ ἐπιτήδειος νὰ ἐρευνῶ διὰ νὰ μάθω - δι' αὐτό, ἢ καὶ οἰκονομία Θεοῦ, ὅπου θερμῶς τὸν ἐζητοῦσα - ἐσυγκατέβη καὶ με ἐδέχετο. Καὶ εἰς κάθε φορὰν με ἔλεγεν ὀλίγα πλήρη χάριτος λόγια. Καὶ ἐβάδιζα ὅλην τὴν νύκτα διὰ νὰ πάω ἐκεῖ μόνος, νὰ ἰδῶ τὴν ὄντως Θεϊαν ἐκείνην παράστασιν, καὶ νὰ ἀκούσω ἓνα-δύο λογάκια.

Αὐτοὶ καὶ οἱ δύο ἦσαν τελείως ἐγκλειστοί. Ἦσαν καὶ ἄλλοι πολλοί. Ἐχοντες ἕκαστος ἴδιον χάρισμα καὶ

πάντες ήγιασμένοι, εύωδιάζοντες ώς κρίνα την έρημον.

Μίαν φοράν βαδίζων την νύκτα - ούσα πανσέληνος - έπήγαινα εις τόν Γέροντα να ειπώ τους λογισμούς και να κοινωνήσω. Αφού έφθασα, έστάθην όλίγον μακράν απεπάνω εις ένα βραχάκι, να μην τους άνησυχήσω την νοεράν άγρυπνίαν τους. Και καθήμενος και εύχόμενος νοερώς ήκουσα μία γλυκεϊαν φωνήν, όπου έκελαϊδοῦσε ένα πουλί. Θά ήτον ώρα τέσσαρες της νυκτός. Και ήρπάγη ό νοῦς μου εις την φωνήν. Και ήκολούθουν όπίσω να ιδώ που είναι αυτό τό πουλί. Και προσεκτικά παρατήρουν έδω και εκεί. Όπου έρευνώντας εισήλθον εις ένα ώραϊον λιβάδι. Και προχωρών, ήτον χιονόλευκος δρόμος με άδαμάντινα και κρυστάλλινα τείχη. Μέσον δε από τὰ τείχη ήτον άνθη πολυποίκιλα και χρυσόχρωμα, όπου ό νοῦς μου άλησμόνησε τό πουλι και όλος ήχμαλωτίσθη εις την θεωρίαν του Παραδείσου εκείνου. Και προχωρών, ήτον ένα παλάτι ύψηλόν και θαυμάσιον, εκκλητήτον νοῦν και διάνοιαν. Και εις την θύραν ίστατο ή Παναγία μας βαστάζουσα ώς βρέφος τόν γλυκύτατον Ίησοῦν εις την άγκάλην της. Όλη ώσει χιών κατάλευκος και άπαστράπτουσα. Και προσεγγίσας έγώ ήσπασάμην ώς έν άπείρω άγάπη. Και ώς βρέφος με ένηγκαλίσθη και κάτι με ειπε. Δεν άλημονώ την άγάπην, όπου με έδειξεν ώς γνησία Μητέρα. Τότε χωρίς φόβον ή συστολήν ήλθον πλησίον της, καθώς πλησιάζω εις την εικόνα της. Και ό,τι κάμνει ένα μικρό και άθῶον παιδάκι, όταν ιδή την γλυκειά του μαννούλα, τὰ όμοια και έγώ. Πώς δε έφυγα από

κοντά της μήτε τώρα δεν τό γνωρίζω, καθότι ό νοῦς μου άνωθεν ειχεν όλος καταποθῆ. Κάκειθεν άναχωρήσας από άλλην όδόν ήλθον πάλιν εις τό λιβάδι. Όπου ήτον κατοικία ώραία. Και μοι έδωκαν εύλογίαν τινά και με ειπαν ότι έδω είναι ό κόλπος του Αβραάμ και είναι συνήθεια, όποιος διέλθη απ' έδω, να τόν δίδομεν εύλογίαν. Και οὔτως παρήλθον και από εκεί και ήλθον εις τόν έαυτόν μου. Και ήμην πάλιν εις τό βραχάκι άκουμισμένος.

Και άφήσας τόν σκοπόν όπου πήγαινα εκατέβην να προσκυνήσω περιχαρής την εικόνα της Παναγίας εις την Σπηλιάν του Αγίου Αθανασίου διότι ειχον πολλήν εύλάβειαν εις αυτήν. Και ειχον καθήσει έξι μήνες εκεί εις την άρχήν δι' άγάπην της και άναβα τό καντήλι. Νύκτα-ήμέρα αυτή ή άδολεσχία μου. Λοιπόν, καθώς ήμην όλως αιχμάλωτος εκείνην την νύκτα εις την θείαν άγάπην, εκατέβην να την εύχαριστήσω. Και μόλις έμβήκα και την προσκύνησα - έστάθην άντίκρου και την ώμιλοῦσα εύχαριστώντας - έξηλθε τόση πολλή εύωδία, ώσαν μία αναπνοή δροσοβόλος από τό γλυκύτατον στόμα της, όπου έγέμισεν ή ψυχή μου και έγινα άφωνος εις δευτέραν εκστασιν ώραν πολλήν. Και, όταν άσηκώθηκαν να ιδοῦν τὰ καντήλια ό εκκλησάργης, έγώ ως έξαλλος έφυγα, μην έννοήση αυτός τίποτε ή και άρχίση να με έρωτᾶ.

Άλλην φοράν πάλιν άγρυπνώντας μόνος εις τό πολύ μικρό καλυβάκι μου - διότι μόνοι μας με τόν Γέρο- Αρσένιον άγρυπνούσαμε κάθε νύκτα στο κελλί ό καθένας με εύχήν και με δάκρυα - ήλθον πάλιν εις θεωρίαν. Έγέμισεν φως τό κελλί μου, όπως όταν είναι

ἡμέρα. Καί εἰς τὸ μέσον ἐφάνησαν τρία παιδάκια ἕως δέκα ἐτῶν τὸ καθένα. "Ἐνα ἀνάστημα. Μία μορφή. Μία ἐνδυμασία. Ἐνα πρόσωπον, εἰς τὴν εὐμορφίαν. Καί ἐγὼ θαυμάζων εἰς τὴν θεωρίαν τοὺς ἡμῶν ὄλος ἐκστατικός. Αὐτὰ δὲ ἀκουμβώντας τὸ ἕνα εἰς τὸ ἕτερον μὲ ἠυλόγουν τὰ τρία ὁμοῦ, ὅπως εὐλογεῖ ὁ ἱερεὺς, καὶ μελωδικῶς ἔψαλλον: "Ὅσοι εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε. Ἄλληλούϊα"! Καὶ ἐβάδιζον ἐπάνω μου, καὶ πάλιν ὀπίσω-ὀπίσω ἐπήγαιναν, χωρὶς νὰ κάμουν μεταβολὴν, καὶ πάλιν ἐβάδιζον κατ' ἐπάνω μου ψάλλοντας. Ἐγὼ δὲ ἔλεγον διαλογιζόμενος· ποῦ ἔμαθαν τόσον μικρὰ νὰ ψάλλουν τόσον ὠραία καὶ νὰ εὐλογοῦν; Χωρὶς νὰ ἔλθῃ στὸν νοῦν μου ὅτι εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος δὲν ὑπάρχουν τόσον μικρὰ καὶ τόσον ὠραία παιδάκια. Καὶ οὕτως πάλιν, ὡς ἦλθον, ἔφυγαν νὰ ὑπάγουν νὰ εὐλογήσουν καὶ ἄλλους. Καὶ ἐγὼ ἐκθαμβος, ἡμέρες παρήρχοντο νὰ διαλυθῇ ἡ χαρὰ, νὰ ἐξαλειφθοῦν ἀπὸ τὴν μνήμην μου. Ἀλλὰ μήτε ἐξαλείφονται ποτὲ τὰ τοιαῦτα.

"Ἄλλην φορὰν ἡμῶν πολὺ στενοχωρημένος. Καὶ τοῦτο γνωστόν· ὅτι ὁ Θεὸς δὲν παρακαλεῖ τὴν ψυχὴν μήτε δεικνύει τοιαῦτα, χωρὶς κινδύνους καὶ δεινοὺς πειρασμοὺς, ὅπου νὰ εἶναι ἀνάγκη. Ὅχι ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχε.

Λοιπὸν εἰς τὴν ἄμετρον θλίψιν μου, ὅπως ἄλλοτε, πλήρης φωτὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐνεφανίσθη ὁ Ἰησοῦς καὶ κλίνας τὴν κεφαλὴν μὲ ἐνθύμιζε: "Ἰδέ, πόσα ἐγὼ ὑπέφερα δι' ἐσένα"! Καὶ ὅλαι αἱ θλίψεις μου ὡς καπνὸς διελύθησαν.

Τὶ εἴπωμεν διὰ τὴν τόσῃν ἀγάπην, ὅπου δεικνύει ὁ

Κύριος εἰς ἡμᾶς, νὰ μᾶς σώσῃ! Καὶ ἡμεῖς, διὰ παραμικρὸν πειρασμόν, ὅλα τὰ ἀληθομονοῦμεν. Ἐνῶ μέσα εἰς τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς θλίψεις ἐκεῖ εὐρίσκεται ὁ Χριστός. Ἀλλὰ θλίψεις δὲν λέγονται αἱ στενοχώριες καὶ μέριμνες, τὸ πῶς νὰ ζήσης· ἀλλὰ θλίψεις διὰ Χριστόν. Διωγμοί· τὸ νὰ πάσῃς διὰ νὰ σώσῃς τὸν ἄλλον. Ἀγῶνες δι' ἀγάπην Χριστοῦ καὶ ἐναντιώσεις τῶν πειρασμῶν. Νὰ δυστυχῆς ἕως θανάτου διὰ Χριστόν. Νὰ ὑπομένῃς ὕβρεις καὶ ὀνειδῆ ἀδίκως. Νὰ καταφρονῆσαι ἀπὸ ὅλους ὡς πλανεμένος. Τότε δικαίως ὁ Κύριος παρακαλεῖ τὴν ψυχὴν καὶ εὐφραίνει αὐτήν.

Μίαν φορὰν ἡμῶν τόσο θλιμμένος - καθότι ὅλη μου ἡ ζωὴ ὑπῆρξεν ἕνα μαρτύριον· καὶ τὸ περισσότερον ὑποφέρω δι' ἄλλους, ὅπου θέλεις νὰ τοὺς σώσῃς καὶ δὲν σὲ ἀκοῦν καὶ σὺ κλαῖς καὶ προσεύχεσαι καὶ αὐτοὶ χλευάζονται καὶ τοὺς κυριεύει ὁ πειρασμός. Ὅντος μου λοιπὸν εἰς ὀδύνην καὶ πόνον πολὺν ἦλθον εἰς θεωρίαν. Καὶ ὅπως ἐβάδιζα εὐρέθην εἰς ἕνα κάμπον· ὡσεὶ χιῶν λευκὸν ὅλον τὸ ἔδαφος. Καὶ ὅλος ἐκθαμβος ἠπόρουν. Πῶς εὐρέθην εἰς τοιοῦτον ὠραῖον τοπίον; Καὶ ἐζήτην μέρος νὰ φύγω, μὴν τύχη κανεὶς καὶ μὲ μαλώσῃ, διότι χωρὶς ἄδειαν εἰσῆλθον ἐκεῖ. Καὶ κυττάζων μὲ περιέργειαν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, νὰ εὕρω διέξοδον, εἶδα μίαν θύραν ὑπόγειον καὶ εἰσῆλθον ἐκεῖ. Καὶ ἦτον ναὸς τῆς Ὑπεραγίας ἡμῶν Θεοτόκου. Καὶ ἐκάθητο νέοι ὠραῖοι ἐστολισμένοι στολὴν θαυμασίαν. Καὶ εἶχον σταυρὸν ἐρυθρὸν εἰς τὸ στήθος καὶ εἰς τὸ μέτωπον ἐμπρός. Καὶ ἠγέρθη ἀπὸ τὸν θρόνον ὁ εἰς, ὅπου ἦτον ὡσάν στρατηγὸς καὶ ἐφόρει λαμπροτέραν στολὴν, καὶ μὲ λέγει·

- Έλα, λέγει, διότι έσένα αναμένομεν.

Καί με προέτρεψε νά καθήσω.

- Συγχώρησόν με, λέγω, δέν είμαι άξιος νά καθήσω αύτου, αλλά άρκει νά σταθώ έδώ εις τούς πόδας σας.

Καί μειδιάσας με άφησε και ήλθεν έμπρός εις τόν τέμπλον, εις την εικόνα της Παναγίας, και λέγει:

- Κυρία και Δέσποινα του παντός, Βασίλισσα των Άγγέλων, Άχραντε Θεοτόκε Παρθένε! δείξον την χάριν σου εις τόν δούλον σου τουτον, όπου τόσον πάσχει διά την ιδικήν σου άγάπην, ίνα μη υπό της θλίψεως καταποθή.

Και αίφνης έξήλθε τόση λαμπρότης από την θείαν εικόνα της και έφάνη τόσον ωραιά ή Παναγία, όλόσωμος, όπου από την τόσην ωραιότητα - μυριάδας του ήλιου φαεινότερα - έπеса κάτω εις τούς πόδας της μη δυνάμενος νά την άτενίσω, και κλαίων έφώναζα:

- Συγχώρησόν με, Μαννούλα μου, όπου έν άγνοία μου σέ λυπώ!

Και ούτως κλαίων έν άληθεία συνήλθον βρεγμένος στα δάκρυα και πλήρης χαράς.

Άλλά τώρα διηγοῦμαι μόνον τας παρακλήσεις. Πρέπει νά διηγηθώ και τί ήσαν αυτές αι τόσον άφόρητες θλίψεις, φαρμακεροί έως θανάτου πειρασμοί. Όπου εις κάθε τοιαύτην παράκλησιν προηγείτο έπιθανάτιος θλίψις. Πνιγμός ψυχής και καταχθονίου σκοτίας έπιφοραί...

ΛΗ'

Ήγαπημένη μου Μητέρα μετά πάντων των άδελφών μου, συγγενών και φίλων.

γαπημένη μου Μητέρα μετά πάντων των άδελφών μου, συγγενών και φίλων, πάντες χαιρετε έν Κυρίω.

Έγώ μέν καλώς ύγιαίνω δι' εύχών των γονέων και πάππων μας. Χαίρω δέ και εύχαριστώ τόν Θεόν, όπου με ήξίωσεν νά έλθω εις τοι-

ούτον μέγα και έπουράνιον δῶρον: νά φορέσω τόν Μέγα και Άγγελικόν Σχήμα και νά λέγωμαι Μοναχός: έγώ ό άνάξιος τοιαύτης δωρεάς.

Άς έχη δόξαν ό ελεήμων, εύσπλαχνος, και άγαθός μας Πατήρ, όπου δέν με απεστράφη, αλλά με ήλέησε ως τόν άσωτον υίόν. Με εξέλεξεν εκ του κόσμου και με έφερεν εις τόν Άγιον Όρος, εις τοιούτον έπίγειον παράδεισον.

Έπεπόθουν δέ και έκαταφλέγετο ή ψυχή μου εις τόν νά μανθάνω περι της ύγείας σας ψυχικής και σωματικής. Άλλ' ή έντολή του Κυρίου ή λέγουσα: "ό

ἀγαπῶν πατέρα ἢ μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος" αὐτὴ μὲ ἀναγκάζει νὰ ἀλησμονήσω ὄχι μόνον γονεῖς, ἀδελφούς, συγγενεῖς, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ ἴδιον σῶμα· καὶ ὅλος ὁ ἔρωτας καὶ τῆς ψυχῆς ἡ ἀγάπη, ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι πλέον στραμμένη πρὸς τὸν Θεόν. Εἰς αὐτὸν θέλει νὰ ἀτενίζῃ καὶ νὰ θεωρῇ. Νὰ προσεύχεται, νὰ ζητῇ, νὰ λαμβάνῃ τὰ ἀρμόδια φάρμακα εἰς κάθαρσιν τῆς καρδίας καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ πνευματικοῦ ἀνθρώπου.

Τώρα ὅμως βλέπων τὴν μεγίστην συμφορὰν ὅπου ἠκολούθησεν εἰς τὸν κόσμον καὶ φοβούμενος μήπως φθάσῃ καὶ εἰς ὑμᾶς ὁ κίνδυνος τῆς ἀσεβείας, καὶ ἀπωλέσω τὰς συνεχεῖς ἀγρυπνίας μου δι' ὑμᾶς ὅπου κάμνω, ἠναγκάσθην νὰ μεταχειρισθῶ τὸ "εἰς ἀνάγκην καὶ νόμου μετάθεσις γίνεται" καὶ εἶπα· "Ἄς παραβῶ ἐγὼ μίαν ἐντολήν, μήπως κερδήσω τοὺς ἠγαπημένους μου.

Ὁ ἐμὸς πόθος, ἡ καῦσις τῆς ἐμῆς καρδίας, ὁ θεῖος μου ἔρωτας ὁ φλογίζων τὰ σπλάχνα μου διαρκῶς, εἶναι πῶς νὰ σωθοῦν ψυχαί· πῶς νὰ προσφερθοῦν εἰς τὸν γλυκύτετον Ἰησοῦν μας θυσίαι λογικαί.

Ὁ μόνος μου πόθος εἶναι νὰ ἰδῶ τοὺς ἐμοὺς ὄλους, μητέρα, ἀδελφούς, καὶ τέκνα αὐτῶν, νὰ γίνουν ὅλοι τέκνα Θεοῦ. Νὰ γίνουν ὅλοι θεῖα θυσία, εὐάρεστος τῷ Ἁγίῳ Θεῷ. Ἄχ! ἀλλὰ τὰ πάθη, ἡ κακὴ διάγνωσις, ἡ σκότωσις τῆς ψυχῆς δὲν ἀφήνουν τὸν νοῦν νὰ ὑψωθῇ μικρὸν πρὸς τὰ ἄνω, νὰ φανῇ τὸ συμφέρον τῆς ψυχικῆς σωτηρίας. Ὅμως πάλιν δὲν παραπονοῦμαι, διότι ὁ ἄλλος ὁ κόσμος εἶναι πολὺ πλέον χειρότερα.

Λέγω στὸν ἑαυτὸν μου· ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἀδελφοί μου εἶναι ἀντίκρυ στοὺς ἄλλους ὡς Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ. Ἄς ἔχη δόξαν ὁ Κύριος, ἀφοῦ σᾶς συνδέη ὅλους ἡ θεῖα ἀγάπη καὶ ἐν τῷ μέσῳ ὑμῶν εὐρίσκεται ὁ Χριστός. Ὅπου δὲ ὁ Χριστός ἐκεῖ καὶ ὅλα τὰ ἀγαθὰ τῆς αἰωνίου ζωῆς καὶ τῆς παρούσης. Διὰ τοῦτο εἶπεν Αὐτός, ἡ μόνη Ἀλήθεια· "ζητεῖτε πρῶτον τὴν Βασιλείαν μου, καὶ ὅλα τὰ πρόσκαιρα μετὰ προσθήκης θὰ σᾶς τὰ δώσω".

Καὶ πάλιν εἶπε· "τί ὠφελήσει ἄνθρωπον, ἐὰν κερδίσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ μείνῃ ἔξω τοῦ Παραδείσου;"

Ποῖος λοιπὸν ἀναμένων τοιαῦτα δὲν παραβλέπει ὅλας τοῦ κόσμου τὰς εἰρωνείας, συκοφαντίας καὶ ὑβρεις· ὅλας τὰς ἀδικίας καὶ ἀνομίας τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων· ἔτι δὲ καὶ τοὺς πειρασμοὺς καὶ τὰς θλίψεις τῶν ἀσπλάγχων δαιμόνων, διὰ νὰ γίνῃ ἄξιος τῆς οὐρανόθεν ἐκείνης χαρᾶς;

Ἄχ, καὶ ποῖος ἤθελεν εἶναι πλησίον μου νὰ ἤκουε τὰς εὐχάς μου, τοὺς στεναγμοὺς τῆς καρδίας μου· νὰ ἔβλεπε καὶ τὰ δάκρυα ὅπου χύνω ὑπὲρ τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν; Ὅλην τὴν νύκτα προσεύχομαι καὶ φωνάζω· ἢ σῶσε τοὺς δούλους σου Κύριε, ἢ καὶ ἐμένα σβῆσε· δὲν θέλω Παράδεισον!

Ἐὰν δι' ὅλον τὸν κόσμον, ὅλην τὴν δύναμιν ψυχῆς καὶ καρδίας ἐκχέωμεν πρὸς τὸν Κύριον τῶν ἀπάντων, πόσον μᾶλλον δι' ὑμᾶς;

Λοιπὸν ἀκούσατέ μου τοῦ ταπεινοῦ καὶ ἐλαχίστου

μοναχοῦ καὶ μὴ μὲ καταφρονήσετε ὡς ἀμαθῆ καὶ ἀγράμματον. Ἄνοιξατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς σας νὰ ἰδῆτε τί ὑπάρχει πέραν ἀπὸ αὐτὴν τὴν ζωὴν.

Οἱ ἄνθρωποι τοῦ κόσμου ἀγαποῦν τὸν κόσμον, ἐπειδὴ δὲν ἐγνώρισαν ἀκόμη τὴν πικρίαν αὐτοῦ. Εἶναι ἀκόμη τυφλοὶ στὴν ψυχὴν καὶ δὲν βλέπουν τί κρύπτεται μέσα εἰς αὐτὴν τὴν προσωρινὴν χαρὰν. Δὲν ἤλθεν ἀκόμη εἰς αὐτοὺς φῶς νοητόν· δὲν ἔφεξεν ἀκόμη ἡμέρα σωτηρίας.

Ὅμως ἐσεῖς, ὅπου τόσα ἔχετε ἰδεῖ καὶ ἀκούσει, πρέπει νὰ ἐννοήσετε, ὅτι τῶν προσκαίρων αἱ ἀπολαύσεις παρέρχονται ὡς σκιά. Καὶ ὁ καιρὸς τῆς ζωῆς μας φεύγει, περνᾷ, δὲν γυρίζει ὀπίσω. Ὁ δὲ καιρὸς τοῦ παρόντος βίου εἶναι καιρὸς θέρους καὶ τρυγητοῦ. Καὶ ὁ καθεὶς συνάγει τροφήν - ὅσον δύναται καθαρὰν - καὶ ταμιεύει εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν.

Δὲν κερδίζει ὁ ἔξυπνος, ὁ εὐγενής, ὁ ὁμιλῶν τορνευτά, ἢ ὁ πλούσιος· ἀλλ' ὅστις ὑβρίζεται καὶ μακροθυμεῖ, ἀδικεῖται καὶ συγχωρεῖ, συκοφαντεῖται καὶ ὑπομένει· ἐκεῖνος ποὺ γίνεται σπόγγος καὶ καθαρίζει ὅ,τι ἀκούει ὅ,τι τοῦ λέγουν, ὁποίας λογῆς καὶ ἄν εἶναι. Αὐτὸς καθαρίζεται καὶ λαμπρύνεται περισσότερο. Αὐτὸς φθάνει εἰς μέτρα μεγάλα. Αὐτὸς ἐντρυφᾷ εἰς θεωρίας μυστηρίων. Καὶ τέλος αὐτὸς εἶναι ἀπὸ ἐδῶ μέσα εἰς τὸν Παράδεισον.

Καὶ ὅταν ἔλθῃ τοῦ θανάτου ἡ ὥρα ἐκεῖνη, μόλις κλείσουν τὰ μάτια αὐτά, ἀνοίγουν τὰ ἐσωτερικά - τῆς ψυχῆς. Καὶ ἐνόσω διανοῆται τὰ ἐκεῖθεν, εὐρίσκειται αἴφνης εἰς ἐκεῖνα ποὺ ἐπεθύμει, χωρὶς ποσῶς νὰ τὸ

καταλάβῃ. Ἄπο σκότος μεταβαίνει εἰς φῶς, ἀπὸ θλίψεως εἰς ἀνάπαυσιν, ἀπὸ ζάλῃς εἰς λιμένα ἀτάραχον, ἀπὸ πολέμου εἰς εἰρήνην διηνεκῆ.

Ὅθεν, ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ ἠγαπημένοι, ὅστις ἀδικεῖται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ καὶ θελήσει νὰ ζητήσῃ τὸ δίκαιον, ἄς γνωρίζῃ ὅτι εἶναι αὐτό· νὰ βαστάξῃ τὸ βάρος τοῦ ἀδελφοῦ, τοῦ πλησίον του, μέχρις ἐσχάτης πνοῆς· καὶ νὰ κάμνῃ ὑπομονὴν εἰς ὅλα τὰ λυπηρὰ τῆς παρούσης ζωῆς.

Διότι ἢ κάθε θλίψις ὅπου μᾶς γίνεται, εἴτε ἐξ ἀνθρώπων, εἴτε ἐκ δαιμόνων, εἴτε ἐξ αὐτῆς τῆς ἰδίας μας φύσεως, πάντοτε ἔχει κλεισμένον ἐντὸς τῆς τὸ ἀνάλογον κέρδος. Καὶ ὅποιος τὴν ἀπερνᾷ δι' ὑπομονῆς λαμβάνει τὴν πληρωμὴν· ἐνταῦθα τὸν ἀρραβῶνα κάκειθεν τὸ τέλειον.

Χρεῖα λοιπὸν τῆς ὑπομονῆς, καθάπερ ἄλας ἐν φαγητῷ. Καθότι ἄλλος δρόμος δὲν εἶναι τοῦ νὰ κερδίσωμεν, νὰ πλουτίσωμεν, νὰ βασιλεύσωμεν. Αὐτὸν τὸν δρόμον ὁ Χριστὸς μας τὸν χάραξε. Καὶ ἡμεῖς, ὅσοι τὸν ἀγαποῦμεν, ὀφείλομεν δι' ἀγάπην Του νὰ ἀκολουθοῦμεν. Ἄν καὶ μᾶς εἶναι πικρὸν τὸ ἀψίνθιον, ἀλλ' ὅμως καθαρίζει τὸ αἷμα καὶ ὑγιαίνει τὸ σῶμα μας. Χωρὶς πειρασμὸν δὲν γνωρίζονται αἱ ἀγνές ψυχές, δὲν φαίνεται ἡ ἀρετὴ, δὲν διακρίνεται ἡ ὑπομονή. Χωρὶς πειρασμοὺς ἀδύνατον ἡ ὑγεία τῆς ψυχῆς νὰ φανῇ. Αὐτὸ εἶναι τὸ καθαρτήριο πῦρ, ὅπου καθαρὰν καὶ λαμπρὰν ἀπεργάζεται τὴν ψυχὴν.

Ἄλησμόνησα νὰ σᾶς γράψω ἓνα μελίρροτον διηγηματάκι· ὅπου μίαν φορὰν γονατισμένος, ἀφοῦ ἔκου-

ράσθην εις τὴν προσευχήν, εἶδα ἕνα θαυμάσιον: Ἐνας πυρίμορφος νεανίας εἶχε δύο μικρὰ ὠραῖα κοριτσάκια πλησίον του. Τὸ ἕνα ἦτον ἡ Μαρουσῶ μας καὶ τὸ ἄλλο ἡ Ἐργίνα· τὰ μικρὰ ὅπου εἶχαν ἀποθάνει. Καὶ τοὺς λέγει ὁ νέος· “Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀδελφός σας, τὸν γνωρίζετε”; Ἡ Μαρουσῶ ἦτον μεγαλύτερη. “Τὸν γνωρίζω, λέγει, ἀλλὰ πολλὰ ἔτη πέρασαν ἀπὸ τότε”. Τὸ ἄλλο εἶπεν· “Ἐγὼ δὲν τὸν εἶδα ὅταν ἤμην εις τὴν ζωὴν”. Καὶ τοὺς λέγει· “Ἀσπασθῆτε τον καὶ νὰ φύγωμεν”. Καὶ με φίλησαν τὰ δυὸ μικρὰ ὡς μυρίπνοα ἄνθη καὶ ἔφυγαν. Καὶ συνῆλθα με δάκρυα πλήρεις τοὺς ὀφθαλμούς, ἐνθυμούμενος τὴν χαρὰν ὅπου γίνεται εις τοὺς οὐρανοὺς, ὅταν οἱ ἁμαρτωλοὶ μετανοοῦν, καὶ ὅταν οἱ Δίκαιοι εἰσέρχονται εις τὸν Παράδεισον.

ΛΘ'

Ἀδελφή μου ἡγαπημένη, χαίροις ἐν Κυρίῳ.

αδελφή μου ἡγαπημένη, χαίροις ἐν Κυρίῳ. Σήμερον ἔλαβον τὴν πλήρη ἀγάπης καὶ εὐλαβείας ἐπιστολὴν σου. Καὶ τὰς χεῖρας ἐκπετάσας μετὰ ζεούσης ψυχῆς καὶ θερμῆς ἀγάπης τὰς μυστικὰς φωνὰς τῆς ταπεινῆς μου καρδίας ἠντιβόλου πρὸς Κύριον·

- Ἐπάκουσον, λέγω, ὦ γλυκεῖα ἀγάπη, Ἰησοῦς ὁ Σωτὴρ μου, τὸ Φῶς τὸ ὑπὲρ πᾶν φῶς, τὸ ἐξ ἀνάρχου Πατρὸς Γεννήτορος· ἡ γνῶσις καὶ ἡ Ἀλήθεια, ἡ ἐλπίς καὶ παρηγορία μου, ἡ ἰσχύς καὶ ἡ δύναμις μου, ἡ ἀγάπη καὶ ὁ φωτισμός μου· ἐπάκουσον καὶ πέμψον ἐπὶ τὴν ἀδελφὴν μου τὸ φῶς τῆς θείας σου παρακλήσεως καὶ διάσπασον τοὺς μοχλοὺς καὶ τὰ κλειθρα τῆς σκοτεινῆς καὶ πεπονημένης ψυχῆς τῆς· καὶ τῇ φωταυγείᾳ τῆς σῆς αἰγλῆς παρακάλεσον τὴν αὐτῆς καρδίαν, ὅπως μικρανθῶσιν αἱ θλίψεις τῆς καὶ τὰ ἀλλεπάλληλα κύματα τῶν πειρασμῶν. Ναι ὁ γλυκὺς μου Χριστός, τὸ Φῶς τὸ φωτίζον νεφροὺς καὶ καρδίαν, ψυχὴν καὶ

σῶμα, νευράς καί ὀστέα, νοῦν καί διάνοιαν καί πᾶσαν τὴν σύστασιν τοῦ ἡμετέρου σκηνώματος· ἐπάκουσόν μου δεομένου σου ὑπὲρ τῆς ἀδελφῆς μου θλιβομένης καί καταπονουμένης.

Ταῦτα καί πλείστα ἄλλα, ἀγάπης πρὸς σέ μου τεκμήρια, πρὸς τὸν ἐμὸν Δεσπότην ἀναφωνῶ. Καθότι οὐκ ἀγνοῶ μνημονεύων σου παιδιόθεν τῶν πολλῶν καί ἀναριθμῆτων βασάνων. Χάριν δὲ τούτων ὑπὲρ ἀγαπῶ σε. Καί ἐξ ὅλων τῶν ἀγαπητῶν μοι σοὶ δίδωμι τῆς ἀγάπης τὸ πλείστον. Τὰ γὰρ ἐμὰ πρωτοτόκια τῆς ἀγάπης σὰ ἐστί.

Τοῦτο μόνον ζητῶ παρὰ σοῦ νὰ κάμης εἰς ἐμὲ ἀντίδοσιν τῆς τόσης πρὸς σέ μου ἀγάπης· νὰ κάμης ὀλίγην προσθήκην ὑπομονῆς. Καί πιστεύω εἰς τὸν ἡμᾶς ἀγαπήσαντα Ἰησοῦν ὅτι πάντα τὰ σὰ αἰτήματα μετὰ προσθήκης θὰ τὰ πληρώσῃ. Καί τὴν εἰρήνην τῆς ψυχῆς σου θὰ εὕρῃς, καί ἡσυχίαν, καί πᾶν ὅ,τι εἶναι συμφέρον εἰς τὴν ταλαίπωρόν μας ψυχὴν θὰ σὲ χαρίσῃ ὁ Κύριος. Σὺ μόνον ζῆτει μετὰ δακρῶν, τὸ πῶς γινώσκει ὁ Κύριος νὰ γίνῃ τὸ ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα καί ὄχι τὸ ἐδικόν σου.

Ἄπαξ οἶδας ὅτι ἡμάρτηκας τῷ Κυρίῳ; μηκέτι προστίθει τοῖς μῶλοσι τραύματα. Εἰ δὲ καί ὡς ἄνθρωπος πάλιν πέσης, μὴ ἀθυμῆς, μὴ ἀπελπίζῃς σαυτήν. Ὁ γὰρ εἰπὼν τῷ Πέτρῳ, συγχωρεῖν τὸν πταίστην ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ τὴν ἡμέραν, πῶς δὲν θὰ συγχωρήσῃ ἡμᾶς ὁ φιλόανθρωπος Κύριος;

Ἄφες τὸν ἄνδρα σου ὅπως θέλει ἄς κάμῃ. Εἰπέ ὅτι ἐσὺ αὐτὰ τὰ ἔδωκες ἐλεημοσύνην. Καί αὐτὸ ὅπου εἰς

ἄλλον θὰ ἔδιδες μὴν τὸ δώσης ἐκεῖ. Μὴν κάμῃς ἄλλην σὲ ἄλλον εὐεργεσίαν. Ἄρκει αὐτή. Ἄφες τὸ ἴδιον θέλημα διὰ νὰ εὕρῃς τῆς ψυχῆς τὴν εἰρήνην. Τὸ γὰρ θέλημα τοῦ ἀνθρώπου γέγονεν τείχος χαλκοῦν καί ἐμποδίζει τὸν ἀπὸ Θεοῦ φωτισμὸν καί τὴν εἰρήνην.

Βλέπε παράδειγμα τὸν γλυκὺν Ἰησοῦν ὅστις ἐγένετο ὑπήκοος πρὸς τὸν ἀναρχον Αὐτοῦ Πατέρα μέχρι θανάτου σταυρικοῦ. Δέδωκε τὸ σῶμα εἰς μᾶστιγας, τὰς σιαγόνας εἰς ραπίσματα καί τὸ πρόσωπόν Του οὐκ ἀπεστράφη ἀπὸ ἐμπτυσμάτων. Ὁρᾷς, ἀδελφῆ μου, πόσῃν ἀγάπῃν ἔδειξε εἰς ἡμᾶς ὁ εὐσπλαχνος Κύριος; Λοιπὸν, ἄς ἀφήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ ἰδικά μας θελήματα· ἄς ἀφήσωμεν καὶ τοῖς πταίουσιν εἰς ἡμᾶς. Καί τότε μετὰ παρησίας θὰ εἴπωμεν· “Ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν”.

Πάντες γὰρ ἄνθρωποι εἴμεθα ἐκ τοῦ χοῦς γεγεννημένοι καὶ πάντες ἡμάρτομεν. Πηλὸς εἴμεθα, ἄγνοιαν ἔχομεν. Ὁ πηλὸς τὸν πηλὸν κλέπτει. Ὁ πηλὸς τὸν πηλὸν ὑβρίζει. Ὁ πηλὸς τὸν πηλὸν συκοφαντεῖ. Ὁ πηλὸς τοῦ πηλοῦ ἐπαίρεται. Ὁ πηλὸς τὸν πηλὸν πλουτεῖ. Ὁ πηλὸς τοῦ πηλοῦ ἄρχει. Ὁ πηλὸς τὸν πηλὸν δέρει. Ὁ πηλὸς τὸν πηλὸν φυλακίζει. Καὶ ἐν γένει· ὁ πηλὸς τοῦ πηλοῦ θεωρεῖται σοφώτερος, δυνατώτερος, πλουσιώτερος, εὐγενέστερος, τιμιώτερος, πλουτῶν ἀνοησίαν καὶ ἄγνοιαν τῆς ἰδίας ὑπάρξεως· τοῦ πόθεν καὶ ποῦ εὐρέθη, πῶς ἐγεννήθη, τίς ὁ προορισμὸς του, ποῦ καταλήγει, τί τὸ μετὰ ταῦτα.

Ὅλα λοιπὸν αὐτά, ἐπειδὴ τὰ κατεβρόχθισεν ἡ λήθη

καὶ ἄγνοια καὶ γέγονεν χάος ἀναισθησίας, διὰ τοῦτο ὀδυνόμεθα ἐδῶ καὶ εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν, ὅσοι ἀμετανόητοι. Καὶ ὡς ἐκ τούτου πρέπει ὅποιος βλέπει καλύτερα καὶ εἶναι ὀλίγον ξεσκοτισμένος νὰ συγχωρῇ καὶ νὰ συμπαθῇ τὸν ὁμόψυχον, ὁμόπαθον πλησίον του ἀδελφόν.

Ἄπ' ἀρχῆς γὰρ οὐχ οὕτως ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἄνθρωπον, ἵνα ὅλα αὐτὰ πάσχη καὶ ὀδυνᾶται, ἀλλ' ἰσαγγελον αὐτὸν ἐποίησεν· μικρόν τι παρ' Ἀγγέλοις διέφερεν. Καὶ Παράδεισον ἐν Ἐδέμ ποιήσας τοῦτον ἔθετο· ὡσπερ Βασιλέα τῆ προαιρέσει καὶ αὐτεξουσιότητι κυβερνᾶσθαι· ἐπὶ μίᾳ καὶ μόνον ἐντολῇ δεσμεύσας αὐτόν, ἵνα φαίνεται ὅτι ὑπ' ἀνωτέρου διευθύνεται. Αὐτὸς δὲ πλανηθεὶς ὑπὸ τοῦ Δαίμονος καὶ τῆ ἰσοθεΐα ἠδυνθεὶς – ὅτι θὰ ἐλάμβανεν – ἐξωρίσθη τοῦ Παραδείσου τῆ ἐξορία ταύτη καὶ ταῖς ὀδύναϊς περιέπεσεν· ἀφορισθεὶς παρὰ Θεοῦ, ἵνα ἀκάνθας καὶ τριβόλους θερίζη πάσας τὰς ἡμέρας αὐτοῦ.

Τί δὲ εἰσὶν αἱ ἄκανθαι καὶ οἱ τρίβολοι, εἰ μὴ αἱ ἀλλεπάλληλοι συμφοραὶ καὶ καθημεριναὶ θλίψεις; Ἐκ τῶν πειρασμῶν, ἐκ τῶν διεστραμμένων ἀνθρώπων, καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς μοχθηρᾶς ἡμῶν φύσεως, ἢ ὅποια ἐκ τῆς κακῆς συνηθείας καὶ ἐξεως ἐγένετο ὡς δευτέρα φύσις, καὶ πάσχομεν ἐξ αὐτῆς ὀδυνηροὺς πειρασμοὺς πλέον παρὰ τῶν ἄλλων ἐχθρῶν. Καί, εἰ μὴ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ προφθάσει ἡμᾶς, κινδυνεύομεν ἐλθεῖν εἰς ἀπώλειαν.

Καὶ ταῦτα δὲ πάντα μέχρι τίνος ἔχουσι τέρμα; Ἄχρῃς ὅτου, λέγει· «ἐκ γῆς ἐλήφθης καὶ εἰς γῆν

ἀπελεύση». Τοῦδε λοιπὸν ἔθετο τέρμα τῶν ὀδυνῶν καὶ τῶν θλίψεων ὁ φιλόανθρωπος Κύριος.

Λοιπὸν τί ζητεῖς, ὦ καλὴ ἀδελφὴ μου; Ποίαν τρίβον νὰ εὕρωμεν, ἢ ὅποια νὰ μὴ ἀνατέλη ἀκάνθας καὶ τριβόλους; Ποία ἄλλη ὁδὸς εἶναι, ὅπου νὰ μὴ περιέχεται ὑπὸ τὸν θεῖον ἀφορισμόν;

Ὅρα μοι λοιπὸν τοὺς Βασιλεῖς, ὅπου πρὸ ὀλίγου ἐκρότουν δι' αὐτοὺς μουσικά, ὅπου τοὺς ἔτρεμεν ἢ κτίσις. Ποῦ ὅλα αὐτά; Αἱ ἄκανθαι τοὺς ἐπνιξαν. Ποῦ οἱ πρὸ ὀλίγον ὑπουργεύοντες, ὅπου τοὺς ἔφαγαν ζωντανοὺς τὰ μελίτσια; Ἴδοὺ οἱ τρίβολοι.

Λοιπὸν, ποῖος ἐδυνήθη ἐξιλᾶσαι ἑαυτὸν ἐκ τῶν ἀκανθῶν; Οὐδεὶς, εἰ μὴ ὁ θάνατος.

Δεῦρο λοιπὸν ὁμοῦ νὰ φωνάξωμεν τὸν Σολομώντειον λόγον: “Ματαιότης ματαιότητων καὶ τὰ πάντα ματαιότης”!

Μακάριος ὅστις ὑπέμεινεν ἄχρι τέλους, τὰ πάντα καταφρονῶν· καὶ διὰ τῆς μακροθυμίας ὀλιγοστεύει τὰς ἀκάνθας καὶ τοὺς τριβόλους, ἀφήνων νὰ γίνεταί ζημία ἐπίγειος καὶ πλοῦτος ἐπουράνιος.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν, ἀδελφὴ μου ἀγαπητῆ, ψυχὴ τῆς ψυχῆς μου, παράδραμε καὶ σὺ τὰ “δίκαιά σου” καὶ τὰ “θελήματα” χάριν τῆς τόσης πρὸς σέ μου ἀγάπης. Καὶ σύζευξον τὴν καλὴν συζυγίαν: ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν.

Νὰ εὐχεσαι καὶ ἐμένα νὰ μὲ φυλάγῃ ὁ Κύριος· διότι πολλὴν βοήθεια βλέπω ἀπὸ τὰς ἀγαπητάς σου εὐχὰς τὰς ἀδελφικὰς, τὰς πνευματικὰς. Καὶ ὅταν

εύρης καιρόν, νὰ κάμης καὶ κανένα Σαρανταλείτουργον, νὰ ὀλιγοστεύουν τὰ βάρη τῆς ψυχῆς.

Μὲ γράφεις διὰ εἰκόνα νὰ παραγγεῖλω, ἀλλὰ ἀλησμόνησες νὰ γράψης, τί Ἅγιον, τί μέγεθος. Γράψε καὶ ἐγὼ θὰ δώσω νὰ κάμουν.

Τώρα μόλις αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐπῆρα τὸ καλαθάκι, τὸ ἀνοιξα καὶ εὐρῆκα τὸ μέτρον τῶν ἁγίων εἰκόνων. Λοιπὸν νὰ μένης ἡσυχῆ. Μόνον θὰ ἀργήσουν ὀλίγον νὰ γίνουν.

Ἐλαβον καὶ τὰ δῶρα σου τὰ ἀδελφικά. Δῶρα ὄχι ἀπλᾶ, ἀλλὰ δῶρα ἀγάπης, δῶρα ἀδελφῆς παιδιόθεν τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνιζομένης. Καὶ διὰ τῶν μικρῶν τούτων δῶρων λαμβάνει ἀντίδωρον παρὰ τοῦ πλουσιοδώρου Θεοῦ τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν εἰς τὴν ἐπουράνιον Αὐτοῦ βασιλείαν.

Ἄχ! εἶδα εἰς τὸ καλαθάκι τὰ ἐκ παιδικῆς μας ἡλικίας τροφίματα, τοὺς καρπούς τῆς πατρίδος, καὶ μνημονεύσας τὴν παιδικὴν μας ἀνάπτυξιν εἶπον·

ὦ μάταιε κόσμε! Πόσον ἤσουν δυστυχῆς, εἶσαι καὶ θὰ εἶσαι μέχρι τέλους; Καὶ πόσον μακαρία τοῖς μάκαρσιν ἢ αἰώνιος καὶ ἄληκτος ἐκείνη τρυφή! Ἄχ, ἀδελφῆ μου! Καὶ μόνον ἐὰν δοκιμάσης μικρὸν τι ἐξ ἐκείνων τῶν ἀγαθῶν, θὰ γίνης ὡς σίδηρος ἐν τῇ ὑπομονῇ.

Γράφεις ὅτι ταράττεσαι καὶ κτίζεις βουλὰς. Ἀληθῶς λέγεις. Ἄλλὰ ὁ κόσμος αὐτὸς τοιαῦτα ἔχει. Ὅμως θάρσει. Ὅποιος ἔμαθε νὰ κτίζῃ, κάποτε θὰ μάθῃ νὰ μὴν τὸν βολῇ. Ἴσως θὰ μᾶς εὐρῆ ὁ Κύριος,

ὅταν κτίζωμεν νὰ μᾶς πάρῃ, ὅπου πλέον δὲν βολοῦν αἱ βουλὰι τῶν ἀνθρώπων. Καὶ τότε θὰ ἔχωμεν σπίτι διὰ πάντα.

Λοιπὸν θάρσει. Κἀγὼ μετὰ σοῦ διὰ σὲ κτίζω, χωρὶς νὰ μοῦ τὸ χαλὰν κανεῖς. Μόνον φρόντιζε νὰ μοῦ στέλνης δική σου καμμίαν δραχμὴν νὰ ἀγοράζω καρφιά διὰ τὰ πορτοπαράθυρα! Θάρσει καὶ ἔχε ὑπομονὴν. Δι' ὅλα πολὺ σὲ εὐχαριστῶ καὶ σὲ εὐχομαι ἐξ ὅλης ψυχῆς μου. Δόσε τὰς ταπεινάς μου εὐχὰς εἰς ὅλους τοὺς ἀδελφούς μας. Φιλῶ τοὺς πόδας τῆς Μητέρας. Ἀσπάζομαι τὸν καλοκάγαθον σύζυγον καὶ τὰ τέκνα σου καὶ τὰ εὐχομαι νὰ γίνουν καλὰ παιδία.

Μάθε καὶ διὰ τὰς ἐρωτήσεις σου: Ὁ υἱὸς τῆς μητρὸς ποῦ σὲ ῥώτησε δὲν μνημονεύεται ἐπ' Ἐκκλησίαις, καθότι αὐτοκτόνησε. Μόνον ἂν θέλῃ ἄς κάμῃ δι' αὐτὸν ἐλεημοσύνης. Καὶ ὁ Κύριος Μέγας εἶναι καὶ ἄπειρον τὸ βάθος τῆς Αὐτοῦ ἐλεημοσύνης. Μάλιστα, ἂν θέλῃ ἄς στείλῃ εἰς τοὺς Ἀσκητάς, ὅπου ἀκούει ὁ Κύριος τὰς δεήσεις των, νυχθημερὸν εὐχομένων. Αὐτῇ, ὡς λέγεις, γνωρίζει πολλοὺς μοναχοὺς. Ἄς τοὺς δώσῃ νὰ τὰ μοιράσουν. Ἡ σὲ μοναχάς. Ἄλλο δὲν γίνεται δι' αὐτόν.

Διὰ δὲ τὴν κόρην ποῦ λέγει ὅτι ἔχει ὄρκον, αὐτὸς ὁ ὄρκος δὲν πιάνεται, διότι εἶναι ἐνάντιος τοῦ Θεοῦ. Λοιπὸν πρέπει νὰ τὰ εἴπῃ ὅλα εἰς τὸν πνευματικόν...

Μ'

*Πάντοτε βοηθεῖ ὁ Θεός, πάντα προφθάνει,
ἀλλὰ θέλει ὑπομονήν.*

εὔρο ἢ καλὴ καὶ ἠγαπημένη μου ἀδελφή· δεῦρο καὶ πάλιν παραμυθήσομαι τὰς θλίψεις σου. Δεῦρο καὶ τὸν Θεὸν εὐλογήσομεν μετὰ γλυκεῖαν τῆς καρδίας φωνήν, διὰ στόματος ἐκφωνουμένην καὶ διὰ τοῦ νοῦς ἐνηχουμένην. “Εὐλόγει, λέγοντες, ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον, καὶ πάντα τὰ ἐντός μου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον Αὐτοῦ”.

Βλέπεις πόσον μᾶς ἀγαπᾷ ὁ Κύριος; Βλέπεις πόσον εἴμεθα οἱ ἀχάριστοι εὐτυχεῖς δι’ ὅσα μᾶς χαρίζει καθ’ ἡμέραν ἡ ἀγαθότης Του; Ἄλλ’ ἔτι μᾶς ἀναμένει ἐκείνη ἡ ὥρα τοῦ πραγματικοῦ θερισμοῦ· τῆς μακαρίας ἐκείνης στιγμῆς ὅπου θὰ ἀφήσωμεν τὰ ἐδῶ καὶ θὰ ἀπέλθωμεν εἰς ἄλλην πατρίδα, τὴν ὄντως ἀληθινήν· τὴν μακαρίαν ζωὴν, τὴν βεβαίαν χαράν· ἵνα λάβωμεν ἕκαστος τὴν μερίδα, οἷαν χαρίζει ὁ πλουτοδότης γλυκύτατος Ἰησοῦς.

ὦ χαρά! ὦ εὐχαριστία! ὦ ἀγάπη Πατρὸς οὐρανοῦ!

Νὰ μᾶς καθαρίσῃ ἀπὸ ὅλους τοὺς μολυσμοὺς, νὰ μᾶς τιμᾷ, νὰ μᾶς πλουτίσῃ, χαρίζων τὰ πλοῦτή Του!

Ἐκεῖ, χρυσὴ ἀδελφὴ μου, δὲν ὑπάρχει ὁ ἀδικῶν, ὁ πανοῦργος· ἐξέλιπε ζῆλος καὶ φθόνος. Ἐκεῖ οὐδαμῶς τὰ πάθη· καὶ οἱ ἔχοντες ταῦτα πρὸ τῆς γεφύρας ἀπέμειναν. Χάσμα μέγα ἐστήρικται ἔνθεν καὶ ἔνθεν.

Ἄλλ’ ὦ ἀγάπη γλυκεῖα Χριστοῦ, τί καλὸν εἶδες ἀπὸ ἡμᾶς καὶ μᾶς ὠδήγησες εἰς τὴν θεῖαν ὁδὸν Σου;

Εὐφραίνου λοιπὸν καὶ ἀγάλλου, ἀγαπητὴ ἀδελφὴ μου· εὐχαρίστει καὶ δόξαζε τὸν Θεόν, καὶ ἰδοὺ ἐγγίζει ἡ ὥρα. Ἐφθασεν ἡ στιγμή μετ’ ὀλίγον νὰ ἀκούσωμεν τὴν εὐλογημένην φωνήν· “Δεῦτε πρὸς με”. Καὶ μόλις θὰ κλείσουν οἱ αἰσθητοὶ αὐτοὶ ὀφθαλμοὶ θὰ ἀνοίξουν οἱ νοεροὶ τῆς ψυχῆς· καὶ ὡς ἀπὸ ὕπνου θὰ ἔξυπνήσωμεν εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν. Τότε θὰ ἰδῆς γονεῖς, ἀδελφοὺς, συγγενεῖς. Τότε θὰ ἰδῆς Ἀγγέλους, Ἁγίους, καὶ τὴν μακαρίαν τῶν Πάντων Μητέρα, ἀγνὴν Παρθένον καὶ Θεοτόκον· τὴν ὁποῖαν ὅλοι φωνάζομεν εἰς κάθε στιγμήν καὶ μετὰ Θεὸν εἰς Αὐτὴν χρεωστοῦμεν τὰ πάντα.

Τότε μὲ ποῖον πρῶτα νὰ ὀμιλήσωμεν, ποῖος πρῶτα θὰ μᾶς φιλήσῃ, θὰ τὸν φιλήσωμεν; Ὅλα ἀγνά, ὅλα σεμνά, ὅλα ἅγια.

Ποῖος λοιπὸν, ἀναμένων τοιαῦτα δὲν πρέπει νὰ ὑπομένῃ ἐδῶ κάθε λυπηρὸν τῆς παρουσίας ζωῆς;

Ὅθεν ἀδελφὴ μου καλὴ καὶ ἠγαπημένη·

Ποίησον τοῦ βίου σου ἀνασκόπησιν. Μελέτησον

τινι τρόπῳ παρήλθεις. Ἐνθυμήσου τὰς ἀπείρους εὐεργεσίας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς γλυκυτάτης Μητρός Του καὶ ἔχε ὑπομονὴν εἰς τοὺς ἐπερχομένους σοι πειρασμούς.

Πάντοτε βοηθεῖ ὁ Θεός, πάντα προφθάνει, ἀλλὰ θέλει ὑπομονήν. Ἀκούει ἀμέσως, ὅταν φωνάζωμεν, ἀλλ' ὄχι κατὰ τὴν ἰδική σου γνώμην.

Ἐσὺ νομίζεις ὅτι δὲν ἔφθασεν ἀμέσως ἡ φωνή σου εἰς τοὺς Ἁγίους, εἰς τὴν Παναγίαν μας, εἰς τὸν Χριστόν. Μά, προτοῦ ἔσὺ νὰ φωνάξης, οἱ Ἅγιοι ἔσπευσαν εἰς βοήθειάν σου, γνωρίζοντας ὅτι θὰ τοὺς ἐπικαλεσθῆς καὶ θὰ ζητήσης τὴν ἐκ Θεοῦ προστασίαν τους. Ὅμως ἐσὺ, μὴ βλέποντας πέραν αὐτῶν ὅπου φαίνονται καὶ μὴ γνωρίζοντας πῶς ὁ Θεός κυβερνᾷ τὸν κόσμον, θέλεις εὐθύς ὡς ἀστραπὴ νὰ γίνῃ τὸ αἴτημά σου. Ὅμως δὲν εἶναι ἔτσι. Ὁ Κύριος ζητεῖ τὴν ὑπομονήν. Θέλει νὰ δείξης τὴν πίστιν σου. Δὲν εἶναι μόνη ἡ προσευχὴ ὅπου νὰ λέγῃ κανεὶς ὡσάν παπαγάλος. Εἶναι ἀνάγκη νὰ συνεργῆ εἰς ὅσα εὐχεται καὶ κατόπιν νὰ μάθῃ νὰ περιμένῃ. Ἴδου ὅτι ἔγινεν ὅ,τι ἐχθὲς καὶ προχθὲς ἐπεθύμεις. Ὅμως ἐξημιώθης, διότι δὲν εἶχες ὑπομονήν νὰ ἀναμένῃς· ὅποτε κερδίζεις μαζὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δέ, πρόσκαιρα καὶ αἰώνια.

Τώρα θυμώνεις καὶ ἀθυμεῖς καὶ λυπεῖσαι, λογιζομένη ὅτι βραδύνει νὰ ἀπαντήσῃ ὁ οὐράνιος Πατήρ. Κάγῳ σοὶ λέγω ὅτι καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ καθὼς τὸ ἐπιθυμεῖς - χωρὶς ἄλλο θὰ γίνῃ - ἀλλὰ θέλει πρῶτα προσευχὴν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ κατόπιν νὰ περιμένῃς. Καὶ ὅταν ἐσὺ παύσης νὰ ἐνθυμῆσαι τὸ ζητούμενον

καὶ νὰ τὸ ζητήσῃς, τότε θὰ σοῦ ἔλθῃ ὡς δῶρον τῆς ὑπομονῆς καὶ τῆς καρτερίας σου. Ὅταν, εὐχόμενος καὶ ζητῶν ἐγγίξῃς εἰς ἀπόγνωσιν, τότε ἐγγὺς σου ἡ ἐκπλήρωσις τοῦ αἰτήματος. Κάτι κρυπτὸν πάθος θέλει νὰ θεραπεύσῃ μέσα σου ὁ Χριστὸς καὶ δι' αὐτὸ ἀναβάλλει νὰ χορηγήσῃ τὸ αἴτημα. Ἄν λάβῃς ἐνωρίτερα, ὁπότεν ἐσὺ ἀπαιτῆς μένει τὸ πάθος σου ἀθεράπευτον. Ἐὰν περιμένῃς, λαμβάνεις καὶ τὸ ζητούμενον, καὶ τοῦ πάθους τὴν θεραπείαν. Καὶ τότε χαίρεις μεγίστην χαρὰν καὶ εὐχαριστεῖς θερμῶς τὸν Θεόν, ὅπου τὰ πάντα σοφῶς οἰκονομεῖ καὶ ὅλα πρὸς τὸ συμφέρον μας κάμνει.

Δὲν ὠφελεῖ λοιπόν, ἐὰν ἀθυμῆς, ἐὰν στενοχωρησῃς, ἂν λέγῃς λόγια. Πρέπει νὰ κλείνῃς τὸ στόμα. Κανεὶς νὰ μὴν σὲ ἐννοῆ. Καὶ νὰ βγαίνῃ καπνὸς ἀπὸ τὰ μάτια καὶ ὄχι ἀπὸ τὴ μύτη. Ὅχι νὰ ξεφυσᾷς, δῆθεν νὰ ξεθυμάνῃς, ἀλλὰ νὰ γαληνεύῃς· καὶ διὰ τῆς ὑπομονῆς καὶ μακροθυμίας νὰ καίῃς τὸν διάβολον.

Ἐγώ, μάρτυς μου ὁ Κύριος ὁ ἀπολλύων πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος, μεγάλως ὠφελήθην ἀπὸ αὐτὸ πού σοῦ λέγω. Τόσον ἦτον οἱ πειρασμοί, ὥστε νὰ νομίζῃς ἀπὸ τὸν πόνον ὅτι θὰ ἔβγῃ ἡ ψυχὴ σου ὡς ἐκ καμίνου πυρός. Καὶ ὁμως, ἀφοῦ παρέλθῃ ἡ δοκιμασία, ἔρχεται τόση παράκλησις, ὡσάν νὰ εἶσαι μέσα εἰς τὸν Παράδεισον χωρὶς σῶμα. Σὲ ἀγαπᾷ ὁ Χριστός, σὲ ἀγαπᾷ ἡ Παναγία μας, σὲ ἐπαινοῦν οἱ Ἅγιοι, οἱ Ἄγγελοι σὲ θαυμάζουν.

Βλέπεις πόσα ἀγαθὰ προξενοῦν οἱ πειρασμοὶ καὶ αἱ θλίψεις; Λοιπόν, ἐὰν θέλῃς νὰ ἰδῆς, νὰ γευθῆς καὶ

σὺ ἀγάπην Χριστοῦ, ὑπόμεινον εἰς ὅ,τι σοῦ ἔλθῃ. Ὅχι, ὅπου ἀρέσεις ἐσὺ, ἀλλ' ὅπου θελήσῃ ὁ Κύριος νὰ σὲ δοκιμάσῃ. Οὐδὲν εἶναι αὐτὰ ὅπου κάμνομεν ἡμεῖς προαιρετικῶς, ὅσον ἀνώτερα μυριοπλασίως εἶναι ἐκεῖνα ὅπου μᾶς στέλνει ὁ Κύριος παρὰ τὴν προαίρεσιν. Ὅστοῦν πρὸς ὅστοῦν καὶ αἷμα πρὸς αἷμα, τόσον πολεμεῖ τὸν ἄνθρωπον ὁ ἐχθρὸς διάβολος, θελήσει Θεοῦ. Τόσον ὅπου νὰ ρέῃ, νὰ τήκεται ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρὸς.

Ὅταν ὁμως ἡ δοκιμασία παρέλθῃ, πληροῦσαι ὅλος χαρᾶς. Περικυκλοῦσαι ἀπὸ ἄπλετον φῶς καὶ βλέπεις μυστήρια, ὅπου ἀδυνατεῖ γλῶσσα νὰ τὰ λαλήσῃ. Καὶ τότε πλέον διψᾶς, πότε πάλιν νὰ ἔλθουν οἱ πειρασμοί, ἀφοῦ ἤδη ἐγνώρισες πόσῃν ὠφέλειαν ἔχουν.

Αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος κατὰ ἀλήθειαν, ἀδελφή μου, καὶ ὁ γράφων σοι ἐκ πείρας τὴν ἀλήθειαν μαρτυρεῖ.

Ἄνδρίζου λοιπὸν καὶ ἴσχυε ἐν Κυρίῳ, ὑπομένουσα εἰς ὅ,τι σοῦ ἔρχεται, ἐκδεχομένη ὁμοῦ μὲ τὸν πόνον γαλήνην καὶ χάριν Θεοῦ.

Βάστα τὴν ψυχούλαν σου στερεά, λογιζομένη ὅτι κουτσοὶ καὶ λωβοὶ εἰς αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ δὲν εἰσέρχονται. Δι' αὐτὸ μᾶς ἀφήνει τοὺς πειρασμοὺς ὁ Χριστός, νὰ καθαρῶμεθα ἀπὸ τὰς προλήψεις. Αὐτὸ εἶναι τὸ σαπούνη καὶ ὁ κόπανος ὅπου κτυπῶν μᾶς λευκαίνει. Καὶ ὅσα ροῦχα εἶναι στερεὰ χρησιμεύουν εἰς τὸν Νυμφίον. Ὅσα δὲν ὑπομένουν τὸν κόπανον σχίζουν καὶ ρίπτονται ἔξω στὰ ἄχρηστα.

Δι' αὐτὸ ἅς βιασθοῦμεν ὀλίγον ἐδῶ, διότι ἐγγίζει ἡ

ῶρα. Νὰ φυλάγῃς τὰ γράμματα ποῦ σοῦ στέλνω, νὰ τὰ ἔχῃς ὅταν πειράζεσαι ἀπὸ θλίψεις. Διότι μὲ φαίνεται ὅτι θὰ σὲ ἀφήσω ὀγλήγορα. Διότι ὅσον ἀπερνᾷ ὁ καιρὸς, βαρύτερα ἀσθενῶ. Εἶμαι ὡς ἓνας παράλυτος.

Ἵστερόγραφον.

Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ σὲ γράψω τὸ θαῦμα ὅπου ἔδειξεν εἰς ἐμένα ὁ Κύριος, νὰ μὲ διορθώσῃ εἰς ἓνα σφάλμα ὅπου ἔσφαλλα ἀγνοῶν, ὡς ἡξεύρεις. Βλέπεις λοιπὸν τὴν πολλὴν ἀγαθότητα τοῦ Κυρίου μας; Βλέπεις ὅτι καὶ μὲ θαύματα ἐνεργεῖ, ὅταν τὸ κρῖνη εὐλογον ἢ θεῖα Του πρόνοια;

Διότι ὁ ἄνθρωπος πολλάκις ἐξ ἀγνοίας πλανᾶται ἢ ἄλλοι τὸν παρασύρουν. Ἄλλ' ὅταν εἶναι εὐθείας ψυχῆς καὶ καλῆς προαιρέσεως, δὲν ἀφήνει ὁ Κύριος, ἀλλὰ πολλαχῶς θὰ τὸν φέρῃ νὰ τὸν φωτίσῃ. Τοῦτο μὲ κάμνει νὰ γίνωμαι χῶμα, στάχτη, σκουλήκι τῆς γῆς.

Μέγα παναληθῶς τὸ ἔλεος τοῦ Κυρίου. Δίκαιον ἔχει ὁ Ψαλμοδός, ἐὰν λέγῃ: "Οὐ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν, οὐδὲ κατὰ τὰς ἀμαρτίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν".

Διατί λοιπὸν καὶ σὺ νὰ μὴ εὐχαριστῆς τὸν Θεόν; Διατί νὰ γογγύζῃς; Ἐὰν ἐγὼ σοῦ γράψω τοὺς πειρασμοὺς ὅπου πάσχω δὲν εἶναι δυνατόν νὰ κρατήσῃς. Καὶ ὁμως ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Παναγίας μας ὅλα τὰ διαλύει. Ἐχε ὑπομονήν. Διότι ἡ Βασίλισσα Θεοτόκος καὶ Κυρία τῶν Ὁλων δὲν μᾶς ἀφήνει. Αὐτὴ προσεύχεται δι' ἡμᾶς.

ΜΑ'

*Τὸ ἔαρ ἐγγίζει· ὁ χειμὼν τῶν θλίψεων
μικρὸν-μικρὸν διαλύεται.*

λαβον, ἀδελφή μου, τὴν πλήρη εὐλαβείας ἐπιστολὴν σου καὶ χαριέντως αὐτὴν ἀναγνώσας ἐπληρώθη χαρᾶς ἡ ψυχὴ μου· ὄρων καὶ νοῶν τὰ περισσεύματα τῆς καρδίας σου ἀναθάλλοντα, ἐπιμαρτυροῦντα τὴν γέννησιν τοῦ νέου ἀνθρώπου, τοῦ πνευματικοῦ νηπίου.

Λοιπὸν ἀνδρίζου καὶ κραταιούσθω ἐν τοῖς πειρασμοῖς ἡ καρδιά σου, καὶ ἐγκολπῶνου ὡς μέγιστον φυλακτήριον τὴν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν. Ἐτι καὶ ἐτι κραταιωθήτω ἡ ἰσχὺς σου ἐν ταῖς θλίψεσι καθότι μικρὸν καὶ ἀπερχόμεθα τῶν ἐνθάδε.

Τὸ ἔαρ ἐγγίζει. Ὁ χειμὼν τῶν θλίψεων μικρὸν-μικρὸν διαλύεται. Καὶ τὰς φωλεάς, ὅπου διὰ τῶν ἀλλεπαλλήλων πειρασμῶν καὶ τῶν θλίψεων εἰργασάμεθα, μετ' ὀλίγον θὰ καταλάβωμεν. Καὶ οὐδεὶς πλέον τότε ὁ ἐρίζων. Οὐδεὶς ὁ φθονῶν. Οὐδεὶς ὁ ἐπηρεάζων καὶ ἐκδικῶν. Πάντα ταῦτα ἐνθάδε μεμένηκαν.

Καὶ τὸ μοχθηρὸν καὶ περιπαθὲς τοῦτο σωματίον, ὃ περικείμεθα ἐνθα - τὸ μὴ θέλον τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ ἐργάσασθαι - ἐνταῦθα εἰς τὴν τεκοῦσαν αὐτὸ μητέρα γῆν ἀποσπώμεθα, καὶ ἡμεῖς ἐλευθερίῳ ἀέρι ὡς ἀετοὶ ὑψιπέται τὰς ἀγίας μονὰς καταληψόμεθα.

Εἰ δὲ καὶ πάλιν μετὰ τὴν ἀνάστασιν τὸ χοϊκὸν τοῦτο φυλάκιον λαμβάνομεν, ἀλλ' οὐχὶ πλέον καρυβαρὲς καὶ πολύφορτον, ἡδυπαθὲς καὶ δυσκίνητον· ἀλλὰ ὅπως τῇ πυραυγεί αἴγλῃ τοῦ γλυκυτάτου μας Ἰησοῦ ἠλλοιωμένον· ἀπαστράπτον καὶ ἀκτίνας ἐκπέμπον ὑπὲρ τὸν ἥλιον, διαυγάζον καὶ αὐτὸν τὸν αἰθέρα.

Λοιπὸν μικρὰ τὰ ἐνταῦθα παθήματα πρὸς σύγκρισιν τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεως. Ὅθεν, ψυχὴ μου, κάμνε ὑπομονὴν. Καὶ δι' αὐτὰ ποῦ μοῦ γράφεις, ὅλοι τὰ εἶχομεν, ὅταν ἐθεωρούσαμεν τὴν ματαιότητα τοῦ κόσμου ὡς μέγα πρᾶγμα. Τώρα ὁμως, ἀφοῦ ἤλθομεν εἰς ἐπίγνωσιν καὶ τὸ ψεῦδος κατενοήσαμεν, δὲν κυττάζει πλέον τὸ παρελθὸν ὁ Θεός, ἀλλὰ τὸ νῦν. Ἐκεῖνα ὅλα μὲ μίαν ἐξομολόγησιν καθαρὰν ἐξαλείφονται, ἀρκεῖ τώρα νὰ πορευώμεθα κατὰ δύναμιν εἰς τὰς ἐντολάς τοῦ Κυρίου.

Μὲ γράφεις νὰ στέλνω γράμμα εἰς τοὺς γνωστοὺς μας. Ἄλλ' ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ὕλη, προθυμία ψυχῆς, πῶς νὰ ἐργασθῶ; Πρέπει νὰ ζητήσουν νὰ μάθουν καὶ ἐγὼ νὰ εἰπῶ. Ἐτσι κουτουροῦ ἀέρα θὰ δέρωμεν. Ὁ ἕνας θέλει νὰ γράφῃ, ἀλλὰ δὲν ἀρωτᾷ περὶ τῆς ψυχῆς του, διὰ τὰς ἀμαρτίας, τὰ λάθη του, πῶς νὰ τὰ διορθώσῃ, ἀλλὰ μόνον λέγει "τί χαμπάρια"!

“Άλλος γράφει πῶς είναι ὁ καιρός. Οἱ δὲ ἄλλοι διόλου δὲν ἀρωτοῦν. Λοιπὸν μήτε ὁ Κύριος λέγει νὰ ὀμιλῆς ὅταν δὲν σὲ ῥωτοῦν, ἀλλὰ λέγει· “τῷ αἰτοῦντί σε δίδου”. Δὲν λέγει “τῷ μὴ αἰτουμένῳ”.

Εἶναι χιλιάδες ψυχὲς ποὺ ζητοῦν διὰ νὰ δώσωμεν καὶ μᾶς ἀπαιτεῖ ὁ Θεός. Τοὺς δὲ μὴ ζητοῦντας ὠφελεῖ μᾶλλον ἢ προσευχή· νὰ τοὺς εὐχόμεθα νὰ ἔλθουν εἰς αἴσθησιν, καὶ τότε καὶ αὐτοὶ θὰ ζητήσουν· ὁπότε καὶ ἡμεῖς εὐχερῶς ἐκ τῶν παρὰ Θεοῦ ἡμῖν δεδομένων ἀποδώσωμεν αὐτοῖς μετὰ χαρᾶς καὶ ἀγάπης.

Διὰ τὸ ἀνάμα ποὺ ἔστειλες ὁ παπᾶς ἐφοβήθη μὴν ἔχη νερὸν μέσα καὶ δὲν τὸ ἐπῆρε καὶ τὸ ἦπια ἐγὼ στὴν ὑγείαν σας. Καὶ μνησθεῖς ἡμερῶν ἀρχαίων ἐμελέτησα νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου καὶ εἶπον·

“Ματαιότης ματαιοτήτων καὶ τὰ πάντα ματαιότης”!

“Ὅλα ἐνύπνια ἦσαν καὶ διελύθησαν. Πομφόλυγες ἦσαν καὶ διερράγησαν. Ἴστος ἀράχνης ποὺ διεσπάσθη.

“Πάντα ματαιότης τὰ ἀνθρώπινα, ὅσα οὐχ ὑπάρχει μετὰ θάνατον”.

Βαβαί! εἰς μίαν ἐξορίαν εὐρισκόμεθα καὶ δὲν θέλομεν νὰ τὸ ἐννοήσωμεν. Ἐκ ποίου ὕψους ἐξεπέσαμεν δὲν θέλομεν νὰ ἰδοῦμεν. Ἄλλ’ ἐθελοκάκως κωφεύομεν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καμμύομεν, τυφλώτοντες ἐκουσίως, νὰ μὴ βλέπωμεν τὴν ἀλήθειαν. Οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι τὸ ἐνταῦθα σκότος ὡς φῶς ἐννοοῦμεν καὶ τὸ ἐκεῖθεν φῶς ὡς σκότος τὸ ἀποφεύγομεν· διὰ τὴν μικρὰν ἡδονὴν τοῦ αἰῶνος τούτου· διὰ τὴν μικρὰν

θλίψιν ὅπου ἔχει τὸ σῶμα, διὰ τὴν ἐκεῖθεν ἀνάπαυσιν.

Φεῦ τῆς ταλαιπωρίας ἡμῶν! Ὅτι ὁ Θεὸς βοᾷ πρὸς ἡμᾶς τέκνα Αὐτοῦ γενέσθαι, ἡμεῖς δὲ γινόμεθα υἱοὶ σκότους. Διὰ βραχὺ μέλι τοὺς ὅλους αἰῶνας ἀλλάσσομεν. Διὰ μικρὰν ἡδονὴν κἂν τε τρυφῆς, κἂν τε δόξης τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ παραιτούμεθα καὶ ἐκπίπτομεν.

Μακάριος λοιπὸν ὅστις εἶδε τὴν πλάνην ταύτην καὶ ἐγκρατεύσατο τὴν ἡδονὴν τοῦ βραχέος μέλιτος, ἀποβλέπων εἰς τὴν ἐκεῖθεν ἀπόλαυσιν.

Σὺ δὲ, ἀδελφή μου καλὴ καὶ ἠγαπημένη, ἢ ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸν Θεὸν ἐκλελεγμένη, βιάζου νὰ λαμπρύνῃς τὴν στολὴν τοῦ νυμφῶνος. Καὶ παρακάλει τὸν Κύριον ἡμέραν καὶ νύκτα νὰ σοῦ συγχωρήσῃ πάντα τὰ παρελθόντα. Νὰ σοῦ δώσῃ δύναμιν ἐξ ὕψους νὰ φυλάξῃς τὰς θείας Του ἐντολάς. Καὶ ὅταν ἐν μετανοίᾳ σὲ παραλάβῃ μετὰ Δικαίων τὴν ψυχὴν σου νὰ ἀριθμήσῃ. Καὶ ἐκεῖ πλέον θὰ ἀπολαύσωμεν ὁ εἰς τὸν ἄλλον ἀχορτάστως εἰς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας.

MR'

*Αυτή, ἀδελφή μου, εἶναι τέχνη τεχνῶν
καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν.*

ἡμερον, ἀδελφή μου, δὲν εἶναι ὅπως τὴν παλαιὰν ἐποχὴν, ὅπου βάνεις ἐσὺ μὲ τὸν νοῦν σου. Ἡ σημερινὴ κατάστασις τῶν πολλῶν περιορίσθη εἰς ἓνα τύπον ἐξωτερικόν. Πέραν τούτου δὲν ὑπάρχει φροντίδα καὶ μέριμνα διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς ψυχῆς, ὅπου συνίσταται τὸ πᾶν ὅπου ἐνώνεται ὁ ὑλικὸς μὲ τὸν αἶνον ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸν Θεόν, κατὰ τὸ ἐγγωροῦν εἰς τὴν χωματώδη μας φύσιν.

Τοῦτο εἶναι τὸ πολὺ ὠραῖον καὶ τὸ πάνυ καλόν. Ἄλλὰ τὸ ἀποφεύγομεν πάντες. Πάντες τὰ νῶτα στρέφομεν. Καθότι ἀπαιτεῖται ἀγών. Ἄλλὰ καὶ πολὺ φρικτῶς ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν μόνον ἀκούσῃ περὶ αὐτῶν.

Εἰς αὐτὸν τὸν ἀγῶνα πρέπει νὰ συνεργήσῃ ὁ Θεός. Διότι χωρὶς αὐτοῦ οὐδὲν κατορθοῦται. Πρέπει νὰ ἀγωνισθῇ ἢ προαίρεσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἄλλὰ πρέπει

νὰ στάξῃ αἷμα τὸ σῶμα. Καθότι θὰ ἴβγῃ ἡ δορὰ τοῦ ἔσω ἀνθρώπου. Θὰ λυώσῃ ὡς κηρὸς ὁ ἄνθρωπος ὁ παλαιός. Καὶ ὅπως ὁ σίδηρος, ὅταν ἐμβαινῇ στὴν φωτιά, ξεκολλᾷ καὶ πέφτει ἡ σκουριά πού ἔχει ἐπάνω, ἔτσι καὶ εἰς τὸν ἄνθρωπον γίνεται.

Ἔρχεται κατ' ὀλίγον ἡ χάρις, καὶ μόλις πλησιάσῃ τὸν ἄνθρωπον ὡς κηρὸς ἀναλύει. Καὶ δὲν γνωρίζει εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὁ ἀνθρώπου, ἐνῶ ὅλος εἶναι πολυόμματος νοῦς καὶ διαυγέστατος. Ὁμως εἰς αὐτὴν τὴν ὑπερφυῆ ἐνέργειαν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ξεχωρίσῃ τὸν ἑαυτὸν τοῦ, διότι ἐνοῦται ὅλος μὲ τὸν Θεόν.

Καὶ τότε πίπτει ἡ σκουριά. Ἀφαιρεῖται ἡ σφραγίδα. Ἀποθνήσκει ὁ παλαιὸς ἄνθρωπος. Ἀφαιρεῖται τὸ μητρικὸν αἷμα. Ἀνακαινοῦται τὸ φύραμα. Καὶ δὲν ἀλλάζει κατὰ τὸ σῶμα ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ τὰ φυσικὰ προτερήματα καὶ χαρίσματα τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὰ φωτίζει, ἐνδυναμοῖ καὶ ἀνακαινίζει ἡ χάρις. Καὶ ζωογονεῖται ὁ πάλαι Ἀδάμ, ὁ πλασθεὶς κατ' εἰκόνα Θεοῦ.

Διότι τώρα, καθὼς ἡμεῖς εἴμεθα πατρογονικῶς πονηροί, ἄσωτοι καὶ διεστραμμένοι, εἴμεθα κατ' εἰκόνα τοῦ Πονηροῦ. Ἔτσι μᾶς ἔχει καταστήσει αὐτός ἀπὸ αἷμα καὶ φλέγμα.

Ἄλλ' ὅμως μέχρι νὰ γίνουν αὐτὰ ἀπαιτοῦνται πολλὰ. Θέλει ἄκραν νηστείαν, διὰ νὰ φύγῃ τὸ μητρικὸν αἷμα· νὰ καθαρῇ τὸ φλέγμα - ἡ λέρα αὐτῆ. Αἱ προλήψεις πού ἔμαθε παιδιόθεν ὁ ἄνθρωπος, νὰ σβήσουν. Θέλει μαζὶ νὰ συνδέσῃ καὶ τὴν διηνεκῆ

ἀγρυπνίαν. Ὅχι ἅπαξ ἢ δις, ἀλλὰ συνεχῶς, διὰ νὰ λεπτύνη ὁ νοῦς ὁ παχύς καὶ δυσκίνητος. Καὶ τρίτον τὴν ἀδιάλειπτον προσευχὴν. Μὲ νοῦν, μὲ λόγον, καὶ μὲ καρδίαν.

Καὶ καθὼς ἡ πνοὴ ἐὰν παύσῃ ἀποθνήσκει ὁ ἄνθρωπος, ἔτσι καὶ χωρὶς τῆς ἐνδελεχοῦς καὶ ἀεννάου εὐχῆς ἀποθνήσκει ἡ ψυχὴ. Καθότι κοιμᾶται ἡ ζῶσα σὰρξ, ὅπου ἀρχίζει νὰ συλλαμβάνεται ἐκ τοῦ ἐνδελεχισμοῦ τῆς εὐχῆς, καὶ ἀνακαινοῦνται τὰ πάθη. Διότι ὁ ἐχθρὸς δὲν κοιμᾶται, ἀλλὰ συνεχῶς πολεμεῖ. Καὶ καθὼς τὸ βρέφος ποὺ συλλαμβάνεται εἰς τὴν μήτραν τῆς μάνας, ἂν σταθῇ νὰ μὴν ἀναπνέῃ, σκάζει καὶ ἀποθνήσκει, ὁμοίως καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν σύλληψιν, ἐὰν σταθῇ ἡ διανοητικὴ ἐργασία.

Οὕτως ἔχει καλῶς τὰ τοιαῦτα. Ἄλλ' ὅμως δὲν εἶναι ἕως ἐδῶ ὁ ἀγών. Ἔχομεν ἀγῶνας πολλούς. Ἔχεις νὰ πολεμήσῃς μὲ πάμπολλα πνεύματα, ὧν τὸ μεγαλύτερον τῆς πορνείας ὅπου ὑψώνει τὸ ἰστίον μέχρι τῶν οὐρανῶν καὶ βυθίζεται ἕως τὰς ἀβύσσους. Ὅπου σὺ μὲν νηστεύεις, ἀγρυπνεῖς, φωνάζεις, κλαίεις, πονεῖς· αὐτό, συνεργεῖα τοῦ Σατανᾶ, δὲν παύει οὔτε στιγμήν, ἀλλὰ διαρκῶς ἐξηγεργμένον εὐρίσκεται πῦρ ἐκ πυρὸς προϊόν, σπέρμα Ἡσαῦ, υἱὸς Βαβυλῶνος. Ἐσὺ φωνάζεις, ζητεῖς τὸν Χριστόν. Δέρεσαι, κλαίεις, πονεῖς. Αὐτὸ φωνάζει: θέλω γυναῖκα! Καὶ ὄχι μίαν ἡμέραν ἢ χρόνον, ἀλλὰ ὀκτώ καὶ δέκα. Μέχρις οὗτου ἰδῇ ὁ Θεὸς τὴν ὑπομονὴν - ὅπου μέχρις ἀπογνώσεως ὁ ἄνθρωπος φθάνει - καὶ λαμβάνει ὁ Κύριος τὸ κακόν, καὶ ἀφαρεῖται τὸ πάθος. Τοῦτο

γίνεται εἰς ὅλα τὰ πάθη, ἀλλὰ δὲν ἀφαιροῦνται τελείως ὅπως αὐτό. Μήτε ἔχουν τοιαύτην δύναμιν, καθότι εἶναι ἐπείσακτα. Ἐνῶ τὸ πάθος τῆς συζυγίας εἶναι φυσικόν. Καὶ ὁ ἄνθρωπος πολεμεῖ νὰ ἀλλάξῃ τὴν φύσιν. Καὶ δὲν ἔμπορεῖ αὐτὸς νὰ ἀλλάξῃ τὴν φύσιν του, ἀλλ' ὁ Θεὸς τὴν ἀλλάζει. Καθότι ὡς ὀροθέτης χαλᾷ τὰ ὀροθέσια καὶ μεταβάλλει τὴν φύσιν, ὡς βούλεται.

Ἄλλ' ἐὰν θελήσω νὰ γράψω ἓνα πρὸς ἓνα τοὺς πειρασμούς καὶ τὰ πάθη, πρέπει νὰ γράψω ἓνα βιβλίον.

Καθότι, ἐκτὸς ὅλων ἐκείνων ποὺ πολεμοῦν καὶ ἐναντίον ἐκείνων ποὺ πολεμεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐφ' ὄρου ζωῆς, εἶναι καὶ ὅσα παραχωρεῖ ὁ Θεὸς διὰ δοκιμὴν. Τὰ ὅποια, διότι γίνονται χωρὶς τὴν ἰδικὴν μας προαίρεσιν, ἔχουν κόπον πολὺν καὶ εἶναι δυσκαταγώνιστα.

Ἡξεύρεις τί εἶναι νὰ μὴν πειράζῃς, νὰ σὲ πειράζου; Νὰ μὴν κλέπτῃς, νὰ σὲ κλέπτουν; Νὰ εὐλογῃς, νὰ σὲ καταρῶνται; Νὰ ἐλεῆς, νὰ σὲ ἀδικοῦν; Νὰ ἐπαινῃς, νὰ σὲ κατακρίνουν; Νὰ ἔρχωνται χωρὶς λόγον νὰ σὲ ἐλέγχουν, νὰ σὲ φωνάζουν διηνεκῶς πλανεμένον - ἐφ' ὄρου ζωῆς; Καὶ νὰ ἡξεύρῃς ὅτι δὲν εἶναι ὡς λέγουν. Καὶ νὰ βλέπῃς τὸν πειρασμόν, ὅπου τοὺς κινεῖ. Καὶ σὺ νὰ μετανοῆς καὶ νὰ κλαίῃς ὡς αἴτιος, ὅτι εἶσαι τοιοῦτος.

Αὐτὰ εἶναι τὰ δυνατότερα. Καθότι πολεμεῖσαι ἀπὸ αὐτοὺς καὶ πολεμεῖς καὶ σὺ μὲ τὸν ἑαυτὸν σου νὰ τὸν πείθῃς ὅτι οὕτως ἔχει, ὡς λέγουν οἱ ἄνθρωποι, χωρὶς οὕτως νὰ εἶναι. Νὰ βλέπῃς ὅτι ἔχεις ὅλον ἐξ

όλοκλήρου τὸ δίκαιον καὶ νὰ πείθῃς τὸν ἑαυτὸν σου ὅτι ἔχεις τὸ ἄδικον.

Αὐτή, ἀδελφή μου, εἶναι ἡ τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν.

Νὰ ραβδίξῃς τὸν ἑαυτὸν σου μέχρις ὅτου πεισθῇ νὰ ὀνομάξῃ τὸ φῶς σκότος καὶ τὸ σκότος φῶς. Νὰ φύγῃ κάθε δικαίωμα. Καὶ νὰ σβῆσῃ τελείως ἡ ἐπαρσις. Νὰ γίνῃς μωρὸς ἐν πλήρει συνέσει.

Νὰ βλέπῃς τοὺς πάντας, χωρὶς ποσῶς νὰ σὲ βλέπῃ κανεὶς. Διότι αὐτὸς ποὺ θὰ γίνῃ πνευματικὸς τοὺς πάντας ἐλέγχει ὑπ' οὐδενὸς ἐλεγχόμενος. Ὅλα τὰ βλέπει. Ἄνωθεν ἔχει τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ κανεὶς δὲν τὸν βλέπει.

Ἡ ἀρετὴ δὲν ἔχει κουδούνι νὰ κουδουνίξῃ, νὰ σοῦ κινήσῃ τὴν περιέργειαν, νὰ κυττάξῃς, νὰ τὸν ἰδῇς. Εἶναι δῶρον Θεοῦ ἄϋλον. Διατί τὴν ὠνόμασαν χάριν; Διότι δὲν βλέπεται, δὲν περικλείεται, δὲν φαντάζεται, δὲν χρωματίζεται. Θεοῦ δωρεά. Ἄνεκφραστον, καὶ ἀνενόητον καὶ πολὺπλουτον θαῦμα.

Δι' αὐτὸ ὁ Κύριος περιπατῶν εἰς τὸν δρόμον ἐφαίνετο ὡς οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ὁ ὄντως Θεός. Τρώγει καὶ πίνει, ἔλεγον. Πλάνος καὶ δαιμονισμένος ἐκλήθη.

Καὶ σήμερον, ἐὰν ὀμιλήσῃ κανεὶς περὶ χάριτος, περὶ καθάρσεως τοῦ ἔσω ἀνθρώπου, πλάνος λογίζεται.

- Εἶναι πλανημένος αὐτός! ἀμέσως θὰ ἀκούσῃς.

Καὶ τελείως ἐπάρθη ἡ ἐννοια ἀπὸ τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμεληθοῦμεν τὸ ἔσωθεν τοῦ ποτηρίου, καθὼς μᾶς λέγει ὁ Κύριος.

Ταῦτα λοιπὸν περιληπτικῶς εἶναι μία σταγὼν τῆς θαλάσσης καὶ σοὶ ἐγράφησαν, ἀδελφή μου, ὄχι δι' ἄλλο, ἀλλὰ διότι γράφεις, ὅτι βλέπεις τὰ λάθη τῶν μοναχῶν καὶ δὲν τοὺς εὐλαβεῖσαι. Ὅμως δὲν θέλω ἐσὺ νὰ γράφῃς αὐτά. Διότι εἶσαι ἓνα μέλος παρόμοιον μὲ αὐτοὺς καὶ δὲν εἶσαι τελείως ἀπηλλαγμένη τῆς μέψεως.

Πρέπει καὶ σὺ νὰ διέλθῃς διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ οὕτως νὰ φανῇ ἡ ἀξία σου· πόσης τιμῆς ἐτιμήθῃς παρὰ Κυρίου, ὄχι παρὰ ἀνθρώπων.

Οἱ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουν νὰ ἐκτιμήσουν. Πρέπει νὰ μᾶς τιμήσῃ Αὐτός, ὁ ἀγωνοθέτης· ὅπου προσάγει τὰ ἄθλα, κανονίζει τὴν πάλην, δωρεῖται τὴν δύναμιν, δαμάζει τοὺς ἀντιπάλους, στεφανώνει τοὺς ἀθλητάς, βραβεύει τὴν δόξαν.

Τοῦτο, μήτε εὐκολον εἶναι νὰ τὸ μάθῃς μὲ λόγια, ἂν δὲν εἰσέλθῃς στὴν κάμινον τῆς δοκιμασίας, μήτε ἐννοεῖται, ἐὰν δὲν τὸ γευθῇς.

Λοιπὸν ταπεινώσόν σου τὸ φρόνημα καὶ μὴ νομίζῃς πὼς εἶναι εὐκολον νὰ πάθῃς καὶ νὰ μάθῃς τοιαῦτα.

ΜΓ'

*Είδον γὰρ ἀληθῶς ἀδελφὸν ὅπου ἦλθεν εἰς
ἔκστασιν καθήμενος ἐν νυκτί πανσελήνῳ*

εοῦ εὐδοκία, ἰδοὺ καὶ πάλιν, χρυσοῦ ἀδελφῆ μου, ὀμιλῶ μετὰ σοῦ διὰ μέλανος καὶ χαρτίου. Ἐγὼ εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος εὐρίσκομαι ἡμέρας πλέον τῶν δεκαπέντε. Λοιπὸν προτοῦ νὰ φύγω ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης σοῦ ἔγραψα γράμμα. Ἐπίσης σοῦ ἔστειλα τὰς ἀγίας εἰκόνας. Καὶ ἓνα καλαθάκι γεμάτο. Πλὴν ἀλησμόνησα τί εἶχα βάλλει μέσα. Νομίζω τσαί καὶ φουντούκια - εὐλογία διὰ τὰ παιδιά. Θὰ τὰ πάρῃς ἀπὸ τὴν Βερονίκην εἰς τῆς Μελετίας τὸ Μοναστήρι. Τέλος τώρα θὰ σοῦ τὰ ἔφεραν.

Λοιπὸν, ἐπειδὴ ἄργησες νὰ γράψῃς, δι' αὐτὸ ὅταν ἐβγῆκα δὲν ἔγραψα νὰ ἔλθετε εἰς Θεσσαλονίκην, μήπως βραδύνετε καὶ ἐγὼ ἴβιαζόμενοι νὰ ἐπιστρέψω. Δι' αὐτὸ παρέδραμον τὴν ὑπόσχεσιν. Καὶ ἄλλοτε, ἂν θέλῃ ὁ Θεός, μὲ βλέπετε καὶ σὰς βλέπω. Ὅπως οἰκονομήσῃ ὁ Κύριος.

Τώρα μόνον παρακαλῶ νὰ κάμνης ὑπομονὴν εἰς τοὺς πειρασμούς.

Διὰ τὰ χρήματα τῶν ἀγίων εἰκόνων ἄς μὴ στενοχωρησῇσαι. Ὅποταν τὰ ἔχεις τὰ στέλνεις μαζὶ καὶ τῆς ἄλλης εἰκόνας τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Τώρα γίνεται, κοντεύει νὰ τελειώσῃ. Καὶ παρακαλῶ αὐτὴ ἡ γυναῖκα, ἂν εἶναι πτωχὴ, μὴν τῆς ζητήσῃς ἄλλα χρήματα, μήπως δὲν ἔχει. Καὶ ἐγὼ ἐδῶ φροντίζω καὶ τὰ οἰκονομῶ ὅπως θέλει ὁ Κύριος. Ἦθελα μόνον τοὺς γονεῖς τῆς νὰ στείλῃ τοὺς ἀποθαμένους νὰ μνημονεύωνται.

Καὶ ἄλλη γυναῖκα ἂν θέλῃ εἰκόνας ἄς στέλνῃ εἶδησιν καὶ τὰ χρήματα καὶ ἐγὼ παραγγέλλω. Ἐπειδὴ δὲν μὲ κάμει κόπον, καὶ κάμνω εὐκολίαν εἰς τοὺς ἀσκητάς. Καὶ αὐτοὶ πάλιν ἐμένα κάμνουν ἄλλες εὐκολίες. Ἐδῶ κέρδος δὲν εἶναι, ἀλλὰ ἀγάπην πληροῦμεν, λέγοντος τοῦ Κυρίου· "ἀγαπᾶτε ἀλλήλους".

Καθότι ὀφείλει ὁ μοναχὸς ἡμέρα καὶ νύκτα νὰ θυσιάζῃ τὸν ἑαυτόν του εἰς δόξαν καὶ ἀγάπην Θεοῦ.

Ἡμεῖς ἐδῶ, ἀδελφῆ μου, τὴν νύκτα διόλου δὲν κοιμούμεθα. Κάθε βράδυ κάμνομεν ἀγρυπνίαν. Δι' ὅλον τὸν κόσμον ὅλην τὴν νύκτα εὐχόμεθα. Μόνον πρωὶ ἠσυχάζομεν λίγο καὶ μεσημέρι, μετὰ ποῦ θὰ φᾶμε. Ἡ τάξις μας εἶναι αὕτη. Τὴν μισὴν ἡμέραν ἐργαζόμεθα· τὸ ὑπόλοιπον ἠσυχάζομεν καὶ ἀρκούμεθα. Ἀσκητικὴ ζωὴ! Ἐρημος! Ἀγγελικὴ ζωὴ, πλήρης χάριτος! Νὰ ἦσουν ἀπὸ μέρος νὰ μᾶς ἔβλεπες! Ἀχ, νὰ ἦτο δυνατόν νὰ μᾶς ἔβλεπες!

Ἐδῶ ἀδελφή μου, εἶναι ἐπίγειος Παράδεισος. Καί, ἂν κανεῖς πιάση ἐξ ἀρχῆς μίαν ζωὴν σκληράν, ὑψηλήν, γίνεται ἅγιος. Ἀλλέως, καὶ πιάση ἐξ ἀρχῆς δρόμον ὀλίγο φαρδύν, κατόπιν ἀργότερα τὸν παίρνει ὁ κατήφορος. Γίνεται καμμίαν φορὰν χειρότερος ἀπὸ κοσμικούς.

Διότι ὁ διάβολος πολὺ πολεμεῖ τοὺς μοναχοὺς. Ἐπειδὴ θέλει νὰ ἐκδικῆται τὸν Χριστόν. Λέγει·

- Ἴδέ, Ναζωραῖε, οἱ στρατιῶται σου! Ἐσὺ τοὺς τάξεις βασιλείαν αἰώνιον καὶ σὲ ἀρνοῦνται. Ἐγώ, διὰ μικρὰν ἡδονὴν τοῦ λάρυγγος, μὲ ἀκολουθοῦν! Αὐτὰ καυχᾶται ὁ Δαίμων.

Διὰ τοῦτο πρέπει εἰς ἐκείνον ὅπου θέλει νὰ γένη μοναχὸς νὰ ἔχη μεγάλην αὐταπάρνησιν. Καὶ νὰ εἰπῆ ὅτι ἄλλο δὲν ἔχει νὰ ζήσει εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν. Ἀλλὰ νὰ σταυρώσῃ τὸν ἑαυτόν του, ὑπομένοντας κάθε ἐπερχόμενον πειρασμόν: Πεῖνα, δίψα, γύμνωσιν, ἀδικίας, ὕβρεις, κάθε εἶδους στενοχωρίαν. Εἰ δὲ καὶ αὐτὰ δὲν λάβῃ ὑπ' ὄψιν του, ἀλλὰ ἐρχεται τυχὸν νὰ ἀναπαυθῆ καλύτερον νὰ μὴν ἔλθῃ, ἀλλὰ νὰ ζήσει εἰς τὸν κόσμον ὡς καλὸς χριστιανός, κἂν ἄνδρας εἶναι κἂν γυναῖκα.

Ὁ μοναχὸς εἶναι καιρὸς ὅπου, ὅταν εἶναι ἡ χάρις καὶ βοηθεῖ, ὁ ἄνθρωπος εἶναι μέσα εἰς τὸν Παράδεισον καὶ διάγει ὡς ἐν σώματι Ἄγγελος. Ἄλλ' ὅπότεν φεύγῃ ἡ χάρις διὰ νὰ δοκιμασθῆ, τότε γεύεται κάθε στιγμήν τοῦ Ἄδου τὰ φαρμακερὰ ὕδατα. Σκότος καὶ ὀδύνη ψυχῆς. Ἀλλά, καὶ πάλιν φῶς καὶ παράκλησις· καὶ πάλιν ὀδύνη ἀνείκαστος.

Ὁ δὲ ἔγγαμος περιπατεῖ ἓνα δρόμον μέτριον· μήτε

πολὺ ἀνήφορος, μήτε πολὺ κατήφορος. Λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσῃ ἕκαστον εἰς τὸ φορτίον ὅπου δύναται νὰ βαστάσῃ.

Διότι μέγα βάρος εἰς τὴν μοναχικὴν ζωὴν καὶ πολὺς ὁ ἀγὼν. Καὶ χρήζει ὁ ἐρχόμενος μεγάλης νήψεως καὶ διηνεκοῦς βίας τῆς φύσεως. Καὶ μέχρι θανάτου νὰ μὴν ξεθαρρεύσῃ, νὰ ἀφήσῃ τὴν προσοχὴν. Διότι εὐθύς πίπτει καὶ ἀφανίζεται. Καθότι οἱ αἰμοβόροι καὶ δόλιοι δαίμονες στέκονται ἄγρυπνοι καὶ καιρὸν ἐπιτήδειον ἀναμένουν. Λοιπὸν ὁ Θεὸς νὰ μᾶς δίδῃ φώτισιν καὶ νὰ μᾶς φυλάγῃ.

Πάντες ἡμεῖς οἱ μονάζοντες δι' ἓνα σκοπὸν τὸν κόσμον καὶ ὅλα τοῦ κόσμου ἀφήνομεν· νὰ ἀξιωθῶμεν τῶν ἀφθάρτων καὶ αἰωνίων ἀγαθῶν. Καὶ ὅστις ἀλησμονεῖ τὸν σκοπὸν τοῦ αὐτόν, δείχνει νὰ μὴν ἐννοῆ διατὶ ἐδιέλεξε τὴν σκληρὰν αὐτὴν ὁδὸν τῆς μοναχικῆς πολιτείας.

Ὁ ἐδικὸς μας ἀγὼνας εἶναι νὰ καταφρονήσωμεν ὄχι τὰ εὐχάριστα μόνον, ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ λυπηρὰ τῆς παρουσίας ζωῆς, μεταθέτοντες καθ' ἡμέραν τὸ πολίτευμα ἡμῶν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

Νὰ ἀγαπήσωμεν ἐν ὅλῃ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν καὶ τὴν γλυκυτάτην Αὐτοῦ Μητέρα, ἀνθ' ὧν παρ' αὐτῶν ἠγαπήθημεν. Καὶ διαπεράσαντες τὸν κλύδωνα αὐτῆς τῆς ζωῆς, ἀχώριστοι ἐκείθεν νὰ εἴμεθα ἀπ' αὐτῶν· ἐνορῶντες διαπαντὸς τὴν ἀπόρρητον δόξαν καὶ τὰ ἄρρητα κάλλη ἐκεῖνα, ὅπου διὰ τοὺς ἀγαπῶντας καὶ ὑπομένοντας ἠτοιμάσθησαν.

Είδον γὰρ ἀληθῶς ἀδελφόν, καὶ οὐ ψεύδομαι, ὅστις ἦλθεν εἰς ἔκστασιν καθήμενος ἐν νυκτὶ πανσελήνῳ, ἐν βαθυτάτῃ ἐρημίᾳ. Ἄκρα σιγὴ· μηδενὸς ἀνθρώπου ἢ καλύβης ἐκεῖθεν. Καὶ ἀγρυπνῶν καὶ εὐχόμενος, τοῦ ἐφάνη φωνὴ πτηνοῦ λιγυρά, καὶ τοῦ εἴλκυσεν ὅλον τὸν νοῦν καὶ τοῦ ἐπῆρε πᾶσαν τὴν αἴσθησιν. Καὶ ἠκολούθει ὀπίσω αὐτῆς, νὰ ἰδῆ πόθεν ἐξέρχεται αὐτὴ ἢ τόσον γλυκεῖα φωνή. Καὶ κυττάζων ὡς ἔξαλλος ἔνθεν κάκειθεν - πλὴν ὄχι μὲ πόδας καὶ ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἐν ἐκστάσει βλέπει καὶ περιπατεῖ - καὶ προχωρῶν εἶδεν ὑπέρλαμπρον φῶς, πλήρες εὐωδίας καὶ χάριτος. Καὶ ἀφήσας τὸ κελῆδημα τοῦ πτηνοῦ ὑψώθη ἢ μᾶλλον ἠχμαλωτίσθη εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ ἀπλέτου φωτός. Καὶ βαδίζων ὡς ἄλλος Σαλὸς ἐμβῆκε εἰς μίαν ὁδὸν ὡσεὶ χιόνα λευκὴν. Ἐνθεν κάκειθεν τὰ τεῖχη εἰσὶν ἀδαμάντινα. Ὅλα ἐκεῖθεν ἀπόρρητα διηγῆσεως. Ἐσωθεν δὲ ἐπιβλέψας, εἶναι Παράδεισος ὠραιότατος, παντοῖα ἄνθη κεκοσμημένος. Ὅλα χρυσοφύλλα, ὅπου δὲν ἠμπορεῖ γλῶσσα ἀνθρώπου νὰ τὰ εἰπῆ, ἀλλ' ὡσὰν παλαβὸς τὰ κυττάζει καὶ ὅλος αἰχμάλωτος τὰ θαυμάζει. Καὶ προχωρῶν, εἰς τὸ μέσον εἶναι μέγα, χιονόλευκον, οὐρανομήκες παλάτιον. Καὶ εἰς τὴν θύραν ἴστατο ἡ Κυρία μας Θεοτόκος, ἡ Βασίλισσα τῶν Ἀγγέλων, ἡ μόνη ἀναψυχή μας, ἡ ἄρρητος εὐωδία καὶ παράκλησις πάσης ψυχῆς Χριστιανῶν· βαστάζουσα ὡς χιόνα τὸ χιονόλευκον βρέφος εἰς τὴν ἀγκάλην της, λάμπων ὑπὲρ μυρίους ἡλίου. Καὶ, ἀφοῦ ἐπλησίασεν ἐκεῖνος ὁ ἀδελφός, ἔπεσεν ὡς υἱὸς τῆ μητρὶ αὐτοῦ, ὅλος φλεγόμενος ἔρωτι θεῖῳ. Καὶ τὸν ἐνηγκαλίσθη ὡς γνήσιον τέκνον καὶ κατεφίλησεν. Ὡς ἔρωτος ἀγάπης

Θεοῦ! Ὡς ἀγάπη Μητρὸς πρὸς υἱόν! Τὸν ἠσπάσθη ὡς τέκνον της. Τὸν ἐγέμισεν ἄρρητον εὐωδίαν. Καὶ μὲ εἶπεν ἐκεῖνος ὁ ἀληθὴς ὅτι μέχρις ὅλα τὰ ἔτη του ἐνθυμούμενος τὴν θεωρίαν αἰσθάνεται εὐωδίαν καὶ γλυκασμὸν στὴν ψυχὴν του. Τὸν ἐχάιδευσεν εἰς τὸ πρόσωπον μὲ τὸ παχουλὸ Του χεράκι ἐκεῖνο τὸ ἄρρητον καὶ γλυκύτετον Βρέφος. Ἐπληροφορήθη ἐκ τῆς Μητρὸς καὶ μυστήριον, ὅπου θερμῶς τὴν ἐδέετο ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς. Καὶ ὁ υἱὸς πάλιν τὸν εἶπεν ὅτι, διὰ νὰ ἀπολαύσης τοιαύτην χαρὰν, πρέπει νὰ ἀγωνίζεσαι πάσχων ἐφ' ὄρου ζωῆς.

Καὶ οὕτως ἀναχωρῶν ἐξήρχετο πάλιν ὅθεν εἰσῆλθε χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ. Καὶ ὅσον ἐμάκρυνεν ἤκουσε πάλιν τὴν φωνὴν τοῦ πτηνοῦ, ὅπου τὸν ἠχμαλώτισεν ἐν ἀρχῇ. Καὶ κυττάζων ἐπάνωθεν εἶδεν ἓνα μεγάλο πουλὶ μυριόχρωμον ὅπου μὲ τὰ πτερά του ἐσκέπαζεν ὅλον ἐκεῖ τὸν Παράδεισον· καὶ γύρωθεν θρόνοι· καὶ πουλάκια μικρὰ ἐκάθηντο ὁμοιόμορφα καὶ ἔκαμναν ἐκείνην τὴν ἄρρητον μελωδίαν, καὶ διεσκέδαζαν ὅσοι ἦσαν ἐκεῖθεν. Ὁ δὲ ἔωρακῶς πάλιν ἦλθεν εἰς τὸν ἑαυτὸν του καὶ εὐρέθη ἐκεῖ ὅπου ἦτον προτοῦ αὐτὰ νὰ ἰδῆ.

Λοιπὸν τοιαῦτα ἀκούοντες ὑπομένομεν πᾶσαν στενοχωρίαν καὶ θλίψιν διὰ τὰ τόσα ἀγαθὰ, ὅπου δι' ἡμᾶς ἠτοιμάσθησαν. Διότι τὰ ἐδῶ φαινόμενα ὠραῖα ἐμπρὸς εἰς ἐκεῖνα εἶναι σκότος καὶ κόλασις.

ΜΔ

Πρόσεχε, καλόν μου θυγάτριον, διότι πλέον ἐμεγαλύνθησιν καὶ ἀρχίζουσιν οἱ λογισμοὶ νὰ ἀλλάσσωνται.

ὁ ἀγαπητόν μοι θυγάτριον, ἡ καλὴ μου περιστέρα, ἡ καλὴ μου κόρη. Εὐχομαι, τεκνίον μου, νὰ εἶσαι καλὰ ἐν ψυχῇ καὶ τῷ σώματι. Ἦλθε πρὸ ἡμερῶν λογισμὸς καὶ εἶπον ἐν διανοίᾳ μου· πῶς τόσον ἄργησε νὰ μᾶς γράψῃ τὸ τέκνον μου; Πῶς παρημέλησεν; Ἴσως, λέγω, ἠσχολεῖτο εἰς τὰ γράμματα ἡ θυγάτηρ μου!

Τέλος ἐπῆρα τὸ γράμμα σου καὶ χαίρων διὰ τὴν ὑγείαν, λυποῦμαι διὰ τὰς ἀμαρτίας σου, συνεχῶς ὅπου κάμνεις· καθότι ἐσὺ μία κόρη τόσον μικρὰ μαλώνεις μὲ ὅλους.

Ἄραγε ὅταν θὰ γίνῃς νυφούλα τοῦ Δεσπότη Χριστοῦ, ὅταν φορέσῃς τὸ Ἅγιον Σχῆμα τῶν μοναχῶν θὰ διορθώσῃς τὸ ἄτοπον ἢ θὰ μαλώνης καὶ πάλιν;

Τέλος, τώρα ἄς εἶναι ὅλα συγχωρημένα. Μόνον πρόσεχε τοῦ λοιποῦ, διότι αὐστηρὰ θὰ σὲ “κανονίσω”! Καθότι ὡς νύμφη ἐσὺ τοῦ ἐπουρανοῦ Βασιλέως

δὲν πρέπει νὰ κάμνης τίποτε ἄτοπον, ἀλλ’ εἰς ὅλους νὰ εἶσαι μικρότερη, σεμνότερη, ταπεινότερη. Μὲ δάκρυα πολλὰ στοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ κλαίῃς, νὰ παρακαλῆς νὰ ἀξιωθῆς τῆς χαρᾶς τῶν φρονίμων παρθένων μετὰ πάντων τῶν Ἀγγέλων καὶ τῶν Ἁγίων.

Καὶ πρόσεχε, καλόν μου θυγάτριον, διότι πλέον ἐμεγαλύνθησιν καὶ ἀρχίζουσιν οἱ λογισμοὶ νὰ ἀλλάσσωνται. Ἦρχισαν τὰ βέλη τοῦ πονηροῦ νὰ πέτῶνται πλησίον σου. Σὺ δὲ φύλαξε τὴν ψυχὴν, φύλαξε τὴν τιμὴν σου σφόδρα. Ὁ Χριστὸς καὶ ἡ Παναγία μας θέλουν εἰς ὅλα νὰ εἴμεθα πάντα προσεκτικοὶ καὶ μὲ φόβον Θεοῦ.

Μὴ νομίζῃς νὰ εὖρης χαρὰν καὶ ἀνάπαυσιν εἰς ὅσα ἡ ψυχὴ σου λυπεῖται καὶ ἡ θεία χάρις δὲν ἀναπαύεται. Ἡ χαρὰ εἶναι ἀπὸ Θεοῦ δῶρον εἰς τὴν ψυχὴν μας· καὶ ἂν ἐκεῖθεν τὴν ἐντροπιάσῃς δὲν ἐπανέρχεται, πάρεξ ἐὰν μὲ πόνον πολὺν δι’ ὅσα ἡμαρτες λυπηθῆς καὶ μετανοήσῃς. Ὅμως ποῖος ὁ λόγος νὰ ἐκδιώξῃς ἀπερισκέπτως τῆς χάριτος τὴν περιστεράν καὶ κατόπιν μὲ λύπην, μὲ πολλοὺς στεναγμοὺς νὰ τὴν γυρεύῃς νὰ ἔλθῃ πάλιν ὀπίσω;

Πολλοὶ ἐξεδιώξαν τὴν χαρὰν, κατήσχυναν ἀφρόως αὐτήν, καὶ πλέον αὐτὴ δὲν ἐπανῆλθε.

Ὅθεν πρόσεχε καλὸ μου κορίτσι. Χωρὶς τῆς μητρὸς σου βῆμα μὴν κάμνης. Φιλενάδες μὴν πολυέχῃς. Στολίδια μὴν ἀγαπᾶς. Ἄρώματα, μὴν τὰ γυρεύῃς. Ὅλα αὐτὰ εἶναι τοῦ κόσμου ἀδολεσχήματα· ὅσον περιττά, τόσον ἐφάμαρτα.

Σὺ ἔχε τὸν ἔνθεον φόβον παντοτεινὸν στολισμὸν, ἔνδυμα σεμνὸν τὴν ταπεινώσιν. Σκέπη κραταιὰν τὴν Παντάνασσαν. Φύλακα ὁδηγὸν τὸν Ἄγγελον τῆς ψυχῆς σου. Ὅσμὴν ἀρωμάτων τὴν παρθενικὴν εὐωδίαν τῆς σῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος.

Ναί, παιδί μου, οὕτω ποίει καὶ ζήσει νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

Διότι ὁ θάνατος τῆς ψυχῆς πορεύεται πλάϊ σου, προπορεύεται εἰς τὸ βῆμα σου, πτερυγίζει εἰς τὴν καρδίαν σου, πετᾶ εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, παλεύει τοὺς λογισμούς σου. Πρόσεχε τὴν ζωὴν σου, φύλαξε τὴν ψυχὴν σου σφόδρα!

Ναί, χρυσὴ μου θυγάτηρ, διότι ὁ κόσμος ἐχάλασε· καὶ βλέπων ὁ πειρασμὸς τὴν θεῖαν ἀγάπην καὶ τὸν ἔνθεον ζῆλον σὰς τίθησι “λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου” ἐν ὁδῷ τῆς ζωῆς. Ὅθεν ἄκουε τοὺς λόγους μου καὶ φύλαττε αὐτούς, νὰ σὲ φυλάτουν ἀπὸ προσκόμματα.

Ἄναγίνωσκε τὰ θεῖα βιβλία, νὰ φωτίζεται ἐκεῖθεν ὁ νοῦς, νὰ κατευθύνεται εἰς ὁδὸν πνευματικὴν ἢ ψυχὴν σου. Καὶ θὰ σοῦ γίνῃ αὐτὴ ἡ θεῖα μελέτη εἰς προῖκα οὐράνιον καὶ πλούτον αἰώνιον.

Πρόσεχε ἐπὶ πλέον μὴν παρακοῦς τὸν πατέρα σου, μηδὲ τὴν μητέρα. Φυλάγου τὰς συντυχίας τῶν κοσμικῶν. Ἐπέρασεν ἤδη ἡ μικρὰ καὶ ἄδολος ἡλικία.

Μὴ μανθάνῃς νὰ λέγῃς πολλά· καλύτερα τὰ ὀλίγα· ἢ δὲ σιωπὴ, πλοῦτος ψυχῆς. Ἐὰν μάθῃς νὰ λέγῃς πολλά, καὶ τὴν “εὐχὴν τοῦ Χριστοῦ” συντόμως θὰ

χάσης, καὶ τὴν ψυχὴν σου πολὺ θὰ κουράσης, καὶ ἄλλους πολλοὺς ἐξάπαντος μέλλεις νὰ βλάψῃς. Ἐν γὰρ τῇ πολυλογίᾳ οὐκ ἐκφεύξῃ τὴν ἁμαρτίαν.

Καὶ λοιπὸν φρόντισε, κόρη μου, νὰ εἶσαι πάντοτε φρόνιμη, ταπεινὴ, ὑπάκουη, σιωπηλὴ, ὑπομονετικὴ, ἐγκρατὴς, προκομμένη, ἀδιαλείπτως νυχθημερὸν εὐχομένη. Τὸ στόμα σου νὰ μὴ σταματᾷ τὴν νοερὰν προσευχὴν. Καὶ θὰ ἰδῆς πόσον ὁ νοῦς θὰ φωτίζεται, πῶς ἡ καρδία θὰ βρῇ χαρὰν καὶ εἰρήνην.

Ὅλα μὲ σύνεσιν νὰ τὰ κάμῃς κατόπιν καλῆς συμβουλῆς. Νὰ ἀγαπᾷς τὴν ἐξομολόγησιν, καὶ συχνὰ νὰ κοινωνῆς. Μὴ βλέπῃς τὸν κόσμον, νὰ σὲ βλέπῃ ὁ Θεός.

Καὶ ἂν φυλάγῃς διαπαντὸς παρθενίαν σώματος καὶ ψυχῆς, ἢ Παναγία Παρθένος θὰ σὲ φυλάγῃ ἀπὸ παντὸς κακοῦ, ἀπὸ παντοίων ἐχθρῶν ὀρατῶν, ἀοράτων.

Καὶ εὐχομαι, κόρη μου ταπεινὴ, ὀγλήγορα νὰ πληρωθῇ ἐπὶ σὲ τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου· “δῶῃ σοὶ Κύριος ὁ Θεὸς κατὰ τὴν καρδίαν σου”.

ΜΕ'

*Χαίροις ἐν Κυρίῳ, ὁ ἀγαπητὸς
καὶ ποθεινότατός μου υἱός.*

αίροις ἐν Κυρίῳ ὁ ἀγαπητὸς καὶ ποθεινότατός μου υἱός. Ὁ λίαν καλός, ἀλλ' ὀλίγον θυμῶδης· ὁ πολὺ φρόνιμος, πλὴν ὀλίγον πεισματάρης· ὁ πολὺ ἀγαθὸς καὶ ὀλίγον ζηλότυπος. Εὐχομαι, τέκνον μου, νὰ σὲ ἰδῶ ὀγλήγορα καθὼς ἐπιθυμῆ ἡ ψυχὴ μου.

Ἔλαβον τὸ γράμμα σου, καὶ παρακαλῶ παιδάκι μου, νὰ γράφῃς ὀλίγον καθαρότερα· διότι ἀπ' τὲς μουντζούρες δὲν ἤμποροῦσα νὰ τὸ διαβάσω. Διότι ἐγώ, καλὸ μου παιδί, εἶμαι ὡς βλέπεις ἀλφαβητάριος. Καὶ μόλις συλλαβίζοντας μετὰ βίας νὰ τὰ διαβάσω. Καὶ πάλιν μερικά, ὄχι ὅλα. Ὅποτε ἀλησιμονῶ τὴν ἀρχὴν ἕως νὰ φθάσω στὸ τέλος.

Καὶ διατί, παιδί μου, ὅλον παραπονεῖσαι, πὼς δὲν σὲ γράφω; Ἄλλ' ἐγὼ ὁ δυστυχῆς μῆτε εἰς ἐκείνους πού γράφουν δὲν εὐκαιρῶ νὰ τοὺς γράψω· πόσω μᾶλλον εἰς ὅποιον δὲν γράφει; Δὲν γνωρίζεις, παιδί

μου, ὅτι ἡ δικὴ σου ἐπιστολὴ μὲ παρακινεῖ νὰ σὲ γράψω;

Δὲν ἤξεύρεις ὅτι ἔχω καὶ ἐγώ, καθὼ μοναχός, πολλὰ χρέη πνευματικά ὅπου δὲν μὲ ἀφήνουν μῆτε στιγμὴν νὰ καθίσω; Διότι ὑποχρεοῦμαι νὰ σᾶς προσεύχωμαι. Καὶ ἀντί τῆς ἐπιστολῆς πού θὰ γράψω τὸ ἀναπληρῶνω μὲ προσευχὴν.

Καθὼτι δι' ὁμιλίαν πολλοὺς εὐρίσκεις αὐτοῦ νὰ ἀκούσης, ἐνῶ προσευχὴ εἰς τὸν κόσμον εἶναι σχεδὸν δυσκολώτατον. Ἄλλ' ἐδῶ εἰς τὴν ἡσυχίαν εἶναι εἰς ἡμᾶς εὐκολώτερον. Δι' αὐτὸ μὴν παραπονήσαι. Διότι ἐγὼ πᾶν ὅ,τι πράττω, ἐν γνώσει καὶ μὲ φόβον Θεοῦ τὸ ποιῶ.

Ὅταν πάλιν θέλῃς ἐπιστολήν, μὴ βαρύνεσαι, ἀλλὰ γράφε καὶ τότε πάλιν σὲ κάμνω ὑπακοήν. Διότι λέγει ὁ Κύριος· τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, ὄχι τῷ μὴ αἰτουμένῳ.

Εὐχομαι, τέκνον μου, μὲ πόνον ψυχῆς, μὲ πλῆθος δακρύων, νὰ σὲ φυλάττῃ ὁ Κύριος ἀπὸ κάθε κακόν. Σπεύδων ταχέως νὰ φεύγῃς ὡς ἔλαφος ὑπερπηδῶν τὰς παγίδας τοῦ Διαβόλου· καὶ πατῶν ἐπὶ ἀσπίδας καὶ βασιλίσκους νὰ χαίρῃς ἀδιαλείπτως εἰς τὴν χαρὰν τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ καὶ τῆς Παναχράντου Μητρὸς Του.

Ἐὰν δὲ σὺν Θεῷ ἀγίῳ ἔλθῃς καμμίαν φορὰν πέραν τοῦ Πάσχα, τότε θὰ ὁμιλήσωμεν ὥραία πνευματικά. Θὰ εἰποῦμεν τότε πολλά. Τότε θὰ ἰδῆς ἐδῶ εἰς τὴν ἔρημον τὰ πάνυ μικρὰ καὶ ἔμορφα καλυβάκια μας. Θὰ εὐφρανθῆς ἀληθῶς. Θὰ σκιρτήσῃς ὡς ἔλαφος· θὰ χοροβατήσῃς ὡς ἀμνός.

Θὰ ἰδῆς τίνι τρόπῳ ἐξυπνᾷ ἡ ψυχὴ. Πῶς γαλουχεῖται ὡσεὶ μικρὰ, ἀναπτύσσεται σὺν τῷ χρόνῳ διὰ τῆς γνώσεως καὶ αὐξάνει, ἐὰν διατηρῆται καλῶς. Ὡσαύτως πῶς ἀσχημίζει, ἐξασθενεῖ, ἀπονεκροῦται εἰς τὸ παντελὲς καὶ χάνεται εἰς τὸ τέλειον...

Ὁνειρεύου λοιπὸν ἐλπίδες χρηστὲς καὶ ἀνάμενε νὰ ἔλθῃ ἡ ἀνοιξίς, νὰ ἔχῃς ἐμπρὸς τὸ καλοκαιράκι. Ἀναβίβαζε τὸν νοῦν σου εἰς αὐτὰ ὅπου γράφω καὶ περνᾷ ὀγλήγορα ὁ καιρὸς. Βιάζου καὶ εἰς τὰ πνευματικά σου καθήκοντα, νὰ μὴν εὐρίσκη ἄδειαν ὁ ἐχθρὸς νὰ σὲ παγιδεύῃ.

Αὐτὰ ἐν ὀλίγοις, υἱέ μου, μετὰ πολλῆς τῆς πρὸς σέ μου ἀγάπης.

ΜΓ

Ὁ κόσμος οὗτος, παιδί μου, εἶναι ματαιότατος.

αἴρω, παιδί μου, ὅπου εἶσαι καλά. Εἶδον καὶ τὸ σφάλμα σου. Ἐπειδὴ παρ' ὀλίγον νὰ βλασφημήσῃς, τώρα περιπλέον θὰ κάμῃς διπλὲς τὶς μετάνοιες σου κάθε ἡμέραν ἕως σαράντα ἡμέρες. Ἀλλὰ θὰ ἀρχίσῃς μετὰ τῆς Πεντηκοστῆς. Καὶ πρόσσεχε, παιδί μου, τοῦ

λοιποῦ μὴ σοῦ γίνῃ καμμία τοιαύτη συνήθεια τῶν δαιμόνων.

Ἄχ, παιδί μου, πρόσσεχε. Διότι τὴν σήμερον πολὺ ἄσχημα εἶναι ὁ κόσμος. Καὶ ὁ διάβολος σπείρει τοὺς πονηροὺς λογισμοὺς, νὰ ἀτονῇ τῆς ψυχῆς ἡ προθυμία. Δι' αὐτὸ ὅσον ἠμπορεῖς ἐγκράτειαν νὰ κάμῃς. Διότι ἐκ πολυφαγίας γεννῶνται πονηρίες καὶ φαντασίαι. Πάντοτε εἰς τὴν ὥραν τοῦ πειρασμοῦ νὰ καταφεύγῃς εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν Παναγίαν μας. Νὰ ἐπικαλῆσαι τὴν βοήθειαν τῶν Ἁγίων καὶ νὰ προσέχῃς. Διότι, ἀφοῦ ὁ διάβολος σὲ πλανήσῃ καὶ κάμῃς κανένα ἀμάρτημα, κατόπιν δὲν γίνεσαι ἱερεὺς· καὶ

είναι κρίμα νὰ μετανοῆς ἐφ' ὄρου ζωῆς. Δι' αὐτὸ πρόσεχε, πρόσεχε ὅσον ἤμπορεῖς.

Νὰ φεύγης ὡσάν ἀπὸ φωτιά τοὺς κακοὺς λογισμοὺς. Καθόλου νὰ μὴν τοὺς προσέχης. Διὰ νὰ μὴν κάμνουν μέσα σου ρίζες. Καὶ πάλιν μὴν ἀπελπίζης. Διότι ὁ Θεὸς εἶναι μεγάλος καὶ συγχωρεῖ τοὺς ἀμαρτάνοντας. Μόνον νὰ μετανοῆς ὅταν σφάλῃς καὶ νὰ βιάζεσαι νὰ μὴν κάμνης πάλιν τὰ ὅμοια.

Ἐπίσης πρόσεχε τοὺς συμμαθητὰς σου. Μῆτε πολλὰ νὰ ὀμιλῆς, μῆτε νὰ ἀκοῦς ὅσα δὲν πρέπει. Διότι βρωμίζουν αἱ ἀκοές. Φρόντισε νὰ εἶσαι ὑπάκουος, φρόνιμος, ταπεινός, ἐνάρετος, φίλος τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀναγνώσεως. Μὲ δάκρυα νὰ προσεύχου· μὲ προσευχὴν νὰ μελετᾷς. Τὸ στόμα σου συνεχῶς νὰ μὴν παύη:

Κύριε Ἰησοῦ Χριστὲ ἐλέησόν με.

Καὶ νὰ γίνεσαι ἔτοιμος, ὅταν θελήσῃ ὁ Ἅγιος Θεός, νὰ γίνῃς ἓνας καλὸς μοναχός, εὐάρεστος εἰς Θεὸν καὶ ἀνθρώπους. Διότι οὗτος ὁ κόσμος, παιδί μου, εἶναι ματαιότατος· πλήρωμα πάσης κακίας· μία ἐξορία τοῦ Ἀδὰμ καὶ ἀκολούθως καὶ ἰδική μας. Καὶ μακάριος εἰ τις ἠξιώθῃ νὰ ἐμπορευθῇ καλῶς τὴν ἐξορίαν αὐτήν, νὰ φθάσῃ εἰς λιμένα τῆς σωτηρίας· ὅτι μέλλει μετὰ τῶν Ἁγίων αἰωνίως νὰ χαιρεταί, νὰ συμβασιλεύῃ μετὰ τοῦ Χριστοῦ εἰς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας.

ΜΖ'

*Ἡμεῖς δὲ ἐνθάδε τὴν οὐράνιον
ἐκλεξάμενοι φιλοσοφίαν...*

ἐκνον ἐμόν, τέκνον τοῦ γλυκυτάτου Ἰησοῦ, τέκνον τῆς Παναγίας καὶ τῶν Ἁγίων, τίς ὁ πρὸς σέ μου λόγος;

Πόθεν δυνήσομαι ἐξᾶραι λόγους, ἵνα θερμάνω σου τὴν ψυχὴν; Ποῦθεν τὸ ὕδωρ ἀντλήσω, ἵνα ποτίσω σε; Ἄρτον δὲ ποῦ εὐρήσω,

ἵνα χορτάσω σε;

Οἴμοι! Οἴμοι ὁ τάλας ἐγώ, ὅτι ἠξιώθην γεννησάμενος ἐν Πνεύματι Θεῷ τοιοῦτον υἱόν, τοιοῦτον μειράκιον ἀγαθόν, τοιοῦτον ὁμόφρονα καὶ ὁμόζηλον!

Ἄλλὰ πότε ἀξιωθήσομαι ἰδεῖν σε πλησίον μου; Πότε ἀπολαύσω τῆς σῆς καλῆς συντροφίας; Πότε ἴδω σε μέσον τῆς ἐκκλησίας μας πεσόντα καὶ κλαίοντα ἐνώπιον τῆς εἰκόνης τοῦ γλυκυτάτου μας Ἰησοῦ;

Ἄρα γενήσομαι ἄξιος ἰδεῖν τὰ τοιαῦτα;

Ἄραγε νὰ ἐλπίζω; Ἄρα νὰ περιμένω, μέχρις οὗτου σὲ ἶδω καὶ πλέον εἰπῶ κατὰ Συμεῶνα τὸν θεῖον τὸ· “Νῦν ἀπολύεις τὸν δούλον σου Δέσποτα”;

Οἴμοι τῷ τάλανι! Τὰ δάκρυά μου ἀποκλείουν τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ χεὶρ μου ναρκεῖ. Ὁ κάλαμος ἐξηράνθη. Ἡ καρδιά μου ἐκ τῆς συγκινήσεως πάλλει, ἀκούων ὅτι μέλλεις νὰ γένης· σοφὸς μετὰ τῶν σοφῶν, διδάσκαλος μετὰ διδασκάλων, ρήτωρ μετὰ ρητόρων, θεολόγος μετὰ θεολόγων, κῆρυξ μετὰ κηρύκων, μοναχὸς μετὰ μοναχῶν, ἱερεὺς μετὰ ἱερέων, καὶ Θεοῦ υἱὸς μετὰ τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ.

Ὅθεν ὁ ἀγαπητὸς μοι νεοσσὸς πετάσθητι πρὸς με. Ἴδου σοὶ ἀνοίγω κόλπους πατρικοὺς γεμάτους στοργῆν. Δράμε ὡς ἔλαφος, κάγῳ σε ποτίσω τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν. Δεῦρο, υἱέ, εἰς τὴν τράπεζάν μας, κάγῳ ψωμιῷ σοὶ ἄρτον ζωῆς.

Γοργῶς βιάδιζε. Μὴ χάνης καιρόν. Καθότι ὁ θάνατος μᾶς καταδιώκει ὡς κακὸς ὁδοιπόρος, ὁ δὲ κόσμος ὑπάρχει ψεύτης· καὶ ὁ βίος εἶναι γεμάτος ἀπὸ παγίδες τοῦ Σατανᾶ, διπλοῦν ἐκφέρων τὸν θάνατον εἰς ἡμᾶς. Ἡ δὲ τοῦ κόσμου ἀπόλαυσις παράγει ὡσεὶ σκιά. Τὰ πάντα εἶναι ἐνύπνια, ὡς πομφόλυγες διαρρηγνυνται. Ματαιότης τὰ πάντα!

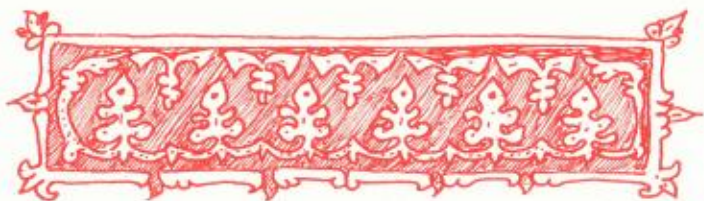
Ἡμεῖς δὲ ἐνθάδε τὴν οὐράνιον ἐκλεξάμενοι φιλοσοφίαν· τῷ βάθει τῶν θεῶν μυστηρίων ἐνδιατριβόντες, νόα διαυγέστατον ἀπεργαζόμενοι, κατὰ δυνατόν φροντίζομεν ἵνα καταλάβωμεν τὰ διὰ χειρῶν μὲν ἀνέφικτα, νοῖ δὲ καταληπτὰ· Θεὸν ἔχοντες συνυπουργὸν καὶ ἀγίους Ἀγγέλους πυρφόρους, λαλοῦντας ἡμῖν

καὶ τρίβους οὐρανίους δεικνύοντας διὰ μέσου τῆς ἀγαθῆς συνειδήσεως. Καὶ τέλος δὲ τῶν ὄλων, ἀφοῦ ἡ ψυχὴ μας ἀπέλθη, τῇ γῇ ἐπαφίουςα ὡς πάντων μητρὶ τὸ χθαμαλὸν τοῦτο σωματίον· τότε ὡς εἰς πατρίδα ἀληθινὴν ἀπερχόμεθα, καὶ ὡς μετ’ ἀδελφῶν τοῖς Ἀγγέλοις διαλεγόμεθα, ἀσπασμὸν ἀνταλλάσσοντες θεῖον, διηνεκῶς ἐκπληττόμενοι καὶ θαυμάζοντες τὰς οὐρανίους χοροστασίας· ἄχρῃ οὐ τὸν Δεσπότην μας καὶ Σωτῆρα καταλαβόντες τοῦ λοιποῦ ἀχώριστοι διαμείνομεν.

Ἐλθὲ λοιπὸν τρέχων, ἵνα μὴ τῶν τοιούτων ἐκπέσης. Ἀνάστα καὶ περιζῶσαι τὴν ὄσφύν σου καθάπερ ἀνήρ.

Ἐλθὲ κάγῳ ἀναμένω σε. Ἴσως γὰρ μετὰ χρόνους ἀπέλθω καὶ οὐδὲν σε τότε δύναμαι ὠφελῆσαι.

ΜΗ'

Ἄκουσον τῆς φωνῆς μου, ἀγαθέ μου υἱέ.

κουσον τῆς φωνῆς μου ἀγαθέ μου υἱέ.

Οὐδὲν ἄλλο ὠραιότερον, οὐδὲ γλυκύτερον ὡς τὸ ἀγαπᾶν τὸν Κύριον Ἰησοῦν. Οὐδὲν ὑψηλότερον ὡς τὸ φιλοσοφεῖν περὶ τῶν οὐρανίων καὶ ἐκ τῶν ἐντεῦθεν κατοπτρίζειν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ.

Ἄληθῶς ἡ παρθενία εἶναι τὸ πιὸ ὑψηλότερον πράγμα. Ἄγγελον κάμνει τὸν ἄνθρωπον ἐπὶ τῆς γῆς· μεγάλη ἡ δόξα στοὺς οὐρανοὺς καὶ μεγάλη ἡ παρηγορία τῆς. Οἱ παρθένοι εἰς τὴν οὐράνιον Βασιλείαν θὰ ἀκολουθοῦν τὸ ἐσφαγμένον Ἄρνιον, τὸν Ἰησοῦν, θὰ βλέπουν τὴν θεοπρεπῆ αὐτοῦ ὠραιότητα καὶ θὰ ἐντροφοῦν εἰς τὴν πολυτέλειαν τῆς γλυκυτάτης Του ἀγάπης.

Μακάριος ὅστις ἐφωτίσθη καὶ ἐξέλεξεν ὡς νύμφην τὴν ὠραίαν παρθενίαν· αὐτὴ μὲ τὴν ὠραιότητά της θὰ τὸν κάμῃ εὐτυχῆ. Μακάριος ὅστις διέφυγε τὸν μάται-

ον περισπασμὸν τοῦ ἐγγάμου βίου καὶ ἠκολούθησε τὸν Χριστόν, αἶρων ἐκ νεότητος τὸν ζυγὸν αὐτοῦ. Αὐτὸς θὰ ὑποστῆ θλίψεις, ἀλλ' αὐταὶ θὰ καλλωπίσουν ἔτι περισσότερον τὸν ἀμάραντον στέφανον τῆς ἀγιωτάτης παρθενίας.

Ἐλθέ, τέκνον μου, νὰ ἀσχοληθῆς εἰς θεία φιλοσοφούμενα. Θὰ δημιουργηθῆ νέος κόσμος εἰς σέ· νέον, πνεῦμα, ἄλλος οὐρανός, τὰ ὅποια δὲν σοῦ εἶναι γνωστά. Καθότι αὐτοὶ ὅπου συνωμίλησας μέχρι τώρα δὲν ἔχουν εἶδησιν περὶ τούτων.

Ὁ μοναχὸς δὲν εἶναι αὐτὸς ὅπου ἐσὺ συναντᾷς καὶ ἀκούεις λόγια χωρὶς καρπὸν.

Ὁ ἀληθὴς μοναχὸς εἶναι προῖον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ ὅταν ἐν ὑπακοῇ καὶ τῇ ἡσυχίᾳ καθαρῶς τὰς αἰσθήσεις καὶ γαληνιάσῃ ὁ νοῦς καὶ καθαρῶς ἡ καρδιά του, τότε λαμβάνει χάριν καὶ γνώσεως φωτισμόν. Γίνεται ὅλος φῶς, ὅλος νοῦς, ὅλος διαύγεια. Καὶ βρῦει θεολογίαν, ὅπου ἂν γράφουν τρεῖς δὲν προλαμβάνουν τὸ ρεῦμα ποὺ βρῦει κυματωδῶς καὶ σκορπίζει εἰρήνην καὶ ἄκραν ἀκινήσιαν παθῶν εἰς ὅλον τὸ σῶμα. Φλογίζεται ἡ καρδιά ἀπὸ θείαν ἀγάπην καὶ φωνάζει· “κράτει Ἰησοῦ μου, τὰ κύματα τῆς χάριτός σου, ὅτι ἀναλύομαι ὡσεὶ κηρός”. Καὶ ὄντως ἀναλύεται μὴ βαστάζων. Καὶ ἀρπάζεται ὁ νοῦς εἰς τὴν θεωρίαν. Καὶ γίνεται σύγκρασις. Καὶ μετουσιῶται ὁ ἄνθρωπος καὶ γίνεται ἓνα μὲ τὸν Θεόν· ὥστε νὰ μὴ γνωρίζῃ ἢ νὰ χωρίζῃ τὸν ἑαυτὸν του, καθὼς τὸ σίδηρον εἰς τὸ πῦρ, ὅταν ἀνάψῃ καὶ ἀφομοιωθῇ μὲ τὸ πῦρ.

Ταῦτα πάντα λοιπὸν ἐσὺ θὰ γευθῆς ὅταν προσκολληθῆς εἰς Γέροντα ἔμπειρον, πνευματικόν, καὶ ἀδολεσχήσης εἰς τὴν νοερὰν προσευχὴν. Ἐχεις δὲ καὶ ἑμένα ὅπου θὰ σοῦ γράφω συχνὰ καὶ θὰ σοῦ ἀποκαλύψω μυστήρια ὅπου, ἂν ζήσης μέσα εἰς τὸν κόσμον, μήτε ρανίδα δὲν θὰ γευθῆς ἐξ αὐτῶν. Ἄφες τοὺς ἀγῶνας καὶ τὰ λόγια τὰ φουσκωμένα. Τὸν ἕσω ἄνθρωπον θέλει ἡ θεία Χάρις νὰ ἐνώσης μετὸν Θεὸν καὶ τότε θὰ γίνῃς χρήσιμος καὶ εἰς ἄλλους.

Ἄναγνωθι, ἐὰν θέλῃς, Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν Μελετίου Ἀθηνῶν νὰ ἰδῆς πόσοι διδάσκαλοι Ὁριγένους καὶ μύριοι ἄλλοι ὅπου ἦσαν πρῶτα φωστῆρες τῆς Ἐκκλησίας μεγάλοι μετὰ πᾶσαν μάθησιν· ἀλλὰ, διότι ἐδόθησαν εἰς τὸ πέλαγος τῆς γνώσεως προτοῦ λάβουν εἰς τὴν ἡσυχίαν τὴν καθαρότητα τῶν αἰσθήσεων καὶ τὴν εἰρήνην καὶ γαλήνην τοῦ Πνεύματος, ἐβυθίσθησαν εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς Ἁγίας Γραφῆς· καὶ ἐνόμισαν ἀρκετὴν τὴν τῶν γραμμάτων μάθησιν· καὶ μύριοι ἀπωλέσθησαν καὶ παρεδόθησαν ἀναθέματι ἀπὸ τὰς Συνόδους, ὅπου ἦσαν πρῶην ὑπέρμαχοι. Ἄναγνωθι καὶ θὰ ἰδῆς.

Ἐγὼ γνωρίζω ὅτι θὰ με ἐνθυμηθῆς, ἐὰν ζήσης, ἐὰν τώρα δὲν με ἀκούσης. Ἀλλὰ θὰ εἶναι ἀργά. Διότι δὲν θὰ ὑπάρχω πλέον εἰς αὐτὴν τὴν ζωὴν. Καὶ οὐδεὶς σὲ ἀγαπᾷ περισσότερο ἀπὸ ἐμέ, μήτε τολμᾷ νὰ σοῦ εἰπῆ καθαρὰ τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν τὴν βλέπῃ.

Καθότι ἀπὸ ὅσους ἐγνώρισας μέχρι τοῦ νῦν μόνον κολακείας, πολιτικῆν, εἰρωνείας, καὶ τὰ τοῦ ὀγδόου αἰῶνος μαθήματα ἤκουσας. Ὅλα πλαστὰ καὶ συνήθη.

Ἐνῶ ἐσὺ ὡς τρυφερόν βλασταράκι χρῆζεις σοφίας πνευματικῆς καὶ καθαρᾶς ἀληθείας. Ἐχει ἀνάγκη ἡ ψυχὴ σου ἀπὸ φῶς καθαρὸν, καὶ ἡ καρδιά σου ἀπὸ βαθεῖες χαραγμῆς διὰ νὰ ἐκρεύσῃ τὸ δηλητήριο τῶν ἡδονῶν καὶ τῆς ἐμπαθείας.

Ὅμως μὴ διηγῆσαι εἰς πολλοὺς αὐτὰ ποῦ σοῦ γράφω, διότι δὲν ἐπασχολοῦνται εἰς αὐτὰ οἱ ἄνθρωποι τοῦ αἰῶνος τούτου. Δι' αὐτό, ἂν κανεῖς τοὺς εἰπῆ διὰ νοερὰν ἐργασίαν καὶ προσευχὴν, νομίζουν ὅτι τοὺς λέγει διὰ κάποιαν αἴρεσιν. Τοιοῦτοι δυστυχῶς οἱ ἄνθρωποι τῆς πονηρᾶς ἐποχῆς μας.

Ἐνῶ ὁ ἀληθὴς μοναχὸς πρέπει ἡμέραν καὶ νύκτα νὰ εἶναι ἐπασχολημένος εἰς τὴν θεωρίαν τοῦ Θεοῦ· κἂν τρώγῃ, κἂν κοιμᾶται, κἂν ἐργάζεται, κἂν περιπατῇ. Διότι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ πλέον πλησίον μας, ὅπου ἤμποροῦμε διαρκῶς νὰ συνομιλοῦμεν μαζί του. Καθότι εἰς τὸ βλέμμα σου εἶναι Θεός. Εἰς τὸν νοῦ σου Θεός. Εἰς τὸν λόγον, τὴν ἀναπνοὴν, εἰς τὸ φαγητόν· ὅπου ἰδῆς, παντοῦ Θεός. Ἐν Αὐτῷ ζῶμεν καὶ κινούμεθα. Αὐτὸς μᾶς βαστάζει εἰς τοὺς κόλπους Του.

Λοιπὸν φώναζε διαρκῶς· Θεέ μου, ἀρέσεις αὐτό; Θεέ μου εἶναι θέλημά σου ἐκεῖνο; Καὶ διαρκῶς ἡμέραν καὶ νύκτα ὁμιλεῖς εἰς τὸν Θεὸν μετὰ ὅλην ἀπλότητα ὡς υἱὸς πρὸς τὸν Πατέρα αὐτοῦ. Τότε αἰσθάνεσαι καὶ ἀγάπην Πατρὸς καὶ θείαν κηδεμονίαν. Καὶ ἀγαπᾷς, ἀφοῦ ἀγαπᾷσαι. Καὶ φοβεῖσαι μὴ σφάλῃς εἰς τὸ θεῖον Του θέλημα. Καὶ τρέμεις μὴ λυπήσῃς τὸν ἀγαθὸν σου Πατέρα, ὅπου τόσον πολὺ σὲ ἠγάπησε καὶ χωρὶς κανένα ἐδικόν του συμφέρον,

δι' ἐσένα και μόνον ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸν Σταυρόν.

Ἡ Ἐκκλησία, ὁ κόσμος, δὲν θὰ διορθωθῆ ἀπὸ ἐσένα. Ἐνῶ ἐσύ θὰ διορθωθῆς, θὰ τελειωθῆς, θὰ φωτισθῆς, διὰ νὰ φωτίσης τοὺς θέλοντας. Τὸν κόσμον μόνον ὁ πόλεμος θὰ τὸν διορθώσῃ ὅπου ἤδη θὰ ἔλθῃ ἢ και ἔρχεται μετὰ καλπασμοῦ. Ἡ δυστυχία θὰ φέρῃ πολλοὺς εἰς συναίσθησιν· οἱ δὲ ἀμετανόητοι, ἀναπολόγητοι.

Μνήσθητι, υἱέ μου, ὅτι ἐπλάσθης πηλός, ἀλλ' εἶσαι και πνοή τοῦ Θεοῦ. Μὴ καταφρονῆς τὴν ὑπόληψίν σου και προσηλώνεσαι εἰς τὴν ὕλην. Εἶσαι πνοή τοῦ Θεοῦ· βιάσου νὰ γίνῃς ἄξιος τῆς δωρεᾶς τοῦ Θεοῦ.

Χαῖρε και εὐφραίνου ἐν Κυρίῳ.

Κἀγὼ δὲ χαίρω ἐνταῦθα μετὰ τὸν Θεόν μας ἐφουχάζων. Σκιρτῶ και ἀγάλλομαι εἰς τὴν ποθητὴν μου ἡσυχίαν, ψάλλον τὸ ὑγιεινὸν και φιλοσοφικὸν μου τροπαράκι:

Εὖρον λιμένα τῆς ἡσυχίας
ἔρρωσο ψυχὴ μου και σῶμα ὁμοίως
και νόα μου νήχου εἰς τὴν γλυκυτάτην γαλήνην
και ποσῶς μὴ ῥωτήσης, τί κάμνει ὁ πέλας.

“Ὁ δυνάμενος χωρεῖν χωρεῖτω.”

ΜΘ'

*Ἡ ζωὴ μου ἐμένα ἔτσι ἐπέρασεν
εἰς τὸν πόνον και τὰς ἀσθενείας.*

αἰδί μου, εὐχομαι νὰ εἶσαι καλά.

Μόλις και ἐγὼ ἔγινα κάπως καλύτερα.

Ἡ ζωὴ μου ἐμένα ἔτσι ἐπέρασεν, εἰς τὸν πόνον και τὰς ἀσθενείας. Καὶ τώρα πάλιν δι' ἐσᾶς ἦλθα εἰς θάνατον. Εἶπα· ἄς ἀποθάνω ἐγὼ, μόνον νὰ ζήσουν τὰ πνευματικά

μου παιδιὰ. Καὶ τελείως δὲν ἔτρωγα.

Ἦμουν και πρῶην ἐξηνητημένος, και τώρα πάλιν τελείως νηστεία. Ἐστείλατε τόσα γλυκά, μήτε ποὺ τὰ ἐγεύθην. Τυρὶ δὲν ἔδοκίμασα. Μόνον χόρτα νερόβραστα δίχως ψωμί. Δὲν ἐπέρασε πολὺ, ἔπεσα. Ἐκατὸν εἴκοσι ἐνέσεις...

Τρεῖς φορές μετὰ ἐνυκτέρευσαν ὅτι θὰ ἀπέθνησκα. Ἐφώναξαν ὅλους κοντά μου. Τοὺς εὐχήθην διὰ τελευταίαν φοράν. Ἐκλαιον ἐπάνω μου νυχθημερόν. Τέλος και πάλιν ἐγύρισα.

Μου ἔστειλαν ἓνα ἰδιότροπον φάρμακον καὶ αὐτό, μετὰ Θεόν, ἦτο ἡ θεραπεία μου. Εἶχα σαράντα ἡμέρες νὰ φάγω. Ὅταν ἐπῆρα τὸ φάρμακον, ἔφαγα, ἐκοιμήθην, ἐκαλυτέρευσα. Δόξα σοι ὁ Θεός! Ἀρχισα κάπως νὰ κινουμαι, νὰ γράφω.

Ἐνόσω παιδί μου, ζῶ, θὰ σὲ εὐχῶμαι ἕως νὰ γράψης ὅτι ἐγίνες καλά. Ἄν πάλιν ἀποθάνω, θὰ ἐνθυμῆσαι ὅτι τὸ Γεροντάκι αὐτὸ ἀρρώστησε καὶ ἀπέθανε διὰ νὰ σώσῃ ἡμᾶς.

Θάρρος! Δὲν εἶσαι μόνον ἐσύ. Κόσμος εἶναι πολὺς. Ἐγὼ, ἤλθαν κοντά μου πολλοί, καὶ μὲ προσευχὴν καὶ νηστείαν ἐθεραπεύθησαν. Τώρα ὁμως, δὲν μὲ ἀκούει ὁ Κύριος, διὰ νὰ μάθω καὶ τὰ φάρμακα καὶ τοὺς ἰατροὺς. Νὰ γίνω συγκαταβατικὸς εἰς τοὺς ἄλλους.

Ἐδιάβασα καὶ τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου τὲς ἐπιστολὰς καὶ εἶδα πόσον προσεῖχε εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ τὰ φάρμακα ἕνας τόσον μεγάλος Ἅγιος! Ἐγὼ ὁ πτωχὸς ἀσκητὴς ὅλο εἰς τὴν ἔρημον ἐγήρασα καὶ ἤθελα μόνον μὲ τὴν πίστιν νὰ θεραπεύσω. Τώρα μανθάνω καὶ ἐγὼ ὅτι χρειάζονται καὶ τὰ φάρμακα καὶ ἡ χάρις. Λοιπὸν τώρα θὰ λέγω καὶ ἐγὼ ὡσάν τὸν Ἅγιον: Κύτταξε νὰ γίνῃς καλά· νὰ διορθώσῃς τὰ νεῦρα σου μὲ ὅ,τι τρόπον ἠμπορεῖς, καὶ θὰ εὖρης πάλιν τὴν προσευχὴν σου καὶ τὴν εἰρήνην.

Φρόντισε νὰ βοηθήσῃς ὅσον ἠμπορεῖς τὸν ἑαυτὸν σου. Νὰ ἐπιβάλλῃς εἰς τὴν ὄρεξιν· νὰ μὴν τρώγῃς ὅ,τι γνωρίζεις πὼς εἶναι βλαπτικὸν τῆς ὑγείας σου. Τηγανητά, ἀλμυρά, σάλτσες, χοιρινό, κρέατα, ψάρια παστά, ποτὰ ἐν γένει· ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ ἀποφεύγῃς καὶ

θὰ σοῦ λογισθῇ ὡς νηστεία ἐνώπιον τοῦ Κυρίου.

Καί, μὴ λέγῃς, παιδί μου, μὲ τὸν λογισμόν σου, διατί τὸ ἓνα καὶ διατί τὸ ἄλλο. Ἄβυσσος τὰ κρίματα τοῦ Θεοῦ. Ἄς ἔχη δόξαν ὁ Κύριος ὅπου ὅλους μᾶς ἀγαπᾷ. Ἡ ἀγάπη Του, εἰς τὰς ἀσθενείας μας καὶ θλίψεις γνωρίζεται. Ἡ γὰρ δύναμις μου, λέγει, ἐν ἀσθενείαις τελειοῦται".

Αὐτὴ τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀγάπη ἔκαμε καὶ ἐμένα νὰ λυπηθῶ καὶ νὰ πάσχω μαζί σου. Ὅμως μὴ φοβῆσαι τὸν πειρασμόν. Δοκιμασία εἶναι. Ἀφήνει ὁ Θεὸς ὅσον νομίζει καὶ εἰς τὸ τέλος ἡ ἀγαθότης Του θὰ νικήσῃ.

Ἐγὼ τώρα εἰκοσιπέντε δράμα ψομί τὴν ἡμέρα καὶ ὀλίγον φαγάκι καὶ ἀγρυπνία ὅλην τὴν νύκτα. Ἐρχεται ὁ Σατανᾶς μακρὰ καὶ οὐρλιάζει, ἀλλὰ δὲν πλησιάζει. Πηγαίνει στ' ἀδέλφια σου καὶ μὲ φαντασίες τοὺς φοβερίζει. Ἄς μὴ φοβοῦνται. Ἐμένα ὀκτῶ χρόνια εἰς τὴν ἀρχὴν μὲ πολεμοῦσαν οἱ Δαίμονες παντοιοτρόπως καὶ πλάι δὲν ἐκοιμήθην. Ὁρθίος μόνον ἢ ὀλίγον καθήμενος.

Λοιπὸν μὴ φοβῆσθε. Μόνον προσευχή, πίστις θερμὴ καὶ δάκρυα. Μόνον ὅταν ἀμαρτάνῃ κανεὶς, αὐτὸς νὰ φοβῆται τὸν διάβολον. Τότε ἠμπορεῖ ὁ ἐχθρὸς νὰ τοῦ κάμῃ κακόν, διότι ἀφήνει ὁ Κύριος.

Ν

Τίς οἶδε, παιδί μου, τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ;

ίς οἶδε, παιδί μου, τὰς κρίσεις τοῦ Θεοῦ; Ὅλα εἶναι γνωστὰ ἐνώπιον Αὐτοῦ. Ὅλα τὰ βλέπει καὶ τίποτε δὲν Τὸν λανθάνει, ἀλλὰ τὸ θέλημά Του κανεῖς δὲν τὸ γνωρίζει. Τὰ ἔργα τοῦ Σατανᾶ εἶναι τίποτε κοντὰ εἰς τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.

Καί, ὅταν ὁ Κύριος μᾶς δοκιμάζη ὅπως αὐτὸς γνωρίζει, τότε νὰ δείχνωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ὑπομονὴν καὶ εὐχαριστίαν μας.

Καὶ τώρα, παιδί μου, ἂν τὸ θεῖον Του θέλημα εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν προθυμίαν μας, ἀσφαλῶς θὰ γίνῃς καλά. Ἐὰν ὅμως προγινώσκη κάτι ὅπου ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν - διότι ἀλλέως ὡς Θεὸς ἄνωθεν βλέπει καὶ κρίνει - τότε δὲν γίνεσαι, ἀλλὰ πάλιν ὁ μισθὸς μας δὲν χάνεται· ταμιεύεται εἰς τὴν Βασιλείαν Του.

Λοιπὸν ὑπομονὴ καὶ ἀγωνίζου.

Αὐτὲς τὲς ἡμέρες, παραμονὴ τῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης, εἶχα μεγάλον ἀγῶνα τοῦ Σατανᾶ, προερχόμενον

ἀπὸ ἐσένα. Πάλῃ φανερά. Εἶπα· ἄραγε μήπως ἐγίνες καλά; Εἶχε μανίαν. Ὁρῦετο. Ἐγὼ ἐστάθην ὅλην τὴν νύκτα εἰς προσευχὴν δι' ἐσένα καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν. Μήπως γίνῃ ἰλεως ὁ Θεός. Τέλος ἔφυγε. Ξανά δὲν ἦλθε. Λοιπὸν, γράψε μου τί κάμεις, πῶς ἀπερνᾷς. Σὲ πειράζει ὁ Σατανᾶς; Ἐχε ὑπομονὴν.

Ἔτσι νὰ προσεύχου:

“Ἐγώ, Θεέ μου, θέλω νὰ μὲ κάμῃς καλὰ νὰ σὲ εὐλογῶ, καὶ νὰ σὲ δοξάζω. Μά, ἂν πάλιν ἐσὺ γνωρίζῃς ἀλλέως τὸ συμφέρον τῆς σωτηρίας μου, τὸ θέλημά Σου νὰ γίνῃ”.

Ὁ Πανάγαθος, καλὸ μου παιδί, δὲν κάμνει τίποτε ὅπου νὰ μὴ μᾶς εἶναι δι' ὄφελος τῆς ψυχῆς. Εἴτε ἀσθένειαν, εἴτε πειρασμόν, ὅ,τι ἀφήνει εἰς ἡμᾶς, δι' ὠφέλειάν μας τὸ κάμνει. Ὅπου ἡμεῖς δὲν γνωρίζομεν καὶ πολλάκις γογγύζομεν, ἀγανακτοῦμεν, καὶ πολλὰ κακὰ κάμνομεν. Ἐνῶ Ἐκεῖνος, ἀπὸ τὴν πολλὴν Του ἀγάπην, μόνον εἰς τὸ συμφέρον μας τῆς ψυχῆς ἀποβλέπει. Διότι γνωρίζει ὅτι ἐδῶ πρόσκαιροι εἴμεθα καὶ ὅλα σύντομα ἀπερνοῦν καὶ διαβαίνουν. Καὶ ὅταν τελειώσῃ αὐτὴ μας ἡ ἐξορία καὶ ἀνοίξουν τὰ μάτια τῆς ψυχῆς τὰ ἀληθινά, τότε δι' ὅλα θὰ εὐχαριστήσωμεν εὐγνωμόνως.

Λοιπὸν, καλὸ μου παιδί, πάντα νὰ κάμῃς ὑπομονὴν. Διότι πληροφοροῦμαι ὅτι διὰ τὴν καλωσύνην σου σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς αὐτὸν τὸν πειρασμόν· καὶ πάλιν ὅποτε θέλει τὸν παίρνει.

Ὅταν εἶδα τοὺς γονεῖς σου τοὺς εἶπα, νὰ πᾶνε εἰς

τὸν πνευματικόν. Νὰ ἐξομολογηθοῦν ὅλα, ὅσα δὲν ἔχουν ποτὲ ἐξομολογηθῆ. "Ὅλα καθαρὰ νὰ τὰ εἰποῦν. Ἐκεί νὰ εἰπῆ ὁ πατέρας καὶ διὰ τὸν ὄρκον ποὺ πήρε καὶ ἡ μητέρα σου διὰ τὸ βάρος ποὺ ἔχει ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ γάμου. Καὶ τ' ἀδέλφια σου ὅλα ἐπίσης. "Ὅλοι στὸ σπῆτι γενικὴ ἐξομολόγησις. Νὰ καθαραιοῦν, νὰ ξαλαφρώσουν, νὰ γίνουιν τέκνα τῆς αἰωνίου ζωῆς.

Καὶ σύ, παιδί μου, γράψε μου ὅ,τι σοῦ συμβαίνει. Καὶ μὴ φοβῆσαι τὸν πειράζοντα. Μόνον τὴν εὐχὴν νὰ λέγῃς ἀδιαλείπτως. Αὐτός, παιδάκι μου, εἶναι πειρασμός-Διάβολος καὶ μόνον ἡ εὐχὴ τὸν καίει καὶ ἡ νηστεία τοῦ κόβει τὰ νεῦρα, τὸν ξενευρίζει.

Λοιπόν· ὄλο ὑπομονὴ καὶ εὐχαριστία· πολλὴ νηστεία καὶ προσευχὴ καὶ, ὁ Θεὸς νὰ τὸν καταργήσῃ.

Σὲ εὐχομαὶ ὑγείαν, χαρὰν καὶ στοὺς γονεῖς καὶ ἀδέλφια σου. Ἄς προσέχουν, ἄς βιάζωνται, ἄς φροντίζουν, πῶς νὰ σωθοῦν.

ΝΑ

Μακάριος ὁστις νυχθημερὸν ἐνθυμεῖται τὸν θάνατον καὶ ἐτοιμάζεται νὰ τὸν συναντήσῃ.

ἰέ μου ἠγαπημένε, τέκνον ἐμόν, ὁ υἱὸς τοῦ Ἰωσήφ.

"Ἐλαβον τὴν ἐπιστολὴν σου, υἰέ μου, καὶ ἐνθυμήθην ἡμέρας τοῦ παρελθόντος. Καὶ κύψας τοῖς γόνασι πικρῶς ἐκλαυσα.

Εἶπα· πῶς μάταιος οὗτος ὁ κόσμος καὶ ἄστατος! Πῶς δὲν στέκει αὐτὴ ἡ περίοδος τῆς ζωῆς ἐν μιᾷ στάσει, ἀλλὰ διαρκῶς μεταβάλλεται καὶ ἀλλάσσει τὰ πράγματα!

Φεῦ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ματαιοπονίας!

Σήμερον εἴμεθα μαζί, αὔριον χωριζόμεθα. Σήμερον χαίρομεν, ἀγαλλόμεθα· αὔριον μαλώνομεν, πικραίνόμεθα. Σήμερον ζοῦμεν καὶ γλυκύφωνα κελαῖδοῦμεν· αὔριον ἀποθνήσκομεν καὶ σκόληκες μᾶς ἐσθίουσιν.

"Ἄχ μάταιε κόσμε! Ἄχ ψεύτικε ἄνθρωπε!

Ἐχθὲς πολλοὺς υἱοὺς εἶχον καὶ ἐκόμπαζον ἐν τοῖς υἱοῖς μου· σήμερον μεθ' ἑνὸς μόνον εὐρισκόμενος ἐντὸς ταπεινοῦ σπηλαίου πονῶ καὶ στεναῶ ἐπάνω τοῦ στήθους μου· καὶ αὔριον ἴσως τὰ μνημόσυνα τελειώουσιν ἀπ' ἐμοί.

Πόσον μάταιος ὄντως ὁ βίος οὗτος, υἱέ μου! Πόσον ἀπατηλὸς καὶ σύντομος!

Ἴδου νέον ἔτος καὶ πάλιν! πάλιν εὐχὲς καὶ ἐλπίδες. Ὅμως κάπου καὶ δι' ἡμᾶς κρυμμένος ὁ θάνατος περιμένει. Κάποια ἡμέρα ἢ νύκτα θὰ εἶναι ἡ τελευταία καὶ τῆς ἰδικῆς μας ζωῆς. Διὰ τοῦτο μακάριος, ὅστις νυχθημερὸν ἐνθυμεῖται τὸν θάνατον καὶ ἐτοιμάζεται νὰ τὸν συναντήσῃ. Διότι ἔχει συνήθειαν αὐτός, εἰς ὅσους τὸν περιμένουν νὰ ἔρχεται ἰλαρός, ἀλλ' εἰς ὅσους δὲν τὸν προσμένουν καταφθάνει πικρὸς καὶ σκληρός.

Ὅθεν ἀναλόγισαι, υἱέ μου, καὶ σὺ τὸ ψεῦδος, τὴν ἀπάτην τοῦ πλάνου τούτου κόσμου, καὶ τῆς θείας χάριτος βοηθοῦσης, πρόσεχε μὴ ἀμαρτήσης ποτέ.

Διότι ὁ πλάνος αὐτὸς κόσμος βιάζει τοὺς πάντας νὰ τοὺς ἔχη πλησίον του· ἴσως ποτὲ δυνηθῇ νὰ τοὺς πιάσῃ στὰ δίχτυα του, νὰ τοὺς ἔχη διὰ παντὸς ἐδικούς του! Διότι οἱ ἄνθρωποι πλανοῦν καὶ πλανῶνται· ὡς θνητοὶ τὰ θνητά τους ἐργάζονται. Ὅμως ἐσὺ ἡμέραν καὶ νύκτα ἄκουε ἐντὸς σου τὴν θεῖαν φωνήν·

“Μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον, ὅλην τὴν ἀπάτην τοῦ κόσμου· διότι συντόμως περνᾷ καὶ ὅλες αἱ χαρὲς του διαβαίνουν· μόνον ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, αὐτὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα.”

Μνημόνευε καθ' ἐκάστην υἱέ μου, ὅτι σὺ ἐκλήθης νὰ διέλθῃς τὸν βίον τούτον ὡς μοναχός, ὄχι ὡς κοσμικός. Φθάνουν τόσοι κοσμικοὶ εἰς τὸν κόσμον.

Χαίρω, ἐὰν χαίρης· λυποῦμαι, ἐὰν λυπῆσαι, ἀγαθὲ μου υἱέ· πάσχω, ἐὰν πάσῃς. Μὴ λυπῆσαι ὑπερμέτρως διὰ τίποτε. Ἄφηνέ τα ὅλα εἰς τὸν Θεόν. Καὶ ἐκεῖνος ἀπὸ ἡμᾶς γνωρίζει καλύτερα τῆς ψυχῆς τὸ συμφέρον. Μὲ τὴν μέριμναν καὶ τὰς σκέψεις, περισσότερον καταστρέφεται, παρὰ ὅπου διορθῶνεις τὸν ἑαυτὸν σου. Τὰ κακῶς γενόμενα εἰς τὸ παρελθόν, μόνον μετάνοια καλὴ, καὶ ἀλλαγὴ ζωῆς τὰ διορθῶνει.

Χαίρε λοιπὸν ἐν Κυρίῳ καὶ φρόντισε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ζωῆς σου νὰ διέλθῃς ἐν μετανοίᾳ.

NR

*Ουαί μοι τῷ ταπεινῷ και ἀθλίῳ! ποίαν ἀπολογία
θα δώσω ἐν ὥρᾳ τῆς Κρίσεως;*

πλάχνα μου τῆς ψυχῆς, ὁ υἱός μου
ὄν ἐγέννησα διὰ Πνεύματος Θείου.

Ἔλαβον τὴν ἐπιστολήν σου, ἀ-
γαπητέ μου υἱέ. Καὶ ἰδὼν τὰ ἐν σοὶ
ἐκλαυσα πικρῶς. Τὰς δὲ χεῖρας ὑ-
ψώσας πρὸς τὸν γλυκύτατόν μας
Χριστόν - ὅση μοι δύναμις - φω-
νάζω ἐν σπλάχνοις ἀγάπης:

“Ἄνοιξον, λέγω, γλυκεῖα πνοή μου, Ἰησοῦς ὁ
Σωτὴρ μου, ἄνοιξον τοὺς ὄμβρους τοῦ Θείου Σου
Πνεύματος καὶ στάλαξον ὕδωρ τῆς παρακλήτου Σου
χάριτος εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ μου. Καὶ παραμύθη-
σον καὶ θεράπευσον αὐτοῦ τὴν καρδίαν, γλυκαίνων
αὐτὴν τῷ γλυκασμῷ τῆς θείας καὶ ἀπορρήτου Σου
ἡδονῆς, ὃν οὐκ ἔξεστι γλῶσσα λαλήσαι. Ἀπόστειλον,
Ἰησοῦ μου φωτοδότα, αὐγὴν φωτισμοῦ τῶν θείων
Σου γνώσεων καὶ διαύγασον εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ υἱοῦ
μου τὸ φάος τῆς θεϊκῆς Σου ἐλλάμπειως· ἵνα χαρῆ καὶ
σκιρτήσῃ ὡς ἔλαφος καὶ ἀλησμονήσῃ τὰς θλίψεις καὶ
τὰ πάντα τοῦ κόσμου. Ναί, εὐωδία μου γλυκυτάτη·

ναί, πνοή μου εὐωδεστάτη· ναί, Χριστέ μου ἠγαπημέ-
νε· λυπήσου τὸ πλάσμα Σου καὶ μὴν τὸ ἀφήσῃς νὰ
πάσῃ ὑπὲρ τὰς δυνάμεις του”.

Ταῦτα λαλῶ τῷ Κυρίῳ μας περὶ σοῦ, συμπαθέστα-
τέ μου υἱέ. Λαλῶ καὶ εὐχομαι ἀληθῶς καὶ ὄχι ἀπλῶς.
Τὰς χεῖρας ἐκτείνω μὲ πόνον ψυχῆς καὶ τὸ ἔδαφος
βρέχω μὲ δάκρυα. Καί·

“Πάρασχε, λέγω, γλυκεῖα πνοή μου, ὁ Χριστός, ἡ
ζωή μου· δὸς τὴν χάριν Σου εἰς τὸν δοῦλον Σου καὶ
ἀπάλλαξον αὐτὸν ἐκ τῶν ἐχθρῶν ὅπου τὸν περικύ-
κλωσαν· καὶ πάντα διάλυσον καὶ εἰς εὐδίαν καὶ
γαλήνην θαυμασίως μετάβαλον, καθὼς συνηθίζει νὰ
πράττῃ ἡ παντέφορος καὶ θεία Σου δύναμις· ὅτι Σὺ ἡ
βοήθεια καὶ ἡ δύναμις, τὸ ἔλεος καὶ ἡ εὐσπλαχνία, καὶ
Σοὶ τὴν δόξαν ἀναπέμπομεν, νῦν καὶ εἰς τοὺς ἀπεράν-
τους αἰῶνας”.

Ταῦτα λέγων καὶ πράττων, ἀγαπητέ μου υἱέ, ὁ
ταπεινός σου πατὴρ ἐκ τῆς πρώτης ἐπιστολῆς ὅπου
τὰ βάσανά σου μᾶς ἔγραψες· καὶ ἰδοὺ ἐν ἀγωνίᾳ
ψυχῆς ὡς ἤμην περὶ σοῦ μᾶς ἦλθε καὶ τὸ καλάθῃ μὲ
τοῦ “Εὐφροσύνου ὡς ἐν τύπῳ τὰ μῆλα”. Καὶ εὐθύς,
τὴν δισύλλαβον ἀνιχνεύων, ἐζήτησα τὰ νέα τῆς ψυχῆς
σου νὰ μάθω. Ἄλλ’ ὡς εἶδον ὅτι δὲν ἐτελείωσαν πάλιν
εἰς προσευχὴν τὴν διάνοιαν ἔστρεψα. Καὶ ἐκ τῶν
μῆλων ἐσθίων, εὐλογῶν εὐλογῆσει σε ἡ ψυχὴ μου, καὶ
ἔσει εὐλογημένος παρὰ Πατρός, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου
Πνεύματος· τῆς Μιᾶς ἀγίας καὶ ὁμοουσίου καὶ ἀδιαι-
ρέτου Τριάδος, τῆς μόνης πηγῆς παντὸς ἀγαθοῦ καὶ
πάσης εὐλογίας.

Ἐάν λοιπὸν προσέχης τὸν ἑαυτὸν σου καὶ λέγῃς καὶ τὴν εὐχὴν συνεχῶς, βοηθῆς δὲ καὶ τοὺς μικροὺς ἀδελφοὺς σου, ἀνάβεις τὴν φωτιὰ τῆς Ἀγάπης τοῦ Θεοῦ στὴν ψυχὴν σου. Καὶ ὅσον ἐσὺ διψᾷς καὶ τρέχεις νὰ βοηθήσῃς τὸν ἄλλον, τὸσον ὁ Θεὸς ἀνοίγει τὸν χεῖμαρρον τῆς ἀγάπης καὶ ποτίζει ἐσένα.

Καὶ ὅταν ἀκούῃς τὸν Ἀπόστολον Παῦλον νὰ λέγῃ·

“Τίς δύναται με χωρίσαι ἀπὸ τῆς ἀγάπης;” δὲν τὸ λέγει ὁ Παῦλος, ἀλλ’ αὐτὴ ἡ Ἀγάπη φωνάζει πρὸς τὴν Ἀγάπην ἐν τῷ σκεύει τοῦ Παύλου.

Δι’ αὐτό, “ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει, καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι ὁ Θεὸς ἀγάπη ἐστὶ”. Καὶ ὅπου πέσει αὐτὴ ἡ ἀγάπη καίει καὶ δὲν καταφλέγει. Διψᾷ, μὰ ἡ δίψα δὲν σβῆνει. Φλέγεται ἡ καρδιά ἀπὸ ἀγάπην, φωνάζει·

- Ποῦ εἶσαι γλυκειά μου ἀγάπη, Ἰησοῦ μου, τὸ Φῶς τῆς ζωῆς μου;

Καὶ ἔτι περισσότερο φλέγεται, μέχρις ὅτου καταπαύουσιν αἱ αἰσθήσεις.

Λοιπὸν, ἀγαπητό μου παιδί, μὴ ζητῆς ἄλλο, μόνον ἀγάπην.

- Ἀξίωσόν με Κύριε νὰ σὲ ἀγαπήσω, ὅσον ἐσὺ μὲ ἠγάπησας!

Καὶ τώρα πλέον ἀρκεῖ, παιδάκι μου, ἐπειδὴ ἐκουράσθην· διότι μὲ βασανίζει πολὺ ἡ δύσπνοια. Σοῦ εἶχα στείλει καὶ ἄλλο μικρὸ γραμματάκι ὅπου τὸ ἐγραψεν ὁ Παπα-Ἐφραὶμ· τότε δὲν ἐδυνάμην νὰ πιάσω τὴν

πέννα. Τώρα, δόξα σοι ὁ Θεός· ἀρχίζω πάλιν νὰ γράφω.

Πρόσεχε, παιδί μου, πολὺ τοὺς αἰρετικούς. Αὐτοῦ ὅπου εἶσαι εἶναι ξένες φυλές καὶ γλώσσες...

Μὴν ὁμιλῆς διόλου μὲ αὐτούς, διότι μολύνεται ἡ καθαρὰ σου ψυχούλα ἀπὸ τὰ βλάσφημα λόγια τους. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας τοὺς ἔχει χωρίσει.

ΠΑ

*Δὲν ἐθγαίνω ἐξω· ἐδῶ κοιμηθήσομαι
μετὰ τῶν Πατέρων μου.*

ὲν εἶναι τέσσερις ἡμέρες ποῦ
ἔστειλα γράμμα, παιδί μου, καὶ
ἄρχισα νὰ σοῦ γράφω καὶ μικρὸν
πονηματάκι νὰ τὸ ἔχῃς ἐνθύμιον.

Ἄφ' ὅτου ἀνεχώρησες ἀπὸ
κοντά μου, ἀνέλαβα καθῆκον
πνευματικοῦ σου Πατρός· νὰ προ-
σεύχωμαι ὄχι ὡς ξένον ἀλλ' ὡς
ἀγαπητόν μου παιδί. Καὶ ἐκτὸς τὰς Λειτουργίας καὶ
ἐτέρας εὐχάς, κάμνω καὶ ἕξ κομβοσχοίνια κάθε νύκτα
διὰ ἐσένα.

Εὐχαριστῶ διὰ ὅλα ὅ,τι ἐποίησες δι' ἡμᾶς. Τώρα
μὴ μεριμνᾶς.

Ἔχε ὑπομονὴν εἰς τὰς θλίψεις καὶ ἀσθενείας σου
καὶ φώναζε τὸν Χριστόν, τὴν εὐχούλα· νὰ μὴ λείπη
ἀπ' τὸ στόμα σου. Καὶ τὴν γλυκειὰ Του καὶ γλυκειὰ
μας Μαννούλα, νὰ σὲ σκεπάξῃ ἀπὸ κάθε κακόν.

Σοῦ ἔστειλα καὶ ἄλλο φυλλαδιάκι, τὸ δεύτερον·

τώρα σοῦ στέλνω τὸ τρίτον. Ἄλλὰ ἐβάρυνα, δὲν
ἤξεύρω ἂν ἤμπορέσω νὰ γράψω καὶ ἄλλο· εἰ δέ, θὰ
σᾶς προσεύχωμαι εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν.

Ἡ εὐχή μου θὰ εἶναι πάντα μαζί σας.

Ἔχετε τὸν Χριστόν καὶ τὴν Παναγίαν βοήθειαν· ἄς
εἶναι πάντοτε εἰς τὸν νοῦν σας καὶ εἰς τὴν καρδίαν τὸ
γλυκύτερον καὶ ποθεινότερον ὄνομά τους. Καὶ τοῦτο
ἀρκεῖ ἀντὶ πολλῶν προσευχῶν.

Μὴ στενοχωρεῖσαι ὅτι δὲν ἔβρισκες χάριν στὴν
προσευχὴν σου. Θὰ ἔλθῃ καὶ πάλιν. Διὰ τοῦτο
ὑποχωρεῖ, διὰ νὰ τὴν ζητῆς μὲ περισσότερον πόθον.
Καὶ ὅταν ἔρχεται νὰ εἶσαι προσεκτικὸς περισσότερον,
μήπως τὴν χάσης. Καὶ πάλιν ὑποχωρεῖ.

Καὶ τοιοῦτοτρόπως γίνεσαι ἄνθρωπος τέλειος,
πρακτικὸς καὶ ἔμπειρος νὰ ὀδηγήσης καὶ ἄλλους
ἀσφαλῶς εἰς ὁδὸν σωτηρίας.

Λοιπὸν βιάζεσθε καὶ προσέχετε ἀπὸ τὰς παγίδες
τοῦ Διαβόλου. Διότι οἱ βιασταὶ ἀρπάζουν τὴν Βασιλεί-
αν τῶν Οὐρανῶν.

Δι' ὅλα ὅσα μοῦ γράφεις ἐφρόντισαν οἱ πνευματι-
κοὶ ἀδελφοί σου· καὶ σήμερον ἤλθαν γιατροὶ καὶ
ἐνέσεις, ἀλλὰ ἡ χεὶρ Κυρίου ἐπάνω πάντων ἐστὶ.

Σοῦ ἔγραψα ὅτι ἡ δύσπνοια εἶναι ἀπὸ τὴν πάθησιν
τῆς καρδίας, ἀλλὰ, κατὰ βάθος ἡ ἀλήθεια, εἶναι ἀπὸ
τὸν Θεόν.

Διότι, ἐπειδὴ νέος ἠγωνίσθην μὲ τὴν προαίρεσιν,
τώρα εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀγωνισθῶμεν παρὰ προαίρεσιν

διὰ νὰ ἔχωμεν καὶ μισθὸν περισσότερον.

Τὰ βλέπω ὅλα, παιδί μου, ἀλλὰ τί νὰ κάμω; Οἱ ἀδελφοί σου δὲν ἡσυχάζουν. Ζητοῦν νὰ μὲ ζωντανέψουν. Ἐγὼ βλέπω· χεὶρ Κυρίου ἐπάνωθέν μου. Κλαίω ὁ πτωχὸς ἀπαρηγόρητα καὶ ἀνωφελῶς. Τοὺς φωνάζω: Ἀφήστε με νὰ ἀποθάνω!

Δὲν ἐβγαίνω ἔξω. Δὲν θὰ πάω πουθενά, διὰ νὰ μὴν ἀποθάνω στοὺς δρόμους· ἐδῶ κοιμηθήσομαι μετὰ τῶν Πατέρων μου.

Σὲ ἀσπάζομαι ταπεινὸς π. Ἰωσήφ.

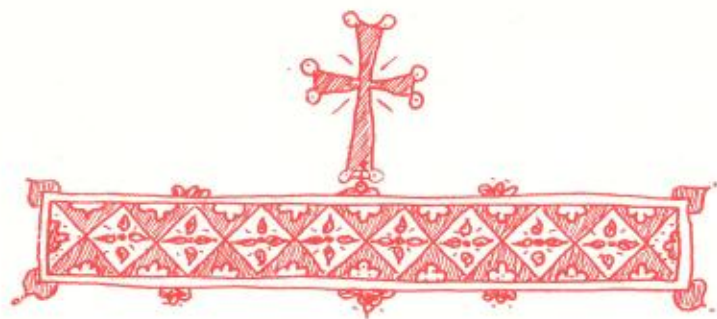

ΜΕΡΟΣ Β'

ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΡΟΣ ΗΣΥΧΑΣΤΗΝ ΕΡΗΜΙΤΗΝ

*Ἐπιστολή Μοναχοῦ τινος ἀσκητοῦ Ἀγιορείτου,
διαιεθεῖσα εἰς κεφάλαια, περιέχουσα ἐν συντόμῳ:*

α) λόγους πρακτικούς περὶ τάξεως φαγητοῦ καὶ προσευχῆς ἥγουν πῶς νὰ διέρχεται τὸ 24ωρον τοῦ ἡμερονυκτίου,

β) ἀπολογία ἐρωτήσεων, περὶ πλάνης καὶ χάριτος, περὶ γνώσεως καὶ φρονήσεως, περὶ ταπεινώσεως καὶ ἀγάπης, περὶ τοῦ διπλοῦ ἀγῶνος τῶν δαιμόνων, περὶ τῶν τριῶν καταστάσεων τῆς φύσεως, περὶ τελείας ἀγάπης,

καὶ γ) ἕτερα τινὰ, ὅπου αὐτὸς ἐκατάλαβε, εἶδε καὶ ἤκουσεν καὶ τὰ γράφει πρὸς τὰ πνευματικὰ αὐτοῦ τέκνα.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τέκνον ἀγαπητὸν ἐν Κυρίῳ· χαίροις, καὶ χάρις Θεοῦ Πατρὸς, Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος ἐπὶ τὴν ψυχὴν σου. Ἀμήν.

πειδὴ, τέκνον μου, σὲ βλέπω διψῶντα ὡς ἔλαφον νὰ ἐπιθυμῆς τὰς πηγὰς τῶν οὐρανίων ὑδάτων τῆς θείας χάριτος καὶ μετὰ θερμῆς ἀγάπης αὐτὰ νὰ ἐκζητῆς· ἐγώ, καίτοι ἀγράμματος, ἐπιχειρῶ τοῦτο ἐπιλαθόμενος τὸ μέτρον τῆς ἀνικανότητός μου καὶ ἀμαθείας, πιστεύων εἰς τὰς εὐχὰς τῶν Πατέρων μου. Καὶ νῦν, Θεοῦ βοηθοῦντος μοι καὶ εὐχαίς σας ἀγίαις, ἄρχομαι ἐξ ἀρχῆς νὰ σοῦ ἀναπτύξω περὶ τῆς μοναχικῆς καὶ ἀσκητικῆς πολιτείας καὶ τίνι τρόπῳ ἀξιοῦται ὁ μοναχὸς τῆς οὐρανόθεν Βασιλείας καὶ γίνεται μέτοχος τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν, χάριτι καὶ ἐλέει Θεοῦ.

Σὺ δέ, τέκνον μου, μὴ βαρύνεσαι νὰ τὰ μελετᾷς, ἀλλὰ καθ' ἐκάστην ἐπιμελῶς νὰ τὰ ἀναγινώσκῃς, ἕως νὰ τυπωθοῦν μέσα εἰς τὴν ψυχὴν σου, καὶ νὰ γεννήσουν καρποὺς καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς. Καὶ μὴν τὰ ἔχῃς ὡς λόγια ἀπλᾶ, διότι δὲν εἶναι, ἀλλὰ εἶναι λόγοι

πράξεως αγίων Πατέρων φωτιζομένων εκ θείας χάριτος. Ἐκ τῶν ὁποίων ἐδιδάχθην καὶ τὸν καρπὸν αὐτῶν κατὰ μέρος ἐγεύθην. Καὶ ὡς ἀγράμματος ὅπου εἶμαι πολλοὺς κόπους κατέβαλα νὰ σοῦ τὰ γράψω. Καθὼς καὶ εἰς τὴν γεωργίαν αὐτῶν μέχρις αἵματος ἐπεδόθην. Καὶ τώρα τὰ παραθέτω ἔτοιμα ἔμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, ὡς τράπεζαν μὲ πολυειδῆ φαγητά, καὶ ὡς παράδεισον εκ διαφόρων δένδρων ὅπου εἶναι γεμᾶτα καρπὸν.

Λοιπὸν μὴ ἀμελῆς, ἀλλὰ κόπτων ἐξ αὐτῶν τρῶγε κάθε στιγμὴν, διὰ νὰ ζήσης ζωὴν αἰώνιον, καὶ φύγης εκ τοῦ καρποῦ τῆς γνώσεως ὅπου ἔφαγον οἱ προπάτορες καὶ ἀπέθανον.

Οὕτως, γένοιτο Κύριε, διαφυλαχθῆναι ἡμᾶς εκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ, διὰ Σοῦ δὲ τοῦ γλυκυτάτου μας Θεοῦ φωτισθῶμεν τὴν ἀλήθειαν· Ὡ, ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

α'

*Περὶ τάξεως καὶ πολιτείας μοναχικῆς,
ἥτοι πῶς νὰ διάγη τὸ 24ωρον ἡμερονύκτιον.*

αὶ ἰδοὺ, τέκνον, ἄρχομαι ἐν πρώτοις νὰ σοῦ ἀναθέσω πῶς πρέπει νὰ διάγης. Ἄν καὶ πολλάκις διὰ μυρίων νουθεσιῶν καὶ ἐπιστολῶν σοῦ εἶπον, ἰδοὺ καὶ πάλιν σοῦ ἐκθέτω κατὰ μέρος τὰ ἀναγκαῖα ἐν συντόμῳ· καὶ ἄκου τὴν τάξιν.

Ἄπο μεσημέρι στὰς ἑπτὰ - Ἁγιορείτικη ὥρα - ἀφοῦ φάγης τὸ διατεταγμένον σου φαγητόν, κοιμήσου τρεῖς ἢ τέσσαρες ὥρες. Καὶ ἀφοῦ ξυπνήσης κάμε ἔσπερινὸν μὲ κομποσχοίνι. Καὶ ἀφοῦ τελειώσης, κάμεις τὸν καφὲν ὡς βοήθημα τῆς ἀγρυπνίας. Καί, ἀφοῦ τὸν πῆς, ἀρχίζεις τὸ Ἄποδειπνον. Ἡσύχως, χωρὶς φωνὴν καὶ χωρὶς φῶς. Λέγεις καὶ τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Καὶ ἀφοῦ τελειώσης, στάσου, ἂν δύνασαι ὀρθίος, τὰς χεῖρας ἔχων ἐσταυρωμένας καὶ λέγε αὐτὴν τὴν εὐχὴν· νοερώς, χωρὶς φῶς, διότι τὸ φῶς σκορπίζει τὸν νοῦν.

“Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, γλυκύτατε Πατέρα, Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, καὶ πάσης κτίσεως Δημι-

πράξεως ἁγίων Πατέρων φωτιζομένων ἐκ θείας χάριτος. Ἐκ τῶν ὁποίων ἐδιδάχθην καὶ τὸν καρπὸν αὐτῶν κατὰ μέρος ἐγεύθην. Καὶ ὡς ἀγράμματος ὄπου εἶμαι πολλοὺς κόπους κατέβαλα νὰ σοῦ τὰ γράψω. Καθὼς καὶ εἰς τὴν γεωργίαν αὐτῶν μέχρις αἵματος ἐπεδόθην. Καὶ τώρα τὰ παραθέτω ἔτοιμα ἐμπρὸς εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς σου, ὡς τράπεζαν μὲ πολυειδῆ φαγητά, καὶ ὡς παράδεισον ἐκ διαφόρων δένδρων ὅπου εἶναι γεμᾶτα καρπὸν.

Λοιπὸν μὴ ἀμελῆς, ἀλλὰ κόπτων ἐξ αὐτῶν τρῶγε κάθε στιγμὴν, διὰ νὰ ζήσης ζωὴν αἰώνιον, καὶ φύγης ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς γνώσεως ὅπου ἔφαγον οἱ προπάτορες καὶ ἀπέθανον.

Οὕτως, γένοιτο Κύριε, διαφυλαχθῆναι ἡμᾶς ἐκ τοῦ ἀπηγορευμένου καρποῦ, διὰ Σοῦ δὲ τοῦ γλυκυτάτου μας Θεοῦ φωτισθῶμεν τὴν ἀλήθειαν· Ὡ, ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

α'

*Περὶ τάξεως καὶ πολιτείας μοναχικῆς,
ἦτοι πῶς νὰ διάγη τὸ 24ωρον ἡμερονύκτιον.*

αἱ ἰδοῦ, τέκνον, ἄρχομαι ἐν πρώτοις νὰ σοῦ ἀναθέσω πῶς πρέπει νὰ διάγης. Ἄν καὶ πολλάκις διὰ μυρίων νουθεσιῶν καὶ ἐπιστολῶν σου εἶπον, ἰδοῦ καὶ πάλιν σου ἐκθέτω κατὰ μέρος τὰ ἀναγκαῖα ἐν συντόμῳ καὶ ἄκου τὴν τάξιν.

Ἄπὸ μεσημέρι στὰς ἑπτὰ - Ἄγι-ορεϊτικὴ ὥρα - ἀφοῦ φάγης τὸ διατεταγμένον σου φαγητόν, κοιμήσου τρεῖς ἢ τέσσαρες ὥρες. Καὶ ἀφοῦ ξυπνήσης κάμε ἔσπερινὸν μὲ κομβοσχοῖνι. Καὶ ἀφοῦ τελειώσης, κάμεις τὸν καφὲν ὡς βοήθημα τῆς ἀγρυπνίας. Καί, ἀφοῦ τὸν πῆς, ἀρχίζεις τὸ Ἄπόδειπνον. Ἡσύχως, χωρὶς φωνῆν καὶ χωρὶς φῶς. Λέγεις καὶ τοὺς Χαιρετισμοὺς τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου. Καὶ ἀφοῦ τελειώσης, στάσου, ἂν δύνασαι ὀρθίως, τὰς χεῖρας ἔχων ἐσταυρωμένας καὶ λέγε αὐτὴν τὴν εὐχὴν· νοε-ρῶς, χωρὶς φῶς, διότι τὸ φῶς σκορπίζει τὸν νοῦν.

ἌΚύριε Ἰησοῦ Χριστέ, γλυκύτατε Πατέρα, Θεὲ καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, καὶ πάσης κτίσεως Δημι-

ουργέ· ἐπίδε ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν μου καὶ πάσας τὰς ἁμαρτίας μου συγχώρησον παρ' ὄλον τὸν τῆς ζωῆς μου χρόνον ἃς ἐπραξα ἕως καὶ αὐτῆς τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας· καὶ ἐξαπόστειλον τὸ Πανάγιον καὶ Παράκλητόν Σου Πνεῦμα, ὅπως Αὐτὸ μὲ διδάξῃ, φωτίσῃ, σκεπάσῃ τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ μετὰ καθαρᾶς ψυχῆς καὶ καρδίας λατρεύειν καὶ προσκυνεῖν, δοξολογεῖν, εὐχαριστεῖν, καὶ ἀγαπᾶν ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας, Σὲ τὸν γλυκύτετόν μου Σωτῆρα καὶ εὐεργέτην Θεόν, τὸν ἄξιον πάσης ἀγάπης καὶ λατρείας. Ναί, ἀγαθὲ Πάτερ Ἄναρχε, Υἱὲ Συνάναρχε, καὶ Πανάγιον Πνεῦμα· ἀξιώσόν με φωτισμοῦ θείας καὶ πνευματικῆς γνώσεως, ἵνα θεωρῶν τὴν γλυκεῖαν Σου χάριν δι' αὐτῆς βαστάσω τὸ βάρος ταύτης μου τῆς νυκτερινῆς ἀγρυπνίας καὶ καθαρὰς ἀποδώσω τὰς πρὸς Σὲ μου εὐχὰς καὶ εὐχαριστίας, πρεσβεΐαις τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ Πάντων τῶν Ἁγίων. Ἀμήν”.

Εἰπέ κατόπιν καὶ λόγους ἐδικούς σου, ὅσους δύνασαι καὶ ὅπως ἠξεύρεις, παρακινῶν τὰ ἅγια σπλάγχνα τοῦ Θεοῦ πρὸς ἔλεος καὶ ἀγάπην. Καὶ ἀφοῦ πολὺ κουρασθῆς κάθισε. Καὶ φέρε εἰς τὸν νοῦν σου διάφορες μνημεις ἀγαθῆς: τὸν θάνατον, τὴν κόλασιν, τὴν κρίσιν τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Καὶ κλαῦσε ὅσον σου δώσῃ ὁ Θεός. Καὶ κατόπιν στρέψον τὸν νοῦν σου εἰς τὸν Παράδεισον. Εἰς τὴν ἀπόλαυσιν τῶν Δικαίων, εἰς τὰ αἰώνια ἀγαθὰ. Καὶ εὐχαρίστει τὸν ἀγαθὸν Σωτῆρα καὶ εὐεργέτην Θεόν.

Καὶ μετὰ σηκῶνεσαι καὶ κάνεις Κανόνα. Καὶ πάλιν

καθίζεις. Καὶ ἀναγινώσκεις Βίους Ἁγίων καὶ ἄλλα βιβλία κατανυκτικά, καὶ ὠφέλιμα. Καὶ ἂν ἔλθῃ ὕπνος σηκῶνεσαι καὶ ἀρχίζεις τὴν Ἀκολουθίαν. Καὶ ἀφοῦ τελειώσης ὅλα, καὶ Ὁρας καὶ Παράκλησιν μὲ κομποσχοίνιον, ὅπως σὲ ἔχω διδάξῃ, τότε καθίζεις καὶ ξεκουράζεσαι. Κοιμᾶσαι ὀλίγον, ἕως νὰ ξημερώσῃ.

Καὶ ἀφοῦ σηκωθῆς πίνεις τὸ ζεστόν σου μὲ 25 δράμια ψωμί ἢ παξιμάδι. Καὶ ἀρχίζεις νὰ κάμῃς τὴν ἐργασίαν σου λέγων καὶ τὴν εὐχὴν μὲ τὸν νοῦν ἀδιαλείπτως. Καὶ πάλιν, ἂν ἔχῃς καιρὸν, ἀναγινώσκεις καὶ κλαίεις μὲ σιωπὴν. Καὶ μαγειρεύεις τὸ φαγητόν σου μὲ μέτρον, ὅπως σὲ ἐδίδαξα, ἔχων μετρητὴν ἕνα κουτὶ γάλακτος. Λοιπὸν ἕνα τοιοῦτον κουτὶ γεμάτο ξερὰ ὄσπρια ἢ ρύζι γίνεται δύο πιάτα φαγητὸ καὶ φθάνει διὰ δύο ἡμέρας, μισὸ διὰ μίαν. Καὶ ἀφοῦ βράσῃ καλῶς, τρώγεις στὰς 7 = 1 μεσημβρινῆ - μαζί μὲ 50 δράμια ψωμί ἢ παξιμάδι. Καὶ ἂν τρώγουν ἐλαιον βάζεις - Τρίτη, Πέμπτη, Σάββατο, Κυριακὴ - στὸ πιάτο ἕως 10 δράμια. Καί, ἂν ἔχῃς, βάζεις ὀλίγον τυρί, αὐγὸ, σαρόδλλα, ἢ 10 ἐλαίας. Καὶ ὅ,τι ἔχεις, φρούτα ἢ γλυκόν, φάγε στὴν τράπεζα ὀλίγον καὶ ἐξ ὅλων εἰς δόξαν Θεοῦ. Τρῶγε καὶ ἔχε ταπεινώσιν, νὰ μὴν κρίνης τοὺς ἄλλους.

Καὶ μετὰ τὸ μεσημέρι δὲν ἔχεις εὐλογίαν νὰ δέχεσαι κανένα νὰ ὀμιλῆς, οὔτε μοναχὸν οὔτε κοσμικόν. Ὅποιος καὶ ἂν εἶναι, ἃς ἔλθῃ πρῶτῃ.

Αὐτὴ ἡ τάξις πρέπει νὰ φυλάγεται. Καὶ κἂν εἶναι Πάσχα, κἂν Χριστούγεννα, κἂν Ἀπόκριες, πάντα θὰ τρώγῃς μίαν φορὰν. Καὶ τὴν Καθαρὰν Δευτέραν, ἃς

μη νηστεύσης τριήμερον, ἀλλὰ πίνης ζεστό αὐτὰς τὰς τρεῖς ἡμέρας με ὀλίγον ψωμί ἢ παξιμάδι ἀφοῦ νυκτώσῃ.

Καὶ εἰς ὅλα ἔχε μέτρον καὶ διάκρισιν. Ἄλλὰ ἐπειδὴ πολλάκις αὐτὰ σοῦ τὰ ἔχω εἰπῆ καὶ τὴν τάξιν πλέον γνωρίζεις, διὰ τοῦτο ἀφήνω νὰ λέγω τὰ ὅμοια, καὶ διότι ἡ πράξις μετὰ τοῦ μακροῦ χρόνου, βοηθεῖα τῆς χάριτος σοφίσει ὑμᾶς τὸ πλέον. Ἄμην.

6'

Πρὸς ἀπάντησιν ἐρωτήσεων τοῦ αὐτοῦ.

δοῦ ὅτι ἔμαθες, τέκνον, πῶς νὰ διάγῃς. Μάθε καὶ δι' ὅσα με ἐρωτᾷς καὶ ἐπιθυμοῦς νὰ μάθῃς.

Καὶ πρῶτον λέγομεν δι' ἐκεῖνα, ὅπου λέγεις ὅτι ἀκούεις μέσα σου τὸ "Ἅγιος-Ἅγιος... καὶ λοιπὰ ὅσα μοῦ γράφεις. Αὐτὰ ἐγὼ λέγω, τέκνον μου, ὅτι σὺ κοιμᾷσαι καὶ τὰ

ἀκοῦς. Διότι εἶναι ἓνας ὕπνος εἰς τοὺς ἀγωνιστάς, ὅταν τὸ σῶμα ἀδυνατίσῃ, πολὺ λεπτός. Καὶ ὅταν στέκεται ὀρθίος ἢ κάθεται τὸν κλέπτει χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ. Καὶ τότε βλέπει αὐτὰ καθ' ὕπνον, καὶ νομίζει ὅτι εἶναι ξύπνιος, ἀλλὰ δὲν εἶναι. Καὶ καταντᾷ νὰ κοιμᾶται, ὅλην τὴν νύκτα, καὶ δὲν τὸ γνωρίζει. Λοιπὸν σὺ δοκίμασον τὴν νύκτα σου νὰ ἀγρυπνᾷς με ἀνάγνωσιν ὀρθίος· περιπάτει μέσα εἰς τὸ δωμάτιον· πλύνε τὸ πρόσωπόν σου διὰ νὰ ξυπνᾷς· καὶ τότε θὰ γνωρίσῃς πῶς τὰ βλέπεις. Διότι στὸν ὕπνον τὰ βλέπουν ὅλοι οἱ ἀγωνισταί. Ἄν πάλιν τὰ βλέπῃς ἐξυπνος, καὶ πάλιν πλάνη δὲν εἶναι. Ὁ δαίμων

τοιαῦτα δὲν λέγει: "προσκυνῶ Πατέρα, Υἱόν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα".

Καὶ πάλιν μοῦ γράφεις διὰ τὸ σκίσημα τῆς καρδίας ὅπου λέγεις ὅτι αἰσθάνεσαι. Εἰς τοῦτο γνώριζε ὅτι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος καθάριση τὴν ψυχὴν του, καὶ συλληφθῆ μέσα ὁ νέος Ἀδάμ ὁ γλυκύτατος ἡμῶν Ἰησοῦς, τότε ἡ καρδιά μὴ δυναμένη νὰ κρατήσῃ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἄρρητον ἐκείνην ἡδονὴν ὅπου πίπτει εἰς τὴν καρδίαν, σκιρτᾷ καὶ ρέουν οἱ ὀφθαλμοὶ γλυκύτατα δάκρυα, καὶ ὅλος ὁ ἄνθρωπος γίνεται ὡς φλόγα πυρὸς ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ὁ νοῦς γίνεται ὅλος φῶς καὶ ἐκπλήττεται καὶ θαυμάζει τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ὅπως ἐσὺ μοῦ γράφεις ὅτι σκοτιζέσαι καὶ ποῦ εἶσαι δὲν γνωρίζεις. Λοιπὸν εἰς αὐτὰ ἐσὺ λάθος τὰ ἐννοεῖς, καὶ πρόσεχε.

Καὶ πάλιν μοῦ λέγεις ὅτι τὸ σῶμα παραλύει καὶ γίνεται ὡσὰν νεκρόν. Καὶ σοῦ λέγω. Πολλάκις τὸ μὲν σῶμα παραλύει, ἀλλὰ ὁ νοῦς γίνεται ὅλος ὀφθαλμός, καὶ ἡ καρδιά αἰσθάνεται πολλὴν γλυκύτητα καὶ χαρὰν ἄμετρον. Τέλος καὶ αὐτὰ, ἂν εἶναι ὅπως ἐγὼ σοῦ γράφω, πάλιν δὲν εἶναι μεγάλα μέτρα, ἀλλὰ εἶναι τῶν ἀρχαρίων. Ὅταν καθαρίζεται ἡ ψυχὴ, τότε αὐτὰ βλέπει. Ὅταν ὁμως τελείως καθαρῶσθῃ, τότε ἀλλέως βλέπει, τὸ ὅποιον δὲν σοῦ γράφω, διότι δὲν δύνασαι νὰ ἐννοήσῃς. Τώρα μόνον τοῦτο σοῦ λέγω. Νὰ εὐχέσαι εἰς τὸν Θεὸν νὰ σοῦ δώσῃ γνῶσιν πνευματικῆς διακρίσεως, πῶς πρέπει νὰ φρονῆς καὶ τί πρέπει νὰ ἔχῃς εἰς τὸν νοῦν σου, ἕως νὰ ἀξιωθῆς τῆς πραγματικῆς ἀληθείας. Ἡ δὲ ἀλήθεια εἶναι ὁ Χριστός· Ὡ. ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

γ'

*Περὶ πνευματικῆς ἐργασίας τῆς διανοίας,
καὶ πῶς πρέπει νὰ φρονοῦμεν.*

ἠτῶς ἔμαθες, τέκνον, τὰς πληροφορίας τῶν σῶν ἐρωτήσεων. Ἄκου καὶ πῶς πρέπει νὰ πολεμῆς μετὰ τοὺς ἐχθρούς. Καὶ μετὰ προσοχῆς νὰ τὸ διαβάσῃς πολλὰς φορὰς ὡσὰν μάθημα. Διὰ νὰ γνωρίζῃς, τί νὰ ζητήσῃς, καὶ πῶς πρέπει νὰ πολεμῆς μετὰ τοὺς λογισμοὺς τῆς ὑπερηφανείας, ὅταν σοῦ λέγουν ὅτι ἀγίασες ἢ ὅτι ἔχεις τὴν χάριν καὶ πολὺ κλαίεις.

Ἔτσι νὰ λέγῃς πρὸς τὸν Κύριον:

“Ὡ ἠγαπημένε μου, γλυκύτατε Ἰησοῦ Χριστέ· ποῖος δι’ ἐμὲ σὲ παρεκάλεσε, καὶ ποῖος ἐπροσευχήθη νὰ μὲ φέρῃς εἰς τὸν κόσμον, καὶ νὰ γεννηθῶ σὲ γονεῖς καλοὺς καὶ πιστοὺς Χριστιανούς· ὅπου τόσοι ἄλλοι γεννῶνται σὲ Τούρκους, Φράγκους, Μασῶνους, καὶ Ἑβραίους, καὶ εἰδωλολάτραις, καὶ λοιποὺς, ὅπου δὲν σὲ πιστεύουν, ἀλλὰ εἶναι ὡς νὰ μὴ εἶχον τελείως γεννηθῆ

καὶ κολάζονται αἰωνίως; Πόσον λοιπὸν πρέπει ἐγὼ νὰ σὲ ἀγαπῶ καὶ νὰ σὲ εὐχαριστῶ διὰ τὴν τόσῃν μεγάλην χάριν καὶ εὐεργεσίαν ὅπου μοῦ ἔκαμες; Καὶ τὸ αἷμα μου νὰ χύσω δὲν δύναμαι νὰ σὲ εὐχαριστήσω.”

Ἄλλὰ καὶ πάλιν, Σωτὴρ μου γλυκύτατε, ποῖος δι’ ἐμὲ σοῦ ἠῤυχετο νὰ μὲ ὑπομένης, τόσα ἔτη – ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας ἀμαρτάνοντα – καὶ δὲν μὲ βαρέθης ὅπου μὲ ἔβλεπες, ἀδικοῦντα, κλέπτοντα, ὀργιζόμενον, γαστριμαργοῦντα, πλεονέκτην, φθονερόν, ζηλότυπον, καὶ πλήρωμα πάσης κακίας, καὶ Σὲ τὸν Θεόν μου διὰ τῶν ἔργων μου ὑβρίζοντα;

Σὺ δὲ ὁ Κύριός μου δὲν ἔστειλες θάνατον νὰ μὲ πάρῃ ἐν ἀμαρτίαις, ἀλλὰ προθύμως μὲ ὑπέμενες. Ὅπου ἂν ἀπέθνησκα, αἰωνίως θὰ ἐκολαζόμουν! Ὡς τῆς ἀγαθότητός σου Κύριε!

Ἄλλὰ καὶ πάλιν, ποῖος δι’ ἐμὲ σὲ ἰκέτευε νὰ μὲ φέρῃς εἰς μετάνοιαν καὶ ἐξομολόγησιν, καὶ νὰ μὲ ἐνδύσῃς τὸ Μέγα καὶ Ἀγγελικὸν Σχῆμα; Ὡς τῆς μεγαλωσύνης Σου Κύριε! Ὡς τῆς φρικτῆς Σου καὶ μεγίστης οἰκονομίας! Ὡς τῆς πλουσίας Σου δωρεᾶς, Δέσποτα! Ὡς τῶν ἀκενώτων Σου θησαυρῶν καὶ ἀνεκδιηγῆτων μυστηρίων! Τίς μὴ φρίξῃ θαυμάζων τὴν Σὴν ἀγαθότητα; Τίς μὴ ἐκπλαγῆ ὀρῶν τὸ Σὸν πλούσιον ἔλεος; Φρίττω, Δέσποτα, νὰ διηγοῦμαι τὴν Σὴν πλουσίαν δωρεάν.

Ὁ Δεσπότης μου καὶ Κύριος σταυρώνεται διὰ

νὰ σώσῃ τὸν σταυρώσαντα. Ἐγὼ διὰ τὰς ἀμαρτίας μου τὸν Πλάστην μου σταυρώνω, καὶ ὁ πλάσας με ἐμὲ ἐλευθερώνει! Ὡς γλυκεῖα ἀγάπη Ἰησοῦ, πόσον σοῦ εἶμαι χρεώστης! Ὅχι, Πλάστα μου, εἰὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν πρέπει νὰ σὲ ἀγαπῶ ὅπου μοῦ ὑπόσχεσαι ὄχι, ἐπειδὴ μοῦ λέγεις νὰ μοῦ δώσῃς τὴν χάριν Σου, οὔτε διὰ τὸν Παράδεισον· ἀλλὰ χρεωστῶ νὰ σὲ ἀγαπῶ, διότι μὲ ἠλευθέρωσας ἐκ τῆς δουλείας τῆς ἀμαρτίας καὶ τῶν παθῶν”.

Ὡς θαῦμα μέγα! Ποῖος δοῦλος ἀγοραζόμενος ζητεῖ μισθόν, ἐπειδὴ ἐργάζεται τὸν Κύριόν του; Καὶ πῶς δύναται ζητῆσαι ἐλευθερίαν, ἀφοῦ χρεωστῆ τῆς ἐξαγορᾶς τὰ χρήματα; Ἴδου ὁ Βασιλεὺς καὶ Κύριος τῶν ἀπάντων δι’ ἐσὲ ἐσταυρώθη καὶ σὲ ἠλευθέρωσε ἐκ τῆς δουλείας τῶν δαιμόνων. Καὶ σοῦ ἔδωκεν ἐντολὰς ὡς ἀντιφάρμακα τῶν παθῶν, ἵνα, αὐτὰς ἐργαζόμενος ἐκφύγῃς τὰ νικῶντά σε πάθη. Σὲ λέγει: Μὴ πορνεύσῃς. Καὶ κοπιᾶζεις νὰ γίνῃς σώφρων· διότι, ἂν δὲν βιασθῆς νὰ γίνῃς σώφρων, ἐξ ἀνάγκης θὰ γίνῃς πόρνος. Μὴ κλέπτῃς, διὰ νὰ γίνῃς πιστός· καὶ ἂν δὲν βιασθῆς νὰ γίνῃς πιστός, θὰ γίνῃς ἐξάπαντος κλέπτῃς. Μὴν εἶσαι φιλάργυρος, διὰ νὰ εἶσαι ἐλεήμων· καὶ ἂν δὲν βιασθῆς νὰ γίνῃς ἐλεήμων, θὰ γίνῃς φιλάργυρος. Μὴ γαστριμαργῆς διὰ νὰ γίνῃς ἐγκρατής. Ἐχε ἀγάπην, διὰ νὰ μὴ γίνῃς φθονερός. Ἔτσι καὶ ὄλαι αἰ ἀρεταί.

Καὶ λοιπόν, ἀφοῦ ὁ Κύριος πρῶτον διὰ τοῦ θείου Βαπτίσματος μᾶς ἐλευθέρωσε, μᾶς ἔδωκε τὰς θείας Αὐτοῦ ἐντολὰς ὡς ἀντιφάρμακα τῶν παθῶν, διὰ νὰ

μην περιπέσωμεν πάλιν εἰς τὴν δουλείαν τῆς ἀμαρτίας. Λοιπὸν ἡμεῖς, ὄχι ὅτι ἐργαζόμεθα τὸν Θεὸν καὶ μᾶς χρεωστεῖ μισθόν· ὄχι ὅτι ἐργαζόμεθα διὰ τὴν αἰώνιον ζωὴν· ἀλλὰ ὡς δοῦλοι ἀγοραστοὶ ἐργαζόμεθα διὰ νὰ μὴν γίνωμεν δοῦλοι τῶν δαιμόνων. Χρεωστοῦμεν νὰ ἐργαζώμεθα, ὅτι ἐξηγοράσθημεν. Καὶ ἀφοῦ χρεωστοῦμεν πρέπει νὰ τὸν ὑπηρετοῦμεν μὲ μεγάλην ταπεινώσειν, φυλάσσοντες πάσας τὰς ἀγίας Αὐτοῦ ἐντολάς. Καὶ ἂν λοιπὸν εὐρεθῶμεν πιστοὶ δοῦλοι, τότε ὁ Κύριος δίδει εἰς ἡμᾶς, δωρεάν τὴν θείαν αὐτοῦ χάριν καὶ μᾶς ἀπαλλάσσει ἐκ τῶν παθῶν. Καὶ τὴν οὐράνιον αὐτοῦ Βασιλείαν μᾶς χαρίζει λέγων· “Δεῦρο, δούλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! Ἐπὶ ὀλίγων ἐφάνης πιστός· ἐπὶ πολλῶν σὲ καταστήσω”. Βλέπεις, τέκνον; Δὲν μᾶς λέγει· ἔλα νὰ σοῦ δώσω τοὺς κόπους σου ὅπου μὲ εἰργάσθης, ἀλλὰ ἔλεος ἀγάπης διὰ τῆς πολλῆς αὐτοῦ ἀγαθότητος δίδει εἰς ἡμᾶς τὴν γλυκείαν αὐτοῦ χάριν. Μᾶς παίρνει καὶ τὰ ἐνοχλοῦντα ἐν ἡμῖν πάθη καὶ ἐν γένει μᾶς ἀξιώνει τῆς Αὐτοῦ Βασιλείας.

“Ὅταν λοιπὸν προσέρχεται νὰ κάμῃς τὸ χρέος σου, τὴν προσευχὴν, πρόσελθε μετὰ μεγάλης ταπεινώσεως, ζητῶν τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Ὅχι ὅτι σὲ χρεωστεῖ καὶ πρέπει νὰ σοῦ δώσῃ τὴν χάριν, ἀλλ’ ὅτι εἶσαι δέσμιος καὶ ζητεῖς χάριν νὰ σὲ λύσῃ, λέγων:

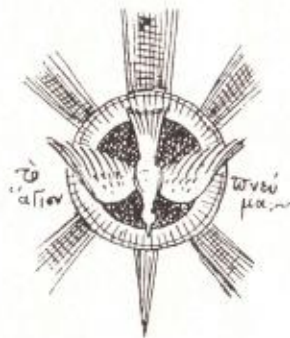
“Δέσποτα γλυκύτατε Κύριε ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστέ, ἐξαπόστειλον τὴν ἀγίαν σου χάριν καὶ λύσόν με ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἀμαρτίας. Φώτισόν μου τὸ σκότος τῆς ψυχῆς, ὅπως κατανοήσω τὸ σὸν ἄπειρον ἔλεος, καὶ ἀγαπήσω καὶ εὐχαριστήσω ἀξίως Σὲ τὸν γλυκύτατον Σωτῆρα μου, τὸν ἄξιον

πάσης ἀγάπης καὶ εὐχαριστίας.

Ναὶ ἀγαθὲ εὐεργέτα μου καὶ πολυεύσπλαχνε Κύριε· μὴ ἀπόσῃ ἀφ’ ἡμῶν τὸ σὸν ἔλεος, ἀλλὰ σπλαχνίσθητι τὸ σὸν πλάσμα.

Γινώσκω, Κύριε, τὸ βάρος τῶν ἐμῶν πλημμελημάτων, ἀλλὰ εἶδον καὶ τὸ σὸν ἀνείκαστον ἔλεος. Θεωρῶ τὸ σκότος τῆς ἀναισθήτου μου ψυχῆς, ἀλλὰ πιστεύω μὲ χρηστὰς ἐλπίδας, ἀναμένων τὸν θεῖον σου φωτισμὸν καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν τῶν πονηρῶν μου κακῶν καὶ ὀλεθρίων παθῶν· τῇ πρεσβείᾳ τῆς γλυκυτάτης Σου Μητρὸς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας καὶ Πάντων τῶν Ἀγίων. Ἀμήν”.

Ἔτσι μὴ παύσης νὰ παρακαλῆς ἕως τελευταίας σου ἀναπνοῆς καὶ ὁ Θεὸς δυνατὸς εἶναι πληρῶσαι τὴν σὴν αἴτησιν· Ὡ, ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

δ'

*Περί προσοχής· ἂν μᾶς ἔλθῃ ἡ θεία βοήθεια, πῶς
νὰ παλαιώμεν τὸν λογισμὸν τῆς οἰήσεως.*

μαθες, τέκνον, πῶς νὰ φρονῆς·
μάθε καὶ πῶς νὰ πολεμῆς. Ἐὰν ὁ
ἀγαθὸς Κύριος μᾶς ἐπισκεφθῇ καὶ
μᾶς ἐλευθερώσῃ ἐκ τῶν παθῶν,
καὶ δείξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἀπειρον
Αὐτοῦ ἀγάπην, μὴ νομίσης ὅτι
πλέον δὲν σοῦ χρησιμεύει φυλακὴ.
Ἄλλὰ μάθε ὅτι, ὅσον μὲν εἴμεθα

πτωχοί, ζητοῦμεν πλούτον. Καὶ ὅταν πλουτήσωμεν,
τότε ἔχομεν περισσότερο φόβον, μὴν τύχη καὶ
κοιμηθῶμεν ἢ ἀμελήσωμεν καὶ εἰσέλθουν οἱ λησταὶ
καὶ μᾶς κλέψουν τὸν θησαυρόν.

Καὶ ἄκουσον παράδειγμα διὰ τοὺς ληστές:

Ἄφου προσεύχεσαι, σοῦ ἦλθε θεῖος φωτισμός,
αἰσθάνεσαι χαρὰν καὶ γλυκύτητα ἄρρητον. Ἀμέσως
ἕνας ληστής, ἡ οἴησις, ἦλθε καὶ σοῦ λέγει μυστικῶς:
ᾠ! Τώρα ἐσὺ ἀγίασες! Λέγε του: Παῦσε, κακὲ
δαίμον, ὅτι ἂν καὶ ἕως τρίτου οὐρανοῦ ἀνεβῶ, ἀπὸ
ἐμένα οὐδὲν εἶναι. Καὶ ἰδοὺ τί λέγει ὁ Παῦλος:

“ἀρπαγῇ ἠρπάγην καὶ ἤκουσα ἄρρητα ῥήματα”. Λοι-
πὸν μήπως αὐτὸς ἀνέβη θεληματικῶς; Ὅχι. Καὶ ἀφ’ οὗ
ἄλλος τὸν πηγαίνει, ἔχει αὐτὸς τίποτε ἐδικόν του;
Ὅχι. Ἴδου πάλιν τί λέγει, ὅταν ὅλον τὸν κόσμον
ἔσωζε διὰ τοῦ κηρύγματος· “οὐχὶ ἐκ θελήματος
πράττω ταῦτα, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ἐν ἐμοὶ ἐνεργοῦντος
Χριστοῦ”.

Βλέπεις, τέκνον; Τί εἶχε λοιπὸν ἐκεῖνος ἐδικόν του,
ἐνῶ ἄλλος τὸν ὀδηγεῖ; Λέγε λοιπὸν καὶ σὺ πρὸς τὴν
κακὴν ὑπερηφάνειαν· ὅτι, ἐὰν ἀνεβῶ στοὺς οὐρα-
νοὺς, καὶ τοὺς Ἀγγέλους ἰδῶ, καὶ μὲ τὸν Κύριον
ὀμιλήσω, οὐδὲν εἶναι ἀπὸ ἐμένα. Ὅτι ἠθέλησεν ὁ
Βασιλεὺς νὰ πάρῃ πηλὸν, λάσπην ἐκ τοῦ βορβόρου
καὶ νὰ τὸν θέσῃ πλησίον τοῦ θρόνου του. Βασιλεὺς
δὲν εἶναι; Ὅπως θέλει κάμνει. Ἄλλὰ μήπως δύναται ὁ
πηλὸς νὰ ὑπερηφανεύεται, ἐπειδὴ εἶναι κοντὰ εἰς τὸν
Βασιλέα; Ὅχι. Ἄλλὰ μᾶλλον θαυμάζει τὴν ἀγαθότητα
τοῦ Βασιλέως καὶ τὴν ταπεινώσιν. Πῶς δὲν ἐσυχάθη
τὸν πηλὸν τὸν βρώμικον, ἀλλὰ τὸν ἔφερε πλησίον του.
Λοιπὸν, ὅπως ἐκ τῆς λάσπης σὲ ἀνέβασε, ἔτσι πάλιν,
ὅταν Αὐτὸς θέλῃ, σὲ ρίπτει κάτω εἰς τὴν φύσιν σου
λάσπην. Λοιπὸν, οὔτε ὅταν σὲ ἀνέβασε ἦτον καμμία
ἐδική σου προκοπὴ, οὔτε ὅταν σὲ ρίξῃ κάτω ἐκεῖθεν
ὅπου σὲ ἔλαβε πρέπει νὰ λυπῆσαι, ἀλλὰ νὰ λέγῃς:
Ἐγὼ μὲν, Κύριε, εἶμαι ἄξιος υἱὸς τῆς κολάσεως καὶ
δὲν παραπονοῦμαι, ὅτι αὐτῆς τὰ ἔργα ἐπραξα καὶ
πράττω. Λοιπὸν ἐσὺ ἠθελες, μὲ ἀνέβασες στοὺς
οὐρανοὺς· ἐσὺ θέλεις, μὲ ρίχνεις στὸν Ἄδη· γεννηθῆτω
τὸ θέλημά Σου τὸ ἅγιον.

Τότε μόνον πρέπει νὰ λυπῆσαι, ὅταν ἐσὺ κάμῃς

ἀμαρτίαν καὶ πέσης. Καὶ ὄχι νὰ λυπῆσαι, ἐπειδὴ ἔπεσες, ἀλλὰ νὰ λυπῆσαι, ἐπειδὴ ἐλύπησες τὸν Θεὸν κατόπιν τόσης ἀγάπης ὅπου σοῦ ἔδειξε καὶ σὺ ἐφάνης ἀχάριστος. Ἄλλὰ καὶ πάλιν νὰ ἀνανεώσης ἐλπίδας νὰ σηκωθῆς. Νὰ μὴ ἀπελπισθῆς, ἐπειδὴ ἤμαρτες. Εἰ δὲ καὶ χωρὶς ἐδικήν σου ἀμαρτίαν ἠλλοιώθης, μὴ φοβῆσαι, ἀλλὰ χαίρε, ὅτι εἶδες τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἀπέκτησες πίστιν περισσοτέραν καὶ θερμὴν ἐλπίδα, ὅτι ἐλέει Θεοῦ καὶ φιλανθρωπία μέλλεις νὰ γίνης κληρονόμος ἐκείνων ποὺ εἶδες. Καὶ βιάζου νὰ ἀποκτήσης περισσοτέραν ταπεινώσιν.

Ὅταν πάλιν σοῦ λέγη, ὁ κακὸς δαίμων ὅτι εἶσαι ἀνώτερος τῶν ἄλλων μοναχῶν λέγε του: Παῦσε δαίμον, διότι ἂν θελήσῃ ὁ Κύριος νὰ ἐκχύσῃ τὴν θείαν του χάριν ἐπὶ πάντας ἀνθρώπους, ὅλοι θὰ γίνουν ὅμοιοι. Λοιπὸν, τί πταίει αὐτὸς ὅπου δὲν ἔχει τὴν χάριν ἢ ἔχει ὀλίγον; Ἴδου ὁ Κύριος δίδει τὸν ἓνα πέντε τάλαντα, τὸν ἄλλον ἔδωσε δύο. Μήπως πταίῃ ὁ λαβὼν τὰ δύο; Ὅχι. Ὁ Κύριος γινώσκει τοῦ κάθε ἑνὸς τὸ συμφέρον. Ὅμως, ἂν καὶ δύο τοῦ ἔδωσεν, ἤκουσε τῆς ἰδίας φωνῆς: "Ἐἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου". Δὲν τοῦ εἶπε: "Διατί καὶ ἐσὺ δὲν τὰ ἔκαμες δέκα;" Βλέπεις λοιπὸν, τέκνον, ὅτι ἂν καὶ ἐσὺ ἐλαβες πολὺ παρὰ Θεοῦ, πολὺ καὶ θὰ σοῦ ζητήσῃ;

Λοιπὸν, οὔτε ὁ λαβὼν πολλὴν χάριν δύναται νὰ ἐξουθενῆ καὶ νὰ κατακρίνῃ τὸν μὴ ἔχοντα, οὔτε ὁ μὴ ἔχων τὴν ἰδίαν χάριν πρέπει νὰ λυπῆται καὶ νὰ γογγύζῃ, διατί δὲν δίδει καὶ εἰς αὐτὸν τὰ ὅμοια ὁ Θεός. Ἄλλὰ πρέπει ὁ μὲν ἔχων τὴν χάριν νὰ ὑπομένῃ μακροθύμως τὸν μὴ ἔχοντα, βαστάζων πάσας τὰς

σωματικὰς καὶ ψυχικὰς αὐτοῦ ἀσθενείας, καὶ νὰ τὸν καθοδηγῆ μετὰ διακρίσεως εἰς τὴν πνευματικὴν ὁδόν, ἕως καὶ αὐτὸς ἀναλόγως νὰ διπλασιάσῃ τὸ τάλαντον ἢ μᾶλλον νὰ ἔλθῃ μία ἀκτίνα νὰ ἀνοίξῃ καὶ φωτίσῃ καὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς, νὰ ἴδῃ τὸ ὑστέρημα του καὶ ἀδιακρίτως νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν μειζότερον ἀπὸ αὐτόν.

Αὐτὸς λοιπὸν, τέκνον, εἶναι ὁ τρόπος τοῦ φρονήματος ὅπου πρέπει νὰ φρονῶμεν· ὅτι χωρὶς τὴν βοήθειαν τοῦ Ἁγίου Θεοῦ δὲν δυνάμεθα πράξαι οὐδέν, καθὼς μᾶς λέγει ὁ Κύριος: "χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν"· καὶ, "ἂν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες". Πρέπει λοιπὸν νὰ ζητῶμεν νὰ μᾶς δοθῇ καὶ πνευματικὴ γνῶσις μετὰ διακρίσεως. Διότι χωρὶς αὐτῶν καὶ αὐτὰ ὅπου μᾶς φαίνονται καλὰ εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς, εἶναι κακὰ καὶ ἀνάποδα. Καὶ ἐκεῖ ποὺ βλέπομεν μέλι εἶναι φαρμάκι. Διότι ἢ μὲν διάκρισις βλέπει, μετρεῖ, καὶ ζυγίζει, ἢ δὲ γνῶσις τὰ διαλύει καὶ καταργεῖ κάθε κακίαν καὶ λογισμὸν ὑπερηφανείας· ἢ ταπεινώσιν τὰ συνάζει, καὶ ἢ χάρις καὶ ἢ ἀγάπη τὰ φυλάγει, ὡς κεφάλαιον ὅλων τῶν ἀρετῶν. Διὰ τῆς ὁποίας καὶ ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς ἦλθε καὶ ἐσταυρώθη διὰ νὰ δεῖξῃ εἰς ἡμᾶς τὴν ἄπειρον Αὐτοῦ ἀγάπην ὅπου ἔχει εἰς τὸ πλάσμα του. Αὐτῷ ἢ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ε'

Περὶ τοῦ πῶς ἔρχεται ἡ θεία Χάρις, καὶ πῶς γνωρίζεται ἐκ τῆς πλάνης, καὶ περὶ τῆς συντόμου ὁδοῦ.

οιπὸν ἄκουσον, τέκνον, καὶ πῶς ἔρχεται ἡ θεία χάρις καὶ πῶς γνωρίζεται. Καὶ λέγομεν ὅτι ἐκεῖνος ὅπου ἐγεύθη τὸ κρασί, κατόπιν, ἐὰν τοῦ δώσουν ξύδι τὸ γνωρίζει. Ἔτσι ἐννόησον καὶ περὶ τῆς θείας χάριτος. Ὁ γευόμενος πρῶτον αὐτὴν γνωρίζει κατόπιν τὴν πλάνην. Ὅτι ὁ μὲν δαίμων προσποιεῖται τὴν χάριν, ὁμοίως ὁ φαγὼν ἐκ τοῦ καρποῦ τῆς ἀληθείας, ὡς εἴπωμεν, αὐτὸς γνωρίζει τὸν καρπὸν τῆς πλάνης. Διότι, ὀλίγον μόνον νὰ προσέξῃ ὁ νοῦς εἰς τὴν πλάνην, γεμίζει ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου ταραχήν. Ὁ νοῦς σκοτίζεται καὶ αἱ τρίχες τοῦ ἀκόμη σηκώνονται. Ἄλλὰ καὶ τὸν φουσκώνει ὡς ἀνεμόφουσκα. Ἡ δὲ θεία χάρις, εἶναι γλυκεία, εἰρηνική, ταπεινή, ἡσυχη, καθαρτική, φωτιστική, χαροποιός, καὶ δὲν χωρεῖ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν, ὅτι εἶναι ἡ θεία χάρις.

Καὶ πρόσεχε καλῶς νὰ μάθῃς τίνι τρόπῳ ἔρχεται ἡ

θεία Χάρις, καὶ πῶς γνωρίζομεν τὴν ὁδὸν τῆς ἀληθείας ἐκ τῆς πλάνης.

Καὶ λέγομεν ὅτι ἡ μοναχικὴ ζωὴ ἔχει οὕτως:

Ἄφοῦ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ φωτίσῃ τὸν ἄνθρωπον καὶ φύγῃ τὸν κόσμον ἔρχεται εἰς Κοινόβιον, ἢ μὲ ἄλλους πολλοὺς ἀδελφούς. Κάμνει εἰς ὅλους ὑπακοὴν καὶ ἀναπαύεται φυλάττων τὰς θείας ἐντολάς. Καὶ ἐκτελῶν τὰ διατεταγμένα πνευματικὰ του καθήκοντα ἀναμένει μὲ χρηστὰς ἐλπίδας τὸ ἔλεος τοῦ φιλανθρωποῦ Θεοῦ. Αὐτὸς λοιπὸν εἶναι ὁ κοινὸς δρόμος ὅπου βαδίζουν οἱ πολλοὶ Πατέρες. Ὅμως ἔχει καὶ ἄλλην ὁδὸν σύντομον, διὰ τὴν ὁποίαν καὶ τὸν λόγον ποιοῦμεν. Αὐτὸς δὲ ὁ σύντομος δρόμος δὲν εἶναι εὕρημα τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως, ἀλλὰ Αὐτοῦ τοῦ ἰδίου Δεσπότη, ὅπου καθοδηγεῖ τὸν καθένα, ὡς βούλεται τὸ ἅγιον Αὐτοῦ θέλημα.

Καὶ ἀφοῦ ὁ φιλάνθρωπος καὶ ἀγαθὸς Θεὸς ἐξαποστείλῃ τὴν ἀκτίνα τῆς θείας Αὐτοῦ χάριτος μέσα εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἁμαρτωλοῦ, εὐθύς αὐτὸς ἐξανίσταται ζητῶν πνευματικούς πρὸς ἐξομολόγησιν τῶν πεπραγμένων ὑπ' αὐτοῦ κακῶν. Ζητεῖ καὶ ἐρήμους καὶ σπήλαια πρὸς φύλαξιν ἀπὸ τῶν παθῶν καὶ διόρθωσιν τῶν πρώην κακῶν διὰ σκληραγωγίας, πείνης, δίψης, κρύου, ζέστης καὶ λοιπῶν ἀσκήσεων. Ὁ δὲ Κύριος τοῦ ἐπιθέτει πλέον περισσοτέραν θέρμην - ὅπου ὡς φλογίζουσα κάμινος καίει τὴν καρδίαν του πρὸς θερμὸν ἔρωτα διὰ τὸν Θεόν - καὶ ζῆλον ἄμετρον πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν θείων ἐντολῶν, καὶ μίσος ἀπεριόριστον κατὰ τῶν παθῶν καὶ τῆς ἁμαρτίας.

Καί λοιπόν ἄρχεται μετὰ μεγάλης προθυμίας νά διασκορπᾶ πάντα τὰ ἑαυτοῦ ὑπάρχοντα, εἴτε ὀλίγα, εἴτε πολλά. Καί ἀφοῦ γίνῃ τελείως πένης καί κατὰ μέρος φυλάξῃ τὰς θείας ἐντολάς, μὴ δυνάμενος ἐπὶ πλέον κρατῆσαι τὴν ἀγάπην καί τὸν πόθον τῆς ἐρήμου, τρέχει ὡς διψῶσα ἔλαφος τὰς ἐρήμους, ζητῶν ὁδηγὸν καί χειραγωγὸν πρὸς τὴν ἀνάβασιν τῆς πνευματικῆς πολιτείας.

Ὅμως δυστυχῶς, ἐπειδὴ τὴν σήμερον ἐξέλιπον οἱ σπουδαῖοι ὁδηγοὶ καί εἶναι πολὺ ὀλίγοι οἱ τὴν αὐτὴν ὁδὸν περιπατοῦντες, διὰ τοῦτο κλαίει καί ὀδύρεται, μὴ εὐρίσκων κατὰ τοὺς παλαιοὺς καιροὺς, ὡς αὐτὸς ἐπιθυμεῖ. Ὅμως τί ἔχει νά κάμῃ ὅπου ἔχει μεγάλην θέρμην διὰ ἡσυχίαν; Ἐξετάζει καί ζητεῖ τὸν πλέον ἔμπειρον ὁδηγὸν καί καταβάλλει ἑαυτὸν ἐν ὑπακοῇ, καί μὲ εὐχὴν καί εὐλογίαν ἄρχεται τῶν πνευματικῶν ἀγώνων.

Ἐδῶ τώρα: Πολλοὶ ἔχοντες αὐτὴν τὴν θέρμην ἔλαβον τὸ ἅγιον Σχῆμα καί ἔφυγον κατὰ μόνας εἰς ἡσυχίαν μὲ εὐχὴν καί εὐλογίαν τοῦ Γέροντος, καί κατὰ καιροὺς ἤρχοντο καί ἐσυμβουλευόντο. Καί ἄλλοι πάλιν ἔμενον μαζὶ καί εἶχον τὴν ἄδειαν εἰς ὠρισμένας ὥρας ἐφησυχάζειν καί ἐπιχειρεῖν πάσης ἀρετῆς· κλαίειν, ἀγρυπνεῖν, νηστεύειν, εὐχεσθαι, ἀναγινώσκειν, καί ποιεῖν μετανοίας κατὰ δύναμιν, καί ἐν γένει φροντίζειν τῆς καθαρότητος καί πολεμεῖν μετὰ τῶν παθῶν. Καί ἀφοῦ, ὡς εἶπομεν, ἡσυχάσῃ δι' ἐνὸς τρόπου ἐπιδίδεται περαιτέρω εἰς τὴν ἄσκησιν.

Ὅμως ἐδῶ θέλει προσοχὴν. Διότι πολλοὶ ἐχωρίσθη-

σαν, ὄχι ἀπὸ φλέγουσαν ἀγάπην Χριστοῦ καί ἐπιθυμίαν πρὸς ἀγῶνας καί θλίψεις, ἀλλὰ θέλουν τὴν ἡσυχίαν πρὸς θεραπείαν τῶν παθῶν των, διότι δὲν ὑπομένουν τὴν ὑπακοὴν καί τὰς ὑβρεῖς, ἀλλὰ ἀγαποῦν τὸ ἑαυτῶν θέλημα, καί δοῦλοι γενόμενοι τῶν παθῶν αὐτὰ ὑπερηγετοῦσι, θυμὸν λέγομεν καί ἐπιθυμίαν, καί τελείως πλανῶνται.

Ὁ δὲ ἐν ἀλήθειᾳ διὰ Χριστὸν ἡσυχάζων ἔχει τὸ δάκρυον διηνεκές, ἀποκλαιόμενος τὰς αὐτοῦ ἁμαρτίας καί ἐπιμελούμενος πάσης ἀρετῆς. Καί μετὰ θερμῆς πίστεως παραδίδεται εἰς τοὺς ἀγῶνας μέχρι θανάτου. Καί ἐμβάζων τὸν νοῦν εἰς τὴν καρδίαν βιάζεται διὰ τῆς εἰσπνοῆς καί ἐκπνοῆς νά λέγῃ τὴν εὐχὴν: Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ... ἐλέησόν με· καί νά συνάξῃ τὸν νοῦν κατὰ τὰς ὁδηγίας τῶν Νηπτικῶν Ἁγίων Πατέρων.

Καί ὅλα αὐτὰ μετερχόμενος καί ἐμπόνως ζητῶν τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἄρχεται ὀλίγον κατ' ὀλίγον μυστικῶς νά αἰσθάνεται νοερῶς τὴν θεῖαν βοήθειαν· καί ὡς ἓνα λουτρὸν ὀλίγον κατ' ὀλίγον νά καθαρίζῃ αὐτόν. Τοῦ μαλακώνει τὴν καρδίαν πρὸς κατάνυξιν, πρὸς πένθος, πρὸς ὑπακοὴν καί πρὸς ζῆλον καί θέρμην περισσοτέραν. Καί ὡς μία μητέρα τὸν βαστάζει καί τὸν παιδαγωγεῖ ὡς νήπιον. Καί ὅταν ἀναχωρῇ ἡ χάρις αὐτὸς μὴ γνωρίζων τὴν σοφίαν τοῦ ἁγίου Θεοῦ κλαίει καί ὀδύρεται ἀναζητῶν. Καί ἐπιβάλλει νηστείας ἐπὶ νηστείας, στάσεις καί ἀγρυπνίας, εὐχὰς καί δεήσεις, νομίζων ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἔλκεται ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ. Οἱ δὲ πειρασμοὶ πολυτρόπως τὸν θλίβουν διὰ νά ζητῇ περισσότερο μετὰ δακρύων τὴν θεῖαν βοήθειαν -

οικονομία της θείας Προνοίας διὰ νὰ τὸν γυμνάσῃ.

Καὶ ἀφοῦ πάλιν ἔλθῃ ἡ θεία ἐπίσκεψις αὐτὸς ὡς νήπιος ἄρχεται νὰ φωνάζῃ: "Αχ! "Αχ! Πῶς μὲ ἄφησες, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ μὲ πνίξουν οἱ δαίμονες; Μὴ φύγῃς πλέον! "Αχ! Τί νὰ κάμω, νὰ σὲ κρατήσω; Νομίζων ὡς νήπιος ὅτι οἱ ἀγῶνες τοῦ τὴν φέρνουν· καὶ πῶς νὰ κἀνῇ νὰ τὴν κρατήσῃ. Ἄλλὰ ὁ Θεὸς, ἕως πάλιν καλῶς νὰ τὴν γευθῇ, ἀμέσως ἀναχωρεῖ. Ἄλλὰ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔρχεται συντομώτερα καὶ περισσότερον. Ὁ δὲ νήπιος τῇ φρονήσει καὶ γνώσει ἄρχεται νὰ συνηθίζῃ καὶ νὰ ξεθαρρεύῃ, νομίζων ὅτι πλέον τοῦ ἐδόθη ὡς μίσθωμα τῶν κόπων του.

Καὶ ἐπὶ τρία καὶ τέσσερα συναπτὰ ἔτη βλέπει τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ διαρκῶς γυμνάζουσιν καὶ σοφίζουσιν αὐτὸν καὶ τὰ πάθη τοῦ ἐλαττούμενα καὶ τοὺς δαίμονας μὴ δυναμένους ἐπὶ πολὺ πολεμῆσαι αὐτὸν ἕνεκεν τῆς φρουρᾶς τῆς θείας τοῦ Θεοῦ χάριτος. Καὶ ἐὰν μὲν εἶναι ξύπνιος ἔχει παρηγορίαν τὰ δάκρυα, εἴτε περιπατεῖ, εἴτε ἐργάζεται. Ἄν δὲ νοερῶς εὐχεται ἔχει τὴν νοερὰν αἴσθησιν τῆς φωτεινῆς νεφέλης, ὅπου ἐνίοτε τὸν ἐπισκέπτεται. Ἐὰν πάλιν κοιμᾶται, ἔστω καὶ ὀλίγον, βλέπει τὰ ὠραῖα ἐνύπνια· παραδείσους μὲ ἄνθη χρυσοφαῖ καὶ βασιλικά ἀνάκτορα ἀνεκδιήγητα καὶ ὑπὲρ τὸν ἥλιον λάμποντα, καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ διάφορα ὅπου ἀφοῦ ξυπνήσῃ τὰ περιφέρει ὁ νοῦς καὶ τὸν κινεῖ πρὸς θέρημιν καὶ ζῆλον· θαυμάζων τὸ κάλλος τῶν αἰώνιων ἀγαθῶν καὶ πότε νὰ ἀξιωθῇ νὰ γίνῃ κληρονόμος.

"Ὁμως, τέκνον, καὶ ἐδῶ θέλει προσοχὴν καὶ διάκρι-

σιν, νὰ μὴν πιστεῦῃ τινὰς εἰς τὰ ἐνύπνια, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἂν εἶναι ἐκ Θεοῦ ἢ ἐκ δαιμόνων. Ἄλλὰ, ἐπειδὴ ὅλοι δὲν ἔχουν αὐτὴν τὴν διάκρισιν, δι' αὐτὸ ἂς μὴν τὰ πιστεῦῃ τελείως. Ὁμως τὰ ἐκ Θεοῦ γνωρίζονται. Πότε μὲν τὰ βλέπει ἐν βαθεῖ ὕπνῳ, ποτὲ δὲ ἐν ὀλίγῳ, ὡς κοιμώμενος καὶ μὴ κοιμώμενος, καὶ ἐν ὀλίγῳ διαστήματι. Καὶ ἀφοῦ ξυπνᾷ εἶναι γεμάτος χαρὰ, καὶ ὁ νοῦς τὰ περιστρέφει, καὶ τοῦ προξενοῦν θεωρίαν. Καὶ ὀλόκληρα ἔτη τὰ φέρει εἰς μνήμην, καὶ εἶναι ἀλησμόνητα. Τὰ δὲ ἐκ τῶν δαιμόνων γεμίζουν τὴν ψυχὴν ταραχὴν. Καὶ ὅταν ξυπνᾷ καὶ θελήσῃ ὁ νοῦς νὰ τὰ φέρῃ εἰς μνήμην γεμίζει ἀπὸ φόβον. Καὶ ἡ καρδιά δὲν τὰ δέχεται. Ἄλλὰ καὶ καθ' ὕπνον ὅπου τὰ βλέπει αὐτὰ δὲν ἔχουν στάσιν, ἀλλὰ μεταλλάττονται εἰς μορφὰς καὶ σχήματα, εἰς τόπους καὶ τρόπους, εἰς πράξεις καὶ κινήσεις. Καὶ ἀπὸ αὐτὰς τὰς ἀλλοιώσεις καὶ τὸ ταραχῶδες καὶ ἀηδὲς δύνασαι νὰ γνωρίσῃς πόθεν εἶναι. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα ἐκ τῆς φαντασίας τοῦ νοῦς καὶ ἐκ τῆς πολυφαγίας, ἀλλὰ δὲν εἶναι χρεῖα νὰ τὰ ὑποδείξωμεν. Ἄλλὰ καὶ εὐχάς, ὡς εἴπωμεν εἰς ἄλλο μέρος, μελετᾷ ἀδιαλείπτως ἡ καρδιά τοῦ ἀγωνιστοῦ ὅταν κοιμᾶται.

Ὅποτε βλέπων αὐτὰ ὅλα τὰ ἀγαθὰ ὁ νήπιος καὶ μὴ ἔχων γνῶσιν ἀπαιτουμένην, ἵνα καλῶς γνωρίσῃ καὶ διακρίνῃ τὴν Πρόνοιαν τοῦ Θεοῦ - διότι ἕως ἐδῶ ἀκόμη τρώγει γάλα καὶ διότι δὲν ἀπέκτησε ἀκόμη καθαρὸς ὀφθαλμούς, ἀλλ' ἕως ἐδῶ βρῦει ὁμοῦ τὸ φῶς καὶ τὸ σκότος, καὶ τὰ ἔργα του εἶναι μιγμένα μετὰ τῶν παθῶν - δι' αὐτὸ λοιπὸν ἄρχεται νὰ διαλογίζεται, ὅτι διὰ τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν θλίψεών του, ἰδοὺ τί τοῦ

χαρίζει ὁ Θεός. Ὁ δὲ κακὸς δαίμων μυστικῶς σπείρει τὸ δηλητήριον ὡς πάλαι τῆς Εὐας. Καὶ ὁ νήπιος ἀνοίγει τὰ ὦτα του. Τοῦτο δὲ γίνεται καὶ κατὰ θείαν παραχώρησιν, διὰ νὰ μάθῃ τὴν ταπείνωσιν.

Καὶ ἄρχεται ὁ δόλιος δαίμων νὰ τοῦ λέγῃ: Βλέπεις, τοῦ λέγει, ὅπου τὴν σήμερον λέγουν, ὅτι δὲν δίδει χάριν ὁ Θεός; Βλέπεις; Ἐπειδὴ αὐτοὶ δὲν θέλουν νὰ ἀγωνισθοῦν, ἐμποδίζουν καὶ τὸν ἄλλον καὶ τοῦ λέγουν· θὰ πλανηθῆς, θὰ πέσης, θὰ ἀδυνατίσης.

Καὶ ἄλλα πολλὰ τὸν διδάσκει τὸ ἀρχαῖον κακόν. Καὶ αὐτὸς μὴ γνωρίζων τὴν πλεκτάνην ὅπου τοῦ πλέκει, διότι εἶναι ἀπειροπόλεμος, κλέπτεται, καὶ δέχεται τὸ ψεῦδος ὡς ἀλήθειαν ἢ καὶ κατ' οἰκονομίαν Θεοῦ, ὡς εἶπομεν, διὰ νὰ τὸν σοφίσῃ καὶ νὰ μὴν εἶναι πάντα νήπιος.

Δόξα τῇ σοφίᾳ καὶ γνώσει τοῦ Θεοῦ, ὅπου οἰκονομεῖ ποικιλοτρόπως τὴν θεραπείαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν· δόξα καὶ αἴνεσις πάντοτε νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

Ἔτι ποιῶν
ἐν τῷ
ἔμοραχέ;

Ἔτι χωρὸν
φυλάττω.

Ἐ

Περὶ τοῦ πῶς πίπτουσιν εἰς πλάνας οἱ τοιοῦτοι ἀγωνισταί, ὅταν εἶναι χωρὶς ὁδηγόν· καὶ ποῖον εἶναι τὸ φάρμακον τῆς θεραπείας των.

κουσας μέχρι τώρα πῶς ἔρχεται ἡ χάρις. Ἄκουσον καὶ πῶς πλανῶνται. Καὶ ἀπαιτεῖται μεγάλη προσοχὴ ἀπὸ τοὺς ἀγωνιζομένους.

Διότι ἔπεσαν πολλοὶ καὶ παλαιότεν καὶ τὴν σήμερον πίπτουσι κάθε ἡμέραν. Διότι, ἀφοῦ δεχθῆ τὸ ψεῦδος ὡς ἀλήθειαν, ἐπαιρό-

μενος ἄρχεται νὰ λέγῃ καὶ νὰ διδάσκῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος θέλει καὶ δὲν κάμνει. Ἄν θέλῃ καὶ βιασθῆ γίνεται δοχεῖον τῆς χάριτος. Καὶ θυμομαχῶν μὲ τοὺς ἀντιλέγοντας, ὀλίγον κατ' ὀλίγον πίπτει εἰς πλάνην καὶ γίνεται δούλος τοῦ δαίμονος· λέγων, ὅτι ὅλοι θὰ κολασθοῦν, διότι κανεὶς δὲν ἔχει γνώσιν, μόνον αὐτός. Καὶ παύει νὰ πείθεται εἰς τοὺς λέγοντας τὸ συμφέρον του. Καὶ κλείεται κατὰ μόνας ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ ἐν αὐτῷ ἐνοικοῦντος δαίμονος. Καὶ ἂν μείνῃ κλειστὸς ἢ θὰ τὸν πνίξῃ, ἢ θὰ τὸν κρεμάσῃ, πείθων αὐτὸν ὅτι θὰ πάῃ Μάρτυρας. Εἰ δὲ καὶ τοῦτο δὲν κάμει, θὰ τὸν

ρίψη εἰς ἀδιαφορίαν καὶ ἀμέλειαν, νὰ τὰ ἀφήσῃ ὅλα καὶ νὰ τρώγῃ καὶ νὰ μεθᾶ. Καὶ οὔτε νὰ ἐννοῇ ὅτι ἔπεσε διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν θεραπείαν του, ἀλλὰ νομίζει ὅτι καλῶς βαδίζει καὶ ὅτι ἔτσι εἶναι ὁ δρόμος καὶ ἡ ἀλήθεια. Ὁ δὲ φιλόανθρωπος Κύριος τὸν ἀναμένει νὰ ἐννοήσῃ πόθεν ἔπεσε. Καί, ἂν ἐννοήσῃ τὴν πτώσιν, ἔχει τὴν θεραπείαν.

Αὕτη λοιπόν, τέκνον, εἶναι μία πλάνη. Καὶ τὸ φάρμακόν της εἶναι νὰ γνωρίσῃ ὅτι ἐπλανήθη καὶ μετὰ δακρύων νὰ ζητήσῃ ἔμπειρον ἰατρὸν τὸν δυνάμενον σῶσαι αὐτὸν, νὰ τοῦ δώσῃ τὰ ἀρμόδια φάρμακα πρὸς ἀσφάλειαν τῆς ψυχῆς του. Καὶ ἡμεῖς ἄς ἐπανέλθωμεν ἐκεῖ ὅπου ἀφήσαμεν. Καὶ λέγομεν·

Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος δὲν φύγῃ ἔξω, ὅπως αὐτὸς ὅπου εἶπομεν, ἀλλὰ ἔχει μὲν τὴν ἀγνωσίαν καὶ φρονεῖ ὅτι ἀπ' ἐαυτοῦ του κατέκτησε τὴν χάριν· φιλονικεῖ δὲ καὶ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δύνатаι ἂν θέλῃ νὰ βιασθῇ καὶ νὰ λάβῃ τὴν χάριν· ἀλλ' ὅμως ἔχει καὶ τὸν φόβον καὶ μὲ τὴν φυσικὴν διάκρισιν λέγει: Πῶς ἐγὼ νὰ κατακρίνω τοὺς ἄλλους, ὅτι ὅλοι δὲν ἔχουν γνῶσιν καὶ ἐγὼ μόνον εὐρέθην φωτισμένος; Καὶ δέρων καὶ δερόμενος ἀντιπαλαίει μὲ τοὺς λογισμοὺς. Ἡ δὲ χάρις τοῦ Θεοῦ ὀλίγον κατ' ὀλίγον μακρύνεται καὶ τὸν παραχωρεῖ νὰ πίπτῃ εἰς τοὺς πειρασμοὺς διὰ νὰ μάθῃ τὴν ταπεινώσιν. Αὐτὸς δὲ μὴ ὑποφέρων τὴν δριμύτητα τῶν λογισμῶν, καὶ φοβούμενος μὴν πλανηθῇ, φεύγει ζητῶν Γέροντα ἔμπειρον νὰ τοῦ θεραπείσῃ τὴν πληγὴν.

Ἄλλὰ πάντες μὲν οἱ Πατέρες καλοὶ καὶ ἅγιοι καὶ ὁ

κάθε ἓνας λέγει τὴν γνώμην του, αὐτὸς ὅμως δὲν θεραπεύεται, ἐπειδὴ δὲν ἤλθε ἀκόμη ἡ ὥρα διὰ νὰ ἀποκαλύψῃ ὁ Θεὸς τὸν ἰατρὸν καὶ τὰ φάρμακα. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν πληροφορεῖται. Καὶ διότι εἰς αὐτὸν χρησιμεύει πρᾶξεως λόγος ἀνωτέρου ἀπὸ αὐτὸν διὰ νὰ τὸν ταπεινώσῃ καὶ νὰ ρίψῃ τὴν ἔπαρσιν. Καὶ μὴ εὐρίσκων αὐτὸ ὅπου ζητεῖ - διότι δὲν ἔχει ὑπομονὴν νὰ ἔλθῃ ὁπότε θέλει ὁ Κύριος - πλέον περισσότερον φυσιοῦται. Ὅποτε παραχωρεῖται εἰς τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως. Φεύγει ἡ χάρις. Ἀσθενεῖ τὸ σῶμα. Δὲν δύναται ὅπως ἄλλοτε νὰ κάμῃ τὰ συνήθη καθήκοντα. Τὸν πλακώνει ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀκηδεῖα, βάρος τοῦ σώματος, ὕπνος ἄμετρος, παραλυσία τῶν μελῶν, σκότος τοῦ νοός, λύπη ἀπαρηγόρητος, λογισμὸς ἀπιστίας, φόβος πλάνης. Καὶ μὴ δυνάμενος ὑπομένειν τρέχει ζητῶν βοήθειαν. Ἄλλὰ ὡς εἶπομεν πολλάκις, δύσκολον νὰ εὕρῃ τὴν σήμερον ὁδηγὸν πρακτικόν. Διὰ τοῦτο, ἄλλος τοῦ λέγει νὰ φάγῃ γάλα, αὐγά, τυρί, κρέας νὰ δυναμώσῃ. Καὶ αὐτὸς, μὴ δυνάμενος ἀλλέως νὰ κάμῃ πείθεται. Διότι ἔχασε τὴν ὑπομονὴν καὶ ἐψυχράνθη ὁ ζῆλος καὶ ἡ θέρμη τῆς πίστεως, καὶ διότι ἀπὸ ὄλων τὰ λόγια ἐγένεν ὡσάν τρελλός. Ἄλλοι τοῦ λέγουν· ἐχάθης. Ἄλλοι ἐπλανήθης, ἔτσι καὶ ἄλλοι ἐχάθησαν. Καὶ ὁ καθείς κατὰ τὴν γνῶσιν του ἐξ ἀγάπης ὅ,τι γνωρίζουν τοῦ λέγουν. Καὶ αὐτὸς ἄρχεται τρώγων, πίνων, σκάπτων, καὶ λοιπά. Καὶ γίνεται ὁ πρῶν νηπιτικός· ἔμπορος, ἀμπελουργός, καὶ περιβολάρχης.

Καὶ δὲν εὐχαριστεῖται νὰ μένῃ κἂν εἰς τὴν κοινὴν ὁδὸν τῶν Πατέρων. Ἄλλὰ, ἡ θὰ ρίψη τελείως τὸ

Σχῆμα καὶ θά ὑπανδρευθῆ, ἢ θά γίνῃ ὡς εἶπομεν, δοῦλος τῆς σαρκὸς καὶ ἐχθρὸς τῶν ἄλλων ἀσκητῶν. Καὶ ὅταν ἀκούσῃ κανένα ὅτι νηστεύει, ἀγρυπνεῖ, κλαίει, προσεύχεται, αὐτὸς θυμῶνει, ταράσσεται, λέγων· αὐτὰ εἶναι πλάνες, θά πλανηθῆς. Σήμερον ὁ Θεὸς αὐτὰ δὲν θέλει. Καὶ ἐγὼ αὐτὰ ἔκαμα καὶ παρ' ὀλίγον νὰ μὲ δέσουν μὲ ἀλυσίδες. Καὶ αὐτὸς μὲν καταφρονεῖ τελείως τὰ πνευματικὰ του καθήκοντα, ζῶν ἐν μεγάλῃ ἀναισθησίᾳ, εὐρισκόμενος εἰς τὰ πρόθυρα τῆς κολάσεως, ἕνεκα τῶν ἀμαρτιῶν ὅπου κάθε στιγμὴν κυλίνεται. Καὶ εἰς τοὺς ἄλλους γίνεται ἐμπόδιον σωτηρίας. Καὶ ζητεῖ ὅλους νὰ γίνουν ὡσὰν αὐτόν, ὅπου πρῶτα ἦτον θερμὸς ἀγωνιστής, τώρα δὲ δοῦλος τῶν δαιμόνων.

Αὐτὴ λοιπόν, τέκνον, εἶναι ἄλλη πλάνη ὅπου κλέπτει τοὺς ἀγωνιστάς. Καὶ τὸ φάρμακόν της εἶναι ταπεινώσις καρδίας· καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἐκεῖ ὅπου ἦτο, καὶ μὲ ὑπομονὴν νὰ περιμένῃ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καί, ἂν μὲν ἔλθῃ ἡ θεία βοήθεια, ἔχει καλῶς, ἀλλέως νὰ ὑπάγῃ εἰς ὑπακοήν, νὰ ταπεινωθῆ βαδίζων τὴν κοινὴν ὁδὸν τῶν Πατέρων. Ἡμεῖς δὲ πάλιν ἄς ἐλθῶμεν εἰς τὰ ἴδια. Καὶ λέγομεν:

Ἐὰν αὐτὸς ὅπου εἶπομεν ὑπομείνῃ τὸν ἀγῶνα μεθ' ὑπομονῆς ἀναμένων τὸ ἔλεος τῆς εὐσπλαχνίας τοῦ Θεοῦ, ταπεινούμενος... καὶ ἀφοῦ πρῶτον δοκιμάσῃ ὀλίγον τὰς ὁδηγίας τῶν Πατέρων καὶ βλέπει ὅτι δὲν γίνεται καμμία θεραπεία - διότι δὲν εἶναι τὰ ἀρμόδια καὶ κατάλληλα φάρμακα αὐτὰ ὅπου τοῦ δίδουν ἀλλὰ εἶναι κάτι ἄλλον τὸ ὁποῖον βέβαια κάποιος θά τὸ ἔχη - ἀρχίζει λοιπόν μετὰ δακρύων ταπεινούμενος νὰ τὸ

ζητῆ παρὰ Θεοῦ καὶ παρὰ ἀνθρώπων.

Ὁ δὲ ἅγιος Θεὸς κρύπτει ἐτι περισσότερον τὴν χάριν Του καὶ τὸν ἀφήνει εἰς τοὺς πειρασμούς, ἕως τελείως νὰ τὸν ταπεινώσῃ, καὶ νὰ τὸν διδάξῃ καλῶς πῶς πρέπει νὰ φρονῆ· διότι ἔχει ἀκόμη ὑπερηφάνειαν. Καὶ ἐδῶ πλέον εἶναι ὁ μεγαλύτερος ἀγὼν, καὶ δοκιμάζεται ἢ καθαρὰ προαίρεσις τοῦ ἀγωνιστοῦ ὡς χρυσίον ἐν χωνευτηρίῳ. Διότι, ἐπειδὴ εἶναι γεμάτος πάθη, πλέον δὲ πάντων τῆς ὑπερηφανείας, διὰ τοῦτο παραχωρεῖται εἰς τὰς χεῖρας τῆς μικροψυχίας, τῆς ἀθυμίας, τοῦ θυμοῦ, τῆς βλασφημίας, καὶ πάσης κακίας τοῦ ἐχθροῦ. Καὶ γεύεται κάθε στιγμὴν τοῦ ψυχικοῦ πνιγμοῦ, καὶ πίνει ἐκ τῶν ὑδάτων τῆς κολάσεως· καὶ τὰ πάθη του ὅλα ἐνεργοῦν οἱ δαίμονες ἡμέραν καὶ νύκτα. Ὁ δὲ Κύριος στέκει μακρόθεν μὴ ἐνισχύων αὐτόν ὅπως πρῶτα.

Ὁ δὲ ἐν ἀληθείᾳ ἀγωνιστής, μὲ ὅλους αὐτοὺς τοὺς κινδύνους, δὲν ἀφήνει τὴν θέσιν, ἀλλὰ στέκει ἀμυνόμενος καὶ μαζεύων τὰ σεσαθρωμένα ἐκ τῆς πάλης τῶν δαιμόνων μέρη τοῦ σκάφους του. Κάθεται κλαίων καὶ ὀδυρόμενος τὰς πληγὰς. Καὶ προσπαθεῖ νὰ θεραπεύῃ, τὰ ἑαυτοῦ τραύματα. Καὶ ἀναμένει ἀγωνιαίως ἢ τὴν ἔκβασιν τῶν πειρασμῶν ἢ τὴν τελείαν ἐξολόθρευσιν. Καὶ ἔχων μικρὰν ἐλπίδα λέγει: Κάλιον νὰ ἀποθάνω ἐπάνω εἰς τὸν ἀγῶνα, παρὰ νὰ ἀφήσω καὶ νὰ ὑβρισθῆ ἢ ὁδὸς τοῦ Θεοῦ, ἀφοῦ ἔχω τόσας μαρτυρίας ὅτι δι' αὐτῆς διώδυσαν Πάντες οἱ Ἅγιοι. Πάντων δὲ τῶν ἄλλων Πατέρων περισσότερον μᾶς βεβαιοὶ καὶ μᾶς ἐνθαρρύνει ὁ ἄββᾶς Ἰσαάκ ὁ Σύρος, τὸ καύχημα τῆς ἡσυχίας καὶ ἡ παρηγορία τῶν ἀσκητῶν.

Καί μὲ τοιαύτας παρηγορίας θεραπεύει τὴν ἀθυμίαν μικρὸν καὶ κάμνει ὑπομονήν. Καὶ τὸ μὲν σῶμα τὸ θεραπεύει δι' ὀλίγης εὐτελοῦς τροφῆς διὰ νὰ βαστάζῃ καὶ ὑπομένη τὰς θλίψεις καὶ τοὺς σωματικούς ἀγῶνας. Καὶ ὅλας τὰς δυνάμεις τοῦ νοός τὰς θέτει εἰς τὴν προσοχήν· μήπως ἐν τῇ ταραχῇ τῶν δαιμόνων καὶ τῶν παθῶν βλασφημήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ μέγας ἀγὼν βαστάζει χρόνον ἀρκετὸν, ἀναλόγως τῆς ὑπομονῆς τοῦ κάθε ἐνός, καὶ ὅσον ὁ Θεὸς θελήσῃ. "Ἐως τελείως νὰ τὸν καθαρῶσιν ἀπὸ τὰ διάφορα πάθη καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς τελείαν ἐπίγνωσιν νὰ ἰδῇ καλῶς ποῖα γίνονται ἐξ αὐτοῦ καὶ ποῖα ἐκ τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἀφοῦ πρεπόντως πειρασθῇ, τότε ἄρχεται καλῶς νὰ διαλογίζεται λέγων ἐν ἑαυτῷ: "ὦ ταπεινὲ καὶ ἄθλιε! ποῦ εἶναι ὅπου ἔλεγες, ὅτι οἱ ἄλλοι δὲν βιάζονται, καὶ δι' αὐτὸ δὲν προκόπτουν; Ἄλλοίμονον εἰς σέ, ὅτι, ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον τὸν τῆς ψυχῆς σου, μάτην κοπιᾷς.

Αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ διαλογίζεται καὶ ἀεννάως πολεμεῖ μετὰ τῶν δαιμόνων. Μίαν δίδει, δέκα λαμβάνει.

Καὶ αὐτὴ ἡ μία ὅπου δίδει εἶναι ἡ ὑπομονή. Τὴν ὅποιαν δὲν παίρνει ὅλην ὁ Θεός, ἀλλὰ τοῦ ἀφήνει ὀλίγον, ὅσον μετὰ βίας νὰ στέκῃ. Καὶ μυστικῶς τοῦ λέγει μία φωνή: Πρόσεχε, μὴν κινηθῆς ἐκ τῆς θέσεώς σου, διότι θὰ πέσης καὶ τελείως θὰ χαθῆς. Καὶ θὰ σβῆσῃ τὸ μνημόσυ-
νόν σου ἐκ τῆς βίβλου τῆς ζωῆς. Καὶ θὰ γίνῃς χειρότερος τῶν κοσμικῶν! Καὶ δι' αὐτὸ ὑπομένει. Οἱ δὲ μοχθηροὶ δαίμονες τόσοσιν τὸν πολεμοῦν, καὶ μόνον ὅτι δὲν τὸν πνίγουν. Καὶ καθ' ὕπνον τοὺς βλέπει ὀλόκληρα τάγματα.

Καὶ μυριοτρόπως τὸν βασανίζουν. Καὶ ξύπνιος βλέπει ὅλας τὰς ταραχὰς τῶν παθῶν.

Ὁ Πανάγαθος Θεὸς νὰ δώσῃ ἡμῖν ἀνδρείαν καὶ ὑπομονήν, ὅπως περάσωμεν ἐν ἀσφαλείᾳ τοῦτον τὸν ψυχικὸν κίνδυνον.

ζ'

*Περί τοῦ πῶς ἐπανερχεται ἡ θεία Χάρις,
ἀφοῦ καλῶς πρῶτον μᾶς παιδαγωγήσῃ.*

αλόν νά ἀκούσης πῶς οἰκονομεῖ ὁ σοφός Κυβερνήτης τήν ἐκβασιν τῶν πειρασμῶν καί τήν ἐπαναφοράν τῆς θείας Αὐτοῦ χάριτος. Ἐπὶ τέλους, ἀφοῦ πλέον γνωρίσῃ καλῶς, καί ἰδῆ τήν ἀσθένειαν τῆς φύσεως τῆς ἀνθρωπίνης, καί ἔλθῃ εἰς βάθος ταπεινώσεως, τότε καί ὁ

Κύριος λέγει: "Φθάνει πλέον ὁ ἀγὼν τοῦ ψυχικοῦ πνιγμοῦ, καί ἄς βοηθήσωμεν τὸν πληγωμένον". Καί πάλιν δὲν στέλνει Ἄγγελους νά τὸν ὀδηγήσῃ, διότι ἡ φύσις τοῦ ὀγδόου αἰῶνος δὲν σηκώνει, ἀλλὰ οὔτε τοῦ δίδει τὴν χάριν κατὰ μόνας, ὅπως πρῶτα, διὰ νά μὴν εἰπῆ ὅτι τοῦ ἐδόθη χάριν τῆς ἰδικῆς του ὑπομονῆς καί τοῦ ἀγῶνος. Διὰ τοῦτο ὁ σοφός Θεός, ὅπου πάντα οἰκονομεῖ διὰ τὸ συμφέρον, ὅπου ἀνάγει εἰς οὐρανούς καί μᾶς κατάγει εἰς Ἄδην, ὅπου θανατοῖ καί ζωογονεῖ, Αὐτὸς καί εἰς τοῦτον ἐπάγει μὲν τοὺς πειρασμοὺς πρὸς κάθαρσιν καί θεραπείαν, ἀλλ' ἀφοῦ ἔλθῃ καιρὸς νά τοὺς πάρῃ, πάλιν μὲ τρόπον καί σοφίαν ποιεῖ τὴν ἐκβασιν.

Σηκώνει ἕναν ὁμοιοπαθῆ καί πρακτικὸν Γέροντα καί ἐμπειροῦ ὀδηγὸν δυνάμενον σῶσαι ψυχὴν, ἢ μᾶλλον ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς κατοικεῖ ἐν αὐτῷ καί λαλεῖ διὰ μέσου αὐτοῦ καί τὸν φέρνει πρὸς συνάντησιν. Καί γενομένης ὁμιλίας, ἰδοὺ καί ἡ ἐπανάληψις τῆς θείας χάριτος. Ὁ μὲν Πατὴρ λέγει καί ὡς ἀστραπαὶ διέρχονται εἰς τὸ βάθος τῆς καρδίας οἱ λόγοι αὐτοῦ, καί φῶς θεῖον περιλάμπει τὴν ψυχὴν, καί οἱ δαίμονες φεύγουν μακρὰν, μὴ δυνάμενοι στήναι ἐνώπιον τοῦ Γέροντος. Διότι κατ' αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ ἅγιος Γέροντς εἶναι ὄλος θεῖον πῦρ καί οἱ λόγοι του γέμουν θεῖου φωτισμοῦ καί αἱ συμβουλές του εἶναι λεπτές καί μεγάλης γνώσεως καί συνέσεως, γεμᾶτες ἀπὸ θεωρίαν· διότι συνοδεύονται παρὰ τῆς θείας χάριτος. Καί εὐθὺς ὅπου εἰσέλθουν εἰς τὴν καρδίαν ὁ νοῦς κινεῖται πρὸς ἐκπληξιν καί θαυμασμόν, διότι ὑπερφυσικὰ τὸν διδάσκει καί ὅσα ἀρμόζουν διὰ νά σηκώσουν τὸ μέγα βᾶρος τῆς κακίας τῶν δαιμόνων. Καί ἀφοῦ καλῶς τὸν ἀνορθώσῃ καί ἀρκετάς ὀδηγίας τοῦ δώσῃ, δυναμένης σῶσαι ψυχὴν, χωρίζονται. Καί ἡ ὀλόκληρος νύχτα τοῦ χειμῶνος διήλθε ὡς στιγμὴ ὥρας, ὡς θαῦμα, χωρὶς νά ἐννοήσουν πότε ἐπέρασε.

Καί μετὰ τὸν χωρισμὸν ἐπιστρέφων εἰς τὰ ἴδια ὁ πρῶην νήπιος, νῦν δὲ διὰ τῆς πείρας τῶν δαιμόνων γενόμενος δόκιμος, ἔκραξε μετὰ κλαυθμῶν ῥέων τῆς ἀγάπης τὰ γλυκύτατα δάκρυα. Ἐφώνησε: "ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν Κύριον καί προσέσχε μοι", καί "εἰ μὴ Κύριος ἐβοήθησέ με, παρὰ βραχὺ παρῶκησεν τῷ Ἄδῃ ἡ ψυχὴ μου", καί ἄλλα πολλά. Καί ἀφοῦ ἦλθεν εἰς τὴν καλύβην καί ἔβαλεν εἰς ἔργον τὰς ὀδηγίας,

εὐθύς καὶ ἀπηλλάγη ἐξ ὧσων πρωτύτερα ἐδυναστεύετο.

Καὶ μετ' ὀλίγον καιρὸν ταῖς εὐχαῖς τοῦ ἁγίου ἐκείνου Γέροντος ὅπου καὶ καθ' ὕπνον τὸν ἐβλεπε καὶ τὸν ἐνίσχυε, ἐθεραπεύθη τελείως. Καὶ γέμων ἀπὸ ἀγάπην Χριστοῦ καὶ τὰ πάθη του ἠσύχασαν καὶ εἰρήνη τῶν λογισμῶν ἦλθε. Ἄλλα καὶ δύναμις πίστεως τοῦ ἐδόθη, ἡ γενομένη ἐκ τῆς θεωρίας· καὶ ὄχι ὅπως πρῶτα ἐκ τῆς ἀναγνώσεως καὶ τῆς μυστικῆς ἐλπίδος ὅπου ἔχομεν ἐκ τοῦ ἁγίου Βαπτίσματος καὶ τῶν ὀρθῶν δογμάτων· ἀλλὰ πίστις ἡ γενομένη ἐκ τῆς θεωρίας ὅπου βλέπει καὶ πιστεύει. Ἐπίσης δὲ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα δῶρα τοῦ Θεοῦ ἔρχονται ὡς ἄλυσος δεδεμένα, χάρις καὶ ἔλεος, χωρὶς αὐτὸς νὰ τὰ ζητήσῃ. Ἄλλα καὶ ὅταν σταθῇ εἰς τὴν προσευχὴν δὲν δύναται νὰ εἴπῃ· “δὸς μου τόδε ἢ τόδε”, διότι ὁ Κύριος τοῦ δίδει πλέον παρ' ὅ,τι αὐτὸς νὰ ζητῇ. Καὶ ἡ προσευχὴ του εἶναι νὰ γίνῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Καὶ κατὰ καιροῦς καὶ καιροῦς ἐν ὥρᾳ τῆς προσευχῆς, γίνεται αἰχμάλωτος ἐκ τῆς ἀγάπης τοῦ Ἰησοῦ. Καὶ ἀδιαλείπτως τὸν Κύριον εὐχαριστῶν διὰ τὰς τόσας εὐεργεσίας, ὁ νοῦς του ἀρπάζεται εἰς ἐκπληξιν καὶ θαυμασμόν. Ὁ δὲ ἀἴθρ τῆς θείας χάριτος ἐμφράττει τὸ στόμα αὐτοῦ. Καὶ βασιλεύει Χριστὸς. Καὶ ἀφοῦ μικρὸν παρέλθῃ ἡ θεωρία αὐτὸς γίνεται ὡς μὴ ἔχων σῶμα. Καὶ μετὰ θαυμασμοῦ βοᾷ:

Ὡ βᾶθος πλοῦτου καὶ σοφίας καὶ γνώσεως Θεοῦ! Ὡς ἀνεξερεῦνητα τὰ μυστήριά Σου Κύριε! Τίς δύναται ἐξιχνιάσαι τὸν ἀμέτρητον πλοῦτον τῆς σῆς χάριτος; Καὶ ποία γλῶσσα δύναται

ἐρμηνεύσαι τὰ ἀκατάληπτα Σου μυστήρια; Ὡ Κύριε, εἰ μὴ κρατήσεις τὰ ὕδατα τῆς σῆς χάριτος, ὁ ἄνθρωπος ὡς κηρὸς ἀναλύει.

Αὐτὰ λέγων βλέπει τὸν ἑαυτὸν του χειρότερον καὶ ἀπὸ τὰ ἔρπετα τῆς γῆς. Καὶ θέλει, ἂν ἦτον δυνατὸν ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ βάλῃ εἰς τὴν καρδίαν του νὰ ἰδοῦν καὶ νὰ σωθοῦν, κἂν καὶ αὐτὸς νὰ ζημιωθῇ ἀπὸ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ. Ἄλλά, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο ἐδοκιμάσθη, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ σώσῃ κανεὶς τοὺς ἄλλους διὰ τοῦτο ἀρκεῖται μένων εἰς τὴν ἡσυχίαν νὰ εὐχεται διὰ ὅλους νὰ τοὺς σώσῃ ὁ Θεός.

Αὐτὸς λοιπὸν, τέκνον μου ἐν ὀλίγοις εἶναι ὁ τρόπος τῆς θείας χάριτος καὶ ὁ φθάσας ἕως ἐδῶ δύναται νὰ μᾶς εἴπῃ τί ἄλλα βλέπει, ἂν δὲν τοῦ ἔτυχεν ἄλλο ἐμπόδιον. Διότι αὐτὸς τρώγει θείαν ἀγάπην καὶ πίνει οἶνον ὃν ἔπιον Πάντες οἱ Ὅσοι Πατέρες οἱ ὀδεύοντες τὴν ὁδὸν ταύτην καὶ ἐπελάθοντο τῶν θλίψεων. Ἄλλα καὶ ἡ χάρις πλέον δὲν φεύγει, ὅπως πρῶτα εἰς τὰς ἀρχάς. Ἐκτός, ἐὰν γίνῃ καμμία ἀλλοίωσις, ὃ μὴ γένοιτο, Κύριε!

Ἐὰν λοιπὸν καὶ σύ, τέκνον μου, ὑπακούσης, χωρὶς ἄλλο ὅλα αὐτὰ θὰ ἰδῆς. Καὶ ἐγὼ ἀφήνω ἕως ἐδῶ τὸν λόγον, νὰ σοῦ εἴπῳ περὶ ἄλλης πλάνης. Τώρα μόνον σοῦ λέγω, ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ πειρασμοὶ ὅπου ἔπαθεν, ὅλες αἱ τρικυμίες καὶ τὰ ναυάγια, ὅλοι οἱ φόβοι καὶ αἱ τόσον μεγάλες δυσκολίες, ἦτον διότι δὲν εἶχε ὁδηγὸν νὰ τὸν βαστάξῃ καὶ νὰ τὸν καθοδηγῇ. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι αὐτὴ ἡ ἔλλειψις τῶν τοιούτων πρακτικῶν ὁδηγῶν, διὰ τοῦτο μόλις νὰ εὐρίσκεται εἰς ἐκ τῶν χιλίων

να διαπεράση την κινδυνώδη ταύτην ὁδόν. Ἡ ὁποία ὡς εἶπομεν προηγουμένως εἶναι ὁ σύντομος δρόμος τοῦ Θεοῦ ὅπου ἀνάγει τὸν ἄνθρωπον εἰς ζωὴν αἰώνιον. Καί, διὰ νὰ εἶναι αὐτὴ ἡ ἔλλειψις διὰ τοῦτο ἀκολουθοῦν διάφορες πλάνες.

Διότι ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, εἶναι ἀνάγκη ἀπαραίτητος, ἀφοῦ καλῶς τὴν γευθῆ ὁ δόκιμος ἀγωνιστὴς εἰς τὴν ἀρχὴν, πρέπει νὰ φύγη, διὰ νὰ τὸν γυμνάσῃ καὶ νὰ γίνῃ πρακτικὸς στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ. Καὶ χωρὶς τῶν τοιούτων πειρασμῶν οὐδεὶς ἀνῆλθε σὲ τελειότητα. Καὶ ὁ σταθμὸς λοιπὸν αὐτὸς ὅπου εἶπομεν, ὅτι πολλοὶ ἔπεσαν εἰς πλάνην, αὐτὸς εἶναι ὁ σταθμὸς ὅπου ἀναχωρεῖ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ νὰ μᾶς κάμῃ, ὡς εἶπομεν, πρακτικὸς στρατιώτης πολέμου καὶ ὄχι νὰ εἴμεθα πάντοτε νήπιοι. Ἀλλὰ ὁ Κύριος μᾶς θέλει νὰ γίνωμεν ἄνδρες ἄξιοι καὶ ἀνδρείοι πολεμισταὶ δυνάμενοι φυλάξαι τὸν πλοῦτον Αὐτοῦ. Καὶ δι' αὐτὸ μᾶς ἀφήνει νὰ πειραζώμεθα.

Οἱ δὲ ἅγιοι Πατέρες ὅπου μᾶς διδάσκουν νὰ εἴμεθα εἰς τὴν ὑψηλοτάτην τῶν ἀρετῶν Ὑπακοὴν - γενόμενοι μιμηταὶ τοῦ Ἰησοῦ - αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῶν. Ἦγουν δι' αὐτῆς νὰ μᾶς καθαρῶσιν ἀπὸ τὰ διάφορα πάθη φρονήσεως καὶ αὐταρεσκείας ἰδίου θελήματος, διὰ νὰ λάβωμεν τὴν θεϊαν χάριν. Καὶ πάλιν ἡ χάρις, ὅταν ἀναχωρῇ διὰ νὰ μᾶς γυμνάσῃ, ὁ Γέροντας ὡς μία ἄλλη χάρις νὰ σὲ βαστάξῃ καὶ νὰ σὲ καθοδηγῇ μὲ τοὺς λόγους τῆς πράξεως ὅπου αὐτὸς ἐπέρασεν· καὶ σὲ θερμαίνῃ τὸν ζῆλον ἕως καὶ σὺ θεία χάριτι καὶ εὐχαίς τοῦ Πατρὸς σου νὰ ἐλευθερωθῆς ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας· καὶ νὰ σὲ καταλάβῃ πάλιν ἡ θεία

χάρις καὶ νὰ σοῦ ἐμπιστευθῆ ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς τοὺς τιμίους θησαυροὺς αὐτοῦ ὡς τέλειον.

Οὐδεὶς λοιπὸν ἄλλος σκοπὸς ὑπάρχει διὰ νὰ ὑπάγῃ ὁ ἄνθρωπος εἰς ὑπακοήν. Ὅμως τὴν σήμερον ὁ καθεὶς νομίζει ὅτι παίρνει τὸν μαθητὴν διὰ νὰ τὸν διδάξῃ τέχνην νὰ βγάλῃ χρήματα, ἢ νὰ σκάπτῃ τὸ ἀμπέλι, ἢ νὰ γίνῃ ἔμπορος καὶ νὰ τὸν κάμῃ κληρονόμον εἰς τὸ σπίτι ἢ κελλίον ἢ στὸ μαγαζὶ ἢ εἰς ὅ,τι καὶ ἂν ἔχη, ἢ καὶ διὰ νὰ τὸν ὑπηρετῇ.

Ἡμεῖς δὲν λέγομεν, ἐξ αὐτῶν ὅ,τι εἶναι ἀνάγκης νὰ μὴ γίνουν, ἀλλὰ ὅτι ὁ κύριος σκοπὸς ὅπου πάει ὁ μαθητὴς πλησίον Γέροντος καὶ κάνει τελείαν ὑπακοήν εἶναι: ὁ μὲν Γέροντας φλεγόμενος ἀπὸ ἀγάπην Χριστοῦ νὰ μεταδώσῃ τὸ τάλαντον τοῦ πλοῦτου τῆς αὐτοῦ ἀρετῆς, ὁ δὲ μαθητὴς βέβαια - ἀφοῦ ἔχει τελείαν αὐταπάρνησιν καὶ κοπὴν θελήματος κάμνων τελείαν ὑπακοήν καὶ ἀπολαμβάνει τόσῃν χάριν παρὰ τοῦ πνευματικοῦ του Πατρὸς - τότε ἀναμφιβόλως θὰ τελειώσῃ καὶ πάσας τὰς διακονίας τοῦ σπιτιοῦ ὡς ἀπαραίτητα.

Καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ἔσβησε αὐτὸς ὁ ὀρθὸς σκοπὸς τοῦ προορισμοῦ τῶν μοναχῶν καὶ εἰς ὀλοκλήρους χιλιάδας μοναχῶν, μόλις νὰ φαίνονται ὀλίγοι ὡς σπινθῆρες· καὶ πάλιν αὐτοὶ οἱ ὀλίγοι παρ' ὅλων τῶν χιλιάδων μοναχῶν, κηρύττονται ὡς πλανεμένοι· διὰ τοῦτο καὶ αὐτοὶ μὴ ἔχοντες ποῦ νὰ μεταδώσουν τὸν πνευματικὸν θησαυρὸν τὸν κρύπτουν καὶ τοῖς πᾶσι δεικνύουν ὅτι εἶναι μωροὶ καὶ πλάνητες.

Καὶ διὰ τοῦτο οἱ ἀγωνισταὶ ὅταν ἔλθουν εἰς τὸν

σταθμὸν ὅπου φεύγει ἡ χάρις ἀπαραιτήτως, μὴ εὐρίσκοντες τὸ ἀντικείμενον φάρμακον τῆς αὐτῶν θεραπείας, πίπτουν, πλανῶνται, καὶ χάνονται μυριάδες ψυχῆς ὅπου ἔδειξαν εἰς τὴν ἀρχὴν μεγάλην προαίρεσιν καὶ φιλόθεον ζῆλον. Καὶ οἱ μὴ γινώσκοντες, ἐξ ἀγνοίας ὠνόμασαν τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ὅπου ἐπεριπάτησαν οἱ πονεμένοι πόδες τῶν Ἀγίων, αὐτοὶ τὴν σήμερον τὴν λέγουν ὁδὸν πλάνης. Καὶ ἐξ ἀγνοίας ἀμαρτάνουν, καὶ ὑβρίζουν τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐμποδίζουν τοὺς θέλοντας εἰς αὐτὴν βαδίζειν. Καὶ κὰν δὲν λέγομεν ὅταν μᾶς ἐρωτοῦν: Ἐγώ, τέκνον μου, ὡς ἀσθενῆς δὲν δύναμαι τὴν ὁδὸν αὐτὴν περιπατῆσαι. Σὺ, ἀφοῦ ἔχεις ζῆλον, φρόντισε νὰ εὕρης τοιοῦτον ὁδηγόν.

Καὶ ἂν μὲν εὕρης ἀκολουθεῖ πιστῶς, εἰ δὲ καὶ δὲν εὕρης ἀκολουθεῖ τὴν κοινὴν ὁδὸν τῶν Πατέρων ὅπου θὰ ἔχης πολλοὺς συνοδοιπόρους καὶ ὁδηγοὺς καὶ δὲν φοβείσαι νὰ πλανηθῆς.

Αὕτῃ εἶναι ἡ καθαρὰ καὶ ἀπαθὴς ἀλήθεια τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ὅποιος ἔτσι λέγει σκεπάζεται ἀπὸ πολλὰς παγίδας. Εἰ δὲ καὶ μόλις ἐρωτηθῆ λέγει ὅτι ὁ δρόμος αὐτὸς εἶναι τῆς πλάνης, καὶ ὅλοι ὅσοι τὸν περιπατοῦν εἶναι πλανεμένοι, ὁ τοιοῦτος ἄς γνωρίσῃ ὅτι εἶναι εἰς τὴν παγίδα. Καὶ ἄς τὸ ἠξεύρῃ νὰ ζητῆ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, προτοῦ μᾶς φθάσῃ ὁ θάνατος καὶ ἀποκλεισθῶμεν εἰς τὰ κλειθρα τοῦ Ἄδου. Καὶ τότε οὐδεὶς δύναται ρῦσαι ἡμᾶς τῆς αἰωνίου καταδίκης τῆς γενομένης ἡμῖν ἔνεκεν ἀπαιδευσίας τῆς ἡμῶν γλώσσης.

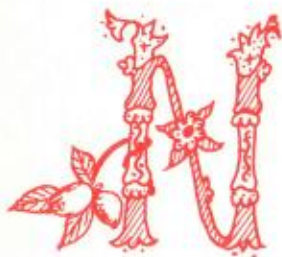
Καὶ ἐνῶ ὁ Πατὴρ τῶν Φώτων τὴν Κρίσιν πᾶσαν δέδωκεν τῷ Υἱῷ ἡμεῖς οἱ ἄφρονες, τὴν κρίσιν ἀρπάζοντες κρίνομεν τὸν πλησίον ἀδιακρίτως, ἀγνοοῦντες τὴν αὐτοῦ ἐργασίαν καὶ τὴν θεϊκὴν Πρόνοιαν ὅπου ἔχει περὶ αὐτοῦ ὁ Θεός: Ὡ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

η'

Περὶ ἐτέρας πλάνης.

ἀ ἀκούσης τέκνον μου καὶ περὶ ἄλλης πλάνης διὰ νὰ φυλαχθῆς. Πολλοὶ μοναχοὶ ἐπιμελήθησαν μιᾶς ἀρετῆς καὶ ἔβαλαν ὅλην αὐτῶν τὴν βίαν πρὸς κατόρθωσιν αὐτῆς. Ἐπὶ παραδείγματι, ἄς εἴπωμεν τὴν νηστείαν· ἤγουν νὰ μὴ φάγουν λάδι ἢ μαγείρευμα ἢ ἄλλα τοιαῦτα.

Καὶ ἐδέσμευσαν τὴν ἐλευθερίαν τοὺς πιστεύοντες τὸν ἑαυτῶν λογισμὸν ὅτι τὸ πᾶν ἔγκειται εἰς τὴν νηστείαν. Καὶ ἐξασκοῦντες αὐτὴν τὴν ἀρετὴν συμβουλεύουν καὶ τοὺς ἄλλους ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ὁδός, καὶ τὸ πλήρωμα πασῶν τῶν ἀρετῶν, καὶ ἡ ἀσφάλεια τῆς ψυχικῆς σωτηρίας. Βασιζόμενος ὅτι ἔχει τόσα ἔτη νὰ μὴν φάγη ἔλαιον ἢ μαγείρευμα ἢ ἄλλο.

Καὶ λέγομεν ὅτι ὁ τοιοῦτος ἔγινε δοῦλος τῆς θεληματικῆς τοῦ νηστείας καὶ νομίζει ὅτι ὅποιος δὲν κάμνει ἔτσι δὲν θὰ σωθῆ ἢ ὅτι εἶναι ἔξω τοῦ δρόμου. Καὶ τὸν τοιοῦτον ἡμεῖς ἐρωτῶμεν: Ὡ ἄνθρωπε τοῦ Θεοῦ, εἰπέ μοι· τὰ τόσα ἔτη, τῆς νηστείας σου, τί

ἐκέρδησας; δεῖξόν μοι τὸν καρπὸν τῆς πολυετοῦς νηστείας σου καὶ ἐγὼ πείθομαι. Ὡ ἄνθρωπε, σὺ διὰ τῆς Κυρίας σου νηστείας ἀπέκλεισας εἰς τοὺς ἄλλους τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ποῦ λοιπὸν ἔβαλες τὸ ἄπειρον ἔλεος τῆς ἀγαθότητος τοῦ Κυρίου; Ἀλλὰ καὶ μήπως πάντες οἱ ἄνθρωποι εἶναι τῆς ὁμοίας σου κράσεως καὶ σωματικῆς δυνάμεως, ὅπου ζητεῖς ὅλοι νὰ γίνουν κατὰ σέ; Δι' αὐτὸ λοιπὸν, ἐπειδὴ δὲν διοικεῖς καλῶς τὰ κατὰ σέ, διὰ τοῦτο κρούεις ἐπὶ τὸν ἄκμονα τῆς νηστείας τόσα ἔτη ὀβολὸν σιδήρου καὶ σκευὸς οὐδαμῶς, διὰ τὸ μὴ ἔχειν διάκρισιν. Καὶ ἡ θεραπεία τοῦ τοιοῦτου εἶναι νὰ ἀφήσῃ τὴν λεγομένην τοῦ νηστείαν καὶ νὰ ζητήσῃ ὁδηγίαν ἀπὸ πνευματικόν, πῶς νὰ διάγῃ.

Ἄλλος πάλιν ὁμοίως ἐβασίσθη εἰς τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ καὶ μόνον περὶ αὐτῆς διδάσκει. Καὶ μετρᾷ τοὺς χρόνους ὅπου ἀγρυπνεῖ. Καὶ ὅποιος κατ' αὐτὸν δὲν κάμνει τὸν ἔχει ὅτι βαδίζει στὸ σκότος. Καὶ ὁ τοιοῦτος ἄς ἀφήσῃ τὴν ἀγρυπνίαν τοῦ καὶ ἄς ἀκολουθήσῃ πνευματικόν ὁδηγόν.

Ἄλλος πάλιν πέποιθεν εἰς τὰ δάκρυά του, καὶ ὡς ἀνθρώπινον ἐφεύρημα διδάσκει τοὺς ἄλλους, καὶ ὅτι, ἀλλοίμονον εἰς ἐκεῖνον ὅπου δὲν κλαίει! Καὶ νομίζει ὅτι, ἂν μόνον κλαίῃ, αὐτὴ εἶναι ἡ τελειότης. Καὶ αὐτοῦ τὸ φάρμακον εἶναι νὰ γνωρίζῃ ὅτι τὰ δάκρυα πρέπει νὰ συνοδεύονται μὲ ταπεινώσιν, καὶ νὰ μὴν θεωρῆ ὅτι κάνει κανένα ἔργον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅτι τοῦ χρεωστεῖ ὁ Κύριος χάριν. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, ἐὰν καὶ καλῶς κλαίῃ, ἄς ἤξεύρῃ ὅτι μόνον μίαν ἀρετὴν ἐργάζεται, καὶ τοῦ λείπουν ἀκόμη τὰ ἐνενηντα ἑννέα.

Καὶ πάλιν ἄλλος πέποιθεν εἰς τὴν εὐχὴν τοῦ καὶ ὀδηγεῖ τοὺς ἄλλους, ὅτι ἔτσι ἂν κἀνης θὰ κρατήσης τὸν νοῦν. Καὶ ὁμοίως, τὸ ἔχει ὡς ἐφεύρημα τῆς ἰδικῆς τοῦ γνώσεως.

Ἄλλος πάλιν πέποιθεν εἰς τὴν ἡσυχίαν τοῦ. Ὅτι αὐτοῦ ἐγκείται πᾶσα ἡ τελειότης. Καὶ νομίζει ὅτι ἂν θελήσῃ κανεὶς δύναται νὰ ἡσυχάσῃ.

Ἄλλὰ τί λέγω; Εἶναι ἄνθρωποι οἱ ὅποιοι ἐλπίζουν μόνον εἰς τοὺς χρόνους ὅπου ἔχουν φορέσει τὸ Σχῆμα τῶν μοναχῶν καὶ εἰς αὐτοὺς καυχῶνται.

Λοιπὸν ἡμεῖς δι' ὅλας αὐτὰς τὰς ἀρετὰς λέγομεν: Δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι εἶναι τὰ ἐργαλεῖα, ὅπου χωρὶς αὐτὰ δὲν δυνάμεθα ἐλθεῖν εἰς τελειότητα, ἀλλὰ καὶ πρέπει μέχρις αἵματος νὰ ἐπιμεληθῶμεν αὐτὰς καὶ ὅλας ὁμοῦ καθὼς καὶ τὰς ἄλλας, ὅπου ἡμεῖς δὲν ἀναφέρομεν.

Διότι ἡ μὲν ἡσυχία εἶναι τὸ μόνον βοήθημα, ὅπου συνεργεῖ πρὸς κατόρθωσιν ὅλων τῶν ἀρετῶν. Ὅμως λέγομεν: Οὐδεὶς δύναται ὑπομεῖναι τὸ βάρος αὐτῆς ἐν γνώσει καὶ διακρίσει, ἐὰν δὲν στείλῃ ὁ Κύριος ὡς δῶρον καὶ ἔλεος τὴν χάριν τῆς ἡσυχίας. Ὡστε ὁ ἡσυχάζων πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ ἡσυχία εἶναι δῶρον τοῦ Θεοῦ καὶ αὐτὸν πρέπει νὰ εὐχαριστῇ.

Ὅμοίως λέγομεν καὶ δι' ἐκεῖνον ποὺ εὐχεται. Ὁ μὲν Ἀπόστολος λέγει ὅτι "οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ". Λοιπὸν, πῶς ἐσὺ λέγεις ὅτι εὐχέσαι καθαρῶς καὶ κρατεῖς τὸν ἀκράτητον νοῦν ἀμετεώριστον καὶ διδάσκεις ὅτι, ἂν

βιασθῇ ὁ ἄνθρωπος δύναται κρατῆσαι τὸν νοῦν καὶ εὐχεσθαι καθαρῶς; Λοιπὸν ἡμεῖς λέγομεν, ὅτι ἡ προσευχὴ εἶναι τὸ μόνον βοήθημα ὅπου συνεργεῖ πρὸς κάθαρσιν τῆς διανοίας, καὶ χωρὶς αὐτῆς δὲν δυνάμεθα ζῆσαι πνευματικῶς. Ὅμως οὐδεὶς δύναται κρατῆσαι τὸν νοῦν καὶ εὐχεσθαι καθαρῶς, ἐὰν δὲν ἔλθῃ χάρις θείας καὶ πνευματικῆς γνώσεως, ἢ νὰ ἔλθῃ ἓνας ἀγαθὸς καὶ θεῖος λογισμὸς ὑπὲρ φύσιν, ἢ ἄλλη ἐνέργεια τῆς θείας χάριτος· ὁπότε πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ὅτι δὲν τὸν κρατεῖ αὐτὸς τὸν νοῦν, ἀλλὰ ἡ θεία χάρις, καὶ κατὰ ἀναλογίαν τῆς θείας χάριτος εὐχεται καθαρῶς. Καὶ ἄς γνωρίζῃ ὁ τοιοῦτος ὅτι ὄχι ἐξ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἐκ τοῦ Θεοῦ· καὶ Αὐτὸν νὰ εὐχαριστῇ. Καὶ ἄς διδάσκῃ τοὺς ἄλλους ὅτι ἡμεῖς χρεωστοῦμεν νὰ κάμωμεν ὅ,τι δυνάμεθα, τρόπους καὶ κινήσεις, δεικνύοντες τὴν ἡμῶν προαίρεσιν εἰς τὸν Θεὸν ὅτι θέλομεν εὐχεσθαι καθαρῶς, τὸ δὲ νὰ ἔλθῃ εἶναι τοῦ Θεοῦ.

Ἐπίσης λέγομεν καὶ εἰς ἐκεῖνον ὅπου ἔχει τὰ δάκρυα. Ὅτι τὰ δάκρυα εἶναι τὸ μόνον ὄπλον κατὰ τῶν δαιμόνων, καὶ λουτρὸν καθάρσεως ἀμαρτιῶν, ἂν γίνωνται μὲ γνώσιν. Ὅμως δὲν εἶναι ἐξ ἑαυτοῦ. Ἄλλὰ αὐτὸς μὲν βιαζόμενος δεικνύει προαίρεσιν θελήσεως κλαίειν, τὸ δὲ νὰ ἔλθῃ δάκρυον εἶναι τοῦ "ἐξάγοντος νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς". Καὶ ἄς τὸν διδάξῃ ἢ πρᾶξις, ὅπου δὲν κλαίει ὅταν θέλῃ, ἀλλὰ ὅταν ὁ Θεὸς θέλῃ. Καὶ ἄς εὐχαριστῇ τὸν δοτῆρα Θεόν. Καὶ τοὺς μὴ ἔχοντας δάκρυα ἄς μὴν τοὺς κατακρίνῃ. Διότι ὁ Θεὸς δὲν δίδει εἰς ὅλους ὁμοίως.

Ἐπίσης λέγομεν καὶ διὰ τὴν ἀγρυπνίαν· ὅτι συνεργεῖ πρὸς κάθαρσιν τοῦ νοός, ἐὰν γίνεταί ἐν γνώσει καὶ διακρί-

σει. "Ομως, ἐὰν δὲν βοηθήσῃ ὁ Κύριος, δὲν γίνεται καρπὸς ἐξ αὐτῆς. Λοιπὸν ὁ δυνάμενος ἀγρυπνεῖν ὀφείλει νὰ ζητῇ παρὰ Θεοῦ γνώσιν, καὶ νὰ διοικῆται ἐν διακρίσει. Διότι χωρὶς τῆς θείας βοηθείας μένει ἄκαρπος.

Ἐπίσης καὶ ὁ νηστεύων καὶ ὅλα ὁμοῦ, ἐὰν καλῶς κυβερνῶνται, εἶναι ἀρεταὶ ὅπου ἡμεῖς τὰς ἐργαζόμεθα ἐπιπόνως· ἓνα μὲν δεικνύοντες τὴν ἡμῶν προαίρεσιν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄλλο δέ, ὅπου ἀντιπαλαίωμεν τὰς ἐπιθυμίας τῶν παθῶν. Διότι ἐὰν δὲν βιασθῶμεν εἰς αὐτὰς τὰς ἀρετάς, ἐξάπαντος θὰ πράξωμεν τὰς ἀμαρτίας. Αὐτὸ εἶναι ἡ καθαρὰ ἀλήθεια, τὸ ἐδικόν μας, τὸ ἀνθρώπινον. Ὅπως τοῦ γεωργοῦ: Αὐτὸς σκάπτει τὴν γῆν, καθαρίζει, σπέρνει καρπὸν, καὶ ἀναμένει τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἐὰν δὲν στείλῃ ὁ Θεὸς βροχὰς εἰς πρεπώδεις καιροὺς καὶ ἀνέμους εὐνοϊκοὺς, αὐτὸς χάνει καὶ τοὺς κόπους του. Ἐπειδὴ γεμίζει ἀκάνθας καὶ οὐδὲν θερίζει, ἀλλὰ γίνεται βρῶσις τῶν ἀλόγων ζώων. Ἔτσι καὶ εἰς ἡμᾶς. Ἐὰν ὁ Κύριος δὲν στείλῃ τὰ καθαρτικὰ ὕδατα τῆς θείας Αὐτοῦ χάριτος, ἡμεῖς μένομεν γυμνοὶ ἀπὸ καρπὸν, καὶ τὰ ἔργα μας γίνονται βρῶσις δαιμόνων. Διότι τὰ πνίγουν τὰ πάθη μας καὶ οὐδὲν θερίζομεν. Καὶ αἱ ἀρεταί, αἱ μὴ καλῶς ἐργαζόμεναι, γίνονται κακίαι.

Λοιπὸν πλεῖον τῶν ἄλλων χρῆζομεν τῆς πνευματικῆς διακρίσεως, καὶ πρέπει ἐμπόνως νὰ τὸ ζητοῦμεν παρὰ Θεοῦ· Ὡς ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

δ'

Περὶ διαφορᾶς τῆς ἰδίας πλάνης.

αἱ ἄλλην πλάνην ἄκου τέκνον: Ὅπου εἶναι πάλιν ἄλλοι μοναχοί, ὅπου ἐργάζονται ὅλας μαζὺ αὐτὰς τὰς ἀρετάς, καὶ ἐλπίζουν εἰς τὰ ἔργα τους. Καὶ ὅταν προσεύχονται καὶ ζητοῦν τίποτε παρὰ Θεοῦ, δὲν τὸ ζητοῦν μὲ ταπεινώσιν, ἀλλὰ μὲ αὐθάδειαν καὶ ἀπαίτησιν, ὡς νὰ ἔχουν ὑποχρέωσιν τὸν Θεὸν μὲ τοὺς κόπους των καὶ τοὺς χρεωστῆ. Καί, ὅταν δὲν εἰσακούονται καὶ δὲν πράττει ὁ Κύριος τὸ θέλημά τους, ταράττονται καὶ σφόδρα λυποῦνται. Ὁ δὲ ἐχθρὸς δαίμων, ὅταν τοὺς ἰδῇ εἰς αὐτὴν τὴν ἀγνωσίαν, τοὺς ἐπιτίθεται καὶ μὲ διεστραμμένους λογισμοὺς τοὺς διδάσκει λέγων: Βλέπεις; Σὺ τόσον βιάζεσαι ἕως θανάτου νὰ τὸν ἐργασθῆς, καὶ αὐτὸς δὲν σὲ ἀκούει! Λοιπὸν τί τὸν δουλεύεις; Καὶ τὸν πιέζει, διὰ νὰ βλασφημήσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ καὶ κατοπιν νὰ ἔμβῃ μέσα του ὁ δαίμων, νὰ τὸν κυριεύσῃ καὶ νὰ τὸν δέσουν μὲ ἀλυσίδες.

Εἰ δὲ καὶ αὐτὸ δὲν δυνηθῆ νὰ κάμη, γυρίζει ἀλλέως. Μεταμορφοῦται εἰς ἄγγελον φωτὸς καὶ τοῦ λέγει ὅτι εἶναι ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ ἢ ἄλλος Ἄγγελος καὶ τὸν ἔστειλεν ὁ Θεὸς νὰ εἶναι πλησίον του, ἐπειδὴ καὶ εὐηρέστησε τὸν Θεὸν μὲ τὰ ἔργα του. Ἡ πάλιν μεταμορφοῦται εἰς σχῆμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· καὶ ἄλλος εἰς σχῆμα Ἀγγέλου πάει ἐνωρίτερον καὶ τοῦ λέγει: Ἐπειδὴ ἀνέπαυσας τὸν Θεὸν μὲ τοὺς ἰδρωτάς σου, ἦλθεν ὁ Κύριος νὰ σὲ ἐπισκεφθῆ καὶ ἔβγα νὰ τὸν προσκυνήσης, νὰ λάβης τὴν χάριν. Ἡ πάλιν τοῦ λέγει, ὅτι ἦλθε νὰ τὸν ἀναλάβῃ ὡς Προφήτην Ἡλίαν εἰς τοὺς οὐρανοὺς. Καὶ τέλος νὰ μὴν πολυλογῶ, μὲ τοιοῦτους τρόπους ἐπλάνησε πολλοὺς τὸν παλαιὸν καιρὸν καὶ τὴν σήμερον. Καὶ ἄλλους ἔρριξε εἰς τοὺς βράχους, ἄλλους σὲ πηγὰδια, ἄλλους διαφόρως ἔσφαξε καὶ τελείως ἀπώλεσεν. Καὶ αὐτὰ γίνονται, διότι ἐξ ἀρχῆς δὲν εἶχον διάκρισιν καὶ ἦτον εἰς τὸ ἴδιον θέλημα, χωρὶς νὰ κάμουν ὑπακοήν.

Σὺ δὲ τέκνον μου ἀγαπητὸν ἐν Κυρίῳ, ἐπειδὴ κάμνεις ὑπακοήν, καὶ εἰς ὅλα καθαρὰ ἐξομολογεῖσαι, μὴ φοβῆσαι· ἐπειδὴ ἔχεις Γέροντα καὶ σὲ ὀδηγεῖ, καὶ νυχθημερὸν διὰ σὲ εὐχεται, ὁ Θεὸς δὲν σὲ ἀφήνει νὰ πλανηθῆς. Ἄλλὰ καὶ ἂν σοῦ φανῆ καμμία τοιαύτη φαντασία εἴδους ἀγγέλου, μὴ φοβῆσαι ἀλλὰ μὲ θάρρος εἰπέ του, κἂν σὲ σχῆμα τοῦ Κυρίου, κἂν σὲ Ἀγίου, κἂν σὲ Ἀγγέλου, εἰπέ του:

-Ἐγὼ ἔχω Γέροντα, καὶ μὲ ὀδηγεῖ. Δὲν θέλω διδασκῆς Ἀγγέλων! Ἐγὼ τὸν Κύριόν μου, Ἀγγέλους, καὶ Ἀγίους θέλω εἰς τὴν ἄλλην ζωὴν νὰ τοὺς ἰδῶ.

Ἐδῶ δὲν θέλω. Καὶ στρέψε τὸ πρόσωπόν σου ἀλλοῦ. Μὴν τὸν κυττάξης. Καὶ αὐτός, μὴ ὑπομένων τὸ θάρρος σου γίνεται ἄφαντος. Ἄλλὰ καὶ ἀληθινὴ νὰ εἶναι ἡ ὄρασις, πάλιν ὁ Κύριος δὲν θυμώνει, ἀλλὰ εὐθὺς μεταβάλλεται ὁ φόβος εἰς χαρὰν καὶ ὡς θέλει ὁ Κύριος γίνεται.

Ἡμεῖς ὁμως ποτὲ τοιαύτας αἰτήσεις καὶ ἐπιθυμίας νὰ μὴν ἔχωμεν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἤγουν νὰ ἴδωμεν Ἀγγέλους ἢ Ἀγίους, διότι εἶναι πλάνες. Ἡμεῖς νὰ ζητῶμεν - ὡς πολλάκις ἐγράψαμεν - τὸ ἔλεος τῆς ἀφέσεως τῶν ἁμαρτιῶν μας, καὶ νὰ ἐπιμεληθῶμεν τὴν καθαρότητα τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ τοῦ Θεοῦ ἔρχονται μόνα τοὺς χωρὶς τὴν ἡμῶν ζήτησιν.

Καὶ ἂν ἀνέλθωμεν εἰς τοὺς οὐρανοὺς διὰ τῆς θεωρίας, οὐδὲν ἐξ ἡμῶν εἶναι. Καὶ ἂν μετ' ὀλίγον ἀλλοιωθῶμεν χωρὶς τὴν ἡμῶν θέλησιν καὶ μᾶς ἔλθῃ μία λύπη μεγάλη καὶ στενοχώρια ἀφόρητος ὡς νὰ εἴμεθα εἰς τὸν Ἄδην, καὶ μᾶς φαίνεται ὅτι πλέον δὲν θὰ μᾶς φύγῃ, ἀλλὰ ἔως θανάτου μᾶς θλίβει, τότε καὶ πάλιν νὰ μένωμεν ἀτάραχοι. Καὶ ὅπως ὅταν ἀνέβημεν εἰς οὐρανοὺς εἴμεθα χαρούμενοι, ἔτσι καὶ ὅταν μᾶς γίνῃ ἀλλοίωσις καὶ ἔλθῃ λύπη νὰ κάνῃς ὑπομονήν, χωρὶς νὰ ταράττεσαι καὶ νὰ γογγύξης. Ἄλλὰ μὲ εἰρήνην λέγε εἰς τοὺς λογισμοὺς: Ὅτι ὁ Πατὴρ ἔχει δύο θέσεις καὶ κατοικίας· μίαν εἰς τοὺς οὐρανοὺς, τῆς χαρᾶς καὶ ἀπολαύσεως, καὶ μίαν κάτω στὸν Ἄδην, τῶν θλίψεων. Καὶ ὅποτε θέλει μὲ ἀνεβάξει εἰς τὴν ἄνω χαρὰν, ὅποτε θέλει μὲ κατεβάξει στὰ κάτω. Διὰ νὰ γνωρίσω, ὅτι, ἐφ' ὅσον φορῶ τὸ ὀστράκινον τοῦτο σῶμα, ἔπεται καὶ ἀλλοίωσις. Λοιπὸν ἐγὼ τίποτα δὲν

ἔχω νὰ εἰπῶ. Μόνον, γενηθήτω τὸ θέλημα τοῦ Κυρίου μου ἐν πᾶσι, εἰς πάντα καὶ διὰ πάντα. Ἄλλὰ καὶ ἂν διὰ παντὸς μὲ ἀφήσῃ εἰς τὸ κάτω, ἐγὼ λέγω:

- Γλυκύτατέ μου Σωτῆρα καὶ Θεέ. Ἐγὼ μὲν οὐδὲν ἀγαθὸν ἔπραξα καὶ εὐάρεστον ἐνώπιόν Σου, ἀλλὰ ὡς ἐπιμελής ἐργάτης τῆς ἀμαρτίας εἶμαι ἄξιος υἱὸς τῆς κολάσεως. Λοιπὸν, ἐὰν καὶ κολασθῶ, δικαίως μοῦ πρέπει. Ἄρκει μόνον ἐσὺ νὰ μὴν εἶσαι κατ' ἐμοῦ λυπημένος, ἀλλὰ νὰ μὲ κυττάζῃς μὲ χαρούμενον πρόσωπον· καὶ τότε δι' ἐμέ καὶ ὁ Ἄδης θὰ γίνῃ φωτεινὸς Παράδεισος!

Καί, ὅταν αὐτὰ λέγῃς φεύγει καὶ ἡ λύπη καὶ γίνεται πάλιν χαρά. Ἄλλὰ ὅμως ἐσὺ δὲν τὰ λέγεις διὰ νὰ ἔλθῃ χαρά, ἀλλὰ τὰ λέγεις ἀπὸ καρδίας. Καὶ ἐφ' ὅσον εἴμεθα - ὡς εἴπωμεν καὶ πάλιν - εἰς τὴν ζωὴν, ποτὲ μὴν θαρρεύσῃς εἰς τὸν ἑαυτὸν σου, κἂν ἀνέβῃς ἕως ἐβδόμου οὐρανοῦ, κἂν ἰδῆς ὅλας τὰς φύσεις τῶν μυστηρίων. Ἄφου φορεῖς σῶμα φόβος ὑπάρχει καὶ φυλακὴ μᾶς χρησιμεύει. Μόνον ὅταν ἀφήσῃς τὸ σῶμα νεκρὸν, τότε χαίρει ὅτι πλέον δὲν ἀλλοιοῦσαι, ἀλλὰ ὁ,τι σοῦ δώσει ὁ Κύριος εἶναι ἐδικόν σου καὶ κανένας δὲν σοῦ τὸ παίρνει. Ὡ, ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Περὶ τῆς διπλῆς πάλης τῶν δαιμόνων, καὶ ὅτι πολεμοῦν τοὺς ἀγωνιστὰς ἐπιστημονικῶς.

λοιπὸν, τέκνον, μάθε καὶ περὶ τῆς διπλῆς πάλης τῶν δαιμόνων. Καὶ λέγομεν· ὅτι ὁ δαίμων πολεμεῖ τοὺς ἀγωνιστὰς ἐπιστημονικῶς. Καὶ ὅταν βλέπῃ ὅτι τρέχει ὁ ἀγωνιζόμενος μοναχὸς μὲ μεγάλην ὁρμὴν καὶ θέρμην, καὶ ὅτι εἶναι χωρὶς ὁδηγόν, τότε ὁ κακὸς δαίμων ἀκολουθῶν πλησίον κρυπτῶς τὸν ἐπιβουλεύεται. Καὶ κρύπτων τὰς αὐτοῦ παγίδας τὸν σπρώχνει πρὸς τὰ ἔμπρός. Ὁ δὲ ἀγωνιστής, μὴ ὑπονοῶν ὅτι εἶναι καὶ ὁ ἐχθρὸς μαζί, τρέχει ἀδιακρίτως, νηστεύων, ἀγρυπνῶν, καὶ προσευχόμενος. Καὶ ὁ δαίμων τοῦ κόπτει παντελῶς τὴν ὄρεξιν τοῦ φαγητοῦ. Καὶ δὲν ἐπιθυμεῖ τίποτα, κἂν νὰ εἶναι τὰ καλύτερα φαγητά.

Ἐπίσης τὸν ἀφήνει νὰ ἀγρυπνῇ ἐλευθέρως, ὥστε νὰ νομίζῃ ὁ μοναχὸς ὅτι πλέον ἐφθασε εἰς ἀπάθειαν καὶ δύναται καὶ χωρὶς τροφῆν νὰ ζήσῃ. Καὶ ἀφου τὸν ἰδῇ πλέον ὁ δαίμων ὅτι ἐφθασεν εἰς τὸ ἄκρον, τότε

τὸν ἀφήνει καὶ πίπτει. Διότι μὴ ἔχων πτέρυγας ὑψηλὰς τῆς θεωρίας νὰ ὑψωθῆ καὶ νὰ σηκώσῃ τὸ σῶμα, κυλιέται κάτω ὡς ὄφις. Διότι, ἐκεῖ ὅπου νομίζει ὅτι ἤρθῃ ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὰ οὐράνια, ἐκεῖ χωρὶς νὰ καταλάβῃ ἐξαίφνης εὐρέθη χωρὶς ὄπλα μέσα εἰς τὸ πέλαγος. Διότι, τὸ σῶμα ὅπου συγκρατεῖ τὰ ὄπλα καὶ πολεμεῖ, αὐτὸ διὰ τῆς ὑπερβολικῆς ἀσιτίας ἐξηντλήθη καὶ ἔπεσεν. Τότε λοιπὸν ὁ αἰμοβόρος δράκων, χαίρων καὶ ἀγαλλόμενος ἐπιπίπτει δρομαίως ἐπὶ τὸν ταλαίπωρον ἐκείνον μοναχόν, σύρων μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλα μύρια πονηρὰ πνεύματα. Καὶ τελείως τὸν πνίγουν, ἐὰν δὲν ζητήσῃ ἀμέσως ἔμπειρον καὶ πρακτικὸν ὀδηγόν. Καὶ ἀπὸ ἐδῶ ἔρριξε πολλοὺς ἀγωνιστὰς εἰς διάφορα τῆς ἀμαρτίας αἰσχροῦ πάθη. Διότι αὐτὸ τὸ πάθος κινοῦν οἱ δαίμονες πλεον τῶν ἄλλων παθῶν, ὅταν τὸ σῶμα ἐξαντληθῆ καὶ πέσῃ.

Ἐὰν πάλιν αὐτὸς ὁ ἀγωνιστὴς εἶναι ὀξύς τὸν νοῦν καὶ διακριτικῶς ἀγωνίζεται, προσέχων νὰ μὴν πέσῃ ἔμπρός, τότε ὁ δαίμων τὸν ἀφήνει. Καὶ ὅταν ἰδῆ ὅτι παύει ἢ θέρμη καὶ ὁ ζῆλος ὁ πολὺς καὶ κόπτεται ὀλίγον ἢ ὀρμή, καὶ ἄρχεται νὰ ἀμελῆ, τότε πάλιν ὁ δαίμων τὸν τραβάει ὀπίσω, ὥστε νὰ τὸν ρίξῃ σὲ ἀδιαφορίαν νὰ τὰ ἀφήσῃ ὅλα, ὥστε καὶ πάλιν νὰ γίνῃ δοῦλος τῶν δαιμόνων.

Δι' αὐτὸ εἶναι διπλὸς ὁ ἀγών. Καὶ πρέπει ὁ μοναχὸς ἢ νὰ ἔχῃ ὀδηγὸν τῆς αὐτῆς ἐργασίας καὶ νὰ κἀνῃ τελείαν ὑπακοήν, κόπτων τελείως τὸ ἴδιον θέλημα· ἢ, ἂν εἶναι μόνος του, πρέπει νὰ φυλάγεται ἀπὸ τὰ ἄκρα καὶ νὰ βαδίζῃ τὴν μέσῃν ὁδόν. Νὰ μὴν κλίνῃ οὔτε δεξιὰ, οὔτε ἀριστερά. Καὶ νὰ γνωρίζῃ

καλῶς ὅτι μόνον ὅταν λάβῃ πτέρυγας ὑψηλὰς τῆς θεωρίας, τότε, ἀναλόγως αὐτῆς τῆς θείας χάριτος, κρατεῖ καὶ τὸ σῶμα τὰς ἀσθενείας. Καὶ τὸ μὲν σῶμα ὡς φθαρτὸν ὅπου εἶναι, πολλάκις ἀλλοιοῦται, ἀσθενεῖ καὶ πίπτει. Ὁ δὲ νοῦς, ἐπειδὴ ἔχει ἄλλα πτερὰ οὐράνια καὶ ὑπὲρ φύσιν, πετᾷ ὑψηλὰ καὶ δὲν τὸν μέλλει διὰ τὸ βάρος τοῦ σώματος, ἀλλὰ τὸ σηκώνει, ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἀσθενές. Δι' αὐτὸ καὶ πολλοὶ Ἅγιοι ἔχοντες αὐτὴν τὴν χάριν ἐπέρασαν πολλὰ ἔτη χωρὶς ἄρτον καὶ φαγητὸν καὶ ἀρκοῦντο μόνον μετὰ τὴν ἁγίαν Κοινωνίαν τοῦ ἀχράντου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Κυρίου.

Ὅμως ἡμεῖς, ἐπειδὴ δὲν μᾶς διδάσκουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες νὰ μὴν τρώγωμεν καθόλου· δι' αὐτὸ, ἂν καὶ αὐτὴν τὴν χάριν λάβωμεν καὶ γνωρίσωμεν ὅτι δυνάμεθα καὶ χωρὶς τροφῆς ζῆσαι κατὰ ἀλήθειαν καὶ ὄχι κατὰ φαντασίαν, καὶ πάλιν τότε πρέπει νὰ τρώγωμεν καὶ τυρὶ καὶ αὐγὸ καὶ γάλα, ἂν μᾶς τύχῃ, καὶ ψάρι. Ἀπὸ ὀλίγον καὶ ἐξ ὅλων ἀπὸ ὅσα μᾶς ἐπιτρέπει ὁ νόμος τοῦ μοναχικοῦ ἐπαγγέλματος διὰ δύο σκοπούς: Ἐνα μὲν ὅπου συντρίβομεν τὴν ρίζαν τῆς οἰήσεως καὶ ὑπερηφανείας, καταπατοῦντες κάθε φρόνημα ἐπαιρόμενον κατὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἄλλο· ὅπου φαινόμεθα τοῖς πᾶσιν ὅμοιοι, χωρὶς κανεὶς νὰ γνωρίζῃ τὴν κατὰ Θεὸν ἐργασίαν μας, φεύγοντες τὴν ἀνθρώπινον δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους. Καὶ ἐπὶ τούτοις νὰ μὴ νομίζωμεν ὅτι τὸ ὀλίγον αὐτὸ φαγητὸν τὸ ἐν γνώσει καὶ διακρίσει γενόμενον, ὅτι μᾶς ὑστερεῖ ἐκ τῆς θείας χάριτος, καὶ ὅτι ἂν ἐνηστεύαμεν θὰ εἴχομεν περισσοτέραν χάριν. Ὁχι. Διότι ὁ Θεὸς δὲν βλέπει εἰς τὴν ποσότητα τῶν

ἀγώνων μας, ἀλλὰ ἐξετάζει τὸν σκοπὸν καὶ τὴν διάκρισιν ὅπου τὰ ἐργαζόμεθα καὶ ἀναλόγως ἐπιχέει τὸ Αὐτοῦ ἀγαθόν, μέγα καὶ πλούσιον ἔλεος.

Ὡς πρέπει πᾶσα δόξα, τιμὴ καὶ προσκύνησις πάντοτε, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!

Τὸν τῆς μεγίστης ἱερῶν δομήτορα, Λαύρας ἐν ὁμοίᾳ τιμῇ, ὡς ἀπαρχὴν θεῶν, μέγαν Ἀθανάσιον, τὸν τύπον καὶ παράδειγμα, τῶν ἐν Ἀθῶ Πατέρων, ὡς ἀληθῶς χρηματίσαντας ἐν τε θεωρίαις καὶ πράξεσιν.

ια'

Περὶ τῶν τριῶν καταστάσεων τῆς φύσεως ὅπου ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται ὁ ἄνθρωπος: κατὰ φύσιν, παρὰ φύσιν, καὶ ὑπὲρ φύσιν. Καὶ περὶ τῶν τριῶν τρόπων τῆς θείας Χάριτος ὅπου ἐνδέχεται νὰ λάβῃ, ὅταν βιάζεται ἢ ἀνθρώπινος φύσις: καθαρτικῆς, φωτιστικῆς, καὶ τελειωτικῆς.

κουσον λοιπὸν, τέκνον, καὶ τοὺς τρεῖς τρόπους τῆς φύσεως ὅπου ἀνέρχεται καὶ κατέρχεται ὁ ἄνθρωπος. Καὶ λέγομεν· ὅτι ἡ φυσικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου, ἀφοῦ παρέβημεν τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐξεπέσαμεν ἐκ τοῦ Παραδείσου, εἶναι ὁ θεϊκὸς Νόμος ὅπου μᾶς ἐδόθη γραπτῶς μετὰ τὴν ἐξορίαν ἐκείνην. Καὶ πᾶς ἄνθρωπος χρεωστεῖ, ἐὰν θέλῃ τὴν σωτηρίαν του, νὰ βιάζεται, νὰ πολεμῇ μετὰ τῶν παθῶν, δέρων καὶ ἀντιτασσόμενος, πολεμῶν καὶ ἀντιπολεμούμενος, νικῶν καὶ νικώμενος. Καὶ ἐν γένει ὀφείλει νὰ ἀγωνίζεται διὰ νὰ στέκῃ εἰς τοὺς θεϊκοὺς νόμους τῆς φύσεως.

Καὶ ὅταν λοιπὸν εὕρισκόμεθα ἔσωθεν τοῦ θεϊκοῦ νόμου τῆς δοθείσης ἡμῖν Ἀγίας Γραφῆς, καὶ δὲν εἴμεθα πόρνοι, φονεῖς, κλέπται, ἀδικοὶ, ψεῦσται,

ὑπερήφανοι, κατάλαλοι, κενόδοξοι, γαστρίμαργοι, πλεονέκται, φιλάργυροι, φθονεροί, λοιδωροί, βλάσφημοι, θυμώδεις, ὀργίλοι, μεμψίμοιροι, ὑποκριταί καὶ λοιπά, τότε εἴμεθα εἰς τὴν φυσικὴν κατάστασιν τὴν μετὰ τὴν παράβασιν ἡμῖν γενομένην.

Ἡ δὲ παρὰ φύσιν κατάστασις εἶναι ἐκεῖνος ὅπου εἶναι ἔξω τοῦ θεϊκοῦ Νόμου καὶ ὡς κτήνος ὠμοιώθη τοῖς ἀλόγοις ὅπου δὲν ἔχουν νόμον, καὶ δι' αὐτὸν λέγει ὁ προφήτης: "Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνῆκε, ἀλλὰ παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὠμοιώθη αὐτοῖς". "Ὅποιος λοιπὸν τοιοῦτος περιπατεῖ ἔξω τοῦ θεϊκοῦ Νόμου, κυλιόμενος εἰς τὰς διαφόρους ὡς εἶπομεν ἀμαρτίας, εἶναι εἰς τὴν παρὰ φύσιν κατάστασιν.

Ἡ δὲ ὑπὲρ φύσιν κατάστασις εἶναι ἡ ἀπάθεια ὅπου εἶχεν ὁ Ἀδάμ, προτοῦ παραβῆ τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐκπέση ἐκ ταύτης τῆς θείας χάριτος καὶ ἀκακίας.

Αὐτοὶ λοιπὸν, τέκνον, εἶναι οἱ τρεῖς τρόποι ὅπου, ἐὰν προκόπτωμεν, ἀνερχόμεθα ἐκ τῶν παρὰ φύσιν εἰς τὰ ὑπὲρ φύσιν. Εἰ δὲ καὶ ζῶμεν ἐν ἀναισθησίᾳ, ἀμελοῦντες τῆς ἡμῶν σωτηρίας, τότε βόσκομεν χοίρους καὶ προσπαθῶμεν νὰ χορτάσωμεν ἀπὸ ξυλοκέρατα ὡς ὁ ἄσωτος υἱός.

Οἱ δὲ τρεῖς τρόποι ὅπου εἶπομεν τῆς θείας χάριτος, ὅπου ἐνδέχεται νὰ λάβῃ ἡ φύσις τῶν ἀνθρώπων, ὅταν ἔχη καλὴν προαίρεσιν καὶ βιάζεται, εἶναι οὗτοι: καθαρτικὴ, φωτιστικὴ, καὶ τελειωτικὴ.

Καὶ ἀφοῦ πρῶτον ὁ ἄνθρωπος ἔλθῃ εἰς μετάνοιαν

ἐκ τῶν πρώτων ἀμαρτιῶν βιάζεται νὰ σταθῇ ἐντὸς τοῦ θεϊκοῦ Νόμου καὶ πάσχει ἐκ τῆς ἔξεως τῶν παθῶν μεγάλους ἀγῶνας καὶ πόνους δριμεῖς. Τότε μυστικῶς ἡ θεία χάρις τοῦ δίδει παράκλησιν καὶ χαρὰν, πένθος, ἡδονὴν καὶ γλυκύτητα ἐκ τῶν θείων λογίων ὅπου ἀναγινώσκει· καὶ δύναμιν καὶ θάρρος πρὸς τὸν ἀγῶνα τὸν πνευματικόν. Αὐτὴ λοιπὸν λέγεται χάρις καθαρτικὴ, ἡ ὁποία βοηθεῖ μυστικῶς τὸν μετανοοῦντα ἀγωνιστὴν διὰ νὰ καθαρισθῇ ἐκ τῶν ἀμαρτιῶν καὶ νὰ σταθῇ εἰς τὸ κατὰ φύσιν.

Ἐὰν λοιπὸν οὗτος σταθῇ ἐκεῖ, εἰς τὸ κατὰ φύσιν, καὶ δὲν παύσῃ τοὺς ἀγῶνας, δὲν στραφῇ ὀπισθεν, δὲν ἀμελήσῃ, δὲν πέσῃ ἐκ τῆς θέσεώς του, ἀλλὰ ὑπομένη βιαζόμενος ποιῆσαι καρποὺς ἀγαθούς, μακροθυμῶν καὶ δεχόμενος τὰς συνεχεῖς ἀλλοιώσεις τῆς φύσεως, ἀναμένων τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ· τότε ὁ νοῦς δέχεται θεῖον φωτισμὸν καὶ γίνεται ὅλος θεῖον φῶς ἐκ τοῦ ὁποίου βλέπει νοερῶς τὴν ἀλήθειαν καὶ διακρίνει πῶς πρέπει νὰ περιπατῇ ἕως νὰ φθάσῃ εἰς τὴν ἀγάπην ὅπου εἶναι ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς.

Ὅμως καὶ ἐδῶ, τέκνον, θέλει μεγάλην προσοχὴν. Καὶ μὴ ἀκούων φῶς νομίσης ὅτι εἶναι φωτιὰ ἢ φῶς λύχνου ἢ ἀστραπῆς ἢ ἄλλο εἶδος χρωμάτων. Ἀπαγε τοιαύτης ἀτοπίας! Διότι πολλοὶ τοῦτο μὴ νοήσαντες ἐδέχθησαν εἶδους ἀστραπῆς, καὶ πλανηθέντες κακῶς ἀπωλέσθησαν. Τὸ δὲ νοερὸν φῶς τῆς θείας χάριτος εἶναι αὔλον, ἀνειδεον καὶ ἀχρωμάτιστον, ἰλαρὸν καὶ εἰρηνικόν. Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι καὶ καλεῖται χάρις φωτιστικὴ, ἡ ὁποία φωτίζει τὸν νοῦν καὶ γνωρίζει τοὺς ἀσφαλεῖς δρόμους τῆς πνευματικῆς ὁδοιπορίας,

διὰ νὰ μὴν πλανηθῆ ὁ ὁδοιπόρος καὶ πέση.

Ὅμως, ἐπειδὴ τὸ σῶμα εἶναι μεμιγμένον μὲ τὰς ἀλλοιώσεις, καὶ ὁ χρόνος πολὺς, διὰ τοῦτο ἡ χάρις δὲν παραμένει διηνεκῶς, ἀλλὰ φεύγει καὶ ἔρχεται. Καὶ μετὰ τὸ φῶς ἀναδέχεται σκότος, καὶ πάλιν μετὰ τὸ σκότος φῶς.

Καὶ ἄκουσον μετὰ προσοχῆς νὰ ἐννοήσης.

Ἡ φυσικὴ μας κατάστασις ἀπέναντι τῆς θείας χάριτος εἶναι σκότος. Πόσον μᾶλλον ὅταν μᾶς πλησιάζουν καὶ οἱ σκοτεινοὶ δαίμονες οἱ ὁποῖοι εἶναι φύσει σκότος; Ὅταν λοιπὸν ἔλθῃ τὸ φῶς τῆς χάριτος ὅλα χάνονται, ὅπως ὁ ἥλιος ἀφοῦ ἀνατεῖλῃ φεύγει τὸ σκότος καὶ βλέπομεν καθαρῶς ἔστω καὶ τὰ ἐλάχιστα συμπτώματα τὰ ὁποῖα πρὸ τῆς αὐγῆς τοῦ ἡλίου μᾶς ἐλάνθανον. Καὶ πάλιν ἀφοῦ ὁ ἥλιος δύσῃ, πάλιν μᾶς καταλαμβάνει φυσικῶς τὸ σκότος, καὶ ἐντὸς τῆς σκοτίας ὁποῖος βαδίζει τὸν ἀκολουθοῦν μεγάλαι ἐπιφοραὶ καὶ ὀδυνηραὶ συμβάσεις.

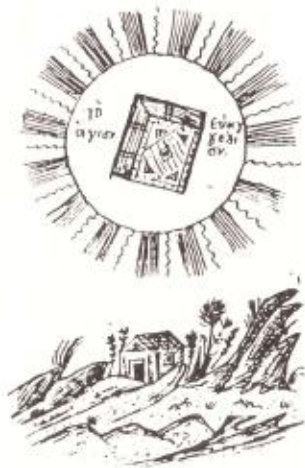
Ὅμοίως μᾶς συμβαίνει καὶ εἰς τὴν πνευματικὴν ὁδοιπορίαν. Ὅταν ἔχωμεν τὸ θεῖον φῶς, βλέπομεν καθαρὰ ὅλα, καὶ οἱ δαίμονες μακρὰν φεύγουν, μὴ δυνάμενοι στήναι ἐνώπιον τῆς θείας χάριτος. Καὶ ἀφοῦ πάλιν φύγῃ ἡ θεία χάρις, μένει τὸ σκότος, ἡ ἐδικὴ μας φυσικὴ κατάστασις. Ὅποτε πάλιν ἔρχονται οἱ λησταὶ δαίμονες καὶ μᾶς πολεμοῦν. Καὶ ἐπειδὴ λοιπὸν ἐνδέχεται, ἡ φύσις ἡμῶν τόσας πολλὰς ἀλλοιώσεις, καὶ ἐν καιρῷ σκοτίας ἐργαζόμεθα πολλὰ ἔργα μὴ ἔχοντα διάκρισιν θείας χάριτος, ἐκ τῶν ὁποίων βλαπτόμεθα καὶ πολλάκις πληγωνόμεθα παρὰ τῶν ἐ-

χθρῶν θανασίμως - διὰ τὸ εἶναι σκοτίαν καὶ δὲν βλέπομεν τοὺς ἐχθροὺς ποὺ κρύπτονται - δι' αὐτὸ δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ξεθαρρεύωμεν καὶ νὰ νομίζωμεν ὅτι ὅλα ὅσα κάμνωμεν ἀρέσουν τῷ Θεῷ. Οὔτε νὰ ἐλπίζωμεν εἰς τὰ ὄπλα καὶ τέχνην μας. Ἀλλά, ἐπικαλούμενοι τὴν θείαν βοήθειαν, εἰς αὐτὴν καὶ μόνον νὰ ἐλπίζωμεν, καὶ μετὰ μεγάλου φόβου νὰ ὀμιλῶμεν, ὡς μὴ γνωρίζοντες· ἀράγε τὸ λεγόμενον ἀρέσει τῷ Θεῷ ἢ μήπως τὸν λυπῷ; Καὶ ἐν καιρῷ τῶν ἀλλοιώσεων νὰ ὑπομένωμεν.

Ἄν λοιπὸν μένωμεν ἐν αὐτῇ τῇ καταστάσει καὶ δὲν πάθωμεν κανένα κακὸν ἐκ τῶν συνεχῶν πολέμων καὶ τῆς ταραχῆς τῶν παθῶν, τότε μᾶς δίδεται ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ χάρις ἢ τελειωτικὴ. Ἡ ὁποία μᾶς τελειοὶ καὶ εἶναι καὶ λέγεται ὑπερφυσικὴ, διότι περιπατεῖ ἄνωθεν τῆς φύσεως. Καὶ εἰς μὲν τὰς ἄλλας δύο πρώτας καταστάσεις ὁ ἄνθρωπος βιάζεται διὰ λογισμῶν ἀγαθῶν καὶ πνευματικῶν ἐνθυμήσεων νὰ κρατήσῃ τὰς ἀρετάς· ἀγάπην, ταπείνωσιν, ἐγκράτειαν καὶ λοιπὰ· γενικῶς διὰ τῶν εὐσεβῶν καὶ ἀντιρρητικῶν λογισμῶν ἀναιρεῖ τὰς κακίας τῶν παθῶν καὶ κρατεῖ τὰς ἀρετάς. Ἀφοῦ ὅμως ἔλθῃ ἡ τελειωτικὴ χάρις καὶ ὑπερφυσικὴ ὅλα τότε τὰ πάθη ἐξαλείφονται. Καὶ κρατῶνται ὅλα αἱ ἀρεταὶ ὡς ἴδια φύσις, χωρὶς τρόπους καὶ μεθοδίας ἐδικὰς του. Διότι τοῦ ἐδόθη ἢ πρὸ τῆς παραβάσεως θεία ἐκείνη ἀπαθῆς κατάστασις. Καθότι τὰ πάθη, κατόπιν τῆς παρακοῆς ὅπου ἔκαμεν ὁ Ἀδὰμ ἐπεισῆλθον εἰς τὴν φύσιν τῶν ἀνθρώπων. Ἡ δὲ φυσικὴ κατάστασις ὅπου ἐπλάσθη ὁ ἄνθρωπος παρὰ τοῦ Θεοῦ ἦτον ἀπαθῆς. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νοῦς, ὅταν

ἐλευθερωθῆ ἐκ τῶν παθῶν, περιπατεῖ διὰ τῆς θείας γνώσεως, ὡς βασιλεὺς, ἄνωθεν τῆς φύσεως.

“Ὅταν λοιπὸν καὶ σύ, τέκνον, βλέπῃς ὅτι χωρὶς μηχανὰς καὶ ἐννοίας πνευματικὰς τῶν λογισμῶν στέκονται ὅλαι αἱ ἀρεταὶ ὡς φυσικαὶ καὶ δὲν ἀλλοιοῦνται, γνῶριζε ὅτι εἶσαι ὑπὲρ φύσιν. “Ὅταν πάλιν τὰς κρατᾶς διὰ τῶν ἀγαθῶν λογισμῶν καὶ ἀλλοιοῦνται, γνῶριζε ὅτι εἶσαι κατὰ φύσιν. Καὶ ὅταν πρᾶτῃς τὰς ἀμαρτίας, γνῶριζε ὅτι εἶσαι παρὰ φύσιν καὶ βόσκεις τοὺς χοίρους τῶν πολιτῶν, κατὰ τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον· καὶ βιάζου νὰ ἐλευθερωθῆς. Τὸ δὲ πλεον τούτων οἶδεν ὁ Πάνσοφος καὶ Πανάγαθος Θεὸς καὶ ὁ μένων ἐν τῷ Θεῷ· Ὡ, ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν.

ιβ'

Περὶ ἀγάπης.

πειδὴ πολλὰ καὶ διάφορα ἐγράψαμεν, τέκνον μου, κινούμενος ἀπὸ τὴν θερμὴν σου πίστιν καὶ εὐλάβειαν, καλὸν ἐθεώρησα νὰ σοὺ γράψω καὶ ὀλίγα περὶ ἀγάπης, ἐξ ὧν ἔμαθον παρὰ τῶν πρὸ ἐμοῦ ὁσίων Πατέρων καὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Γραφῶν. Ἀλλὰ δεδοικῶς

τὸ ὕψος τῆς ὑπερφυσικῆς χάριτος ταύτης, τῷ φόβῳ νικῶμαι, μήποτε δὲν δυνηθῶ τὸν λόγον περαιῶσαι. Ἀλλὰ καὶ πάλιν, θερμούμενος τῇ ἐλπίδι τῶν ἁγίων εὐχῶν σας, ἄρχομαι τὸν λόγον. Διότι, πῶς δύναμαι, τέκνον μου, ἐξ ἰδίας δυνάμεως γράψαι περὶ τοσοῦτου μεγάλου χαρίσματος, ὅπου τὴν ἐμὴν δύναμιν ὑπερβαίνει; Καὶ μὲ τί γλώσσαν ἔχω διηγῆσασθαι περὶ τῆς τοιαύτης ὑπερουρανίου τροφῆς καὶ τροφῆς ἁγίων Ἀγγέλων, Προφητῶν, Ἀποστόλων, Δικαίων, Μαρτύρων, Ὁσίων, καὶ παντὸς καταλόγου ἐν οὐρανοῖς ἀπογεγραμμένων;

Ἀληθῶς λέγω, τέκνον μου. Εἰ εἶχον, ὅλας τὰς γλώσσας τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐξ Ἀδάμ νὰ μὲ βοηθοῦν, καὶ πάλιν ἀδύνατον μοῦ φαίνεται, ὅτι θὰ ἠδυνάμην ἀξίως ἐγκωμιάσαι τὴν Ἀγάπην. Καὶ τί λέγω ἀξίως. Ἀλλὰ μὴδὲ μικρόν τι δύναται βρότειος γλῶσσα ὅλως λαλῆσαί τι περὶ τῆς ἀγάπης, εἰ μὴ αὐτὸς ὁ Θεός, ἡ αὐτοαλήθεια καὶ Ἀγάπη δώσει ἡμῖν τὴν ἐνέργειαν τῶν λόγων, καὶ τὴν σοφίαν καὶ γνῶσιν· καὶ διὰ μέσον γλώσσης ἀνθρωπίνης αὐτὸς ὁ ἴδιος Θεός καὶ γλυκὺς ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὁ ἴδιος μετὰ τοῦ ἰδίου καὶ καλεῖν καὶ ἐγκωμιάζεσθαι. Καθότι ἡ Ἀγάπη δὲν εἶναι ἄλλο, εἰ μὴ αὐτὸς ὁ Σωτὴρ καὶ Πατὴρ, ὁμοῦ Πνεῦμα τὸ Θεῖον, ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς.

Καὶ ὅλα μὲν τὰ ἄλλα θεῖα χαρίσματα τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ ἔχουσι θεῖαν αἴσθησιν, ὅταν εἰς ἡμᾶς ἐνεργοῦνται παρὰ τῆς θείας χάριτος, δηλαδὴ ταπεινοφροσύνη, πραότης, ἐγκράτεια καὶ λοιπά. Ταῦτα γενικῶς χωρὶς τὴν ἐνέργειαν τῆς θείας χάριτος εἶναι ἀπλῶς ἀρεταί, καὶ τὰς φυλάγωμεν, χάριν τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου, πρὸς θεραπείαν τῶν ἡμετέρων παθῶν. Καὶ προτοῦ λάβωμεν τὴν χάριν συνεχῶς ἀλλοιούμεθα· πρὸς ταπεινώσιν καὶ πρὸς οἴησιν, πρὸς ἀγάπην, καὶ πρὸς μῖσος, πρὸς ἐγκράτειαν καὶ πολυφαγίαν, πρὸς πραότητα καὶ ὀργήν, πρὸς μακροθυμίαν καὶ θυμόν, καὶ λοιπά.

Ὅμως, ἀφοῦ τῇ θεῖα χάριτι ἐνεργούμεθα, τότε παύουν αἱ συνεχεῖς αὐταὶ τροπαὶ καὶ ἀλλοιώσεις τῆς ψυχῆς. Καὶ τὸ μὲν σῶμα ἔχει τὰς στοιχειώδεις καὶ φυσικὰς του ἀλλοιώσεις· δηλαδὴ κρύον, ζέστη, βάρος, κόπος, πόνος, πείνα, δίψα, ἀρρωστία καὶ λοιπά. Ἡ δὲ

ψυχὴ, ἢ τῇ ἐνεργείᾳ τῆς θείας χάριτος τρεφομένη, μένει ἀναλλοίωτος ἐκ τῶν δεδωρημένων αὐτῇ φυσικῶν θεῖων χαρισμάτων.

Τὸ δὲ ἀναλλοίωτος ὅπου λέγω, τοῦτο νόει μοι· τῆς χάριτος ἐν ἡμῖν εὐρισκομένης, ἢ ψυχῆ δὲν ἀλλοιοῦται ἐκ τῶν δεδωρημένων αὐτῇ παρὰ τοῦ Θεοῦ θεῖων χαρισμάτων· ὄχι ὅμως, καὶ τῆς χάριτος ἀναχωρούσης, ὅτι δὲν ἀλλοιοῦται. Δυσκίνητος μὲν γίνεται, διὰ τὸ στερεὸν φρόνημα τῆς ψυχῆς, οὐχὶ ὅμως καὶ ἀναλλοίωτος.

Ἡμεῖς γάρ, καὶ ἀλλαχοῦ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ἐγράψαμεν, ὅτι ἐφ' ὅσον περιφέρωμεν τὸ ὀστράκινον τοῦτο περιβόλαιον, ἄς μὴν πιστεύσῃ κανεῖς ὅτι ὑπάρχει ὕψος καταστάσεως ἀναλλοίωτον καὶ χωρὶς φόβου, εἰ μὴ τῇ παρουσίᾳ τῆς θείας χάριτος. Ὅποτε καὶ τὴν αἴσθησιν τοῦ κάθε θεοῦ χαρίσματος καλῶς γεύεται καὶ ἀσφαλῶς κατανοεῖ.

Ὅταν ὅμως φθάσῃ εἰς τὴν αἴσθησιν τῆς θείας Ἀγάπης, ὅπου εἶναι ὁ ἴδιος Θεός, κατὰ τὸν λέγοντα· ὅτι “ὁ Θεὸς Ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ”, τότε πῶς ἰκανῆ πλέον γλῶσσα βρότειος καὶ μὴ ἔχουσα θεῖαν ἐνέργειαν ὅλως περὶ Θεοῦ καὶ περὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ χαρισμάτων διαλέγεσθαι; Καθὼς καὶ πολλοὶ τὴν σήμερον ἐνάρετοι καὶ ἀγαθῶς πολιτευόμενοι καὶ μὲ ἔργον καὶ λόγον τὸν Θεὸν εὐαρεστοῦντες καὶ τὸν πλησίον ὠφελούντες, νομίζουσι, καὶ παρὰ τῶν ἄλλων νομίζονται ὅτι πεφθάκασιν τὴν Ἀγάπην, διὰ τοῦ μικροῦ ἔργου ἐλέους καὶ συμπαθείας ὅπου ἔχουν πρὸς τὸν πλησίον.

Ἄλλ' ὁμως δὲν ἔχει οὕτως ἡ ἀλήθεια. Ἄλλ' ἐντολὴν μὲν ἀγάπης ποιοῦσι, διὰ τὸν λέγοντα Κύριον "ἀγαπάτε ἀλλήλους". Καὶ ὁ ταύτην φυλάγων εἶναι ἄξιος ἐπαίνων ὡς φύλαξ τῶν θείων ἐντολῶν. Ἄλλ' οὐχὶ ὁμως πῶς εἶναι καὶ τῆς θείας Ἀγάπης ἐνέργεια. Εἶναι μὲν δρόμος πρὸς τὴν πηγὴν, οὐχὶ ὁμως καὶ πηγὴ. Εἶναι μὲν βαθμίδες πρὸς τὰ ἀνάκτορα, οὐχὶ ὁμως καὶ θύρα τῶν ἀνακτόρων. Εἶναι μὲν φόρεμα βασιλικόν, ἀλλ' ὄχι καὶ Βασιλεύς. Εἶναι μὲν ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὄχι καὶ Θεός.

Λοιπὸν ὁ θέλων λέγειν περὶ Ἀγάπης, πρέπει νὰ γευθῆ καλῶς ἐν αἰσθήσει τὸ μυστήριον τῆς Ἀγάπης καὶ κατόπιν, ἐὰν ἐπιτρέπη ἡ πηγὴ τῆς Ἀγάπης ὁ γλυκὺς Ἰησοῦς, νὰ μεταδώσῃ τὸν καρπὸν ἐξ ὧν ἔλαβε, καὶ ἀσφαλῶς τὸν πλησίον νὰ ὠφελήσῃ. Καθότι μέγας κίνδυνος εἰς ἡμᾶς, τοῦ λαλεῖν ἐσφαλμένως, καὶ φρονεῖν ἀγνώστως, καὶ οἶεσθαι ὅτι οἶδαμεν, ὃ οὐκ οἶδαμεν.

Τοῦτο λοιπὸν, ἀγαπητόν μοι τέκνον ἀκριβῶς γίνωσκε· ὅτι, ἄλλο μὲν εἶναι ἐντολὴ ἀγάπης ἐξ ἔργων τελουμένης πρὸς τὴν ἀλληλοφιλαδελφίαν, καὶ ἄλλο ἐνέργεια τῆς θείας Ἀγάπης. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον δύνανται ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν θελήσουν καὶ βιασθοῦν νὰ τὸ πληρώσουν, τὸ δὲ δεύτερον ὄχι. Καθότι μήτε ἐξ ἔργων ἡμῶν γίνεται, μηδὲ τῆς ἡμετέρας θελήσεως εἶναι νὰ γένη, ἐὰν θέλωμεν, ὅταν θέλωμεν, καὶ ὅπως θέλωμεν. Ἀλλὰ τοῦτο ἔγκειται εἰς τὴν πηγὴν τῆς Ἀγάπης, τὸν γλυκύτετόν μας Ἰησοῦν, ὅπου μᾶς δίδει, ἐὰν θέλῃ, ὅπως θέλει, καὶ ὅποτε Αὐτὸς θέλει.

Καὶ ἡμῶν μὲν ἐν ἀπλότητι περιπατούντων, καὶ τὰς ἐντολὰς τηρούντων καὶ μετὰ δακρῶν ἐν ὑπομονῇ, καὶ ἐπιμονῇ ἐμπόνως ζητούντων, καὶ τὰ πρόβατα τοῦ Ἰοθὼρ ὡς ὁ Μωϋσῆς καλῶς φυλασσόντων ἤγουν τὰς ἀγαθὰς καὶ πνευματικὰς τοῦ νοῦ κινήσεις καὶ διαλογισμοὺς ἐν τῷ καύσῳ τῆς ἡμέρας καὶ τῷ παγετῷ τῆς νυκτὸς τῶν συνεχῶν πολέμων καὶ πειρασμῶν καὶ ἐν βία καὶ ταπεινώσει ἡμῶν συντριβόντων· τότε ἀξιούμεθα τῆς θεοπτίας καὶ τὴν Βάτον βλέπειν ὑπὸ τοῦ θείου πυρὸς τῆς Ἀγάπης ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν καιομένην καὶ μὴ καταφλεγομένην. Καὶ ταύτη ἐγγίσαντες διὰ τῆς νοερᾶς προσευχῆς ἀκούομεν τῆς θείας φωνῆς ἐν μυστηρίῳ τῆς πνευματικῆς γνώσεως λέγουσαν· "λύσον τὸ ὑπόδημα τῶν ποδῶν σου"! λύσον δηλονότι ἀπὸ σοῦ κάθε ἴδιον θέλημα καὶ μέριμναν τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ κάθε παιδαριώδη φρόνησιν, καὶ ὑποτάγηθι τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ τῷ θείῳ Αὐτοῦ θελήματι, διότι ὁ τόπος ὃν σὺ ἔστηκας ἅγιος ἐστί.

Καὶ ἀφοῦ ἐκ πάντων λυθῆ τότε δέχεται τὴν τοῦ λαοῦ προστασίαν καὶ ἐπιβάλλει πληγὰς τῷ Φαραῷ, δηλαδή τὴν διάκρισιν καὶ διοίκησιν τοῖς θείοις χαρίσμασι καὶ τὴν νίκην κατὰ τῶν δαιμόνων. Καὶ κατόπιν λαμβάνει τοὺς θείους νόμους. Καὶ ὄχι ἐν πλαξὶ λιθίνας, ὡς ὁ Μωϋσῆς, ὅπου φθειρόνται καὶ σπάζουσι, ἀλλ' ἐν θείαις χαραγμαῖς τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐν ταῖς ἡμῶν καρδίαις ἐνεργουμέναις. Καὶ ὄχι μόνον δέκα ἐντολὰς, ἀλλ' ὅσον ὁ νοῦς ἡμῶν χωρεῖ, ἢ γνῶσις καὶ ἡ φύσις. Καὶ κατόπιν εἰσέρχεται εἰς τὸ ἐνδότερον τοῦ καταπετάσματος.

Καὶ τῆς θείας νεφέλης ἐν στύλῳ πυρὸς τῆς

Ἄγαπης ἐπιφοιτοῦσης ὅλος πῦρ καὶ τοῦτος γενόμενος, καὶ μὴ ἐπὶ πλέον βαστάσαι δυνάμενος, βοᾷ ἢ θεία ἐνέργεια τῆς Ἄγαπης πρὸς τὴν πηγὴν τῆς Ἄγαπης καὶ λέγει ἐν μέσῳ ἀνθρωπίνων χειλέων· “τίς δύναται με χωρίσαι ἐκ τῆς γλυκείας Ἄγαπης Σου Ἰησοῦ”; Καὶ ἐπὶ πλέον τῆς αὔρας πνεύσης - εἴτε ἐν σώματι ἢ χωρὶς σώμα ὁ Θεὸς οἶδεν ἢ μέσον τῆς καλύβης ἢ ἔξω ἐν ἀέρι ὁ Θεὸς οἶδεν - τοῦτο μόνον οἶδε ἐκεῖνος ποῦ εἶδε· ὅτι ὅλος γενόμενος πῦρ μετὰ τοῦ πυρός, καὶ ἀγάπης δάκρυα ἀπορρέων, μετὰ θαυμασμοῦ καὶ ἐκπλήξεως φωνάζει: “Παῦσον γλυκεία Ἄγάπη τὰ ὕδατα τῆς Σῆς χάριτος, ὅτι αἱ ἀρμονίαι τῶν μελῶν μου διελύθησαν”! Καὶ ταῦτα λέγων, τοῦ ἀέρος τοῦ Πνεύματος ἐπιπνέοντος μετὰ τῆς θαυμασίας Αὐτοῦ καὶ ἀρρήτου εὐωδίας, καταπαύουν αἱ αἰσθήσεις, μὴ συγχωρούσης ὅλως σωματικῆς ἐνεργείας. Καὶ ὅλως ἀχμάλωτος, τῇ σιωπῇ ἀποκλειόμενος, μόνον θαυμάζει τὸν πλοῦτον τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ γνόφος.

Καὶ μένει ὡς ἔκφρων
ἐκστατικός ὡς ἐξ οἴνου,
καὶ οὐδὲν ἄλλο λέγει.

Ἄλλ’ οὐδὲ ἐπιτρέπει ἢ γλώσσα λαλῆσαι
οὔτε νοῦς καὶ καρδία ψυχῇ καὶ θελήσει.

Εἰ μὴ Ἰησοῦς μου, γλυκεία Ἄγάπη!
Πατὴρ καὶ Σωτὴρ μου, ὦ γλυκύτατος ἔρως!

Πλαστουργὸς καὶ Θεὸς μου
καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα,
ὦ Τριάς Παναγία ἐν Μονάδι τῇ θεία!

Ἡ ζωὴ τῆς ψυχῆς μου καὶ τρυφή τῆς καρδίας,
φωτισμὸς τοῦ νοός μου· ὦ Ἄγάπη τελεία!

Ἡ πηγὴ τῆς Ἄγαπης, ἡ ἐλπίδα καὶ πίστις,
δίδαξόν με πῶς πρέπει νὰ ζητῶ, νὰ Σὲ εὔρω.

Ναὶ γλυκεία Ἄγάπη, Ἰησοῦς καὶ Σωτὴρ μου·
τοῦτο μόνον εἶπέ μοι καὶ ἄλλο πλέον δὲν θέλω.

Νὰ Σὲ ἔβρω καὶ νὰ πέσω
εἰς τοὺς θεῖους Σου πόδας
καὶ γλυκὰ νὰ φιλήσω τὰς πληγὰς καὶ τοὺς ἥλους.

Καὶ ἀενάως νὰ κλαίω μετὰ πόνου καρδίας,
καὶ τοὺς πόδας νὰ βρέχω ὡς τὴν πάλαι Μαρίαν.

Καὶ νὰ μὴ μὲ χωρίζουν ὅλαι πᾶσαι δυνάμεις,
ἐξουσίαι, ἀρχές τε τοῦ ἐχθροῦ καὶ Βελίαρ.

Μηδὲ πάλιν ὁ κόσμος ἅπας, ὅλος ἐξ ὅλου
καὶ τρυφαί, ἀπολαύσεις τοῦ αἰῶνος ἐτούτου.

Ἄλλ’ ἐκεῖ καθὼς εἶμαι καὶ τοὺς πόδας σου
βρέχω, τὴν ψυχὴν μου νὰ πάρης
καὶ ὅθεν οἶδας νὰ βάλῃς.

Καὶ Ἐσὲ τὸν Σωτῆρα, Πλαστουργὸν
καὶ Θεόν μου,
ἀενάως νὰ βλέπω, νὰ ὑμνῶ, νὰ λατρεύω.

Μετὰ Πάντων Δικαίων, Προφητῶν, Ἀποστόλων
καὶ Μαρτύρων, Ὁσίων καὶ Γυναιῶν τῶν θείων.

Καὶ στρατείας ἀπάσης οὐρανίων Ἀγγέλων
Χερουβὶμ, Σεραφίμ τε
Ἐξουσιῶν καὶ τῶν Θρόνων.

Καὶ Μητρός γλυκυτάτης Παναγίας Παρθένου,
καὶ Κυρίας τῶν ὅλων Θεοτόκου Μαρίας.

Ἄμην.

Μακαρία λοιπόν, τέκνον μου, ἡ ὥρα ἐν ἣ μέλλομεν
- ἐὰν ἀξιωθῶμεν - τὴν ψυχὴν μας παραδῶσαι καθα-
ρὰν τῷ Κυρίῳ καὶ συνευφραίνεσθαι μετὰ πάντων ὧν
εἶπομεν, ὅπου τοῖς πᾶσι, ἐν πᾶσι, καὶ ἐπὶ πᾶσι,
βασιλεύει Ἰησοῦς Χριστὸς γλυκὺς Σωτὴρ, Πατὴρ καὶ
Θεός, Πνεῦμα Ἀγαπητόν, Ἅγιον, Ἀγαθόν, Εἰρηני-
κόν, Ζωαρχικόν, Ζωοποιούν, Τριάς Ἁγία Ἀχώριστος·
νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν
ἀτελευτήτων αἰῶνων.

Ἄμην.

ιγ'
Ἐπίλογος

τέκνον ταῦτα πάντα ὅσα σοῦ
ἔγραψα, στρέφε ἀδιαλείπτως εἰς
τὸν νοῦν καὶ καρδίαν σου. Καὶ
γίνωσκε ἀκριβῶς ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς
καθαρᾶς ὁδοῦ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ
ἔλευσις πάντων τῶν ἀγαθῶν, εἶναι
νὰ γνωρίση ὁ ἄνθρωπος τὴν ἰδίαν
ἀσθένειαν.

Καὶ διὰ νὰ γνωρίση τοῦτο πρέπει νὰ εἰσέλθῃ εἰς μεγά-
λους πειρασμούς τοὺς ὑπὲρ τὴν δύναμιν αὐτοῦ. Χωρὶς
δὲ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τοιοῦτους ὑπὲρ φύσιν πειρασμούς,
ἀδύνατον νὰ γνωρίση τὴν ἀσθένειαν τῆς φύσεως. Καὶ
ἀφοῦ γνωρίση τοῦτο, τὸ πᾶν οἶδε καὶ τὰ πάντα
καταλειφθήσονται εἰς τὰς χεῖρας του. Καὶ τότε ἐγγὺς
εἶναι καὶ ἡ ἀληθῆς ταπεινῶσις. Ἐντὸς αὐτῆς καὶ
ἡ ὑπομονὴ ἔφθασε. Καὶ ἡ γνῶσις τῶν μυστηρίων
κατέλαβε. Καὶ τὴν διάκρισιν ἐσκεπάσθη. Καὶ ἀπὸ τὴν
Ἀγάπην ἔλαβε καὶ τοὺς καρποὺς τοῦ Πνεύματος· χαρὰ,
εἰρήνη, μακροθυμία, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια.

Ἐρώτησις: Ἀλλὰ καὶ ποῦ λοιπὸν συνίστανται ὅλα
αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ;

Ἀπόκρισις: Ὅλα ταῦτα συνίστανται εἰς τὸ νὰ ἴδῃ ὁ

άνθρωπος γυμνή τῇ ὄψει - οὐχὶ φάσματα καὶ φαντασίας - ἀλλὰ ὅλως γυμνήν τὴν καθαρὰν ἐκ τῆς χάριτος ἀλήθειαν, ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι οὐδέν.

Ἐρώτησις: Ἄλλὰ καὶ τί εἶναι τὸ οὐδέν;

Ἀπόκρισις: Τὸ οὐδέν εἶναι ἐκεῖνο ὅπου, προτοῦ ὁ Θεὸς ποιήσῃ καὶ γῆν καὶ πᾶσαν τὴν κτίσιν, ἦτον οὐδέν. Καὶ ἀφοῦ ἐποίησεν οὐρανὸν καὶ γῆν, τότε τὴν ὠνόμασε γῆν - ἡ γενομένη ἐκ τοῦ μὴ ὄντος. Καὶ πάλιν, ἀφοῦ ὁ Θεὸς ἐπῆρε πηλὸν ἐξ αὐτῆς καὶ ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, ἦτον πῆλινος, ἄψυχος· καὶ ἀφοῦ τὸν ἐμφύσησεν διὰ τοῦ ἐμφυσήματος, ἔλαβε πνεῦμα ζωῆς, τὴν λογικὴν ψυχὴν, καὶ τὸν ὠνόμασεν ἄνθρωπον "κατ' εἰκόνα Αὐτοῦ καὶ ὁμοίωσιν".

Καὶ τὸ μὲν "κατ' εἰκόνα" εἶναι τὸ πνεῦμα ὅπου τοῦ ἔδωκε διὰ τοῦ ἐμφυσήματος, ἡ λογικὴ ψυχὴ. Τὸ δὲ "καθ' ὁμοίωσιν" εἶναι αἱ καλαὶ καὶ ἀγαθαὶ ἀρεταί· ἀγάπη, ἀγαθότης, ἐλεημοσύνη, καὶ λοιπὰ ὅπως ἐγράψαμεν ἀνωτέρω. Καὶ ὅποιος λοιπὸν ἔχει αὐτάς τὰς φυσικὰς καὶ ἀγαθὰς ἀρετάς ἔχει τὸ καθ' ὁμοίωσιν. Καὶ ὅποιος δὲν τὰς ἔχει, δὲν ἔχει τὸ καθ' ὁμοίωσιν, ἀλλὰ δι' αὐτὸν λέγει ὁ Προφήτης, ὅτι "ἐν τιμῇ ὧν οὐ συνήκε, ἀλλὰ παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὁμοιώθη αὐτοῖς".

Ἐρώτησις: Ἄλλὰ καὶ ποῖον λοιπὸν εἶναι τὸ πλήρωμα ὅλων τῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ περαιώσις τῶν ἀπάντων, ἵνα καὶ τὸν λόγον ἀποκλείσωμεν;

Ἀπόκρισις: Τὸ πλήρωμα ὅλων τῶν ἀγαθῶν καὶ ἡ περαιώσις τῶν ἀπάντων εἶναι Θεός· ἀγαθός, εὐσπλα-

χνος, ἐλεήμων, ὅπου τὰ πάντα δι' Αὐτοῦ ἐγένοντο ἐκ τοῦ μὴ ὄντος, καὶ χωρὶς Αὐτοῦ ἐγένετο οὐδὲ ἓν. Καὶ εἰς Αὐτὸν λοιπὸν πρέπει ὅλη ἡ δόξα, ἀγάπη, τιμὴ, λατρεία, καὶ προσκύνησις, σὺν τῷ ἡγαπημένῳ Αὐτοῦ Υἱῷ καὶ γλυκυτάτῳ Σωτῆρι ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, καὶ τῷ Παναγίῳ καὶ Ἀγαθῷ καὶ Ζωοποιῷ Αὐτοῦ Πνεύματι, νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς ἀπεράντους αἰῶνας τῶν ἀτελευτήτων αἰῶνων.

Ἀμήν.

ΤΕΛΟΣ

ΚΑΙ ΤΩ, ΕΝ ΤΡΙΑΔΙ ΘΕΩ, ΗΜΩΝ ΔΟΞΑ

Στίχοι τοῦ αὐτοῦ

Τὸ ὄνομά μου δὲν ἔγραψα.
γνωστὸν ἔστι τοῖς πᾶσι.
Εἰ δὲ καὶ σὺ τὸ ἀγνοεῖς
ἄκουε νὰ τὸ μάθῃς:
Ἐκ τοῦ οὐδενὸς ἔχει ἀρχὴν,
εἰς γῆν πρῶτον ἐποιήθη.
Λοιπὸν, γῆ ὀνομάζομαι, χῶμα, πηλός, καὶ σκόνη·
καὶ ἐκ τῆς γῆς με ἐπλασε,
μὲ ἴμορφωσεν ὁ Πλάστης,
καὶ διὰ λογικῆς ψυχῆς με ἴστόλισεν ὡς εἶμαι.
Καὶ Μοναχὸν με ἐποίησε, γιὰ νὰ τόνε δοξάζω.
Λοιπὸν μὴ ζήτηι πλέον τι γιὰ νὰ μὴ ἀμαρτάνῃς.
Ἄλλὰ καὶ σὺ εὐχαρίστησον καὶ δόξασον Αὐτόν τε
ὡς ἄξιον τῆς δόξης Του καὶ τῆς εὐχαριστίας.
Ἄναρχον μὲν Γεννήτορα, σὺν τῷ Μονογενεῖ Του
Υἱῷ, καὶ Ἁγίῳ Πνεύματι, Τριάδα Παναγίαν.
Ὅπως μᾶς ἀξιώσειεν μερίδος σωζομένων.
Προσβείαις τῆς γλυκειᾶς μας Μητέρας Παναγίας
καὶ Πάντων τῶν Ἁγίων τε εὐχαίς αὐτῶν ὁσίαις.

Ἄμην

αϠω